

**International Congress
on Social Sciences**

INCSOS VII KARABAG

**International Congress of
Social Sciences**

CONFERENCE ABSTRACTS

ISBN: 978-625-7501-97-2

2-3-4 June 2022

www.incsos.net

The 7th INCSOS International Congress of Social Sciences
Özet Kitapçığı

ISBN: 978-625-7501-97-2

Asos Yayınları 2022

Editörler

Dr. Necip Fazıl KURT

Kapak

Asos Yayınları

Mizanpaj

Dr. Ogr. Üyesi Arif Yıldız

Erişime Açıldığı Tarih

05.08.2022

Asos Yayınevi

1.Baskı

Adres: Çaydaçıra Mah. Hacı Ömer Bilginoğlu Cad. No: 67/2-4/MERKEZ/ELAZIĞ

Telefon: 0532 643 75 23

Mail Adresi: asos@asosyayinlari.com

Web: www.asosyayinlari.com

Instagram: <https://www.instagram.com/asosyayinevi/>

Facebook: <https://www.facebook.com/asosyayinevi/>

Twitter: <https://twitter.com/Asosyayine>

Sempozyum Onursal Başkan ve Himayedarlar

Prof. Dr. Mustafa Şentop
TBMM Başkanı

Prof. Dr. Sahibe Gafarova
Azerbaycan Millî Meclisi Başkanı

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM
Uluslararası Balkan Üniversitesi Rektörü/Kuzey Makedonya

Prof. Dr. Hafız Pashayev
ADA Üniversitesi/Azerbaycan

Prof. Dr. Bünyamin Şahin
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörü/Türkiye

Prof. Dr. Mumin Şahin
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Rektörü/Türkiye

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Abdulhalik Karabulut
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Adalet Muradov
Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Adem Korkmaz
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Ataç
Manisa Celâl Bayar Üniversitesi Rektörü

 <http://incsos.net>

Prof. Dr. Ahmet Karadağ
Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Hamdi Topal
Kastamonu Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Kızılay
İnönü Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Saim Kılavuz
Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Yıldırım
International University of Sarajevo Rektörü

Prof. Dr. Ali Akdoğan
Ordu Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ali Osman Öztürk
Hitit Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Alim Yıldız
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Arif Karademir
Bursa Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Babür Özçelik
Konya Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Bülent Çakmak
Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Bülent Şengörür
Kırklareli Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ekrem Kalan
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Elçin Babayev
Bakü Devlet Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Emin Aşıkkutlu
Trabzon Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu
Trakya Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Erkan Erdemir
New York Tirana Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Fahrettin Göktaş
Fırat Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Fatih Savaşan
Sakarya Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Fethi Ahmet Polat
Muş Alparslan Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Fuat Erdal
Anadolu Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Giorgi Sosiashvili
Gori Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek
Gümüşhane Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hamdullah Çuvalcı
Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hamdullah Şevli
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Harun Çiftçi
Çankırı Karatekin Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hasan Kaya
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hasan Uslu
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Hüseyin Çiçek
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İbrahim Çapak
Bingöl Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İbrahim Özcoşar
Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İdris Demir
Batman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıkçı
Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İlder Kuş
Balıkesir Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Kâzım Uysal
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Kemal Şenocak
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa
Kayseri Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mahmut Aydın
Samsun Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Maka Beridze
Samstkhe Javakheti Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Biber
Ardahan Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Hakkı Alma
Iğdır Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Karakoç
Dicle Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik
Harran Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Sarıbiyık
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Turgut
Adıyaman Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mehmet Tümay
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Meryem Tuncel
Çukurova Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Metin Aksoy
Selçuk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Alişarlı
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Çufalı
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Doğan Karacoşkun
Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Sıtkı Bilgin
Artvin Çoruh Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Çalış
Erciyes Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mutlu Türkmen
Bayburt Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mümin Şahin
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Namık Ak
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Necdet Budak
Ege Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Necmettin Elmastaş
Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Nigar Demircan Çakar
Düzce Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Nihat Şındak
Siirt Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Niyazi Can
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Nurullah Okumuş
Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Orhan Uzun
Bartın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ömer Çomaklı
Atatürk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ömer Pakiş
Hakkâri Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Özlenen Özkan
Akdeniz Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Refik Polat
Karabük Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Saadettin Hülagü
Kocaeli Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Saffet Köse
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Sedat Murat
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Süleyman Elmacı
Amasya Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Süleyman Özdemir
Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu
Eskişehir Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ubeyde İpek
Munzur Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Vatan Karakaya
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yavuz Ünal
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yılmaz Can
Giresun Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yusuf Sarıнай
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yusuf Şahin
Aksaray Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Zurab Khonelidze
Sokhumi Üniversitesi Rektörü

Sempozyum Düzenleme Kurulu 2 (Organizasyon Komitesi)

Dr. Necip Fazıl Kurt
TBMM

Dr. İbrahim Tellioğlu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Sibel Üst Erdem
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

 <http://incsos.net>

Dr. Özlem Ballı Erkan

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı

Dr. Orhan Hasanoğlu

Azerbaycan-Kıbrıs Dostluk Cemiyeti Başkanı

Dr. Ramazan Bölük

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Şener Bilali

Uluslararası Balkan Üniversitesi

Dr. Seyhan Murtezan

Uluslararası Balkan Üniversitesi

Dr. Emina Karo

Uluslararası Balkan Üniversitesi

Dr. Mahmud Kaddum

Bartın Üniversitesi

Uzman Muhammet Özcan

MEB

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdulhalik Karabulut - Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi

Prof. Dr. Adalet Muradov - Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Akkaya-Adıyaman Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Kara - İnönü Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Karadağ-Yozgat Bozok Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Dalkılıç- Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Adem Korkmaz-Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

 <http://incsos.net>

Prof. Dr. Ahmet Ataç-Manisa Celâl Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Hamdi Topal-Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Kızılay-İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Yıldırım - International University of Sarajevo
Prof. Dr. Ahmet Saim Kılavuz-Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Akar-Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Akdoğan-Ordu Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Osman Öztürk-Hitit Üniversitesi
Prof. Dr. Alim Yıldız-Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Arif Karademir - Bursa Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Babür Özçelik - Konya Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent Çakmak - Erzurum Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent Çınar - Mimar Sinan Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent Şengörür - Kırklareli Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin Şahin-Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Caner Kerimoğlu-Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Ekrem Kalan - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Prof. Dr. Elçin Babayev - Bakü Devlet Üniversitesi
Prof. Dr. Erkan Erdemir - New York Tirana Üniversitesi
Prof. Dr. Emin Aşıkkutlu-Trabzon Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan Tabakoğlu-Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Fahrettin Göktaş-Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Sakallı-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Savaşan-Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Fethi Ahmet Polat-Muş Alparslan Üniversitesi
Prof. Dr. Giorgi Sosiashvili-Gori Üniversitesi
Prof. Dr. Güven N. Büyükbaykal-İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Ülper-Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek-Gümüşhane Üniversitesi
Prof. Dr. Hamdullah Çuvalcı-Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Hamdullah Şevli-Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Hamit Pehlivanlı-Kırıkkale Üniversitesi

- Prof. Dr. Harun Çiftçi-Çankırı Karatekin Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasan Kaya - Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
- Prof. Dr. Hasan Uslu-Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Prof. Dr. Hidayat Tag Elafia Hassan ELBASRE- Open University of Sudan- Sudan
- Prof. Dr. Hüseyin Çiçek - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Prof. Dr. Işıl Altun-Kocaeli Üniversitesi
- Prof. Dr. İbrahim Çapak - Bingöl Üniversitesi
- Prof. Dr. İbrahim Kavaz - Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
- Prof. Dr. İbrahim Kocabaş - Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
- Prof. Dr. İbrahim Özcoşar-Mardin Artuklu Üniversitesi
- Prof. Dr. İdris Demir- Batman Üniversitesi
- Prof. Dr. İlker Hüseyin Çarıkçı-Süleyman Demirel Üniversitesi
- Prof. Dr. İlter Kuş - Balıkesir Üniversitesi
- Prof. Dr. Kâzım Uysal-Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
- Prof. Dr. Kemal Şenocak-Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Kurtuluş Karamustafa-Kayseri Üniversitesi
- Prof. Dr. Mahmut Aydın-Samsun Üniversitesi
- Prof. Dr. Maka Beridze-Samtskhe Javakheti Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Biber - Ardahan Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Yılmaz Hacı - Bayram Veli Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem-Uluslararası Balkan Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Hakkı Alma-Iğdır Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Karakoç-Dicle Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Marangoz-Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Sabri Çelik-Harran Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Sarıbiyik - Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Turgut-Adıyaman Üniversitesi
- Prof. Dr. Mehmet Tümay - Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
- Prof. Dr. Meryem Tuncel - Çukurova Üniversitesi
- Prof. Dr. Mesut Aydın-Inönü Üniversitesi
- Prof. Dr. Metin Aksoy-Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Mohamed DAWABSHEH - Arab American University

- Prof. Dr. Mohammed Al Qudah - The University of Jordan - Jordan
- Prof. Dr. Murat Cem Demir-Munzur Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Alişarlı-Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Bulat - Atatürk Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Çalış-Erciyes Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Çufalı - Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Doğan Karacoşkun - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
- Prof. Dr. Mustafa Sıtkı Bilgin - Artvin Çoruh Üniversitesi
- Prof. Dr. Mutlu Türkmen-Bayburt Üniversitesi
- Prof. Dr. Mümin Şahin-Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
- Prof. Dr. Nadir İlhan-Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
- Prof. Dr. Namık Ak-Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
- Prof. Dr. Necdet Budak-Ege Üniversitesi
- Prof. Dr. Necmettin Elmastaş-Bitlis Eren Üniversitesi
- Prof. Dr. Nesrin Sis - İnönü Üniversitesi
- Prof. Dr. Nigar Demircan Çakar - Düzce Üniversitesi
- Prof. Dr. Nihat Şındak-Siirt Üniversitesi
- Prof. Dr. Niyazi Can-Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- Prof. Dr. Nurullah Okumuş- Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi
- Prof. Dr. Orhan Uzun - Bartın Üniversitesi
- Prof. Dr. Onur Köksal-Selçuk Üniversitesi
- Prof. Dr. Ömer Çomaklı - Atatürk Üniversitesi
- Prof. Dr. Ömer Pakiş - Hakkâri Üniversitesi
- Prof. Dr. Rahmi Atalay - Anadolu Üniversitesi
- Prof. Dr. Özlenen Özkan - Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Refik Polat-Karabük Üniversitesi
- Prof. Dr. Saadettin Hülagü - Kocaeli Üniversitesi
- Prof. Dr. Saffet Köse-İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
- Prof. Dr. Samettin Gündüz-Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Prof. Dr. Sedat Murat - Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Prof. Dr. Süleyman Elmacı-Amasya Üniversitesi
- Prof. Dr. Süleyman Özdemir-Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi

- Prof. Dr. Şefika Şule Erçetin-Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu - Eskişehir Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Ubeyde İpek - Munzur Üniversitesi
- Prof. Dr. Ülkü Eliuz-Karadeniz Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Vatan Karakaya-Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
- Prof. Dr. Yavuz Ünal-Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Prof. Dr. Yılmaz Can-Giresun Üniversitesi
- Prof. Dr. Yusuf Sarıınay-TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
- Prof. Dr. Yusuf Şahin - Aksaray Üniversitesi
- Prof. Dr. Yusuf Tepeli-Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Yüksel Kaştan-Akdeniz Üniversitesi
- Prof. Dr. Zurab Khonelidze-Sokhumi Üniversitesi
- Doç. Dr. Aslıhan Nakiboğlu-Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
- Doç. Dr. Berat Akıncı-Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
- Doç. Dr. Burak Telli - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- Doç. Dr. Caner Şengül Alp Atatürk Üniversitesi
- Doç. Dr. Didem Özışık - Atatürk Üniversitesi
- Doç. Dr. Ergenekon Savrun-Ufuk Üniversitesi
- Doç. Dr. Fatma Torun-Adıyaman Üniversitesi
- Doç. Dr. Fatih Özek-Fırat Üniversitesi
- Doç. Dr. Haluk Öner-Bartın Üniversitesi
- Doç. Dr. Hasan Hüseyin Kılınç-Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Hüsamettin Karataş - Fırat Üniversitesi
- Doç. Dr. İbrahim Tosun- Munzur Üniversitesi
- Doç. Dr. Mahmud Kaddum-Bartın Üniversitesi
- Doç. Dr. Mesut Gün-Mersin Üniversitesi
- Doç. Dr. Muhammed Ceyhan-Yalova Üniversitesi
- Doç. Dr. Mustafa İnce- Karabük Üniversitesi
- Doç. Dr. Muvaffak Eflatun-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Ömer İnce-Dokuz Eylül Üniversitesi (E.)
- Doç. Dr. Önder Yağmur - Atatürk Üniversitesi
- Doç. Dr. Recep Arslan-Karabük Üniversitesi

- Doç. Dr. Sabit Menteşe-Munzur Üniversitesi
- Doç. Dr. Sayim Türkman-Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- Doç. Dr. Serdar Bulut - Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
- Doç. Dr. Sibel Üst Erdem-Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- Doç. Dr. Vasfi Hatipoğlu-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Yavuz Çobanoğlu-Munzur Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Abuzer Kalyon-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Birol Bulut-Kırklareli Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Can Şahin-Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ebru Silahşör Öztürk-Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Emine Demet İkinci Hamamcı-Erzurum Teknik Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Gaye Belkıs Yeter Şahin-Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi M. Burak Çakın-Muş Alparslan Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Müge Yüce-Atatürk Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Serkan Gündoğdu-Munzur Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Özkan Uz-Munzur Üniversitesi
- Dr. Öğr. Üyesi Tayfun Haykır-Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Dr. Handan Boyalı-Munzur Üniversitesi
- Dr. Ramazan Bölük - Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

İçindekiler

Ahmet Ağaoğlu'nun Dine ve Topluma Dair Görüşlerinin Yorumlanması	34
Kafkasyanın İstikbalinde Türk-İslam Medeniyetinin Önemi	35
Ana Dil Türkçe Çatısı Altında İki Devlet, Tek Millet, Tek Dil: Azerbaycan ve Türkiye'nin Kaynak Dili; Oğuz Türkçesi	43
Âşık Veysel Türkülerinin Söz Varlığı	44
Azerbaycan Çocuk ve Gençlik Edebiyatının Oluşumu ve Gelişimi	45
Azerbaycan-Türkiye Eğitim İlişkileri ve Uluslararası İmam Hatip Lisesi Örneği	46
Azerbaycan'ın Bağımsızlığını Yeniden Kurduğu Yer: Tiflis	47
Azeri Akademisyenlerin Yükseköğretimin Kalitesine İlişkin Görüşleri: Sütçü İmam Üniversitesi Örneği	48
Bir Anlama Etkinliği Olarak Cümle Ya da Sözce Çözümlemesi	50
Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Memnuniyet Düzeyleri: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Örneği	51
Eğitsel Veri Madenciliği ve Veri Madenciliği Analizinde Kullanılan Bazı Araçlar	52
Erasmus+ Projeleri Kapsamında Yurtdışına Gitmiş Olan Yönetici ve Öğretmenlerin Küreselleşmeye İlişkin Görüşleri	53
Fen Bilimleri Eğitimi Alanında Akreditasyon Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi (Estü) Örneği	54
Havacılık Eğitimi Alanında Yetkilendirme Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Örneği	55
Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Derslerinde Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Kullanımı	57
İlkokul Öğretmenlerinin Mesleki Amaçlı Yurtdışı Ziyaretlerinin İncelenmesi	58
Inkluziv Tehsil -Hər Yerdə	59
İsmail Gaspıralı ve Cedidçilik Harekât'ının Kırım, Kafkasya ve Türkistan Coğrafyasındaki Milli Şuurlanma ve Eğitim Dünyasına Yansımaları	60
Meslek Yüksekokullarında Öğrencilerin İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenme Sorunları ve Bazı Çözüm Önerileri	62
Mühendislik Eğitiminde Kalite ve Akreditasyon: Eskişehir Teknik Üniversitesi Deneyimi	63
Müslüman Türk Birliğinin Mayası Olarak Ahilik ve Eğitim Modeli	64
Öğrenme Güçlüğü Üzerine Döküman Analizi	66
Öğretmen Adaylarına 21. Yüzyıl Becerilerinin Yaratıcı Drama İle Kazandırılması	67
Öğretmen Adaylarının İki Boyutlu Geometrik Kavramlarla İlgili Hatalarının veya Kavram Yanılgılarının Giderilmesi: Bir Eylem Araştırması	68

Öğretmen Adaylarının Pedagojik Bilgi ve Becerileri İle Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	70
Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Sürecindeki Akademik Başarılarının, Covid-19 Kaygı ve Covid-19 Korku Düzeylerinin İncelenmesi	71
Öğretmen ve Öğrenci Algıları 21. Yüzyıl Eğitimi Üzerine	73
Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Öz-Yeterliklerini İnceleyen Araştırmalar: Bir İçerik Analizi	74
Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Aile Eğitimi ve Katılımı Etkinliklerinin Değerlendirilmesi	75
Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Motivasyon Düzenleme Düzeylerinin 21. Yüzyıl Becerilerini Yordama Gücü	76
Okulöncesi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitimine İlişkin Yeterliklerinin ve Mesleki Gelişim Gereksinimlerinin Belirlenmesi	77
Ortaöğretim Kurumlarında Örgüt Kültürü İle Öğretmenlerin Öğrenme Çevikliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	78
Pandemi Koşulları Perspektifinden Üniversite Sınav Çizelgeleme	79
Post-Truth Zamanlarda Doğrunun Peşinde: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin İnternete Özgü Epistemik Gerekçeleştirme Stratejilerinin İncelenmesine Yönelik Bir Karma Yöntem Araştırması	80
Sivil Toplum Kuruluşlarının Türkiye ve Azerbaycan Eğitim İşbirliğinde Yeri “EYUDER Örneği”.....	81
Türk Devletlerinin Milli Marşlarındaki Ortak Değerlere İlişkin Türkiye ve Özbekistan'daki Öğretmen Adaylarının Görüşleri.....	83
Türk Dünyasında Bilim Merkezlerinin Gelişimi: Türkiye Örneği.....	84
Türk Kültüründe Önemli Kadın Liderler	85
Türk Tarihi ile İlgili Yapılmış Akademik Çalışmaların Betimsel Analizi	86
Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Becerileri Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi	87
Türkçe Öğretmenlerinin Okuma Becerisine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi (Ağrı İli Örneği)	88
Türkiye ve Azerbaycan’da Öğretmen Yetiştirme Sistemi.....	89
Türkiye’de Değerler Eğitimi Üzerine Yürütülen Lisansüstü Tezlerin Tematik Olarak İncelenmesi	91
Üniversite Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi ile Mücadele Sürecinde Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Psikolojik İyi Oluş ve Algılanan Sağlık Durumlarına Etkis	92
Yeni Çocukluk Sosyolojisi Açısından Çocuk Hakları Eğitimi	94
Yükseköğretim Alanındaki Güncel Eğilimler Işığında Açık ve Uzaktan Öğrenme Uygulamaları	95

Yurtdışında Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Öğretmenlik Mesleğinin İmajı	96
Echoes of the Turkish Culture and Language in the Literary Works of Sandzak Writers	98
20.Yüzyıl Başlarında İzmir Rumlarının Yaşamından Bir Kesit: Kozmas Politis'in Yitik Kentin Kırk Yılı Romanı.....	99
Ahmed Cavad Ahundzade'nin İstanbul'u.....	100
Ahmet Hamdi Tanpınar ile Âsaf Hâlet Çelebi Şiirlerinde Zamansızlaşmak ve Mekânsızlaşmak.	101
Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun "Çağlayanlar" Adlı Eserinde Türk-İslam Medeniyetinin İzleri	103
Altay Misyonu ve Teleüt Ağzı Yazı Dili Bağlamında Altay Aladağ Ağızları Sözlüğü.....	104
Anlamsal ve İşlevsel Açından Kısasü'l-Enbiyâ'da Varlık Eki	105
Arnavutlukta Türkoloji Alanında İncelemeler	106
Ata Vatandan Ana Vatana Bir Ömürlük Hasret: Hamit Dönmez ve Karabağ Şiirleri	107
Azerbaycan Atasözlerinde İdeal İnsan Tipi	108
Azerbaycan Dialektoloji Lüğeti'nde Yer Alan Yer ve Mekân Adlarının Söz Varlığı Açısından Taşıdığı Arkaik İzler	109
Azerbaycan Şairi Ahmet Cevad'ın "Uyan" Çağrısı	110
Azerbaycan'ın Kudretli Şairi Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Divan Şiirinin İzleri	112
Azərbaycan Və Qafqaz Türklərinin Milli İstiqlal Mübarizəsinə Türkiyə İctimai Rəyini Hazırlamaqda "yeni Kafkasya" Dərgisinin Rolu (Xx Əsrin 20-Ci illəri)	113
Binbir Gündüz Masalları Üzerine.....	115
Bir Değişim unsuru olarak Covid-19 Pandemisi: Göstergibilimsel Bir Araştırma Örneği.....	116
Bir Köprü Şair; Şevkî ve Divanı'na Dair	117
Câmi'ü'n-Nezâ'ir'in Eksik Kısımlarındaki Nesimî'ye Ait Şiirler Üzerine Bazı Tespitler.....	118
Dadaloğlu'nun Şiirlerinde İçerik ve Yaşadığı Çevre	119
Damaksıl N Sesinin Irak Türkçesindeki Görünümleri.....	120
Dânişmendân-i Âzerbaycân Tezkiresindeki Türkçe Şiirler	121
Demre (Antalya) Ağzı Ses Bilgisi Özellikleri.....	122
Eski Uygur Türkçesinde 'bir' Olmanın Göstergesi Tamaru 'damaru'	123
Farslara Azerbaycan Türkçesini Öğretmek Amacıyla Yazılmış İki Eser Üzerine.....	124
Fidevsî- Rûmî'nin Nesir Üslûbu Üzerine	125
Fuzulî'nin Gazellerinde İkili Kullanımdan Kaynaklı Anlam Zenginliği	126
Georgios Viziinos'un "Moskof Selim" Hikayesi Üzerine Yeni Bir Okuma	127
Güney Azerbaycan Türk Şiirinde Vatan Tasavvuru.....	129

Hocalı Soykırımının 25. Yılı Dolayısıyla Yazılan Şiirlerin Söylem Analizi	130
Hüseyin Baykara ve Türk Dili'ne Katkısı	131
İkinci Karabağ Savaşı-Azerbaycan-Türkiye Birliğinin Şiire Yansıması	132
İlk Türkçe Gotik Roman Canvermezler Tekkesi'nin Türk Edebiyatı Açısından Önemi.....	134
İstibdad Dönemine Ait Bir Hatırat: İstibdâdın Zehirleri Yâhûd Bir Menfinin Ser-Güzeşti.....	135
İstiklal Marşındaki Arapça Kelimeler (Semantik Bir İnceleme).....	136
Julie Otsuka'nın Tavan Arasındaki Buda Romanında Resimle Eşlenmiş Gelin Gelenegini Okumak	137
Karabağ Ağzı'nda Yer Alan Bitki ve Hayvan Adlandırmaları	138
Karabağ Türk'ünün İnkâr Edilen Kimliği: Terane Vahid'in Karınca Takvimi Hikâye Kitabı Örneği	139
Karabağlı Şairler (19. Yüzyıl)	140
Karabağ'da Can Verme Sırrına Erenler - Nigârî'nin "düşer Mi" Redifli Gazeli-.....	141
Klasik Türk Edebiyatında Şeytan Algısına Bir Örnek- Başaşağı Dönesice Şeytan.....	142
Klasik Türk Şiirinde Türk Mitolojisinin İzleri: Yada ve Galebe Taşı Örnekleri.....	143
Kültürel Değişim ve Dönüşüm Sürecinde Bir Gelenek: Çeyiz Yazma	144
Kutb'un Husrav U Şirin'inde Kalıplaşmış Dil Birimleri	145
Mevlânâ'nın Türkçesi Bağlamında Oğuzcanın Yazı Dili Oluşuna Dair Değerlendirmeler	147
Midilli'den Ayvalık'a Mübadele ve Romandaki Yansıması: Hatırla Midilli.....	149
Millî ve Kültürel Kimlik Sembolizmi Bağlamında Xaribülbül.....	150
Modern Yazın Aracılığıyla Z-Kuşağını Anlamak.....	151
Morfolojik Çözümlemelerde İşaretsiz Ögeler Gösterilmeli Mi'.....	152
Muhaceretten Bir Bakış: Azerbaycan Dergisinde Karabağ Meselesi	153
Muhammed Berdâî'nin 'ilmu'l-Edeb' Anlayışı	154
Müseyyeb-Name Üzerine	155
Mutfaktan Sanata: Klasik Türk Şiirinde Yemekler	156
Müzik/ Musiki Bağlamında Bir Doğu-Batı Okuması: Sinekli Bakkal Romanı Örneği	157
Nazım Hikmet'in Sosyalist Çağdaş Arap Şairleri Üzerindeki Etkisi	158
Nizamî Gencevî'nin Hüsrev Şirin'i ile Kutb'un Husrav U Şirin'inin Karşılaştırılması	160
Pojavni Okviri Bosanske Arebičke Literature: U Kompleksu Književnojezičke Tradicije Bosne I Hercegovine	161
Refet Avni Aras'ın Türk Yurdu Dergisinde Neşrettiği Karabağ Şairleriyle İlgili Makaleleri ...	162
Şairin Gözyaşlarına Dokunmak: Fuzûlî'nin Farsça Divan'ında Gözyaşı.....	163
Savaşın Tanıklığında Dilin Delili: Bayburtlu Zihni.....	164

Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam Şiirinde Bir Kültürel Bellek Metaforu Olarak Köy ve Köy Hayatı.....	165
Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam Şiirinde Bir Kültürel Bellek Metaforu Olarak Köy ve Köy Hayatı.....	166
Sesler Dergisinde İvo Andrić.....	167
Söz Varlığına Eşduyum Dilinin Yansıması.....	168
Şuşa'dan İstanbul'a Keder Yolculuğunda İki Kadın Şâir: Hurşidbanu Natevan ve Nigar Hanım	169
Tarama Sözlüğü'nde Yer Alan Dede Korkut Kitabındaki Veriler Üzerine Bir Değerlendirme	171
Tercümân-i Hakikat ve Saadet Gazetelerinde Azerbaycanlı Şairler.....	172
Toplumsal Bir Tahakküm Aracı Olarak Dil ve Çeviri.....	173
Türk Dünyası'nda Azerbaycan	174
Türkistân'da Tertip Edilen Edebî Meclisler ve Şiirle İlgili Âdetler	175
Türkiye ve Azerbaycan Arasında Bir Edebiyat Köprüsü: İmdat Avşar.....	176
Tuulardın Eezi (Dağların İyesi) Hikâyesi Bağlamında Modern Altay Edebiyatında Folklordan Faydalanma Yolları.....	177
Ulus Kültürü ve Sözlükbilim	178
Ursula Le Guin'in Yerdeniz'inde Uzam ve Hareketliliğin Fonksiyonu	179
Vanlı Âşık Celalî'nin Şiirlerinde Azerbaycan	180
Vesîletü'n-Necât'ta Dikkat Çekici Aruz Tasarrufları.....	181
Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Ana Dili Arapça Olan Öğrencilerin Dil Hususiyetlerine Dayalı Öğrenme Modeli Oluşturma ve Uygulama.....	182
Yûnus Emre Divanı'nda Gerekliklik Kipi İşaretleyicileri ve İşlevleri	183
Yunus Emre'yle Dil Düşünce Birliği.....	184
Yusuf U Züleyha/zeliha Mesnevilerinin Dinî Kaynakları	185
“Çırpınırdın Karadeniz” Şiiri Aşlında Ne Anlatıyor'	186
Concept of Visual Epistemology in Context of Digital Art.....	188
Aesthetic Reflections of Tabrizian Artists in Edirne	190
Azerbaycan Türkiye Kardeşliğinin Çağdaş Resim Sanatındaki Sembolik Yansıması	191
Azerbaycan-Türkiye Müzik İlişkilerinin Tarihsel Zemini.....	192
Genel Seçim Kampanyalarının Tipografik Açıdan İncelenmesi: 2018 Yılı Türkiye Genel Seçim Afişleri Üzerinden Değerlendirme	193
Görsel İletişim Tasarımı Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Orhun Anıtlarının Türk Dünyası Kültür ve Sanat Merkezi Dahilinde Uygulanmasına İlişkin Görüşleri	194
Karacaoğlu'dan Günümüze Kahramanmaraş'ta Âşıklık Geleneğinin İncelenmesi	195

Kars İlinde Uygulanan Azerbaycan Kökenli Türkölü Danslarda Göç Etkisi ve Yeniden Var Oluş Süreçlerinin İncelenmesi.....	196
Osmanlı Padişah Portrelerinde Giysi Sembolizmi.....	197
Peyzaj Planlama Sürecinde Peyzaj Karakter Analizi.....	198
Seramik Tasarımlarında Popüler Kültür İzleri.....	199
The Influence of Fine Arts On Personality Formation.....	201
Türkiye ve Azerbaycan Türklerine Ait Türkölü/ Mahnılarda Geçen Vatan Sevgisi ve Kahramanlık Temalarına İlişkin Bir Değerlendirme.....	202
Türkiye'de Grafik Tasarımcının Sorunları ve Çözüm Ortağı Olarak Meslek Kuruluşları	203
Türkiye' de Kafkas Kökenli Dansların Yaz Organizasyonlarında Uygulanma Şekilleri	204
Türkiye'de İcra Edilen Mahnılara Dair Bazı Tespitler.....	205
10 Kasım 2020 Azerbaycan–ermenistan Antlaşması'nın 9. Maddesi Uyarınca, Azerbaycan'ın Hukuksal Hakları.....	206
Başkanlık Hükümet Sistemi Açısından Azerbaycan ve Türkiye Anayasal Düzeninde Cumhurbaşkanlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları	208
Dağlık Karabağ Meselesinin Hukuk Tarihi Bağlamında Self Determinasyon Hakkı Çerçevesinde İncelenmesi	209
Kanundan Doğan Önalım Hakkında Önalım Olayının Hak Düşürücü Süre İçerisinde Bildirilmemesinin Sonuçları.....	211
Milletlerarası Hukukta Meşru Müdafaa Hakkı ve İşgal Altındaki Toprakların Kurtarılması: Dağlık Karabağ Örneği.....	212
Silahlı Çatışmalarda Çocuklara Karşı Şiddet.....	215
Tüketici Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa Elverişlilik (Eligibility for Mediation in Consumer Disputes).....	216
Türkiye ve Azerbaycan Özelinde Hukuk Devleti (Hüquqi Dövlət) İlkesi ve İdarenin Yargısal Denetimi	218
Uluslararası Arabuluculuk ve Dağlık Karabağ Sorunu	219
Mahmud Derviş 'in Şiirlerinde Hz. Yusuf'un Hikayesi Örneğinde Kur'an-i Kerim Hikâyelerinin Kullanımı	220
Mark Twain'in "İnsan Nedir" Adlı Eserinden Modern Çağı Okumak.....	221
Abbâsîler'de Halife Nâsır-Lidînillâh ve Sonrası Fütüvvet Teşkilatı	222
Azerbaycanlı Bir Fakih Abdulhamid Eş-Şirvânî ve Tuhfetü'l-Muhtâc Haşiyesi (Havâşî Eş-Şirvânî).....	223
Azerbaycanlı Müfessir Baküvî (1853-1938) ve Tefsiri.....	224
Azerbaycan'da Din Eğitiminin Yasal Temelleri ve Din Eğitimiyle İlgilenen Kurum/kuruluşlar	225

Belâzürî'nin Futûhu'l-Buldân'ına Göre Hulefâ-Yi Râşidîn Dönemi Azerbaycan Fetihleri	226
Biçim ve Anlam Açısından Arap Gramerinde Sıfat-i Müşebbehe ve Türk Dil Bilgisindeki Karşılıkları -Karşılaştırmalı İnceleme-	228
Din Eğitiminde Örnek ve Öncü Uygulamalarıyla Ashab-i Suffe ve Hz. Peygamber'in (Sav) Eğitim Metodu	230
Ekmeleddin Nahcuvânî'nin Haz Teorisi: Şerhu'l-İşârât'ta Haz, Kemal ve Bilinç İlişkisi	231
Filozoflar Tanrı'nın Cisim Olmadığını İspatlayamadı mı' Gazzâlî'nin Tasviri, Muhyiddin Karabâğî'nin Yaklaşımı.....	232
Hamza Nigârî Divanında Ayet İktibasları.....	234
Horasan'dan Harput'a Bir Eren: Şeyh Hüsamettin Aselî.....	236
İslam Hukukunda İbâdet-Ahlâk İlişkisi	237
Karabağ'ın Hristiyanlık Tarihi	238
Kebes Tablosu ve İslam Ahlak Düşüncesindeki Yansımaları	239
Klasik İslam Kaynaklarında Ayet ve Hadislerin Yorumlanmasında Kafkasya-Azerbaycan Coğrafyasına Dair Zikredilen Olay ve Yerlerin Tespit ve Tahlili	240
Kütüb-İ Sitte'nin Şekillenmesinde Azerbaycanlı Muhaddislerin Rolü	241
Muhammed B. Ahmed El-Hûyî Ed-Dımeşkî ve Ekâlîmu't-Te'âlîm İsimli Eserinin İbadetler Bahsi.....	242
Muhammed Cân Yûsuf El-Karabâğî'ye Göre İsbât-i Vâcib Problemi	243
On Mütashabihat: Theological Background of the Approach of the Iraqi Hanafis to the Subject	244
Savaşın Din ve Psikoloji Bağlamında İncelenmesi.....	245
Selçuklular Döneminde Azerbaycanlı Fıkıh Âlimleri ve Fıkıh İlmine Katkıları.....	246
Türk Geleneğinde Kur'ân Tefsiri (Mâturîdî Örneği).....	247
Yunus Emre'nin Yaşadığı Topluma Dair Gözlemleri	248
Human Dignity Bioethics and Law	249
Human Rights Violations During the Covid-19 Pandemic.....	250
Algı Cinsiyet ve Eğitim Düzeylerine Göre Acil Servis Başvurularının Değerlendirilmesi.....	251
Anne Sütü İle İlgili Bilgi İhtiyacının Google Trendler Kullanılarak Belirlenmesi.....	253
Beni Başka Âlemlere Götür! Kullanıcı Temelli Metaverse Etkinlik Deneyimi	254
Brunel Ruh Hali Ölçeği'nin Performans Sporcularında Geçerlik-Güvenirlik Çalışmasının Yapılması (Türkçe Uyarlanması).....	255
Covid-19 Sürecinin Acil Servise Başvuran Hasta Sayısı ve Hasta Maliyetlerine Etkisi: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Örneği.....	257

Değişen İklim Koşulları Baskısı Altında Akdeniz Havzalarında Yeraltı Suyu Kalitesinin Değerlendirilmesi; Erdemli-Mersin Akifer Örneği	258
Down Sendromlu Çocuklar İçin Terapatik Rekreasyon Aracı Olarak Elektronik Boş Zaman Aktivitelerinin Etkilerinin İncelenmesi	259
Milli Tekvandocuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi	260
Osmanlı Türk Ocakları İle Azerbaycan Türk Ocakları (Ziyahılar) Hareketine Karşılaştırmalı Bir Bakış	261
Pandemi Hastanesinde Acil Servis Yönetimi; Çanakkale-Türkiye Örneği	263
Sekiz Haftalık Dart Antrenmanlarının Ortopedik Engelli Bireyler Üzerindeki Sosyalleşme ve Spora Katılım Etkilerinin İncelenmesi	265
Spor Bilimleri Alanında Akreditasyon Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi (Estü) Örneği....	267
Spor Bilimleri Fakültesinde Okuyan Futbolcu ve Voleybolcuların Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarz Düzeylerinin İncelenmesi.....	268
Spor Bilimlerinde Nöro-Bilimsel Yaklaşımlar: Bireysel Sporlara İlişkin Bir Ölçüm	270
Spor Yapan Bireylerde Bilişsel Duygu Düzenleme Düzeylerinin İncelenmesi.....	272
Spor Yapan Bireylerde Yaşamın Anlamı	273
Sporcu ve Sedanter Bireylerin Covid-19'a Yönelik Korku ve Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi	274
Sportif Uygulamalarda Müzik: Geleneksel Okçuluk Sporcuları Üzerine Bir Araştırma.....	275
Verimlilik ve Mutluluk İçin Yeni Bir Model: Eskişehir Teknik Üniversitesi Kampüs Rekreasyonu Ofisi	276
Yaşlıların Fiziksel Aktivite Düzeyinin Depresyon ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi	278
Çok Uluslu Bir Bölgede Eğitim Politikası.....	279
Economic Impacts of the Climate Change On Agriculture: Ardl Approach - Case of Republic of North Macedonia.....	281
Estimating the Size of Informal Economy and Its Effect On the Unemployment: Evidence From Western Balkans, Turkey and Azerbaijan	283
From the History of the Kakhetian Kingdom's Relations With Russia (Emissary to Russia in 1483)	284
Gori Master Seminary and Its Azerbaijani Section.....	285
Meta İdeological Aspects in the Conceptualization of Populism	286
Redefining Turkey's Regional Policies in the Western Balkans	287
Relations Between the Use of Social Media, Obsession, Tendency to Compare With Others and School Success Among Students.....	288
Üniversite Eğitiminde Yeni Bir Paradigma.....	289

Bilgi Toplumu, Endüstri 4.0 ve Sendikaların Geleceği.....	290
Postmodern Medyanın Analizi: Sosyal Medya Örneği.....	291
Siber Güvenliğin Sosyal Sorunları. Azerbaycan'da Sorunun İncelenmesi	292
“44 Günlük Savaş”ta Ermenilerin Sivillere Karşı İşlediği Suçlar	293
"Sanctions" As An Instrument of Foreign Policy: Use of Smart Sanctions in American Foreign Policy	294
13.-14.Yüzyıllarda Azerbaycan’dan Anadolu’ya Vaki Türkmen Göçleri.....	295
19. Yüzyıl Başlarında Rusya’nın Trabskafkasya Politikası	297
1906 Yılında Kafkasya’dan Şura-Yı Ümmet Gazetesine Gönderilen Bir Mektup ve Düşündürdükleri	298
1918 Bakü Harekatının Subay Kadrosu	299
1938 Yılında ve 1939 Yılıının Başında Güçlerin Yeniden Gruplaşması Ortamında Türkiye	300
1990 Sonrası Yerel Katılıma İlişkin Gelişmeler ve Türkiye’ye Etkileri	302
1992-1994 Yılları Karabağ Savaşı.....	303
21. Yüzyılda Türkiye’nin Dönüşümü.....	304
30. Yılında Hocalı Olayları’nın Dağlık Karabağ Sorunu’ndaki Yeri ve Öneminin Analizi	306
44 Günlük Savaş Sonrası G. Kafkasya'da Değişen Jeopolitik Dengeler ve Batılı Devletlerin Yaklaşımı	307
44 Günlük Savaşın Perde Arkası; Karabağ Savaşından Şuşa Beyannamesine Giden Yol	309
Açı Nedir': Tebriz Matematik-Astronomi Okulu Üyesi Kemaleddin Fârisî'nin Gözünden Açı Kavramı	310
Anadolu Selçuklu Vezâretinde Bir Filozof-Hekim: İşârât Şârihlerinden Necmeddîn En-Nahçivânî ve Psikoloji Anlayışı	311
Anlama Eğilimi.....	313
Annales Geleneğinin Osmanlı Kadın Tarih Yazımına Tesiri Üzerine Bir Değerlendirme	314
Ayrılıkçı Tarih Yazımında 1992-1993 Abhazya Krizi.....	316
Azerbaycan - Türkiye İlişkileri Bağlamında Stratejik Ortaklık ve Yardım Anlaşması’nın 2. Karabağ Savaşı’na Etkisi	318
Azerbaycan Dağlık Karabağ’ın Kültürel Miras ve Hüzün Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi	319
Azerbaycan Ekonomisinde Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarını Belirleyen Faktörlerin Analizi	320
Azerbaycan ve Türkiye İlişkilerinin Stratejik Önemi	321
Azerbaycan ve Türkiye'de E- Devlet Politikalarının Karşılaştırmalı Analizi	322
Azerbaycan Vergi Sisteminde Yaşanan Mevcut Sorunlar ve Reform Önerisi	323

Azerbaycanda Milli Hareketin Önderleri	324
Azeri Türk Dergisi'ne Göre Azerbaycan'ın İktisadî Gücü	325
Bağımsızlığının 30. Yılında Türkiye-Azerbaycan İlişkisi	326
Bahtiyar Vahabzade'nin Eserlerinde Karabağ.....	328
Bahtiyar Vahabzade'nin Şiirlerinde Aile ve Terkedilmişlik	329
Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Sevgi ve İnsan	330
Balkan Harbi'nin Bakü'deki Etkileri	331
Bilinçli Farkındalık (Mindfulness) İle İlgili Ulusal Literatür Üzerine Bir Meta Sentez Çalışması	332
Bingöl İlinde Koyun ve Keçi Varlığının Regresyon Analizi	333
Biotechnology, Digitalization and Immigration: New Challanges for the Theory and Practice of International Relations	335
Bir Dijital Yazın Örneği: Twitteratur	336
Bir Hayat ve Siyaset Felsefesi Olarak Türk Bilgeliliğinin Kökleri	337
Bir Hibrit Savaş Örneği Olarak Karabağ Savaşı.....	338
Birinci Dünya Harbi Sonlarında Osmanlı Şark Ordular Grubu Komutanı Halil (Kut) Paşa'nın 1918'de Kafkas İslam Ordusu İle Bakü'ye Gelişi ve Bakü'nün Kurtuluşu İle İlgili Değerlendirmelerine.....	339
Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Azerbaycan'a Askerî Yardımı Kapsamında Karabağ Harekâtı	340
Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Doğrultusunda Bilgiye Erişim Hakkı ve Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Önemi	342
Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Türkiye'nin Dış Ticaretine Etkileri.....	344
Brest-Litovsk Barış Görüşmelerinin Gürcü Basınında Yansımaları	345
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Teşkilatı ve Yapısının Dönüşümü Üzerine	346
Çıldır Valisi Süleyman Paşa'nın Azerbaycan Hanlıklarıyla Münasebetleri (XVIII. Yy. Son Çeyreği).....	347
Çin'in 2050 Hedefleri Bağlamında; Ekolojik Medeniyet Mi, Yoksa Medeniyetlerin Eko-Hegemonyası mı'	348
Covid-19 Kaygısı, İşten Ayrılma Niyeti ve İş Tatmini İlişkisi: Turizm Çalışanları Üzerine Bir Araştırma	349
Covid-19 Pandemi Sürecinde Depresyon, Anksiyete ve Stres Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	350
Covid-19 Pandemisi Boyunca Türkiye İmalat Endüstrisinde Gerçekleşen Yatırım ve İstihdam Durumu	352

Covid-19 Pandemisinin Sağlık Sistemlerinde Meydana Getirmesi Beklenen Değişimler	353
Covid-19 Sürecinde İleri Yaş Grubunun Sosyal Medya Karnesi	355
Covid-19 ve Sonrası Tasarım Eğitiminde Uzaktan Eğitim Süreci: 3b Etkileşimli Ortamlar ve Sanal Stüdyo Tasarım Deneyimi	356
Dağlık Karabağ Savaşı ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişki: Olay Çalışması (Event Study)	358
Dağlık Karabağ Sorununun Çözümünde Pozitif Barış	359
Dağlık Karabağ Sorununun Çözümünde Pozitif Barış	360
Dağlık Karabağ'da Turizmin Bölgesel Ekonomisi: Bölgesel Kalkınma ve Turizm Gelişiminin Sosyo-Ekonomik Etkileri	361
Değişen Dünya Koşulları ve Bosna-Hersek'in Avrupa Birliği Müracaatı Sürecine Etkisi	362
Değişen Lingua Franca Anlayışı ve Türkçe	363
Demokratik Azerbaycan Cumhuriyeti Döneminde (1918-1920) Türkiye - Azerbaycan Eğitim İlişkileri: Bir Öğretmenin Turan İdeali İçin Mücadelesi	364
Doğu Anadolu Bölgesi'nde Bal Üretiminin İllere Göre Değişimi	366
Doğu Trakya'dan Seyirlik Bir Köy Oyunu: Aşûre Dilenciliği	367
Doğudan Batıya İlk Türk Göçleri ve Kafkasyaya Etkisi	368
Duygu Analizi Kullanarak Twitter Sosyal Ağındaki Kullanıcıların Sevdikleri Film Türünü Tespit Etmek	369
Egemenlik Çabaları ve Diplomatik Münasebetler Bağlamında Karabağ'da Osmanlı İdaresi ..	370
Ekonomik Bağlamda Türkiye'deki Suriyeli Göçmenler	371
Ekonomik Bağlamda Türkiye'deki Suriyeli Göçmenler	372
Ekonomik Şokların Karakteristiği ve Salgın Sürecinde Yaşanan Belirsizlikler Bağlamında Makro Göstergelere Yansımalar	373
Ermeni Çeteci Antranik Ozanyan'ın Bulgaristan'dan, Nahçıvan ve Karabağ'a Uzanan Faaliyetleri	374
Esarete Hayatta Kalmak: Birinci Dünya Savaşı'nda Türk Savaş Esirlerinin Hayatta Kalma Mücadelesinde Sporun Yeri	375
Farklı Kişilik Özelliklerinin Çevrimiçi Marka Avukatlığı Üzerindeki Rolü Üzerine Bir Araştırma	376
Fen Bilimleri Ders Kitaplarında Kullanılan Felsefi Dil Üzerine Eleştirel Bir Bakış	378
Geçmişten Günümüze İstişare Olgusunun Türk Yönetim Geleneği Perspektifinden Analizi	379
Geçmişten Günümüze Türk Diplomasisi	380
Güney Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Paktına İhtiyaç Duyuyor... ..	381
Gürcistan'ın Problemlili Bölgelerinden Biri Olan Cevaheti Üzerine	382

Gürcistan'ın Dağlık Karabağ Sorununa Yönelik Siyaseti	383
Han Kızı Natavan'ın Karabağ'a Dönüşü	384
Hastanelerde Stok Yönetimi: Sistematik Bir Derleme	385
Haydar Aliyev'in Türk Soykırımı ve Dağlık Karabağ Politikası	386
Hazar Bölgesinin Avrupa Enerji Güvenliğinde Artan Önemi: Rusya-Ukrayna Savaşı Bağlamında Bir Değerlendirme	388
Herodotos'un Mitos Kullanımı, İşlevi ve Yorumu	389
Hocalı Katliamı Sürecinde Azerbaycan'daki Siyasi Olayların Türk Basınına Yansıması	390
Hocalı Katliamının Türk Kamuoyuna Yansıması	392
Hungary and the Turkic World	393
Hüseyinzade Ali Bey'in Şura-Yı Ümmet Fikri ve Şura-Yı Ümmet Gazetesi İle İlişkisi	394
İbn Vasil'in Muferricu'l-Kurub Adlı Eserinde Selçuklular'a Dair Bilgiler	395
İhtisaslaşmanın Üniversitelere Sağlayacağı Avantajlar: Yozgat Bozok Üniversitesi Örneği	396
II. Ekaterina Döneminde Rus Donanması	397
II. Karabağ Savaşı Sonrası Değişen Bölgesel Güvenlik Anlayışı: Beklentiler ve Zorluklar	398
İkinci Dağlık Karabağ Savaşı ve Uluslararası Siyaset	399
İkinci Karabağ Savaşı'nda İşgalden Kurtarılan Toprakların Yeniden İmar Stratejisi	400
İklim Krizinin Orman Ekosistemlerine Etkileri: Büyük Orman Yangınları	401
İktisadi Hayatta Osmanlı Kadını	402
İlhanlılar Döneminde Karabağ ve Çevresi	403
İngiltere'nin Rum İsyanındaki (1821-1830) Politikaları	404
İngiltere'nin Ermeni Politikası ve Vilâyet-i Sitte Islahatı	405
İnkilâz Cəmiyyətin Formalaşmasında İnnovativ İdarəçilik Texnologiyaları	406
İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi Dövlət İdarəçiliyində İslahatların Amili Kimi	407
İran'dan Göç Eden Meşâyihi Osmanlı Sosyal ve İçtimai Yapısına Uyarlama Çabaları: Şeyh Maruf Örneği	408
İslam Medeniyetinde Etnik ve Kültürel Çeşitlilik Siyaseti	409
İttifaktan İhtilafa: Bakü Üzerinde Osmanlı-Alman Mücadelesi	410
Jeoturizm Açısından Potansiyel Bir Alan: Nevşehir, Türkiye	411
Kadim Kent Şuşa'nın Tarihsel Süreçte Yaşadığı Kültürel, Etnik ve Mimari Yıkımın İncelenmesi	412
Kadın Muhasebe Meslek Mensuplarında Yaşam Kalitesine Tükenmişliğin Etkisi: Adana İlinde Bir Uygulama	413
Kafkas Alban Kilisesi'nin Mimari Mirası	414

Kafkasya'da Bir Bölgesel İşbirliği Önerisi Olarak 3+3 Formatı	415
Kafkasya'da İstikrar ve Barışın Sağlanması Açısından Türk-Gürcü İlişkilerinin Önemi Üzerine Bir Değerlendirme.....	416
Kafkasya'da İki Kardeş Ulusun Mücadelesi: Altın Orda - İlhanlı Münasebetleri.....	417
Kafkasya'da Kadim Avrasya Göçbeleri: İskitler.....	418
Kafkasya'da Yezidiler.....	419
Kanlı Yanvar (20 Ocak) Olayları ve Azerbaycan'ın Bağımsızlığını İlan Sürecinin Türkiye Kamuoyuna Yansıması	420
Karabağ Zaferinin Türkiye'deki Popüler Edebiyat Dergilerinde Yansıması.....	421
Karabağ'da Barışın Bölge Ülkelerine Etkisi	422
Karabağ'ın İşgalinin TBMM'deki Yankıları (1991-1994).....	423
Karar Almada Talep Esnekliği	424
Kent Planlama ve Kentsel Tasarıma İlişkin Politikaların İklim Değişikliği Adaptasyon Stratejileri Kapsamında Değerlendirilmesi: Türkiye ve Azerbaycan Örnekleri.....	425
Kırsal Gençlerin Tarıma Bakışları ve Göç Davranışlarının Belirlenmesi: Tokat İli Örneği.....	427
KKTC'de İnternet Gazeteciliği ve Etik	428
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yenilik Faaliyetlerine Bakış Açısı: Konya Otomotiv Sektörü	429
Kültürel Çeşitliliğin Epistemik Temelleri.....	430
Küresel İklim Değişikliğine Karşı Dirençli Kent Yönetimi	431
Küresel ve Lokal Faktörlerin Azerbaycan'ın Döviz Kuru Üzerine Etkisi: Kantil Regresyon Analizi	432
Kuruluşundan Günümüze Azerbaycan'da Türkiye'nin Ordu İnşa Desteği ve Karabağ Zaferi.....	433
Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Yeni Medya	434
Mali Sürdürülebilirlik: Azerbaycan Üzerine Ampirik Bir Analiz	436
Mehmed Emin Şirvânî'nin (Ö. 1627) Riyâzî İlimlere Bakışı: Fevâidü'l-Hâkâniyye Örneği.....	437
Mehmet Akif Ersoy'un İşgal Altında Bulunan Bir Yurt (Antakya) Gezisinden İncelemeler.....	438
Mehmet Akif'in Düşüncesinde Toplum, Millet ve Milliyetçilik.....	439
Mesleki Eğitime Yenilikçi ve Bütüncül Bir Bakış Açısı: "İstihdam Meleği Projesi"	440
Mogan Yaylasında Bir Moğol Komutanı: Çormagan Noyan.....	442
Muhasebe Meslek Mensuplarında Vergi Algısı	443
Muhyiddin Et-Tâlîşî: Îsâgûcî Hâşiyesi ve Osmanlı Ulemasına Etkisi	444
Mütareke Döneminde İtilaf Devletlerinin Kafkasya Siyaseti 1918-1922 (Kafkas Seddi Projesi)	445

Müzelerde Hizmet Kalitesinin Algılanan Değer ve Memnuniyete Etkisi: Bartın Kent Müzesi Ziyaretçileri Üzerine Bir Araştırma	446
Necmeddin En-Nahcuvânî'nin Hall Şukūk Al-Kānūn Adlı Eserinde Klasik Tıbbın Bilimselliği Sorunu.....	447
Nikol Paşinyan Dönemi Ermenistan Dış Politikası	448
Oecd Ülkelerinde Demografik ve Sosyoekonomik Faktörlerin Yaşlıların Mutluluk Düzeyi Üzerindeki Rolü.....	449
Örgütsel Hafızanın Bilgi Paylaşımına Etkisi	450
Orta Çağ'da Berde (Berza'a)'nın Kafkas Ticaretindeki Yeri ve Önemi	451
Orta ve Doğu Avrupa'da Doğrudan Yabancı Yatırımların Belirleyicileri	452
Ortadoğu Coğrafyası'nın Sınırlarına Yönelik Disiplinler Arası Bir Literatür İncelemesi.....	453
Oryantalizm Hegemonya ve Self-Oryantalizm	454
Osmanlı Dış Politikasının Aşıl Topuğu: Şehzadeler, Bizans ve Venedik (1402-1430).....	455
Osmanlı Sistemindeki Değişimin Dahili Sebepleri.....	456
Osmanlı Sistemindeki Değişimin Harici Sebepleri	457
Osmanlı Sisteminin Çözülmesinde Tarihsel ve Toplumsal Zemin (Geleneksel Osmanlı Sistemindeki Çözülmenin Harici Sebepleri).....	458
Osmanlı ve misir Modernleşmesine Doğu Etkisi: Abbaskulu Ağa'nın Esrâri'l-Melekût Adlı Eseri.....	459
Osmanlı'da Eczacılık ve İtirlar Üzerine Mufassal Bir Risale: Muhammed B. Mahmûd Şîrvânî'nin Ravzatu'l-İtr Adlı Eserinin Tanıtılması ve İncelenmesi	460
Pandemi Sonrası Dönemde Türkiye-Azerbaycan Ekonomik İlişkileri Üzerine Bir Analiz.....	462
Pandeminin Türkiye'de Bulunan Turizm Şirketlerine Etkileri: Abnormal Getiri Çalışması....	463
Petrol Tüketiminin Belirleyicileri: Türkiye ve Orta Asya Ülkeleri İçin Panel Veri Analizi.....	464
Pilot Üniversite Uygulamasının Arıcılık Sektörü Üzerine Etkisi: Bingöl Örneği.....	465
Politik İstikrarın/istikrarsızlığın Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri: Azerbaycan Cumhuriyeti Üzerine Bir Araştırma.....	466
Psikolojik Sağlık ve İyimserlik ile Covid-19 Korkusu İlişkisi Üzerine Bir Araştırma.....	467
Rus İşgalindeki Kars Şehrinin Şehbenderlik Raporlarında İstihbarat Faaliyetleri ve Osmanlı - Rusya Ticareti	468
Russian Armed Aggression Against Ukraine (2014 – 2022): Lessons for the International Community	469
Rusya-İran Savaşları Sonrası Karabağ'da Etnik Yapı	470
Rusya'nın Keskin Gücü ve Alman Aşırı Sol ve Aşırı Sağ Partilerle İlişkisi	472
Sadaret Makamında Bir Entelektüel: Said Halim Paşa	473

Sağlık Eğitimi Alan Öğrencilerin Meslek Memnuniyetleri ve Aldıkları Eğitimin Niteliğine Yönelik Bir Araştırma	474
Sağlık Kurumlarında Halkla İlişkiler Uygulamalarının Önemi: Tekirdağ İli Örneği.....	475
Selçuklular Zamanında Azerbaycan (1040-1090).....	477
Sirâceddin El-Urmevî’de Bilimsel Açıklama Teorisi	478
Social Climate in the Western Balkans (2018-2021)	479
Soğuk Tedarik Zinciri: Trendler ve Teknolojiler	480
Son Karabağ Savaşına Kadar Ermenilerin Mezalimi	481
Sosyal İnşaatçı Perspektiften Türkiye ve Azerbaycan İlişkilerinin Ekonomi Politikası: Bölgesel Güç Çıpası Olasılığı.....	483
Sosyal Medya Kullanım Yoğunluğu ve Elektronik Ağızdan Ağıza İletişimin Gösterişçi Tüketim Üzerindeki Etkisi	484
Sosyal Medya Tükenmişlik Ölçeği: Türk Kültürüne Uyarlama, Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması.....	485
Sultan II. Abdülhamid Döneminde Osmanlı İç Siyaseti ve Yönetimi (1876-1909).....	486
Suriyeli Göçmenlerin Suça Eklemlenme Algısı: Kilis Örneği.....	487
Şuşa Beyannamesi’nin Gelecekteki Olası Etkileri ve Bölgesel Barışa İlişkin Sunduğu Fırsatlar	488
Şuşa’daki Tarihi Yapıların Ermeni İşgali Sırasında Uğradığı Tahribat ve Bu Tahribata Yönelik Değerlendirmeler	489
Tarım İşletmelerinde Afgan Mülteci İstihdamı: Tekirdağ İli Örneği	490
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi’ndeki Uluslararası Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Çalışma	491
Telling Turkic Stories to Foster Understanding: Connecting History and Public Diplomacy ...	492
Temel Bileşenler Analizi ile Azerbaycan’da Bölgelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik Sıralaması	493
The Effects of Managerial Hubris On Workplace Incivility	494
The Impact of Environmental Plans On the Spatial Development of Cities: the Case of Tekirdağ, Turkey	496
The Impact of Human Capital On Sustainable Growth - the Case of Republic of North Macedonia and Azerbaijan Republic -	497
The Long-Run Analysis of the Association Between Suicide and Macroeconomic Variables: the Case of the Turkic Republics.....	498
The Relationship Between Motivation for Achievement, Self-Esteem and Success in Teaching to Adolescent Students	499
The Struggle of the Ukrainians and Azerbaijanians Against the Moscovia-Russian Aggression: a Retrospective Review	500

Toplumsal Cinsiyet ve Aktif Yurttaşlık	502
Trız (Theory of Inventive Problem Solving) Metodolojisinin Yönetim Alanına Uygulanması ve Bir Model Yaklaşımı	503
Tüketicilerin Menşei Ülke İmajı ve Tüketici Etnosentrizmine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi: Türkiye-Azerbaycan Karşılaştırması	504
Tüketicinin Otokontrolü: Gönüllü Sadelik	505
Turan'ın Kilidi Azerbaycan Anahtarı Kıbrıs Garantörü Türkiye	506
Turizm Sektöründeki Konaklama İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma: Didim Örneği.....	507
Türk Devletlerinin Mevcut Askeri İmkan Kabiliyetleri, Azerbaycan Ordu Kuruculuğu, Demir Yumruk, Zafer ve Alınması Gereken Tedbirler	508
Türk Dışişleri Bakanlığı Arşivindeki Belgelere Göre Ermenistan'a Ermeni Göçleri	509
Türk Dünyasında Enerji Entegrasyonu	510
Türk Dünyasının Tarihini Bütünlük İçinde Anlamakta Eski Türk Boylarının Oynadığı Rol...511	
Türk Dünyasının Tarihini ve Geleceğini Şahsında Birleştiren Adam: Şuşalı Ahmet Ağaoğlu ..512	
Türk Dünyasının Tarihsel Süreci ve Günümüzde Türk Dünyası	513
Türk Kapısı Açılıyormu'Zengezor Koridoru ve Dengeler	514
Türk Milli Mücadelesine Azerbaycan'dan Bir Bakış: Memmed Seid Ordubadi'nin Türkiye Konulu Birkaç Yazısı	515
Türkiye - Azerbaycan Dış Ticaretinin Bulanık Mantık Yöntemiyle Analizi	516
Türkiye Azerbaycan Belediye Yönetimlerinde Seçim Sistemleri ve Organizasyon Yapısı.....517	
Türkiye Fosil Yakıtlarının Jeopolitiksel Önemi.....518	
Türkiye ile Azerbaycan Arasındaki Turizm Hareketliliğindeki Değişim (1996-2021).....519	
Türkiye ile Azerbaycan Arasındaki Ticari İlişkilerin Analizi.....521	
Türkiye Kamuoyunun Dağlık Karabağ Sorununa Bakışında Sumgayıt Olaylarının Etkisi	522
Türkiye Madencilik Sektörünün Rekabet Gücü Analizi	523
Türkiye Turizmi İçin Uygun İklim Koşullarının İncelenmesi	524
Türkiye ve Azerbaycan Vergi Sistemlerinin Vergi Adaleti Açısından Karşılaştırılması	525
Türkiye ve Azerbaycan'ın Karşılaştırmalı Üstünlükler Yöntemiyle Rekabet Gücünün Analizi	526
Türkiye ve Azerbaycan'ın Öncelikli Jeopolitik Özelliklerinin Analizi	527
Türkiye Yükseköğretim Kurumlarında Azerbaycan Konulu ve Azerbaycan Bağlamında Tamamlanan Tezlerin Genel Görünümü: İşletme Anabilim Dalı Kapsamında Tamamlanan Tezlere Yönelik Bir İnceleme	529
Türkiye-İran Ticari İlişkilerinin Analizi	530

Türkiye’de Azerbaycan Arkeolojisi, Sanatı ve Mimarisi Hakkında Yapılan Bilimsel Çalışmalar ve Yeni Fırsatlar	531
Türkiye’de Fındık Sektöründeki Şirketlerin Misyon, Vizyon ve Temel Değerlerinin Analizi ...	532
Türkiye’de Sağlıkta Dönüşüm Sürecinin Kurumsal Yapılanma Açısından Değerlendirmesi ...	533
Türkiye’deki Sivil Toplum Kuruluşlarının Azerbaycan İlişkilerine Etkisi	534
Türkiye’nin Ekonomik Yapısının Yoksulluk ve Yoksunluk Bağlamında İncelenmesi	535
Türkiye’nin ve Azerbaycan’ın Dijitalleşme Yol Haritası	536
Türkü Sözlündeki yeradları Üzerine Bir Değerlendirme	537
Ukrainian-Azerbaijani Cooperation in Emigration in the Interwar Period	538
Ukrayna Savaşı ve Zangezur-Karabağ Meselesinin Güncellenen Jeopolitiği.....	540
Ulusal ve Dış Basında Hocalı Katliamı	541
Uluslararası Firmalarda İnsan Kaynağı Seçim Süreci: Analitik Hiyerarşi Süreci İle Bir Uygulama	542
Uluslararası Uygulamalar Bağlamında Yönetimin Hesap Verebilirliği Açısından Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme.....	543
Üniversite Öğrencilerinin Dijital Vatandaşlık Algı Boyutlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma	544
Üniversite Öğrencilerinin E-Sağlık Okuryazarlık Düzeyi ve Çevrimiçi Sağlık Bilgisi Arama Davranışları Üzerine Bir Araştırma	545
Unutulmuş Bir Filozof: Muhammed Berdâî, Hayatı, Eserleri, Fikirleri.....	547
Vefeyâtu’l-A’yân’da Selçuklulara Dair Hal Tercümeleri	548
Vergi Mevzuatında Vergiye Uyumlu Mükelleflere Tanınan Ayrıcalıkların Değerlendirilmesi .	549
World Interest Rates and Macroeconomic Fluctuations	550
XIX. Yüzyılın Sonlarına Doğru Orta ve Doğu Karadeniz’de Ermeni Nüfusu Üzerine Bir Değerlendirme	551
XX. Yüzyılda Kafkasya Jeopolitiğinde Meydana Gelen Değişimler	552
Yakın Gelecekte Türkiye Bir Gıda Güvenliği Riski İle Karşılaşabilir Mi' Doksan Köy Üzerine Yapılan Bir Çalışmadan Elde Edilen Bulgular ve Bazı Siyasa Çıkarımları	553
Yaşam Tarzının Plansız Satın Alma Davranışı Üzerindeki Etkisi.....	554
Yöneticilerin Komb Algısının Karar Verme Tarzlarına Etkisi	555
Yüksek Öğretimde Marka Yönetimi: Estü Marka Kişiliğine Antropomorfik Yaklaşım	556
Zavriev’in Raporunda Birinci Dünya Savaşı Sırasında Kurulması Planlanan Ermenistan Hakkında Rusya İle Müzakereler	558
Zengezur Koridoru’nun Türkiye’nin Orta Asya ile Siyasi ve Ekonomik İlişkilerine Etkisi	559

Zihinselci ve Gerçekçi Tutumlar Arasında Mereoloji: M. Emin El-Şirvânî'ye Göre Tanım ve Tanımlanan İlişkisi.....	560
“Azerbaycan’ın Ahval-İ Coğrafya ve Taksimat-i Siyasiyesi İle Usul-İ İdaresi” Adlı Eserin Tanıtım ve Değerlendirilmesi	561
“İki Devlet, Bir Millet,” Söyleminin Muhayyel Den Fıiliyata Dönüşmesi: Türkiye- Azerbaycan Askeri İlişkileri Kapsamında 2. Karabağ Savaşı	562
“Uygulamalı Dijital Eğitim Platformu” İle Etkin Önlisans Eğitimi: Marmaraereğlisi Meslek Yüksekokulu Örneği	563
Algı ve Gerçeklik Arasında Doğruları Aramak: Azerbaycan Halk Cumhuriyeti’nin Sükûtu Üzerine Bazı Mülahazalar	564
Ortaçağ Doğu İlmi, Felsefi ve Edebi Düşüncesinde Azerbaycan Mütefekkir ve Ediplerinin Kavuşturuculuk ve Yöneltilik Misyonu.....	565
Azərbaycanın Qısamüddətli Hədəfləri: Zəngəzur Dəhlizi	567
Xx Əsrdə Qərbi Zəngəzur Azərbaycanlılarının Etno-Mədəni Həyatı.....	568
Zəngəzurun Qərbinin Ermənistanə Verilməsi Və Erməniləşdirilməsi (Azərbaycan, Rusiya, Gürcüstan Və Ermənistan Mənbələri Əsasında)	569
Türkiyə’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme	571
Genç Kız Kalbi ve Bakıtsız Jamal Romanlarında Kadın İmgesi:Eğitim, Aşk ve Toplumsal Normlar Bağlamında Karşılaştırmalı Bir İnceleme	572
Kazak Aydını Abay’ın Eserlerinde Rus Kültürü ve Edebiyatının Etkisi.....	573

Presentation ID / Sunum No = 01

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ahmet Ağaoğlu'nun Dine ve Topluma Dair Görüşlerinin Yorumlanması

Doç. Dr. Ramazan Akkır

Özet

Azerbaycan'ın Şuşa şehrinde dünyaya gelen Ahmet Ağaoğlu, eğitim için Avrupa'ya giden ilk Türk'tür. Yüksek öğrenimini Fransa'nın Sorbonne Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Fransa'daki eğitim hayatı ve fikri arayışı onun düşünce dünyasının oluşmasında etkili olmuştur. Bununla beraber, onun içinde bulunduğu dönem dünyada değişimin yoğun olarak yaşandığı bir dönemdir. Bu parametreler, onun düşünce dünyasının şekillenmesinde ve belli fikirlerin ön plana çıkmasında etkili olmuştur. Ağaoğlu, içinde yaşadığı toplumun sorunlarına Türkçülük, Batıcılık ve liberalizm ekseninde çözümler üretmeye çalışmıştır. Ağaoğlu, Batı medeniyetinden etkilenmiş ve içinde olunması gereken medeniyetin Batı olduğunu düşünmüştür. Yapılması gereken de Batılılaşma ve liberalleşmedir. Türk-İslam medeniyeti dairesinde bulunan milletlerin de kurtuluşu, Batı medeniyetinin ilklerine göre bir hayat düzeni inşa etmekleedir. Bu tebliğin amacı hem bir gazeteci hem bir bürokrat ve siyasetçi olan Ağaoğlu'nun topluma ile dine dair fikirlerini ve onun entelektüel profilini ortaya çıkarmaktır. Bu çerçevede Ağaoğlu'nun din, toplum, milliyet, hilafet, laiklik ve batılılaşma konularındaki fikirlerine değinilecektir. Çalışmanın yöntemi, betimleme ile anlama ve yorumlamadır. Çalışmanın ilk bölümünde Ağaoğlu'nun entelektüel biyografisine yer verilecek; ikinci bölümde ise din sosyolojisi bağlamında din-toplum ilişkisinin parametreleri ortaya koyulacaktır. Sonuç bölümünde ise Türk siyasetine de etki eden Ağaoğlu'nun görüşleri yorumlanacak ve sosyolojik bir analize tabi tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Din Sosyolojisi, Ahmet Ağaoğlu, Din, Toplum, Siyaset.

Presentation ID / Sunum No = 02

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kafkasyanın İstikbalinde Türk-İslam Medeniyetinin Önemi

Prof. Dr. Numan Aruç

Özet

X. Yüzyılda Türklerin İslamiyeti kabuletmesi ile İslam medeniyeti tam anlamıyla teşekkül etmiştir. İslam Medeniyeti kemalatını Türklerin hassaten Kafkasyanın İslamiyeti kabuletmeliri ile kazanmıştır. Türkler kendine has tecrübesi, kültürü ve felsefesi ile yeni bir Türk-İslam felsefesi ve düşüncesi oluşturdular. Bu felsefe ve düşünce İslam dünyasında okadar geniş bir kabul ve ilgi duydu ki, türkler kendi geleneklerine sadık kalarak islam kültürü ve medeniyetinin özelliklerini de önemseyerek ve özümseyerek Türk-İslam hakimiyeti ve tarihinin en büyük ve güçlü devletlerini Kafkasyada kurdular. Türk-İslam Felsefesi ve Düşüncesi ve bu düşüncenin oluşturduğu Türk-İslam Kültür ve Medeniyeti Türk Dünyasının ve bu coğrafya ve de kıtalarda kurulan Kafkas Devletlerinin ortak ve öz kültürü ve medeniyetidir. Bu medeniyetin önemi ve değerini iyice öğrenip öğretmeliyiz. Kafkas Dünyasının maddi kalkınması kadar manevi kalkınması da önemlidir ve muasır medeniyetler seviyesinin paralelinde yürümelidir. Menevi kalkınmamızın esas ve temel felsefesi ve düşüncesi Türk-İslam Felsefesi ve Düşüncesidir, başka bir düşünce ve felsefe peşinde koşmak abesle iştigaldir. Türk Dünyasının hassaten Kafkasyanın tekrar geçmişte Krahanlılar, Gazneniler, Selçuklar ve Osmanlılar gibi Türk hakimiyetinin altın çağını yaşamak ve yaşatmak isterse bütün düşünce, duygu, siyaset ve ekonomik stratejisini Türk-İslam Felsefesi ve Düşüncesi üzerinde oluşturmali ve teşekkül etmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Türk Dünyası, Türk-İslam Medeniyeti, Felsefe, Düşünce.

Presentation ID / Sunum No = 03

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Manevi Bir Değer ve Kültür Elçisi Olarak Dede Korkut

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin Kula

Özet

Türk Dünyasının birlik ve beraberliğini sağlayacak önemli kişilerin başında Dede Korkut gelmektedir. O manevi bir şahsiyet ve destanları vasıtasıyla geçmiş geleceğe taşıyan bir kültür elçisi, tarihi bir şahsiyet ve simge kişilerin başında gelir. Türkler arasında hem yaşantısı hem de destanları ile adından söz ettirmiş bir münevver, sözleri ve söyledikleri ile ozanlar piri, milli ozan, hanların hocası ve yöneticilere yol gösteren bir kahraman olarak saygı görmüş bir kişidir. Türk Dünyasında hem ismi hem de eserleri ile geçmiş ile gelecek arasında bir kültür elçisi olarak görülmektedir. Anadolu da halk arasında Dede korkut masalları diye anlatılan birçok hikâye ve masal vardır. Bunların doğru olanı ile yanlış olanını ayırt edip, doğru olanlarının genç neslin istifadesine sunmak için yapılması gerekenlere değinilecektir. Çağımızda yozlaşmanın önlenmesi ve kültür birliğinin güçlenmesi için de geçmiş ortak değerleri daha fazla öne çıkarmak ve onların düşüncelerinden istifade etmek gerekir. Toplumlar, gelecek nesillerine sadece toprak parçası bırakmaz, kendilerine ait gelenek ve göreneklerinde içerisinde olduğu bir kültürel mirasta bırakır. Türklerin de insanlık tarihine bıraktığı büyük bir kültürel mirası ve medeniyeti vardır. Geçmiş ile geleceği bir birine bağlayan kültürel mirasta isimleri bilinen ve bilinmeyen birçok kahraman vardır. İsimleri bilinenlerin başında Dede/ata korkut gelmektedir. Onun eserleri ve sözlerinin tesiri tüm Türk Dünyasında görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Dede Korkut, Hikâyeler, Türk Dünyası, Kültür Elçisi, Milli Ozan

Presentation ID / Sunum No = 04

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türklerin Geleneksel Aile Yapısındaki Masum Aşkın İzlerinin Kaynakları Olarak
“Leyla ile Mecnun” ile “ferhad’ü Şirin” Hikâyelerinin Değerlendirilmesi (Fuzulî ve
Nizami Gencevi)**

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin Kula

Özet

Toplumları ayakta tutan güçlü bağlardan birisi ailedir. Aile, sonu evlilikle sonuçlanan bir erkek ve bir kadından oluşur. Türk toplumunu ayakta tutan aile bağlarının önemli özelliklerinden birisi de evlilik öncesi yaşanan dillere destan aşk hikâyeleridir. “Leyla ile Mecnun” ve “Ferhad’ü Şirin” günümüze kadar hem sözlü hem de yazılı olarak gelmiş önemli hikâyelerdendir. İçerisinde geçen yaşanmışlıkların çoğu halen yaşanmaktadır. Türklerdeki aile yapısının güçlü olmasının temel sebeplerinden birisi de sevgi ve aşk üzerine kurulan evliliklerdir. Aile, evlilik deyince akla ilk gelen sevgili ve aşk kavramlarıdır. Bunun en güzel örneklerini “Leyla ile Mecnun” ve “Ferhad’ü Şirin” hikâyelerinde görmekteyiz. Onlar Türklerin geleneksel aile yapısının temel taşlarının, sevgi ve aşk ile taçlandırıldığını göstermesi bakımından “tarihi belge” niteliğindedir. Sağlam ailenin, nasıl inşa edilmesi ile ilgili güzel örnekler sunmaktadır. Özellikle günümüz de evlilik öncesi sevgi ve aşkın uzun sürmeden bitmesi, sevgi ve aşk üzerinden birbirlerinin duyguları ile oynamaları aile ve toplumun geleceği için ürkütücüdür. Günümüzün gençlerine, gerçek sevgi ve aşkın nasıl olması gerektiği yönünde en güzel örnekler daha önce yaşanmış ve dilden dile günümüze kadar ulaşmış olan bu tür hikâyelerin anlatılmasıdır. Söz konusu hikâyelerin geleneksel aile yapımızdaki aile içi ilişkilere etkileri nelerdir? Eşlerin birbirine karşı tutumları Eşlerin anne-babalarına karşı tutumları Eşlerin sorunların üstesinden gelmek için oluşturdukları güç birliği

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Leyla ile Mecnun, Ferha’ü Şirin, Aşk, Aile, Evlilik. Fuzulî ve Nizami Gencevi

Presentation ID / Sunum No = 05

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Teachers' Knowledge and Incorporation of the 21st Century Skills in Language
Teaching**

Emin Idrizi

Abstract

The 21st century skills, also known as 4Cs, are considered as important skills that learners need to develop and acquire throughout their education as they are anticipated to empower and help them thrive and succeed in today's society, workplace and career. These skills are gradually and increasingly covered in foreign language teaching and learning materials, such as language learning textbooks, and they are meant to be mastered along with standard language skills. However, considering the fact that language teachers may lack formal training on these skills and ways they are (properly) implemented in language teaching settings, learners may miss, or partially miss, the opportunity to develop the 4Cs. Hence, this study aims to investigate and explore language teachers' knowledge of the 21st century skills and the extent to which they incorporate them as part of their language teaching. The study will adopt a survey research design while a self-reporting questionnaire will be utilized as a data collection instrument. Participants will include high school teachers from various public and private schools in North Macedonia. The study is expected to cast some light on the degree to which the 4Cs are integrated in the language classroom and the potential implications.

Anahtar Kelimeler: 21st Century Skills, Teachers, Language Teaching, Professional Teacher Development

Presentation ID / Sunum No = 06

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kuzey Makedonya Türk Çocuk Dergisi Bahçe’de Yayımlanan Türkiye Şairlerinin
Eserleri Üzerine Tematik Bir İnceleme**

Dr. Öğr. Üyesi Refide Şaini

Özet

Eski Yugoslavya Sosyalist Federasyonu dağılmasıyla beraber Kuzey Makedonya’da Türkçe yayıncılığın zor günleri başlar. Birlik gazetesinin yayın etkinliğinin sona ermesiyle çocuk dergileri Sevinç ve Tomurcuk faaliyetleri çok kısa bir zamanda durdurulur. Bahçe çocuk dergisi öyle bir ortamda yayın hayatına başlama kararı alır. Makedonya Türk çocuklarının sevinci Bahçe sloganıyla derginin ilk sayısı Eylül-Ekim 2004 yılında basılır. Yeni Balkan Yayınevi’nin hazırlayıp yayımladığı Bahçe dergisinin sahibi Murtaza Sulooça’dır. Derginin editörlüğünü ise Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Zeki Gürel yapmaktadır. Dergi, çocuklar, aile, çevre ve okul üçgeni içinde o muazzam halkanın bir parçası olarak düşünülmüştür. Bahçe’deki pek çok yazı çocuklar için olmakla birlikte çocuğu çevresiyle ilgilenmeye ve diyalog kurmaya; evresini de çocuğa dikkatle, ilgiyle yaklaşmaya yöneltir. Dergide yetişkinler de unutulmamış; onlara yönelik olarak bir mektup sayfası düzenlenmiştir. Derginin her sayısında Türk şairlerinin şiirlerine de yer verilmiştir. Bildirinin amacı; Bahçe dergisinde yayımlanan Türkiyeli şairlerin şiirleri üzerine tematik bir inceleme yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Bahçe Dergisi, Gazete, Şiir, Şair.

Presentation ID / Sunum No = 07

Oral Presentation / Sözlü

Sunum 20. Yüzyıl Azerbaycan Şiirlerinde Vatan ve Azatlık Teması

Araştırmacı Fahri Karaman

Özet

“Azerbaycan’a şairler ülkesi denilir. Sekiz yüz yıl evvel Nizami, Hakani, altı yüz yıl evvel Nesimi, dört yüz yıl evvel yaşamış olan Fuzuli dünya şiirinin bahadırlarıdır. Sözlü edebiyatı daha zengindir. Destan ve masalları eski medeniyetten haber verir. Atasözleri derin anlamlar taşır...” Milletlerin varlıklarını korumasının, maddi ve manevi her alanda gelişip yükselmesinin yegâne şartlarından biri, vatan kavramı etrafında şekillenen milli birlik ve beraberlik duygusudur. Zira Vatan, bir ulusun bağımsız ve egemen olarak üzerinde yaşadığı yeryüzü parçasıdır. Bu tanımda esas ana unsur vatan toprağı üzerinde bağımsız olarak yaşama fikridir. Zaten yapılan bütün savaşlar, verilen bütün mücadeleler, uğruna dökülen bütün kanlar ve verilen canlar da sırf bu sebeptendir. Azerbaycan’da vatan kavramı, dönemsel olarak fizikî ve siyasî şartların etkisi ile farklı biçimlerde edebiyatçıların zihin dünyalarında yer etmiştir. Zira 20. Yüzyıl Azerbaycan edebiyatının uyanma, dünyayı tanıma, silkinip şahsiyetini arama ve bulma devridir. Azerbaycan halkının hayatında baş gösteren önemli değişiklikler; ülkenin Rus işgaline uğraması, milli istiklal mücadelesi, eğitim seferberliği ve uygar dünyanın üyesi olma ideali, her türlü zulme karşı direnme vb. gibi, toplum gündemini sürekli meşgul eden konular şiirlerde çokça yer almıştır. Nitekim Azerbaycan’ın son dönemlerde yetiştirdiği şairler, şiirlerinde vatan ve azatlık temasını sıkça işlemiş, milletin yaşadığı acıları, vatan sevgisini ve özgürlük idealini ifade etmekten geri durmamışlardır. İşte bu çalışmada “hasret/özlem” ve “gurbet” duyguları etrafında şekillenen vatan kavramının, işgal ve bağımsızlık sürecinde geçirdiği değişimin şiirlerdeki örnekler üzerinden izlerinin sürülmesi ve Azerbaycan topraklarındaki vatan algısının ve azatlık (bağımsızlık) fikrinin tarihsel süreç içerisinde geldiği noktanın ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda vatan ve azatlık (bağımsızlık) temasına şiirlerinde yer veren son dönem şairleri Mehmed Hadi (ö.1920), Ahmed Cevad (ö.1937) Abdullah Şaik (ö.1959), Nebi Hazri (ö.2007), Bahtiyar Vahapzâde (ö.2009), Mehmet Aslan (ö.2015) vb. Azeri şairlerin şiirlerinden örnekler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Sözcükler: Azerbaycan, Edebiyat, Şiir, Vatan, Azatlık (Bağımsızlık)

Presentation ID / Sunum No = 08

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Akademisyenlerin Yükseköğretimde Kalite Güvence Sistemine Direnç Davranışları

Prof. Dr. Sedat Yazıcı

Prof. Dr. Fatma Ünal

Öğr. Gör. Ahmet Yirmibeş

Öğr. Gör. Özer Çulhaoğlu

Özet

1980 sonrasında İngiltere, ABD ve Avustralya gibi ülkeler kalite güvencesi ve yönetimini yükseköğretime uyarlanması çalışmalarında öncü olmuşlardır. Akademik topluluklardan ilk eleştiriler de buralardan gelmiştir. Öne çıkan eleştiriler güç dengesinin dağılımı-uygulanması, kalite kavramının farklı anlaşılması, süreçlerin etkililiğine ilişkin endişeler, kalite süreçlerini nicelleştirme konusundaki kaygılar ve harcanan fazla zaman şeklindedir (Newton, 2002; Morley, 2003). Ayrıca Magalhães vd (2017) bu süreçlerle akademisyen topluluklarının etkisinin giderek azaldığını, iş yüklerinin arttığını ve kararların daha merkezi alındığını belirtmektedir. Türkiye’de yükseköğretimde kalite çalışmaları Bologna süreci ile 2000’li yılların başında başlamıştır. 2015 yılında YÖKAK’ın kurulmasıyla daha belirgin şekilde iç ve dış kontrol mekanizmaları getirilmiştir. Bu nedenle, kalite sürecinin deneyimlenerek eksik veya sorunlarını ortaya koyacak yeterli sayıda çalışma gerçekleştirilmemiştir. Kaliteye karşı akademisyenlerin direnç davranışı, çoğunlukla kalite literatürüne egemen olan gelişmiş batı ülkelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın yükseköğretimde kalite güvencesi konusunda deneyimi görece yeni olan Türkiye’de akademisyenlerin kalite güvencesine karşı direnç gösterme davranışlarını ortaya koyarak uluslararası alanyazına katkı sunması beklenmektedir. Çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır: 1. Kalite kurullarında görev almış olan akademisyenlerin kalite süreçlerine ilişkin görüşleri nasıldır? 2. Kalite kurullarında görev almış olan akademisyenlerin kalite süreçlerine ilişkin direnç gösterme davranışları nasıldır? Yöntem Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim deseni izlenecektir. Çalışma grubu amaçlı örnekleme tekniği ile seçilecek olan daha önce kalite çalışmalarında yer almış sekiz akademisyenden oluşacaktır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilecektir. Beklenen Sonuçlar Araştırma sonuçlarının literatüre paralel olarak Türkiye’de görev yapan akademisyenlerin de çeşitli direnç davranışları gösterebileceği ve kültürel farklılıklar nedeniyle direnç davranışlarının biçimlerinin farklı yansımalarının olabileceği şeklinde olması beklenmektedir. Kaynakça Magalhães, A., Veiga, A., & Videira, P. (2017). Hard and soft managerialism in Portuguese higher education governance. The university as a critical institution? İçerisinde (pp. 39-53). Sense Publishers, Rotterdam. Morley, L. (2003). Quality and

Power in Higher Education. McGraw-Hill Education (UK). Newton, J. (2002). Views from below: academics coping with quality. Quality in Higher Education, 8(1), 39-61.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Kalite Güvencesi, Kalite, Kaliteye Direnç

Presentation ID / Sunum No = 09

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Ana Dil Türkçe Çatısı Altında İki Devlet, Tek Millet, Tek Dil: Azerbaycan ve
Türkiye'nin Kaynak Dili; Oğuz Türkçesi**

Prof. Dr. Alpaslan Okur

Doç. Dr. Serhat Küçük

Özet

Ana dili ve ana dil kavramları yazılışlarının benzerliği, yakınlığı sebebiyle aynı anlamdaki kelimeler gibi düşünülse de anlam itibarıyla birbirinden tamamen farklı kavramlardır. Ana dili bir kişinin annesi, ailesi ve yakın çevresinden başlayarak eğitim hayatında ilk öğrendiği ve yaşamını sürdürdüğü sosyal çevresinde hakim bir şekilde daima kullandığı dildir. Fakat ana dil ise kendisinin çatısı altında başka diller oluşturan ve çok köklü bir geçmişe sahip bir dildir. Türkçe de bu itibar ile hem ana dili olarak öğrenilen, konuşulan bir dünya dili konumunda iken; binlerce yıllık bir geçmişe sahip ve bu uzun zaman diliminde pek çok lehçe, şiveler oluşturarak dünya sathına yayılmış özelliğiyle de ana dil konumundadır. Ana dil konumundaki Türkçe, şu anda dünyada çok farklı kollarla, adlarla varlığını sürdürse de yaşayan, konuşulan kolları arasında en önemli olanı da Oğuz Türkçesi'dir. En yaygın olarak Azerbaycan ve Türkiye'de konuşulan Oğuz Türkçesi, Türkçenin bir dünya dili olması yolundaki önemine binaen bu çalışmada ayrıntılı olarak değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ana Dili, Ana Dil, Oğuz Türkçesi, Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi

Presentation ID / Sunum No = 10

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Âşık Veysel Türkülerinin Söz Varlığı

Doç. Dr. Gülşah Mete

Özet

Türk halk ozanı olan Âşık Veysel, babasının aldığı sazla önce başka ozanların türkülerini çalmaya başlar. Ahmet Kutsi Tecer tarafından verilen destek ile birçok yerde sazını çalma olanağı bulan Âşık Veysel, bir dönem köy enstitülerinde saz hocası yapar. Âşık geleneğinin önemli temsilcilerinden olan Ozan, şiirlerinde Türkçeyi ustalıkla ve yalın kullanır. Doğa, toplumsal olaylar, din vb. birçok konudaki şiirleri ölümünden sonra “Dostlar Beni Hatırlasın” adlı tek kaynakta toplanmıştır. Bu kaynaktan yola çıkılarak yapılan çalışmanın amacı Âşık Veysel’in şiirlerindeki söz varlığını; özel adlar, bitki adları, hayvan adları, sayı adları, akrabalık adları, deyimler, atasözleri ve kalıp sözleri temel alarak ortaya koymaktır. Doküman incelemesi yöntemi kullanılan çalışmanın bulgularına göre Veysel’in doğaya ait adlara şiirlerinde çok yer verdiği, dostluk, arkadaşlık, alçakgönüllülük gibi değerleri önemle vurguladığı, dünyanın geçiciliği ile ilgili göndermelerde bulunduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak Âşık Veysel’in türkülerinin söz varlığı açısından zengin olduğu, hem Türkçe derslerinde hem de Yabancılar Türkçe Öğretimi alanında kullanılması gerektiği, değer öğretimi ve Türk kültürünü tanıtmadaki önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Âşık Veysel, Türkü, Söz Varlığı, Müzik, Türkçe Öğretimi

Presentation ID / Sunum No = 11

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan Çocuk ve Gençlik Edebiyatının Oluşumu ve Gelişimi

Prof. Dr. Mahmut Çelik

Özet

Bu bildiride büyük ölçüde gelenek, folklor ve zengin kültürel kökenlere dayanan Azerbaycan çocuk ve gençlik edebiyatının doğuşu, gelişimi ve poetikası tartışılacaktır. Diğer şeylerin yanı sıra, önemli estetik ve sanatsal sonuçlar elde etmiş çağdaş yazarlara kadar onun yaratıcı başlangıçlarına, etkilerine, üslubuna, temalarına ve gelişimine değineceğiz. Ayrıca şiirleri ve öyküleri hâlâ okurların ve edebiyat eleştirmenlerinin ilgisini çeken ve yurt dışında çevirileri olan bazı önemli yazarların hayatına ve eserlerine ışık tutmaya çalışacağız. Başlangıçta öğretim ve didaktik üzerine kurulu olmasına rağmen, sıradan edebiyat zamanla tek bir düşünce ve ideolojik-tematik bir bütün haline geldi ve temsilcileri giderek mizahi modern ifade unsurlarını kullanıyor. Aziza Ahmetova, Almazar Alizade, Mirvarid Dilybazi, Fikret Goya, Alamdar Guluzade, Nabi Hazri, Ali Kerim, Mehti Seidzade, Abdul Şaig, İlyas Tapdig'in şiir ve öykülerine özel vurgu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şiir, Hikâye, Folklor, Gelenek, Oyun, Hayal Gücü.

Presentation ID / Sunum No = 12

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan-Türkiye Eğitim İlişkileri ve Uluslararası İmam Hatip Lisesi Örneği

Araştırmacı Ayşenur Menekşe Çalıkçı

Özet

Azerbaycan ve Türkiye, Umum Milli Lider merhum Haydar Aliyev'in ifade ettiği gibi "Tek millet, iki devlet" tir. Bir milletin farklı coğrafyalarda yaşayan, ancak aynı dili konuşan, aynı inanca sahip olan ve aynı soydan gelen bu iki kardeş ülkesi tarihi bağlarının yanında, özellikle son 30 yılda gelişen siyasî, ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda da güçlü bağlarla birbirine bağlıdır. Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu'nun 15 Eylül 1918'de Bakü'yü işgalden kurtarması, Azerbaycan'ın Kurtuluş Savaşı yıllarında Neriman Nerimanov vasıtasıyla Türkiye'ye gönderdiği yardımlar, 18 Ekim 1991 tarihinde bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan'ı tanıyan ilk devletin Türkiye Cumhuriyeti olması, 13 Mart 2016 tarihinde Ankara'da ortaya çıkan terör saldırısı nedeniyle Cumhurbaşkanı Recep Tayip Erdoğan'ın Azerbaycan'a yapacağı ziyareti ertelemesi sonucu "gardaş gelemiyorsa biz giderik" diyerek Ankara'ya giden İlham Aliyev'in davranışları iki devletin ve bu iki devlet halklarının birbirine daha çok kaynaşmalarına vesile olmuştur. Azerbaycan ile Türkiye arasında siyasetten diplomasiye, enerjiden savunmaya çok yönlü olarak gelişen ilişkilerin bir boyutunu da eğitim alanındaki ilişkiler oluşturmaktadır. Nitekim eğitimle ilgili imzalanan birçok ikili anlaşma kapsamında pek çok somut adımlar atılmıştır. Bu adımlardan biri de Türkiye'de açılan Uluslararası İmam Hatip Liselerinde Azerbaycanlı gençlerin eğitim ve öğretim görebilmesidir. Orta Asya ve Balkanlar başta olmak üzere İslam dünyasına ve gönül coğrafyamıza hitap eden, devletler arasında kültürel köprü oluşturan bu liseler, binlerce gence daha kaliteli ve ücretsiz eğitim sunarak coğrafyada kardeşlik ilişkilerinin pekişmesine ve eğitim kalitesinin yükselmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca Uluslararası İmam Hatip Liseleri, bugün dünyada giderek artan İslamofobia ve İslam'ı şiddetle bağdaştırma eğilimleri ve çoğalan marjinal grupların varlığı karşısında İslam dininin hoşgörü, iyilik ve barış üzerine olduğunu gösterme ve bu kapsamda insanlar yetiştirme açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda özellikle din eğitimi alanında eğitimin verildiği bu okullardan binlerce Azerbaycanlı öğrenci istifade etmiş ve etmeye de devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, Eğitim, Uluslararası İmam Hatip Liseleri

Presentation ID / Sunum No = 13

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan'ın Bağımsızlığını Yeniden Kurduğu Yer: Tiflis

Prof. Dr. Otar Janelidze

Özet

Tiflis, Güney Kafkasya'nın coğrafi merkezidir. Zamanla bu kadim şehir bölgenin idari, ekonomik ve kültürel merkezi haline geldi. Tiflis'in siyasi önemi 1917 Şubat Devrimi'nden sonra büyük ölçüde arttı. Devrim ise Rusya'da monarşinin feshedilmesi ile Kafkasya'da Çarlık devlet makamlarının kaldırılmasına yol açtı. Bölgenin yeni yönetim sistemleri olan OZAKOM, Maveray-yi Kafkasya Komiserliği ile Maveray-yi Kafkasya Seym'i ard arda Tiflis'te kuruldu. Tiflis, 22 Nisan - 26 Mayıs 1918 tarihleri arasında Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan'ı içeren Maveray-yi Kafkasya Demokratik Federal Cumhuriyeti'nin başkentiydi. 26-28 Mayıs 1918'de üç gün boyunca Tiflis'te Gürcistan, Azerbaycan ve Ermenistan gibi üç devlet ortaya çıktı. Bu devletlerin hükümetleri ise bir müddet burada görev yaptılar. Bu gerçek emsalsiz ve benzersizdir. Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti, kuruluşu uluslararası camiaya Tiflis'ten bildirilen Doğu Müslüman dünyasındaki ilk Cumhuriyet'ti. Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilan eden ve başkanlığını Hasan Bey Agayev'in yaptığı Azerbaycan Ulusal Konseyi'nin tarihi toplantısı, Tiflis'te Şota Rustaveli caddesinde bulunan eski Kafkasya Valisi Saray'ında gerçekleştirildi. Bu gelişmeyi anlatan levha binanın üzerine yerleştirilmiştir. 16 Haziran 1918'de Fatali Han Hoyski başkanlığındaki Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti hükümeti, 30 Temmuz'da Elizavetopol'a yani 30 Temmuz'da yeniden eski adı verilen Gence şehrine taşındı. Gürcistan ve Azerbaycan kısa sürede birbirlerinin egemenliğini tanıdılar ve diplomatik heyetlerini karşılıklı olarak tayin ettiler. Komşu cumhuriyetlerin siyasi ilişkilerinde diplomatik usulleri tamamıyla devreye girdi. Her iki tarafın hükümetleri ve yasama organları, her ulusun devlet hayatındaki önemli gelişmeleri karşılıklı kutlayarak tebrik telgrafları ile mesajlarını gönderiyorlardı. Yeni kurulan her iki devlet arasında (toprak ve sınırlar meselesi) gibi sorunlar olmasına rağmen, (ticaret, ekonomi, savunma) alanlarda birbirleriyle verimli bir işbirlik sürdürüldü

Anahtar Kelimeler: Tiflis, Gürcistan, Azerbaycan, Gence, Bağımsızlık

Presentation ID / Sunum No = 14

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azeri Akademisyenlerin Yükseköğretimin Kalitesine İlişkin Görüşleri: Sütçü İmam
Üniversitesi Örneği**

Prof. Dr. Niyazi Can
Araştırmacı Gülseda Kirişci
Araştırmacı Muhammed Kapuçam

Özet

Yükseköğretim kurumlarının toplumun ihtiyacı olan nitelikli insan gücünü yetiştirmek, yeni teknolojiler geliştirmek, araştırmalar yaparak bilgi üretmek, bilgi üretmeyi öğretmek farklı açılardan pek çok amacı ve misyonu bulunmaktadır. Kurumun öğrenciler ve akademisyenler tarafından tercih edilmesi de amaç ve misyonlarını ne derecede gerçekleştirdiğiyle dolayısıyla kalitesi ile yakından ilgilidir. Yükseköğretimde devlet/vakıf, üniversiteler, YÖK ve akademisyenler olmak üzere dört paydaş bulunmaktadır. Bu paydaşlar eğitim ve hizmet kalitesinde etkilidir. Yükseköğretimde akademisyenler, yönetim, kampüs imkanları ve sosyal etkenler algılanan hizmet kalitesini belirleyen etkenlerdir. Küresel dünyada, yabancı akademisyenlerin hizmet kalitesine ilişkin görüşleri formal ve informal kanallar aracılığıyla üniversitenin tercih edilirliliğini etkileyecektir. Bu bağlamda akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda; hizmet kalitesini artıracak uygulamaya yönelik politikalar üretmek açısından çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde görev yapan Azeri akademisyenlerin yükseköğretimin kalitesine ilişkin görüşlerini incelemektir. Betimsel olarak tasarlanan ve olgubilim yaklaşımına göre desenlenen araştırmanın çalışma grubunu; 2021-2022 öğretim yılında ilgili üniversitede görev yapan ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden kriter temelli örnekleme kullanılarak belirlenen 6 Azeri akademisyen oluşturmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre Azeri akademisyenlerin; akademisyenlere ve öğrencilere yönelik üniversite yönetiminin tutumunu olumlu değerlendirdikleri, genel akademik başarı açısından iyi olarak kategorize ettikleri, genelde üniversite özelde ise görev aldıkları bölümlerde güçlü kurum kültürü ve olumlu bir iklim olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Akademisyenlerin; dile dayalı sorunlar yaşamadıkları ve uyum konusunda yakın kültürel kodlara sahip toplumlardan gelmesi nedeniyle zorlanmadıkları, yaşadıkları zorluklarda yönetimin tüm kademelerine ulaşabildikleri ve sosyal tesis, laboratuvar, derslik, kongre merkezi gibi fiziki imkanların yeterli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Ek olarak kendi kültürlerinde milli olarak önem arz eden günlerde özel etkinlikler yapılmasının, üniversite

bünyesinde akademisyenlere yönelik mesleki gelişim imkanlarının artırılmasının hizmet kalitesine ilişkin görüşlerini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Hizmet Kalitesi, Yükseköğretim, Akademisyen, Memnuniyet.

Presentation ID / Sunum No = 15

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bir Anlama Etkinliği Olarak Cümle Ya da Sözce Çözümlemesi

Prof. Dr. Muhsine Börekçi

Özet

Bilindiği gibi ana dil ve/veya yabancı dil eğitimi bir beceri eğitimi olarak nitelendirilir ve dil bilgisi dört temel dil becerisinden bağımsız etkinlikler olarak gösterilir. Ses bilgisi, biçim bilgisi ve cümle bilgisi olarak aşamalandırılan dil bilgisi anlama ve anlatma becerileri ile ilişkilendirilmeden dilin kurullar bütünü olarak kazandırılır. Bu geleneksel yaklaşımda en büyük birim cümle olarak kabul edilmekte ve anlamdan bağımsız cümle çözümlemeleri yapılmaktadır. Genelde dil öğretimi özelde Türkçe öğretimi ise dil bilgisinden çok dil becerilerine yönelik etkinliklerle gerçekleştirilmektedir. Oysa cümlelerin anlamı sözce içinde belirli hale gelir. Aynı öge dizilişindeki cümleler farklı derin yapı ilişkileri ile farklı anlamlar ifade edebilir. Örneğin; "Arkadaşıma bir kitap aldım." cümlesi ile "Arkadaşıma bir kitap aldırıldım." cümleleri geleneksel yaklaşımla aynı şekilde öğelerini ayrılır. (Özne + yer tamlayıcısı + nesne + yüklem.) Oysa birinci cümlede alan ben, ikinci cümlede alan arkadaşım ya da arkadaşım için alan başka biridir. Dil bilgisi çözümlemeleri bu anlam inceliğini sezdirecek nitelikte olmalıdır. Dayanaklandırma (argümantasyon) yöntemi ile gerçekleştirilecek olan bu nitel çalışmada dil becerilerinin bir edinç olarak kazanıldığı, dil bilgisinin ise bu edinci edime dönüştürerek dilin yaratıcı düzeyde kullanabilmesine katkı yapması gerektiği düşüncesi ile özellikle anlama becerisini geliştirmeye yönelik söz dizimi etkinliklerinin Türkçenin yapısı ve dilbilim kuramları bağlamında tartışılması amaçlanmaktadır. Bu amaca yönelik olarak cümle ve sözce arasındaki fark vurgulanarak cümle çözümlemesi ve sözce çözümlemesi anlama becerilerine katkıları bakımından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Anlama Becerisi, Dil Bilgisi

Presentation ID / Sunum No = 16

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Covid-19 Pandemi Sürecinde Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik
Memnuniyet Düzeyleri: Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Örneği**

Doç. Dr. Sezai Öztaş

ÖZ

Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından 23 Mart 2020 tarihinden itibaren tüm üniversitelerde dijital imkânlar ile uzaktan eğitim sürecine geçilmesi kararı alınmış ve ilgili karar üniversitelerce uygulanmaya başlanmıştır. Bu tarihten itibaren üniversitelerin hemen hemen tüm programlarında uzaktan eğitim verilmiştir. Bu araştırmada, Covid-19 pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin aldıkları uzaktan eğitime yönelik memnuniyet düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda tarama modelinde tasarlanan araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Demografik Bilgi Formu ve Baltacı, Mercan Annak, Akbay, Akaydın ve Sökmensüer (2021) tarafından geliştirilmiş, geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan “Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Memnuniyet Düzeyleri Ölçeği” ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 20 programından yararlanılmıştır. Toplanan verilere ait tanımlayıcı istatistikler ayrıntılı olarak verilmiştir. Bazı değişkenlere göre Covid-19 Pandemi sürecinde üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik memnuniyet düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Covid-19, Memnuniyet, Üniversite Öğrencileri

Presentation ID / Sunum No = 17

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Eğitsel Veri Madenciliği ve Veri Madenciliği Analizinde Kullanılan Bazı Araçlar

Prof. Dr. Ahmet Tekin
Doç. Dr. Oğuzhan Özdemir

ÖZ

Günümüz teknolojileri ile birlikte dijital ortamlarda büyük ölçekli veri akışı olmakla birlikte bu veriler depolanabilmektedir. Büyük ölçekli veriler veri madenciliği yöntemleri ile analiz edilerek değeri olan / anlamlı bilgiler ortaya çıkarılabilir. Sınıflandırma, kümeleme ve birliktelik kuralı veri madenciliği yöntemlerindendir. Verilerin sınıflandırılması için sınıflandırma algoritmaları kullanılırken, verilerin benzerliklerine göre gruplandırılması için de kümeleme algoritmaları işe koşulmaktadır. Olayların eş zamanlı olarak birbirleriyle birlikte gerçekleşme durumlarını ortaya çıkarmak amacıyla da birliktelik kuralı algoritmaları kullanılmaktadır. Pazarlama, e-ticaret, risk analizi, sağlık, mühendislik, bankacılık gibi birçok alanda kullanılan veri madenciliği yöntemleri eğitim alanında da uygulanmaya başlanmıştır. Veri madenciliği yöntemlerinin eğitim ile ilgili verilere uygulanmasıyla eğitsel veri madenciliği kavramı literatürde yerini almıştır. Literatürde eğitim alanında; öğrenci profilinin çıkarılması, öğrenci ile ilgili geleceğe yönelik tahmin (öğrencinin başarı durumu, öğrencinin performansı, okulu terk etme vb.) yapılması, eğitim-öğretim süreçlerinin değerlendirilmesi gibi çalışmalara rastlamak mümkündür. Veri madenciliği analizleri için kullanılan bazı araçların (WEKA, RapidMiner, Orange, KNIME) kod yazmayı gerektirmemesi nedeniyle, veri madenciliğinin eğitim alanındaki kullanımının giderek artacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada veri madenciliği araçlarının kullanımı ile ilgili farkındalık oluşturmak amacıyla; veri madenciliği, eğitsel veri madenciliği açıklanarak WEKA, RapidMiner, Orange, KNIME gibi bazı veri madenciliği araçları tanıtılmış ve RapidMiner’da yapay sinir ağları, destek vektör makineleri gibi farklı algoritmalar ile örnek bir tahmin modelini oluşturma süreci anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel Veri Madenciliği, Veri Madenciliği, Veri Madenciliği Araçları

Presentation ID / Sunum No = 18

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Erasmus+ Projeleri Kapsamında Yurtdışına Gitmiş Olan Yönetici ve Öğretmenlerin
Küreselleşmeye İlişkin Görüşleri**

**Doç. Dr. Mehmet Emin Usta
Feyza Çakır**

Özet

Bu araştırmanın amacı Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapan ve Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi'nin Erasmus+ projeleri kapsamında yurtdışına çıkmış olan eğitimcilerin “küreselleşme” olgusuna dair görüşlerinin neler olduğunu tespit etmektir. Nitel araştırma metoduyla yürütülen çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, 20 eğitimciye (10 öğretmen ve 10 yönetici) küreselleşmeye ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Form, katılımcıların kişisel bilgilerinin ve küreselleşmeye yönelik soruların olduğu iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmada ilk olarak küreselleşme kavramına ilişkin literatür incelenmeye çalışılmış, sonrasında yarı yapılandırılmış görüşme formu sonuçları ele alınmıştır. Görüşmeler aracılığıyla ulaşılan bilgiler doğrultusunda, araştırmaya katılan eğitimcilerin küreselleşmeyi bir tehdit unsuru olarak görmedikleri, yurtdışına bu tarz hareketliliklerin daha sistemli ve sık yapılması konusunda istekli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların “küreselleşmenin bireysel ve mesleki katkıları, karşılaştıkları tutum, eğitim kurumlarının kıyaslanması, eğitimin küresel boyutu, küreselleşmenin toplumsal hayata etkileri ve eğitim sistemine katkıları” konularına ilişkin görüşlerinin ilgili değişkenlere (cinsiyet, yaş grubu, mezuniyet durumu, kıdem, yabancı dil seviyesi, katıldığı program türü, yurtdışına gidiş sayısı ve yurtdışında geçirilen süre) göre farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte küreselleşmenin ekonomiye etkileri konusunda katılımcıların görüşleri öğretmen veya yönetici olma değişkenine göre farklılık göstermektedir. Öğretmen görüşlerinin olumlu etkiler üzerine, yönetici görüşlerinin ise olumsuz etkiler üzerine yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Erasmus+, Hareketlilik, Ulusal Ajans

Presentation ID / Sunum No = 19

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Fen Bilimleri Eğitimi Alanında Akreditasyon Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi
(Estü) Örneği**

Prof. Dr. Yeliz Mert Kantar

Doç. Dr. Nesil Ertorun

Doç. Dr. Özer Gök

Özet

Akreditasyon kuruluşları fen öğretim programları için, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak, Türkiye’de bu fakültelerin öğretim kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktadır. Türkiye’de Yüksek Öğrenim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından yetkilendirilmiş yegâne kuruluş Fen, Edebiyat, Fen- Edebiyat, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakülteleri Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (FEDEK) dir. Amacı, ilgili bölümlerindeki eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve topluma hizmet faaliyetlerini bir bütün halinde değerlendirmek, raporlamak, ilerletmek ve akredite etmektir. Bu kuruluş aynı zamanda değerlendirici eğitimleri ve kurumları bilgilendirme çalışmaları da düzenlemektedir. Fen Fakültesinin tüm bölümleri FEDEK akreditasyon kuruluşuna ilk olarak 2012 yılında başvuru yaparak değerlendirmeye alınmış, değerlendirme sonucunda 2013-2018 yılları arasında ilk kez, 2018-2023 yılları arasında da ikinci kez tüm bölümleri ile akredite edilmiştir. Akredite olma süreçlerindeki kazanımları, bu çalışmanın temel konusunu teşkil etmektedir. ESTÜ- Fen Fakültesinin temel hedefleri arasında, “Toplumun ihtiyaçları doğrultusunda, temel bilimler alanında etik ilkeleri gözeterek nitelikli araştırmalar yapan, kaliteli eğitimi ile alanında yetkin ve yenilikçi bireyler yetiştiren, iç ve dış paydaşlarını önceliklendiren, inovasyon odaklı değişimlere liderlik edecek kurumsal bir fakülte olmak” misyonu ile hareket eden akredite bir fakülte olarak, tüm paydaşlarımızın memnuniyeti ve öğrenci/mezunlarımızın eğitim-öğretim/araştırma alanlarındaki faaliyetleriyle toplumda değer yaratmalarını sağlamak yer almaktadır. Bu çalışmada, Fen Bilimleri Eğitimi alanında akreditasyon süreci ve ESTÜ Fen Fakültesinin bu süreçteki deneyimleri ile kazanımları paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kalite, Fen Bilimleri, Akreditasyon

Presentation ID / Sunum No = 20

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Havacılık Eğitimi Alanında Yetkilendirme Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi
Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Örneği**

Prof. Dr. Öznur Usanmaz

Prof. Dr. Enis T. Turgut

Dr. Öğr. Üyesi Sinem Kahvecioğlu

Özet

Havacılık alanında görev yapan personelin sahip olması gereken yetkinlikler ve alması gereken eğitimler uluslararası ve ulusal mevzuatlar çerçevesinde düzenlenmiştir. Havacılık eğitim sistemi içerisinde yetkinlik temelli eğitim anlayışı Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatınca (ICAO) benimsenmiş bir eğitim modeli olmuştur. Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ), havacılık programlarının özellikleri ve çeşitliliği ile operasyonel sivil havacılık kabiliyetleri bakımından en köklü üniversite olma özelliği ile Türk Yükseköğretim ve Sivil Havacılık sistemlerinde benzersiz bir rol üstlenmiştir. ESTÜ, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi (HUBF) 1986 yılından bu yana Pilotaj, Hava Trafik Kontrolü, Havacılık Yönetimi, Havacılık Elektrik ve Elektronik, Uçak Gövde ve Motor Bakımı programları ile havacılığın beş önemli faaliyet alanında eğitim vermektedir. Eğitim programlarının tamamını Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü yetkileri kapsamında sürdürmektedir. Pilotaj eğitiminde SHT-FCL kapsamında Onaylı Eğitim Organizasyonu, Hava Trafik Kontrolü eğitiminde SHT-ATCO-Eğitim talimatı kapsamında Hava Trafik Kontrol Eğitim Organizasyonu, Havacılık Elektrik ve Elektronik ile Uçak Gövde ve Motor Bakımı eğitimlerinde ise SHY-147 kapsamında Havaaracı Bakım Eğitim Kuruluşu yetkisi ile eğitim vermektedir. Aynı zamanda SHY-66 Modül sınav yetkisine de sahiptir. Türkiye’de SHT-Eğitim HAD Havaalanları Dairesi Eğitim Talimatı kapsamında en geniş yetkilere sahip Üniversite olarak Havacılık Yönetimi programı öğrencilerine ve havalimanlarında hizmet veren işletmelere eğitim vermekte olup talimat kapsamında sertifikalandırma yapılmaktadır. ESTÜ akademik rolüne ek olarak hem bünyesindeki pilotaj eğitimlerine ilişkin uçuş faaliyetlerini sürdürmek hem de ulusal ve uluslararası uçuşlara hizmet vermek üzere Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanını işletmektedir. Bunun yanı sıra filosunda bulunan eğitim uçaklarının bakım onarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere SHY-145 kapsamında yetkili bakım kuruluşudur. ESTÜ HUBF, sivil havacılık alanındaki altyapı, ekipman kabiliyetleri, güçlü operasyonel deneyimi ve havacılık alanında sahip olduğu yetkinlik ile sivil havacılık sistemi içerisinde yer almaktadır. Bu çalışmada havacılık sektörü içerisinde eğitim veren kurumların yetkilendirme süreçleri ve Türkiye’de bir yükseköğretim disiplini içerisinde yetkili

eğitim organizasyonu olarak havacılığın beş temel faaliyet alanında eğitim veren Eskişehir Teknik Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi modeli açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Havacılık, Eğitim, Yetkili Eğitim Organizasyonu

Presentation ID / Sunum No = 21

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Derslerinde Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Kullanımı

Doç. Dr. Turgay Öntaş
Dr. Kader Arkan Sezgin
Dr. Seda Çarıkçı

Özet

Çocuk edebiyatı, çocuğa kendi dünyasını ve dış dünyayı tanıma fırsatı sunan edebiyat eserleridir. Çocuğa hayatı öğretmede, temel kavramları içselleştirmede, yaşam becerilerini kazandırmada çocuk edebiyatı eserlerinden çokça faydalanılmaktadır. Ancak burada çocuk edebiyatı eserlerinin vurgu yaptığı konular, eserlerin niteliği ve verdiği mesajlar çocuk dünyasına yapacağı etki bakımından önem arz etmektedir. Özellikle yazılı çocuk edebiyatı ürünlerinden derslerde çokça faydalanılmaktadır. Bu bağlamda derslerde kullanılan çocuk edebiyatı eserlerinin değeri çok önemlidir. Bu bildiride ana derslerden olan hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde çocuk edebiyatı eserlerinin kullanımı incelenmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde çocuk edebiyatının ne olduğu, teorik zeminleri ve atıf yapabileceği konulardan bahsedilmiş, yazılı çocuk edebiyatı eserlerinin niteliği hakkında bilgiler sunulmuştur. Çalışmanın ikinci bölümünde ise hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi ile çocuk edebiyatı ilişkisinden bahsedilerek bu derslerde çocuk edebiyatı eserlerinin kullanımı hakkında bilgilendirmelere yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise çocuk edebiyatı eserlerinin hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersinde kullanımının önemine dair vurgu yapılmıştır. Çocuk edebiyatı eserlerinin hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersinde kullanımına dair sunulan bakış açılarının benzer alanlarda çalışma yapacak araştırmacılara katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler

Presentation ID / Sunum No = 22

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İlkokul Öğretmenlerinin Mesleki Amaçlı Yurtdışı Ziyaretlerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Yılmaz Çakıcı

Doç. Dr. Gökhan Ilgaz

Özet

Bu çalışmanın amacı Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması (International Standard Classification of Education ISCED-2011) 1 seviyesi kapsamına giren okullarda görev yapan öğretmenlerin, ülkelere göre mesleki amaçlı yurtdışı ziyaretlerinin cinsiyetten bağımsız olup olmadığını incelemektir. Çalışma tarama modelindedir. Çalışma grubunu Birleşik Arap Emirlikleri, Danimarka, İngiltere, Fransa, İspanya, Hollanda, İsveç, Türkiye, Tayvan ve Vietnam'dan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Anketi (The Teaching and Learning International Survey TALIS-2018) çalışmasından elde edilmiştir. Her bir durum için anketi dolduran öğretmen sayısı ve dolayısıyla analiz edilen veri sayısı değişmektedir. Verilerin analizi Cochran-Mantel-Haenszel Test ile gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre “dil öğrenme” amacıyla bir model oluşturulamamaktadır. “Öğretmenlik mesleğinde kendimi geliştirmek” ve “yurtdışına çıkan öğrencilere refakat etmek” amacıyla yapılan ziyaretler cinsiyetten bağımsız değil iken; “farklı konu alanlarını öğrenmek”, “yurtdışındaki okullarla işbirliği yapmak”, “öğretim ile ilgili” ve “diğer faktörlerinde ise cinsiyetten bağımsız olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul Öğretmeni, Yurtdışı, Cinsiyet

Presentation ID / Sunum No = 23

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Inklüziv Tehsil -Hər Yerdə

Guler Bayramova

Özet

Dünyada əqli və ya fiziki qüsurlu uşaqların təhsil müəssisələrinə təşviq edilməsi prosesinin yayılması sadəcə dövrün əksi deyil, həm də uşaqların lazımlı və əlçatan təhsil almaq hüquqlarının tam şəkildə həyata keçirilməsinin əsaslı şəkildə təmin edilməsi istiqamətində mühüm addımdır. Inklüziv təcrübə bu və ya digər təhsil növünü əldə etmək üçün ekvivalent imkanların təmin edilməsini və fərdi xüsusiyyətlərindən, təhsil nailiyyətlərindən, ana dilindən, öz mədəniyyətindən asılı olmayaraq bəzi nüansları nəzərə almadan bütün uşaqların təhsilə uyğunlaşmasına nail olmaq üçün lazımi şəraitin yaradılmasını həyata keçirir. Hazırda inklüziv təhsilin vəziyyətini təhlil edərkən təkcə təhsil istiqamətinin müxtəlif səviyyələrində müxtəlif başlanğıc imkanları olan uşaqların təhsil və tərbiyəsinə imkan verən innovativ proses kimi məlumatı söz etmək olmaz. Bu istiqamət təhsil prosesinin özünün inkişafına güclü təsir göstərir, onun iştirakçıları arasında münasibətləri xüsusi dərəcədə dəyişdirir. Xüsusi təhsilə ehtiyacı olan uşaqlara psixoloji və pedaqoji dəstəyin işlənilib hazırlanmış kriteriyaları və dəstək aspektləri təhsil prosesinin bütün iştirakçıları arasında onların hüquq və xüsusiyyətlərinə hörmət əsasında münasibətlər yaratmağa imkan verir. Bütün bunlar həm təhsilin daha da humanistləşdirilməsini, həm də yeni tipli peşəkar pedaqoji bütövlüyün formalaşmasını təmin edir. Inklüziv təhsil təcrübələrinin seqmenti tez baş verməyən sistemli institusional sistemi tələb edir. Lakin onlardan ən çətini müəllimin psixologiyasından başlayaraq, bütün seqmentin işləməsi üçün iqtisadi və maliyyə əsaslarına qədər insanların peşəkar fəaliyyət və şüurunda baş verən dəyişimlərdir. Inklüziv təhsilin tətbiqi təkcə “maneəsiz mühit” adlanan mühitin təşkili çətinlikləri ilə deyil, hər şeydən əvvəl sosial xarakterli problemlərlə üzləşir. Bunlara geniş yayılmış fikirlər və strioteplər, müəllimlərin, uşaqların və onların valideynlərinin təhsilin yeni müddəalarının qəbul etməyə hazır olması və ya ondan imtina etməsi, həmçinin sözü gedən zamanda sistemli, hərtərəfli psixoloji və pedaqoji biliklərin və texnologiyaların, təcrübə ilə birbaşa əlaqəli olan xüsusi monitoring tədqiqatlarının olmaması daxildir.

Anahtar Kelimələr: Inklüziv, Təlim, Təşkil, Tədris, Sınıf Seraiti

Presentation ID / Sunum No = 24

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**İsmail Gaspıralı ve Ceditçilik Harekât'ının Kırım, Kafkasya ve Türkistan
Coğrafyasındaki Milli Şuurlanma ve Eğitim Dünyasına Yansımaları**

Arş. Gör. Tuğrul Gökmen Şahin
Uzman Muzaffer Ekinci
Uzman Muhammet Özcan
Prof. Dr. Özcan Bayrak

Özet

Bu çalışmanın amacı Kazanda başlayan Ceditçilik Hareketinin Kırım, Kafkasya, Türkistan coğrafyasındaki eğitim, gazetecilik, siyaset ve millî bilinç sahasındaki tesirlerini incelemektir. Cedit Hareketi XIX. ve XX. yüzyılda Rusya'da yaşayan Müslüman âlimlerinin dinde reform talepleriyle başlamıştır. Hareket daha sonra İsmail Gaspıralı'nın eğitim, kültür, milli şuur ve siyasal alandaki faaliyetleri sonucu bir düşünce ve aksiyon hareketine dönüşmüştür. İsmail Gaspıralı, sözü edilen hareketin düşünce sistemini meydana getirmesinin yanında hareketin Rusya Müslümanları başta olmak üzere Kırım, Kafkasya (Azerbaycan, Tataristan) ve Türkistan (Özbekistan, Türkmenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan), coğrafyasında yayılmasına gayret etmiştir. Bu gayretlerinin neticesinde Kırım, Kafkasya, Türkistan Türkleri arasında milli kültür ve siyasal bilincin oluşmasına sebep olmuştur. Hareketin etkileri günümüzde Kırım, Kafkasya, Türkistan coğrafyası başta olmak üzere tüm Türk dünyasında etkisini göstermektedir. Çalışmada nitel araştırma yönteminden doküman deseni kullanılmış olup durum tespiti yapılarak ilgili hareketin etkilerini Kırım, Kafkasya ve Türkistan coğrafyasında ilk önce din sahasındaki reformist tartışmalarla başlayan hareketin eğitimle perçinleşerek kültürel ve siyasal bilincin oluşmasında katkısı olan gazetecilik faaliyetlerinin milli şuurlanma, Türk diline ve eğitimine etkileri incelemiştir. İsmail Gaspıralı tarafından sistemleştirilen bu harekât teorik eksende yürüyen Bahçesaray'da yeni yöntemlerle eğitim faaliyeti yürüten Usul-i Cedit tarzındaki okulun açılmasıyla pratiğe dökülmüştür. Ceditçiler fikri sahadaki düşüncelerini pratiğe dökerek reform ve Rönesans hareketinin batıda meydan getirmiş olduğu etkinin bir benzerini, Kırım, Kafkasya Türkistan coğrafyasında vücuda getirmeyi başarmışlardır. Onlar bu hareketleri ile rehavete ve umutsuzluğa mahkûm olmuş esaret altında inleyen bir coğrafyayı intibaha sevk ederek günümüzde bağımsız bir şekilde yaşamını sürdüren Türk Cumhuriyetlerinin doğmasına sebep olmuşlar.

Anahtar Kelimeler: İsmail Gaspıralı, Ceditçilik, Türk Dili, Milli Şuurlanma.

Presentation ID / Sunum No = 25

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Meslek Yüksekokullarında Öğrencilerin İngilizceyi Yabancı Dil Olarak Öğrenme
Sorunları ve Bazı Çözüm Önerileri**

Öğr. Gör. Ali Telli

Özet

Tarih boyunca çeşitli görevler üstlenmiş olan Meslek Yüksekokulları, ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinin gereklerine uygun olarak kendi alanlarında yeterli bilgi ve beceriye sahip ara elemanlar yetiştirmek amacıyla kurulmuş olup, mesleki ve teknik eğitimin en önemli bileşenleridir. Eğitim ve öğretim sistemi bugün. Meslek yüksekokullarında verilen eğitimin ulusal ve uluslararası gereksinimler, gelişen teknolojiler ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda analiz edilmesi ve bunlar doğrultusunda gerekli düzenlemelerin yapılması, bu okullardan mezun olanların verimli bir şekilde istihdam edilebilirliklerine ve tercih edilebilirliklerine katkı sağlayacaktır. Ülkemizdeki birçok sanayici/işadamı, nitelikli eleman temininde ciddi sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmektedirler. Sektörlerde ihtiyaç duyulan yeterli bilgi, yabancı dil ve beceridir. Bu konuda çok ilerleme kaydedilmiş olsa da, daha yapılacak çok iş olduğu da bir gerçektir. Öğrencilerin İngilizce seviyelerinin yetersiz oluşu Erasmus+ öğrenci hareketliliğinden faydalanma oranlarını da azaltmıştır. Bu çalışmada, 1975 yılında Kütahya'da kurulan ve ilk üniversiteler arasında yer alan Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda, meslek yüksekokulu öğrencilerine yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ve karşılaştıkları temel sorunlar ele alınmaktadır. Kütahya Teknik bilimler meslek yüksekokulunda geliştirilen, bazı çözümler dile getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulları, Yabancı Dil, İngilizce

Presentation ID / Sunum No = 26

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Mühendislik Eğitiminde Kalite ve Akreditasyon: Eskişehir Teknik Üniversitesi
Deneyimi**

Prof. Dr. Onur Kaya

Özet

Araştırmaları ve mezunları ile değer yaratarak, yenilikçi ve öncü bir mühendislik fakültesi olma vizyonu ile hareket eden Eskişehir Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi çağdaş ve evrensel nitelikte bilgi ve teknoloji üreten, temel değerlerimizi benimsemiş, mesleklerinde önder mühendisler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu sunumda, kuruluşundan itibaren sürekli iyileştirme ve toplam kalite felsefesi doğrultusunda çalışmalarını yürüten fakültemizde yapılan uygulamalar, fakültenin kalite ve eğitim politikası ve kalite güvence sistemi ele alınacaktır. Mühendislik eğitiminde kalitenin artırılması, hedeflenen çıktılara erişimin sağlanmasının garanti altına alınması için fakültemizde akreditasyon çalışmaları da uzun yıllardır sürdürülmektedir. 2009 yılından beri Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK) tarafından akredite edilmiş programlarımız, sürekli olarak bu akreditasyonun gerektirdiği iyileştirme çalışmalarını sürdürmekte ve eğitim kalitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalarda bulunmaktadır. Bu sunumda, MÜDEK akreditasyonu doğrultusunda yapılan çalışmalar örnekleri ile anlatılarak, Eskişehir Teknik Üniversitesinin farklı mühendislik disiplinlerinde eğitim kalitesinin artırılmasına yönelik yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilecektir. Farklı mühendislik programlarımızın eğitim amaçları, program çıktıları, eğitim planları, sürekli iyileştirme çalışmaları ve MÜDEK akreditasyonu için değerlendirilen diğer ölçütler ile ilgili yapılan uygulamalar, ve iyileştirmeye açık yönler detaylı olarak ele alınacaktır. MÜDEK akreditasyonu yanında, eğitim kalitemizin artırılması için üniversitemiz stratejik planı doğrultusunda uyguladığımız iç kalite güvence sistemi, stratejik amaçlarımız, performans göstergelerimiz ve sürekli iyileştirme için faaliyet planlarımız hakkında da bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Mühendislik Eğitimi, Kalite, Akreditasyon

Presentation ID / Sunum No = 27

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Müslüman Türk Birliğinin Mayası Olarak Ahilik ve Eğitim Modeli

Prof. Dr. Rüştü Yeşil

Özet

Günümüzde yedi bağımsız devlet, birçok özerk Cumhuriyet ve bölgede Türkler varlığını sürdürmektedir. Bununla birlikte kadim devlet gelenekleri, uzun ve kapsamlı ortak bir tarihsel mirasa sahip olmasına karşılık dünya konjonktüründe, nitelik ve nicelik açısından yeterince etkin rol oynayamadığı söylenebilir. Bu devlet/topluluklar arasında çok boyutlu ve derin iletişim ve etkileşim kanallarının tesis edilememesi, bu olumsuzluğun en önemli nedeni olarak nitelenebilir. Buna karşılık “Tek millet, çok devlet” ilke ya da idealinin, özellikle yirmi birinci yüzyıl Türk coğrafyalarında dillendirilen önemli bir argüman haline geldiği söylenebilir. Bu doğrultuda özellikle son yıllarda heyecan uyandırıcı önemli adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu niyet ve gayretlerin ete kemiğe bürünmeye başladığı günümüzde, özellikle tek millet şuurunun oluşması ve güçlendirilmesi öncelikle kültür ve eğitim alanında adımlar atılması gerektiği belirtilmelidir. Eğitim yoluyla ortak bir kültürel zemine oturtulmadığı sürece diğer alanlardaki işbirliği ve koordinasyon çalışmalarının süreklilik kazanamayacağı, verimli ve gelişmeye odaklı olamayacağı söylenebilir. Pek çok alanda olduğu gibi kadim tarihimiz, kültürlenme ve eğitim modelleri konusunda da pek çok özgün yaklaşım ve uygulamalarla doludur. Ahilik sistemi ve eğitim uygulamaları, bunun en özgün örneklerinden biridir. Ahilik Sisteminin eğitim model ve uygulamalarına ilişkin tespitlerde bulunmak bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Böylelikle, farklı coğrafyalarda bulunan Türk Devletleri/toplulukları için eğitim ve eğitim yoluyla kültür birliğinin tesis edilmesinde yaşanan çok yönlü sorunlara çözüm üretmede kullanılmak üzere Ahilik sisteminin eğitim modelinde öne çıkardığı temel boyut ve özelliklere vurgu yapmaya çalışılmıştır. Ahilik eğitim modelinin; (a) yaşamın her alanına yönelmesi ve bunları koordine etmesi, (b) kendi insan kaynağını yine kendisinin üretmesi, (c) eğitim modelinin tüm bileşenlerini barındırması, (d) kardeşlik, meslek, sivil inisiyatif kavram, değer ve pratiklerine odaklanması, (e) bütünlük, itidal, dengeleyicilik, üretkenlik, özgünlük, bireysel gelişme ve toplumsal fayda ilkelerinin esas alınması, (f) millilik, kültürel kodlara uygunluk, uygulamalarla test edilmişlik, başarısı tescillenmişlik özelliklerine sahip olması dikkati çekmektedir. Ahilik eğitim modeli, özellikle Türk Cumhuriyetleri halklarının ortak bir kültürel zeminde buluşabilmesini temin etmede etkin olabilecek bir zenginliği barındırdığı belirtilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, Eğitim Modeli, Müslüman Türk Birliği, Milli Eğitim Modeli

Presentation ID / Sunum No = 28

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Öğrenme Güçlüğü Üzerine Döküman Analizi

Öğr. Gör. Nihal Özdemir

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye’de öğrenme güçlüğü (ÖG) alanında 2018-2022 yılları arasında yayımlanan yüksek lisans tezi, tıpta uzmanlık tezi ve doktora tezlerinin incelenmesidir. Araştırma için gerekli verilerin toplanmasında doküman analizi yöntemi kullanılmıştır ve YÖK Tez Merkezi veri tabanından öğrenme güçlüğü anahtar kelimeler kullanılarak taranmıştır. Alanyazın incelemelerinde, öğrenme güçlüğü alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinde çalışılan konuların yönelimlerini belirleyen ve son dört yılı kapsayan kapsamlı bir analiz çalışmasının bulunmadığı görülmektedir. Yapılan araştırmaların incelenmesi sonucunda akademik becerilerin gelişmesi, müdahale programları ile birlikte çalışmalarda öğrenme güçlüğüne ilişkin eğitim ve sağlık hizmetlerinde ebeveyn deneyimleri konusunda ebeveyn görüşlerinin incelendiği batarya çalışmalarına yer verildiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Güçlüğü, Okuma Güçlüğü, Matematik Güçlüğü, Yazma Güçlüğü

Presentation ID / Sunum No = 29

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Öğretmen Adaylarına 21. Yüzyıl Becerilerinin Yaratıcı Drama İle Kazandırılması

Arş. Gör. Tuğrul Gökmen Şahin

Arş. Gör. Mert Şen

Uzman Muzaffer EKİNCİ

Özet

İnsanlık tarihi boyunca değişen ve gelişen toplumsal, teknolojik, ekonomik ve siyasi şartlar; bireylerin var oldukları toplumlarda uyum içerisinde yaşamalarını sağlamıştır. 21. yüzyılda yaşanan dijital dönüşüm ve okuryazarlık pratikleri, toplumsal işgücü ve sosyal yaşam şartları öğrenenlerden beklenen nitelikleri şekillendirmiş ve bu nitelikte bireylerin nasıl yetiştirilebileceğine dair eğitim sistemlerine farklı bir vizyon kazandırmıştır. Çalışmada 21. yüzyıl becerilerinin öğretmen adaylarına yaratıcı drama ile kazandırmak ve beceri haline getirmek amaçlanmaktadır. Araştırmada, tek gruplu ön test - son test zayıf deneysel desen kullanılmıştır. Bu desende deneysel işlemin etkisi tek bir grup üzerinde yapılan çalışmayla test ediliyor olup deneklerin bağımlı değişkene ilişkin ölçümleri uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test olarak aynı denekler ve aynı ölçme araçları kullanılarak elde edilir. (Büyüköztürk Ş. , Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2018). Bu araştırmada tek bir grupla ön test- son test ölçümleri aynı ölçme aracıyla yapıldığı için bu desen tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri normal dağılım göstermediği için veri analizinde Wilcoxon eşleştirilmiş çiftler testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 21. yüzyıl becerileri ölçeği genelinde, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri, kariyer bilinci ve girişimcilik ile inovasyon becerileri alt faktörlerinde anlamlı farklılık gösterdiği; eleştirel düşünme, problem çözme becerileri ve sosyal sorumluluk ile liderlik becerileri alt faktörlerinde anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda sonuç olarak öğretmen adaylarına 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı dramının etkili olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, 21. Yüzyıl Becerileri, Öğrenme, Öğretmen Yetiştirme.

Presentation ID / Sunum No = 30

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Öğretmen Adaylarının İki Boyutlu Geometrik Kavramlarla İlgili Hatalarının veya
Kavram Yanılgılarının Giderilmesi: Bir Eylem Araştırması**

**Cemal Batuhan Köken
Doç. Dr. Burçin Gökkurt Özdemir**

Özet

İnsanoğlu, doğada, günlük hayattaki problemlerin çözümünde ve sanatta geometriyi sıklıkla kullanmaktadır. Dolayısıyla bireylerin doğada ve yaşadıkları çevredeki geometrik oluşumları fark edip aralarındaki ilişkiyi keşfetmeleri gerekmektedir. Küresel konumlandırmadan animasyon yapımlarına kadar geometriye olan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Geometri, bireylere zengin deneyimler sağlayarak onların şekil ve uzamsal yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlar. Bu doğrultuda, matematiğin öğrenme alanlarından biri olan geometrinin öğretimi ve öğrenimi hakkında oluşan hataların veya yanılgıların tespit edilmesi ve bunların giderilmesi önem arz etmektedir. Geometri öğretiminin zor olmasının nedenlerinin başında öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemleri gelmektedir. Özellikle geleneksel öğretim yöntemlerinin derslerde kullanılmasının kavram yanılgısının giderilmesini zorlaştırdığı ve bu yanılgının değişime karşı dirençli olduğunu gösteren araştırmalara rastlamak mümkündür. Bu nedenle hizmet öncesi eğitimde, öğretmen adaylarının geometri öğretimi ve öğrenimi hakkında bilgilerinin yeterli düzeyde olması, etkili yöntemleri kullanabilmeleri önem arz etmektedir. Buradan hareketle araştırmada matematik öğretmeni adaylarının iki boyutlu geometrik kavramlara yönelik sahip oldukları hatalarının veya kavram yanılgılarının dijital kavram haritası tekniğiyle giderilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinin son sınıfında öğrenim gören 30 (25 Kız, 5 Erkek) matematik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Eylem araştırması niteliğinde olan bu araştırmada, veri toplama araçları olarak ön-son görüşme formları kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise nitel analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, iki boyutlu geometrik kavramlarla ilgili ön görüşme formunda öğretmen adaylarının özellikle dörtgenlerin tanımı ve dörtgenler arasındaki sınıflamada yanılgıya düştükleri görülmüştür. Uygulama sonrasında ise adayların genel olarak dörtgenlerin tanımı ve aralarındaki ilişkileri belirlemede yaptıkları hataların veya sahip oldukları yanılgıların giderilmesinde dijital kavram haritası tekniğinin etkili olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının kelime ilişkilendirme testindeki yaptıkları cümleler detaylı incelendiğinde, uygulama sonrası bilimsel bilgi içeren cümle sayısının arttığı görülmüştür. Bu bildiri “Matematik Öğretmeni Adaylarının Geometrik Kavramlara İlişkin Kavram Yanılgılarının veya Hatalarının Dijital Kavram Haritaları İle Giderilmesi” başlıklı yüksek lisans

tezinden üretilmiştir. Bu bildiri, Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından desteklenmiştir (Proje No: BAP-2019-SOS-CY-001)

Anahtar Kelimeler: Dijital Kavram Haritası, Geometri Öğretimi, İki Boyutlu Geometrik Kavramlar

Presentation ID / Sunum No = 31

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Öğretmen Adaylarının Pedagojik Bilgi ve Becerileri İle Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik
İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**

Prof. Dr. Salih Zeki Genç

Doç. Dr. Gizem Engin

Tuğçe Yardım

Özet

Bandura (1993), öz yeterliği bireylerin bilgi ve becerileri doğrultusunda yaşadıkları durumlara ilişkin kendilerine yönelik geliştirdikleri, yapıp yapamayacaklarına olan inançları şeklinde tanımlamıştır. Öğretmenin sınıf içerisindeki davranışlarına ve öğretim faaliyetlerinin niteliğine olan öz yeterlik inancı, sınıftaki davranışları ve öğretim etkinliklerinin etkililiği ile ilişkilidir (Serin ve Bayraktar, 2015). Ayrıca öğretmenin nitelikli bir öğrenme ortamı oluşturabilmesi ve eğitim hedeflerine ulaşabilmesi için etkili bir sınıf yönetimi sağlaması gerekmektedir (Çubukçu ve Girmen, 2008). Öğretmenlerin alan bilgilerine hakim olma durumları öğretme sürecinde ve öğrenme ortamlarındaki öz yeterlik inançlarını etkilemektedir. Bu nedenle araştırmada öğretmen adaylarının pedagojik bilgi ve becerileri ile sınıf yönetimi öz yeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Öğretmen adaylarının pedagojik bilgi ve becerilerini belirlemek için Wong, Chong, Choy ve Lim (2012) tarafından geliştirilen, Gökçek ve Yılmaz (2019) tarafından Türkçe'ye uyarlanan “Öğretimde Pedagojik Bilgi ve Beceri (ÖPBB) Ölçeği” ve öğretmen adaylarının sınıf yönetimi öz yeterlik inançlarını belirlemek için Çetin (2013) tarafından geliştirilen, “Sınıf Yönetimi Öz Yeterlik İnançları Ölçeği (SYÖİÖ)” nin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmanın örneklemini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışmanın veri toplama süreci devam etmektedir. Veri toplama süreci bittikten sonra uygun analizler yapılarak bulgu ve sonuçlar kongrede paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Pedagojik Bilgi ve Beceri, Sınıf Yönetimi

Presentation ID / Sunum No = 32

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Sürecindeki Akademik Başarılarının, Covid-19
Kaygı ve Covid-19 Korku Düzeylerinin İncelenmesi**

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Öztürk Akcaoglu

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Rifat Kayış

Özet

COVID-19 sürecinde Türkiye’de yüz yüze eğitime Mart 2020’den Eylül 2021’e kadar ara verilmiş ve öğrencileri dersleri uzaktan eğitim yoluyla takip etmiştir. Uzak eğitime ani geçiş ve COVID-19’a ilişkin önlemlerin ve kısıtlamaların getirdiği belirsizlik öğrencilerin ruh halini olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle öğrencilerin salgına ilişkin korku ve kaygı düzeyleri artmaya başlamış ve bu durum onların akademik performanslarına yansımıştır. Bu çalışmada, öğretmen adaylarının uzaktan eğitim sürecindeki akademik başarı algıları ve COVID-19’a yönelik çeşitli değişkenler açısından COVID-19 kaygı ve COVID-19 korku düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 263’ü (%71.3) kadın ve 106’sı (%28.7) erkek olmak üzere toplam 369 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın verileri 2020-2021 akademik yılı bahar yarıyılında COVID-19 Korkusu Ölçeği, COVID-19 Kaygısı Ölçeği ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Anketi ile toplanmıştır. Araştırma sonuçları kadınların COVID-19 korku düzeylerinin erkeklere göre daha yüksek olduğu, COVID-19 korku düzeylerinin ise cinsiyete göre farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Akademik başarı algısı yüksek olan katılımcıların COVID-19 korku düzeylerinin akademik başarı algısı orta olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. COVID-19 kaygı düzeylerinin ise akademik başarı algısına göre değişmediği görülmüştür. COVID-19 önlemlerine her zaman uyan katılımcıların korku düzeyleri önlemlere bazen uyanlara göre daha yüksektir. Diğer taraftan önlemlere bazen uyanların kaygı düzeyleri her zaman uyanlara göre daha yüksektir. Son olarak, COVID-19’a yakalanan katılımcıların kaygı düzeylerinin yakalanmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunurken korku düzeylerinin COVID-19 yakalanma açısından farklılaşmadığı bulunmuştur. Sonuç olarak, uzaktan eğitim sürecinde öğretmen adaylarının cinsiyet, COVID-19 önlemlerine uyma, COVID-19’a yakalanma ve akademik başarı algısı düzeylerine göre COVID-19’ yönelik verdikleri korku ve kaygı tepkilerinin değiştiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayı, Akademik Başarı, Covid-19 Kaygısı, Covid-19 Korkusu

Presentation ID / Sunum No = 33

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Öğretmen ve Öğrenci Algıları 21. Yüzyıl Eğitimi Üzerine

Prof. Dr. Shener Bıllalı

Özet

Düşünme becerilerinin öğretilmesi ve öğrenilmesinden ve bağlamından arındırılmış öğrenme ortamlarından yoksun eğitim, yalnızca bilgi toplama ve hatırlamadır. Kurumsallaşmış öğretim ve öğrenimin ortaya çıkışı, kritik öneme sahip özetleyici sınavları ile birlikte, öğrencilerin yüksek düzeyde düşünme, iletişim, yaratıcılık ve yenilikçilik, problem çözme ve kendine güven gibi 21. Yüzyılın temel becerilerini edinme yeteneğini temel olarak zayıflattı. Dolayısıyla eğitim sisteminde yaptığımız şey, insan beyninin daha az bir işlevine vurgu yapmaktır. İhtiyaç duyulan şey, kesin veya doğru cevapları olmayan problemler hakkında fikirlere yol açan düşündürme; Uygulanabilecek veya bazı günümüz ikilemlerini çözmeye yardımcı olabilecek bir dizi alternatifin bulunduğu ekonomik, sosyal, bilimsel ve teknolojik gelişmeler hakkında daha fazla araştırmaya yol açan düşünme. Bu nedenle öğrenme ortamları, 21. yüzyılın talep ettiği yeni bir mezun tipi yaratma fırsatına sahiptir. Bu nedenle, bu makalenin amacı, yaratıcı, eleştirel ve yenilikçi düşünmenin yanı sıra diğer önemli becerilerin yer aldığı, öğrenmeyi kolaylaştırmak için bir ortam yaratmak için ihtiyaç duyulan bazı beceri ve yetkinliklerle eğitimcileri donatacak ve bilgilendirecek bir model sunmaktır. 21. yüzyıl eğitiminin temel hedefleridir.

Anahtar Kelimeler: Algılar, 21'nci Yüzyıl, Öğretmenler, Öğrenciler, İşbirlikçi Stratejiler, Eğitim.

Presentation ID / Sunum No = 34

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Öz-Yeterliklerini
İnceleyen Araştırmalar: Bir İçerik Analizi**

Doç. Dr. Oğuzhan Özdemir

Prof. Dr. Ahmet Tekin

Özet

Uzaktan eğitim alternatif bir yöntem olarak dünyada birçok ülkede tercih edilmektedir. Ancak COVID-19 Pandemisi dönemiyle birlikte birçok ülkede zorunlu olarak uzaktan eğitim sistemine geçildi. Nitekim uzaktan eğitime geçiş yapan öğretmenler, öğrenciler, okul yöneticileri, veliler bu sistemi uzunca bir süredir deneyimlemektedirler. Bu süreçte ve önümüzdeki yıllarda da hayatımızda önemini ve etkisini sürdürecektir olan uzaktan eğitim sürecinin en önemli dinamiklerinden bir tanesi olan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri önem arz etmektedir. Öğretmenlerin gerek kişisel ve mesleki gelişimleri için ihtiyaç duydukları eğitimi almak üzere gerekse de etkili ve verimli bir eğitim-öğretim süreci geçirme noktasında öz-yeterlikleri, belirleyici bir etmen olarak görülmektedir. Nitekim bu çalışmada uzaktan eğitime yönelik öğretmen ve öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri literatür taraması ile incelenmiştir. Web of Science, Scopus, Eric ve Google Akademik veri tabanlarında, COVID 19 Pandemisi dönemiyle sınırlı olmak kaydıyla, “Uzaktan Eğitim”, “Öz yeterlik”, “öğretmen”, “öğretmen adayları” anahtar kelimeleri ile yapılan aramalar sonucunda ulaşılan makaleler kapsama kriterlerine göre incelenerek filtrelenmiştir. COVID-19 Pandemisi döneminde neredeyse tüm dünyanın acil uzaktan eğitime geçmesinin bile öğretmen ve öğretmen adaylarında uzaktan eğitim öz yeterliklerinin istenen seviyeye gelemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Öğretmen, Öğretmen Adayı, Öz-Yeterlik, Covid-19, İçerik Analizi

Presentation ID / Sunum No = 35

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Aile Eğitimi ve Katılımı Etkinliklerinin
Değerlendirilmesi**

**Arş. Gör. Dr. Aysel Korkmaz
Dr. Öğr. Üyesi Mine Koyuncu Şahin**

Özet

Bu araştırmanın amacı, Okul Öncesi Öğretmenliği programında dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları aile eğitimi ve katılımı etkinliklerini değerlendirmektir. Betimsel yöntemin kullanıldığı bu araştırma, 2021 yılında Ekim-Aralık aylarında 120 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının hazırladığı aile eğitimi ve katılımı etkinlikleri kullanılmıştır. Başlangıçta, öğretmen adayları beşer kişilik 24 gruba ayrılmıştır. Çocuğu okul öncesi eğitimi alan 24 grup toplamda 78 ebeveynden aile eğitimi ve katılımı yönelik eğitim ihtiyaçlarını belirlemek ihtiyaç analizi yapılmıştır. Belirlenen ihtiyaçlara yönelik öğretmen adayları etkinlikler hazırlamıştır. Hazırlanan etkinlikler arasından 13 tanesi kriter örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Etkinliklerin seçilmesinde etkinlik konularının benzer olmaması ve farklı amaçlar içermesi kriter olarak kullanılmıştır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu ilkokula hazırlıkta aileye düşen görevler, çocukların ilkokula geçişteki kaygı ve korkuları, çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırılmasına; az bir kısmı ise çocukların medya kullanımı, temel alışkanlıkların kazandırılmasına yönelik eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca ebeveynler aile eğitimi ve katılımı etkinliklerinin ayda bir ve hafta içi olmasını tercih etmişlerdir. Öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinliklere yapılan doküman analizi sonrasında kategoriler belirlenmiştir. Bu kategoriler; konu, slogan, davetiye mektubu, afiş, broşür, kullanılan teknikler, hazırlıklar ve değerlendirmeden oluşmaktadır. Kategorilere ilişkin hazırlanan örneklerin ailelerin ihtiyaçlarını karşılama konusunda yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma pandemi döneminde yapıldığı için öğretmen adayları tarafından hazırlanan aile eğitimi ve katılımı etkinlikleri uygulanamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile Eğitimi ve Katılımı Etkinlikleri, Okul Öncesi Eğitimi, Öğretmen Adayları

Presentation ID / Sunum No = 36

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Motivasyon Düzenleme Düzeylerinin 21. Yüzyıl
Becerilerini Yordama Gücü**

Arş. Gör. Dr. Aysel Korkmaz

Doç. Dr. Canan Koç

Özet

Bu araştırma, okul öncesi öğretmen adaylarının motivasyonlarının 21. yüzyıl becerilerini yordama durumunu incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminin kullanıldığı bu araştırma, 2021-2022 eğitim öğretim yılı güz döneminde, bir devlet üniversitesinin okul öncesi eğitimi anabilim dalında öğrenim gören 149 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada “Kişisel Bilgi Formu”, “Motivasyonu Düzenleme Ölçeği (MDÖ)” ve “Çok Boyutlu 21. Yy Beceri Ölçeği (ÇBYBÖ)” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin Z puanları, uç değerleri ve basıklık çarpıklık katsayıları incelendikten sonra, “Yüzde ve Frekans”, “Bağımsız Örneklem İçin T testi”, “Kruskal Wallis”, “Korelasyon” ve “Regresyon” analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, okul öncesi öğretmen adaylarının motivasyon düzeyleri ve 21. Yüzyıl becerilerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının MDÖ ve ÇBYBÖ’nin tamamından ve alt boyutlarından aldıkları puanlar cinsiyet, sınıf düzeyi ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşma göstermemektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının motivasyon düzeyleri ve 21. Yüzyıl becerileri arasında pozitif, anlamlı ve orta düzeyde ilişki bulunmuştur. Motivasyon düzenleme ölçeğinin tamamı ile motivasyon regülasyon alt boyutunun okul öncesi öğretmen adaylarının 21. Yüzyıl becerilerinin anlamlı yordayıcıları olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Motivasyon Düzenleme, Okul Öncesi Öğretmen Adayları.

Presentation ID / Sunum No = 37

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Okulöncesi Öğretmenlerinin Sınıflarındaki Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitime İlişkin Yeterliklerinin ve Mesleki Gelişim Gereksinimlerinin Belirlenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Fidan

Özet

Okulöncesi eğitim ortamlarında gelişim, öğrenme ve davranış özellikleri bakımından önemli farklılıklar gösteren çocuklar bir arada eğitime devam edebilmektedir. Özel eğitime gereksinimi olduğu için tam zamanlı kaynaştırma eğitime yönlendirilen öğrenciler de bu farklılık yelpazesi içinde yer almaktadır. Bu çalışmada okulöncesi öğretmenlerinin sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin eğitime ilişkin yeterliklerinin ve mesleki gelişim gereksinimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın verileri Sakarya ilindeki resmî okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan okulöncesi öğretmenlerinin demografik ve mesleki bilgileri ile onların özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma yoluyla eğitime ilişkin yeterlikleri ve mesleki gelişim gereksinimlerini kapsayacak şekilde çevrimiçi anket ve yarı-yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Çalışma kapsamında toplanan nicel ve nitel veriler betimsel analiz yoluyla analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları katılımcıların büyük çoğunluğunun geçmişte ya da halihazırda sınıfında çeşitli gelişim, öğrenme ya da davranış sorunları gösteren ya da özel gereksinimli öğrencisi bulunduğunu göstermektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu meslek öncesinde özel gereksinimli öğrencilerin kaynaştırma yoluyla eğitime ilişkin çeşitli dersler aldıklarını ya da mesleğe başladıktan sonra çeşitli mesleki gelişim etkinliklerine katıldıklarını ifade etmiştir. Buna rağmen katılımcıların tam zamanlı kaynaştırma eğitimini etkili şekilde planlama ve yürütme konusundaki yeterliklerinin uygulama sürecinde gereksinim duydukları düzeyde olmadığı ve buna bağlı olarak mesleki gelişim gereksinimlerinin bulunduğu görülmektedir. Katılımcılar bu konudaki mesleki gelişim uygulamalarına katılmayı istemekle birlikte, bu uygulamaların içeriklerinin doğrudan kendi gereksinimlerine odaklı ve sunuş yollarının da kendi koşullarına uygun olduğunda daha fazla etkili olduğuna inandıklarını göstermektedir. Çalışmanın ileri bulguları ve mesleki gelişime ilişkin çözüm önerileri güncel uygulamalar ışığında tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi Eğitimi, Kaynaştırma Eğitimi, Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi

Presentation ID / Sunum No = 38

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Ortaöğretim Kurumlarında Örgüt Kültürü İle Öğretmenlerin Öğrenme Çevikliği
Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**

Dr. Ayten Canarslan
Prof. Dr. Nezahat Güçlü

Özet

Bu araştırmada, ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin örgüt kültürü algıları ile öğrenme çevikliği davranışları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Araştırmada, nicel verilere dayalı genel tarama modeli içinde yer alan ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Kastamonu ili Merkez ilçede bulunan ortaöğretim okullarında görev yapan 545 öğretmenin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgilerini öğrenmek için kişisel bilgi formu, öğretmenlerin öğrenme çevikliğini belirlemek amacıyla “Öğrenme Çevikliği Ölçeği”, örgüt kültürü düzeylerini belirlemek amacıyla “Okul Kültürü Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklere ilişkin güvenirlik analizleri yapılmış olup; elde edilen verilerin analizinde, “yüzde”, “frekans”, “kolerasyon” ve “regresyon” analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ortaöğretim kurumlarında baskın olan örgüt kültürü klan kültürüdür. Bununla birlikte, adhokrasi ve pazar kültürü de yaygın olarak görülmektedir ve en az sergilenen ise hiyerarşi kültürüdür. Öğretmenler sosyal çeviklik, zihinsel çeviklik, sonuç çevikliği ve değişim çevikliği davranışını çoğu kez gerçekleştirmektedir. Öğretmenlerin en yüksek öğrenme çevikliği davranışı sosyal çeviklik, en düşüğü ise değişim çevikliğidir. Çalışma sonucunda okul kültürü ile öğrenme çevikliği arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. En yüksek ilişki ise pazar kültürü ile öğrenme çevikliği arasındadır. Okul kültürünün alt boyutları ile öğrenme çevikliğinin alt boyutları arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Klan kültürü ve adhokrasi kültürü arttıkça değişim çevikliği, pazar kültürü ve hiyerarşi kültürü arttıkça sonuç çevikliği daha çok artmaktadır. Okul kültürü boyutlarından hiyerarşi kültürü öğrenme çevikliğinin yordayıcısıdır. Buna göre hiyerarşi kültürü öğretmenlerin öğrenme çevikliği davranışını etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültürü, Öğrenme Çevikliği, Ortaöğretim Kurumu, Öğretmen

Presentation ID / Sunum No = 39

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Pandemi Koşulları Perspektifinden Üniversite Sınav Çizelgeleme

Doç. Dr. Zehra Kamışlı Öztürk

Hüseyin Sercan Gündoğan

Emre Mumyakhmaz

Tuğra Keçecioglu

Özet

Her alanda gözlemlediğimiz Covid-19 salgınının olumsuz etkileri eğitim alanında da gözlemlenmektedir. 2020 bahar döneminde dünyada olduğu gibi Türkiye’de de “acil uzaktan eğitim”e geçilmiş ve neredeyse tüm sınavlar çevrimiçi olarak yapılmıştır. Ancak 2021 yılı itibari ile özellikle uygulamalı bölümlerde dersler ve sınavları yüz yüze yapılmaya başlanmıştır. Yani, kapalı ortamlarda günlerce süren sınavları olan öğrenciler, Covid-19’dan en çok etkilenen gruplardan biri haline gelmeye başlamıştır. Üniversite Sınav Çizelgeleme Problemleri, belirli kaynak kısıtlamaları altında sınavların uygun zaman dilimlerine ve dersliklere atanmasıyla ilgili problemlerdir. İnsan sağlığı için önemli olan Covid-19 pandemi önlemlerinin de bu sorunlara dahil edilmesiyle birlikte “Pandemi Etkisi Altında Sınav Çizelgeleme” sorununun çözülmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Sınav çakışmalarından kaçınmak ve sınıf kapasitelerini aşmamak gibi yalnızca katı kısıtları sağlayan optimal bir program modellemek zor olsa da, mümkün olduğunca fazla pedagojik koşullar ile pandemi koşullarını modellemek ve sağlamak daha da zordur. Öte yandan problemin kısıtlarının arttırılması da problemin boyutunu artırmakta ve çözüm süresini uzatmaktadır. Eskişehir Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi için 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılı Güz Dönemi verileri kullanılarak sadece bir bölüm için optimal çözüm elde edilmiş ardından tüm fakültenin sınav çizelgesini aynı anda kabul edilebilir bir sürede çözmek için bir Genetik Algoritma önerilmiştir. Son olarak, önerilen yeni çözüm araçlarının herhangi bir optimizasyon veya metasezgisel bilgisi olmayan kullanıcılar tarafından 7/24 kullanılabilmesi için web tabanlı bir karar destek sistemi geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid19, Optimizasyon, Pandemi, Sınav Çizelgeleme

Presentation ID / Sunum No = 40

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Post-Truth Zamanlarda Doğrunun Peşinde: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin İnternete
Özgü Epistemik Gerekçelendirme Stratejilerinin İncelenmesine Yönelik Bir Karma
Yöntem Araştırması**

Prof. Dr. Erkan Dinç
Doç. Dr. Servet Üztemur

Özet

Bu karma yöntem araştırmasının amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin kendi alanlarıyla ilgili olarak internetten edindikleri bilgileri gerekçelendirme sürecinde benimsedikleri epistemik inançlarını ortaya koyarak tartışmaktır. Açımlayıcı sıralı karma desene uygun olarak tasarlanan bu çalışmanın nicel aşamasında Gaziantep ilinde görev yapmakta olup basit seçkisiz örnekleme tekniğiyle seçilen 325 sosyal bilgiler öğretmenine “İnternete Özgü Epistemik Gerekçelendirme Ölçeği” uygulanmıştır. Nitel aşamada ise, çalışmanın nitel sürecinde yer alan katılımcılar arasından gönüllülük esasına göre belirlenen 16 kişiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Nicel bulgular; katılımcıların internetten edindikleri bilgilerin doğruluğunu gerekçelendirme sürecinde kişisel gerekçelendirme, çoklu kaynaklar tarafından gerekçelendirme ve otorite tarafından gerekçelendirme stratejilerini çok yüksek düzeyde tercih ettiklerini göstermiştir. Nitel bulgular, katılımcıların internetten edinilen bilgilerin doğruluğunu teyit etme sürecinde farklı siteler arasındaki uyum, uzmanlar tarafından oluşturulmuş olma, resmi kaynaklar tarafından oluşturulma ve mantıksal muhakeme gibi stratejiler geliştirerek kullandıklarını ortaya koymuştur. Araştırma sonuçları, sosyal bilgiler öğretmenlerinin internetten edinilen bilgilerin doğruluğunun gerekçelendirilmesi sürecinde benimsedikleri epistemik inançlarının karmaşık yapısını ve bu yapının farklı yönlerinin ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Epistemik Gerekçelendirme, İnternete Özgü Epistemik Gerekçelendirme, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, Post-Truth Zamanlar, Karma Yöntem Araştırması

Presentation ID / Sunum No = 41

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sivil Toplum Kuruluşlarının Türkiye ve Azerbaycan Eğitim İşbirliğinde Yeri
“EYUDER Örneği”**

Doç. Dr. Rıdvan Karabulut

Özet

Öncü bir STK olan EYUDER kuramcıları alan uzmanları bir araya getirerek ulusal alanda ve uluslararası arenada eğitim faaliyetleri icra etmek, eğitim çalışanlarını nitelikli meslek örgütü yapısına kavuşturmak, eleştirel düşünen ve sorgulama becerilerini kullanan bilgi, anlam ve teknoloji ortaya çıkaran gelecek nesillerin yetiştirilmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bilimsel, ulusal, demokrat, manevi ve uluslararası değerlerle çağdaş bir toplum yapısının oluşturulmasını sağlayacak eğitim faaliyetlerini desteklemektir. Ülkemizin eğitim problemlerini ifade ederek, çözümlerin geliştirilmesinde öğretim elemanları ve alan çalışanları arasında birlikte çalışmalarını sağlayacak faaliyetler icra etmektir. Eğitimin desteklenmesi için resmi kurumlar ve özel kurumlar ulusal ve uluslararası kuruluşlarla karşılıklı işbirliği yapmak biçiminde prensipleri benimseyen EYUDER yerelde, bölgesel anlamda ya da ülkeler arası eğitim faaliyetlerini icra etmek , öğretmen, idareci ve tüm eğitim çalışanlarının ihtiyaç duyduğu hizmet içi eğitim faaliyetlerini icra etmek, düzenlenmesine katkı vermek, eğitime dair problemlere çözüm bulmak amacıyla öğretim elemanlarını ve alan uzmanlarını bir arada buluşturarak STK'nın sesini duyurmak, eğitimle alakalı iyi örnekleri ya da bilimsel çalışmaları ulusal ya da uluslararası sempozyumlar, paneller, kongreler ve çalıştaylar gibi eğitim faaliyetlerinde paylaşmak, ulusal eğitim modelleri üzerinde çalışmak ve icrasına katkı vermek gibi amaçlar doğrultusunda EYUDER meslek örgütü yapılanmasını ortaya koymak, tüm eğitimcilerin bağımsız bir biçimde eğitim amaçlı çalışmalar yapabilecekleri bir çalışma ortamı geliştirmek, eğitimin değişim ve dönüşüm sürecinde sınıf ayrımı yapmaksızın eğitim çalışanlarının eğitim sistemine katma değer sunacak şekilde çalışmalar yapabilecekleri ortamları hazırlamak, eğitimde araştırma projeleri gerçekleştirmek, desteklemek ve neticelerini kamuoyu ve karar vericilerle paylaşarak, eğitim çalışanlarının toplumda hak ettiği değere ulaşmasına katkı sağlamak şeklindedir. Bu çalışma EYUDER koordinasyonunda Türkiye ve Azerbaycan ülkeleri arasında eğitim çalışmaların kültürler arası işbirliği ve ilişkilerin karşılıklı olarak gelişmesine katkı sunduğu ortaya koymaktadır. Anahtar kelimeler: EYUDER,Türkiye, Azerbaycan,İşbirliği

Anahtar Kelimeler: Eyuder, Türkiye, Azerbaycan, İşbirliği

Presentation ID / Sunum No = 42

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türk Devletlerinin Milli Marşlarındaki Ortak Değerlere İlişkin Türkiye ve
Özbekistan'daki Öğretmen Adaylarının Görüşleri**

Prof. Dr. Yasin Doğan

Özet

Yakın bir zamanda Türk devletlerinin işbirlikleri Türk Devletler Teşkilatı ismiyle kurumsallaşma noktasında daha ileri bir noktaya taşımıştır. Bağımsız Türk Devletlerinin kültürel ve eğitim alanında işbirliklerine ilave olarak potansiyel alanlar da gün geçtikçe artmaktadır. Ortak Türk Tarihi ortak Türk Kültürü konularını içeren temel eğitimin son basamağında seçmeli derslerin her bir ülkede okutulmasına yönelik çalışmalar kısmen sonuçlanmış ve bu dersler okutulmaya bazı ülkelerde başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı Türk Cumhuriyetlerinde öğrenim gören öğrencilerin ortak milli değerlerin farkına varmalarında ve bu değerleri içselleştirme sürecinde Türk devletlerinin Milli Marşlarının taşıdığı potansiyelin öğretmen adayları tarafından ne şekilde değerlendirildiğini karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır. Bu amaçla Türkiye'de Eğitim Fakültesinde, Özbekistan'da Filoloji Fakültesinde öğrenim gören 60 öğretmen adayıyla, nitel araştırma yöntemlerinden yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Öğretmen adaylarından Türk milli marşlarındaki ortak olduğunu düşündükleri kavramları, Tüm marşlarının yansıttığı ortak milli değerleri ifade etmeleri istenmiştir. Ayrıca Türk Devletleri Milli marşlarının ortaokul ve lise düzeyi okullarda birlikte kullanılmasının önemi ve gerekliliği üzerine görüşleri sorulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ortak Tarih, Temel Eğitim, Türk Devletleri, Milli Marş, Değer Eğitimi

Presentation ID / Sunum No = 43

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dünyasında Bilim Merkezlerinin Gelişimi: Türkiye Örneği

Prof. Dr. Aykut Emre Bozdoğan

Özet

Günümüzde eğitim ve öğretim faaliyetleri okulların yanı sıra çevredeki bütün kaynakları kullanacak şekilde yaşam boyunca devam eden bir sürece dönüşmüştür. Okullarda verilen eğitimi destekleyen ve informal eğitim çevreleri olarak nitelendirilen bu kaynaklardan birisi de bilim merkezleridir. Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler sonucu teknolojik yeniliklerin artması ve artan insan nüfusuna okul dışında öğrenme fırsatı sağlayan bilim merkezleri, ziyaretçilerin özgürce keşfetmelerine, kendi kendilerine öğrenmelerine, gruplar ile etkileşerek ve iletişim kurarak deneyimlerini paylaşımlarına katkı sağlamaktadır. Bilim merkezlerinin en temel görevinin ziyaretçilerine bilimi sevdirmek olduğu bilinmektedir. Ancak çok fazla yatırım yapılarak ve emek harcanarak oluşturulan bilim merkezlerinin ziyaretçilerine bilimi sevdirmenin dışında da çok önemli amaçları bulunmaktadır. Bunlardan birisi de sınıf ortamında verilen öğretim faaliyetlerini destekleyen bir yapısının olmasıdır. Gelişmiş ülkelerde son derece önemli fonksiyona sahip bilim merkezlerinin Türkiye’de de yaygınlaştırılma çalışmaları sürmektedir. Türkiye’deki ilk bilim merkezi 1993 yılında Ankara’da açılan Feza Gürsey Bilim Merkezidir. Sonraki yıllarda ise daha çok belediyelerin bünyesinde kurulan bilim merkezleri olduğu görülmektedir. Ancak 2008 yılında Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) kararı doğrultusunda, bilim kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla TÜBİTAK tarafından ilk etapta büyükşehirlerden başlanarak 81 ilde bilim merkezi kurulması kararı alınmıştır. Bu kapsamda TÜBİTAK destekli dünya çapındaki ilk bilim merkezi 2014 yılında Konya’da faaliyete geçmiş bunu Elazığ, Kocaeli ve Kayseri Bilim Merkezleri takip etmiştir. 2021 yılı itibarıyla irili ufaklı yirmi civarında bilim merkezi mevcut olup süreç içerisinde Türkiye’nin farklı illerinde bilim merkezleri kurma çalışmaları devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilim Merkezi, Okul Dışı Çevre, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 44

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Kültüründe Önemli Kadın Liderler

Dr. Öğr. Üyesi Behiye Dağdeviren Ertaş

Özet

Türk kültür ve devlet geleneğinde “kadın” önemli bir değere sahiptir. Bu değerın ortaya çıkmasında şüphesiz Türk kültürünün sahip olduğu geleneksel bakış açısı büyük rol oynamıştır. Türk kültür ve devlet geleneğinde kadının toplum içerisindeki rolü nedeniyle politik ve askeri alanlarda pek çok kadın liderin var olduğu bilinmektedir. Çalışma’nın temel amacı Altun Can Hatun, Tomris Hatun, Raziye Begüm Sultan, Terken Hatun, Kurmancan Datka, Süyünbike Katun ve Selcen Hatun’un dünyadaki “lider kadınlar” olarak tanıtılmalarına katkıda bulunmaktır. Araştırma Türk Tarihindeki Kadınların liderliklerini belirlemek amacıyla betimsel tarama modeliyle desenlemiştir. Bu bağlamda lider olarak ele alınan Türk Tarihinde önemli yerleri olan kadınların hayatı ve yönetsel rolleri ile ele alınan kadınların liderlik özellikleri değerlendirilmiştir. Altun Can Hatun, Tomris Hatun, Raziye Begüm Sultan, Terken Hatun, Kurmancan Datka, Süyünbike Katun ve Selcen Hatun yüksek karar verme becerisine sahip, cesur, güçlü, adil, zeki Türk kadınları olarak devlet yönetiminde etkin roller almış oldukları belirlenmiştir. Lider özellikleri ve cesurlukları ile sadece Türk tarihinde değil dünya tarihinde de tanınması gereken Türk kadınları oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, Kadın, Lider

Presentation ID / Sunum No = 45

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Tarihi ile İlgili Yapılmış Akademik Çalışmaların Betimsel Analizi

Prof. Dr. Ömer Faruk Sönmez

Özet

Bu çalışmanın amacı “Türk Tarihi” kavramını içeren bilimsel çalışmaların betimsel analizini ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Clarivate Analytics tarafından üretilen WoS veri tabanından alınan bibliyometrik verilerin tarama aralığı 1975-1 Aralık 2020 tarihleri arasını kapsamaktadır. Çalışmada bibliyometrik analiz tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizlerde WoS veri tabanında kayıtlı 71.530.876 çalışmadan 144’ünün “Türk Tarihi” kavramını içeren çalışmalar olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kayıtlardan 34’ünün (%23,61) tarih kategorisinde yer aldığı görülmüştür. Yapılan analizlerde “Türk Tarihi” kavramı ile ilgili en çok karşılaşılan yayın türünün 110 çalışma ile makale olduğu, bu makalelerin 44’ünün SSCI indeksi kapsamında olduğu ve ayrıca 18 makale ile en çok 2020 yılında yayın yapıldığı görülmüştür. Ayrıca yayınlanan makalelerin yaklaşık 53’ünün 2015-Aralık 2021 tarihleri arasında yayınlandığı belirlenmiştir. Bu oran “Türk Tarihi” içeriği ile ilgili araştırmalarının son yıllarda arttığını göstermektedir. Yine yapılan analizlerde alana katkı sağlayan 139 farklı yazar olduğu görülmüştür. 11 makale ile en çok Gazi Üniversitesi akademisyenlerinin yayın yaptığı belirlenmiştir. 15 farklı ülkeden araştırmacıların alana katkı sağlayan makaleler yayınladıkları görülmüştür. Bu kapsamda en aktif ülkenin Türkiye olduğu, bunu sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri ile Almanya’nın izlediği görülmüştür. Türkiye’nin 79 makale ile birinci sırada yer alması bu alanla ilgili ciddi çalışmalar yapıldığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Tarihi, Akademik Çalışma, Betimsel Analiz

Presentation ID / Sunum No = 46

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Becerileri Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi

Doç. Dr. Ahmet Akçay
Damla Çağrıtekin

Özet

Türkçe dersi, öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan temel derstir. Bu becerilerin geliştirebilmesi için nitelikli ve öğrencilere kazandırılması hedeflenen kazanımlara göre düzenlenmiş ders kitaplarına ihtiyaç vardır. Bu bakımdan ders kitaplarının dil becerilerinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere yer vermesi, bu yöntem ve tekniklere ilişkin örnekler sunması ve öğrencilere yönelik çeşitli etkinlikler içermesi beklenir. Bu çalışma, Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerine yönelik hazırlanmış metinler ve etkinliklerdeki yöntem ve tekniklerin tespit edilmesini amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma modelinde olup veri toplama yöntemi olarak doküman analizine başvurulmuştur. Çalışma kapsamında 2021-2022 yılı eğitim-öğretim döneminde Ağrı ilinde ortaokul düzeyinde okutulan Türkçe ders kitapları incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniklerinden frekans ve yüzde analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda ders kitaplarında en çok kullanılan yöntem tekniklerin okuma becerisi için “sesli okuma”, dinleme becerisi için “not alarak dinleme”, konuşma becerisi için “güdümlü konuşma” ve yazma becerisi için “güdümlü yazma” yöntemi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi, Öğretim Programı, Ders Kitabı, Dil Becerileri, Yöntem ve Teknik.

Presentation ID / Sunum No = 47

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkçe Öğretmenlerinin Okuma Becerisine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi (Ağrı İli
Örneği)**

**Doç. Dr. Ahmet Akçay
Okutman Hamza Yaşar**

Özet

Bu araştırmanın amacı ortaokullarda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma nitel araştırma modelindedir. Araştırmanın evrenini Ağrı ili merkezinde görev yapan Türkçe öğretmenleri, örneklemi ise bu evren içerisinde rastgele seçilen 15 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu 6 sorudan oluşmaktadır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi tekniklerine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin sınıf ortamında en fazla başvurdukları okuma yöntemlerinin sesli ve sessiz okuma yöntemleri olduğu, ders dışında öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmek için en fazla tercih ettikleri yöntemin kitaplık oluşturma olduğu, öğrencilerin okuma becerisine ilişkin en fazla güçlük yaşadıkları durumun okuduğunu anlamama olduğu, okuma güçlüklerinin çözümü için en fazla yaptıkları işlemin kitap okumaya daha fazla zaman ayırma olduğu ve okuma yöntemi seçiminde en etkili faktörün öğrenci seviyesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, okuma becerisini değerlendirmede noktalama, vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okumayı temel aldıklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuma Güçlükleri, Türkçe Öğretmeni, Görüş

Presentation ID / Sunum No = 48

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye ve Azerbaycan'da Öğretmen Yetiştirme Sistemi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Bars

Özet

Eğitim sürecini yürüten öğretmenlerin niteliği eğitimde kalite ve verimin temel belirleyicilerinden biridir. Dolayısıyla eğitimin kaliteli olmasının temel koşulu da nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesidir. Eğitim sistemleri, bireyin yaşadığı topluma ve çağa uyum sağlamasını, içerisinde yaşanılan dönemin gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip olmasını bir görev olarak üstlenirler. Bu görevin gerçekleşmesinde öğretmenler önemli bir role sahiptir. Öğretmenlerin üstlendikleri rolleri en iyi şekilde gerçekleştirebilmeleri öğretmen yetiştirme sistemlerinin performansı ile yakından ilişkilidir. Bu bakımdan bu araştırmada Türkiye ve Azerbaycan'ın öğretmen yetiştirme sistemleri karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Karşılaştırmalı betimsel bir eğitim araştırması olarak yürütülen bu çalışma nitel veri toplama metodlarından doküman analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Karşılaştırmalı araştırmalarda belirlenen araştırma konusu; kişiler, gruplar veya ülkeler gibi ele alınan araştırma birimleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları karşılaştırma amacıyla yapılmaktadır. Öğretmen yetiştirme konulu karşılaştırmalı eğitim araştırmalarında karşılaştırılmak istenen ülkelerdeki öğretmen yetiştirme sistemlerinin benzerlik ve farklılıklarıyla ülkelerin öğretmen yetiştirme süreçlerinin karşılaştırıldığı araştırmalar betimsel olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada Türkiye ve Azerbaycan öğretmen yetiştirme sistemleri; öğretmen adaylarının seçilmesi, öğretmen adaylarının eğitimi, öğretmenlerin mesleğe başlaması ve öğretmenlerin kariyer gelişimleri açısından ele alınmıştır. Araştırma sonucunda iki ülkenin öğretmen yetiştirme sistemlerinin benzerlik ve farklılıklarına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Öğretmen Yetiştirme

Presentation ID / Sunum No = 49

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye’de Değerler Eğitimi Üzerine Yürütülen Lisansüstü Tezlerin Tematik Olarak
İncelenmesi**

Doç. Dr. Burçin Gökkurt Özdemir

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de Ulusal tez merkezinde değerler eğitimi üzerine yürütülen lisansüstü tezleri farklı temalara göre incelemektir. Alan taraması niteliğinde olan bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda, Türkiye’de Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden değerler eğitimi konusuna ilişkin “Değerler Eğitimi”, “Values Education” anahtar kelimeleriyle arama yapılarak erişime açık tezler incelenmiştir. Doküman analizi doğrultusunda 150 yüksek lisans ve 26 doktora tezine ulaşılmıştır. Tezler; araştırmanın türü, üniversite, konu, yıl, araştırmanın yaklaşımı, yöntem, örneklem ve yürütüldüğü bilim dalı veya alan olmak üzere sekiz temada sınıflandırılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler Excel programı kullanılarak grafikler şeklinde sunulmuş ve frekans yüzde tabloları oluşturulmuştur. Araştırma sonuçları, tez türlerine göre yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerine göre oldukça fazla olduğunu, yaklaşım temasında nitel yaklaşımın sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Yöntem temasında araştırmacılar tarafından genellikle doküman analizinin tercih edildiği ortaya çıkmıştır. Tezlerin yıllar üzerine dağılımı incelendiğinde ise 2013 ve sonrasında bu konuya araştırmacıların daha fazla eğilim gösterdikleri dikkat çekmektedir. Üniversite teması incelendiğinde; en çok araştırma yapılan üniversitelerin Necmettin Erbakan Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi olduğu görülmektedir. Bu çalışma, değerler eğitimi alanında çalışmak isteyen araştırmacılara hem değerler eğitimi üzerine yürütülen tezlerin genel eğilimini göstermek hem de değerler eğitimi üzerine hangi temalarda ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Tematik İnceleme, Tezler

Presentation ID / Sunum No = 50**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Üniversite Öğrencilerinin Covid-19 Pandemisi ile Mücadele Sürecinde Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Psikolojik İyi Oluş ve Algılanan Sağlık Durumlarına Etkisi****Dr. Öğr. Üyesi Gözde Sırgancı****Arş. Gör. Dr. Hülya Andre****Arş. Gör. Dr. Ayşegül Sefer****Özet**

Psikolojik iyi oluş, iyi hissetmek ve fonksiyonel olarak aktif olmanın bir kombinasyonudur. Sürdürülebilir refah, bireylerin her zaman iyi hissetmelerini gerektirmez; acı veren duyguların deneyimi (örneğin hayal kırıklığı, başarısızlık, keder) yaşamın normal bir parçasıdır ve bu olumsuz veya acı verici duyguları yönetebilmek uzun vadeli iyilik için çok önemlidir. Bununla birlikte, olumsuz duygular aşırı veya çok uzun süreli olduğunda ve bir kişinin günlük yaşamında işlev görme yeteneğini engellediğinde, psikolojik iyi olma durumu tehlikeye girer. 2020 yılı başlarında karşılaşılan COVID-19 pandemisi ve pandemi ile mücadele süreci bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerini önemli ölçüde etkilemiştir. 2022 yılına gelindiğinde COVID-19 pandemisi etkisini azaltmış gözükse de yaşanan 2,5 yıllık deneyim bireylerin özellikle fiziksel aktivite alışkanlıklarının değişmesine neden olmuştur. Bu çalışmada Yozgat Bozok Üniversitesi öğrencilerinin COVID-19 pandemisi ile mücadele sürecinde fiziksel aktivite düzeylerinin psikolojik iyi oluş ve algılanan sağlık durumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini evrenden oranlı tabakalı örnekleme yöntemi ile seçkisiz seçilen 369 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi Kısa formu, Altı Faktör Psikolojik İyi Oluş ölçeği ve Sağlık Algısı Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizinde öncelikle ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliği incelenmiş olup ölçme araçlarının birleşik güvenilirliği 0.80 ile .90 aralığında hesaplanmıştır. Araştırma sonuçları öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri, sağlık algıları ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında orta düzeyde bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Çok aktif olan öğrencilerin psikolojik iyi oluş ölçeğinin alt boyutları olan özerklik ve yaşam amacı puanları minimal aktif ve inaktif olan öğrencilerinkinden anlamlı derecede yüksektir. Benzer şekilde çevresel hakimiyet alt boyutunda da çok aktif öğrenciler inaktif öğrencilerden anlamlı derecede yüksek puanlara sahiptir. Algılanan sağlık düzeylerine göre ise çok aktif öğrencilerin inaktif ve minimal aktif olan öğrencilere kıyasla algılanan sağlığa ilişkin öz farkındalıkları ve sağlığın önemine ilişkin algıları anlamlı derecede yüksektir. Sonuçta, fiziksel olarak aktif olan öğrencilerin sağlık algıları ve psikolojik iyi oluşları minimal olarak aktif ya da inaktif öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik İyi Oluş, Algılanan Sağlık, Fiziksel Aktivite

Presentation ID / Sunum No = 51

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yeni Çocukluk Sosyolojisi Açısından Çocuk Hakları Eğitimi

Doç. Dr. Turgay Öntaş

Dr. Seda Çarıkçı

Ayhan Korkmaz

Özet

Çocuk ve çocukluk kavramları birçok sosyal bilim dalının ilgilendiği konulardandır. Bu kavramlar açıklanırken sosyoloji biliminin bağlamlarından da yararlanılmaktadır. Sosyolojik anlamlandırmalar ve kavramsallaştırmalar olmaksızın çocuk ve çocukluk kavramlarını tanımlamak güç olacaktır. Sosyoloji açısından da çocuk ve çocukluk kavramlarını ele almak zordur. Bu nedenle çocukluk sosyolojisi alanı yoğun çalışmaların yapıldığı bir alan olmaktan uzak kalmıştır. Çocuk hakları ise çocuğun değer görmeye başladığı zamanlardan itibaren konuşmaya başlayan, uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınan ancak günümüzde dünya üzerindeki tüm çocukların çeşitli nedenlerle eşit erişime sahip olamadığı haklardır. Bu çalışmada çocukluk sosyolojisi açısından çocuk hakları eğitime bir bakış sunulacaktır. İlk bölümde çocuk ve çocukluk kavramlarından bahsedilmiş, yeni çocukluk sosyolojisi bağlamında kavramlar ve anlamlandırmalar açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise çocuk hakları eğitiminin temelini oluşturan insan hakları hakkında özet bilgiler verilerek insan hakları eğitimi tanımlanmış, ülkemizde insan hakları eğitiminin durumundan bahsedilmiştir. Ardından çocuk hakları ve çocuk hakları sözleşmesi ile ilgili bilgilendirme yapılarak çocuk hakları eğitimi tanımlanmış ve ülkemizdeki çocuk hakları eğitimi hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise çocuklar için çocuk hakları eğitiminin gerekliliğine vurgu yapılarak yeni çocukluk sosyolojisi açısından çocuk hakları eğitiminin gerekliliği tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocukluk Sosyolojisi, Çocuk Hakları Eğitimi

Presentation ID / Sunum No = 52

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Yükseköğretim Alanındaki Güncel Eğilimler Işığında Açık ve Uzaktan Öğrenme
Uygulamaları**

Prof. Dr. Cengiz Hakan Aydın

Özet

Bu çalışmanın temel amacı günümüzde yükseköğretim alanındaki başat eğilimleri ortaya koyarak, geleceğin, aslında bugünün üniversitelerinin ne tür açık ve uzaktan öğrenme uygulamaları gerçekleştirmeleri gerektiği, bu uygulamaların sürdürülebilirliğini nasıl sağlayabilecekleri ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilirlik Hedefleri gibi küresel projelere nasıl katkı sağlayabilecekleri üzerine bir resim çizmektir. Bir başka deyişle, üniversitelerinin küresel rekabet ortamında ayakta kalmalarını sağlayacak, alanyazın ve deneyimler doğrultusunda bir dizi önerinin paylaşılması amaçlamaktadır. Açık ve uzaktan öğrenme, dileyen her bireye esnek, eşit, nitelikli ve az maliyetli öğrenme imkanları sunmaya odaklanır. Alan güncel gelişmelerden hızlı etkilenen ve değişen, bir başka deyişle devingen doğaya sahip bir bilimsel çalışma alanıdır. Küresel boyutta yükseköğretim alanındaki eğilimler de açık ve uzaktan öğrenme alanını önemli ölçüde etkilemektedir. Güncel eğilimler arasında (1) yeterliğe dayalı eğitim (2) kariyer odaklı öğrenme, (3) uluslararasılaşma ve hareketlilik, (4) ayrışma ve bozulma, (5) açıklık ve (6) dijitalleşme yükseköğretim kurumlarını en fazla zorlayanlardır. Bu eğilimlerin ortak noktalarından biri esnek, eşit, nitelikli ve az maliyetli öğrenme imkanları sunmaktır, açık ve uzaktan öğrenmedir. Açık ve uzaktan öğrenme uygulamaları üniversitelerin sözü edilen eğilimleri hayata geçirmeleri ve rekabet kapasitelerini güçlendirmek için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu bildiride üniversitelerin güncel eğilimleri hayata geçirmek için hangi açık ve uzaktan öğrenme uygulamalarını nasıl işe koşabilecekleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Açık ve Uzaktan Öğrenme, Yükseköğretim, Eğilimler, Açıklık, Dijitalleşme, Uluslararasılaşma, Yeterliğe Dayalı Eğitim, Kariyer Odaklı Öğrenme

Presentation ID / Sunum No = 53**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Yurtdışında Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Öğretmenlik Mesleğinin İmajı****Hayriye Cırıtcı
Ceren Gül Tektaş İnanc****Özet**

Problem Durumu Bir ülkenin eğitimden spora, sanayiden askeri alana her yönüyle kalkınmasının temeli nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Nitelikli insan gücünün kaynağı ise eğitim sisteminin temeli ve en önemli unsuru öğretmenlerdir. Yaşayan ve hayatla iç içe olması bakımından sürekli değişen ve gelişen bir meslek olan öğretmenlik toplumun bakış açısı, mesleğe yüklenilen anlam ile öğretmenlerin kişisel ve meslekî özellikleri, alana özgü bazı özellikler gibi faktörlerin oluşturduğu meslekî bir imaja sahiptir. Meslekî imaj, bir mesleğin tercih sebepleri arasında yer almaktadır. Mesleğin statüsü, mesleğin özellikleri, toplumsal algı, öğretmenlerin sahip oldukları meslekî ve kişisel özellikler ve medyanın etkisiyle oluşan öğretmenlik meslek imajının tarif edilmesi toplumun ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine bakış açısını ortaya çıkarması bakımından önemlidir. Amaç Bu araştırmanın amacı MEB Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görevli öğretmenlerin görüşlerine göre öğretmenlik meslek imajını belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır; MEB Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görevli öğretmenlerin 1. Görüşlerine göre öğretmenlik meslek imajları ne düzeydedir? 2. Öğretmenlik meslek imajı alt boyut puanları ne düzeydedir? 3. Öğretmenlik mesleğinin imajına ve alt boyutlarına ilişkin öğretmen görüşleri demografik değişkenlere göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır? Yöntem MEB Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görevli öğretmenlerin görüşlerine göre öğretmenlik meslek imajının belirlenmesi ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında MEB Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görevli öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme kullanılmıştır. Bu çalışmada veriler Doğan ve Bayrak (2019) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Meslek İmajı Ölçeği” ile toplanmıştır. Bu araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında MEB Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda görevli öğretmenler ile sınırlandırılmıştır. Bulgular Araştırmalar

devam etmektedir. Sonuçlar Araştırma sonucu elde edilen bulgular analiz edilecek ve değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yurtdışı Öğretmenlik, İmaj, Meslek İmajı

Presentation ID / Sunum No = 54

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Echoes of the Turkish Culture and Language in the Literary Works of Sandzak Writers

Prof. Dr. Amela Lukač Zoranić

Abstract

This paper deals with the selected works of the prominent Sandzak writers in which the influence of Turkish culture and language is evident. Princeton University Encyclopedia defined it with the words: "Sandžak is the name given a region in Serbia and in Montenegro between the borders with Bosnia and Herzegovina and Kosovo. The name Sandžak is based on the Ottoman term sanjak for flag and region and refers to the Sanjak of Novi Pazar, a region within the Ottoman Empire." Today, it encompasses six municipalities - Sjenica, Prijepolje, Priboj, Nova Varoš, Tutin and Novi Pazara as a capital city densely populated with the population of Bosniaks, who are Muslims by religious belonging. Nowadays the city of Novi Pazar and the region in general is preserved in mind of Serbian people as an Ottoman heritage. Nevertheless, the presence of Turkish culture and language is widely present in literary works. The author will attempt to present selected works of literature written by Sandzak's authors and the echoing of Turkish language and culture within it.

Anahtar Kelimeler: Sandzak, Turkish Language, Culture, Literature.

Presentation ID / Sunum No = 55

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**20.Yüzyıl Başlarında İzmir Rumlarının Yaşamından Bir Kesit: Kozmas Politis'in Yitik
Kentin Kırk Yılı Romanı**

Doç. Dr. İbrahim Kelağa Ahmet

Özet

Yunan ordusunun 15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'i işgal etmesiyle başlayan Anadolu Harekatı'nın 1922 Ağustos'unda büyük bir hezimetle sonuçlanması ve devamında yaşanan gelişmeler Yunan toplumunda büyük bir travmaya neden olmuştur. Anadolu bozgunu tarihçiler tarafından her yönüyle ele alınmış fakat çağdaş Yunan edebiyatında da sayısız roman ve hikâyeye de konu olmuş ve 1930 Kuşağı olarak anılan yazarlar için başlıca ilham kaynağı olmuştur. Roman ve hikâyelerin kurgusu içinde konu üç farklı boyutta ele alınarak ya Rumların 1922 öncesinde yaşadığı ve zorunlu göç ya da mübadele sonucu terk etmek zorunda kaldığı topraklarda barış dönemindeki yaşam yeniden canlandırılmaktadır, ya savaş yıllarına ait olaylar ele alınmaktadır, ya da muhacirlerin Yunanistan'a yerleşme ve Yunan toplumuna entegrasyon sürecinde yaşadıkları sıkıntılar anlatılmaktadır. Dikkat çeken noktalardan biri de mekân olarak Anadolu'da geçen ve odağında Anadolu Rumlarının olduğu eserlerin yazarlarının genellikle o topraklarda yaşamış muhacirler olmasıdır. Bildirimize konu olan Kozmas Politis'in (1888-1974) 74 yaşında kaleme aldığı "Yitik Kentin Kırk Yılı, İzmir'in Hacı Frangu Semtinden" romanı 1962 yılında yani 1922 bozgununun kırkuncu yılında yayımlanmıştır. Yazar 1888 yılında Atina'da doğmuş olmakla birlikte iki yaşındayken ailesi İzmir'e yerleşir ve çocukluk ile gençlik yılları bu şehirde geçtiği için kendini İzmirli olarak görmektedir. Roman Rumların yaşadığı İzmir'in bir kenar mahallesi olan Hacı Frangu'da 20.yüzyıl başlarındaki yaşamı ele almaktadır. Roman zamanı 1901 ya da 1902 yılıdır ve kahramanların mayıs ayından şubat ya da mart ayına kadar olan 9-10 ay ile sınırlı bir sürede cereyan eden aksiyonları anlatılmaktadır. Eserde ana karakterleri bahse konu mahalledeki çocuklar oluşturmaktadır ancak romanın baş kahramanı İzmir'in kendisi ve özellikle de bir mahallesidir. Bu yüzden eser bir mekân romanı olarak değerlendirilmektedir. Türkler, Ermeniler, Yahudiler ve Levantenlere göndermeler olsa da onlar romanın kurgusu içinde önemli bir role sahip değildir. Her etnik topluluk kendi mahallesinde yaşamaktadır. Bildiride roman edebiyat teorisi bağlamında irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Yunan Edebiyatı

Presentation ID / Sunum No = 56

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ahmed Cavad Ahundzade'nin İstanbul'u

Prof. Dr. İsmet Çetin

Özet

Tarihin her döneminde kültür ve medeniyet merkezi olan İstanbul, Türk hâkimiyetine geçtikten sonra, aynı fonksiyonunu sürdürmenin yanı sıra Türk dünyasının savunma ve aydınlanma merkezlerinden biri olmuştur. Geniş bir coğrafyaya yayılan Türk gruplarının “biz” bilinci çevresinde toplanıp hayatını devam ettirmesini sağlayan belirli merkezler bulunmaktadır. Bu merkezlerin zayıflaması, merkeze bağlı diğer alanların da zayıflamasına, hatta dağılmasına yol açar. Türk coğrafyasının medeniyet ve kültür merkezleri olan Kazan, İstanbul, Kaşgar, Buhara, Semerkand, Hive gibi şehirler belli başlı merkezlerdir. Bu merkezlerin zayıflaması, kendi çevresinde oluşan biz bilincinin çökmesine, yok olmasına neden olur. Bu zayıflık ve yok oluş, toplumun çökmesine, dağılmasına ve başka toplumların içinde erimesine yol açtığı gibi o coğrafyada yaşayan kitlelerin vatanlarını kaybetmesine yol açar. Bu çerçevede Kazan'ın düşmesi, Türk yurtlarının Rus işgaline uğramasına; Buhar Hanlığı'nın düşmesi de Sovyet İmparatorluğu'nun Türkistan'da kesin hâkimiyet kurmasına yol açmıştır. Türk Kültür ve medeniyet merkezlerinden biri ve en önemlisi olan İstanbul'un İngilizler tarafından işgal edilmesi, Türk toplumunda derin üzüntü ve endişeye neden olmuş, bu endişe ve üzüntü, toplumun çeşitli kesimleri tarafından; Türkiye ve Türkiye dışındaki Türk aydınları tarafından çeşitli şekillerde dillendirilmiştir. İstanbul ve İstanbul'un Türk toplumu bakımından önemi, Türk aydınlarının geneli gibi Azerbaycan Devleti'nin kurucu kimliklerinden biri olan Ahmed Cavad tarafından da bilinmektedir. Bu bilgi, Ahmed Cavad'ı endişeye sürüklemiş ve İstanbul'un işgalini, işgal karşısında duygularını bir şiirle dile getirmiştir. Duygularının dillendirirken de şüphesiz tarihi arka planı ve İstanbul'un Türk dünyası için önemini bilincindedir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Ahmed Cavad, İngiliz

Presentation ID / Sunum No = 57

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Ahmet Hamdi Tanpınar ile Âsaf Hâlet Çelebi Şiirlerinde Zamansızlaşmak ve
Mekânsızlaşmak.**

Dr. Öğr. Üyesi Nigar Nagiyeva

Özet

Bu çalışmada önemli Türk şairlerinden Ahmet Hamdi Tanpınar ile Âsaf Hâlet Çelebi'nin şiirlerinde insanın zaman ve mekân ile ilişkisi, farklı açılardan ele alınan insanın zamansızlaşması ve mekânsızlaşması anlayışı irdelenerek karşılaştırılmıştır. Farklı anlayış ve estetik duyuşa sahip olmalarına rağmen her iki şair de eserlerinde sıkça insanın mekân ve zaman ile ilişkisi üzerinde durmuştur. Çalışmada Tanpınar'da zaman, ölüm ve eşik kavramları ile Âsaf Hâlet Çelebi'nin insanın zaman ve mekândan soyutlanmasına Doğu felsefesi ve inanç sistemi açısından yaklaşımı incelenmiştir. Şiirlerinde zengin hayaller ve motifler kullanarak “zaman”, “eşik”, “ruh” gibi kavramlar üzerinde düşünen ve düşündüren Ahmet Hamdi Tanpınar, Türk edebiyatının zengin kültür birikimine sahip özgün şairlerindendir. Şiirlerinde insanın zaman ve mekân ile ilişkisini, rüya, sonsuzluk, ölüm, aşk gibi temaları özgün imgelerle ele almıştır. Âsaf Hâlet Çelebi ise Türk edebiyatında 1940-60lı yıllarda ismini duyuran ve kısa zamanda ilgi çekmesinin yanı sıra garipsenen şairlerden biridir. “Şiiri kelimelerin bir araya gelmesinden hâsıl olan büyük bir kelime ve ruhun ifadesi” olarak gören şair az sayıda kelime ve kısa dizelerle derin anlamlar ifade eden eserler yazmıştır. Semboller ve anlamı bilinmeyen kelimeler kullanarak yazdığı felsefi şiirlerinde İslam tasavvufunun, özellikle Mevlevilik ve Hurufiliğin, aynı zamanda uzak Doğu inançlarının etkilerini görmekteyiz. Çelebi'nin şiirlerini anlamak için tasavvuf, Hurufilik, Budizm, Doğu efsaneleri, hatta masallar hakkında bilgi sahibi olmak gerekir. Bu çalışmada şairin şiirlerinde Nirvana, mistik duyuş, soyut kavramlar, tasavvuf ve Uzak Doğu inancı ile ilgili kullandığı kavramlar irdelenmiştir. Hem Tanpınar'da, hem de Âsaf Hâlet Çelebi'de kozmik âlemi ve zamanı kavrama çabası hissedilmektedir. Bu nedenle Çelebi'nin şiirlerindeki insanın zaman ve mekândan soyutlanmasına yardımcı olan imgeler, semboller, anlamı pek bilinmeyen kelimeler, Tasavvuf, Hurufilik ve Budizm etkisi ile Tanpınar'daki zaman ve mekânda kaybolma, soyutlanma veya “eşikteki insan” kavramı karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Hamdi Tanpınar, Âsaf Hâlet Çelebi, Zamansızlaşmak, Mekânsızlaşmak, Eşik, Şiirde Zaman, Hurufilik, Nirvana

Presentation ID / Sunum No = 58

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun “Çağlayanlar” Adlı Eserinde Türk-İslam Medeniyetinin İzleri

**Dr. Öğr. Üyesi Halil Bunsuz
Fahri Karaman**

Özet

Karlofça Antlaşması (1699) ile gerilemeye başlayan Osmanlı İmparatorluğu 1922 yılında saltanatın kaldırılması ile resmen tarih sahnesinden çekilmiştir. İmparatorluğu ayakta tutmak için gerileme döneminden yıkılmasına kadarolan süreçte teknik, siyasi, idari, hukuki ve kültürel alanda birçok yol denenmiş ancak başarılı olunamamıştır. Yaşanan siyasi olaylar zamanla edebiyata da tesir etmiş ve edebiyatta bazı dönemlerin, grupların, akımların oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bunlardan biri de millî edebiyat dönemidir. Genç Kalemler dergisinde yayımlanan Yeni Lisan makalesi ile başlayan bu dönemde dil ve edebiyatı kurtarmak için bir yol haritası belirlenmiştir. Bu yol haritasına göre sade bir dil ve millî bir edebiyat oluşturulacaktır. Millî bir edebiyat oluşturabilmek için de eski Türk tarihine gidilecek, millî benliği ve şuuru oluşturacak malzemeler toplanacaktır. Millî edebiyat döneminin temsilcileri olan Ziya Gökalp ve Ömer Seyfettin gibi isimlerin bu minvalde çalışmalar yaptıkları görülmektedir. Bu dönemin önemli isimlerinden Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun da Çağlayanlar ve Gönül Hanım gibi eserlerinde eski Türk tarihinden ve İslam medeniyetinden telmihler yapıp motifler kullanarak söz konusu yol haritasına sadık kaldığı görülmektedir. Bu bildiride, millî edebiyat döneminin amaçları doğrultusunda Ahmet Hikmet Müftüoğlu'nun Çağlayanlar adlı eserindeki Türk-İslam medeniyetine ait unsurların tespitine ve yorumlanmasına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Millî Edebiyat, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Çağlayanlar, Türk-İslam Medeniyeti

Presentation ID / Sunum No = 59

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Altay Misyonu ve Teleüt Ağzı Yazı Dili Bağlamında Altay Aladağ Ağızları Sözlüğü

Prof. Dr. Figen Güner Dilek

Özet

V. İ. Verbitskiy öncülüğünde aralarında Makariy Gluharev, Landışev, İlminski gibi önemli isimlerin de yer aldığı misyonerler heyeti tarafından Altay bölgesinde Ortodoksluğu kabul eden ilk Türk boylarından Teleütlere ana dili ile dini eğitim vermek amacıyla 1830 yılından itibaren yazı dili kurma çalışmaları başlatılmıştır. Bu faaliyetler kapsamında, Altay Ruhani misyonerler heyetinin de üyesi olan Verbitskiy Slovar Altayskogo i Aladagskogo Nareçiy Tyurskogo Yazıka, (1884) “Türk Dilinin Altay ve Aladağ Ağızları Sözlüğü”nü hazırlamıştır. Altay Türklerinin Rus hakimiyeti altına girişinin 250. yıl dönümü dolayısıyla, Altay Cumhuriyeti’nde bir program dahilinde 2005 yılında tıpkıbasımı yapılan sözlük, 19. yy. Teleüt Ağzı temelinde hazırlanmıştır ve o dönemdeki çeviri komisyonu tarafından üretilen yeni kelimeler de eserin söz varlığı içinde yerini almıştır. Sözlük oluşturulurken atasözü, deyim, hastalık, ağaç, bitki, yer, akrabalık adları ile dini törenlere, evlilik, doğum, düğün gibi geçiş törenlerine ait sözler de çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu sebeple eser; Altay sözlü kültür ve inanç sistemine dair oldukça zengin öğeleri de barındırmaktadır. Ayrıca, zengin dilsel veriler de bulunduran sözlükte ‘Altay Aladağ Ağızları’ şeklinde tabir edilen dil alanlarının fonolojik ve morfolojik süreçlerine dair oldukça çeşitli veriler mevcuttur. Bu bildiride, üzerinden iki asra yakın bir süre geçen Altay Aladağ Ağızları Sözlüğü’nün Teleüt ağzı yazı dili kurgusu içindeki rolü ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Altay-Aladağ,teleüt Ağzı, Altay Türkçesi Yazı Dili, Misyonerler Heyeti

Presentation ID / Sunum No = 60

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Anlamsal ve İşlevsel Açıdan Kısasü'l-Enbiyâ'da Varlık Eki

Arş. Gör. Dr. Yeşim Çağlar

Özet

Türkçede varlığı, var olmayı ifade etmek için +IIg (>+II) varlık eki kullanılmaktadır. İlk olarak Eski Türk Yazıtlarında örneklerine rastlanılan +IIg varlık eki, Eski Türkçeden itibaren kullanılan işlek bir ektir. Çalışmada, Harezmi Türkçesinin önemli eserlerinden biri olan, 1310 (H 710) tarihinde Nâsirü'd-dîn b. Burhânü'd-dîn Rabgûzî tarafından yazılan Kısasü'l-Enbiyâ incelenmiştir. Yazmada geçen +IIg varlık eki almış sözcükler taranmıştır. Tespit edilen varlık eki almış ifadeler, anlamsal ve işlevsel açıdan incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Çalışmada ayrıca varlık ekinin eklendiği sözcük türleri belirlenmiştir. Kısasü'l-Enbiyâ'da +IIg varlık ekinin hangi sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir. Fonksiyonel açıdan bakıldığında yazmada varlık ekinin isimlerin yanı sıra sıfat, zarf ve zamirler gibi sözcük türlerine eklendiği belirlenmiş, ekin eklendiği sözcükleri sıfat dışında zarf ve edat yaptığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eski Türkçe, Harezmi Türkçesi, Kısasü'l-Enbiyâ, Varlık Eki, +IIg

Presentation ID / Sunum No = 61

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Arnavutlukta Türkoloji Alanında İncelemeler

Prof. Dr. Lindita Xhanari

Özet

Türkçe Balkan dillerinin sözlüklerinin zenginleşmesinde beş yüzyıl boyunca en önemli kaynaklarından birisi olmuştur. Türkçe bu ülkelerde sadece günlük konuşmalardaki kullanımıyla yetinmeyerek, bu ülkelerin resmi evrakların dili, edebiyat dili, eğitim ve din eğitimi dili oldu. Osmanlı Türklerinin bu bölgeden ayrılmaları yüzyılı bulmasına rağmen, bu sözcükler Balkan insanının doğumdan ölüme kadar eşlik ediyorlar. Bu dillerin ayrılmaz bir parçası olmuşlardır, özellikle yansıttıkları biçembilimsel nuanslarıyla. Arnavutça, Türkçe'den yeterince etkilenen Balkan dillerinden biridir. Çalışmamızda Türkçe sözcüklerinin Arnavutça'ya giriş kronolojisi, dağılımı, semantik gelişmeleri ve Arnavutça'daki değerini anlatan Arnavut araştırmacılarının bugüne kadar hazırladıkları sözlükler ve bilimsel çalışmaları hakkında detaylı bir tablo sunmuş olacağız. Diğer yandan, özellikle Arnavutça'daki türkiizmaları inceleme sorunlarına, karşıt görüşlerine ve onlar için kullanılan dil terminolojisine değineceğiz. Çalışmamızda, Arnavutça'daki Türkçe kelimeleri hakkında hazırlanan bütün diğer bilimsel çalışmaları (makale, bildiri) hakkında ilk defa doğru istatistikler sunarak, göstermiş oldukları sorunlarına özellikle değmiş olacağız. Bu sunumda Arnavut filologlarının şimdiye kadar yapılmış araştırmalarıyla sınırlı kalmayıp, Arnavutça'daki Türkçe'den gelen sözcüklerinin bugünkü statüsünü en son yaptığımız araştırmalarımızı da dahil edeceğiz. Çalışmamızın sonunda, incelemiş olduğumuz sözlükler ve araştırmalara dayanarak şimdiye kadar yapılan çalışmalarının kalitesi hakkında sonuçlar çıkarmış ve yeterli incelenmemiş veya sessizliğe sürüklenen konularda ışık tutacak sonraki çalışmalarının gerekliliğini vurgulamış olacağız.

Anahtar Kelimeler: Sözlük, Çalışma, Türkce, Yazar, Arnavutça.

Presentation ID / Sunum No = 62

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ata Vatandan Ana Vatana Bir Ömürlük Hasret: Hamit Dönmez ve Karabağ Şiirleri

Doç. Dr. Ümit Akın

Özet

Bağımsızlığa alışkın bir halkın, vatanlarında fikirlerini dahi özgürce dile getiremeyen yurt sevdalısı aydınların oluşturduğu Azerbaycan Muhaceret edebiyatı, Azerbaycan Türklerinin milli mücadele hareketini yansıtmıştır. Özellikle Türkiye bu noktada merkez durumunda olmuş, kültürel teşkilatlanmalarını ve faaliyetlerini buradan da sürdürmüşlerdir. Muhaceretin en üretken şairlerinden olan Hamit Dönmez, doksan altı yıllık ömrün altmış altı yılını ata vatanım dediği Türkiye’de yaşamış, şiirleriyle vatan hasretini gidermeye çalışmıştır. Şairin Azerbaycan’dan getiremedikleri ve kaybettikleri hariç binin üzerinde şiiri vardır. Bu şiirlerin hemen hepsinde tema Azerbaycan’dır. Şair hayattayken Karabağ’ın Ermeniler tarafından işgal edilmesi onu son derece rahatsız etmiş, tepkisini yine şiirleriyle dile getirmiştir. “Beni Yaşatan Emel Odur/Onun Kokusu” diyen şairin tek arzusu, vatanını tekrar bağımsız görmektir. Bolşevik Rusya’nın işkencelerini bizzat yaşayan biri olarak Azerbaycan’ın işgali ve halka yapılanlar, onun şiirlerinde ifşa edilmiştir. Şair vatanının işgal içinde olmasına tahammül edememiş, şiirlerinde esaret altındaki halkına özgürlüğün bir gün kazanacağı ümidi ve azmini aşlamıştır. Çalışmamız, Azerbaycan Muhaceret edebiyatı için büyük önem arz eden Hamit Dönmez’in hayatını ve Karabağ konulu şiirlerinin değerlendirmesini esas almaktadır. Bu kapsamda şairin edebi kişiliği de açıklanarak Azerbaycan edebiyatına katkısı ortaya konulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Hamit Dönmez, Muhaceret, Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 63

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan Atasözlerinde İdeal İnsan Tipi

Doç. Dr. Ebru Şenocak

Özet

Atasözleri, bir milletin yaşam tecrübelerinden derin izler taşıyan kısa fakat yoğun içerikli özlü sözlerdir. Toplumların hayat karşındaki tavırlarını, felsefelerini, tecrübelerini yansıtan bu özlü sözler, değerler ve sosyal normlar açısından önemli bilgeliklere sahiptir. Nesilden nesile aktarılan, kısa, kalıplaşmış sözler olan atasözleri, okuyucuya derin anlam içerikli mesajlar verir. Azerbaycan’da atasözlerinin önemi “Atalar sözü hikmettir”, Atalar sözü Kurân’a girmez ama Kur’an’ın yanında gider.” “Atalar sözünün her biri bir destandır.” şeklindeki sözlerle ifade edilir. İnsanoğlu, var olduğu andan bugüne daima ideali arayan ve bu uğurda mücadele veren sosyal bir varlıktır. Özünde var olan arayış ve mücadele gücü onu, ideal insan tipini oluşturma amacına götürmüştür. Azerbaycan atasözlerinde ideal insan tipi belirlenirken akıllı, bilge, hatalarından ders çıkaran, toplum hayatında başı çeken, az konuşan, çok dinleyen, kendisine ve çevresine faydalı olan kişiler ele alınır. Hayatın engellerle dolu yolculuğunda iyi bir rehber, daima diğerlerini de başarıya en kısa ve güvenilir yoldan ulaştıracaktır. Nitekim Yunus Emre’nin “Bir kâmil mürşide varmasan olmaz.” sözünün benzeri Azerbaycan atasözlerinde “Öndersiz iş olmaz.” şeklindedir. İyi bir örnek, onun izinden giden halkın da başarılı olmasını ve topluma faydalı olmasını sağlar. Atasözleri, değerler eğitiminde önemli bir yere sahip olup toplum, ideal insanın özelliklerini sözlü gelenek içerisinde atasözleriyle ölümsüzleştirerek bilinçli, huzurlu ve sağlıklı bir toplum oluşturmaya hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Atasözleri, İdeal İnsan Tipi, Kültür.

Presentation ID / Sunum No = 64

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azerbaycan Dialektoloji Lügəti'nde Yer Alan Yer ve Mekân Adlarının Söz Varlığı
Açısından Taşıdığı Arkaik İzler**

Doç. Dr. Süleyman Kaan Yalçın

Özet

Dil bilim, dilin genel ve özel niteliklerini araştıran, dilin sorunlarına yönelen, diller arasındaki ortaklıkları ve farklılıkları inceleyen, kendi içerisinde farklı dallara ayrılan ve birçok bilim dalı ve disiplinle ilişki içerisinde olan geniş bir alandır. Dil bilimin en önemli alt dallarından birini ise yer adları bilimi oluşturmaktadır. Yer/mekân adları, dil bilimsel çalışmaların önemli bir bölümünü oluşturmakla beraber; geçmişe ışık tutması ve toplumların kültürel yapısını ortaya koyması açısından üzerinde en çok çalışılan alanlardan biri haline gelmiştir. Bu alanla ilgili olarak en dikkat çekici özelliklerden birini yer/mekân adlarındaki arkaik izler oluşturmaktadır. Azerbaycan Dialektoloji Lügəti'nde yer alan tüm yer/mekân adlarındaki arkaik unsurların ortaya çıkarılması maksadıyla hazırlanan eldeki çalışmada, Yalçın ve Çakmak (2021) tarafından hazırlanan “Azerbaycan Dialektoloji Lügəti”ndeki Yer ve Mekân Adları” başlıklı araştırmada tespit edilmiş olan 505 yer/mekân adı incelenerek söz varlığı açısından taşıdığı arkaik izler tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Dialektoloji Lügəti, Yer/mekân Adları, Arkaik İzler, Söz Varlığı

Presentation ID / Sunum No = 65

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan Şairi Ahmet Cevad'ın “Uyan” Çağrısı

Doç. Dr. Aysun Demirez

Özet

1883'te İsmail Gaspıralı tarafından çıkarılan Tercüman gazetesi, Türk dünyasında millî uyanışa ve yenileşme hareketinin başlamasına sebep olur. İstanbul başta olmak üzere bütün Türk dünyası aydınları tarafından okunan ve hızla taraftar bulan gazete, özellikle Azerbaycan, Kazak, Kırım ve bütün Türkistan aydınları tarafından takip edilir. 1905 yılında Çarlık Rusyası'nda meşrutiyetin ilan edilmesinden sonra rejimin uyguladığı baskıların azalmasıyla Türk toplulukları arasında toplumsal, siyasi ve edebi faaliyetler canlanır: İsmail Gaspıralı, Kadı Abdürreşid İbrahim, Fatih Kerimî, Ahmed Ağaoğlu, Sadri Maksudî Arsal, Hüseyinzâde Ali Turan, Musa Carullah Bigi gibi aydınların önderliğinde kongreler düzenlenir. 1906'da Müslüman İttifakı adlı siyasi parti kurulur. Türkler arasında birlik bilinci uyandırılmaya çalışılır. Eğitimde yeni okulların açılması ve Türk dilinin öğretilmesi, ders kitaplarının hazırlanması, gazete ve dergilerin çıkarılması konularında faaliyetlere hız verilir. Türk dünyasında ortak bir “Uyan!” çağrısı yankılanır. İlk olarak Alaş aydınlarından Kazak Mirjakıp Davlatulı (1885-1935) 1902-1909 yılları arasında yazmış olduğu Oyan Kazak şiir kitabını yayımlar. Mehmet Âkif Ersoy 1911'de Uyan; Doğu Türkistan'da Abdulhalık Uygur 1921'de Oyğan şiirlerini yazarlar. 20. Yüzyılda başında Kafkas İslam Ordusu'nu Çırpınırdın Karadeniz şiiriyle karşılayan, Azerbaycan Ulusal Marşı'nın söz yazarı Ahmet Cevad da milletine 1916'da Uyan şiiriyle seslenir. Bu bildiride Ahmet Cevad'ın Uyan şiiri üzerinden Türk dünyasında yankılanan Uyan metaforu ele alınıp incelenecektir. KAYNAKLAR BALCI, Onur (2018), “Oyan Qazaq Ve Safahat'ta Ortak konular”, Uluslararası Türk lehçeleri Araştırmaları Dergisi(Türklad), 2.Cilt, Sayı 2,2018, 76-92. CAVAD, Ahmed (2005), Seçilmiş Eserleri, Bakı:Şarq-Garp. GÜNDOĞDU, Abdullah (2012), “Gaspıralı İsmail Bey Ve Türk Aydınlanması”, Düşünce Dünyasında Türkiz, Siyaset ve Kültür Dergisi, S.17, Eylül-Ekim 2012. KARA, M; İBRAGİM, Damira (2008) “Uyanma Kavrama ve Kazaklar”, Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/7 Fall 2008). KASABOĞLU ÇENGEL, Hülya (2018) “Sovyet İdeolojisi Ve Türkistan Aydınları”, Gazi Türkiyat, Güz 2018/23:1-7. MEMMEDOVA, Serqiyye (2021), “Azerbaycan Şiirinde Divan Edebiyatı Gelenekleri (1900-1937 Dönemi)”, Turkuaz Uluslararası Türk Dünyası Bilimsel Araştırmalar Dergisi, Cilt 2, S.1, Haziran 2021.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Uyan Metaforu, Ahmed Cevad, Azerbaycan Edebiyatı

Presentation ID / Sunum No = 66

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan'ın Kudretli Şairi Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Divan Şiirinin İzleri

Doç. Dr. Mustafa Uğurlu Arslan

Özet

Klasik Türk şiirinin köklü bir geleneği bulunmakta ve bu gelenek, yeni yaklaşımlarla istikbale doğru akmaktadır. Modern Azerbaycan edebiyatına bu çerçeveden bakıldığında, Divan edebiyatı, Halk edebiyatı ve Batı edebiyatından etkilenecek gelişimini sürdürdüğü, Fuzûlî ve Nizamî gibi klasik şairlerden beslenmeye devam ettiği görülmektedir. Farklı yer ve zaman dilimlerinde yaşayan bazı şairler, benzer duyguları orijinal söylemlerle yeniden dile getirebilmektedirler. Çağdaş Azerbaycan edebiyatının en mümtaz şahsiyetlerinden birisi olan Bahtiyar Vahabzade de; bir taraftan şekil, söylem, imaj ve muhteva açısından geleneğe bağlı kalırken diğer taraftan tekrara düşmeden kendisine has yeni bir söyleyiş geliştirerek moderniyi yakalayabilmiştir. Vahapzade'nin şiirlerinde hece vezninin yanı sıra aruz vezninin de kullanıldığı ve gazel formunda, farklı aruz kalıpları ile yazılmış on dokuz şiir kaleme aldığı görülmektedir. Şekilsel olarak geleneğe bağlı kalan şair muhteva açısından da bu eğilimini sürdürmeye devam etmiştir. Böylece Vahapzade'nin, gelenekten geleceğe bir köprü görevini üstlendiği söylenebilir. Bu tebliğde, modern Azerbaycan Türk edebiyatının da modern Türk edebiyatının da genetik olarak Divan edebiyatından beslenmesinden hareketle, iki devlet tek millet anlayışının Bahtiyar Vahabzade'nin şiirleri özelinde şekil ve muhteva açısından irdelenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelime: Divan Edebiyatı, Modern Azerbaycan Edebiyatı, Bahtiyar Vahapzade, Şekil ve Muhteva.

Presentation ID / Sunum No = 67**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Azərbaycan Və Qafqaz Türklərinin Milli İstiqlal Mübarizəsinə Türkiyə İctimai Rəyini
Hazırlamaqda “yeni Kafkasiya” Dərgisinin Rolu (Xx Əsrin 20-Ci İlləri)****Doç. Dr. Nurlana Mustafayeva****Özet**

Azərbaycan və Türkiyə arasındakı əlaqələrin böyük tarixi keçmişi vardır. Bu əlaqələrdə maraqlı səhifələrdən biri bolşevik işğalına məruz qalıb dövlət müstəqilliyini itirdikdən sonrakı ilk illərdə Azərbaycan siyasi mühacirətinin Türkiyədə çap etdikləri dərgilərin iki qardaş xalq arasındakı əlaqələrdə və türk ictimai rəyini Azərbaycan və Qafqaz xalqlarının müstəqillik uğrunda mübarizəsinə hazırlamaqda fəaliyyətidir. Bu baxımdan mühacir Azərbaycan ictimai və siyasi xadimlərinin Türkiyədə 1923-cü ilin sentyabrından etibarən çap etdikləri "Yeni Kafkasiya" dərgisi müstəsna rol oynamışdır. Məcmuədə Abdullah Cövdət, Abullah Battal, Əhməd Zəki Vəlid, Əli Mənsur, Əli Mərdan, Əli Usta, Ayaz İshaki, Əli Kamal, Başqırdıstanlı Əbdülqadir, Cəfər Seyid Əhməd, Mirzə Bala Məmmədzadə, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və digərlərinin dərc edilən məqalələrində Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrə, tarixin çətin dövrlərində iki qardaş xalqın bir-birinə yardımlar etməsinə dair fakt və məlumatlar verilirdi. Məsələn, 1918-ci il mayın 28-də türk-müsəlman dünyasının ilk Cümhuriyyətinin qurulmasına, 1918-ci il sentyabrın 15-də Bakı şəhərinin yadellilərdən azad edilməsinə və türk istiqlal savaşına həsr edilmiş məqalələr dərc olunurdu. Azərbaycan siyasi mühacirətinin görkəmli simalarının dərgidə dərc etdirdiyi milli istiqlal uğrunda ideoloji mübarizə mahiyyətli məqalələri türk cəmiyyətini Azərbaycanda baş verən hadisələr barədə məlumatlandırırdı. Bu isə Azərbaycan istiqlal fikrinin həm mühacirət daxilində, həm də türk xalqı içərisində yaşamasına kömək edirdi. Azərbaycanla bərabər bolşevik zülmü altında inləyən türk elləri və Şimali Qafqazdan gələn xəbərlər də dərgidə yer alırdı. Dərgidə Sovet İttifaqında baş verən antisovet hərəkətlər və bolşevik rejiminə qarşı fəaliyyətləri əks etdirən məlumatlar verilirdi. Sovet cəza orqanlarının işgəncələri türk ictimai rəyinə çatdırılırdı. Dərgi yeni qurulan Türkiyə Cümhuriyyətinin daxili işləri haqqında yazıların verilməsindən məqsədli şəkildə yayınırdı. Yalnız Türkiyənin dünya siyasətini maraqlandıran məsələləri haqqında az sayda məqalələr çap olunurdu. "Qafqaz evi" probleminə də dərgidə geniş yer verilir, bolşevik işğalına qarşı mübarizədə Qafqazda yaşayan bütün xalqların birliyini təbliğ edilirdi. Məqalələrdə yazılırdı ki, bolşevik hakimiyyəti bu xalqlara xoşbəxtlik gətirməyib, həmin xalqların nicatı bir yerdə mübarizə aparıb işğala son qoyub "Qafqaz evi"ni yaratmaqdır. Azərbaycan siyasi mühacirətinin görkəmli nümayəndəsi Mirzə Bala Məmmədzadə dərginin fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq yazırdı: "Yeni Kafkasiya" böylə bir milli imanla işə başlayaraq Azərbaycan, Kafkasiya və əsri türklərin

milli istiqlal davasını tanıtmğa girişmiş və Türkiyə əfkari ümumiyyəsinə hazırlamağa başlamışdı". Məruzədə yuxarıda göstərilən məsələlər konkret misallar gətirilməklə təhlil ediləcəkdir.

Anahtar Kelimələr: Azərbaycan, Türkiyə, “yeni Kafkasiya” Dərgisi, “qafqaz Evi”, Müstəqillik

Presentation ID / Sunum No = 68

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Binbir Gündüz Masalları Üzerine

Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Bölük

Özet

Keşmir, Kandahar gibi Afgan şehirleriyle Hindistan’da oluşmaya başlayan Binbir Gündüz Masalları İsfahan, Bağdat, Basra, Musul, Şam, Kahire gibi Orta Doğu şehirlerine; Kazan, Tataristan gibi Orta Asya merkezlerine uzanan geniş bir mekanda oluşumunu tamamlar. Binbir Gündüz Masalları Binbir Gece Masallarına cevap niteliğinde, Keşmir hükümdarı Turan Bey’in kızı Ferahnaz’ın erkeklere güvenmediğinden evlenmek istememesi üzerine dadısının bin bir gün süren anlatılarının toplamıdır. Binbir Gece Masallarından sonra ortaya çıkan Binbir Gündüz Masalları da Doğu’nun “hikâye etme” geleneğinin temelini oluşturur. Bu tür eserler bir mektep gibi, birçok davranış biçimi, yaşayış şekli, toplumun bakış açısı vs gibi önemli hususları gençlere öğretme imkanına sahipti. Dünya edebiyatı ile Türk edebiyatında yüzlerce yıl sevilerek okunan bu metinler eski edebiyatımızdaki benzerleri gibi iyi, güzel, doğru, yararlı ve sağlıklıyı içselleştirmiş kişilerle kurulan toplumsal bir dokuyu hedefler.

Anahtar Kelimeler: Binbir Gündüz Masalları, Binbir Gece Masalları, Dünya Edebiyatı, Türk Edebiyatı

Presentation ID / Sunum No = 69**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Bir Değişim Unsuru Olarak Covid-19 Pandemisi: Göstergebilimsel Bir Araştırma
Örneği****Dr. Öğr. Üyesi Oğuz Kamil Ercantürk****Özet**

Gündelik yaşam pratiklerinin değişimi çoğu kez gözlemlenebilen, hızlı ve anlık uygulamalarda kendini göstermemektedir. Bu süreçteki kırılmaların belirli koşullarının olması beklenmektedir. Bütün dünyada etkisini gösteren bir sağlık problemi olarak ortaya çıkan Covid- 19 pandemi sürecinin konu edildiği bu çalışmanın amacı bireylerin pandemi sürecinde değişen gündelik yaşam pratiklerini nasıl anlamlandırdıklarını belirlemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olarak göstergebilimsel yaklaşım kullanılmaktadır. Göstergebilimsel yaklaşım, sosyal hayattaki bazı anlam bütünlerini elde ederek, bireylerin birbirleri ile etkileşim içerisinde olmalarını sağlayan, gösterge öbeklerini inceleyen, anlamlandıran ve kategorize eden bir bilim olarak ifade edilmektedir. Göstergebilimin ortaya çıkmasında ve gelişme sağlamasında ABD’li Charles Sanders Peirce ve İsviçreli Dil Bilimci Ferdinand de Saussure’ün katkıları olmuştur. Özellikle Saussure, dilin kitler tarafından benimsenen anlamlarının ötesinde farklı anlamlandırmaları olduğunu bunu da gösterge olarak tanımlarken göstergeyi gösteren ve gösterilen olarak ikili yapı üzerinden ifade etmektedir. Gösteren, kitleler onaylanan anlamı, gösterilen ise mesajı gönderenin kodladığı ve asıl iletilmek istediği bilgiyi göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışmada Ferdinand de Saussure’ün yaklaşımı kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilen veriler ve içerik analizi ile çözümlenmektedir. Çalışmadan elde edilen ilk sonuçlara göre bireylerin gündelik yaşam pratiklerinde temizlik ve hijyen başta olmak üzere pek çok alışkanlarında değişiklikler meydana geldiği, hastalık belirtilerine karşı daha duyarlı oldukları, hastanelere başvurma alışkanlıklarının yanında sağlıklı beslenme gibi uygulamalarında hassasiyetin arttığı, sosyal yaşam alanlarında geçirilen sürelerde değişiklik olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Gündelik Yaşam, Değişim, Alışkanlıklar, Göstergebilim

Presentation ID / Sunum No = 70

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bir Köprü Şair; Şevkî ve Divanı'na Dair

Prof. Dr. Mustafa Erdoğan

Özet

Elimizde Divan'ı bulunan ve Şevkî mahlasını kullanan şairle ilgili ne kaynaklarda ne de kendi eserinde ciddi hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Yalnız Divan'ındaki 12 tahmisinden Fuzuli'den sonra yaşadığı ve Fuzuli takipçisi olduğu anlaşılmaktadır. Divanı yaklaşık elli varaktan oluşan ve tek yazma nüshası bilinen şairin ilginç olan tarafı şiirlerinde hem Osmanlı, hem Azerbaycan hem de Çağatay Türkçesini kullanmasıdır. Şevkî Divan'ında kaside, gazel, mesnevi, müseddes, muhammes, tahmis, terakib-bend, rubai, geraylı, murabba, müstezat gibi şiir çeşitlerine yer vermiştir. Daha çok dini-tasavvufi, hikemi ağırlıklı şiirler söyleyen Şevkî'nin 4 Hz. Hüseyin mersiyesi, yaş-namesi ve tevbe-namesi de bulunmaktadır. Bildiğimiz kadarıyla Şevkî'nin eseri üzerinde daha önce hiçbir bilimsel çalışma yapılmamıştır. Bildirimizde Şevkî'nin Divanı tanıtılacak ve şiirlerinden örnekler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şevkî, Divan

Presentation ID / Sunum No = 71**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Câmi‘ü’n-Nezâ‘ir’in Eksik Kısımlarındaki Nesîmî’ye Ait Şiirler Üzerine Bazı Tespitler****Dr. Öğr. Üyesi Orhan Kılıçarslan****Özet**

Genel tanımıyla bir şairin şiirine o şiirin vezni ve kafiyesi esas alınarak yazılan şiirlere ‘nazîre’ denilmiştir. Klasik Türk edebiyatının başlangıç dönemlerinden itibaren şairlerin birbirlerinin şiirlerine yazdıkları nazirelerin sayısında da önemli bir artış olmuştur. Bu artışın bir neticesi olarak sonraki dönemlerde nazirelerin belli usullerle derlendiği nazire mecmuaları ortaya çıkmıştır. Mürettibi belli olan ilk nazire mecmuası Ömer b. Mezîd’in Mecmû‘atü’n-nezâ‘ir adlı nazire mecmuasıdır. Bu nazire mecmuasını Eğridirli Hacı Kemal’in Câmi‘ü’n-nezâ‘ir adlı nazire mecmuası takip etmektedir. Edirneli Nazmî’nin Mecma‘u’n-nezâ‘ir’i ve Pervane Bey’in Mecmû‘a’sı daha hacimli derlemeler olarak dikkat çekmektedir. Budinli Hisâlî’nin şiirlerin matlalarını derlediği ve Metâlî‘ü’n-nezâ‘ir adını verdiği mecmuası derleme usulü açısından farklı bir yerde durmaktadır. Hayretî (!) ve İstanbullu Sabrî’nin nazire mecmuaları da kaynaklarda zikredilen diğer mecmualardır. Eğridirli Hacı Kemal’in 1512’de tamamlayıp Câmi‘ü’n-nezâ‘ir adını verdiği nazire mecmuası, derleyeni bilinen ikinci nazire mecmuasıdır. Mecmuada klasik Türk edebiyatının ilk temsilcilerinin şiirlerinin bulunması, eseri önemli bir noktaya taşımaktadır. İlk örneğine göre hacimli sayılabilecek bu mecmuanın şu an için biri Bayezid diğeri AÜDTCF olmak üzere iki nüshası tespit edilmiştir. Bu nüshalardan Bayezid Devlet Kütüphanesi 5782 numarada kayıtlı nüshanın mürettibin belirttiği ölçekte olmadığı ve nüsha içinde yer yer sıralı/sırasız kopmaların olduğu daha önceki araştırmalar ile tespit edilmiştir. Bu eksik kısımlar içinde birkaç şiiri olan şairler yanında klasik Türk edebiyatının önde gelen isimleri de bulunmaktadır. Bu isimlerden biri olan Nesîmî, Câmi‘ü’n-nezâ‘ir’de en fazla zemin/nazire şiiri bulunan şairler arasındadır. Yakın zaman önce bir mecmua arasında tespit edilen düzensiz kısımların Câmi‘ü’n-nezâ‘ir’in Bayezid nüshasındaki eksik kısımlar olduğu belirlenmiştir. Câmi‘ü’n-nezâ‘ir’i büyük ölçüde tamamlayan bu kısımlarda Bayezid nüshasında olduğu gibi en fazla şiiri bulunan şairler arasında Nesîmî öne çıkmaktadır. Bu çalışmada Nesîmî’nin Câmi‘ü’n-nezâ‘ir’in eksik kısımlarındaki şiirleri özelinde diğer mürettibi bilinen nazire mecmuaları ile karşılaştırmalar yapılarak ulaşılan sonuçlara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Nazire, Nazire Mecmuaları, Câmi‘ü’n-Nezâ‘ir, Nesîmî, Şiir.

Presentation ID / Sunum No = 72

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Dadaloğlu'nun Şiirlerinde İçerik ve Yaşadığı Çevre

Prof. Dr. Bülent Arı

Özet

Çalışmamızın I. Bölümünde Dadaloğlu'nun hayatı ve Dadaloğlu'nun şiirlerinin içeriği üzerinde durulmuş -126 şiiri ele alınmıştır.- ve Dadaloğlu'nun şiirleri içerik açısından: A-Dadaloğlu'nun İskân İle İlgili Şiirleri B-Dadaloğlu'nun Sevda İle İlgili Şiirleri C-Dadaloğlu'nun Doğa Güzellemeleri ve Sosyal İçerikli Şiirleri Olarak üç bölümde ele alınmış; bildirimizde ele aldığımız şiirlerin son bölümdeki şiirler sınıfına girdiği belirtilmiştir. Bildirinin II. Bölümünde Dadaloğlu'nun şiirlerinde çevresini nasıl anlattığı üzerinde durulmuştur. Akabinde Dadaloğlu'nun ömrünün dağlarda yaylalarda geçtiği ve keklik öten, kekik, nergis biten yerlerin onun şiirlerinde çok güzel bir şekilde ifadesini bulduğu belirtilmiştir. Sonuç bölümünde ise, Dadaloğlu'nun incelenen şiirlerinde Pınarbaşı çevresindeki yerleşimlerden sıkça bahsedildiği ifade edilerek yaylalardan Uzunyayla'dan, Gövdeli'den, Gördeles'den, Reyhanlı'dan; dağlardan Binboğa, Berit, Aladağ, Koçdağı, Gördeles, Gövdeli, Erciyes dağlarından; Uzunyayla'da Mucur ya da Munzur suyundan; Zamantı suyundan ve Kayseri, Sarız, Saraycık, Ketizmen Niğde, Bor gibi yer isimleriyle karşılaştıldığı ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âşıklık Geleneği, Dadaloğlu, Dadaloğlu'nun Çevresi.

Presentation ID / Sunum No = 73

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Damaksıl N Sesinin Irak Türkçesindeki Görünümleri

Dr. Öğr. Üyesi F. Sibel Bayraktar

Özet

Köktürk alfabesinden itibaren özel olarak gösterilen ŋ sesinin Uygur ve Mani alfabesinde ng şeklinde, Brahmi yazısıyla kaleme alınmış metinlerde de n harfinden farklı yazıldığını, Arap harfli metinlerde de ñ sesinin Uygurcada olduğu gibi ng harfleriyle ifade edildiğini ve bazen de (kef)'in bu sesin yerine yazıldığını Saadet Çağatay bildirmektedir. Bu günkü Türkiye Türkçesinin standart yazı dilinde olmayan ŋ sesi Anadolu ağızlarının batı gruplarında bariz olarak görülürken doğu ve kuzeydoğu ağız gruplarında farklı seslere dönüşmüş olarak karşımıza çıkar. Konuşma dilinde Azerbaycan Türkçesinin güney kanadını oluşturan yazı dilinde ise Türkiye Türkçesine bağlı gelişme gösteren Irak Türkmen Türkçesinde de bu ses farklı görünümler arz etmektedir. Kimi kullanımlarının arkaik şeklini muhafaza etmesi kimi kullanımların Kıpçak Türkçesi ile paralellik göstermesi bu sesi Batı Balkanlar ve Karadeniz bölgesi ağızlarıyla da ortaklıklarda birleştirmektedir. Irak Türkmen Türkçesindeki damaksıl n sesi ve varyantlarının sözcüklerde ve eklerdeki durumunu topluca ele almak bu çalışmamızın evrenini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Irak Türkmen Türkçesi, Kıpçak Türkçesi, Damaksıl N, Damak N'si

Presentation ID / Sunum No = 74

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Dânişmendân-i Âzerbaycân Tezkiresindeki Türkçe Şiirler

Dr. Öğr. Üyesi Özkan Uz

Özet

Âzerbaycan Türk edebiyatı sahasında yazılmış on beş civarındaki tezkireden biri olan Dânişmendân-ı Âzerbaycân Farsça kaleme alınmış bir tezkire örneğidir. Bununla birlikte eserde yer alan şiir örneklerinden bazıları Türkçedir. Eserin yazarı Mehemedeli Terbiyet, bu tezkirede Abdülkâdir-i Maragî, Derûnî, Fazlî, Habîbî, Hacı Rızâ, Hakîr, Hüsâmeddîn, Mahmûd-ı Şebusterî, Şeyhülislâm Mevcî Eherî, Remzî Baba, Sâbit Hacı Mehemedeli Tebrîzî, Sâbit Halhâlî, Sâib-i Tebrîzî, Sâlih, Sarraf ve Yeldâ Aga İsmâil, Zâhir gibi şairlerin Türkçe şiirlerinden örnekler vermiştir. Bu çalışmada Dânişmendân-ı Âzerbaycân isimli tezkiredeki Türkçe şiir örneklerinin metinleri ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu şiirlerin bahsi geçen şairlerin divanları veya çeşitli eserlerdeki şekilleri belirlenmeye gayret edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tezkire, Dânişmendân-i Âzerbaycân, Remzî Baba, Derûnî, Fazlî, Sâib-i Tebrîzî.

Presentation ID / Sunum No = 75

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Demre (Antalya) Ağzı Ses Bilgisi Özellikleri

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Bölük

Özet

Daha öncesinde yabancı araştırmacıların üzerinde çalışmaya başladığı Türkiye Türkçesi ağız araştırmaları 1940'lı yıllarda yerli araştırmacıların da sahaya inmesiyle hız kazanmıştır. O tarihlerden bu yana birçok il ve ilçede ağız derlemeleri yapılmış ve halen yapılmaya devam etmektedir. Herhangi bir dilin ses yapısını anlamak için sadece yazı dilini incelemek yetersiz kalacaktır. Bu bakımdan yerel ağızların araştırılması dilde karanlık kalan bazı alanları aydınlatmada önem arz etmektedir. Bundan dolayı bu çalışmada Antalya ili Demre ilçesinin ses özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Demre ilçesi Antalya'nın batısında Finike ile Kaş ilçeleri arasında yer almaktadır. Coğrafi olarak ulaşımı zor olan bir ilçedir. Bu sebebe bağlı olarak dışarıdan göç alması fazla yaygın olmadığından dolayı kendi sosyokültürel yapısını muhafaza etmiştir. Çalışma kapsamında dar saha yöntemi tercih edilerek Demre ilçesinin tüm yerleşim birimlerinden ses kaydı alınmıştır. Ancak bildiride; ilçenin ses özelliklerini yansıtacağı düşünülerek seçilen beş yerleşim biriminin metinleri incelenmiştir. Bildiri giriş, ses bilgisi ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır. Girişte Demre ilçesi ana hatlarıyla tanıtılmıştır. Ardından ses bilgisi ünlüler ve ünsüzler olmak üzere iki ayrı başlıkta incelenmiştir. Bu bölümde Antalya ili Demre ilçesi ağzının ses özellikleri üzerinde durulmuştur. Tespit edilen veriler Türkiye Türkçesi ağızları ile karşılaştırılmış ve bulunan sonuçlar maddeler halinde verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Türkçesi Ağızları, Diyalektoloji, Antalya, Demre Ağzı, Ses Bilgisi

Presentation ID / Sunum No = 76

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Eski Uygur Türkçesinde ‘bir’ Olmanın Göstergesi Tamaru ‘damaru’

Prof. Dr. Hacer Tokyürek

Özet

Eski Uygurca Tantrik Budizm’e ait eserlerde sembolik değere sahip pek çok terim bulunmaktadır. Bu terimlerin en ilgi çekicisi de tamaru ‘Skr. damaru’ ve kapala tamaru ‘Skr. kapalıka/kafatası damaru’ şeklinde ifade edilen insan kafataslarından oluşmuş iki yüzü olan davuldur. Öfkeli ve yarı hiddetli Budist tanrıların tuttuğu kapalıka/kafatası damaru, on beş veya on altı yaşındaki bir Brahman erkek ve kızın ya da on altı yaşında bir erkek ve on iki yaşındaki bir kız çocuğunun birleşik kafatasından oluşturulur. Bu davul, erilliği ve dişilliği karşılar. Kapalıka damaru sallandığında bunun iki yüzü, ergen erkek ve dişi kafataslarının ‘birlikte ses çıkarması’, görel ve mutlak bodhicitta olarak yöntem ve bilgeliğin cinsel birleşimini sembolize eder. Bu bodhicitta ‘uyanma, aydınlanma’ anlamındadır ve bu da ‘bir’ olmayı/ ‘tanrısal beden’i elde etmeyi işaret eder. Bununla birlikte ‘kapalıka damaru’nun vurucuları ve kulp süsleri de genellikle insan kemiğinden yapılı ve kulp kısmı, çeşitli silahların da süslendiği siyah ipekten olabilir. Damaru, Tantrik Budizm’de mandala ve kurban ritüellerinde kullanılır ve örneğin kurban ritüeli esnasında Budist keşiş sağ elinde damaru davulunu, solda ise insan uyluk kemiğini tutar. Bu kemiğin ilk yaratılış anından itibaren dört milyar yıllık bir geçmişinin olduğu söylenir. Bu kemik amaçlı yaşamların ve kaza sonucu ölümlerin engin bir tarihini sembolize eder. Bu nedenle kemik şekil ve boşluğun sonsuz dansının bir tezahürüdür. Uyluk kemiği ölümlülüğü hatırlatan bir araçtır. Böylece damaru yeniden doğuşu, uyluk kemiği de yok oluşu hatırlatmakla birlikte bodhicitta ‘bir’ olmayı vurgular. Bu çalışmada, Eski Uygur Türkçesindeki tamaru ‘Skr. damaru’ kelimesinin anlamsal değerleri açıklanarak damaru’nun çeşitli ritüellerdeki kullanımları hakkında değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eski Uygurca, Damaru, Bodhicitta, ‘bir’ Olma, Doğum ve Ölüm.

Presentation ID / Sunum No = 77

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Farslara Azerbaycan Türkçesini Öğretmek Amacıyla Yazılmış İki Eser Üzerine

Prof. Dr. Ahmet Tanyıldız

Özet

Kadim Türk geleneklerinin büyük ölçüde muhafaza edildiği Azerbaycan toprakları, Farslar başta olmak üzere birçok milletle yakın temaların sağlandığı kültürel merkezlere sahip bir coğrafyadır. Şirvan, Gence, Bakü ve şimdi birçoğu İran sınırları içerisinde bulunan Erdebil, Tebriz, Zencân, Urmiye, Hoy gibi şehirler Azerbaycan Türklerinin dünya mirasına katkı sundukları başlıca merkezlerdir. Farslar ile Türklerin geçmişten günümüze devam eden temasları birçok tarihî ve edebî eserlerin meydana gelmesini sağlamıştır. İslâmî dönemde her iki milletin kültürel temasları daha da sıklaşmıştır. Söz konusu etkileşimin tebarüz ettiği alanlardan biri de dil ve edebiyat alanıdır. Fars edebiyatının Türk dilini ve edebiyatını etkilediği çokça dile getirilir ama Türkçenin Farsça üzerindeki tesiri pek öne çıkmaz. Bu çalışmada Farslara Türkçe öğretmek amacıyla kaleme alınmış iki eser üzerinde durulacaktır. Azerbaycan sahasında telif edilmiş olan bu eserler Kaçarlar döneminin Türkçe dil özelliklerini barındırmaktadır. Alî Bâdkûbeyî'nin Tecrîdü'l-Lügât isimli sözlük/dilbilgisi kitabı ile Abdulâlî bin Mîrzâ Fuzûlî-i Halhâlî'nin Kavâid-i Türkiyye adlı eserleri değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Farsça, Türkçe, Azerbaycan, Dil Öğretimi

Presentation ID / Sunum No = 78

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Fidevsî- Rûmî'nin Nesir Üslûbu Üzerine

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burak Çakın

Özet

Firdevsî-i Rûmî VX. yüzyılın ikinci yarısı ile XVI. yüzyılın ilk yarısında yaşamış önemli müelliflerden biridir. Çok sayıda eseri bulunan Firdevsî'nin en önemli eseri Süleymân-nâme-i Kebir'dir. Firdevsî Süleyman-nâme'de azımsanmayacak oranda manzûmeye yer vermişse de eserin ana yapısını nesir üzerine bina etmiştir. Bunun sebebi de kendisini nazma göre nesirde daha yeterli görmesidir. Firdevsî nesirde kendisini daha yeterli gördüğü için sanatını nesirde göstermek istemiş böylece Süleymân-nâme adlı eserini nesir olarak kaleme almıştır. Süleymân-nâme'de anlatılan konunun içeriğine göre sade, orta ve süslü olarak adlandırılan farklı nesir üsluplarına örneklerin olduğu görülmektedir. Firdevsî'nin nesir üslubunda dikkati çeken en önemli hususlardan biri Türkçe kelimelerle sıkça seci yapmasıdır. Bu çalışmada Firdevsî-i Rûmî'nin nesir üslubu Süleymân-nâme adlı eseri üzerinden incelencektir.

Anahtar Kelimeler: Firdevsî-i Rûmî, Süleymân-Nâme, Nesir

Presentation ID / Sunum No = 79

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Fuzûlî'nin Gazellerinde İkili Kullanımdan Kaynaklı Anlam Zenginliği

Prof. Dr. Hasan Şener

Özet

Türk edebiyatının en kudretli simalarından olan Fuzûlî'nin haklı şöhreti Türkçenin konuşulduğu bütün Türk coğrafyasına yayılmıştır. Divan şairlerimiz arasında Fuzûlî kadar geniş ve sürekli bir etki yapmış şair yok dense yeridir. Öyle ki klasik Türk edebiyatında Fuzûlî'ye nazire yazmayan şair hemen hemen yoktur. Fuzûlî bu haklı şöhretini şiirlerindeki anlam derinliği ve mana zenginliği ile sağlamıştır. “İlimsiz şiir, esası yok duvar gibi olur ve esassız duvar gâyetle bî-i'tibâr olur” diyen Fuzûlî, şiirlerine anlam derinliği ve mana zenginliği katmak için döneminde okutulan hadis, tefsir, kelam, fıkıh gibi naklî ilimleri; mantık, hendese, astronomi ve tıp gibi aklî ilimleri öğrenmiştir. Yukarıdaki ifadeden de anlaşılacağı üzere Fuzûlî'deki bu ilim sevdası tamamen daha sağlam şiirler kaleme almak içindir. Fuzûlî'nin tahsil ettiği ilimlerden biri de gramerdir. Bu yüzdendir ki Fuzûlî, şiirlerinde dili çok güzel ve etkili kullanmıştır. Onun şiirleri incelendiğinde, çoğu beyitlerde şiirin cümle yapısı içerisinde ilk anlaşılan anlamın yanı sıra ilk bakışta fark edilmeyen, daha girift anlamların da olduğu görülmektedir. Diğer şairler gibi Dîvân şiiri geleneğine bağlı olan Fuzûlî, şiirindeki bu anlam katmanlarını kimi zaman kelimenin eş sesli kelime anlamını da çağrıştıracak şekilde, kimi zaman tevriye, iham, cinas, sihr-i helal v.s. gibi edebî sanatlar ile sağlamaktadır. Öyle ki “şiirden maksadı düşüncelerini en güçlü söz cevherleriyle süsleyip ortaya bir sanat eseri koymak” olan Fuzûlî, adeta kelimelerle oynamaktadır. Fuzûlî'nin şiirlerindeki anlam zenginliklerini görmek için şiirlerinin kelime kelime tahlilinin yapılması gerekir. Bildirimizde bu çerçevede Fuzûlî'nin gazellerindeki anlam zenginliğini tespit edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Fuzûlî, Gazel, İkili Kullanım, Anlam Zenginliği.

Presentation ID / Sunum No = 80**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Georgios Viziinos'un "Moskof Selim" Hikayesi Üzerine Yeni Bir Okuma****Dr. Öğr. Üyesi Ferhan Kırıldökme Mollaoğlu****Özet**

Georgios Viziinos 1849 yılında Trakya'nın Vize kasabasında doğmuştur. Gerçek soyadı Mihailis'dir fakat memleketine atfen Vizeli anlamına gelen Viziinos mahlasını kullanır. Babasının ölümü nedeniyle çocukluk yıllarını yokluk içinde geçiren Viziinos, eğitim hayatının ilk yıllarını İstanbul, Kıbrıs ve Atina arasında fasıllarla sürdürebilmiştir. 1870'lerin ortasında varlıklı bir İstanbul Rum'u olan Georgios Zarifis ile tanışması yazarın yaşamında bir dönüm noktası olur. Viziinos, Zarifis'in kendisine sağladığı burs sayesinde Atina Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'nde yüksek öğrenimini tamamlamış ve Almanya'da Felsefe alanında doktora yapmıştır. Zarifis'ten maddi destek gördüğü dönem Viziinos'un edebi açıdan en üretken olduğu döneme isabet eder. Çağdaş Yunan Edebiyatına en önemli katkı sağladığı tür olan hikayelerini bu yıllarda yayınlar. Zarifis'in ölümü ve doktora eğitimini tamamladıktan sonra döndüğü Atina'da mesleki beklentilerinin karşılanmaması Viziinos'un süregelen sağlık sorunlarının nüksetmesine neden olur. Atina'da pek çok dost edinemediğinden yakınır ve yaşamını tekrar maddi imkansızlıklar içinde sürdürmek zorunda kalır. Viziinos 15 Nisan 1896 tarihinde tedavi gördüğü Dromokaition Tımarhanesi'nde vefat etmiştir. "Moskof Selim" Georgios Viziinos'un son eseri olarak bilinir. Hikâyenin Fransızca tercümesi 1883 yılında basılır fakat Yunan okuyucuyla buluşması 1895 yılında yazarın hastanede tedavi altında olduğu dönemde gerçekleşir. Hikâyenin kahramanı Selim isimli bir Türk'tür. Anlatıcı-yazar Trakya'da bir seyahati sırasında Selim ile karşılaşır. Köylülerin deli diye tanımladıkları ve bir Rus gibi giyiniyor olmasından dolayı Moskof diye adlandırdıkları Selim yazarın merakını çeker. Böylece Viziinos Moskof Selim'in yaşam hikayesini aktarmaya başlar. Tüm hayatı boyunca Selim ailesine, vatanına ve değerlerine sadık kalmıştır. Zaman içinde karşılaştığı haksızlıklar kimliğinden uzaklaşmasına neden olsa da Selim son nefesinde öz benliğini reddedemez. "Moskof Selim" hikayesi biyografik bir eserdir. Ancak pek çok otobiyografik unsur da içerir. 19. yüzyılın ikinci yarısındaki Osmanlı-Rus savaşları ve Balkanlarda ayaklanmalar hikâyenin tarihsel arka planını oluşturur. Selim tüm bu savaşlara katılır, yaralanır, kahramanlıklar gösterir ve esir düşer.

Anahtar Kelimeler: Georgios Viziinos, Moskof Selim, Çağdaş Yunan Edebiyatı, Hikaye, 19. Yüzyıl

Presentation ID / Sunum No = 81

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Güney Azerbaycan Türk Şiirinde Vatan Tasavvuru

Prof. Dr. Yüksel Topaloğlu

Özet

Tarihî Azerbaycan coğrafyasının önemli bir bölümünü teşkil eden ve bugün siyasi olarak İran sınırları dâhilinde bulunan Güney Azerbaycan, Türklerin meskûn olduğu diğer muhitlerde olduğu gibi sanat, edebiyat, şiir üretiminin yoğun şekilde devam ettiği önemli Türk yerleşim bölgelerinden biridir. Sadece modern zamanlarda Tebriz, Hemedan, Karadağ gibi Güney Azerbaycan'ın muhtelif şehirlerinde dünyaya gelen Şehriyar, Ce'feri, Fatimi, Nazir, Huşeng Cafri, Bulut Karaçorlu, ... gibi şairler ve onların ortaya koyduğu şiirler bu gerçeği ortaya koyar. Güney Azerbaycan'ın dikkate değer bu şairleri, tabii olarak çok çeşitli temaları şiirlerinde ele almış ve işlemişlerdir. Ancak bu şairlerden bazıları, bilhassa doğdukları şehir, coğrafyaya, Azerbaycan'a şiirlerinde bilhassa yer verdikleri, bununla birlikte kimliklerine bigâne kalmadıkları ve dolayısıyla belli bir vatan ve milliyet tasavvuru ortaya koydukları dikkati çekmektedir. Söz konusu şiirlerde belirgin şekilde karşımıza çıkan bu vatan ve milliyet telakkileri nasıl kavranmalı ve değerlendirilmelidir? Bunlar, modern dönemde gördüğümüz ulus kimlikle ilintili tezahürler mi yoksa başka şekilde değerlendirilmesi gereken unsurlar mıdır? Bu bildiride 1900'lerden sonra Güney Azerbaycan Türk şiirinde kaleme alınan şiirlerde dikkati çeken vatan, milliyetle kimlik ve dil ile ilintili tezahürler ele alınacak ve bunların mahiyeti, kullanım maksadı anlaşılmaya ve ifade edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Güney Azerbaycan, Şiir, Vatan

Presentation ID / Sunum No = 82

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hocalı Soykırımının 25. Yılı Dolayısıyla Yazılan Şiirlerin Söylem Analizi

Prof. Dr. Mitat Durmuş

Özet

Toplumlar bir toprak parçası üstündeyken değil, o toprak parçasını bilinçlerinde vatanlaştırdıklarında var olur. Fiziki varlık ile ontolojik varlık, toprak ile vatan arasındaki varlık tabakasının da karşılığı gibidir. Toplumların ontolojik varlığını temin eden en önemli unsurlardan birisi vatan, diğeri ise tarihtir. Tarih, mekâna sirayet etmiş belleğin, zamansal iz düşümünü verir. Sanatkâr, zamana ve mekâna sinmiş yaşamışlıkları estetik düzeyde işleyerek bir yandan belleği çalkalar, diğeri yandan çalkalanan bu bellekle oluşmuş bir bilincin yaratılmasına olanak hazırlar. Türk toplumu ne yazık ki mekâna (vatana) sirayet eden varlık katmanlarını ve tarihsel olaylar dizgesini sanatsal düzlemde işleyip estetik öze birleştirecek sanatkârını yeterince bulamamıştır. Görsel ve işitsel tüm teknolojik araçlarla modern dünyanın gözleri önünde kayıtlanan Hocalı Soykırımı da sanatsal öze işlenip everensel anlamda insanlık trajedisi olarak sunulabilmiş değildir. “Hocalı Soykırımı”nın 25. yılı dolayısıyla Kafkas Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünün öncülüğünde, Azerbaycan Kars Başkonsolosluğunun himayelerinde, Kars Valiliği ve Kars Belediye Başkanlığının kurumsal destekleri ile 2017’de “Uluslararası Hocalı Katliamı Şiir Yazma Yarışması” gerçekleştirilmiştir. Bu yarışmaya 9 ülkeden 198 şair 262 şiirle katılmıştır. Bildirimizde bu şiir metinlerinin izleksel açıdan söylem analizi yapılarak sanatsal söylem-tarih-vatan ve kimlik kavramlarının nasıl değerlendirildiği ve tüm dünyaya nasıl bir çağrıda bulunulmak istendiği açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hocalı Soykırımı, Karabağ, Azerbaycan, Sanat ve Sosyal Hayat, Hasret, Hüzün, Öteki, Kimlik

Presentation ID / Sunum No = 83

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hüseyin Baykara ve Türk Dili'ne Katkısı

Prof. Dr. Talip Yıldırım

Özet

Kılıcı kaleminden, kalemi kılıcından keskin bir Türk sultanı... Şair, sanatkâr, fikir adamı... Şairleri, sanatkârları himaye eden, uygarlığı yüreğinde taşıyan bir hükümdar... Tanrı vergisi güzel konuşan, güzel yazan, güzel kılıç kullanan, Türkçe aşığı güzel bir adam! Hüseyin Baykara'yı tarihçiler böyle anlatıyor. Hüseyin Baykara, geçmişten günümüze Türk tarihinin en büyük hükümdarlarından biridir. Aynı zamanda Türkçenin bayraktarlığını yapmış bir hükümdardır. Onun zamanında Herat, yüksek nüfusu ve doğunun kültür başkenti olarak dünyanın en büyük şehri idi. Doğu Türklüğünün en büyük uygarlık dönemi, onun zamanında yaşanmıştır. Ancak 1505'deki ölümü, "Timur Rönesansı"nın sonu olmuştur. Hayatı boyunca Farsçanın rağbet gördüğü dönemde Türk dili ile eser yazmayı teşvik etmiş, bu konuda büyük uğraşlar vermiştir. Onun bu konuda en büyük destekçisi, her konuda olduğu gibi, Ali Şir Nevayi olmuştur. Hüseyin Baykara, Ali Şir Nevayi'nin edebiyatın her türünde eserler vermesi için onu teşvik etmiş ve desteklemiştir. Baykara Meclislerinde de bu konu üzerinde titizlikle durmuştur. Bu bildiride Hüseyin Baykara'nın Türk Dili'ne katkıları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hüseyin Baykara, Türk Dili, Ali Şir Nevayi, Herat, Doğu Türkçesi

Presentation ID / Sunum No = 84

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İkinci Karabağ Savaşı-Azerbaycan-Türkiye Birliğinin Şiire Yansıması

Prof. Dr. Necefova Merziyye

Özet

Tarihimize baktığımızda, edebiyatımızda sosyo-politik olayların, savaşların ve isyanların deneyimlerini görüyoruz. Türk birliğini özellikle tarihimize kazınan savaşlarımızda hep gördük. Bugün 44 günlük ikinci Karabağ savaşının Azerbaycan şiirindeki yansımasında tarihimizde yaşanan olayların yansımasını gözlemlemek mümkün olmuştur. Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de 1918 yılında Türk kardeşlerimiz Nuru Paşa'nın ordusu Ermeni vandalları karşısında büyük bir kahramanlık göstermiş ve tarihimizde olduğu gibi halkı da belalardan kurtarmıştır. Sarı Kamış olaylarında Azerbaycan kahramanları Türk ordusuyla birleşerek tarihe damgasını vurdu. Azerbaycan, Türkiye, Tayyip Erdoğan ve İlham Aliyev'in kardeşliği ve birliği, 2020'deki 44 günlük ikinci Karabağ savaşında topraklarımızın Ermeni faşistleri tarafından işgal edilmesinden önceki yıllarda önemli rol oynadı. Bu birlik uzun bir geçmişe sahipti, Mustafa Atatürk'ün sözleri ve ulu önderimiz Haydar Aliyev'in birliği eşitliği tarihimize olduğu kadar edebiyatımızın da ana temalarına yansdı. Haydar Aliyev'in büyük Mustafa Atatürk'ün birliğimizi yansıtan açıklamasına ilk kez "İki devlet, bir millet" sözleri dostluğumuzu ve sevgimizi daha da büyüttü. Tayyip Erdoğan'ın Bakü'ye her gelişinde, "Biz her zaman yanınızdayız, Karabağ'ı birlikte kurtaracağız" demesi, Türkiye'de tecrübesi olan subay ve askerlerimiz uzun yıllar Azerbaycan ordusunun güçlenmesinde büyük rol oynamışlardır. Ve Azerbaycan ordusunun Kasım 2020'deki zaferi tarihimize kazınmış ve şiirimizin ana konusu olmuş ve edebiyatımızın ana konusu olmuştur. Özellikle Türk birliği teması -Tayyip Erdoğan ve İlham Aliyev kardeşliği- yazılmıştır tarihimizin altın sayfalarında. Onlarca şiirimizde bu bütünlük şiirsel bir hal almıştır. Bu zaferde Türk birliğinin ve Türk kardeşliğinin izlerini görüyoruz. Tayyip Erdoğan'a duyulan sevgi ve minnet duygusunu yansıtan şiirler daha da çoktur. Sabir Rüstemhanlı, Zahid Halil, Abuzar Turan, Yusif Nagmakar Şiirlerinde 44 gün savaşından hemen sonra şairlerimiz zafer sevincini şiirimizde muhteşem bir şekilde şiirleştirmişlerdir. Yeniden yazılan tarihimiz edebiyatımızın sayfalarına kazınmıştır. Savaştan sonra Vatanseverlik Savaşı temaları edebiyatımızda basınının dekorasyonu oldu. Aydınlarımız zafer sevincimizi anlatırken tarihe dönerler, Mustafa Kemal Atatürk'ün Azerbaycan sevgisi hatırlanır. Ve bu aşkın ebediyetinin, bugünkü zaferimiz için Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Başkomutanımız ile birlik ve eşitliğe götüren köprü oldu.

Anahtar Kelimeler: Karabag,savaş,zafer

Presentation ID / Sunum No = 85

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İlk Türkçe Gotik Roman Canvermezler Tekkesi'nin Türk Edebiyatı Açısından Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Onur Işık

Özet

Selim Nüzhet Gerçek'in 1922 yılında basılan Canvermezler Tekkesi ilk Türkçe Gotik Roman özelliğini taşımaktadır. Bu roman, her ne kadar Claude Farrère'in La Maison Des Hommes Vivants eserinden uyarlanmış olsa da Türkçede gotik unsurları ortaya koyan ilk eser olmasıyla dikkate değerdir. Bu çalışmada Canvermezler Tekkesi ile Türkçe Edebiyata zenginlik katan edebi etkiler ve unsurlar tartışmaya açılacak ve eserin Batılı Gotik eserlerle olan ilişkisi, onlardan aldığı ilham, örnekleriyle sergilenecektir. Canvermezler Tekkesi'nin yansıttığı fantastik dünyanın metin içinde Türk-İslam gelenekleriyle nasıl bir ilişkiye sahip olduğunu göstermek çalışmanın ana hedefine ulaşmasında yardımcı olacaktır. Bu çalışma, Gotik Edebiyat ve Türkçe buluşmasının 19. yüzyıl başlarına dayanmasına rağmen neden hala günümüz Türkçe Edebiyatı'nda Gotik eser üretiminin az olduğunu da tartışıp nedenlerine odaklanmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gotik, Selim Nüzhet Gerçek, Canvermezler Tekkesi, Tekinsizlik, Korku

Presentation ID / Sunum No = 86

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**İstibdad Dönemine Ait Bir Hatırat: İstibdâdın Zehirleri Yâhûd Bir Menfînin Ser-
Güzeşti**

Prof. Dr. Ekrem Bektaş

Özet

Sultan II. Abdülhamid'in 13 Şubat 1878 tarihinde Meclis-i Mebûsan'ı geçici olarak tatil etmesiyle başlayan ve 23 Temmuz 1908 tarihinde II. Meşrutiyet'in ilan edilmesine kadar devam eden istibdat döneminin, insanlar üzerinde farklı şekillerde etkileri ve yansımaları olmuştur. Bu etki ve yansımaların en iyi görüldüğü alanlardan biri de edebiyat sahası olup bu konuda yüzlerce eser yazılmıştır. Arabgirli Mehmed Yûşa (ö. ?) tarafından kaleme alınan İstibdâdın Zehirleri Yâhûd Bir Menfînin Ser-güzeşti adlı eser de sadece bunlardan biridir. Mensur olarak telif edilen eser, 1325/1907-08 yılında basılmıştır. Hatırat türünde yazılan eserde önce meşrutiyet kavramı takdir edilip yüceltilmiş, ardından nefret edilecek bir kavram olarak değerlendirilen istibdadın zararları sıralanmış sonra da Arabgirli Mehmed Yûşa'nın başından geçen olaylar anlatılmıştır. Bu bildiride, İstibdâdın Zehirleri Yâhûd Bir Menfînin Ser-güzeşti adıyla yazılan hatırat türü eser, içerik ve biçim yönünden incelenecek ve metnin çevriyazısı verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arabgirli Mehmed Yûşa, İstibdâdın Zehirleri, Hatırat, Meşrutiyet, Sürgün.

Presentation ID / Sunum No = 87

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İstiklal Marşındaki Arapça Kelimeler (Semantik Bir İnceleme)

Prof. Dr. Yakup Civelek

Özet

Türkiye'nin işgaline karşı, vatanın kahramanca savunulduğu zorlu yıllarda yazılan İstiklal marşına Mehmet Akif, Türk Milletine ve Türk Ordusu'na cesaret, sebat ve azimetini artırmak için şiire KORKMA sözüyle başlamaktadır. 256 kelimededen oluşan İstiklal marşının yetmişi Arapça, diğer bir ifade ile dörtte birinden fazlasının Arapça asıllı kelimelerden oluşmaktadır. Arapçadan Türkçeye geçen bu kelimelerin anlamı ile klasik Arapça'da kullanılan anlam tamamen aynı değildir. Sadece telaffuzu benzeyen bu kelimelerin anlamları farklıdır. Bazı kelimelerdeki anlam farklılığı kolayca anlaşılmasına rağmen, bazıları ancak dikkatle incelendiğinde anlaşılabilir. Şehid, Şüheda, Ruh, Hakk, İman, Ezan, Secde, Hürriyet, Hür, Vatan, Millet gibi 60 arap kökenli kelime, istiklal marşının Türk dilindeki anlam alanına genişlik ve zenginlik katmıştır. Bu tebliğimizde, İstiklal marşımızdaki Arapça kökenli kelimeleri semantik açıdan incelemeye çalışacağız

Anahtar Kelimeler: İstiklal Marşı, Mehmet Akif Ersoy, Arapça, Semantik, Çeviri

Presentation ID / Sunum No = 88

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Julie Otsuka'nın Tavan Arasındaki Buda Romanında Resimle Eşlenmiş Gelin
Geleneğini Okumak**

Öğr. Gör. Dr. Merve Aydoğdu Çelik

Özet

Göç tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Yüzyıllar boyunca dünya halkları, siyasi, dini, çevresel, ekonomik veya kültürel nedenlerle vatanlarını terk ederek gönüllü veya zorunlu olarak yeni yerlere yerleşmişlerdir. Bu eylemlerindeyse hem çevredeki kötü yaşam koşullarından kurtulma isteği hem de göç edilecek bölgelerdeki daha iyi yaşam koşullarının rolü vardır. Edebi eserlerde de kültürün yapı taşlarından biri olan göç ve göçmenlik deneyimi sıklıkla işlenir. Aynı şekilde Japon-Amerikalı yazar Julie Otsuka'nın 2011 yılında yazdığı Tavan Arasındaki Buda romanı da göç temasını resimle eşlenmiş gelin olgusu çerçevesinde işler. Roman, 20. yüzyılın başında ABD'de daha müreffeh yaşam koşullarına sahip olma umuduyla Japonya'dan San Francisco'ya gelen resimli gelinlerin deneyimlerini yansıtır. Ancak Japon kadınlarının evlenerek Amerikan Rüyasını gerçekleştirme serüveni, anakaraya adım atar atmaz bir hüsrana dönüşür ve kendilerine biçilen roller kapsamında her biri hayatları boyunca zorlu ekonomik, sosyal ve kültürel koşullarla karşı karşıya kalırlar. 1941'deki Pearl Harbour Saldırısı, sonunda tüm Japon göçmenler için Amerikan Rüyasının tamamen çöküşü anlamına gelir. Bu bağlamda bu çalışma, kadın göçmen deneyimine ışık tutmak için resimle eşlenmiş gelin olgusunu tarihsel veriler ışığında ve romandaki yansımalarından hareketle incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, göç edilen ülkedeki çekici unsurların varlığına rağmen, Otsuka'nın metninde göçmen deneyiminin Japon kadınlar için hüsrana yol açtığı ve göçmenler ile yerli nüfus arasındaki ilişkinin oldukça kırılgan olduğu sonucuna varmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Resimle Eşlenmiş Gelin, Julie Otsuka

Presentation ID / Sunum No = 89

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ Ağzı'nda Yer Alan Bitki ve Hayvan Adlandırmaları

Doç. Dr. Serdar Bulut

Özet

Dağlık Karabağ bölgesi, Azerbaycan için önemli merkezlerden biridir. Bir dönem Ermenistan egemenliği altında da kalan bölge, 2020 yılı Ermenistan-Azerbaycan savaşı sonrasında Ermenistan'ın bölgeden çekilmesiyle tekrar önemli Türk yurtlarından biri olarak varlığını devam ettirmektedir. Dil ve yapı olarak Azerbaycan Türkçesi içerisinde değerlendirilen Karabağ bölgesinin ağzı, Türkiye Türkçesi ağızları ile ortaklıklar taşımaktadır. Özellikle benzerleşen çok sayıda söz varlığı unsuru vardır. Diğer önemli bir tarafı da Eski-Orta Türkçe döneminde kullanılan birçok söz varlığı unsuru, hala bölge ağızlarında yaşamaya devam etmektedir. Bu yönüyle bölge, eskicil dil unsurlarını yaşatan bölgelerden biridir. Çalışmamızda Azerbaycan Türkçesi ağızları açısından da büyük öneme sahip olan Karabağ ağızlarında yaşayan bitki ve hayvanlara verilen adlandırmalar üzerinde durulmuş, bu adlandırmaların tarihi ve çağdaş Türk lehçelerindeki durumlarına bakılmış, Türkiye Türkçesi ağızlarında var olup olmadıklarına değinildikten sonra ilgili adlandırmaların Türkçe kökenli olup olmadıkları hakkında da bilgiler vermeye çalışılmıştır. Doğal olarak birçoğunun etimolojik geçmişi hakkında bilgiler yeterli düzeyde olmadığı için sözcüklerin hangi dile ait olabileceği yönünde eldeki mevcut verilerden hareketle değerlendirmeler yapılmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler, tematik olarak bölümlere ayrıldıktan sonra nicel olarak da sonuç bölümünde verilmiştir. Ayrıca ilgili sözcüklerle ilgili anlamın pekişmesi için kaynak kişilerden alınan örnek cümleler sözcüğün altına eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karabağ Ağzı, Azerbaycan Türkçesi Ağızları, Türkiye Türkçesi Ağızları, Bitki Adları, Hayvan Adları

Presentation ID / Sunum No = 90

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Karabağ Türk'ünün İnkâr Edilen Kimliği: Terane Vahid'in Karınca Takvimi Hikâye
Kitabı Örneği**

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan Murtezan Ibrahimi

Özet

Tarih boyunca savaşlar sonucu kaybedilen topraklar, sürgünler, insanların doğup büyüdüğü yerle aralarına büyük mesafeler koymakla birlikte, hatıralardan silinemeyen, üstesinden gelmesi mümkün olmayan acı ve kederlerin yaşanmasına neden olmuştur. Köklü bir tarihi geçmiş olan Azerbaycan'a bağlı Karabağ bölgesi de içinde barındırdığı eski uygarlıklar ve kültürel miras sayesinde işgalcilerin odak bölgesi olmuş, yerel halkı toprağından etmekle kalmamış, onları kendi benliklerine, ülkelerine karşı yabancılaştırmaya yönelik politikalar güdülmüştür. Süreksiz bir varlık gibi hissettiren sürgün, edebiyatın her türüne yansıdığı gibi sürgünde olan hikâyecilerin kurgusunda da yerini bulmuştur. İncelememizde, Laçın doğumlu yazar Terane Vahid'in Karınca Takvimi hikâye kitabındaki Karabağ konulu anlatıları incelenecektir. Vahid, Karabağ işgali ve Hocalı soykırımına gençliğinde şahitlik etmiş, sürgünden nasibini almıştır. Hikâyelerinde zorunlu olarak doğduğu yurda sırtını dönüp gitmek, terk etmek zorunda kalan insanların içindeki "Ben" in savaşını, çılgınlıklarını dışa vurmuştur. Haritada sınırları değiştirilmeye çalışılan Karabağ topraklarında yaşayan halkının hayat labirenti, parçalanmış öz kimlikleriyle birlikte 'ben'i hareketsizleştirme eğilimlerinden doğan sancılar yansıtılmıştır. Çalışmamızda, Vahid'in yürüyen bir hafıza niteliği taşıyan hikâyelerindeki hatıralardan yola çıkarak, işgal sonucu yabancılaşan topraklarda kaybolan umutlara rağmen, bir milletin içindeki aidiyet duygusu, Karabağ'ın sadece bir avuç toprak değil, bir 'vatan' olduğu, yeniden diriliş inancının anlatıldığı Bulunamayan Toprak, Savaş Ninem ve Kayıp Zaman, 93 Yılı'nın Kışı, Kambur ve Tren Garındaki Yaşlı Kadın hikâyeleri incelenip değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Kimlik, Vatan, Terane Vahid, Karınca Takvimi.

Presentation ID / Sunum No = 91

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağlı Şairler (19. Yüzyıl)

Prof. Dr. Beyhan Kesik

Özet

Karabağ, Azerbaycan'ın en güzel yerlerinden olup Kür ve Aras ırmakları arasında yer alır. Bu bölge, güzel havası ve tabii güzellikleri ile birçok Türk devleti tarafından kışlak olarak kullanılmıştır. İlhanlılar, Timurlular, Karakoyunlular zamanında olduğu gibi Akkoyunlular döneminde de yerli meliklerin hüküm sürdüğü bir belde olmuştur. Karabağ, doğal güzelliğinin yanı sıra stratejik önemiyle de öne çıkmış ve birçok devletin dikkatini çekmiştir. Bu devletlerden biri de Ermenistan'dır. Ermeniler 1905 yılından itibaren Rusya'nın da desteğini alarak defalarca Karabağ'a saldırmış ve sonunda, 1992 yılında şehirleri, kasabaları ve köyleri işgal etmiştir. Bu işgalle binlerce Azerbaycan Türk'ü yurdunu terk etmek zorunda kalmıştır. Karabağlı Türklerin sürgünü 9 Kasım 2020 yılına kadar sürmüştür ve 44 Gün Savaşları neticesinde bu kadim Türk toprakları, eskiden olduğu gibi tekrar gerçek sahiplerinin yurdu olmuştur. Karabağ; tabii, tarihî ve stratejik önemi yanında edebî yönden de dikkat çekicidir. XIX. yüzyıla gelindiğinde Karabağ'da edebiyat, altın çağını yaşamış ve Şuşa Kafkasya'nın en önemli kültür merkezine dönüşmüştür. Bu kentte doğup büyüyen ressam, şair, bilim insanı Mir Muhsin Nevvab'ın düzenlediği Tezkireyi-Nevvâb adlı eserde bu şehirde yaşamış 100 edibin adı anılmaktadır. Bu çalışmayla XIX. yüzyılda Karabağlı Hurşudbanu Natevan, Mirza Adıgüzel Bey, Mirza Cemal Cavanşir, Mirza Mehdi Hazani, Ahmet Bey Cavanşir, Kasım Bey Zakir, Mirze Beybaba Fena, Esed Bey oğlu Vezir, Meşedi Mahmud Bey Vezir?❖, Fatma Hanım Kemine, Abdulla Bey Asi (Fuladov) gibi şair ve ediplere dair kısa bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Şuşa, Kültür, Edebiyat, Şair.

Presentation ID / Sunum No = 92

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ'da Can Verme Sırrına Erenler - Nigârî'nin “düşer Mi” Redifli Gazeli-

Prof. Dr. Cemal Kurnaz

Özet

“Can vermek”, Türk kültürünün en yaygın kavramlarından biridir. Türklerin aşk anlayışını yansıtan bu deyim edebiyatımızda geniş bir kullanım alanına sahiptir. Aşkın kemali canından geçmektir. Aynı zamanda manevi bir yolculuk olarak kurgulanan aşk anlayışında, başlangıçta bülbül istiaresiyle anlatılan âşık, yolun sonunda pervane gibi canından geçerek sevgiliye kavuşur. Bu aşk anlayışının kaynağı Hz. Peygamber'in, “Canından çok sevmedikçe gerçekten sevmiş olmazsın” hadis-i şerifidir. Korkut Ata'nın anlattığı Deli Dumrul hikâyesi, Türklerde bu düşüncenin ne kadar eski olduğunu gösterir. Vatan en çok sevenler şehitlerdir. Orhan Şaik Gökay'ın meşhur şiirinde söylediği üzere, bu vatan “can verme sırrına erenlerin”dir. Türk tarihi bu anlayışın eşsiz örnekleriyle doludur. Karabağ zaferinin aziz şehitleri, bunu bir kez daha gösterdiler. Ölmeden önce ölme sırrına erişmiş olan arifler de, nefislerini katlederek şehitler gibi müşahede makamına erişirler. Karabağ'ın yetiştirdiği mutasavvıf şair Seyyid Nigârî bu ariflerdendir. Anadolu'daki ırşat faaliyetleriyle büyük bir şöhret kazanmış olan Nigârî, Azerbaycan ile Anadolu'nun kültürel ilişkilerini gösteren önemli bir örnektir. Edebiyatımızda “can vermek” deyimini en çok kullanan şair Fuzuli'dir. Fuzuli yolunda şiirler yazan Nigârî de, onun gibi şiirlerinde “can vermek” kavramına sıklıkla yer verir Biz bu bildirimizde Nigârî'den ve yetiştirdiği çevreden kısaca söz edip, onun “Cânân dileyen endîşe-i câna düşer mi” mısraıyla başlayan gazelini inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Nigari, Karabağ, Can Vermek

Presentation ID / Sunum No = 93

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Klasik Türk Edebiyatında Şeytan Algısına Bir Örnek- Başaşağı Dönesice Şeytan

Doç. Dr. Sibel Üst Erdem

Özet

Tüm dinlerde ve öğretilerde iyilik ve kötülük aynı kaynaktan olmakla birlikte, İyilik tanrısal; kötülük ise şeytanî olarak kabul edilir. Başta Azazil olarak adlandırılan ve meleklerin hocası iken Âdem peygamberin yaratılmasında ona secde etmediğinden Allah tarafından şeytan olarak salınmış ve kıyamete kadar kendisine süre verilmiştir. O da bu süre içinde yaratılan insanı Allah'ın yolundan ayırmak için kendine görev üstlenmiştir. Bu hadise edebiyatta da yansıma bulmuş metinlerde kötülük eylemi içerisindeki kahramanlar şeytan tarafından aldatılan ve yoldan saptırılan kişiler olarak anılmıştır. Bununla birlikte şeytandan bahsederken onun kötülüğü ve kötülük yapmaktan vaz geçmeyen tarafı itibarıyla ona sövmek, söylenebilecek en kötü şekilde onu yermek, beddualar etmek gelenekselleşmiş neredeyse bir ritüel hâline gelmiştir. Bu bildiride de şeytanın kötümşenmesine, beddua niteliğinde bir yaklaşıma örnek verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Şeytan, Azazil, Kur'an, Âdem.

Presentation ID / Sunum No = 94

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Klasik Türk Şiirinde Türk Mitolojisinin İzleri: Yada ve Galebe Taşı Örnekleri

Doç. Dr. Muvaffak Eflatun

Özet

Klasik Türk şiirinin muhteva yapısı; din, tasavvuf, tarih, mitoloji, kozmoğrafya, çağın bilimleri gibi unsurlardan oluşmaktadır. Bu unsurlar arasında mitoloji önemli bir yer tutar. Kâinatın başlangıcı ve sonu, insanın yaratılışı ve hayatı, tabiat hadiseleri gibi varlık âlemindeki birçok sırta insanoğlunun bizzat kendisinin cevap arayışı mitolojinin doğmasına sebep olmuştur. Bu çerçevede ortaya çıkan mitolojik anlatılar önce sözlü gelenekle nesilden nesle aktarılmış ve sonrasında yazıya geçirilmiştir. Zengin bir arka plana sahip olan mitolojik anlatılar şair ve yazarlar için vazgeçilmez dil malzemesidir. Şair ve yazarlar bu malzemeye sıklıkla başvurlar. İslam medeniyetinin üretmiş olduğu edebi anlayışın Türkler tarafından ifade şekli olan klasik Türk edebiyatı sanatçıları da mensubu oldukları medeniyetin mitolojisinden yani İslam mitolojisinden yararlanmışlardır. İslam mitolojisi; Arap (Derin köklerinde bulunan Nebati ve Keldani), İran, İbrani, Yunan, Hristiyan, Hint, Türk mitolojilerine ait unsurları bünyesinde bulundurmaktadır. Bunlardan Türk mitolojisine ait unsurlar İslam mitolojisi içinde ne derece yer edinmiştir? Sorusunun cevabını klasik Türk şiiri metinlerinde aramaya çalışan bu bildiri yada taşı ve galebe taşı bağlamında konuya açıklık getirmeyi amaçlamaktadır. Yada taşı İslamî kaynaklarda hacrû'l-matar, seng-i matar, seng-i ceda çeşitli Türk lehçelerinde sata, çata, cay olarak geçmektedir. Galebe taşı ise; İslami kaynaklarda hacrû'l-galebe, yeşim isimleriyle anılır. Yada taşının kamlık yoluyla yağmur yağmasına, galebe taşının ise; savaşlarda zafer kazanmaya sebep olduğuna inanılmaktadır. Özellikle Türkler zafer elde etme isteğiyle kılıçlarını, eyerlerini ve kemerlerini yeşim (galebe) taşı ile süslerlermiş. Her iki taşın ve onların çevresinde gelişen anlatıların Türk mitolojik anlatıları içinde yer aldığı görülmektedir. İşte bu taşlar çerçevesinde oluşan mitolojik anlatılar aynı zamanda klasik Türk şiirine de yansımıştır. Bildiri klasik Türk şiirine bu taşlarla ilgili yansıyan örnekleri değerlendirerek klasik şiir anlayışının anlam zenginliğine vurgu yapmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mitoloji, İslam Mitolojisi, Türk Mitolojisi, Yada Taşı, Galebe Taşı

Presentation ID / Sunum No = 95

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kültürel Değişim ve Dönüşüm Sürecinde Bir Gelenek: Çeyiz Yazma

Prof. Dr. Gülhan Atnur

Özet

Kültürel hayat, doğal şartlar, göçler, savaşlar ve seyahatler gibi sebeplerle ilk çağlardan itibaren değişim ve dönüşüm geçirmiştir. Sanayileşme ile başlayan dönem bu süreci hızlandırmış, teknolojinin insan hayatının vazgeçilmez bir parçası olması ise özellikle halk kültüründe sadece değişim ve dönüşümün değil, yok oluşun da önünü açmıştır. Türk halk kültüründe önemli bir yere sahip olan evlilik törenleri, kültürel değişimin ve dönüşümün en ciddi boyutta yaşandığı alanlardan biridir. Evlilik törenleri geçmişten beri içinde birçok geleneği barındırmaktadır. Evlilik törenlerindeki en önemli unsurlardan biri her dönemde gelinin çeyizidir. “Kız beşikte çeyiz sandıkta” ilkesi ile kız tarafı tarafından bin bir emekle hazırlanan çeyiz, düğün öncesinde özel bir törenle yazılarak boşanma vb. durumlara karşı kayıt altına alınmış, buna da “çeyiz yazma” adı verilmiştir. Çeyiz yazma geleneğiyle ilgili en eski kayıtlar Osmanlı Arşivlerinde padişah kızlarına ait belgelerdir. Türkiye’de hemen her evlilikte gelenek gerçekleştirilmiş, çeyiz yazılan kâğıtlar uzun yıllar saklanmıştır. Bu belgeler, yaşanan çağın ihtiyaçlarını, dönemin moda anlayışını yansıtmaları vb. bakımından kültürel değişim ve dönüşümün önemli örneklerinden biri haline gelmişlerdir. Bu bildiride çeyiz yazma geleneği, çeyiz belgeleri, kültürel değişim ve dönüşüm çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Evlilik Törenleri, Kültürel Değişim, Çeyiz Yazma

Presentation ID / Sunum No = 96

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kutb'un Husrav U Şirin'inde Kalıplaşmış Dil Birimleri

**Doç. Dr. Serhat Küçük
Uzman Aysun Soyer**

Özet

İran edebiyatının Türk şairi Nizâmî Gencevî'nin 12. yüzyılda yazdığı Hüsrev ü Şirin mesnevisi, 14. yüzyılın ilk yarısında Kutb tarafından Farsçadan Harezmi-Altın Ordu Türkçesine tercüme edilmiştir. Türk edebiyatındaki ilk Hüsrev ü Şirin olması ve Harezmi-Altınordu sahası yazı dilini yansıtmaya itibariyle önemli bir eserdir. Bu çalışmada Kutb'un Husrav u Şirin'inde yer alan kalıplaşmış dil birimleri incelenmiştir. Bunun için Ümit Özgür DEMİRCİ tarafından hazırlanan Kutb'un Husrav u Şirin'i ve Ümit Özgür DEMİRCİ-Sibel KARSLI'nın hazırlamış oldukları Kutb'un Husrav u Şirin'i-Dizin adlı eserler temel kaynak olarak alınmıştır. Kalıplaşmış dil birimleri, kalıplaşarak sadece belli kavram ve olguları göstermesi bakımından dilin diğer söz varlığından ayrılmaktadır. Çalışmamızda kalıplaşmış dil birimleri olarak atasözlerine, deyimlere, ikilemelere, birleşik yapılara vb. yer verilmiştir. Kalıplaşmış dil birimleri yapısal, anlamsal ve işlevsel yönüyle incelenmeye çalışılmıştır. Yapısına göre cümle, kelime grubu ve tek kelimeden oluşan bu birimlerin bazılarının tamamı, bazılarının da bir bölümü kalıplaşmıştır. İşlevine göre ise dil biriminin kullanılma amacına bakılmaktadır. Kalıplaşmış dil birimlerinin ortak işlevleri olsa da atasözü, deyim, ikileme ve kalıp sözlerin kendilerine özgü işlevleri de vardır. Atasözleri genellikle bir olaydan, bir durumdan ders çıkarma, ahlaki bir öğüt verme, yol gösterme ya da ibret alma için kullanılır. Deyimler de ise bu işlev üslup kaygısıyla, bir dilin inceliklerini ve duygu ve düşünceleri daha iyi aktarmak amacıyla kullanılmasıdır. İkilemeler anlatım gücünü artırmak, anlamı pekiştirmek gibi işlevlerde kullanılmaktadır. Yapı ve işlevin yanında kalıplaşmış dil birimlerinin ayırt edilmesinde yararlanılabilecek ölçütlerden birisi de anlamdır. Kalıplaşma, her birim için aynı derecede değildir. Eserde yer alan dil birimlerinin kalıplaşma dereceleri "tam ve çekirdek kalıplaşma" olarak iki ana başlıkta ele alınmıştır. Kelimelerde ve söz diziminde herhangi bir değişikliğin olmadığı yapılar tam kalıplaşma örnekleri olarak alınmıştır. Çekirdek kalıplaşmalarda kesinlikle değişmeyen bir bölüm bulunmakla beraber yapısal ve dizimsel bazı değişikliklerin olduğu görülmektedir. Çalışmamızda, tespit edilen kalıplaşmış dil birimleri yapı, anlam, işlev yönüyle incelendikten sonra kalıplaşma derecelerine göre de değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hüsrev Ü Şirin, Harezmi-Altınordu Türkçesi, Kalıplaşmış Dil Birimi, Kalıplaşma

Presentation ID / Sunum No = 97**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Mevlânâ'nın Türkçesi Bağlamında Oğuzcanın Yazı Dili Oluşuna Dair Değerlendirmeler****Prof. Dr. Serkan Şen****Özet**

Türk hikmet geleneğinin en etkili öncülerinden Mevlânâ'nın ortaya koyduğu dünya görüşü insanı insanlıkla buluşturan bir duyuşa karşılık gelir. İslam'ı merkeze koyan bu yüksek duyusun Oğuz ikliminde dile gelişi bizler için ayrıca önemlidir. Yaşadığı dönemin şartları icabı eserlerini büyük ölçekte Farsça kaleme alan Mevlânâ'nın ana dili dolayısıyla da milliyeti hususunda çeşitli tartışmalar yapılagelmiştir. Bu tartışmalarda kullandığı yazı diline bakarak dil ediniminde çıkış noktasının Farsça olduğu ileri sürülmüş, babasının görev yaptığı coğrafyadan hareketle Tacikçenin içine doğduğu iddia edilebilmiştir. Süregelen görüş ayrılıklarının dil bilimi eksenindeki çözümüne Mevlânâ'nın şiirlerindeki Türkçe ibareler üzerinden gidilirse karşımıza bambaşka bir tablo çıkar. Zira eserlerinde geçen Doğu Türkçesi unsurları onun Türkçeyi sonradan öğrenmiş olamayacağını düşündürmektedir. Bu doğrultuda Mevlânâ'nın manzumelerine yansıyan Türkçenin mülevves gazel anlayışını aşır mesnevi tarzında kaleme aldığı beyitlere dek sirayet ettiğini özellikle belirtmek gerekir. Eski Oğuz Türkçesinin geçerliliğini koruduğu Anadolu coğrafyasında Karahanlı Türkçesi dil hususiyetlerini söyleyişine yansıtan bir şahsiyetin Türkçeye ilgisi sonradan olma değil anadan doğma bir nitelik taşımalıdır. Ancak unutulmamalıdır ki bu dil bir yandan Doğu Türkçesinin yani kullanıcısının ana lehçesinin hususiyetlerini içerirken diğer yandan şiirlerinin hitap ettiği kitlenin lehçesine has sözcüklerle hayat bulmuştur. Bildirimizde Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin şiirlerinde geçen Türkçe unsurlar sosyolinguistik açıdan ele alınarak kod değiştirme olgusu bağlamında incelenecektir. Bir topluluğunun üyelerinin aile ortamında öğrendikleri dil ile çoğunluğun dili arasında istemli ya da istemsiz gidiş gelişlerini anlatan kod değiştirme olayının çıkış noktası ana dil ya da lehçedir. Bu anlayışla gerçekleştirilen çalışmamızın Mevlânâ'nın ana dili ve milliyeti konusundaki görüşlerin hissî düzeyden çıkarılarak ilmî düzeye taşınmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Diğer taraftan Anadolu'da Oğuzcanın yazı dili oluşu konusunda yazar veya dönem tesiri izahıyla farklılaşan görüşlere Mevlânâ kullandığı Türkçeden hareketle katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mevlânâ, Eski Oğuz Türkçesi, Çok Dillilik, Kod Değiştirme, Doğu Türkçesi, Batı Türkçesi, Karışık Dillilik.

Presentation ID / Sunum No = 98

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Midilli'den Ayvalık'a Mübadele ve Romandaki Yansıması: Hatırla Midilli

Prof. Dr. Fatih Sakallı

Özet

1923'te Lozan Antlaşması'nda imzalanan mübadele sözleşmesi gereği Anadolu'daki Rumlar ile Yunanistan sınırları içinde yaşayan Türklerin yer değiştirmesi kararı alınır. Yunanistan'dan göç edenler arasında Girit, Selanik, Kavala vb. mübadiller olduğu gibi Midillili mübadiller de bulunur. Nusret Kantarcı Fisher'de üçüncü kuşak bir mübadil torunudur ve 2020 yılında neşredilen “Hatırla Midilli” adlı romanının ön sözünde eserini, aile bireylerinin ve Midilli'nin bir köyünden Ayvalık'a gelenlerin anılarından hareketle yazdığını ifade eder. Yazar romanda başta annesi olmak üzere aile büyüklerinden dinlediklerini kurgulaştırır. Rahmetli annesi Zeliha Nebahat Kantarcı (kitaptaki Nezahat karakteri) ve babası Mustafa Kantarcı (Küçük Mehmet karakteri)'dan dinledikleri bu romanın yazılmasında büyük etken olmuştur. Ayrıca yazar romanında mübadele gerçeği ile yüzleşmek zorunda kalan Midilli'den Ayvalık'a gelen mübadillerin yaşadığı acıları, bunalımları, bencillikleri, nankörlükleri, fedakârlıkları, çaresizliği, yeni hayata uyum sağlama çabalarını, o süreçte yaşananları yansıtacak ve okurları düşünmeye sevk edecek şekilde anlatmaya gayret ettiğini belirtir. 416 sayfa olan romanın Midilli ve Anadolu adlı iki bölümden oluşmaktadır. Midilli adlı bölümde mübadillerin mübadele öncesi Midilli'de yaşadıkları, Anadolu adlı bölümde ise mübadele neticesi zorunlu olarak Ayvalık'a geldikten sonraki yaşantıları konu edilir. Hatırla Midilli, edebiyatımızda özellikle 1990 sonrası artan mübadele romanlarına güzel bir örnektir. Bu çalışmada ilgili romandan hareketle Midilli'den Ayvalık'a göç etmek zorunda kalan mübadillerin yaşadıkları üzerinde durularak mübadele (zorunlu göç) gerçeğinin insanların yaşantılarını nasıl etkilediği anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mübadele, Roman, Hatırla, Midilli, Ayvalık

Presentation ID / Sunum No = 99

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Millî ve Kültürel Kimlik Sembolizmi Bağlamında Xarıbülbül

Doç. Dr. Ahmet Keskin

Özet

Xarıbülbül, Azerbaycan’da başta Şuşa olmak üzere Karabağ bölgesinde yetişen ve toplum tarafından dünyanın başka hiçbir yerinde yetişmediğine inanılan, bu doğrultuda hakkında çok sayıda inanç ve anlatı bulunan, gülün üzerine bülbül konmuş görünümlü çiçekli bir bitkidir. Görüntüsü itibarıyla bülbül, gül ve dikenin bir arada bulunduğu ilginç bir yapıya sahip olduğu için “dikenli bülbül” anlamına gelen xarıbülbül sözcüğüyle ifade edilen bu bitkinin Azerbaycan tarihinde, folklorunda, sanatında özel bir edindiği anlaşılmaktadır. Nitekim hakkında çok sayıda inanç, anlatı ve manzume oluşturulan bu bitkinin Azerbaycan halk kültürünün çeşitli alanlarında dikkat çekici bir yere sahip olduğu görülmektedir. Öte yandan xarıbülbülün, 2020 yılında gerçekleşen ve bir buçuk aylık bir zaman diliminde ve hemen sonrasında Azerbaycan ordusunun zaferiyle sonuçlanan 2. Karabağ Savaşı (Vatan Muharebesi) sürecinde oldukça dikkat çekici bir şekilde Karabağ Zaferi’nin, bu mücadelenin ve zaferin tarihinin, bu mücadele sırasında şehit olan Azerbaycan askerlerinin ve genel olarak da Azerbaycan’ın bağımsızlığının sembolü haline dönüştüğü görülmektedir. Bu bildiride, xarıbülbülün Azerbaycan tarihinde ve kültüründe, sanatında, edebiyatında, folklorunda tuttuğu yer üzerinde durularak onun 2. Karabağ Savaşı sürecinde nasıl yeniden bir millî ve kültürel kimlik sembolü haline dönüştüğü konusu ele alınacaktır. Bu doğrultuda çalışmada ilkin xarıbülbül ve onun Azerbaycan millî kültüründeki yeri üzerinde durulacak, ardından ise 2. Karabağ Savaşı ve Zaferi sürecinde Azerbaycan toplumu tarafından nasıl bir sembolleşme süreci geçirdiği konusu folklor ve tarih ilişkileri üzerinden çeşitli alt başlıklar kapsamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Millî Kültürü ve Kimliği, Karabağ. Xarıbülbül, Kültürel Sembolizm

Presentation ID / Sunum No = 100

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Modern Yazın Aracılığıyla Z-Kuşağını Anlamak

Dr. Öğr. Üyesi Harun Göçerler

Özet

Bu çalışmanın genel amacı, 2000 yılından sonra doğmuş ve günümüzde gençlik çağını yaşamakta olan genç neslin okuma alışkanlıkları, okudukları yazın ürünlerinin niteliği ve içerikleri temel alınarak onların dünyayı algılama biçimlerini, sosyal ortamlardaki davranışlarını, karşılaştıkları sorunlara karşı geliştirdikleri düşünceleri mercek altına alıp, bir durum tespiti yapabilmek ve tespitlere yönelik önerilerde bulunabilmektir. Çalışma, analizi yapılacak olan edebi ürünlerin Almanca – İngilizce ve Türkçe yazılmış olan edebiyat eserlerinden derlenen bir seçkiyi kapsayacak şekilde sınırlandırılmasından mütevellittir. Almanca yazılan eserlerden Sarah Darer Littman’ın “Die Welt wär besser ohne dich”, Alice Gabathuler’in “Matchbox Boy” adlı gençlik romanları ele alınırken, İngilizce yazılmış eserler arasından ise Joanne K. Rowling’in “Harry Potter” ve Stephanie Meyer’in “Twilight” serisi irdelenecektir. Çalışmada örneklemin ülkemiz özelinde de karşılaştırılabilmesi amacıyla Türkçe yazından ise Selçuk Aydemir’in “Liseden Arkadaşlar” ve Ahmet Büke’nin “Mevzumuz Derin” isimli romanları ele alınmıştır. Yeni nesil gençlik yazını ürünü olarak ele alınabilecek bunlara benzer ürünler incelendiğinde özellikle Z-Kuşağı olarak anılan gençlerin günlük dil kullanımlarının, arkadaşlar ve aile arasındaki sorunların, fantastik öğelerin aktarım şeklinin, gençlerin başından geçen olumsuz olaylara yönelimin ağırlık kazandığı görülmektedir. Özellikle sosyal medya kanalları üzerinden reklamlarının yoğun şekilde yapıldığı bu tür yazın ürünlerinin tercih edilmesinde ürünün içeriğinden çok ürün hakkında yapılan reklam kampanyalarının da etkili olduğu görülmektedir. Ele alınan edebi ürünlerin içeriksel analizi yapıldığında ise üç farklı dilde ve kültürel yapıda yaşayan gençlere hitaben yazıldığı varsayılsa da aslında yazım dili farklı olsa da içerik olarak her üç kültürde yetişen gençlerin söz konusu romanlara büyük ilgi gösterdiği görülmüştür. Tek kültürlü bir dünya ekseninde eğitilme sürecine sürüklenme tehlikesi ile karşı karşıya kalan Z-kuşağı gençliğine dair tespitler ve öneriler bu çalışmada incelenen romanlar üzerinden ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Z-Kuşağı, Okuma Alışkanlıkları, Kültürel Dönüşüm, Sosyal Medya, Edebiyat.

Presentation ID / Sunum No = 101**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Morfolojik Çözümlemelerde İşaretsiz Ögeler Gösterilmeli Mi'****Prof. Dr. Funda Kara****Özet**

Morfoloji, Türkçe karşılığı ile “biçim bilgisi” kelimeleri meydana getiren biçim birimlerin (kök/köken/gövde ve eklerin) birbirleriyle olan ilişkilerini, eklemleme biçimlerini, eklerin anlam ve işlevlerini vs. inceleyen bir bilim dalıdır. “Morfolojik çözümleme” de kelimenin nasıl oluştuğunu açıklamaya yönelik kullanılan bir terimdir. Türkçe kelimelerin yapısıyla ilgili morfolojik çözümlemeler ilköğretim çağından itibaren başlar, lisans ve lisansüstü çalışmalarda daha ayrıntılı olarak devam eder. Söz konusu çalışmalarda, bazen isim ve fiil ayırımına gidilmeden geleneksel bir yaklaşımla biçim birimler kısa çizgi (-) ile ayrılır; bazen de biçim birimleri arasındaki ilişki daha açık gösterilerek isim ve isim soylu ifadeler ve bunlara ulanan biçim birimler artı (+), fiil ve fiil soylu ifadeler ile bunlara ulanan biçim birimler de eksi (-) işaretiyle gösterilir. Bu çözümlemeler, çalışmaların genellikle “İnceleme” ve “İşlevsel Dizin” bölümlerinde yer alır. İncelenen bazı araştırmalarda, akademik çalışmalarda morfolojik çözümlemelerin birbiriyle uyumsuz olduğu tespit edilmiştir. Söz gelimi “gelsin, yapsın, görsün” gibi yüklemeler, bir çalışmada “gel-sin, yap-sın, gör-sün”, başka bir çalışmada da “gel-ø+sin, yap-ø+sın, gör-ø+sün” şeklinde morfemlerine ayrılabilir. Ayrıca /+sIn/ biçim birimine, iki ulam birleştirilerek emir kipi üçüncü teklik şahıs eki denebilmektedir. Oysa her biçim birim farklı bir ulamı gösterir, doğal olarak /+sIn/ biçim birimi, üçüncü teklik şahıs ekini karşılar, emir kipi de işaretsizdir. İşaretsiz morfemin (burada emir kipi) sıfır biçim birimi ile gösterilmesi, öğrenme ve öğretmeyi kolaylaştıracak, ikili kullanımı ortadan kaldıracaktır. Bu bildiride işaretsiz ögelerin hangi durumda gösterilmesi gerektiği, hangi durumlarda gösterilmeyebileceği açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Morfoloji, Çözümleme, Kelime Tahlili, Yapı, Biçim Bilgisi

Presentation ID / Sunum No = 102

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Muhaceretten Bir Bakış: Azerbaycan Dergisinde Karabağ Meselesi

Doç. Dr. Ümit Akın

Özet

1 Şubat 1949'da Ankara'da fahri Başkan Mehmet Emin Resulzade öncülüğünde Mehmet Altunbay, Hamit Ataman ve Aziz Alput tarafından kurulan Azerbaycan Kültür Derneği, muhacerette bulunan Azerbaycan Türklerinin sesi olmayı amaçlamıştır. Çok geçmeden bir yayın organı gerekliliği hisseden dernek yöneticileri ve üyeleri, 1 Nisan 1952'de Azerbaycan isimli dergi çıkartmıştır. Dergide genel olarak Azerbaycan'ın Bolşeviklerce işgali, Azerbaycan'ın tarihi ve edebiyatı, kültürel mirası, Türkiye ve Türk Dünyasıyla ilgili makaleler, kitap tanıtım yazıları, biyografiler, şiirler, hikâyeler yayımlanmış, Azerbaycan'ın bağımsızlığı uğruna yürütülen faaliyetler dünyaya duyurulmaya çalışılmıştır. Dergide dikkat çeken bir diğer taraf da Dağlık Karabağ'la ilgili haberler, yazılardır. Ermenilerin Karabağ'ı işgal etmek istemesi, bu konuda Rus yöneticileriyle yaptıkları işbirliği, Batı ülkelerini yalanlarla yanına çekmek istemesi ve Azerbaycan Türklerine yaptığı zulümler dönemin önemli aydınları tarafından takip edilmiş; şiir, hikâye, makale, bildiriler yoluyla kamuoyunda dikkat çekmeye çalışılmıştır. Çalışmamızın ana eksenini, "Karabağ meselesinin Azerbaycan dergisinde nasıl ele alındığı" sorusunun cevabı oluşturmaktadır. Azerbaycan dergisinde bu konuyla ilgili yüz civarında değerlendirme yazısı, şiir, makale, hikâye tespit edilmiş, tarafımızca seçilen yazıların meselenin muhaceretteki bakışını ortaya koymasına amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Dergisi, Karabağ, Ermenistan

Presentation ID / Sunum No = 103

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Muhammed Berdâî'nin 'İlmu'l-Edeb' Anlayışı

Prof. Dr. Şükran Fazlıoğlu

Özet

Sekkâkî'nin Miftâhu'l-ulûm'u dil bilimleri, özellikle belagat bilimleri açısından kendinden sonraki geleneği belirlemiştir. Esere pek çok şerh ve hâşiye kaleme alınmış; ihtisâr, telhîs, vb. yazım tarzlarına konu kılınmıştır. Bu şerhlerin en önemlilerinden biri kabul edilen el-Misbâh fî şerhi'l-Miftah, Seyyid Şerif Curcânî'nin Teftâzânî'nin el-Mutavvel adlı Miftâh şerhine nazire olarak kaleme alınmıştır. Misbâh daha sonra medreselerde belagat konularında başvuru kaynaklarından biri olmuştur. Ders kitabı olarak okutulmuş, üzerine pek çok hâşiye yazılmıştır. Bunlardan biri de Muhammed Berdâî (ö. 958-1551) tarafından, Kânûnî Sultan Süleyman döneminde kalem alınmıştır. Bu sunumda Berdâî'nin, Seyyid Şerif'in Meânî ve Beyân bilimlerine başlamadan önce Sekkâkî'nin kitabını hangi kıstaslara göre üç ana bölüme ayırıp bir tekmile (istidlâl) ve iki fen (kâfiye ve vezin) ilave ettiğini açıkladığı bölüme yaptığı yorumlar ve itirazlar incelenecektir. 'İlmu'l-edeb' diye de adlandırılan ve asıl hedefi dili hatadan korumak olan dil bilimlerinin usûl ve furû bilimler şeklinde ikiye ayrılarak tasnif edilmesi daha eski bir geleneğe dayansa da, bu çalışmada, Sekkâkî'nin kitabında bu bölümlerde hangi ilkeleri dikkate aldığı, Seyyid Şerif'in gözüyle ve Berdâî'nin bakış açısıyla tekrar değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Berdâî, İlmu'l-Edeb, Meânî, Beyân, Miftah, Seyyid Şerif, Misbâh,

Presentation ID / Sunum No = 104

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Müseyyeb-Name Üzerine

Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Bölük

Özet

Anadolu'nun Türkleşmesi sürecinde destan tarzı metinlerin önemli bir yeri olduğu yadsınamaz. Bu bakımdan Battal Gazi, Danişmend Gazi, Ebu Müslim Horosanî, Saltuk Gazi gibi Anadolu coğrafyasında oluşturulan destanlar içerisinde Battal Gazi destanından sonra Müseyyeb Gazi Destanı şekillenmiştir. Türk edebiyatı tarihi açısından önemli bir eser olan Müseyyeb Gazi destanının tek nüshası Divriği Halk kütüphanesinde bulunmaktadır. Dil özelliklerine bakılarak eserin 14. veya 15. Yüzyıllarda yazıya geçirildiği söylenebilir. Müellifi belli olmayan eserde 680 yılında gerçekleşen Kerbela olayından sonraki gelişmeler anlatılmıştır. Eserde Eski Türkiye Türkçesi ağız özellikleri sıkça görülmektedir. b>p (paş 'baş'), c>ç (cal- 'çal-'), y>p (yār>pār) gibi tonsuzlaşma örnekleri sistemli olarak tespit edilmiştir. Up-üp ekinin görülen geçmiş zaman eki olarak kullanılması, nazal "n" sesinin "ng" biçiminde yazılması, ön ses "h" türemesi gibi özellikler eserde öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müseyyeb-Name, Eski Türkiye Türkçesi, Kerbela, Türk Dili

Presentation ID / Sunum No = 105

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Mutfaktan Sanata: Klasik Türk Şiirinde Yemekler

Prof. Dr. Bayram Ali Kaya

Özet

Dîvân şâirleri, üstün gözlem gücü, dikkat ve yetenekleriyle mensubu oldukları toplumun başta inançları, âdet ve gelenekleri olmak üzere hayata dâir hemen her şeylerini şiirlerine yansıtmışlardır. Bu meyanda başta yiyecek ve içecekler olmak üzere, mutfak kültürümüze âit türlü unsurlara da şiirlerinde yer vermişlerdir. Şâirlerimiz, diğer tüm unsurlarda olduğu gibi yemekleri de, büyük oranda sevgiliye karşı olan duygu ve düşüncelerini anlatmakta birer vâsıta olarak görmüş, aynı zamanda türlü söz ve anlam sanatları eşliğinde estetik bir planda ele almışlardır. Dîvânlarda anılan yemekler, hazırlandıkları malzemelerden başlayıp çeşitlerine varıncaya değin ağırlıklı bir yere sahiptir. Bu meyanda şiirlerde örneğin çorbalarından tarhana, balık, bulgur ve nohut çorbalarına; et yemeklerinden büryan veya biryan olarak da adlandırılan kebab çeşitlerine, örneğin berre (kuzu), ciğer, keklik (dürrâc), turna, güvercin (göğercin, kebûter), selvâ (bildircin), tavuk (mâkiyan), sevr (boğa), cızbız, orman ve şiş kebaplarına; ayrıca yahni, külbastı, köfte (kûfte), ayva kalyesi, kaz eti, kuş dolması, mumbara (bunbar); diğer yemeklerden keşkek (herîse), bulamaç, kapuska, yumurta kayganasına; deniz ürünlerinden balıka (mâhî); pilav çeşitlerinden ise bulgur, şehriye pilavlarına yer verildiği görülmektedir. Mutfak kültürümüze âit unsurların klasik şiire yansıyan yönü elbette yemeklerle, hattâ bildiride yer verdiklerimizle sınırlı değildir. 14-19. yüzyıllara âit sınırlı sayıdaki dîvândan seçilmiş örnek beyitlerden hareketle belirlenmiş olan yemek çeşitlerinin, bildirinin amacı ve çerçevesi gereği sadece bâzılarına ve de ana hatlarıyla yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, Mutfak Kültürü, Yemekler, Kebaplar, Çorbalar, Pilavlar

Presentation ID / Sunum No = 106**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Müzik/ Musiki Bağlamında Bir Doğu-Batı Okuması: Sinekli Bakkal Romanı Örneği****Doç. Dr. Mehmet Bakır Şengül****Özet**

Müzik/musiki olgusu, insanlığın varoluşundan beri süregelen bir gerçeklik olarak hep var olagelmıştır. Müziğin varlığı, insanlığın bir başka var olma deneyiminin göstergesidir. İnsanın içsel yolculuğunun ifadesinin yerine geçen bir olgu olarak müzik, nesnel gerçekliğin öznel bir formu olarak düşünülmelidir. Nesnel gerçekliğin farklı coğrafyalarda yaşanan farklı tecrübeler neticesinde farklı görüntülerle ifade edildiği söylenebilir. Farklılıklar ve ihtiyaçlar üzerinden anlam kazanan müzik, coğrafyadan beslenen önceliklerden esinlenerek farklı bir dilsel ifadedir. Bu noktada medeniyet ve müzik olgusu; tanımlanabilen ile tanımlanamayanın örtüştüğü, birbirinin ifadesi olduğu gizemli bir paydaşığa göndermede bulunur. Küreselleşmenin dışında bir form kazanan müzik kültürü, medeniyet olgusunun önemli bir göstergesidir. Hayatın odağında yer alan müzik, süreklilik ve bütünsellik oluşturma noktasında medeniyetle bütünleşir. Bu gizil olgu, edebiyat metinlerinde de kendisine yer bulur. Doğu ve Batı medeniyetlerine tanıklık etmiş olan Türk edebiyatının önemli ismi Halide Edip Adıvar, Sinekli Bakkal adlı romanında müzik olgusu etrafında şekillenen bir medeniyet görüntüsü önümüze koyar. Doğu ve Batı medeniyetine mensup roman kişilerinin müzikten beklentileri, ait oldukları medeniyetten izler taşır. Bu izler, onların ait oldukları medeniyetin karakteri ile paralellik göstermelerinin bir gereği olarak bir geleneğe yaslanır. Doğu musiki geleneğinin temsilci Rabia'nın karşısında Peregrini, Batı müziğinin temsilcisidir. Bu iki roman kişisi, her ne kadar müzik aracılığıyla yakınlaşsa da yine temsil ettikleri müzik formları üzerinden ayırır. Halide Edip, medeniyetlerin tamamlayıcı unsuru olarak gösterdiği müzik olgusu üzerinden oldukça başarılı bir şekilde bir gelecek tasavvuru da oluşturabilmiştir. Bu bildiride Sinekli Bakkal romanında müzik/ musiki olgusu üzerinden geliştirilen medeniyet olgusu analitik bir okumaya tabi tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Halide Edip Adıvar, Roman, Müzik, Medeniyet.

Presentation ID / Sunum No = 107

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Nazım Hikmet'in Sosyalist Çağdaş Arap Şairleri Üzerindeki Etkisi

Prof. Dr. Salih Tur

Özet

Dünyada 20. yüzyılın en gözde şairleri arasında gösterilen, özgürlüğün ve umudun şairi olarak tanımlanan Nazım Hikmet Ran (1902-1963), çağdaş Türk edebiyatının önemli isimlerinden biridir. Sadece Türkiye’de değil tüm dünyada isminden söz ettirmeyi başarmış bir şairdir. Dünya edebiyatının önemli şairleri arasına ismini sanatıyla yazdırmış ve bir dünya şairi unvanı almıştır. Onun şiirleri elliden fazla dile çevrilmiş ve geniş bir okuyucu kitlesi tarafından büyük ilgi görmüştür. Bu ilginin temel nedeni Marksist toplumcu-gerçekçi bir şair olmasıdır. Toplum sorunlarına Marksist ideoloji ile yaklaşmıştır. Eserlerinde kapitalizmi, sosyalist bir dünya düzenine bir sorun olarak görmüş, yoksulluk, baskı, esaret, emperyalizm, sömürü, faşizm ve adaletsizlik gibi konularını şiirlerinde dile getirmiştir. Bilhassa şiirlerinde dünyanın farklı yerlerinde halkın ve özellikle işçi sınıfın çektiği yoksulluk ve sıkıntıları aktarmıştır. Bunların da çözüm yolları hakkında düşüncelerini ortaya koymuştur. Tüm insanlığın mutlu olacağı güzel bir geleceğe işaret eden bir şiir anlayışı geliştirmiştir. Şiirlerinde sosyalist bir dünya görüşü ve ideolojisi yansıtarak siyasi ve ideolojik fikirlerine göre şiirlerini oluşturmuştur. Savunduğu fikirlere sınıksız bağlanarak tüm hayatı boyunca büyük mücadele vermiş, yıllarca zindanlarda kalmış, sevdiklerinden uzak, sürgün ve zorlu bir hayat yaşamıştır. Hal böyle olunca şiirlerini gerçek duygulardan aktarmıştır. Şiirde geniş kitlelere ulaşmak için basit bir dil ve hitabet üslubunu kullanmıştır. Nazım Hikmet, şiirlerindeki insancıl ve evrenselliği, sevdayı, özlemi, direnişi, özgürlüğü, mücadele azmi ve vatan sevgisi, yaşamın her alanına olan seslenişi ve aşkları ile dünya edebiyatı üzerinde unutulmaz izler bırakmıştır. Bundan çağdaş Arap şairleri de nasibini almıştır. Özellikle toprakları işgal edilen ve vatanlarından edilen Tevfik Zeyyâd, Mahmud Derviş, Semih el-Kâsım, Muin Besisu gibi Filistinli şairler arasında Nazım Hikmet’in düşünceleri büyük ilgi görmüştür. Devrimcilik ruhu, vatan sevgisi, vatan özlemi, mücadele azmi, direniş, özgürlük gibi kavramlar ortak noktaları olmuştur. Yine İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Arap dünyasında hızla yayılan sosyalizm ideolojisini benimsemiş olan Iraklı Abdolvahhab el-Beyâtî, Mısır’lı Salah Abdussabûr, Mısırlı sosyalist halk şairi Abdurrahman el-Ebenudî gibi genç şairler, Nazım Hikmet’in şiirlerinin ve ideolojisinin etkisinde kalmışlardır. Nazım’ı gelecek kuşakları aydınlatan “bir fener ışığı”, inanmış olduğu dava için mücadele veren “mavi gözlü dev” olarak görmüşlerdir.

Anahtar Kelimeler: Nazım Hikmet, Arap Şiiri, Sosyalizm, Mahmud Derviş

Presentation ID / Sunum No = 108

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Nizâmî Gencevî'nin Hüsrev Şirin'i ile Kutb'un Husrav U Şirin'inin Karşılaştırılması

Prof. Dr. Mehmet Dursun Erdem

Doç.Dr. Ümit Özgür Demirci

Özet

İran edebiyatının Türk şairi Nizâmî Gencevî'nin Hüsrev ü Şirin adıyla kaleme aldığı Hüsrev, Şirin ve Ferhâd üçgenindeki aşkı anlatan mesnevisi, Türk edebiyatında ilk defa 14. yüzyılda Harezmi-Altın Ordu Türkçesine Kutb mahlaslı bir edip tarafından adapte edilmiştir. Nizâmî Gencevî'nin Hüsrev ü Şirin'i yaklaşık 5700 beyit iken Kutb'un adaptasyonu 4682 beyittir. Kutb'un, Nizâmî'den zorunlu olarak farklılaştığı tevhid, na't, çehâr yâr, Tini Bek ile Melike Hatun için yazılan methiyeler ile sebep-i telif bölümlerini de dikkate alırsak iki eser arasında yaklaşık 1400 beyitlik fark vardır. Eser üzerinde şimdiye kadar çalışmalar yapan A. Zajackowski ve N. Hacıeminoğlu bu durumun araştırılması gerektiği üzerinde durarak, Kutb'un eseri adapte ederken Nizâmî'nin süslü ve sanatlı beyitlerini mi çıkardığı yoksa Nizâmî'nin eserindeki bazı bölümleri mi çıkarttığı konusu net değildir, demektedirler. Bu bildiride her iki mesnevi birebir karşılaştırılarak, Nizâmî Gencevî'nin Hüsrev ü Şirin'i ile Kutb'un Husrav u Şirin'inin bölüm sayısının aynı olup olmadığı, bölümlerdeki beyit sayıları ve beyitlerin muhtevası incelenerek, her iki eser arasındaki farklar ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hüsrev, Şirin, Kutb, Nizâmî Gencevî

Presentation ID / Sunum No = 109

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Pojavni Okviri Bosanske Arebičke Literature: U Kompleksu Književnojezičke Tradicije
Bosne i Hercegovine**

Prof. Dr. Alen Kalaycıya

Abstract

U referatu će se u najkraćim crtama predstaviti razvojna linija književnojezičkog stvaralaštva na bosanskom jeziku od početaka pismenosti, koja započinje u 12. st., do danas. U tom smislu, prateći određene periode u razvoju bosanskog jezika, stvaralaštvo na bosanskom jeziku bit će predstavljeno u starobosanskom (srednjovjekovnom) periodu, zatim u mediobosanskom odnosno osmanskome periodu razvoja bosanskog jezika, te u novobosanskom dobu, koji obuhvaća doba austrougarske i jugoslavenske uprave. U navedenom dinamizmu društvenih, kulturnih i jezičkih promjena kroz koje je prolazilo bosansko društvo, posebno će biti obrazloženo arebičko literarno stvaralaštvo na bosanskom jeziku. To stvaralaštvo na bosanskom kao slavenskom jeziku predstavlja poseban raritet u evropskom kulturnom kontekstu, ali svakako i u slavističkom, s obzirom na rasprostranjenost ove literarne tradicije u Bosni. Treba imati u vidu da se arebička pismenost kao kulturna i civilizacijska tekovina u Bosni, pa i na Balkanu uopće, na narodnom slavenskom jeziku kakav je bosanski, razvija pod utjecajem osmanskotursko islamskog civilizacijskog kruga. Žanrovska pluralnost bosanske arebičke tradicije (od poezije, preko različitih vrsta proznog stvaralaštva, do filoloških i leksikografskih djela i drugog) predstavlja posebnu vrijednost ove literature kroz koju je afirmiran jezički, kulturni i tradicionalni duh Bošnjaka, kao dominantno muslimanskog autohtonog evropskog balkanskog naroda. Treba napomenuti da se stvaralaštvo na bosanskom jeziku, koje se najvećim dijelom razvija na prostoru Bosne i Hercegovine, također razvija i u nešto širem srednjojužnoslavenskom području.

Anahtar Kelimeler: Bosanske Arebičke Literature, Bosne i Hercegovine

Presentation ID / Sunum No = 110

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Refet Avni Aras'ın Türk Yurdu Dergisinde Neşrettiği Karabağ Şairleriyle İlgili
Makaleleri**

Prof. Dr. Hakan Yekbaş

Özet

Evliya Çelebi'nin "Küçük Azerbaycan" olarak nitelendirdiği Karabağ, zengin bir kültür ve edebiyat geçmişine sahiptir. Tarih sahnesinde yer aldığından beri birçok siyasi karışıklığa ve savaşa sahne olan bu topraklar, aynı zamanda Azerbaycan edebiyatının da önemli bir merkezi olmuştur. Galatasaray Lisesi edebiyat öğretmeni Refet Avni Aras Bey, Türk Yurdu dergisinde özellikle ilk dönem Karabağ şairleri hakkında bilgi veren iki kıymetli makale yazmıştır. Refet Avni, bu makalelerde on sekizinci asırda yetişmiş üç şair hakkında bilgi vermiştir. Vidâî, Vâkıf ve hanım bir şair olan Ağa Begim Aka'nın hayatı, sanatı ve eserleri hakkında önemli malumatlar içeren yazıları, Karabağ'ın edebiyat tarihine ışık tutması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Karabağ, Refet Avni Aras, Vidâî, Vâkıf, Ağa Begim Aka.

Presentation ID / Sunum No = 111**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Şairin Gözyaşlarına Dokunmak: Fuzûlî'nin Farsça Divan'ında Gözyaşı****Prof. Dr. Bahir Selçuk****Özet**

Duygusal yoğunluğun, hüznün yansıması olan gözyaşı, insanoğlunun iç dünyasını en estetik biçimde aksettiren şiir dilinde sıkça kullanılan kavramlardan biridir. Özellikle aşk konusunu işleyen şiirlerde gözyaşı basit bir su damlası olmaktan çıkıp zengin çağrışımlara kapı aralayan renkli ve canlı bir göstergeye dönüşür. Aşk ve hüznün söz konusu olduğunda akla ilk gelen şairlerden biri belki de ilki Fuzûlî'dir. Neredeyse bütün şiirlerinde o, aşkı iliklerine kadar yaşayan bir âşık rolünde görünür. Aşktan ve aşkın hâllerinden bitap düşmüş bu âşığın en belirgin vasıflarından biri de gözlerinden yaşın eksik olmamasıdır. Önceki yıllarda tarafımızdan hazırlanan “Fuzûlî’de Gözyaşı” başlıklı bir makalede şairin Türkçe Divan’ında gözyaşı göstergesine sıkça yer verdiği, gözyaşını psikolojik, tasavvufî, dinî ve sosyal boyutları ile şiirine konu ettiği ve kavrama zengin çağrışımlar kazandırdığı tespit edilmişti. Fuzûlî Farsça Divân’ında da gözyaşı (eşk, sirişk...) ile ilgili göstergelere sıkça yer vermiştir. Bu divanda da gözyaşının farklı boyutlarıyla şiirde işlendiği görülmektedir. Bu çalışmada Fuzûlî’nin gözyaşı kavramını Farsça Divan’ında hangi boyutlarıyla işlediği tespit edilerek gözyaşının Türkçe ve Farsça divanlardaki kullanımları mukayese edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fuzûlî, Farsça Divan, Ağlamak, Gözyaşı.

Presentation ID / Sunum No = 112

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Savaşın Tanıklığında Dilin Delili: Bayburtlu Zihni

Prof. Dr. Ayşe Yücel Çetin

Özet

19. yüzyıl saz şairlerinden Bayburtlu Zihni (1212/1797-1277/1860) Osmanlı Devleti'nin tarihi, sosyal ve siyasi anlamda çalkantılı dönemin idrak etmiştir. Yaşadığı dönemde tarihî ve sosyal olayları, savaşları ve toplumsal değişimleri şiirlerinde işlemiştir. Bayburtlu Zihnî, doğduğu, çocukluğunun geçtiği toprakların düşman işgaliyle harabeye dönmesinin ızdırabını şiirleriyle ifade eder. Zihnî, bizzat şahit olduğu savaşın bireysel ve sosyal alanda yaşananları, izlerini samimi ve realist bir üslupla dile getirir. Bilhassa savaşın tasvir edildiği destanlarında sanatkarane üslubunun yanı sıra sosyal endişenin estetik kaygının önüne geçmesi dikkat çeker. Zira o, yaşadığı dönemin sosyal, siyasi olaylarını aksaklıklarını keskin bir dille hicvederek ün kazanmıştır. Dolayısıyla sosyal, siyasi ve tarihi malzemeyi ustalıkla kullanmış, savaş destanları da adeta tarihi birer belge değerinde görülmüştür. “Vardım ki yurdundan ayağ göçürmüş” mısralarıyla başlayan şiiri Bayburt'un Ruslar tarafından işgali neticesinde mağlubiyet, çaresizlik, hayal kırıklığı Zihnî'nin çocukluğundan başlayan vatan mazisinin ifadesidir. 1828-1829 Osmanlı-Rus harbini anlatan Harp Destanı, 1840 yılında Suriye'nin alınmasının anlatıldığı Akka Destanı ve Kırım Harbi esnasında 1853'te yaşanan Sinop deniz felaketinin anlatıldığı Sinop Destanı şairin kimlik bilinci ile vatan tasavvurunun dil ile görünür hale gelmesi, tarihi birer vesika, bir başka ifadeyle delilidir.

Anahtar Kelimeler: Bayburtlu Zihnî, Osmanlı-Rus Harbi, Harp Destanları

Presentation ID / Sunum No = 113**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam Şiirinde Bir Kültürel Bellek Metaforu Olarak Köy
ve Köy Hayatı****Prof. Dr. Ahmet Günşen****Özet**

Seyyid Muhammed Hüseyin Şehriyar, çağdaş Fars edebiyatının en büyük şairlerinden biri olsa da, onu dünya ölçeğinde tanıtan ve Türk dünyasının en büyük şairleri arasına katan Türkçe şiirleridir. Bu anlamda Şehriyar, Güney Azerbaycan edebiyatının Türk ve dünya edebiyatına armağan ettiği ve tüm zamanların en büyük şairlerinden biridir. Şehriyar'ın yüze yakın Türkçe şiiri içinde, onu bir şiir sanatının zirvesine çıkaran asıl şiiri, hiç şüphesiz, Heyder Baba'ya Selam şiiridir. O, bu sebeple başta Azerbaycan olmak üzere, Türk dünyasında her şeyden önce Heyder Baba'ya Selam şairi olarak bilinir, tanınır. Heyder Baba'ya Selam şiiri, farklı zamanlarda kaleme alınan ve iki bölümden oluşan 125 kıtalık destani ve abidevi bir şiir olarak karşımıza çıkar. Sanat gücü yüksek olan şiir adını, şairin doğduğu köy ve bu köye adını veren Heyder Baba dağından alır. Şehriyar, köyünün olduğu gibi, şiirinin de adı olan bu dağı, kültürel bellekte yaşayan güçlü bir “köy ağası” metaforu olarak verir. Heyder Baba'ya Selam şiirinde köy ve köy hayatı da geniş yer tutar. Şehriyar, şiirinin adından başlayarak doğup büyüdüğü köyü ve çocukluğunda yaşadığı köy hayatını, metaforik betimlemeler ile âdeta bize canlı tablolar hâlinde sunmaktadır. Bu bildiride, 76 kıtalık birinci, 49 kıtalık ikinci bölümüyle Heyder Baba'ya Selam şiiri, içerik analizi yöntemiyle taranarak Şehriyar'ın doğup büyüdüğü ve gençlik çağında ayrılıp uzun yıllar ayrı ve hasret kaldığı köyüne ve köy hayatına olan özlemine anlatırken başvurduğu metaforlar ve metaforik betimlemeler tespit edilecek, böylece köy ve köy hayatı ekseninde, bir ifade unsuru olarak kültürel bellekte yaşayan metaforların kullanımına ve taşıdığı öneme dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Hüseyin Şehriyar, Heyder Baba'ya Selam Şiiri, Kültürel Bellek, Metafor, Metafor Kullanımı

Presentation ID / Sunum No = 114**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Şehriyar'ın Heyder Baba'ya Selam Şiirinde Bir Kültürel Bellek Metaforu Olarak Köy
ve Köy Hayatı****Prof. Dr. Ahmet Günşen****Özet**

Seyyid Muhammed Hüseyin Şehriyar, çağdaş Fars edebiyatının en büyük şairlerinden biri olsa da, onu dünya ölçeğinde tanıtan ve Türk dünyasının en büyük şairleri arasına katan Türkçe şiirleridir. Bu anlamda Şehriyar, Güney Azerbaycan edebiyatının Türk ve dünya edebiyatına armağan ettiği ve tüm zamanların en büyük şairlerinden biridir. Şehriyar'ın yüze yakın Türkçe şiiri içinde, onu bir şiir sanatının zirvesine çıkaran asıl şiiri, hiç şüphesiz, Heyder Baba'ya Selam şiiridir. O, bu sebeple başta Azerbaycan olmak üzere, Türk dünyasında her şeyden önce Heyder Baba'ya Selam şairi olarak bilinir, tanınır. Heyder Baba'ya Selam şiiri, farklı zamanlarda kaleme alınan ve iki bölümden oluşan 125 kıtalık destani ve abidevi bir şiir olarak karşımıza çıkar. Sanat gücü yüksek olan şiir adını, şairin doğduğu köy ve bu köye adını veren Heyder Baba dağından alır. Şehriyar, köyünün olduğu gibi, şiirinin de adı olan bu dağı, kültürel bellekte yaşayan güçlü bir “köy ağası” metaforu olarak verir. Heyder Baba'ya Selam şiirinde köy ve köy hayatı da geniş yer tutar. Şehriyar, şiirinin adından başlayarak doğup büyüdüğü köyü ve çocukluğunda yaşadığı köy hayatını, metaforik betimlemeler ile âdeta bize canlı tablolar hâlinde sunmaktadır. Bu bildiride, 76 kıtalık birinci, 49 kıtalık ikinci bölümüyle Heyder Baba'ya Selam şiiri, içerik analizi yöntemiyle taranarak Şehriyar'ın doğup büyüdüğü ve gençlik çağında ayrılıp uzun yıllar ayrı ve hasret kaldığı köyüne ve köy hayatına olan özlemine anlatırken başvurduğu metaforlar ve metaforik betimlemeler tespit edilecek, böylece köy ve köy hayatı ekseninde, bir ifade unsuru olarak kültürel bellekte yaşayan metaforların kullanımına ve taşıdığı öneme dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Hüseyin Şehriyar, Heyder Baba'ya Selam Şiiri, Kültürel Bellek, Metafor, Metafor Kullanımı

Presentation ID / Sunum No = 115

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Sesler Dergisinde İvo Andrić

Dr. Murat Yusuf Önem

Özet

Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı'nın II. Dünya Savaşı'ndan sonra teşekkül ettiği edebiyat araştırmacıları tarafından kabul edilmektedir. Bugün Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak isimlendirilen ülke savaştan sonra Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nin bir parçasıydı. Bu durum 1991'de ülkenin bağımsızlığını ilan etmesine kadar devam etmiştir. Devletin sosyalist bir yapı içinde olması ülkedeki tüm edebi çevreyi şekillendirdiği gibi Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı'nı da etkilemiştir. "Halkların özgürlüğü" ilkesi bağlamında bölgedeki Türkler de kendilerini ifade edecek yayın faaliyetlerini sürdürürler. Ancak geçmişlerine ve geleneklerine dair bazı hususları mevcut yönetim anlayışının müsaade ettiği kadarıyla sanatlarına yansıtabilmişlerdir. Sovyet Yazarlar Birliği'nin dahi tartışmaya açtığı sosyalist realizm anlayışına Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı'nın birinci ve ikinci kuşakları tarafından bağlılık sürdürülür. İvo Andrić'e 1961'de Nobel Edebiyat Ödülü'nün verilmesi Balkanlar'daki Türkleri her yönüyle olumlu etkiler. Bunun en önemli sebepleri arasında İvo Andrić'in Yugoslavyalı olması ve ödülün büyük ölçüde Drina Köprüsü isimli romanından dolayı yazara verilmiş olması sayılabilir. Drina Köprüsü, ağırlıklı olarak Balkanlar'ın Osmanlı yönetiminde olduğu dönemi konu almaktadır. Romanın Osmanlı'nın beş yüz yıl boyunca bölgedeki varlığına dair bir içeriğe de sahip olması dikkatleri üzerine çekmiştir. İvo Andrić'in Nobel Edebiyat Ödülü'nü almasından sonra Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkilerini 1965'te yayımlanmaya başlayan Sesler dergisinde görmek mümkündür. Dergide Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı'nın birinci ve ikinci kuşak temsilcilerinin yer alması onu fikir, sanat ve edebiyat noktasında ülkede müstesna bir konuma getirmektedir. Amaç; bu bildirinin akabinde daha geniş bir çerçevede Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı üzerindeki tesiri açısından makale düzeyinde ele alınacak olan İvo Andrić'e Nobel'den sonra Sesler dergisinde verilen yeri ve önemi ortaya çıkarmaktır. Bu doğrultuda İvo Andrić'ten yapılan çeviriler ve onun hakkındaki değerlendirme yazıları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İvo Andrić, Sesler Dergisi, Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatı

Presentation ID / Sunum No = 116**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Söz Varlığına Eşduyum Dilinin Yansıması****Prof. Dr. Kerime Üstünova****Özet**

Tarih boyu karşıdaki insan gibi bakabilmek, onun hissettiğini hissedebilmek; onun neden öyle baktığını, düşündüğünü, davrandığını anlamak toplumsal ilişkilerde önemsenmiş; bu nedenle insanın bakış açısını, düşüncelerini, duygularını ve davranışlarındaki motivasyonu anlama süreci olarak tanımlanan eşduyuma değer verilmiştir. Sağlıklı bir iletişimin gerçekleştirilebilmesi için filozoflardan bilim adamlarına, din adamlarından kültür elçilerine, şairlere, yazarlara, sanatçılara kadar toplumun üzerinde etki kurabilecek herkes tarafından eşduyuma, önemine, gereğine dair düşünceler tarihe bırakılmıştır. Tüm öğretilerde eşduyum vurguları yapılmış; dillere, romanlara, şiirlere, söz varlığına yerleşmiştir. Bu çalışmanın amacı da eşduyum dilinin Türkiye Türkçesi söz varlığında nasıl kullanıldığına dikkat çekmek; öteki ya da karşı taraf olgusunu hesaba katarak yapılan çözümlemeleri, dilde yaşatılan eşduyum yaklaşımları belirlemek; böylece eşduyumun birinci koşulu olan “seni anlıyorum” düşüncesinin özellikle atasözlerinde nasıl varlık bulduğu; bireyin söz varlığı aracılığıyla kendinden sıyrılarak karşı tarafa nasıl odaklandığı ortaya konmaktır. Atalarımız, “Boğaz dokuz boğumdur.” sözüyle dilin düşünceden önce hareket etmesini engellemeyi amaçlamış olmalıdır. “Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.” derken eşduyum yapılan bir iletişimde insanların karşılıklı olarak birbirlerini anladığını hissetmiş olmalıdır. Hoşgörünün simgesi konumundaki “Hatasız kul olmaz.” söylemi, eşduyuma davet çıkaran, anlaşmazlıkları engellemeye çalışan güç olarak görülmektedir. Bu bakış açısının sonucunda atalarımız, “İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır. Bugün bana yarın sana. Başa gelmeyince bilinmez. Gittiğin yerdekiler körse bir gözünü yum. Hatır için çiğ tavuk yenir. İnsan konuşa konuşa, hayvan koklaşa koklaşa. İyiliğe iyilik her kişinin işi, kötülüğe iyilik er kişinin işidir. İyilik et suya at balık bilmezse Halık bilir. Karga karganın gözünü oymaz. Komşuda pişer bize de düşer. Kurt kurdu yemez. Nalinci keseri gibi hep bana hep bana değil, bir sana bir bana. Su içene yılan bile dokunmaz. Su içtiğin kuyuya tükürme, gelir tekrar içersin. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. Uyuyan yılanın kuyruğuna basma.” vb. atasözlerini Türkçe söz varlığına armağan bırakmışlardır.

Anahtar Kelimeler: İletişim Eşduyum Söz Varlığı Atasözü

Presentation ID / Sunum No = 117

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Şuşa'dan İstanbul'a Keder Yolculuğunda İki Kadın Şâir: Hurşidbanu Natevan ve Nigar Hanım

Prof. Dr. Işıl Altun

Doç. Dr. Elmira Memmedova-Kekeç

Özet

Orta çağ Türk şiirine baktığımızda, genel olarak şair ve müelliflerin erkeklerden oluştuğunu görmekteyiz. Kadınlar toplumsal görevlerde arka planda kaldığı gibi, şiir ve sanat alanında da göz önünde bulunmamaktalar. Gerek Osmanlı coğrafyasında, gerek Azerbaycan'da bu durum değişmemektedir. Genel olarak dünya söz sanatı için niteliksel olan bu durum, XIX. yüzyıldan itibaren farklı bir mecrada gelişmektedir. Bu bağlamda Azerbaycan'da Hurşidbanu Natevan ve Osmanlı şiirinde Nigar Hanım söz sanatında kadınların birer sesi olmuş seçkin sanatçılarıdır. Karabağ Hanı Mehdişulu Han'ın kızı olan Hurşidbanu Natevan Şuşa doğumludur. Karabağ şiir ortamında gelişmiş ve büyük katkılar sağlamış Natevan'ın gazelleri Azerbaycan şiirinin keder rengidir. Kişisel olarak çocukluğundan yaşadığı acılar, dertler, yakınlarını, hatta 16 yaşında bir oğlunu kaybetmenin hüznü Natevan'ın şiirlerine yansıyan gerçeklerdir. İki kez evlenmesi, özellikle de ilk evliliğinin olumsuz yanları, toplumsal baskılar onun şiirlerinin keder notlarının etki kaynaklarındandır. XIX. yüzyıl Karabağ edebi muhitinde kendine özgü bir yeri olan ve edebi meclislerin desteklenmesinde, aynı zamanda Karabağ'da ve özellikle Şuşa şehrinin imar işlerinde özel katkıları olan Natevan'ın şiirleri içerisinde “Ağlar”, “Efsus”, “Ağlaram”, “Ölüm”, “Sensiz” gibi rediflerin yer alması bir kadının kişisel ve toplumsal facialarının şiirlerine yansımaları gibi algılanabilir. İstanbul doğumlu Nigar Hanım da Hurşidbanu Natevan gibi XIX. yüzyıl toplumunda baskılara maruz kalan şairlerdendir. İlk baskıyı eğitim hayatında yaşamış, babası örtünme yaşına geldiğinde onu Fransız okulundan alarak evde eğitim aldırılmıştır. Nigar Hanım'ın da evlilik hayatı başarısız olmuştur. Zamanla aile fertlerinin ve yakınlarının ölümü de Nigar Hanımın kederinin renklerini koyulaştırmıştır. Efsûs (Birinci Kısım) (1887), Efsûs (İkinci Kısım) (1890), Nîrân (1896), Aks-i Sadâ (1899) ve Elhân-ı Vatan (1916) gibi kitaplarında kişisel ve toplumsal sorunları yansıtmış, bir kadın olarak Vatanının da dertlerini dile getirmeye çalışmıştır. Hurşidbanu Natevan ve Nigar Hanım, eski Türk şiiri geleneğinde eserler verseler de kendi toplumlarının kadın şairleri olarak ilklere imza atmış, bazen kişisel duygu ve kederlerini şiirlerinde dile getirmiş, bazen de toplumsal sorunları da şiirlerine konu edinmişlerdir. İkinci özelliği daha çok Nigar Hanım'ın şiirlerinde görmekteyiz. Annelik, ölüm ve yurt sevgisi konulu şiirleriyle edebiyat tarihlerine isimlerini derin çizgilerle

kaydettirmişlerdir. Bildiri metninde Türk Dünyasının ilk kadın şairlerinden olan Hurşidbanu Natevan ve Nigar Hanım`ın şiirleri kıyaslanarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Hurşudbanu Natevan, Nigar Hanım, Kadın Şair, Şuşa, İstanbul

Presentation ID / Sunum No = 118

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Tarama Sözlüğü'nde Yer Alan Dede Korkut Kitabındaki Veriler Üzerine Bir
Değerlendirme**

Prof. Dr. Ercan Alkaya

Özet

Tarama Sözlüğü'nde 14.143 adet madde başı bulunmaktadır. Sözlükte 792 veriyle en fazla madde başı kelime, Ferec Ba'de's-Şidde'den taranmıştır. DKK ise 498 veriyle en fazla madde başı taranan ikinci eserdir. 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadarki bir zaman diliminde sadece DKK'den taranan 115 madde başı olması, bu eseri çeşitli açılardan önemli hale getirir. DKK, aynı zamanda Tarama Sözlüğü'nde en fazla tek verinin tarandığı eserlerden biridir. Buna rağmen DKK'de yer alan Türkçenin söz varlığına ait pek çok kelimenin (akarlı: akan, alakan: alıcı, av kaçırmayan kuş, azvay: boz, boğma: boğumlu, boz oğlan: delikanlı, yeni yetme, bögelek: eşek sineği, sığır sineği vb.) ne DKK'den ne de bir başka eserden Tarama Sözlüğü'ne alınmadığı görülmektedir. Bildiride DKK'den bulunan ve Tarama Sözlüğü'nde yer almayan kelimeler ele alınacak ve konuyla ilgili bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut Kitabı, Tarama Sözlüğü, Söz Varlığı, Eski Oğuz Türkçesi, Türkiye Türkçesi

Presentation ID / Sunum No = 119

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Tercümân-i Hakikat ve Saadet Gazetelerinde Azerbaycanlı Şairler

Prof. Dr. Yaşar Aydemir

Özet

On dokuzuncu yüzyıl bütün dünyada olduğu gibi Türk ve İslam dünyasında da hızlı değişim süreçlerinin yaşandığı, birlikte yaşama, devlet ve millet mefhumlarının yeniden şekillendiği, fikir hareketlerinin arttığı ve çatışmaların hızlandığı bir dönemdir. Edebiyat da bu fikir hareketliliklerinden etkilenmiştir. Yeniye büsbütün kapalı olmamakla birlikte geleneği devam ettiren isimlerin başında Muallim Naci gelir. Devrinde sıfatının hakkını vermiş olan Naci, önce Tercümân-ı Hakikat Gazetesinde sonra da Saadet Gazetesinde “Edebiyat” veya “Kısm-ı Edebî” sütununda kendi yazı ve şiirleri yanında genç ve yetenekli isimlerin yazılarına, çevirilerine ve şiirlerine de yer vermiştir. Özellikle genç şairlerin şiirlerini tenkit süzgecinden geçirmiş, yapıcı eleştirileriyle muhataplarının edebî gelişimine katkıda bulunmuştur. Sözü edilen isimler arasında Osmanlı coğrafyasının farklı bölgelerinden eğitim amaçlı İstanbul, Bursa gibi merkezlere gelen ve edebiyat tarihi kayıtlarına girmemiş, şiirleri gazete köşelerinde kalmış birçok genç şiir heveslisi ve şair bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı da Karabağ, Şirvan ve Dağıstan doğumludur. Bildirimiz, Muallim Naci’nin Tercümân-ı Hakikat ve Saadet Gazetelerinde “Edebiyat” ve “Kısm-ı Edebî” sütununda şiirlerine yer verdiği, bugün Azerbaycan ve Dağıstan sınırları içerisinde doğmuş şairleri ve şiirlerini tanıtmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şirvan, Karabağ, Dağıstan, Azerbaycan, Sadrî, Sa’dî, Ali Nazmî, Müznib, Ziyâî, Vasefî, Ahmed Hamdî

Presentation ID / Sunum No = 120

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Toplumsal Bir Tahakküm Aracı Olarak Dil ve Çeviri

Dr. Öğr. Üyesi Murat Bayrak

Özet

Bir toplumu oluşturan en önemli unsurların başında gelen dil, yalnızca insanların kendi aralarındaki iletişimi ve etkileşimi sağladıkları bir araç değil; aynı zamanda toplumların diğer toplumlar üzerinde hâkimiyet kurma çabasına aracılık eden bir unsurdur. Kendi üstünlüklerini ve ideolojilerini diğerlerine kabul ettirmek isteyen ülkeler askerî, ekonomik, siyasi vb. stratejilerin yanı sıra, dili de bir savaş aracı olarak kullanmaktadırlar. Çünkü ‘öteki’ düşüncüyü ve ideolojiyi değiştirmenin veya zayıflatmanın en etkili yolu hedefteki toplumların dilini ve kültürünü değiştirmek ya da dönüştürmektir. Bu kültürel dönüştürme uğraşında çevirinin rolü de yadsınamaz. Çeviri, özellikle sömürgecilik faaliyetlerinin yaygın olduğu zamanlarda, egemen ulusların sömürmek istedikleri toplumlara karşı kullandıkları bir savaş aracı olmuştur. Sömürülen toplumlar çeviriler yoluyla ötekileştirilmiş, haklarında klişe tipler oluşturularak bir alt kültür imgesi oluşturulmaya çalışılmıştır. Toplumlar duygularını, düşüncelerini, örf-adetlerini, inanışlarını, yaşam biçimlerini ve kültürlerini, kısacası kendilerini temsil eden ‘kimliklerini’ dilleri aracılığıyla ifade ederler. Sonuç olarak, düşüncelerimizi dile getirmek için kullandığımız dil, düşünce biçimimizi etkiler. Bu anlamda dil ve düşünce birbirlerini tamamlayan iki asli ögedir. Kendi dilimizi konuş(a)mazsak, konuştuğumuz dilde düşünmeye başlarız. Tek başına bu önerme dahi, bir toplumun kendi dilini muhafaza etmesi için geçerli bir sebep olmaya yeterlidir. Zira dilini, kültürünü ve kimliğini koruyamayan toplumlar, egemen güçler tarafından sömürülmeye müsait bir duruma düşerek yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardır. Anahtar Kelimeler: Dil, kültür, çeviri, toplum, sömürgecilik

Anahtar Kelimeler: Dil, Kültür, Çeviri, Toplum, Sömürgecilik

Presentation ID / Sunum No = 121

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dünyası’nda Azerbaycan

Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat

Özet

“Türk dünyası” ibaresinin bütün Türkleri ifade eden bir terim olarak ilk defa ne zaman kullanıldığını tesbit epeyce zordur. Fakat Türkiye’de aynı anlamda önce II. Meşrutiyet Devrinin başlarında Sebîlü’r-reşâd (1908) sonra da Türk Yurdu (1911) dergilerinde “Türklük âlemi” sözlerinin yer aldığı bilinmektedir. Türkiye’de aynı dönemin sonlarına doğru ise çok yaygınlaştığını söylemek mümkündür. Hatta 21Ağustos 1919’da yayın hayatına başlayan Türk Dünyası Gazetesi adlı bir derginin yayın hayatına başladığı görülmektedir. Kendisini gazete olarak tanıtmakla birlikte daha çok dergi özelliği gösteren bu süreli yayın, yaklaşık 5 ay neşredilip 5 Şubat 1920 tarihinde artık çıkamaz olmuştur. Sözüünü ettiğimiz yayın organı, devrin en çok okunan ve itibar edilen Kâzım Nâmî [Duru], Hamdullah Suphi [Tanrıöver], Nebizâde Hamdi [Ülkümen], Halide Edip [Adıvar] ve Ömer Seyfettin’in de aralarında bulunduğu bir grupaydın tarafından bir şirket kurularak yayımlanmıştır. Türkiye’de bir şirket sermayesiyle çıkarılmış ilk yayın organı olan bu dergi; kâğıt ve baskı kalitesi, sayfa düzeni gibi şekil özellikleri bakımından orta seviyede olsa da muteva bakımından çok zengindir. Bu zenginlik yayın çeşitliliği sağlayan kalem sahiplerinin kültür ve sanat yazıları yanında haberleri ve yorumlarıyla sağlanmıştır. Hababer ve yorumlar içinde ise yoğunluk bakımından ilk sırayı Azerbaycan almaktadır. Çünkü Azerbaycan, uzun bir Rus esaretinden sonra bağımsız devletler arasında yer almıştı. Fakat bundan da öte, asırlar kurulan devlet hem Türk dünyasının hem de İslam dünyasının ilk cumhuriyetidir. Tebliğimizde, Türk Dünyası gazetesinin Azerbaycanla ilgili yayın çizgisi hakkında bilgiler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Azerbaycan, Türk Yurdu,

Presentation ID / Sunum No = 122

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkistân'da Tertip Edilen Edebî Meclisler ve Şiirle İlgili Âdetler

Prof. Dr. Ahmet Kartal

Özet

Herâtlı bir Türk olan Zeynüddîn Mahmûd-ı Vâsıfî tarafından XVI. asrın ikinci yarısında Farsça olarak kaleme alınan Bedâyi'ü'l-vekâyi', özellikle Türkistân coğrafyasındaki Türk kültür ve sosyal hayatına dair ihtiva ettiği geniş ve önemli bilgiler vesilesiyle dikkat çekmektedir. Bu bilgilerin bir kısmı, hem Türkistân'da tertip edilen edebî meclislerin özelliklerini hem bu meclislerde şiir ve şair üzerine yapılan değerlendirmeleri hem de şiir ve şairlikle ilgili yürürlükte olan bazı âdetleri ihtiva etmektedir. Ayrıca kaleme alınan bazı şiirlerin, şekil ve muhteva yönünden değerlendirilip hüviyetinin belirlendiği ve yazılma gerekçelerinin dile getirildiği, bunlar içerisinde özellikle muamma ve lügazın ayrı bir konuma sahip olduğu dikkat çekmektedir. Hatta bazı şiirlerde kullanılan mazmunların açıklandığı da müşahede edilmektedir. Bu çalışmada; dile getirilen bu hususlar, eserde anlatılan olay ve hikâyelerden hareketle ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkistân, Edebî Meclis, Şiir, Şâir, İnşa, Muamma, Hiciv, Âdet

Presentation ID / Sunum No = 123

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye ve Azerbaycan Arasında Bir Edebiyat Köprüsü: İmdat Avşar

Doç. Dr. Tayfun Haykır

Özet

1967 yılında Kırşehir'in Kaman ilçesinde dünyaya gelen İmdat Avşar, ilk ve orta öğrenimini bu ilçede tamamladıktan sonra Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Yüksekokulundan mezun olmuştur. Yurdun çok farklı şehirlerinde öğretmenlik ve eğitim müfettişliği yapmıştır. Kamudaki görevinden emekliye ayrılan Avşar, şu anda Türk Edebiyatı Vakfı'nda görev yapmakta ve Türk Edebiyatı dergisinin genel yayın yönetmenliğini yürütmektedir. 2007 yılından itibaren Türkiye'de ve Türk Dünyasında birçok edebiyat dergisinde hikâye ve şiirleri yayımlanmaya başlamıştır. Yazar bu hikâyelerini Çiğdemleri Solan Bozkır, Soğuk Rüya ve Güvercin Sevdası adlı kitaplarında bir araya getirmiştir. İmdat Avşar'ın bir diğer cephesi farklı Türk lehçelerinden edebî metin çevirileri yapmasıdır. Onun edebî çalışmalarına bakıldığında Azerbaycan'ın çok farklı bir yere sahip olduğu fark edilmektedir. Avşar'ın kaleminden çıkan metinlerin Azerbaycan Türkçesine çevrilmesinin ve Azerbaycan'da beğenilerek karşılık görmesinin yanında bizatihi Azerbaycan Türkçesiyle yazdığı eserleri de vardır, dolayısıyla kendisi Türk edebiyatının bir edibi olduğu kadar aynı zamanda Azerbaycan edebiyatının da bir edibidir. Bunun yanında Azerbaycan'ın klasik yazarlarından Mirza Fetali Ahundov'dan, modern yazarlarından Anar Rızayev'e kadar birçok önemli edibin önemli metinlerini Türkiye Türkçesine çevirmiş yine Türk edebiyatından bazı önemli metinleri Azerbaycan Türkçesine çevirmiş böylelikle her iki ülkenin edebiyatları ve kültürleri arasında önemli bir köprü görevi görmüştür, görmektedir. İmdat Avşar'ın Türkiye ve Azerbaycan edebiyatları arasındaki bağları güçlendirici kitap hacmini bulan diğer iki çalışması da Evliya Çelebi'nin İzinde Azerbaycan ve Karabağ Hikâyeleri Antolojisi'dir. Bu tebliğde Türk ve Azerbaycan edebiyatının son dönemde en öne çıkan ediplerinden İmdat Avşar'ın her iki ülke müşteresinde yaptığı edebî ve kültürel çalışmaları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Azerbaycan Edebiyatı, İmdat Avşar, Hikâye, Şiir, Çeviri.

Presentation ID / Sunum No = 124

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Tuulardın Eezi (Dağların İyesi) Hikâyesi Bağlamında Modern Altay Edebiyatında
Folklordan Faydalanma Yolları**

Prof. Dr. İbrahim Dilek

Özet

Boris Ukaçinoviç Ukaçin'in Tuulardın Eezi (Dağların İyesi) adlı uzun hikâyesini 1969-1977 yılları arasında kaleme almıştır. Hikâyenin vaka zamanı tam olarak belirtilmemiş olsa da metinde verilen bilgilerden hareketle olayların “Kuulgi” köyünde ve bu köyde kurulan “Kızıl Maanı” kolhozunda 1969-1977 yılları arasında geçtiği tahmin edilebilir. Sovyet edebiyatı ilke ve özelliklerinin hemen tamamının yer aldığı hikâyede Aba ve torunu Erden arasındaki değer çatışmaları işlenmiştir. Bu çatışmada Aba geleneksel, Erden ise komünist değerlerin temsilcileri olarak sunulur. Olayların merkezinde olan bu iki kahramanın dışında dönemin köy ve kolhoz yaşamını temsil eden tiplerin neredeyse tamamına hikâyede yer verilmiştir. Yazar, anlatımını etkili kılmak için Altay folklorunun atasözleri, alkış sözler, halk inanışları, mitler ve efsaneler gibi türlerinden de faydalanmıştır. Zaman zaman eserde folklorik malzemenin kullanımı ‘faydalanmanın’ ötesine geçerek metni çağdaş bir hikâye olmaktan çıkaracak düzeye gelir. Ek olarak, yazarın dili ve üslup bakımından da Altay halk masalları ve efsanelerinin dil ve üslubundan etkilendiği, halk edebiyatı eserlerindeki bazı ifadeleri olduğu gibi eserine taşıdığı görülür. Hikâye bir yönüyle yazıldığı dönemin Sovyet edebiyatı özelliklerini taşıırken, diğer yanıyla modern Altay edebiyatının da tipik bir örneği olarak kabul edilebilir. Eseri çağdaşlarından ayıran en belirgin özelliği folklorik malzemenin gereğinden fazla kullanılmasıdır. Ayrıca hikâyede yeri geldikçe Altay Şamanizmi ve Ak Din arasında karşılaştırmalar da yapılır. Yapılan bu karşılaştırmalarda yazarın tercihinin Ak Din'den yana olduğu okuyucuya hissettirilir.

Anahtar Kelimeler: Altay, Boris Ukaçin, Tuulardın Eezi, Edebiyat, Uzun Hikâye, Dağ, İye, Kült

Presentation ID / Sunum No = 125

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ulus Kültürü ve Sözlükbilim

Dr. Zeinab Akhvlediani

Özet

Ulusun kültürel kazanımlarının uluslararası paylaşımı çeviri yoluyla sağlanır. Çevirmenin, metni dil sistemi aracılığıyla alıcı dile aktarma işlevi, milletlerin manevi dünyalarını birbirine bağlayan kültürel resim aracılığıyla yapılır. Kültürlerarası yanlış anlaşılmalara önlemek için, alıcı dil ekibi, ulusun dilsel grubunun zihninde ve düşüncesinde yerleşik olan ulusal-kültürel alanı, ana dil olarak algılamalıdır. Bir ulusun kültürel belleğine erişmenin bu kadar zor bir görevinde, çevirmene, özü ve amacı dile kavramsal bir yaklaşım olan ve kültürel değerlerin iletilmesini sağlayan özel sözlükler yardımcı olur: Bu tarz sözlüklerde sözcüğün semantik-dilbilgisel anlamının yanı sıra, sözlükbilimcinin tarihin belirli bir döneminde belirli bir dil topluluğunun yaşamını kapsamaya izin veren duygusal-zihinsel çağrışımı da verilmiştir. Çevirmen tarafından içsel veya dışsal dönüşümlerin esnek kullanımını gerektiren, kaynak metin gibi yeterli-duygusal bir çevirinin uygulanmasından bahsederken, kaynağını yerli edebi geleneklerinden alan dilin değişmezliğinin sağlanması, yazarın milli ruhunun nasıl korunacağı, belirli bir karakterin gözünden görülen dünyayı, verilen dil içindeki farklı gerçeklikleri nasıl algılamalı konusunu da göz önünde bulundurmalıyız. Çevirmenin yetkinliğine ek olarak, bu muazzam eserin uygulanmasında dilin kültürel yaşamının aynası olan Linguokültürel sözlüklerin de önemi büyüktür. Linguokültürel sözlük milli kültürün tarihsel değişikliklerine odaklanarak, olayların anlamları, sosyal statüsü temelinde geliştirilen herhangi toplumsal tabakanın temsilcilerinin karakteristik özelliklerini tanımlamayı başarır, belli bir çağda stereotiplerin ortaya çıkmasının nedenleri hakkında bize bir fikir verir. İlgi alanım, dillere kültürel-kavramsal bir yaklaşımla karakterize edilen ve stereotipik farklılıkların karşılaştırılmalarını sunan Gürcü-Türk kültürel sözlüklerdir. Dilsel-kültürel engelleri aşmak amacıyla, çevirmenin içsel veya dışsal dönüşümleri esnek kullanmasını sağlamak için çevirmene en büyük destek, dilsel topluluğun kültürel düşüncesine erişime dayanan, ulusların manevi yakınlığını, kültürlerarası diyalogun kurulmasını sağlayan dilbilim-kültürel sözlüktür.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Bellek, Leksikografi, Stereotipik Görüşleri

Presentation ID / Sunum No = 126

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ursula Le Guin'in Yerdeniz'inde Uzam ve Hareketliliğin Fonksiyonu

Doç. Dr. Züleyha Çetiner-Öktem

Özet

Ursula Le Guin'in Yerdeniz Büyücüsü ve Atuan Mezarları Yerdeniz koleksiyonunun salt ilk iki kitabı olmayıp, birbirini tamamlayan, özellikle uzam ve hareketlilik bağlamında adeta birbirlerini yansıtan eserlerdir. Yerdeniz Büyücüsü'nde, adalar denizinde serbestçe hareket edebilen Ged'e kıyasla Atuan Mezarları'nda Atuan adasının dışına çıkamayan Tenar vardır. Tıpkı adaların akışkan sınırları gibi Ged'in hareketliliği birçok katmanda değişim ve dönüşümü simgeler. Öte yandan, Tenar'ın sınırlı ve rutin hareketleri istikrar, tutarlılık ve geleneği yansıtır. Sabitlenmemiş sınırların akışkanlığı yoksundur Atuan'ın derinliklerinde yatan mezarlarda. Karanlık kitonyen yeraltı mezarlığına kıyasla Ged'in hareket ettiği yer ve uzamlarla tezatlıklar teşkil etmektedir. Bu bildiri, hareketlilik çalışmaları ve uzam teorilerinden faydalananarak Ursula Le Guin'in Yerdeniz'inde özellikle Ged'in hareketliliğine karşın Tenar'ın sabitlenmiş olmasını kıyaslayarak meydana gelen uzamların fonksiyonlarını incelemeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fantastik Çocuk Edebiyatı, Uzam, Yer, Hareketlilik, Toplumsal Cinsiyet

Presentation ID / Sunum No = 127

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Vanlı Âşık Celalî'nin Şiirlerinde Azerbaycan

Prof. Dr. Abdulselam Arvas

Özet

Âşıklık geleneği, 16. yüzyıldan günümüze kadar yaklaşık beş asırdır devam eden Türk edebiyatının en önemli ve orijinal şubelerinden birini teşkil etmektedir. Üstelik bu gelenek Türkiye ve Azerbaycan arasında büyük oranda benzerlik taşıyan ortak kültürel miraslarımızdan biridir. Nitekim gerek Türkiye’de gerekse Azerbaycan’da bu geleneğin temsilcileri “âşık” terimiyle anılmakta ve koşma, varsağı, mani gibi pek çok şiir türü ortak biçimde yaşamaya devam etmektedir. Temsilcilerinin “âşık” unvanıyla anılan bu edebiyat başlangıcından bu yana edebî, sosyal, kültürel ve gündelik yaşamda çok önemli işlevler üstlenmiştir. Âşık edebiyatının günümüzde yaşayan önemli temsilcilerinden biri de aslen Azerbaycan Türk’ü olan Âşık Celalî’dir. Van’da doğup büyüyen Celalî, yakın dönemlerde Van’daki bir kamu kurumundan emekliliğe ayrıldıktan sonra Ankara’ya taşınmıştır. Âşığımızın babası ise 20. yüzyılın ilk yarısında Güney Azerbaycan’dan Van’a göç ederek, buraya yerleşmiş, burada yaşamış ve vefat etmiştir. Kendisi âmâ olan âşığımız pek çok konuda şiirler söylemiş ve daha sonra bunları “Gönül Gözü” adlı şiir kitabında toplamıştır. Âşık Celalî’nin eserleri incelendiği zaman çeşitli açılardan Azerbaycan Türk kültürüne ve coğrafyasına dair şiirler, dörtlükler veya dizeler dile getirdiği görülmektedir. Âşık Celalî sadece güzelleme yazmamıştır aynı zamanda Ermeni mezalimini de şiirlerinde işlemiştir. Bu manada şiirleri sadece Türkiye ile sınırlı kalmamış, Azerbaycan ve Ermeni sorunu da onun şiirlerine konu olmuştur. Kısaca bu bildiride Vanlı Âşık Celalî’nin manzumelerine sosyal, kültürel, siyasal, dil vb. gibi çeşitli açılardan yansıyan Azerbaycan’a ve buranın kültürüne dair unsurlar tespit edilecek ve bilim dünyasıyla paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Van, Âşık Celalî, Şiir

Presentation ID / Sunum No = 128

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Vesîletü'n-Necât'ta Dikkat Çekici Aruz Tasarrufları

Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal

Özet

Süleyman Çelebi'nin "Mevlid" adıyla bilinen Vesîletü'n-necât adlı eseri Anadolu'da dinî Türk edebiyatının kurucu metinlerinin başında geldiği gibi bütün Türk edebiyatının da en önemli eserlerinden biridir. Mevlid'in Türk diliyle yazılmış bütün eserler arasında dünya yüzünde en çok okunan, dinlenen, söylenen eser olmak gibi bir özelliği de vardır. Aynı zamanda en çok el yazması nüshası olan Vesîletü'n-necât, samimi söyleyiş ve bir "iman" diliyle yazıldığı için yüksek bir bedîi bir zevk mahsulüdür. Eser, bir "edebî metin" olmak hasebiyle de -özellikle yazıldığı dönem düşünüldüğünde- şiirin teknik cihetleri bakımından da neredeyse kusursuz denebilecek yapıdadır. Vesîletü'n-necât, dönemin dinî-tasavvufî eserlerinin çoğu gibi aruzun remel bahrinin fâilâtün fâilâtün fâiün kalıbıyla kaleme alınmıştır. Süleyman Çelebi eserinde oldukça ilginç aruz tasarruflarına baş vurmuştur. Bunların bir kısmı başka eserlerde de yer yer görülen aruz tasarrufları olsa da başka hiçbir eserde benzerin görmediğimiz ilginç tercihleri de olmuştur. Bu bildiride tenkitli metnin hazırlığı içinde olduğumuz eserdeki aruz tasarrufları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Süleyman Çelebi, Aruz Vezni, Mevlid, Vesîletü'n-Necât

Presentation ID / Sunum No = 129

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Yabancılara Türkçe Öğretiminde Ana Dili Arapça Olan Öğrencilerin Dil
Hususiyetlerine Dayalı Öğrenme Modeli Oluşturma ve Uygulama**

Doç. Dr. Ruhi İnan

Özet

Diller arasındaki alfabetik, gramatikal, fonetik gibi farklı değişkenler öğrencilerin başka bir dili öğrenmelerini önemli derecede etkilemektedir. Bu sebeple bahsi geçen farklıları dikkate alarak hazırlanan kitap ya da etkinlikler yabancı bir dili öğrenmek isteyen öğrencilerin öğrenmelerini daha hızlandıracak ve öğrenmelerini doğru bir temele oturtacaktır. Bildiride bu değişkenleri dikkate alarak Türkçeyi öğrenmek isteyen Arap öğrencilerin daha hızlı ve doğru bir şekilde Türkçe öğrenmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Arapçanın dil özellikleri Türkçeye nispetle oldukça farklı bir yapıdadır. Türkçedeki bazı harflerin (h, k, t, z, s, gibi) Arapçada birden fazla olması ve farklı telaffuz (z: ز, ظ, ذ; h: ه, ح, خ gibi) edilmesi, konuşma becerisinin gelişmesinde zorluklara sebep olmaktadır. Bu zorluk daha çok müşterek kelimeler olarak ifade edeceğimiz kelimelerin telaffuzunda yaşanmaktadır. (Mevzu, Hatıra, kalem, harita vs.) Bunun yanı sıra bazı harflerin Arapça'da olmaması da ayrı bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Mesela "p,j,ç" sesi gibi sesler Arapçada bulunmadığı için bunların telaffuzunda da önemli sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. Gramatikal olarak da Türkçe ve Arapça birbirinden oldukça farklı olmakla birlikte bazı konularda da benzerlikleri bir arada barındırmaktadır. Mesela Arapçadaki isim tamlaması, hal ekleri gibi konular - yapılışı farklı olsa da- Türkçede de bulunmaktadır. (evin kapısı الْبَيْتِ بَابُ; evde الْبَيْتِ فِي). Bu bildiri bazı örnek uygulamalar üzerinden Araplara Türkçe öğretimi konusunda bir model oluşturma amacı taşımaktadır. Bu amaçla bildiride yukarıda bahsi geçen konularda örnek uygulamalar ve modeller ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Araplara Türkçe Öğretimi, Dil Öğretimi

Presentation ID / Sunum No = 130

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yûnus Emre Divanı’nda Gereklilik Kipi İşaretleyicileri ve İşlevleri

Prof. Dr. Abdullah Kök

Özet

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde geçen “-mAk gerek” , “-sA gerek” ve “-e/ -a” gereklilik kipi işaretleyicileri Yûnus Emre Divanı içerisinde sıklıkla kullanılmaktadır. Tasarlama kiplerinin genelinde olduğu gibi söz konusu gereklilik yapıları da temelde gelecek zamanı karşılamaktadır. Gereklilik kipi Divan içerisinde zihinsel açıdan duygu ve düşünceleri yansıtmalarının yanında pek çok anlamsal işlev de üstlenmektedir. Zorunluluk, gücü yetme, sorumluluk, yol- yöntem, farkındalık, ayrıcalık, değerli olanı elde etmek, üstünlük anlamları bu işlevlerden bazılarıdır. Divan içerisinde yer alan gereklilik işaretleyicisinin anlamsal açıdan daha fazla çıkarımı ve bilgiyi işaretlemesi bu yapıların işlevini artırmaktadır. Divan içerisindeki “-mAk gerek” , “-sA gerek” ve “-e/ -a” gereklilik işaretleyicileri aynı zamanda tasarlama kiplerinden dilek-istek, şart anlamları yanında bağlam, pragmatik (kullanım) ölçütleri, çeşitli söz varlığı ve cümle yapıları aracılığı ile kanıtsal (evidential) ve bilgi (epistemic) kipliğinin alt ulamlarıyla da bağlantılıdır. Bu çalışmada gereklilik işaretleyicilerinin Yûnus Emre Divanı’ndaki yeri ve işlevleri bağlam, pragmatik (kullanım) ölçütleri, çeşitli söz varlığı ve cümle yapıları aracılığı ile belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yûnus Emre Divanı, Tasarlama Kipleri, -Mak Gerek, -Sa Gerek, -E/-A, Gereklilik Kipi.

Presentation ID / Sunum No = 131

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yunus Emre'yle Dil Düşünce Birliği

Prof. Dr. Yusuf Avcı

Doç. Dr. Serhat Küçük

Zeynep Ösün

Özet

Çalışmamızda Yunus Emre'nin Türk milletine yaptığı hizmetten, dil bilincinden, bulunduğu yüzyıla göre verdiği mücadelesinden ve onu farklı kılan yanlarından bahsettik. Bu araştırma için metin taraması yöntemi kullanılarak Yunus'un şiirleri ve bu şiirlere ilişkin görüşler incelenmiştir. Kaynaklarda Yunus Emre'nin neredeyse her yönüyle ilgili araştırma bulunsada dil bilinciyle ilgili tespitler nispeten daha azdır ve üzerinde yeterince durulmamıştır. Yunus Emre'nin diline ne şartlar altında, nasıl sahip çıktığı ve bunun sonuçları ortaya konulmuştur. Yunus Emre'nin yaşadığı XIII-XIV. yüzyıllar Anadolu Selçuklu Devleti'nin siyasi, ekonomik ve sosyal birtakım sorunlarla mücadele ettiği bir dönemdir. Anadolu'da siyasi otorite zayıflamış ve iç isyanlar başlamıştır. Halk, büyük bir huzursuzluk içindedir. Bu asır aynı zamanda Anadolu'da sûfilik cereyanının da kuvvetlendiği bir dönemdir. Arap ve Acem dillerinde bu yüzyılda zengin bir tasavvuf edebiyatı meydana getirilmiştir. O dönemde Türkçe oldukça ihmâl ediliyor, dönemin aydınları tarafından küçümseniyordu. Aydınlar yabancı dillere meylediyordu. Arapça ve Farsçanın cazibesi karşısında, Yunus Emre eserlerinde Türk dilini tercih eder ve üslubuyla günümüze kadar güncelliğini korur. Yunus, Oğuzca'ya dayalı Anadolu Türkçesinin özgür bir yazı dili olarak kuruluşunda, yüksek düzeyde mutasavvıf şair olarak büyük bir görev üstlenmiştir. Eserleriyle Türk diline, kültürüne ve düşünce sistemine yüzyıllardır kalıcı olarak hizmet eder. Araştırmamızda Yunus Emre'nin yabancı dillerin etkisi altında kalan ve ihmal edilen Türkçeyi, güçlü bir lirizmle insanı merkez alarak nasıl kalıcı olarak yazı dili haline getirdiği örneklerle gösterildi. Bu şiirlerin dil düşünce ilişkisi incelenerek Yunus'un dil bilincinin şiirlerine yansımaları ortaya konuldu. Türk dilinin düşünce genetiğindeki öznelliği Yunusun şiirlerinde somutlaşır. Türkçe konuşan budunların Yunus'un dil genetiğinde ve düşünce derinliğinde buluşması birlik anlayış ve algısını güçlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, Dil Genetiği, Öznellik, Mutasavvıf, Türkçecilik

Presentation ID / Sunum No = 132

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yusuf U Züleyha/zeliha Mesnevilerinin Dinî Kaynakları

Doç. Dr. Sibel Üst Erdem

Özet

Kur'an-ı Kerim'de ve Tevrat'ta da anlatılan bu hikâye edebiyatta çokça yanısıma bulmuş ve yüzlerce bu isimli mesnevi manzum mensur şekilde kaleme alınmıştır. Ancak iki kutsal kitapta da bir aşktan söz edilmezken mesnevilerde aşk tarafı baskın olmak suretiyle yazılmışlardır. Hikâyelerde kardeşler arasındaki kıskançlık, kuyuya atılma, satılma, köle olarak Mısır azizinin evinde kalma, hapse atılma, rüyalar, Mısır'a aziz olma motiflerinin hepsi ortaktır. Aynı biçimde anlatılır. Fakat bunların gerçekleşme sebepleri, ortaya çıkışları farklılık göstermektedir. Yukarıda belirtilen motifler kutsal kitaplarda da aynı şekilde anlatılır. Fakat olayların akışındaki süreçler bir olay zinciri halinde devam ederken kaynağı kutsal kitaplarda da yer almayan fakat kimi zaman kutsal kitaplara atıfta bulunulan kısımlar mevcuttur. Bildiride bu kısımların nereden geldiği, hangi sebepten kutsal kitaplarda yer almamasına rağmen nasıl kutsal kitaplara dayandırıldığı hususu tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yusuf U Züleyha, Mesnevi, Kur'an-i Kerim, Tevrat.

Presentation ID / Sunum No = 133**Oral Presentation / Sözlü Sunum****“Çırpınırdın Karadeniz” Şiiri Ashında Ne Anlatıyor'****Doç. Dr. Mehdi Genceli****Özet**

Azerbaycan edebiyatının önemli şairlerinden Ahmet Cevat'ın en tanınan şiirlerinden biri “Karadeniz”dir. Bu şiirin görünen anlamıyla ilgili bugüne kadar birçok yorum yapılmış ancak bunların hiçbirisi şiirin asıl yazılış amacını ve serüvenini doğru bir şekilde ele alamamıştır. Bu şiirin Hüseyinzade Ali Bey'in arşivinden çıkan 1 Mayıs 1918 tarihli el yazması nüshası bizi bambaşka bir anlam ve hikâyeye götürmektedir. Ahmet Cevat, Hüseyinzade Ali Bey'e sunduğu bu nüshada onu “Sevgili Turan mefkûresine birinci yol gösteren üstad” olarak nitelemektedir. Aynı varyantta geçen “Batım olsun yol kurbanı” mısraı ve şiirin yazıldığı tarihlerde Hüseyinzade'nin Batım Konferansı'nda bulunması, Turan düşüncesini içtenlikle benimseyen Ahmet Cevat'ın bu şiiri Hüseyinzade'ye yazdığının göstergesidir. Şair, Azerbaycan bayrağının ve Türkçülük düşüncesinin fikir babası olan üstadını bayrakla sembolize etmiş, diğer bir deyişle bayraklaşmış bir şahsiyet olarak yüceltmıştır. Ancak Ahmet Cevat, Hüseyinzade'ye sunduğu bu şiiri yaklaşık bir sene sonra çıkardığı şiir kitabı Dalga'ya ithaf kısmını kaldırarak ve bazı kelimeleri değiştirerek almıştır. Ayrıca Dalga'da şiiri yazdığı tarihi 1914 olarak vermiştir. Şairin Dalga'da “Karadeniz” haricinde yer alan bütün şiirlerinin 1916-1919 yılları arasında yazıldığı düşünüldüğünde “Karadeniz” için verdiği 1914 tarihinin doğru olmadığı anlaşılır. Kaldı ki Ahmet Cevat 1916 yılında Koşma adında bir şiir kitabı çıkarmış ve bu tarihten önceki şiirlerini Koşma'da yayımlamıştır. Bu da şairin verdiği tarihin doğru olmadığını kanıtlayan bir başka husustur. Ahmet Cevat, tıpkı Azerbaycan'ın diğer aydınları gibi ülkesi ve milleti adına büyük beklenti içinde olduğu Hüseyinzade Ali Bey'den umduğunu bulamamıştır. O, 1918'de yayımlanan Azerbaycan gazetesine Ruşen Eşref'in Azerbaycan'a gelişi şerefine yazdığı yazıda da bağımsızlık kazanılmasına ve Osmanlı Türkleri ile Azerbaycan Türkleri arasındaki engelin ortadan kalkmasına rağmen “irfan ordusu” olarak nitelediği Osmanlı aydınlarının Azerbaycan'a akın etmemesinden duyduğu rahatsızlığı dile getirir. Şairin gelmesini beklediği irfan ordusunun başında da büyük umutlar beslediği Hüseyinzade'yi hayal ettiğini düşünmemek için bir sebep yoktur. Bu durum da Ahmet Cevat'ın şiirin tarihinde ve içeriğinde yaptığı değişiklikleri açıklayıcı niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Cevat, Hüseyinzade Ali Bey, Turan, Ziya Gökalp, Batım, Gence

Presentation ID / Sunum No = 134

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Concept of Visual Epistemology in Context of Digital Art

Prof. Dr. Dzemil Bektovic

Abstract

We live in the modern world when the key postulates of human life, social reality, and the a propo ideas of art, artistic production and its application are redefined. Changed value systems with mass digitalization of social activities are contexts that require radical preadaptation of the human race in all spheres of life, public and intimate, and the transition of habits, customs, traditions and, finally, art. The concept of standard classical, pre-modern and even modern art is experiencing a huge invasion of new technological devices that significantly transform many elements of artistic production such as aesthetics, philosophy of art, theory of fine and visual arts, iconology, and formal aspects of art. Yet Plato defined that the artist in the creation of a work of art should possess the techne or skill of creation, which is primarily related to the manual or motor abilities of the artist. To this Aristotle added that the artist also has the ability to manipulate the concepts of mimetic representation and that art has intellectual and ethical values, in addition to sensual aspects, in the creation of a work of art. This way of founding the Western concept of art where mimesis and human operative technology were key postulates in the creation of a work of art produces a historical narrative of the purposefulness of visual disciplines. The emphasis is on the dominance of images, especially in the modern period of history, in relation to any verbal, written or symbolic articulation of human ideas. The image becomes a "holy cow" because it points to things quite differently and develops a different kind of logic than the text. Over time, three types of images develop: representative or mimetic, abstract and visual or imaginative. In this context, a picture and an image are distinguished. An important attribution in the image is the possibility of presenting sublime ideas, and here the image serves not only to illustrate texts, but also as a means of communicating directly with ideas. Moreover, the process of image production is often seen as a process in the development of concepts and ideas. Now, in such an understanding, visual art or imaginative images are treated as a kind of knowledge or a way and means to acquire certain knowledge. The human creation of images is a short combination of internal and external images, seen and created. If history, theory, and philosophy of art were once sufficient in understanding the picture, obviously new challenges must be approached interdisciplinary, including philosophy, neuroscience, psychology, computer science, and visual studies.

Anahtar Kelimeler: Conceptualism, Digital Art, Visual Identity

Presentation ID / Sunum No = 135

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Aesthetic Reflections of Tabrizian Artists in Edirne

Uzman Kutalmış Bayraktar
Dr. Öğr. Üyesi F. Sibel Bayraktar

Abstract

Timur entered the Ottoman lands with his army in 1402 and encountered with Sultan Bayezid in Ankara. After the war that resulted in Timur's decisive victory, not only prominent Ottoman figures but also Ottoman artists attended Timur's journey home again to the East under the auspices of Timur. Timur, as historians' narration, was not only a courageous commander but also possessed a sophisticated intellectual taste. That marshal and dilettante, who fancied to make Samarkand a capital of the arts, obliged the artists he brought from Bursa to come to the heart of Central Asia, with whom he had secured their working comfort. Among those was Nakkaş Ali, whose name has reached us. Nakkaş Ali, who worked in the decoration program of various buildings in Samarkand, collaborated with an artist group known as Tabrizian Artists. Under the umbrella of the group had notable artists such as Ali ibn Haji Ahmed Tabrizi, and Muhammed al-Macnun. It is supposed that the obligation for artists to stay in Samarkand ceased after Timur's death. From Samarkand bringing along the Tabrizians too, Nakkaş Ali's homecoming to Bursa contributed Eastern ornamental flavours for the flourishing the Art of the Ottomans, which were reborn after overcoming the Interregnum. Tabriz school turned into a Bursa school in Bursa. The oriental traces of "not only molar but molecular" monumentalism like the Green Complex created in Bursa had then found their place in Edirne, where it has reached as a Bursa school. In this study, we will try to pour some light on the reflections of Bursa and thus preceding Tabriz school in Edirne, where at the far end of the Turkish-dominated beyond the Anatolian lands, or as of today, the westernmost of the east. We will try to delve into those reflections through examples of both tiles and picturesque kalemişi.

Anahtar Kelimeler: 15th-Century-Art, Ottomanart, Timuridart, Edirne, Tabrizianartists

Presentation ID / Sunum No = 136

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan Türkiye Kardeşliğinin Çağdaş Resim Sanatındaki Sembolik Yansıması

Prof. Dr. Evren Karayel Gökkaya

Özet

Hayatı bildiklerimizin üstünde bir bilgeliğin aksedişi olarak yaşayabilmek dünyanın ve varoluşumuzun sembolik değerlerini farkedebilmekle mümkün olacaktır. Bilimsel teorik bilgi bütünü parçalarına ait bir kavrayışı mümkün kılarken, kolektif hafızadan süzülen sembolik anlatım düşünce ve duyumu birleştirme ve varlığı yeniden bir bütün olarak kavrayabilme olanağı sunmaktadır. Dil, mitos, sanat, tarih, bilim gibi insanın kendisi ve çevresi hakkında sahip olduğu tüm bilgileri içeren semboller işaret kelimesinin içerdiğinden çok daha fazlasını kapsar. İlk çağlarda insanın doğayı ve kendini anlamaya çalışma süreci sembollere yansırken, orta çağda kolektif yaşamda doğal olarak ortaya çıkan hiyerarşi ve ilk çağ insanların cevaplamaya çalıştıkları sorulara bulunmuş cevapların yarattığı fantastik dünya sembollerde yer almıştır. Modern çağlara geldiğimizde semboller kolektif olmaktan uzaklaşarak bireysel özellikler barındırmaya başlamışlardır. Çok eski ve köklü bir tarihe sahip olan Türkler tarihin en eski dönemlerinden beri yeni yerler bulma ve yeni yurtlar edinme arzusuyla dünyanın dört bir yanına keşifler yapmış ve gitmiş oldukları bölgelerde kendi kültürel değerlerini belgeleyen ve dünya araştırmacılarının hala çalışma konusu olan damgalar, simgeler, yazılar ve işaretler bırakmışlardır. Bunlar Anadolu'nun ve Türk –İslam kültür ve coğrafyasının önemli bir ferdi olan Azerbaycan halkının ortak kolektif hafızasını okumamızı sağlayan en temel kültür hazinesidir. 1960'larda Azerbaycan resim sanatının kendi köklerine dayalı Doğu Batı sentezini içeren özgün bir kimlik ortaya koymasıyla kozmogonik, mitolojik, dini vb. alanlarda geniş anlamları içeren bu simgelerden aktarılan görsel miras, Azeri sanatının kimliğini oluşturan temel unsurlara dönüşmüştür. Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'de de resim sanatında benzer bir eğilim görülmektedir. Bu çalışmada bu unsurlar, Türk dünyasındaki önemi ve çağdaş resim sanatındaki incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sembolik Anlatım, Azerbaycan Resim Sanatı, Türk Resim Sanatı

Presentation ID / Sunum No = 137

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan-Türkiye Müzik İlişkilerinin Tarihsel Zemini

Arş. Gör. Dr. Harun Korkmaz

Özet

15. yüzyıl ortalarından beri, Doğudaki Türk memleketlerinden ve bilhassa Azerbaycan taraflarından Osmanlı topraklarına sanat ve kültür adamlarının davet edildiğini biliyoruz. Osmanlı Devleti, 2. Murat ve Fatih Sultan Mehmet döneminde, siyasi olarak güçlenmesi ve bulunduğu coğrafyanın önde gelen kültür mecralarını bünyesine katmasıyla, İslâm âleminin ve Türk dünyasının farklı memleketlerinde yaşayan sanatçılar için bir çekim merkezine dönüşmüştür. Fatih ve II. Bayezid döneminde Türk dünyasıyla ilişkiler kurmada gelişme kat edilmiş, yine Türk dünyasından pek çok musikişinas, sanatlarını icra etmek üzere İstanbul'a gitmiş ve burada en yüksek seviyede ilgi ve desteğe mazhar olmuşlardır. Sultan I. Selim ve Kanuni devirlerine ait resmî kayıtlardan, sarayda görevli müzisyenlerin büyük ölçüde Azerbaycan kökenli olduklarını öğreniyoruz. 16. yüzyıl boyunca bu müzisyenlerin etkisi Osmanlı elit zümresinin zevkini belirlemiştir. 17. yüzyılda, özellikle IV. Murad'ın Bağdat ve Revan seferleriyle birlikte pek çok değerli musiki üstadı İstanbul'a gelir. Osmanlı kaynaklarında genellikle "Acemler" olarak anılan bu musikişinaslardan ismini tespit edebildiklerimizin Azerbaycan kökenli olduğunu görüyoruz. Azerbaycan kökenli musikişinaslar, geldikleri coğrafyanın zengin repertuarını da İstanbul'a taşımışlardır. Acemler adına kaydedilen eserlerin büyük çoğunluğu Farsça olmasına karşın birtakım Türkçe güftelerin de bu adla kaydedildiği görülmektedir. Söz konusu Türkçe güftelerin tamamında Azerbaycan Türkçesi özellikleri bulunması, "Acemler" denilen grubun yalnızca geldikleri bölge itibariyle bu şekilde adlandırıldıklarını ve Fars kökenli olmadıklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Musikisi, Makam, Muğam, Karabağ, Azerbaycan

Presentation ID / Sunum No = 138

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Genel Seçim Kampanyalarının Tipografik Açıdan İncelenmesi: 2018 Yılı Türkiye Genel Seçim Afişleri Üzerinden Değerlendirme

Doç. Dr. Eren Evin Kılıçkaya
Öğr. Gör. Zahide Şahin Kubat

Özet

Reklamcılık ve grafik tasarım faaliyetleri herhangi bir ürün tasarımının tanıtımının da ötesinde her tür fikri ve düşünceyi de kitlelere tanıtmak, anlatmak ve benimsetmek gibi bir çalışma alanına sahiptir. Bu alanda belli zaman dilimlerinde çalışılan ve kitlelere fikirleri ulaştırmaya yarayan etkinliklerden biri de sadece seçim zamanlarında yapılan seçim kampanyalarıdır. Kampanya dönemleri içinde toplumda belli bir etki oluşturmaya beklenen seçim kampanyaları dahilinde afiş, billboard, el ilanı, kurumsal kimlik gibi birçok çalışma tasarlanarak halka sunulmaktadır. Her partinin benimsediği genel birkaç slogana sadık kalınarak hazırlanan tasarımlar her parti için aynı amaca hizmet etmektedir: Seçim yarışını kazanıp meclise girebilmek. Seçim kampanyaları içerisinde partilerin seçtiği sloganların grafik tasarım kapsamında farklı formlarda tasarlanarak topluma sunulması büyük bir önem taşımaktadır. Bu çalışma; 2018 genel seçimlerinde meclise girmeye hak kazanmış üç parti özelinde hazırlanmış olan seçim kampanyası afişlerinin tipografik açıdan karşılaştırmalı biçimde incelenmesi ile hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tipografi, Görsel İletişim, Seçim Kampanyaları, Grafik Tasarım, Afiş

Presentation ID / Sunum No = 139

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Görsel İletişim Tasarımı Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Orhun Anıtlarının Türk
Dünyası Kültür ve Sanat Merkezi Dahilinde Uygulanmasına İlişkin Görüşleri**

Prof. Dr. Halit Turgay Ünal

Özet

Orhun Anıtlarının birebir kopyalarının bu merkezin önünde yapıp sergilenmesi, anıtların binlerce kişi tarafından görülerek tanınmasına ve bu yolla kültürel değerlerin aktarımına hizmet etmektedir. Göktürk Devleti'nin kuruluşu ve Göktürk tarihine damga vuran olayları yazılı olarak üzerinde bulunduran anıtlar, Türk kültürü ve tarihi açısından çok önemli bir yere sahiptir. Türk milleti tarafından Orhun Anıtlarının tanınması, üzerindeki yazıların anlamlarının bilinmesi Türk tarihini tanıma, koruma, Türk kültürünü yeni nesillere aktarma açısından büyük önem arz etmektedir. Bu önemden yola çıkarak Anadolu Üniversitesi Türk Dünyası Kültür ve Sanat Merkezi Dahilinde Orhun Anıtlarının replikaları uygulanmıştır. Bu çalışmada da görsel iletişim tasarımı açısından uzman olarak düşünülen Görsel İletişim Tasarımı Uzaktan Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencilerinin Orhun Anıtlarının Türk Dünyası Kültür ve Sanat Merkezi dahilinde uygulanmasına ilişkin görüşleri alınacaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan “temel nitel araştırma” deseninden yararlanılacaktır. Araştırmaya Görsel İletişim Tasarımı Uzaktan Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programına devam eden 20 öğrenci katılacaktır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu anket yoluyla toplanacaktır. Veri toplama araçlarından elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenecektir. Veriler NVivo 12 programı aracılığıyla analiz edilecektir. Satır satır kodlama yapılarak önce kodlara sonra temalara ulaşılacak ve bu temalardan hareketle araştırmanın bulguları raporlanacaktır. Araştırma sonuçları doğrultusunda uygulamaya ve araştırmaya yönelik çeşitli öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orhun Anıtları, Kültür, Görsel İletişim Tasarımı

Presentation ID / Sunum No = 140**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Karacaoğlu'dan Günümüze Kahramanmaraş'ta Âşıklık Geleneğinin İncelenmesi****Doç. Dr. Seher Atmaca**
Prof.Dr. Niyazi Can**Özet**

Kültür geçmişle gelecek arasına kurulan bir köprüdür. Her insan ister istemez bu köprüden geçmek zorundadır. Bizler millet olarak sözlü bir medeniyetin çocuklarıyız. Âşıkların ilk ustası sayılan Dede Korkut kopuzunu sinesine yaslayıp parmaklarıyla tele dokunarak sözü kulaklardan gönüllere doğru uçurmuşlardır. Türküleriyle yüzyıllardır aramızda yaşayan Karacaoğlu'nın Osmaniye'nin Düziçi ilçesine bağlı Farksak köyünde doğduğu rivayet edilir. Osmaniye'nin de Dulkadiroğlu Beyliği sınırları içinde bulunduğundan yola çıkarsak Karacaoğlu'na Kahramanmaraşlı bir âşıktık diyebiliriz. Âşıklar kuşkusuz ustalarından almış olduğu eğitim ve terbiyeyi sanatları ile icra ederek türkülerimize beşiklik yapmışlardır. Kahramanmaraş âşıklık geleneği içinde Âşık Hüseyin Tenecioğlu Âşık Hüdai, Hilmi Şahballı ve Âşık Mahzuni Şerif, ülke genelinde Kahramanmaraş âşıklık geleneğinin en önemli köşe taşlarındandır. Ayrıca Ahmet Çıtak, Hayati Vasfi Taşyürek, Abdurrahim Karakoç gibi önemli şairler de âşık edebiyatının yaşatılması hususunda bir nevi âşıklara ilham kaynağı olmuştur. Günümüzde hece ölçüsüyle şiir yazanlara ya "halk şairi" ya da "kalem şairi" denilmektedir. Bu genellemeden yola çıkarak irticalen şiir söyleyene "halk şairi", şiiri yazarak söyleyene de "kalem şairi" denilmektedir. Bir ayak verildiğinde irticalen atışabilen şairlere de âşık diyemeyiz. Hece ölçüsüyle yazılan şiirlere toptan "Halk Şiiri" dersek dolayısıyla bu şairlere de "Halk Şairi" demek zorunda, bundan dolayı da hece ölçüsüyle yazan yüzlerce şaire de "Halk Şairi" demek zorunda kalırız. Gerek âşıklar, gerekse hece ölçüsüyle yazan şairler, geleneğe sadece kültürel bir obje olarak bakıp geçilmemelidir. Bu çalışmamızda Karacaoğlu'dan günümüze Kahramanmaraş'ta yaşamış âşıkları ve aynı zamanda hece ölçüsüyle şiir yazanların halk şairi/kalem şairi diye anılmaları üzerinde duracağız.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Karacaoğlu, Âşık, Mahzuni Şerif, Abdurrahim Karakoç, Halk Şairi

Presentation ID / Sunum No = 141

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kars İlinde Uygulanan Azerbaycan Kökenli Türkölü Danslarda Göç Etkisi ve Yeniden
Var Oluş Süreçlerinin İncelenmesi**

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Cantekin Elytağutu
Öğr. Gör. Aziz Ali Elytağutu

Özet

Kafkasya, sahip olduğu coğrafi yapı ve sebebiyle önemli ulaşım koridorları üzerinde yer almaktadır. Özellikle Rusya için önemli geçiş rotasına sahiptir. Bölgede yaşanan savaşlar başka birçok göçe sebep olmuştur. Çarlık Rusya'sı döneminde iki büyük göç meydana gelmiştir. Bunlardan ilki 1864 yılında meydana gelen Büyük Kafkas Göçüdür. Diğer ise 1877-1878 yıllarında yaşanan Kafkas ayaklanmasıdır. Bu ayaklanma sonucunda Kafkas halkları kendi coğrafyalarından sürülmüştür. Son olarak Sovyet Devrimi döneminde gerçekleşen göç dalgasından, Trans-Kafkasya bölgesinde yaşayan Ahıska ve Azerbaycan Türkleri etkilenmişlerdir. Coğrafi konumu nedeniyle Kafkas kültür coğrafyasından güneye doğru yapılan göç hareketlerinde Kars ve Iğdır illeri çokça etkilenmiştir. Dolayısıyla yöredeki kültürün oluşumunda farklı etnik grupların etkisi görülebilmektedir. Dans kültürü açısından baktığımızda, Azerbaycan kökenli dansların yöredeki ve sonrasında bütün Türkiye'ye yayılan icralarında değişimler söz konusudur. Bu değişimler daha önce yaptığımız birçok çalışmada sözlü tarih çalışmalarıyla ortaya konmuştur. Bu çalışmada, Kars ilinde uygulanan Azerbaycan kökenli danslarda görülen Kadın danslarının icraları üzerine odaklanarak, mevcut çalışmalarımızı micro düzeyde geliştirmeyi hedeflemekteyiz. Çalışmamızın konusu olan Azerbaycan kökenli türkölü kadın danslarının göç etkisi ile Türkiye coğrafyasında var oluş süreçleri, icralar üzerindeki değişikliklerin sebepleri ve yeniden var oluş süreçleri göç bağlamı üzerinden incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kafkas Halk Dansları, Kadın Dansları, Türkölü Danslar

Presentation ID / Sunum No = 142

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Osmanlı Padişah Portrelerinde Giysi Sembolizmi

Dr. Öğr. Üyesi Başak Özkendirci

Özet

Yüzyıllar boyunca farklı amaçlarla yapılan portreler, hükümdarların görüntülerini günümüze taşıdığı gibi, yapıldıkları dönemin kültürel özelliklerinin de izlerini taşımaktadır. Avrupa'da yaygın bir gelenek olan hükümdar portrelerinde görülen sembolik anlatılar üzerine pek çok araştırma yapılmıştır. İslam'da portrelere karşı net bir kural olmamasına rağmen, Osmanlı İmparatorluğu'nda hükümdar portreleri Fatih Sultan Mehmet dönemine kadar yapılmamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun batılılaşma eğilimi ile başlayan padişah portreleri genellikle ülkeye davet edilen yabancı ressam tarafından yapılmıştır. Araştırmanın konusu, Osmanlı padişahlarının portrelerinde yer alan sembolik ifadeler ve bu sembollerin dönemlere uygun olarak Avrupa hükümdarlarının portreleri ile etkileşimidir. Araştırma, ağırlıklı olarak hükümdar portrelerinde kullanılan giysi ve aksesuarlara odaklanmakta ve giysinin renk, desen, malzeme gibi detaylarıyla izleyiciye verilmek istenen mesajların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Topkapı Sarayı envanterlerindeki padişah portrelerine de yer verilen araştırmada, Avrupalı hükümdar portreleri ile karşılaştırmalara da yer verilmiştir. Osmanlı padişahlarının portreleri, Avrupa portreleri kadar yaygın olarak siyasi propaganda olarak kullanılmamıştır. Ancak Avrupa'da eğitim görmüş Osmanlı ressamının veya Avrupa'dan davet edilen ressamın etkisiyle Avrupa portrelerinde güç, zenginlik, dindarlık, asalet gibi gelenekselleşmiş simgelerin de padişah portrelerinde kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Padişah Portreleri, Sembolizm, Giysi, Osmanlı İmparatorluğu. Monarşi Portreleri

Presentation ID / Sunum No = 143

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Peyzaj Planlama Sürecinde Peyzaj Karakter Analizi

Prof. Dr. Rüya Yılmaz

Doç. Dr. Okan Yılmaz

Araştırmacı Derya Serbest Şimşek

Özet

Peyzaj, insanlar tarafından algılandığı şekliyle, özellikleri doğal ve/veya insan aktiviteleri ve etkileşimleri sonucu oluşan bir alandır (Avrupa Peyzaj Sözleşmesi). Hızlı nüfus artışı, sanayileşme, doğal ve kültürel kaynak değerlerinin bilinçsizce tüketimi, iklim değişiklikleri gibi nedenler doğal ve kültürel peyzajların tahrip edilmesine yol açmaktadır. Peyzajların sürdürülebilirliğini sağlamak için, Peyzaj planlama çalışmaları yapılması gerekmektedir. Peyzaj planlanması, peyzajların geliştirilmesi, restore edilmesi veya yaratılması için yapılmaktadır. Bunun için ‘Peyzaj Karakter Belirlenmesi’, tanımlanması, sınıflandırılması, haritalanması ve değerlendirilmesi önem taşımaktadır. ‘Peyzaj Karakter Değerlendirmesi’ ise peyzajların korunması, gelişimi ve yönetimi üzerine fonksiyon -karakter temelli peyzaj planlama ve yönetim sürecidir. Peyzaj karakterinin belirlenmesi konusunda uluslararası bir belge olan Avrupa Peyzaj Sözleşmesini, 2000 yılında Türkiye tarafından kabul etmiştir. Bu bildiride, peyzaj karakter değerlendirilmesi, peyzaj planlama çalışmaları kapsamında Türkiye açısından irdelenecektir. **ANAHTAR KELİMELEER:** Peyzaj, Peyzaj Karakteri Analizi, Peyzaj Plan

Anahtar Kelimeler: Peyzaj, Peyzaj Karakteri Analizi, Peyzaj Planlama

Presentation ID / Sunum No = 144

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Seramik Tasarımlarında Popüler Kültür İzleri

Doç. Dr. Haldun Şekerci
Aysun Erzincan

Özet

Kültür, bireyin bağımsız olan düşüncelerinin dışında ve hayata geldiği andan sonraki yaşantısı içerisinde öğrendiği alışkanlıklardır. Her toplumun kültürü, üst bir sistem olarak birçok alt sistemden oluşmaktadır. Kültür çeşitleri, halk, kitle, elit, küresel ve popüler kültür gibi birçok alt başlıkta sınıflanabilmektedir. Popüler kültür, günlük yaşamı etkisi altına almış bir kültür biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Popüler kültürün ana kaynakları arasında, toplumun geçmişte yaşamış olduğu deneyim ve birikimlerden de faydalanarak tüketim ve üretim açısından toplumun her kesimine egemen olmuştur. Popüler kültür kavramı içerisinde, gündelik yaşamda gördüğümüz her şey bir sanat parçası olarak değerlendirile bilmektedir. Böylece sanatı sıradan olan şeylerden ayıran çizgi yok edilmekte ve yaşamla benzeştirilen bir toplum kültürü oluşturulmaktadır. Sanatın bir parçası olan seramiklerde popüler kültürle beraber şekil değiştirmiş olup sanat ve endüstriyel alanlarda değişime uğramıştır. Seramiğin özellikle dayanıklılık, kolay şekil alabilmesi vb. çok yönlü kullanım özellikleri yanında seramik ürünlere form ve dekor açısından yeni nitelikler kazandırılmaya da çalışılmıştır. Seramik ürünler, geçmişten günümüze kadar teknolojinin gelişmesiyle birlikte ilerleme göstererek birçok alanda kullanılmaya başlanmıştır. Tasarım, herhangi bir şeyin düşünme yetisinin kullanılması neticesinde elde edilen sonuç olarak bilinmektedir. Buna göre endüstriyel seramiklerde tasarım, günümüz tüketicilerin estetik görüntüye vermiş oldukları önem dikkate alınarak tasarımcılar tarafından estetik, şık, kullanışlı ve ergonomik formlar düşünülerek tasarlanmaktadır. Seramik formlar yanında seramik yüzeylerin estetik görüntüsünü arttırmak amacıyla yüzey tasarımları da (dekor) yapılmaktadır. Geleneksel seramik ürünlerinden modern ürünlere geçiş döneminde popüler kültürün etkisinin form ve dekor tasarımlarındaki etkisini incelemek amacıyla yapılan çalışma, ayrıca bu konuya dikkat çekmesi açısından özgün veriye sahiptir. Yapılan bu araştırma kapsamında, sanatsal ve endüstriyel seramiklerde yapılan yenilikçi ve anlaşılması zor ürünler yerine daha basit anlaşılabilir formlar ve yüzey dekorları hazırlanarak popüler kültürün bir parçası olan ve toplumdaki her bireyin anlayabileceği seviyeye indirgenmeye çalışılan ürünler örneklemelerle anlatılmaktadır. Çalışmanın materyalini popüler kültür kapsamındaki sofa seramiklerine ait veriler oluşturmaktadır. Çalışma literatür taraması, karşılıklı yapılandırılmış görüşme, alan çalışması yapılarak verilerin düzenlenip sonuçların çıkartıldığı nitel yöntemle dayalı tarama modelidir. Araştırmanın saha çalışması Kütahya ilinde Keramika Seramik

fabrikası ve seramik sofa ürünlerinden elde edilen veriler ile sınırlıdır. Veriler amaç doğrultusunda düzenli bir biçimde verilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda; mutfak eşyaları, maden mutfak eşyaları, yapımı, tanımı, tarihçesi, gelişim süreci, mevcuttur durumu ele alınmıştır. Seramik sofa ürünleri yapımında kullanılan yapım ve süsleme teknikleri detaylı açıklamalar ile sunularak üretilen sofa seramik ürünlerinden özgün nitelik gösteren 2021 yılı yeni tasarım öbeklerinden 150 tanesi incelenmiştir. Bu sofa seramiği ürünlerinden kasti olarak örneklem seçilen 58 tanesinin nitelikleri üzerinde durulmuştur. Çalışma kapsamında yer alan bulgular görsel öğeler ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Tasarım, Popüler Kültür, Form, Dekor

Presentation ID / Sunum No = 145

Oral Presentation / Sözlü Sunum

The Influence of Fine Arts On Personality Formation

Okutman Dzevdet Nikocecic

Abstract

It is very important to understand the role of art in shaping the social characteristics of a person and the crisis that modern society puts before him. Because art is a very important factor that affects human cognition as well as the emotion of life itself, complementing it with a concrete and intuitively complete understanding of the world and oneself as an individual. And the process of self-knowledge depends on creative communication and personality development. Art has the task of helping to solve the theory of the correlation between society and art and it is thanks to people who have helped in the proper elucidation of art such as F. Nietzsche, Platon, J.J. Rousseau, ... Art is realized for the sake of artistic perception, and that provokes activity among art lovers. Communication with a real work of art and the experience it causes becomes a fact of the biography of the observer, ie. there is a profound influence on the inner world of the individual. Art by its nature opposes disorganization and chaos, hence its main tendency - to help a person to harmonize himself and the world, moreover, harmonizing the natural and social in a person, art protects the personal "I" on the one hand from standardization and stupid "massification", on the other hand - from spiritual isolation from society. Its harmonizing effect is manifested in the fact that it opposes the humane social community to the social herd, individualism - personal responsibility towards society, excessive rationalism - understanding the immediate sense of life. Art has a great role in the formation and socialization of the characteristics of the individual who seeks to provide an answer to the problems posed to him by the community.

Anahtar Kelimeler: Art, Social,...

Presentation ID / Sunum No = 146

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye ve Azerbaycan Türklerine Ait Türkü/ Mahnılarda Geçen Vatan Sevgisi ve
Kahramanlık Temalarına İlişkin Bir Değerlendirme**

Prof. Dr. Nilgün Sazak

Özet

Müzik, tüm toplumlarda birleştirici özelliği ile kabul görmüş bir sanattır. İki devlet bir millet birleştiriciliğiyle soy bağı bulunan Türkiye ve Azerbaycan devletleri, Türk kimlikleriyle tarih boyunca kardeş ve dost olmuşlardır. Bu kardeşlik kültürel açıdan da türkü ve mahnılarda kendini göstermektedir. Türkü kelimesi Türke ait anlamına gelmektedir ve diğer Türk boylarında da farklı isimlerle anılmaktadır. Azerilerde türkü kelimesinin karşılığı olarak Mahnı kullanılmaktadır. Türkü ve Mahnılar, halkın duygularını, heyecanlarını, yaşantılarında gelişen önemli olayları ezgiler yoluyla dışa vurduğu bir müzik türüdür. Bu araştırma, ezgilerine, konularına ve yapılarına göre üçe ayrılan Türkülerin konuları açısından incelenmesini amaçlamaktadır. Bu amaç çerçevesinde; Türkiye ve Azerbaycan Türklerine ait Türkü ve Mahnılarda geçen vatan sevgisi ve kahramanlık temalarına ilişkin ikişer türkü/mahnı örneklem alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Türkiye, Azerbaycan, Türkü, Mahnı, Kahramanlık Türküleri, Vatan Sevgisi ve Türküler

Presentation ID / Sunum No = 147

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye'de Grafik Tasarımcının Sorunları ve Çözüm Ortağı Olarak Meslek Kuruluşları

Dr. Öğr. Üyesi Şeref Kocaman

Özet

Bu çalışma Türkiye’de grafik tasarımcıların eğitim ve meslek hayatında karşılaştıkları sorunları araştırmak üzere hazırlanmıştır. İletişim ve bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, yeni dijital dönüşümler bir çok alanda olduğu gibi grafik tasarım alanını da etkilemiştir. Bu durum tüm dünyayla birlikte bizim ülkemizde yüksek öğretimde tartışılmaktadır. Ülkemizde grafik tasarım alanında gerek eğitim gerekse piyasa şartları anlamında pek çok sorun bulunmaktadır. Eğitim öğretimin kalitesi, daha iyi çalışma koşullarının sağlanması, telif hakları ve hukuk alanına giren problemler için grafik tasarımcılar çözüm üreten meslek kuruluşlarına ihtiyaç duymaktadır. Günümüz Türk grafik tasarımcılarının yaşadığı problemler ve meslek kuruluşlarının bu problemlere getirdiği çözümler örneklerle incelenerek gelecekte meslek örgütlerinin izlemesi gereken yön üzerine öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarım, Tasarımcı, Meslek Kuruluşu, Piyasa, Etik, Eğitim

Presentation ID / Sunum No = 148

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye’ de Kafkas Kökenli Dansların Yaz Organizasyonlarında Uygulanma Şekilleri

Doç. Dr. Kerem Cenk Yılmaz

Öğr. Gör. Yiğit Hakan Ünlü

Özet

Toplumsal mirasların en önemlisi olan kültür, bireylerin hayatı anlama ve anlamlandırma süreçlerinin merkezinde yer almaktadır. Soyut olan kültürel mirası bedenle bütünleştiren halk oyunları da kültürün önemli dinamikleri arasında yer almaktadır. Kültürel birikimin gelecek nesillere aktarılması hususu bir toplum için son derece hayati bir mesele olup devletlerin siyasi hayatlarında kültür politikaları başlığı içerisinde yer almaktadır. Kültür politikaları kavramı ilk defa uluslararası platformda resmi olarak 1950’lilerin sonlarına doğru UNESCO toplantılarında tartışılmaya başlanmış ve bu tartışmalar devletlerin kültür politikalarını şekillendirmelerine uluslararası dayanaklar bulmasına yardımcı olmuştur. Kültürel politikalar ülkeler için gelişmenin, ilerlemenin, büyümenin önemli bir argümanı olarak görülmesinden bugüne kadar geçen sürede, devletlerin ekonomik ve siyasi politikalarında ayrılmaz bir parça olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, Cumhuriyetin ilanı sonrası Türkiye’de Kafkas kökenli dansların gelişimi ve turizm sektöründe tarihsel süreç içerisinde uygulama şekilleri dönemsel ve kırılma noktaları saptanarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Halk Oyunları,kültür Politikaları,kafkas Halk Dansları

Presentation ID / Sunum No = 149

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye’de İcra Edilen Mahnılara Dair Bazı Tespitler

Doç. Dr. Sertan Demir

Özet

Mahnı, geniş çerçevede, Azerbaycan halk müziği eserlerinin genel ismidir. Mahnı, müzikal ve tarihi açıdan farklı değerlendirmelere tabidir. Anadolu sahası Türk halk müziği eserleri için kullanılan “türkü” terimi, Anadolu’da icra edilen Azerbaycan sahası Türk halk müziği eserlerini de kapsamaktadır. TRT THM Repertuvarında, mahnılar önemli bir yer tutmaktadır. Azerbaycan sahası Türk halk müziği, TRT Repertuvarında 96 tane sözlü eser, 12 tane oyun havası, 25 adet uzun hava örneği ile (133 eser) temsil edilmektedir. Sınırlılıklar dâhilinde eserlerin, her iki sahada da icra edilen örneklerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Bulgular neticesinde müzikal karşılaştırma yapılmıştır. Bildiride, bu eserler müzikal incelemeye tabi tutularak anlamlı sonuçlara ulaşılmaya çalışılmıştır. Ayrıca makale, “Türkiye’de icra edilen mahnıların müzikal özellikleri nelerdir? Problem cümlesi dâhilinde değerlendirilmiştir. “İcra edilen mahnılarda müzikal ve edebi değişiklikler var mıdır?”, “makamsal yapıdaki benzerlikler ve farklılıklar nelerdir?” alt problemleri de değerlendirmeye esas alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mahnı, Türkü, Azerbaycan Halk Müziği, Türk Halk Müziği, Müzik Folkloru

Presentation ID / Sunum No = 150

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**10 Kasım 2020 Azerbaycan–ermenistan Antlaşması'nın 9. Maddesi Uyarınca,
Azerbaycan'ın Hukuksal Hakları**

Uzman Ferhat Aznevi

Özet

Uluslararası hukuka göre, devletler arasındaki herhangi bir anlaşma, hangi adda olursa olsun, tarafları yasal olarak kendi şartlarına bağlayan bir “antlaşmayı” oluşturur. Bütün anlaşmalarda olduğu gibi uluslararası hukuk uygulamalarının geçici uygulamasının etkileri tüm anlaşma tarafları için doğrudan ve anlaşma hukuken yürürlüğe girinceye kadar bir süreye bağlı olmaksızın doğmaya başlamaktadır. Antlaşmanın geçici uygulanması ile ilgili düzenlemeler uluslararası hukuk muvacehesinde bağlayıcıdır ve geçici uygulama için de pacta sunt servanda ilkesi geçerlidir. Aksi yöndeki uygulamalar uluslararası sorumluluğa yol açar. 10 Kasım 2020 Antlaşması bir deklarasyon yada sadece ateşkes antlaşması olarak değil, kendine özgü kalıcı objektif statüler ve haklar oluşturan uluslararası bir antlaşma olarak kabul edilmelidir. Anılan antlaşmanın 9. maddesi özelinde, bunun doğal sonucu, Azerbaycan'ın Ermenistan'dan serbest geçiş güzergahlarının, süresiz olarak kendisine teslimini talep etme hakkının, tesis edilmiş olmasıdır. Ermenistan'ın makul süre içinde Zengezur'dan geçmesi beklenen ulaşım yollarıyla ilgili somut adım atmamış olması, Azerbaycan açısından kazanılmış hak ilkesi çerçevesinde diplomasi dışı yollara başvurarak 9. maddenin gerekirse güç kullanarak yerine getirilmesi yetkisini, hukuken tartışılır hale getirmiştir. 11 Ocak 2021 Moskova Deklerasyonu Azerbaycan açısından anılan hakları güçlendirmiştir. Öte yandan Uluslararası Hukukun mütekabiliyet ilkesi, Azerbaycan'ın hukuken sınırları içerisinde yeralan Laçın bölgesindeki yolları, Azerbaycan kontrolüne tabi olmaksızın kullanan Ermenistan'a karşı Azerbaycan'a, Nahçıvan ile benzer serbest geçiş yollarının tesis edilmesini talep etme hakkı vermektedir. 2. Karabağ Savaşı'nda, Balistik Füzelere Yayılmasına Karşı Lahey Davranış Kuralları'na (HCOC) ve savaş hukukuna aykırı şekilde, Ermenistan topraklarından balistik füze atılması, 10 Kasım Antlaşması'na rağmen, Ermenistan'ın ihlalleri ve bölgedeki silahlı terörist grupların varlığı Azerbaycan ve müttefiki Türkiye'ye 2016 tarihli Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Antlaşması uyarınca, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 51.maddesine dayanarak, Azerbaycan toprakları dışında, Ermenistan içinde müşterek önleyici müdafaa tedbirleri alma hakkını doğurmuştur.

Anahtar Kelimeler: 10 Kasım 2020 Azerbaycan Ermenistan Antlaşması; Zengezur; Serbest Geçiş Hakkı, 11 Ocak 2021 Moskova Deklerasyonu

Presentation ID / Sunum No = 151

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Başkanlık Hükümet Sistemi Açısından Azerbaycan ve Türkiye Anayasal Düzeninde
Cumhurbaşkanlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları**

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Murat Işık

Özet

Bu çalışmada 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile 1995 tarihli Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası hükümleri çerçevesinde iki devletteki cumhurbaşkanlarının görev, yetki ve sorumluluklarının başkanlık sistemi bakımından karşılaştırılması yapılmaya çalışılmıştır. Bu minvalde; hükümet sistemleri denen siyasal sistem sınıflandırması, esas itibarıyla egemenliğin temel fonksiyonları olarak yasama, yürütme ve yargı erklerinden özellikle yasama ve yürütme erklerinin birbirleri ile olan ilişkileri esas alınarak yapılan bir sınıflandırma biçimidir. Bu sınıflandırma; erklerin ya birliğine ya da ayrılığına dayanır. Erkler ayrılığı ilkesi/olgusu aynı zamanda bir siyasal sistemin demokratik sayılabilmesinin de en temel ölçütlerinden biridir. Zira gücün bir kişi veya kurumda temerküzünün yozlaşmayla sonuçlanması sosyal ve siyasi tecrübe ile sabit bir olgudur. Bu itibarla erkler ayrılığını esas alan bir hükümet sistemi olarak “Başkanlık Sistemi”; yasama ve yürütme erklerinin doğrudan doğruya halkoyuyla seçilmesine ve anayasal düzen içinde birbirlerinin varlığına son verememelerine dayanır. Mevcut anayasal düzenleri dikkate alındığında Azerbaycan ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlarının sahip oldukları yetkiler, başkanlık sistemindeki kuvvetlerin kesin ve sert ayrılığı ilkesi ile tam olarak bağdaşmayan bir manzara arz eder. Sonuç olarak bu durumun her iki Cumhuriyetin siyasal rejiminin demokratikliğini tartışmalı bir hale getireceği de aşikârdır.

Anahtar Kelimeler: Başkanlık Sistemi, Kuvvetler Ayrılığı, Demokrasi

Presentation ID / Sunum No = 152**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Dağlık Karabağ Meselesinin Hukuk Tarihi Bağlamında Self Determinasyon Hakkı
Çerçevesinde İncelenmesi****Arş. Gör. Rumeysa Demir****Özet**

Kafkasya'nın güney bölgesinde yer alan Dağlık Karabağ, 1917 yılındaki Bolşevik İhtilali'nden bugüne dek siyasi ve askeri çekişmelerin arasında kalmıştır. Bölgede kendi etnik çoğunluğunun bulunduğunu iddia eden Azerbaycan ve Ermenistan arasında çeşitli ateşkesler yapılsa da 20 yıldan fazladır süregelen savaşın konusu olmuş ve bölgeye ilişkin self determinasyon hakkı, uti possidetis juris ve ülkesel bütünlük ilkesi çerçevesinde çeşitli savlar ortaya atılmıştır. Ermenistan, bölgedeki yerlilerin ve Ermenilerin kendi kaderini tayin hakkını savunurken Azerbaycan, ülkesel bütünlük çerçevesinde Dağlık Karabağ'ın kendisine bağlı özek bölge olduğunu iddia etmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından verilen dört karar Azerbaycan lehine olmuş, ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) de 2005 yılı başvuru tarihli Dağlık Karabağ bölgesini esas alan bir davasına ilişkin 2015 yılında verdiği kararında, Ermenistan'ın Dağlık Karabağ üzerindeki etkinliğini gerekçeleriyle ortaya koymuştur. İki ülke arasındaki sınırın belirlenmesine ilişkin saldırılara yönelik olarak yıllar boyunca çeşitli ateşkesler imzalanmış ancak imzalanan ateşkesler, çeşitli gerekçelerle taraflarca ihlal edilmiştir. 27 Eylül 2020 tarihi ise Azerbaycan tarafından daha sonraları Vatan Savaşı olarak adlandırılacak ve Karabağ bölgesi ile yakınlarındaki işgal altındaki illeri Ermeni silahlı kuvvetlerden arındırmak için başlayacak 44 günlük savaşın ilanı olmuştur. 10 Kasım 2020 tarihinde savaş, Ermenistan'ın işgal ettiği bölgelerden geri çekilmesini taahhüt etmesi ve Şuşa'dan çıkması ile neticelense de tam bir ateşkesten söz edilememiştir. Azerbaycan, yıllardır süregelen işgal sorununun ortadan kalkması neticesinde bu tarihten beri Ermenistan ile ilişkilerin normalleşmesi ve iki ülke arasındaki sınırın belirlenmesine yönelik hazırlanmış beş maddelik bir barış belgesi sunmuştur. Ancak günümüz itibarıyla iki ülke arasında işgal sonrası sürecin yürütülmesi veya sınırların belirlenmesine yönelik imzalanmış bir anlaşmadan veya ateşkesten bahsetmek mümkün değildir. Tebliğ, Dağlık Karabağ'ın tarihçesinden başlayarak bölgede hak iddia eden taraf devletlerin iddialarını tarihsel bir bakış açısıyla ele almakta ve bölgeye uluslararası hukukun temel ilkelerinden olan self determinasyon hakkı ve uti possidetis juris ilkesi çerçevesinde bütüncül bir bakış açısı getirerek meselenin günümüze yansımaları hukuki çerçevede incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, Self Determinasyon, Uti Possidetis Juris. Kafkasya, Statüko

Presentation ID / Sunum No = 153

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kanundan Doğan Önalım Hakkında Önalım Olayının Hak Düşürücü Süre İçerisinde
Bildirilmemesinin Sonuçları**

Dr. Öğr. Üyesi Gülşah Sinem Aydın Ateş

Özet

Önalım davalarında uygulamada ortaya çıkan uyuşmazlıkların büyük bir çoğunluğu, alıcı ya da satıcı tarafından kötüniyetli olarak önalım hakkı sahibi paydaşa bildirim yapılmaması nedeniyle iki yıllık hak düşürücü sürenin geçmesine ilişkindir. Bu bağlamda medenî hukukta güncel bir sorun olarak kanundan doğan önalım hakkı bakımından önalım olayının hak düşürücü süre içerisinde bildirilmemesinin sonuçlarını ele alma ihtiyacı doğmuştur. Tebliğde kanundan doğan önalım hakkının kullanılabileceği hallerde önalım olayının bildirimini kimin yapacağı, bildirimin kapsamı, hangi süre içerisinde gerçekleştirileceği ve yapılmaması halinde hukukî sonuçları incelenecektir. Kanundan doğan önalım hakkı bakımından TMK m.733/III’de, yapılan satışın, alıcı veya satıcı tarafından diğer paydaşlara noter aracılığıyla bildirilmesi yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca TMK m.733/IV’e göre önalım hakkı, satışın hak sahibine bildirildiği tarihin üzerinden üç ay ve her hâlde satışın üzerinden iki yıl geçmekle düşer. Söz konusu süreler hak düşürücü süre niteliğinde olup, bu sürelerin geçmesi ile kanundan doğan önalım hakkında o satış bakımından hak sona erer. Getiriliş amacı itibarıyla TMK m.733/IV hükmü, alıcı ve satıcının önalım hakkının kullanılıp kullanılmayacağı konusunda belirsizlik içinde kalmasını önlemektedir. Ancak bu düzenleme aynı zamanda, kötüniyetli paydaş ve alıcılar karşısında, önalım olayını öğrenemediği için iki yıllık azamî sürede hakkını kullanamamış olan önalım hakkı sahibinin hakkını kaybetmesine yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Önalım Hakkı, Önalım Olayı, Bildirim, Devletin Sorumluluğu, Hakkın Kötüye Kullanılması.

Presentation ID / Sunum No = 154

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Milletlerarası Hukukta Meşru Müdafaa Hakkı ve İşgal Altındaki Toprakların
Kurtarılması: Dağlık Karabağ Örneği**

Prof. Dr. Ahmet Hamdi Topal

Özet

Devleti merkeze alan bir sistem olarak modern milletlerarası hukuk, ortaya çıktığı günden bugüne kadar devletler arasındaki ilişkilerin nasıl düzenlenmesi gerektiğini düzenlemek için ortaya koyulan çabalara şahitlik etmektedir. Bu çabaların bir kısmının devletler arasındaki işbirliğine odaklanmaktadır. Başta Birleşmiş Milletler olmak üzere dünya genelinde kurulan ve ekonomiden eğitime, tabii hayatın korunmasından kültüre kadar çeşitli konulara odaklanan beynelmilel yapıların kurulması ve faaliyet göstermesi bahse konudaki çalışmaların birer neticesi olarak karşımızda durmaktadır. Öte yandan, çabaların önemli bir diğer kısmı ise devletler arasındaki ihtilafların nasıl çözülebileceğine odaklanmaktadır. Gerçekten de milletlerarası toplum, yüzyıllardan beri devletlerin aralarındaki ihtilafların nasıl sulhane bir şekilde çözülebileceği üzerine düşünmekte ve bu doğrultuda ortaya çıkan usulleri teşvik etmektedir. Uygulamaya bakıldığında ihtilafa taraf devletlerin kendi aralarında diplomatik görüşmeler gerçekleştirmesinin haricinde üçüncü tarafların da çözüm sürecine dâhil olduğu arabuluculuk, uzlaştırma gibi yöntemlerin ortaya çıktığı ve zaman zaman bu yöntemlere başvurulduğu görülmektedir. Ayrıca olay bazlı (ad hoc) soruşturma komisyonlarının kurulması ya da tahkime başvurulması gibi usullerinin de ihtilafların çözümünde tercih edildiği vakidir. Nihayetinde ise Milletler Cemiyeti ve Milletlerarası Daimî Adalet Divanı ile onların halefi olarak görülebilecek Birleşmiş Milletler ve Milletlerarası Adalet Divanı kurulmuş ve sulhane bir çözüm için atılan adımlar andlaşma temelli kurumsal bir hüviyete kavuşmuştur. Bu gelişmeler, barışçı çözümünün bir ayağını oluştururken bir diğer ayağı ise ihtilafların kuvvet kullanımı ile çözümlenmesinin sınırlandırılması olmuştur. Bilindiği üzere 20. yüzyılın başından itibaren, başta savaş olmak üzere, devletler arasında kuvvet kullanımının sınırlandırılması için çeşitli adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu adımlar, I. Dünya Savaşı akabinde hız kazanmış ve Milletler Cemiyeti Misakı'nın kabulü ile birlikte devletlerin savaşa başvurma hakkı hukuken sınırlandırılmıştır. Bu düzenlemeye kapsam ve etki bakımından sınırlı çeşitli bölgesel andlaşmalar eşlik etmiştir. 1928 yılında akdedilen Briand-Kellogg Paktı ile birlikte ise milletlerarası toplum, bir ihtilaf çözüm usulü olarak savaşı yasaklamıştır. Öte yandan, Briand-Kellogg Paktı ile ortaya koyulan hukuki çerçeve II. Dünya Savaşı'nın çıkmasını engelleyememiştir ve milletlerarası toplum, tarihinin en vahşi ve kanlı savaşlarından birisine şahitlik etmiştir. Savaşın akabinde kurulan Birleşmiş Milletlerin kurucu andlaşması olan

Birleşmiş Milletler Andlaşması ise kuvvet kullanımına dair genel bir yasak getirerek devletler arasındaki ihtilafların barışçı çözümü için günümüzde de geçerli olan hukuki çerçevenin temellerini atmıştır. Bu çerçevenin en temel maddesi ise mezkur düzenlemenin 2. maddesinin 4. fıkrası olmuştur. Buna göre; “Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası münasebetlerinde gerek herhangi bir başka Devletin toprak bütünlüğüne veya siyasî bağımsızlığına karşı, gerekse Birleşmiş Milletlerin amaçları ile telif edilemeyecek herhangi bir surette, tehdide veya kuvvet kullanmasına başvurmaktan kaçınırlar.” Aynı maddenin bir önceki fıkrası ise ihtilafların sulhane çözümüne ilişkindir. Buna göre; “Teşkilâtın Üyeleri, milletlerarası mahiyetteki uyuşmazlıklarını, milletlerarası barış ve güvenliği ve adaleti tehlikeye koymayacak şekilde barış yolları ile çözerler.” Elbette ki bu iki fıkranın aynı maddede birbirini takip eder şekilde düzenlenmiş olması tesadüfi değildir. Aksine bu iki düzenlemenin ardı ardına gelmesi ihtilafların sulhane çözümü ile kuvvet kullanmanın yasaklanması arasındaki yakın ilişkiyi gösterir niteliktedir. Yaşanan bu gelişmeler ile birlikte devletlerin aralarında doğabilecek ihtilafları kuvvet kullanımına başvurmadan sulhane yöntemlerle çözmesi amaçlanmış, diplomatik ve hukuki yöntemler teşvik edilirken kuvvet kullanımı nehyedilmiştir. Ancak bu gelişmelerin ve hukuki düzenlemelerin her uyuşmazlığın barışçı yollarla çözümünü sağladığını ileri sürmek doğru olmayacaktır. Zira ihtilafların sulhane yollarla çözümünün ancak tarafların karşılıklı iyi niyeti ile gerçekleştirilebileceği aşîkârdır. Bu bakımdan, kuvvet kullanımına dair mutlak bir yasağın doğacak ihtilaflarda bazı haksızlıklara sebep olabileceğinin de kabul edilmesi zarureti ortaya çıkmaktadır. Aksi halde, hukuka aykırı bir kuvvet kullanımına başvuran tarafın bir oldubitti ile muhatabının hakkını fiiliyatta gasp etmesi gibi hakkaniyetle telifi imkânsız durumlar söz konusu olabilecektir. Gerçekten de milletlerarası toplum, II. Dünya Savaşı’ndan günümüze kadar devletler arasında pek çok silahlı çatışmaya şahitlik etmiştir ve kimi devletler sahip oldukları askeri ve siyasi güce dayanarak başka devletlere karşı üstünlük elde etmeye çalışmıştır. Ermenistan’ın Karabağ’ı işgali, bu maksada yönelmiş ve milletlerarası hukuku açıkça ihlal eden oldubitti teşebbüslerden sadece biridir. Her ne kadar bu hallerde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin milletlerarası barış ve güvenliği muhafaza etmek yahut yeniden tesis etmek için kuvvet kullanma dâhil gerekli tedbirleri alacağı öngörülmüşse de yine tarihi tecrübe göstermektedir ki Konseyin 5 daimî üyesi arasındaki çekişmeler ve bu üyelerin çeşitli siyasi endişeleri, öngörülen sistemin gerektiği gibi çalışmasını açıkça engellemektedir. Nitekim Güvenlik Konseyi, II. Dünya Savaşı’ndan günümüze kadar gerçekleşen silahlı çatışmaların pek azına karşı etkin adımlar atabilmiştir. Esasen bu gerçeklik şaşırtıcı değildir. Milletler Cemiyeti döneminde de benzer gelişmelerin yaşandığı vakidir. Bu sebeptendir ki kuvvet kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin hukuki düzenlemelerin mutlak bir yasaklama öngörmediğini ve devletlerin kendilerini korumak için kuvvet kullanma hakkına sahip olduğunu kabul ettiğini görüyoruz. Diğer bir ifadeyle, her ne kadar devletlerin taraf oldukları ihtilafları çözmek için kuvvet kullanımına başvurması zaman içinde yasaklanmış olsa da devletlerin meşru müdafaa hakkına sahip olduğu ve bu hak kapsamında başvuracağı kuvvet kullanımının milletlerarası hukuka uygun olduğu tartışmasız bir şekilde kabul edilmektedir. Dolayısıyla milletlerarası hukuk, kuvvet kullanımına dayanan oldubittilere karşı devletlere

kendilerini kuvvet kullanarak savunma hakkı tanımaktadır. Uzun yıllar işgal altında kalmış olan Karabağ'ın kurtarılması için gerçekleştirilmiş olan askeri harekât da bu manada Azerbaycan'ın gayrihukuki bir kuvvet kullanımına karşı meşru müdafaa hakkı olarak nitelendirilebilecektir. Bu kapsamda öncelikli olarak meşru müdafaa hakkı ile şartları ele alınacak ve akabinde II. Karabağ Savaşı ilgili açıklamalar ışığında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Milletlerarası Hukuk, Meşru Müdafaa, Dağlık Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 155

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Silahlı Çatışmalarda Çocuklara Karşı Şiddet

Dr. Öğr. Üyesi Emina Karo

Özet

Savaş ve silahlı çatışmalar küresel bir çerçeveye geldi, özellikle siviller ve masum kadın ve çocuklar için uluslararası bir problem olarak karşımıza çıkıyor. Hassas durumları, karşı koyma güçlerinin olmaması ve en önemlisi sosyal çerçevede bir geleceğin kaybı çocukları silahlı çatışmalardan en çok etkilenen kesim haline getirmektedir. Son 25 yılda 170.000'den fazla çocuk silahlı güçler ve gruplar tarafından silah altına alınmış, sakat bırakılmış ya da cinsel istismara uğramıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik konseyi raporuna göre çocuklara karşı koyma güçleri olmadığından dolayı işlenen silah altına yetiştirmek ve cinsel istismar başta olmak üzere altı ağır suç öne çıkmaktadır. Bunun yanında okul ve hastanelere saldırılar, öldürme, sakat bırakma, tecavüz ve cinsel istismarın diğer türleri dünyanın birçok yerinde ortak bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı silahlı çatışmalarda çocuklara karşı işlenen suç tiplerini ve var olan ulusal ve uluslararası suç işleyenleri caydırmak amaçlı kuralları incelemektir. Bu araştırma kapsamlı şekilde derlenmiş dokümanlar, ilkeler, hareket planları ve küresel çapta savaş alanlarındaki çocukların korunması için çalışan kurum ve kuruluşların hazırladığı stratejileri içerip var olan dokümanların, ilkelerin ve hareket planlarının açıklama ve araştırmasını yapacaktır. Bu araştırma BM'nin mevcut literatür ve raporlarını baz alarak ilerleyecektir. Çocuklara karşı olan suçların ulusal ve uluslararası çapta inceleyecek olan araştırma sonucunda hali hazırda var olan savaş mağduru çocukların içinde bulunduğu döngü durumun iyileştirilmesi için öneriler yapacaktır. Çıkarımlar ve yasal çatı altında düzenlemeler önerilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Çocuklar, Savaş, Silahlı Çatışma, İnsan Hakları.

Presentation ID / Sunum No = 156

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Tüketici Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa Elverişlilik (Eligibility for Mediation in
Consumer Disputes)**

Prof. Dr. İbrahim Özbay

Özet

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun 1 inci maddesinin 2 inci fıkrası gereğince; yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıkları arabuluculuğa elverişlidir. Bu hüküm esas itibarıyla ihtiyari arabuluculukla ilgili bir düzenlemedir. Ancak son yıllarda, kanun koyucunun özel hukuk uyuşmazlıkları bakımından mahkemede dava açmadan önce arabulucuya başvuruyu zorunlu hale getirdiği ve bu hallerde arabulucuya başvuru zorunluluğunu bir dava şartı olarak düzenlediği görülmektedir. Bu düzenlemelerden birisi ise, 7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’a “Dava şartı olarak arabuluculuk” başlığı ile eklenen 73/A maddesidir. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun m. 73/A hükmü ile tüketici mahkemelerinde görülen uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı haline getirilmiştir. Bu düzenleme gereğince tarafların, istisnalar dışındaki tüketici uyuşmazlıkları ile ilgili olarak tüketici mahkemesine başvurmadan önce arabulucuya başvuru zorunluluğunu yerine getirmeleri gerekecektir. Şu halde; taraflardan birinin tüketici, diğer tarafın ise profesyonel satıcı/ sağlayıcı olduğu tüketici işlemleri ile tüketiciye yönelik uygulamalardan kaynaklanan uyuşmazlıklar, tüketici uyuşmazlığı olarak isimlendirilir ve belli bir parasal sınırın üstündeki bu uyuşmazlıklarda tüketici mahkemeleri görevlidir. Tüketici uyuşmazlıkları malvarlığına ilişkin olmaları nedeniyle kural olarak arabuluculuğa elverişlidir. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un emredici hükümler taşıması ise, tüketici uyuşmazlıkları hakkında tarafların alternatif uyuşmazlık yollarına başvuramamaları biçiminde anlaşılmamalıdır. Fakat tarafların akdedeceği arabuluculuk sözleşmesi, tüketicinin korunmasına ilişkin emredici nitelikteki bir hükmün ihlali sonucunu doğuracaksa, sözleşme geçerli olmayacaktır. Ayrıca arabuluculuğa elverişli olmak kaydıyla, söz konusu uyuşmazlığın maddi hukuk bakımından dayanağının (sözleşme ihlali, fiili uygulama, seçimlik hakların kullanılması veya ayıp dolayısı ile uğranılan zararların tazmini gibi), davanın usulî niteliğinin ve cebri icra hukuku alanına ilişkin olup olmadığının bir önemi yoktur. Tüketici mahkemelerinde görülen uyuşmazlıklarda dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması zorunlu olup, bu durum TKHK’da dava şartı olarak düzenlenmiştir (TKHK m. 73/A). Bu durum hâkim tarafından re’sen gözetilir; şayet arabuluculuğa başvurulmadan dava

açılmışsa, dava, (dava şartı yokluğundan) usulden reddedilir. Buna karşılık, TKHK m. 73/A hükmünde, arabuluculuğa başvurudan istisna tutulan uyuşmazlık ve işlemler belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Tüketici Uyuşmazlıkları, Tüketici Mahkemeleri, Tüketicilerin Korunması, Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

Presentation ID / Sunum No = 157

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye ve Azerbaycan Özelinde Hukuk Devleti (Hüquqi Dövlət) İlkesi ve İdarenin
Yargısal Denetimi**

Dr. Öğr. Üyesi Vahdettin Aydın

Özet

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının Cumhuriyetin Nitelikleri başlıklı 2 inci maddesinde ve Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın Devletin Temelleri başlıklı II. Bölümün 7/I inci maddesinde açıkça hukuk devleti vurgusu yapılmıştır. Hukuk devleti ilkesi en genel anlamda devletin her organının hukukun üstünlüğü ilkesini benimsemesini, bütün faaliyetlerinin hukuka dayanmasını, işlem ve eylemlerinin hukuka uygun olmasını ifade eder. Özellikle idarenin işlem ve eylemlerinin hem hukuka uygun olması, hem de yargısal denetim dışında olmaması da hukuk devletinin bir gereğidir. Bu yüzden Türk hukukunda benimsenen yargı ayrılığı ilkesi gereği idareyi denetlemek üzere ayrı bir yargı düzeni (idare mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri ve Danıştay) kurulmuştur. Azerbaycan'ın ise yargı birliği sistemini benimsediği görülmektedir. Zira yargı kolları üst derece mahkemesi olarak tek bir yüksek mahkemeye bağlıdır. Diğer taraftan, yargı teşkilatlanmasının da görevden ziyade yetki esasına göre şekillendiği söylenebilir. Ancak özellikle 2011 yılında yürürlüğe giren Azərbaycan Respublikasının İnzibati Prosessual Məcəlləsi (Azerbaycan Cumhuriyeti İdari Usul Kanunu) ve 2019 yılında 310-IQ numaralı Məhkəmələr və Hakimler Haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Mahkemeler ve Hâkimler Hakkında Kanun) ile getirilen düzenlemelerde ihtisas mahkemeleri olarak idari-iktisadi mahkemeler öngörülmektedir. Sonrasında idari-iktisadi mahkemelerin birbirinden ayrılarak münhasıran idari mahkemelerin kurulduğunu ve idari davaların da bu mahkemelerde ve öngörülen usuller çerçevesinde çözümlendiği görülmektedir. Çalışmada iki kardeş ülkenin 'hukuk devleti' ilkesini gerçekleştirmek üzere oluşturduğu sistem mukayese edilmeye çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hukuk Devleti (Hüquqi Dövlət), İdari Usul (Inzibati Prosessual), İdarenin Yargısal Denetimi, İdari Yargılama Usulü, İdari Mahkemeler, Yargı Kararlarının Sonuçları

Presentation ID / Sunum No = 158

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Uluslararası Arabuluculuk ve Dağlık Karabağ Sorunu

Prof. Dr. Ezeli Azarkan

Özet

Uluslararası çatışmaların çözümü zor bir süreçtir. Çatışan tarafların sorunlarını çözemediği durumlarda üçüncü bir tarafın müdahalesine ihtiyaç duyulur. Bu müdahale biçimleri arasında en yaygın ve başarılı olanı arabuluculuktur. Uluslararası arabuluculuk eski çağlardan beri yaygın bir şekilde kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemin kullanıldığı uluslararası sorunlardan biri de Dağlık Karabağ sorunudur. Dağlık Karabağ sorunu uzun süredir devam eden, çözümlenemeyen bir anlaşmazlıktır. Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ uyuşmazlığı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)'nin dağılmasının ardından, 1992 yılında yerini iki devlet arasında silahlı çatışmalara bırakmıştır. Bu silahlı çatışmalar sonucu Ermenistan, Azerbaycan'ın topraklarının beşte birini işgal etti. Eylül 2020'de Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırması ile iki devlet arasında çatışmalar yeniden başlamıştır. Bu çatışmalar 44 gün sürmüştür. Bu çatışmalar Rusya'nın arabuluculuğu ile Azerbaycan ve Ermenistan devlet başkanları tarafından imzalanan ateşkes anlaşması ile son bulmuştur. Dağlık Karabağ Sorunun çözümü için uluslararası toplum birçok arabuluculuk girişiminde bulunmuştur. Bu arabuluculuk girişimlerinin en önemlileri Avrupa Birliği, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve Rusya'nın yaptığı arabuluculuk girişimleridir. AGİT Avrasya'daki çatışmalarda arabuluculuk çabaları göstermiştir. Fakat, AGİT'in zayıf örgütsel kapasitesi, hukuksal yetkilendirme eksikliği ve olumsuz jeopolitik ortam onun arabuluculuk stratejilerini etkilemektedir. Bu nedenlerden dolayı, AGİT Dağlık Karabağ uyuşmazlığında başarılı olamamıştır. AB ve Rusya'nın arabuluculuk girişimleri de yanlı politikaları sonucu sorunun çözümüne katkı sunmamıştır. Bu çalışmada Dağlık Karabağ uyuşmazlığının çözümü için yapılan uluslararası arabuluculuk girişimlerini inceleyeceğim.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, Uluslararası Arabuluculuk, Uluslararası Hukuk, Çatışma, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 159

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Mahmud Derviş 'in Şiirlerinde Hz. Yusuf'un Hikayesi Örneğinde Kur'an-i Kerim
Hikâyelerinin Kullanımı**

Doç. Dr. Mahmud Kaddum

Özet

Bu araştırma, Kur'an-ı Kerim hikayesinin Mahmud Derviş'in şiirinde kullanımını ele alır ve Kur'an-ı Kerim hikayesinin Mahmud Derviş'in şiiri üzerindeki etkisini ve Kur'an üslubunun şiirine ne ölçüde yansıdığını ve sonuç olarak şairin Yusuf suresi aracılığıyla okuyucuya aktarmayı amaçladığı çağrışımın ifadesini açıklamak üzere Yusuf peygamberimizin hikayesini örnek olarak ele alır. Bu çalışmada araştırmacı, araştırmanın doğasına uygun olan açıklayıcı analitik yaklaşımı benimsemiştir. Çalışma, bir giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Bunu, çalışmanın ulaştığı en belirgin sonuçları içeren bir sonuç bölümü ve kaynakça takip eder. Bu çalışma ile şair Mahmud Derviş'in, modern şiirde Kur'an-ı Kerim hikâyesini kullanarak, şiirine genelde insanın ve özelde Filistin halkının başına gelen trajedik olayları ve üzüntüleri yansıttığı hayali boyutlar ekleyebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Şair, Kur'an-ı Kerim'de geçen Yusuf peygamberin (as) hikayesinde temsil edilen miras ile tüm mücadeleleriyle çağın verilerinde temsil edilen günümüz arasında bir eşleştirme yaparak okuyucuya geniş boyutlar kazandıran ve yorumlamanın yolunu açan insicamlı şiirsel görünümler sunabilmiştir. Ayrıca, Yusuf suresinin kullanımının şiirsel metne deneyimi zenginleştiren estetik bir boyut kazandırdığı ve okuyucuyu şiirsel metnin gizemlerini okumaya teşvik ettiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagati, Kur'an Kıssaları, Yusuf Suresi, Mahmud Derviş, Metinlerarasılık

Presentation ID / Sunum No = 160

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Mark Twain'in "İnsan Nedir" Adlı Eserinden Modern Çağı Okumak

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Bayındır

Özet

Mark Twain'in İnsan Nedir eseri, yaşlı adam ile genç adam arasında geçen insanı konu alan bir diyalogdur. Bu diyalogda yaşlı adam bilge rolünde, genç adam ise bir öğrenciyi temsil etmektedir. İkili arasındaki mülakat, bir usta-çırak ilişkisinden daha çok iki dostun bir sohbetidir. Aralarındaki bu mülakatın idaresi daha çok yaşlı adamın kontrolündedir. Yaşlı adam, insana dair fikirlerini anlatmak için genç adamın düşünmesine ve doğru olanı tecrübe edebilmesine müsaade eder. Bu nedenle diyaloglar birkaç bölümdür. Bu bölüm araları genel olarak genç adamın bahsi geçen düşünceleri tecrübe etmesi için ayrılan süreleri kapsar. Buna göre; yaşlı adam, insana dair iki temel düşünceye sahiptir. Birincisi; “akıl bir makine olduğudur” ve “insanın hiçbir fikri yoktur”. Zira insan zihni, bütün düşünceleri dış dünyadan almıştır. İnsan akılı dış dünyadan aldığı malzemeyi toplayarak düşünce üretir. Dolayısıyla insan, bu düşünceler üzerinde hak iddia edemez. Akıl, bir makineden den ibarettir. İnsanın akıl üzerinde hiçbir yetkisi yoktur. Akıl da makineler gibi iradesiz bir biçimde dış dünya tarafından gelen bir etkiyle harekete geçer. Bundan dolayı da rüyalar gibi insandan bağımsız olarak var olur. Uyuduğumuzda akıl bağımsız olarak işlemeye devam eder. O yüzden bazen insan uykusuz da kalabilir. Akılın iznine tabidir. Bu düşüncesiyle M. Twain akılı, insanın hizmetinde bir emir kulu gibi düşünenlere bunun böyle olmadığını söyler. Giderek insan akılın kölesi olmaya başlar. Bilim, sanat ve din bu şekilde vücuda gelir. Sanatçı ve bilim adamı bu bakımdan özel insanlar sayılamazlar. Bazı hayvanlar da bu konuda insanlara benzerler. Onlardaki zihin süreçleri onlarda da vardır. Yaşlı adam, insanlığı yüzyıllarca felsefe, bilim, sanat ve din sayesinde oturtulduğu o yüksek makamlardan indirerek sıradan bir varlığa dönüştürür. İkinci düşüncesi ise; insanı bir şey yapmaya iten temel dürtünün kendi ruhunu tatmin etmeye odaklı olduğu yönündedir. Her şeyi bunun için yapar; ruhu tatmin etmek. Ancak genç adam bunlara itiraz edecektir...

Anahtar Kelimeler: İnsan, Makine, Ruh

Presentation ID / Sunum No = 161

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Abbâsîler’de Halife Nâsır-Lidînillâh ve Sonrası Fütüvvet Teşkilatı

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin Sarı

Özet

Sosyal bir müessese olarak fütüvvet, kültür tarihimizin bir parçası olup toplumun önemli dinamiklerinden birini oluşturmaktadır. Fütüvvetin tarihî süreçte geçirdiği gelişim evrelerinin incelenmesi dinî, ictimai, siyasî ve kültürel hayatımız açısından önem arz etmektedir. Bu bakımdan önemli olduğunu düşündüğümüz fütüvvet teşkilatı, tarihî perspektiften de incelemeyi gerektirmektedir. Tebliğde fütüvvetin kısaca tanımı yapıldıktan sonra fütüvvet teşekküllerine ve tarihî süreçteki seyrine değinilecektir. Bunun akabinde fütüvvet oluşumunun Abbâsî halifelerinden Nâsır-Lidînillâh döneminde teşkilat haline getirilmesi ve bunu gerekli kılan siyasî ve dinî gerekçelerden kısaca bahsedilerek o dönemin şartları yakından anlaşılmaya çalışılacaktır. Tebliğde asıl olarak üzerinde durulması planlanan husus, Halife Nâsır’dan sonra sırasıyla hilafete geçen ve otuz yıldan fazla süre hilafette kalan Zâhir-Biemrillâh (622-623/1225-1226), Müstansır-Billâh (623-642/1226-1242) ve Müsta’sım-Billâh (642-656/1242-1258) dönemlerinde fütüvvet teşkilatının durumu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fütüvvet, Nâsır-Lidînillâh, Müstansır-Billâh, Müsta’sım-Billâh

Presentation ID / Sunum No = 162

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycanlı Bir Fakih Abdülhamid Eş-Şirvânî ve Tuhfetü'l-Muhtâc Haşiyesi (Havâşî Eş-Şirvânî)

Dr. Öğr. Üyesi Adem Arslan

Özet

Azerbaycan coğrafyası ile Osmanlı Devleti arasında sosyo kültürel ilişkilerin ortaya çıkmasında çok sayıda Şirvanlı, Dağıstanlı ilim adamlarının etkili olduğu bilinmektedir. Azerbaycan'dan Osmanlı coğrafyasına gelen âlimler arasında Şirvan bölgesi oldukça dikkat çekmektedir. Bu coğrafyadan Osmanlı'ya gelen önemli âlimlerden biri de Şeyh Abdülhamîd bin Hüseyin eş-Şirvânî ed-Dağıstânî'dir. Eş-Şirvânî'nin küçük yaşlarda ilim tahsiline başladığı, bu amaçla İstanbul ve Mısır gibi zamanın ilim merkezilerine gittiği, iyi derecede Arapça, Farsça ve Türkçe bildiği, ilim tahsilini tamamladıktan sonra Mekke-i Mükerrreme'ye gidip yerleştiği, Mescid-i Haram'da dersler okuttuğu ve Mekke-i Mükerrreme'de vefat etmiş olduğu bilinmektedir. Abdülhamid eş-Şirvânî'nin hayatı hakkında kaynaklarda detaylı bilgilere rastlanmamakla birlikte, kaynaklar daha ziyade onu, Nevevî'nin el-Minhac'ına (Minhâcü't-tâlibîn) yapılan 35 kadar şerhten en önemli 3 tanesi içinde yer alan İbn Hacer el-Heytemî'nin "Tuhfetü'l-muhtâc" isimli şerhinin üzerine yazmış olduğu haşiye (8.cilt) ile ön plana çıkarmaktadır. Bu sunumda Azerbaycan tarihinde İslami ilimler açısından merkezi bir yer olan Şirvanlı Abdülhamid eş-Şirvânî ve onun önemli fıkıh haşiyesi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Şirvân, Fıkıh, Tuhfetü'l-Muhtâc, Dağıstânî, Şirvânî, Haşiye.

Presentation ID / Sunum No = 163

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycanlı Müfessir Baküvî (1853-1938) ve Tefsiri

Dr. Nurten Kula

Özet

Türkler, islâmiyeti kabul ettikten sonra, inandıkları islâm dinin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i kendi dillerine tercüme etmekle beraber tefsirler yazmaya başlamışlardır. Azerbaycanlı âlimler, yakın tarihlerde bu tefsir çalışmaları içinde yerlerini almışlardır. el-Baküvî, bu Azerbaycanlı müfessirlerden birisidir. Asıl adı, Mîr Muhammed Kerîm el-Hâc b. Mîr Ca'fer (1853-1938) dir. Bakü'de doğduğu için daha çok el-Bâkûvî isimiyle anılmıştır. el-Baküvî; Kadı Mîr Memmed Kerim Aga, Mîr Mehmed Kerim veya Mîr Câferzâde olarak da zikredilir. Ayrıca Alevî, Hüseyinî ve Müsevî nisbeleriyle de anılır. Mîr Muhammed Kerim Ağa'nın Arap alfabesini kullanarak Azerbaycan Türkçe'siyle yazmış olduğu üç ciltlik Keşfu'l-Hakâyik an Nüketi'l-Ayâtî ve'd-Dekâik adlı tefsirini 1904-1908 yılları arasında kaleme almıştır. el-Baküvî, mensubu bulunduğu Şîî mezhebinin özgün kılan görüşleri tefsirine yansıtırken uzlaşmacı bir çizgide yer almıştır. Bu yaklaşım tarzında, onun Osmanlı tefsir geleneği içinde kalmasının ve çoğunlukla da Sünnî çizgide yer alan âlimlerin eserlerinden yararlanmasının büyük etkisi olmuştur. Taassuptan uzak durmaya çalışmış, mensubu bulunduğu mezhep taraftarları arasında görülen bazı aşırı yaklaşımları eleştirmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'in tahrifine dair öne sürülen Şîî rivayetlerini reddetmiştir. Sahâbeye dil uzatmaktan kaçındığı gibi insanlığın kurtuluşunun onların yaşadığı hayatı örnek almakla mümkün olabileceğini söylemiştir. Bu makalemizde, el-Baküvî'nin tefsirini genel hatlarıyla ele alıp inceleyeceğiz. Tefsirinde sureleri nasıl açıkladığına yer vereceğiz. Ayetleri, rivayet veya dirayet gibi farklı yöntemlerle yaptığı açıklamaları, hangi tefsir metoduyla ele aldığını araştıracağız.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Kur'ân-ı Kerim, Tefsir, Bâkûvî, Keşfu'l-Hakâyik.

Presentation ID / Sunum No = 164

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azerbaycan’da Din Eğitiminin Yasal Temelleri ve Din Eğitimiyle İlgilenen
Kurum/kuruluşlar**

Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer Üzümcü

Özet

Sovyetler döneminde derin bir sekülerleşme tecrübesinden sonra bağımsızlığını kazanan Azerbaycan, dine dayalı bir devlet yönetimine ilgi göstermemiş, laik devlet yapısını vazgeçilmez bulmuştur. 1995 yılında kabul edilen Anayasa ile Azerbaycan’ın seküler, laik bir devlet olduğu, eğitim sisteminin de bu değerler etrafında yapılandırılacağı kesinleşmiştir. Yine Azerbaycan’da din ve vicdan özgürlüğü, inanç, ibadet ve din eğitimi hakları yasal olarak güvence altına alınmıştır. Azerbaycan’ın seküler ve laik bir devlet olması, din hizmetlerine devlet bütçesinden pay ayrılmasına, ibadet yerlerinin inşa ve bakımının devlet bütçesinden karşılanmasına, dinî ve sosyal faaliyetlerin devlet tarafından desteklenmesine engel olmamıştır. Bunun yanında dinî alan boş bırakılmamış, dini anlayışlar geleneksel ve geleneksel olmayan şeklinde iki gruba ayrılarak devletin zararlı gördüğü anlayışların faaliyetleri sınırlandırılmıştır. Bu çalışmada Azerbaycan’da dinî politikalar yürütmenin, din hizmetlerine bütçe ayırmanın laiklik ilkesi açısından doğru olup olmadığı değil nasıl bir dini politika takip edildiği ve din hizmetlerinin nasıl icra edildiği anlaşılmaya çalışılacaktır. Karşılaştırmalı eğitim çalışmaları eğitim sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini tespit edebilme açısından önem arz etmektedir. Eğitim literatürü incelendiğinde Batı eğitim sistemleri ve bu sistemlerde din eğitiminin yeri konusunda çalışmalara sıklıkla rastlanmaktadır. Bunun birlikte Türklerin yaşadığı ülkelerin eğitim sistemleri ve bu ülkelerdeki din eğitimi uygulamaları konusunda yeterli çalışma yoktur. Eğitim politikaları belirlenirken bizimle aynı dünya görüşüne ancak farklı tecrübelerle sahip milletlerin eğitim sistemlerinin ve politikalarının değerlendirilmesi daha sağlam bir zeminde hareket edilmesine imkân sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Sistemi, Din Eğitimi, Laiklik, Sekülerleşme

Presentation ID / Sunum No = 165**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Belâzürî'nin Futûhu'l-Buldân'ına Göre Hulefâ-Yi Râşidîn Dönemi Azerbaycan Fetihleri****Prof. Dr. Ünal Kılıç****Özet**

279 (892-93) yılında seksen yaşlarında iken Bağdat'ta ölen Belâzürî'nin yaklaşık olarak 199 veya 200 yılında doğduğu anlaşılmaktadır. İlme önem veren ve bilginler yetiştiren bir ailenin üyesi olan Belâzürî, dönemin bilim merkezlerine (Bağdat, Dımaşk ve Humus gibi) ilim yolculuklarına çıkmıştır. Hadis ve İslam tarihine dair eğitimler alan Belâzürî, özellikle tabakat ve soy bilimi konusunda uzmanlaşmıştır. Devlet idarecileriyle iyi ilişkiler kurmuş, halifeler ile vezirler ona değer vermişlerdir. Farsçadan Arapçaya çeviriler yapmasından dolayı Fars asıllı olduğu kabul edilmekle birlikte tam olarak hangi millettten olduğu tespit edilememiştir. İki meşhur eseri olan Belâzürî, bu kitaplarıyla kendisinden sonra, alanda çalışma yapacak olanlara örnek olmuştur. Tabakat, ensâb ve ahbâr üslûplarının birleştirilmesi suretiyle kaleme aldığı ve Hz. Peygamber, Hulefâ-yi Râşidîn, Emevîler ve Abbasilerin ilk döneminde yaşayan, alanında ismi ön plana çıkan kimselerin hayatını ve soylarını konu edindiği Ensâbu'l-Eşrâfî, bu alanla ilgili yazılan eserler arasında en değerli olanlardandır.. Belâzürî'nin Hz. Peygamber'in Medine'ye hicretinden sonra, hicri ikinci yıldan itibaren başlatıp III. Asra kadar Müslümanlar tarafından gerçekleştirilen fetih hareketlerini şehir ve bölge esasına göre anlattığı eserinin ismi ise Futûhu'l-Buldân'dır. Belâzürî'nin "Bölgelerin Fethi" olarak çevirisi yapılabilecek bu eserinde Müslümanların fethettikleri bölgelerde fetihleri barış yoluyla mı yoksa savaşarak mı gerçekleştirdiklerini anlatmıştır. Benzer şekilde o bu eserinde Müslümanların fetih öncesinde, fetih sırasında ve fetih sonrasında bölgeyle ilgili gerçekleştirdikleri işler hakkında da bilgiler verdiği bu eseri asıl önemli hale getiren ise özellikle fetih sonrası insanların gönüllerini kazanmak için gerçekleştirilen faaliyetler hakkında bilgi vermesidir. Belâzürî Azerbaycan'ın da Müslümanlar tarafından fethedilmesiyle ilgili yaşananları bu eserinde anlatmıştır. Belâzürî'nin Futuhu'l-Buldân'ında anlatıldığına göre Azerbaycan'ın fethiyle ilgili ilk adımlar Hz. Ömer tarafından atılmıştır. Hz. Ömer halifeliliği esnasında Kûfe valisine Azerbaycan bölgesinin fethiyle ilgili emirler vermiş, vali de Huzeyfe b. Yemânî'yi fetih için bu bölgeye göndermiştir. Huzeyfe öncülüğündeki İslam askerlerinin mücadeleleri neticesinde Horasan'ın Ceyhun nehri boylarındaki bazı noktalar hariç tüm İran, Müslümanların idaresine geçmiştir. Huzeyfe, savaşın sonunda vergi ödemeleri karşılığında onlarla anlaşmıştır. Ayrıca kimsenin öldürülmemesi, esir alınmaması, mabedlerinin yakılmaması, bayram kutlamalarına karışılmaması şartıyla da anlaşmışlardır. Fetihten sonra Muğîre, Huzeyfe'yi Azerbaycan'a vali yapmıştır. (22/644) 17-22 yılları arasında Azerbaycan bölgesinde gerçekleştirilen fetihler, Hz.

Ömer'in vefatından sonra da devam ettirilmiştir. Hz. Osman halife olunca Mugire b. Şu'be'yi valilikten alarak yerine önce Sa'd b. Ebî Vakkas'ı, sonra da sırasıyla Velid b. Ukbe ve Said b. el-Âs'ı tayin etmiş ve bunlar eliyle Azerbaycan fetihleri Hz. Osman döneminde tamamlanmıştır. Tebliğimizde Azerbaycan bölgesinin fethinin nasıl ve kimler tarafından gerçekleştirildiği ve özellikle fetihlerden sonra bölgede yaşayan insanların kalplerinin fethedilmesi için hangi adımların atıldığı ve onların nasıl İslamiyet'i benimsedikleri hakkında bilgi vereceğiz. Bütün bu bilgileri fütuhat kitapları arasında en eskilerden ve en muteber olanlardan Belâzürî'nin Futûhu'l-Buldan'ından yararlanmak suretiyle vermeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Râşid Halifeler Dönemi, Azerbaycan Fetihleri, Azerbaycan Halkının Müslüman Olması

Presentation ID / Sunum No = 166

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Biçim ve Anlam Açısından Arap Gramerinde Sıfat-i Müşebbehe ve Türk Dil
Bilgisindeki Karşılıkları -Karşılaştırmalı İnceleme-**

Dr. Osman Arpaçukuru

Özet

Arapça öğrenimini öğrenciye önemli ölçüde anlaşılır kılan ve kolaylaştıran etkenlerden biri, Arapçanın morfolojik yapılarının kendi anadilindeki karşılıklarını bilmek ve bu ikisi arasında bağlantı kurabilmektir. Bu morfolojik yapılardan biri de “sıfat-ı müşebbehe”dir. Sıfat-ı müşebbehe, karmaşık bir yapıdır ve cümlede biçimsel ve anlamsal önemli görevler yerine getirir. Sıfat-ı müşebbeheyi tam olarak kavrayabilmek için bunun Türk dilindeki karşılığını bilmek ve ikisi arasında bağlantı kurmak gerekiyor. Bu yapılmadığı takdirde sıfat-ı müşebbehe konusu Türkçe konuşan öğrencinin zihninde boşlukta asılı kalmakta, kendine onun kavram dünyasında bir yer bulamamakta ve bu yüzden öğrenme tam manasıyla gerçekleşmemektedir. Böylece maddi ve manevi birtakım kaynakların da boşa gitmesi söz konusu olabilmektedir. Sıfat-ı müşebbehe konusu, Türkçe yazılmış Arapça gramer/sarf kitaplarında Türk dil bilgisi ile mukayeseli bir şekilde ele alınmamaktadır. Bu konuyu karşılaştırmalı olarak ele alan akademik düzeyde herhangi bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Dolayısıyla bu konuda geniş bilgi, kavrayış ve farkındalık oluşturacak çalışmalara olan ihtiyaç büyüktür. Bu araştırmada, sıfat-ı müşebbehe konusunun biçim ve anlamsal yönden öğrencinin algısına yaklaştırılmasına ve öğrenilmesinde karşılaşılan zorlukların giderilmesine katkı sağlama hedeflenmiştir. Bu amaçla Arapçanın sarf ilminin konularından sıfat-ı müşebbehe konusu, Türkçe dil bilgisindeki sıfat konusu ile karşılaştırmalı şekilde incelenmiştir. Çalışmada Arapça sarf kitaplarından ve Osmanlı Türkçesi ile günümüz Türkçesinde yazılmış dil bilgisi kitaplarından faydalanılmıştır. Konu, Arap dili grameri ve Türkçe dil bilgisine göre ayrı ayrı ele alınmış ve ardından veriler mukayese edilerek, farklılık ve benzerlikler gösterilmiştir. Araştırmanın sonunda görülmüştür ki: Sıfat-ı müşebbehe, fiilden türetilen ve değişmeyen, devamlı, sabit bir vasfı, durum ve niteliği bildiren kelimedir. Arapçada yaklaşık 20 vezni bulunmaktadır. Türkçede aynı konu, isim ve fiilden sıfat türetimi ve niteleme sıfatları başlıkları altında ele alınmıştır. Türkçede fiilden özellikle “-kan, -ken (-gan, -gen) ve -kın, kin (-gın, -gin)” ekleriyle yapılan (çalış-kan, alın-gan, dal-gın, piş-kin, düş-kün vb.) sıfatlar, Arapçanın sıfat-ı müşebbehesine karşılıktır. Her iki dilde de bu sıfatın hem semai hem de kıyasi biçimleri bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belagatı, Sıfat-i Müşebbehe, Türk Dil Bilgisi, Niteleme Sıfatları, Sıfat Türeten Ekler

Presentation ID / Sunum No = 167

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Din Eğitiminde Örnek ve Öncü Uygulamalarıyla Ashab-i Suffe ve Hz. Peygamber'in
(Sav) Eğitim Metodu**

Doç. Dr. Salih Aybey

Özet

Hız. Peygamber'in mescidinde barınan sahâbîlere verilen isim olan "ashab-ı suffa" adı, hem hadis ve sünnet, hem tasavvuf ve İslam medeniyeti hem de din eğitimi açısından ayrı bir öneme sahiptir. Mekke'den Medine'ye hicret ile birlikte kurulan Mescid-i Nebevi'nin, İslam medeniyetindeki merkezi konumunu düşündüğümüzde, Mescid'in bünyesinde yer alan Suffe'nin önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple önemi ve işlevi açısından ashab-ı Suffe'nin, asr-ı saâdetteki en önemli din eğitimi kurumlardan biri olarak derinlemesine incelenmek gerekmektedir. İslam tarihinde örnek ve öncü bir eğitim yuvası olan Suffe, İslam'ın ilk sistemli eğitim kurumu olup, İlk İslam "üniversitesi" olarak belirtilebilir. Suffe, Mescid-i Nebevi'nin arka tarafına kurulan, inşasından sonra Müslümanların birçok temel ihtiyaçlarının giderilmesinde, çok önemli görevler üslenen bir din eğitimi kurumudur. Nitekim bu kurumun görevlerden biri, Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye hicretiyle birlikte, muhacirlerden veya civar beldelerin Müslümanlarından Medine'de evi-barkı, malı-mülkü ve yanlarında sığınacak kimsesi olmayanların temel ihtiyaçlarının giderildiği mekân olmuştur. Başka bir görevi ise, Hz. Peygamber'den İslam'ı öğrenmek maksadıyla ister geçici bir süreliğine isterse kalıcı olarak Medine'ye gelenlerin İslam hakkındaki gerekli bilgileri elde ettikleri mektep olmasıdır. Üstlendiği bu konumuyla birlikte suffe, daha sonraları İslam'ın ortaya koyduğu medeniyetin, mescit merkezli olarak icra ettiği pek çok vazifelerin de ilham kaynağı olmuştur. Dolayısıyla suffe, Müslümanların ilim, edep ve meslek alanlarında talim-terbiye görerek bu hususlarda kendilerini yetiştirebilecekleri bir müessese olarak temayüz etmiştir. İşte bu çalışmada böylesi önemli bir din eğitimi kurumu olan ashab-ı suffe'nin önemi ve işlevleri üzerindeki durularak, Hz. Peygamber'in eğitim metodu analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ashab-i Suffa, Din Eğitimi, Mescid-i Nebevi, Asr-i Saadet

Presentation ID / Sunum No = 168

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ekmeleddin Nahcuvânî'nin Haz Teorisi: Şerhu'l-İşârât'ta Haz, Kemal ve Bilinç İlişkisi

Prof. Dr. Ömer Türker

Özet

Bilindiği üzere İbn Sînâ'nın el-İşârât ve't-Tenbîhât adlı eserinin sekizinci nematı haz incelemesine tahsis edilmiştir. Bu nemat, hazzın tarifini ve kısımlarını, hazzın farkındalıkla ve aklî idrakin muhtelif seviyeleriyle ilişkisini açıklama amacındadır. Nahcuvânî, İbn Sînâ'nın ifadelerini tavzih etmesinin yanı sıra birkaç meselede yoğunlaşır. Birincisi, ahiret inancı ile haz kavrayışı arasındaki ilişkidir. Nahcuvânî ahiret inancı olmaksızın aklî haz kavramından kelimenin hakiki anlamıyla bahsedileceğini iddia eder. İkincisi, kemal kavramının hazzı idrak eden kuvvelere bağlı olarak anlam değiştirdiği ve duyu güçlerinin birinin kemalinin diğeri tarafından ikâme edilemeyeceğidir. Üçüncüsü, hazzın bilinci gerektirmesi ile ikinci farkındalığın eşlik ettiği bilinci gerektirmesinin birbirinden farklı durumlar olduğudur. Dördüncüsü ise hakiki anlamda aklî hazzın tahakkuk edeceği ölüm sonrası hayatın cismani olacağını savunmanın tenasühü kabul etmeyi gerektireceği iddiasıdır. Tebliğde Nahcuvânî'den önceki İşârât şarihlerinin katkıları dikkate alındığında zikredilen meselelere Nahcuvânî'nin katkısı incelenerek haz teorisi belirginleştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Nahcuvani, İbn Sina, Haz, İdrak

Presentation ID / Sunum No = 169

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Filozoflar Tanrı'nın Cisim Olmadığını İspatlayamadı mı' Gazzâlî'nin Tasviri,
Muhyiddin Karabâğî'nin Yaklaşımı**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sami Baga

Özet

İslam felsefe-bilim tarihinin önemli metinlerinden biri olan Gazzâlî'nin Tehâfütü'l-Felâsife adlı eserinde Meşşâî filozofların görüşleri yirmi başlık altında sıkı bir eleştiriden geçirilmiştir. Söz konusu eleştirilerin nasıl değerlendirileceği ve İslam düşünce tarihine etkileri modern dönemde farklı değerlendirmelere konu olmuştur. Klasik oryantalist okuma biçimi bu eleştirileri İslam dünyasında felsefi düşüncenin sonunu getirecek süreci başlatan bir dönüm noktası olarak okurken, yakın zamanda yapılan yeni okuma biçimleri Gazzâlî'nin eleştirilerindeki psikolojik ve sosyal bağlamı da göz önünde bulundurmayı önermektedir. İbn Rüşd'ün bu eleştirilere verdiği cevapların yanı sıra Osmanlı dönemi müelliflerinin de Gazzâlî'nin iddialarını değerlendiren bir yaklaşımla bu geleneği devam ettirdikleri bilinmektedir. Ancak bu müelliflerin mütekellim yönlerinin baskın olması ile birlikte İbn Rüşd'ün cevaplarını neredeyse hiç dikkate almadan yaptıkları değerlendirmeler, bu geleneğin felsefi bir gelenek olup olmadığı hususunu da tartışma konusu yapmıştır. Gazzâlî'nin bu eserde ele alıp eleştirdiği başlıklardan her biri farklı bir önemi haiz ise de dikkat çekici başlıklardan bir tanesi de tanrının cisimliliği ile ilgilidir. Bu başlıkla Gazzâlî iddialı bir açıklama yaparak filozofların tanrının cisim olduğunu dahi ispatlamaktan aciz olduklarını iddia etmektedir. Öyle görünüyor ki Gazzâlî filozofların kesinlik iddialarının herkesçe anlaşılır bir konuda dahi hangi yönlerden sorgulanmaya açık olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ancak Tehâfüt geleneği içerisindeki pek çok düşünürün bu yaklaşım biçimini ciddi manada eleştirdiği görülür. Bu düşünürlerden biri de Muhyiddin Karabâğî'dir. Karabâğî, filozofların dini ilkelre aykırı olmayan bu türden görüşlerinin eleştiri konusu yapılmasını çok açık bir ifadelerle eleştirmekte ve bunu gereksiz bulmaktadır. Bu çalışmada Gazzâlî'nin bu konudaki tasviri ve onun dayanakları ortaya konulacak, sonraki Tehâfüt müelliflerinin bu iddiaya nasıl yaklaştıkları incelenecek, ardından Karabâğî'nin bu konudaki yaklaşımı değerlendirilecektir. Böylece Tehâfüt'ün nisbeten az ele alınan bir başlığının cisim teorisi açısından irdelenmesi, ayrıca Tehâfüt'ün nasıl anlaşılması gerektiği ile ilgili bir tartışma yürütülmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam Felsefesi, Tehâfüt Geleneği, Cisim Teorisi, Gazzâlî, Muhyiddin Karabâğî

Presentation ID / Sunum No = 170**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Hamza Nigârî Divanında Ayet İktibasları****Prof. Dr. Hasan Keskin****Özet**

XIX. yüzyılda Azerbaycan-Türk tasavvuf edebiyatının en güçlü temsilcilerinden biri hiç şüphesiz Nigârî mahlasıyla tanınan eş-Şeyh Seyyid Hamza Karabağî (ö. 1303/1886) dir. Azerbaycan'ın Karabağ bölgesinin Zengezur kazasının Bergüşad kasabasına bağlı Cicimli köyünde 1805 yılında doğan Nigârî eğitime erken yaşlarda Karabağ civarında başlamıştır. Daha sonra Amasya'da bulunan Hâlid-i Bağdâdî'nin halifesi İsmail Sirâceddin Şîrvânî (öl. 1269/1853)'nin yanında tahsilini tamamlamış aynı zamanda kendisine intisap ederek tasavvufi eğitimini de tamamlayarak hilafetnâme almıştır. Mîr Hamza Nigârî Nakşibendî tarikatının Halidiyye koluna bağlıdır. İbnü'l-Arabî çizgisinde bir tasavvuf anlayışına sahiptir. Ömrünün büyük bir kısmını Kars, Erzurum, Sivas, Harput (Elazığ), İstanbul ve Amasya'da geçirmiştir. Yaşadığı dönemin en önemli mutasavvıf ve şairlerinden biri olan Nigârî'nin, Dîvân-ı Seyyid Nigârî (Türkçe), Dîvân-ı Seyyid Nigârî (Farsça), Nigârname, Sâkinâme, Heşt-Behîşt, Çaynâme ve Tavzîhat isimli eserleri bulunmaktadır. Bir aşk şairi olan Nigârî; Fuzûlî, Yunus Emre, Molla Câmi, Hâfız Şîrâzî ve Mevlânâ gibi isimlerden etkilenmiş olup eserlerinde tasavvufun temel konularına geniş yer vermiştir. Nigârî'nin şiirlerinde tasavvufî mecaz ve mazmunlar sıklıkla kullanmıştır. Tasavvufî düşüncesini aşk, vahdet-i vücûd ve ehl-i beyt sevgisi temelleri üzerine inşa eden Nigârî, tasavvufî kişiliği, şiirdeki gücü, yetiştirdiği talebeleri ve eserleri ile döneminde etkin olduğu gibi günümüze kadar da tesirini sürdürmüştür. Harput'ta vefat eden Hamza Nigârî vasiyeti üzere Amasya'ya defnedilmiştir. Azerbaycan'da şiirleri en çok ezberlenen ve dilden dile dolaşan şairlerin başında gelen Hamza Nigârî'nin en önemli eseri Türkçe Dîvân'ıdır. Eser, 1883-84 yıllarında İstanbul'dayken tamamlanarak matbaaya verilmiş ve Süleyman Efendi Matbaası'nda 1301/1884'te, 1908'de ise Tiflis'te Gayret Matbaası'nda basılmıştır. Muzaffer Akkuş (2000), Azmi Bilgin (2003), Kurtuluş Altunbaş (2004) ve Nezaket Memmedli'dir (2010) tarafından yayımlanmıştır. Divân'da yaklaşık yedi yüz gazel bulunmaktadır. Divân-ı Seyyid Nigârî, oldukça hacimli bir eserdir ve klasik divan tertibinden farklı bir yapısı vardır. Nigârî şiirlerinin büyük çoğunluğunu aruz vezniyle yazmış, az sayıda şiirinde hece vezni kullanmıştır. Şiirlerinde Âzerî Türkçesi'nin özellikleri görülmektedir. Divan edebiyatının beslendiği pek çok zengin kaynak vardır. Bunlardan en önemlisi ve ilki Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an, Eski Türk Edebiyatının şekle ait birtakım özelliklerinden, muhtevasına ve bazı türlerin ortaya çıkışına kadar, hemen her alanda temel kaynak olmuştur. O devrin kültür ve bilim hayatı da esâsen bu kaynaktan yararlanmıştır. Yaşadıkları dönem

itibariyle, dönemin kültür, yaşayış ve düşünce tarzını yansıtan şairler divanlarında yer verdikleri âyet iktibasları ile de dönemini yansıtan bir ayna konumunda oldukları gibi Seyyid Nigârî de divanında zaman zaman âyetlerden alıntılar yapmıştır. Bazı âyetler şairlerin divanında genellikle yer almış ve farklı divanlarda aynı anlam bağı ile şiirlerde iktibas edilmiştir. Âyetlerin kullanıldığı anlam daireleri, şairden şaire değişebildiği gibi farklı şairlerin aynı âyeti birbirine benzer anlam ilişkileri ile kullandığı da olmuştur. Bazı âyetler pek çok şair tarafından iktibas edildiği gibi, bazı âyetler se sadece belirli divanlarda yer almıştır. Seyyid Nigârî'nin âyetlerden yaptığı iktibaslara örnek olarak şu mısraları gösterebiliriz: Sana şâyestesinden özge vasf itmez yakînimdür Ki “Lâ uhsî senâen” söyledükde server-i dâna “Kul hüvallâhü ahad” söyle demâdem ey dil Bin sene ömri ola ârife bir âyet yeter Biz bu tebliğimizde Hamza Nigârî'nin divanında yer alan âyet iktibaslarını ve bu âyetlerin yer şiirlerdeki kontekstini konu edineceğiz.

Anahtar Kelimeler: Hamza Nigârî, Dîvân, Ayet, İktibas

Presentation ID / Sunum No = 171**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Horasan'dan Harput'a Bir Eren: Şeyh Hüsametdin Aselî****Doç. Dr. Hüsametdin Karataş****Özet**

Türkistan coğrafyasından gelip Anadolu'yu yurt edinen atalarımız, ilk etapta bu toprakların Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamıştır. Fethedilen topraklar sadece siyasi, askeri ve iktisadi yönden değil aynı zamanda milli ve manevi yönden de imar ve inşa edilmiştir. Bu çerçevede Horasan Erenleri olarak bilinen münevver şahsiyetler, farklı dinsel gelenekler karşısında halkın ve yönetici erkin nasıl hareket edileceği konusunda rehberlik etmiştir. Ayrıca her biri Türk dini kültürünün ve Türk töresinin ışığında Yesevi ikliminden taşıdıkları ile Anadolu'yu Türk hoşgörüsü ile mayalamıştır. Anadolu fethedildikten sonra bu toprakların hem üstüne hem de altına Türk-İslam tamgası vurulmuştur. Nitekim "Nerede evliya/eren kabri varsa orası Türk toprağıdır. Evliyası/ereni olmayan yerde Türk yoktur" diyen Erol Güngör, bu durumu en iyi şekilde söze dökmüştür. Türk insanının gönlüne taht kuran Horasan Erenleri her şeyden evvel toplumda Allah dostu olarak kabul edilmektedir. Halk arasında onlar sadece isimleriyle anılmamakta bunun yanı sıra eren, evliya, şeyh, pir, baba, veli, alperen, gazi, şehit, mübarek ve dede gibi çeşitli sıfatlar kullanılmak suretiyle yüceltilmektedir. Nitekim Araştırmamıza konu olan Şeyh Hüsametdin Aselî de Horasan Erenlerinden olduğu iddia edilmektedir. Rivayetlere göre Şeyh Hüsametdin Aselî'nin 17. yüzyılda yaşadığı varsayılmaktadır. Aselî'nin kabri, o dönem Harput Sancağına, cumhuriyetin ilk yıllarında Elâzığ'a, günümüzde ise Tunceli ili Çemişgezek ilçesine bağlı olan Pulur köyündedir. Kaynaklarda Hüsametdin Aselî'nin hayatı hakkında yeterli bilgi olmamakla birlikte, onunla ilgili menkıbevi anlatımlar oldukça fazladır. Özellikle Osmanlı Padişahı IV. Murat'ın Bağdat seferi yolunda Aselî ile görüştüğü ileri sürülmektedir. Onların arasında geçtiğine inanılan ve halkın nazarında efsaneleşen bazı anlatımlar, yörede şeyhin keramet sahibi bir münevver olduğuna delil sayılmaktadır. Bu araştırma esnasında kaynaklardaki bilgilerden, mevcut anlatımlardan ve yöre halkının kabullerinden faydalanılmıştır. Ayrıca halk inanışları, halk dindarlığı ve kültürel gelenekler de dikkate alınmak suretiyle bilimsel ölçekte değerlendirmeler yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk İnanışları, Horasan, Harput, Evliya, Eren, Pir, Baba

Presentation ID / Sunum No = 172

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İslam Hukukunda İbâdet-Ahlâk İlişkisi

Doç. Dr. Recep Çetintaş

Özet

Sözlükte, boyun eğme, alçak gönüllülük, itaat, kulluk, tapma, tapınma gibi anlamlara gelen ibadetin dinî terminoloji de biri genel, diğeri özel olmak üzere iki anlamı vardır. Genel anlamıyla ibadet, kulun Allah’a karşı duyduğu derin saygı ve sevginin sonucu olarak O’nun rızâsına uygun işler yapmasını ve bu şekilde yapılan bilinçli davranışları ifade eder. Böylece tamamen dinî yükümlülüklerden başka kişilerin Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak için yaptığı her fiil ibadet olarak nitelendirilir ve mükâfatlandırılır. Bu amaçla fert ve cemiyet yararına ifâ edilen her hayırlı amel dinî bir anlam kazanır. Özel anlamda ibadet ise kulun Allah’a karşı saygı ve boyun eğmesini ifade eden, Allah ve resulü tarafından yapılması talep edilen belirli davranış şekilleridir. Fıkıh literatüründe ibadetin yaygın kullanımı da bu ikinci anlamındadır. İslâm’ın temel şartlarını oluşturan namaz, oruç, zekât ve haccın yanında dua, Kur’an okuma, kurban kesme, hayır ve infakta bulunma gibi davranışlar terim anlamıyla ibadetin belli başlı örneklerini oluşturur. Ahlâk ise, bu amellerin meyvesi, hayata davranış olarak yansımasıdır. Zira Allah’ın bütün emir ve yasaklarını yerine getirmek anlamında genel bir ibadet tanımı ile konuya yaklaştığımızda, ahlâkî ibadetten, ibadeti de ahlaktan soyutlamak mümkün değildir. Bunlar, bir birinin mütemmimidir, İslâm bütünü’nün parçalarıdır. Dolayısıyla adalet, hakkaniyet, doğruluk, emanet, merhamet, sabır, güler yüz, büyüklere saygı, küçüklere şefkat, insanlara karşı hoşgörü, paylaşma, tevazu, affedici ve dürüst olmak gibi ahlâkî erdemlere evrilmeyen bir ibadet özünden uzak ve şekilden ibaret kalır. Halbuki ibadetlerin emredilmesindeki belli başlı hikmetlerden biri de insanları bu ahlâkî hasletlere yönlendirmektir. Bu çalışmamızda ibadet-ahlâk ilişkisini ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, İbadet, Ahlak, Emir, Yasak

Presentation ID / Sunum No = 173

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ'ın Hristiyanlık Tarihi

Dr. Öğr. Üyesi Aliya Mutallimova

Özet

Karabağ topraklarında belirli dönemlerde farklı dinler birbirinin yerini almasına rağmen, dinler ve dini inançlar değişse de, halk genellikle savunduğu ve koruduğu tarihi ve etnik yapısını, gelenek ve göreneklerini, milli kimliklerini korumuşlardır. Ancak bu her zaman ve her yerde aynı şekilde olmamıştır. Bu bölgenin ana nüfusu, gelme Ermenilerden farklı olarak, köken, dil ve kültüre göre, binlerce yıldır Büyük Kafkas Dağları ve Aras Nehri arasında yaşayan Kafkas dil grubunun Türk kökenli etnik gruplarından oluşuyordu. Aynı zamanda bu dönemde zamanın ve çağın etkisine bağlı olarak, manevi kültürün ayırt edici özelliklerinin ortaya çıktığı bağlantılı olarak farklı yaşam biçimleri, dini ideolojiler vardı. Azerbaycan'ın diğer topraklarından farklı olarak Karabağ topraklarında devam eden dini çekişmeler daha sonra bölgede büyük değişimlere yol açmıştır. Hristiyanlığın Kafkas Albanyası'nda yayılması, Havarî Elisey'in MS 54 - 57 yıllarında misyonerlik faaliyeti ile ilişkilendirir. Bu nedenle Alban Kilisesi'ne apostolik denilmektedir. Bu, hem Kafkasya'da hem de Hristiyan dünyasındaki en eski Hristiyan kiliselerinden biridir. Kafkas Albanyası geleneği, Hristiyanlığın yayılmasında birbirini izleyen iki döneme ayırır. İlki, havariler Thaddeus, Bartholomey ve Havarî Thaddeus - Elisey'in öğrencisi isimleriyle ilişkili havarilik dönemi. Bu döneme geleneksel olarak Syrophilian dönemi denir ve bu, IV. Yüzyıldan önceki zamana kadar uzanır. İkinci dönem (Grecophile), Aydınlatıcı Gregory ve Alban kralı Urnayr'ın adıyla ilişkilidir. Albanya Hristiyanlığın İslam'a geçiş dönemi, Karabağ'ın dağlık bölgelerinde yaşayan otokton Alban Hristiyanların, Hristiyan dini ideolojisine bağlı kalmaya devam etmelerinden yararlanarak 19. yüzyıldan itibaren birçok Ermeni aile, oraya yerleşmiş. Yerel Alban Hristiyanları Gregoryen inancına dönüştürdükten sonra, asimile olmuşlar ve Hayklar diye isimlendirilmişler, topraklara ise "hayk ülkesinin bir parçası" olarak göstermişlerdir. Böylece yapılan çalışmalar, Yukarı Karabağ'ın maddi ve manevi kültürünün Azerbaycan'ın maddi ve manevi kültürünün ayrılmaz bir parçası olduğunu göstermekte ve bu konuda zıt düşüncelerin tutarsızlığını kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Hristiyanlık, Alban Kilisesi, Din,

Presentation ID / Sunum No = 174

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kebes Tablosu ve İslam Ahlak Düşüncesindeki Yansımaları

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Turan

Özet

Platon'un Phaedo adlı eserinde yer verdiği karakterler arasında yer alan Kebes, Sokrates'in öğrencisi ve önemli takipçilerinden birisidir. İnsan yaşamını doğumdan ölüme kadar ahlakî bir bakışla ele alan ve Kebes'e ait olduğu iddia edilen eser, Kebes Tablosu ya da Bilmecesi olarak bilinir. Bu tabloda yaşam, birbirini içine alan hazireler ve bu hazireler içine yerleştirilmiş kimi erdeme kimi de erdemsizliğe sevk eden karakterler üzerinden izah edilir. Kinik ve stoacı ahlak anlayışına da uygun olan bu ahlakî yaşam tablosu, Hâlidî Hikmet tasavvurunun bir parçası olarak İslam dünyasına aktarılmıştır. Bu hikmet anlayışına göre dünya milletleri arasında hakikatin tezahürleri farklı görünse de özünde hakikat aynı şeydir. İlk dönemlerden itibaren İslam dünyası kendilerinden önce ortaya konan ahlak literatürünü titiz bir elemeye tabi tutmuş ve uygun gördüklerini bünyesine katmaktan geri durmamıştır. Kebes Tablosu' u iddia ve içerik olarak İslam ahlak düşüncesine ters değildir, bundan dolayı bazı İslam düşünürleri eserlerinde bu tabloya ve açıklamasına yer vermişlerdir. Bu çalışma bu çerçevede antik döneme ait olan Kebes Tablosu'nun İslam dünyasına hangi yollarla girdiğini ve nasıl alımlandığını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kebes Tablosu, Hâlidî Hikmet, İslam Ahlak Geleneği

Presentation ID / Sunum No = 175

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Klasik İslam Kaynaklarında Ayet ve Hadislerin Yorumlanmasında Kafkasya-
Azerbaycan Coğrafyasına Dair Zikredilen Olay ve Yerlerin Tespit ve Tahlili**

Doç. Dr. Yakup Bıyıkoglu

Özet

Bu akademik bildirimizde ayet ve hadislerin izahında Kafkasya ve özellikle Azerbaycan coğrafyası ile ilgili olarak klasik İslâmî kaynaklarda zikredilen olay ve yerlerin tespit ve tahlili yapılacaktır. Bunun için öncelikli olarak tefsir ve hadis kaynakları ve konunun temellenmesi için bölge tarihi alanında yazılmış eserler taranıp literatür tespitinde bulunulacaktır. Dört Halife Dönemi İslâm fetihleri esnasında Kur'an tarihi alanına dair kıraat ilmi ile alakalı olarak zikredilen bir takım olayların Kafkas ve Azerbaycan bölgesinde meydana geldiği tefsir ve hadis kaynaklarında geçmektedir. Yine Kehf sûresi 94-97. ayetlerde geçen Zülkarneyn kıssasında zikredilen Ye'cüc ve Me'cüc'ün zulmü karşısında, bölge halkının isteği üzere Hz. Zülkarneyn'in inşa ettiği seddin bu coğrafyada bulunduğu kaynaklarda zikredilmektedir. Ayrıca bir görüşe göre de tarihte yaşamış "Ashâbü'r-ress" isimli topluluğun, İbn Abbas'a göre Azerbaycan bölgesinde yaşamış ve peygamberlerini öldürmüş bir kavim oldukları rivayet edilir. Farklı olarak da bunların, Hz. Şuayb'ın kavmi oldukları, peygamberlerini dinlemedikleri için cezalandırıldıkları da öne sürülmüştür. (Kurtubî, el-Câmi li Ahkâmi'l-Kur'an, XIII, 32; Âlûsî, Meâni'l-Kur'an, XIX, 19) Yine Klasik dönem kaynaklarda İslâm Tarihi ve kültürü bağlamında bu coğrafyada cereyan eden birtakım olaylara da işaret edildiği görülmektedir. Sonuç olarak belirtilecek olursa bu bildiride klasik dönem İslâm kaynaklarda zikredilen Azerbaycan bölgesine dair olay ve mekanların zikredilecektir. Böylece söz konusu coğrafyanın fetihler sonrası İslâm tarihi ve kültürü bağlamında önemi ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Azerbaycan, Tefsir, Kur'an, Hadis, İslâm Tarihi ve Coğrafyası.

Presentation ID / Sunum No = 176

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kütüb-İ Sitte'nin Şekillenmesinde Azerbaycanlı Muhaddislerin Rolü

Doç. Dr. Hikmetullah Ertuş

Özet

Allah'ın son elçisi olarak gönderilen Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s) Kur'an-ı Kerim'i tebliğ ve tebyinle memur edilmiştir. O, nazil inen vahyi insanlara iletmiş, emredilen hususların uygulama boyutlarını tatbikatıyla ortaya koymuştur. Kur'an-ı Kerim'in işaret ettiği örnek şahsiyeti Müslümanlar için model alınmış böylece ondan tevarüs eden her türlü söz, fiil ve takrire dair peygamberi miras ilk andan itibaren itina ile korunmaya çalışılmıştır. Sahabe, tabiin, tebe-i tabiin dönemleri başta olmak üzere günümüze gelene kadarki süreçte Müslümanlar Peygamberi bu mirasın korunması ve aktarılması hususunda büyük bir çaba içerisinde olmuşlardır. Bu husustaki en önemli çaba kuşkusuz Temel İslam Bilimlerinden Hadis ilmine aittir. Zira hadisin konusu peygamberi bu mirastır. Bu sebeple muhaddisler hadisi, Hz. Peygamber'e (s.a.s) izafe edilen her türlü söz, fiil, takrir ve onun ahlakı ve fiziksel vasıf şeklinde tanımlamışlardır. Muhaddisler, peygamberî bu mirasın korunup aktarılması amacına dönük olarak, pek çok eser meydana getirmişlerdir. Bu eserlerin meşhuru ve en çok güven duyulanlarını ifade etmek üzere Kütüb-i Sitte kavramı kullanılır. Kütüb-i Sitte, el-Buhârî'nin (ö.256), Müslüm b. Haccâc el-Kuşeyrî'nin (ö.261) el-Câmiu's-sahîh adlı eserleri ile Ebû Dâvûd (ö. 275), İbn Mâce (ö. 273), et-Tirmizî (ö. 279/892), en-Nesâî'ye (ö. 303) ait es-Sünen adlı çalışmalarını kapsamaktadır. Çalışmamız Hz. Ömer (r.a.) döneminden itibaren İslam ile tanışmış olan Azerbaycan topraklarının yetiştirdiği muhaddisler ile ilgilidir. Tabakat ve ricâl eserlerine bakıldığında Azerbaycan coğrafyasının çok sayıda ilim ehline beşik olduğu görülmektedir. Biz ise burada hadis alanına münhasır olarak özellikle Kütüb-i Sitte musanniflerinin şuyuhu tabakası içerisinde yer alan hicri ilk üç asır Azerbaycanlı muhaddisleri ele alarak onları Buhârî, Müslim, Ebû Dâvûd, İbn Mâce, Tirmizî, ve Nesâî'nin hocaları olup/olmama bakımından inceleyeceğiz. Bu çerçevede çalışmamız Azerbaycanlı muhaddisleri kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Azerbaycan, Kütüb-i Sitte, Muhaddis

Presentation ID / Sunum No = 177**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Muhammed B. Ahmed El-Hûyî Ed-Dımeşkî ve Ekālîmu't-Te'âlîm İsimli Eserinin
İbadetler Bahsi****Dr. Öğr. Üyesi Emine Nurefşan Dinç****Özet**

Bu çalışmada Ebû Abdullâh Şihâbuddîn Muhammed b. Ahmed b. el-Halîl b. Se'âde el-Hûyî ed-Dımeşkî ile bu âlimin Ekālîmu't-te'âlîm isimli eserinde yer alan ibadetler konusunun tanıtılması hedeflenmektedir. Dımaşk'ta doğmuş ve yine Dımaşk'ta vefat etmiş olan müellif aslen Hoy şehrine mensuptur ve 1229-1294 (626-693) yılları arasında yaşamıştır. Çok yönlü bir âlim olarak yetişen Muhammed b. Ahmed el-Hûyî ilim tahsili için İsfahan, Bağdat, Mısır ve Şam'da bulunmuş, hadis, tefsir, fıkıh, nahiv, tıp, hendese ilimlerinde kendisini geliştirmiştir. Tahsilini tamamladıktan sonra Kudüs Halep, Mısır ve Dımaşk'ta kadı olarak görev yapmış, aynı zamanda telif çalışmalarında da bulunmuştur. Eserlerinden bir kısmı tabedilmiş ve günümüz ilim dünyasının istifadesine kazandırılmışken bir kısmı mahtût olarak yazma eser kütüphanelerinde yer almaktadır. Ekālîmu't-te'âlîm de müellifin matbu' olmayan eserlerindendir. Eserin üç yazma nüshası tespit edilerek bu çalışmada esas alınmıştır. Ekālîmu't-te'âlîm gerek sistematığı gerek temas ettiği konular itibarıyla dikkat çekici bir eserdir. Müellif bu eserini yedi bölüme ayırmış, her bir bölümünü bir ilme tahsis etmiştir. Eserin ilk bölümü tefsir, ikinci bölümü hadis, üçüncü bölümü fıkıh, dördüncü bölümü dil ve belagat, beşinci bölümü tıp, altıncı bölümü hendese, yedinci bölümü ise hesap ilmine hasredilmiştir. Herbir bölüm de yedi kısma ayrılmış, bu kısımlar da çoğunlukla yedi başlık altında düzenlenmiştir. Fıkıh ilmine ayrılan bölümdeki ilk kısmın konusu ibadetlerdir. Bu kısımda müellif özellikle ibadetlerin hikmetleri üzerinde ayrıntılı bir şekilde durmuştur. Bu yönüyle Ekālîmu't-te'âlîm'in ibadetlere dair kısmı hikmet-i teşrî'i konu alan eser ve çalışmalar arasında değerlendirilebilir. Bu çalışmanın ilk kısmında müellif ve Ekālîmu't-te'âlîm isimli kitabı tanıtılmaktadır. İkinci kısımda ise eserdeki ibadetler kısmı değerlendirilmekte, hikmet-i teşrî'e dair diğer kitaplarla mukayese edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed B. Ahmed El-Hûyî Ed-Dımeşkî, Ekālîmu't-Te'âlîm, Fıkıh

Presentation ID / Sunum No = 178**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Muhammed Cân Yûsuf El-Karabâğî'ye Göre İsbât-i Vâcib Problemi****Doç. Dr. Hatice Toksöz****Özet**

İslam düşüncesinde gerek fikirleri gerekse eserleri ile etki eden pek çok düşünür, farklı coğrafyalara ilmî seyahatlerde bulunmuştur. 15. yüzyıl ve sonrasında da Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'a bu şekilde ilmî seyahatler yapılmıştır. İlim tahsili için Osmanlı Devleti'nin başkentine Azerbaycan'ın Karabağ bölgesinden birçok âlimin geldiği bilinmektedir. İslam düşüncesinde eserleriyle etki eden Karabağlı bilginlerden biri de Yusuf b. Muhammed Cân el-Karabâğî el-Muhammed Şâhî'dir. Yusuf b. Muhammed Cân el-Karabâğî'nin doğum yeri ve eğitimi hakkında bilgi yoktur. 1035/1625-26 yılında vefat etmiştir. Tefsir ve kelam ile ilgili birçok eser kaleme almıştır. Eserlerinden bazıları; Risâle fî Tefsîri Sûreti'l-Feth, Ta'likâ alâ Şerhi Celâli'd-Devvânî li'l-Akâdidi'l-Adudiyye, Şerhu Risâleti İsbâtî'l-vâcib li'd-Devvânî'dir. Muhammed Cân Yûsuf el-Karabâğî'nin Vâcib'in ispatı problemini ele aldığı biri telif diğeri de şerh olmak üzere iki metni bulunmaktadır. Telif metninin mukaddime kısmında kendi ismi İbn Muhammedcân Yûsuf el-Karabâğî el-Muhammed Şâhî şeklinde geçmektedir. Ardından bu risâlede isbât-ı vâcib problemini ele almayı amaçladığını ifade etmektedir. Yusuf el-Karabâğî, Celâleddin Devvânî'nin Risâleti İsbâtî'l-vâcibi'l-kadîme adlı eseri üzerine Şerhu Risâleti İsbâtî'l-vâcib adlı şerhini yazmıştır. Bu şerh Devvânî'nin metninin tamamını kapsamaktadır. Türkiye Kütüphanelerinde Yusuf el-Karabâğî'nin telifi olan İsbât-ı Vâcib risalesinin iki, şerhinin de üç nüshasını tespit edilmiştir. Bu nüshalar, Süleymaniye Kütüphanesi Carullah Efendi Koleksiyonu 1210 numarada, Süleymaniye Kütüphanesi Laleli Koleksiyonu 2206 numara ve Selimiye 791 numarada kayıtlıdır. Bu çalışmada, Yusuf el-Karabâğî'nin isbat-ı vâcib görüşleri, Risale İsbâtî'l-vâcib ve Şerhu Risâleti İsbâtî'l-vâcib adlı eserleri çerçevesinde Celâleddin Devvânî'nin görüşleriyle mukayeseli bir şekilde incelenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yusuf El-Karabâğî, İsbât-i Vâcib, Vâcib, Varlık.

Presentation ID / Sunum No = 179

Oral Presentation / Sözlü Sunum

On Mütashabihat: Theological Background of the Approach of the Iraqi Hanafis to the Subject

Doç. Dr. Ömer Yılmaz

Abstract

The Quranic revelation has a simple, clear, and easy-to-understand language. However, not all verses in the Qur'an are at the same level in terms of clarity and intelligibility. This distinction between verses is expressed in the Qur'an as follows: “He is the One Who has revealed to you ‘O Prophet’ the Book, of which some verses are precise—they are the foundation of the Book—while others are elusive. Those with deviant hearts follow the elusive verses seeking ‘to spread’ doubt through their ‘false’ interpretations—but none grasps their ‘full’ meaning except Allah. As for those well-grounded in knowledge, they say, ‘We believe in this Quran. It is all from our Lord.’ But none will be mindful ‘of this’ except people of reason.” The differences in the interpretation of the verse have led to discussions about the understanding of mütashabihat. According to some scholars, no one knows the meaning of mütashabih verses except Allah. Some said that those well-grounded in knowledge understand the mütashabih verses. This discussion presents historical, geographical, political, and theological connections. Some of these links have been mentioned but require further attention.

Anahtar Kelimeler: Qur'an, Mütashabih, Hanafism

Presentation ID / Sunum No = 180

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Savaşın Din ve Psikoloji Bağlamında İncelenmesi

Nurşen Yüksel

Özet

Kökenlerini insanlık tarihi kadar eskiye dayandırabileceğimiz savaş olgusu çok eski çağlardan bu yana tüm şiddet ve canlılığıyla kendisini gözler önüne sermektedir. Nitekim temel insan haklarının bilinçsiz bir şekilde ihlal edildiğine şahit olunduğu savaş ortamları, toplumun ve bireylerin en temel hakkı olan yaşam hakkını da ellerinden almakta, insanlığa karşı büyük suç işlemektedir. Yüzyıllardır dünyada milyonlarca insan savaşların etkisiyle mağdur olmakta ve yaşamını yitirmektedir. Tarihin farklı zaman ve mekanlarında meydana gelmiş, çeşitli yapılar ile kendisinden söz ettiren savaşların psikolojik ve fiziksel birçok olumsuz etkisi insanların hayatlarını da yaşamayı güç duruma getirmektedir. Savaş yüzünden milyonlarca insan ölme, sakat kalma, evsiz kalma, zorunlu göç etme, kötü muamele görme, hasta olma, ötekileştirilme, dışlanma, yoksulluk çekme gibi güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bir nevi insanlık tarihi yaradılışının ilk anından bu yana savaşlar ve bu savaşların olumsuz etkileri ile şekillenmektedir. Savaşların ve savaş ortamlarının meydana getirdiği olumsuz etkilerden kurtulmak isteyen insan savaşın nedenlerini araştırıp meydana getirdiği olumsuz koşullardan kurtuluş yolları aramaktadır. Günümüz dünyasında da bütün sıcaklığı ile hissedilen savaş olgusunun farklı yönleri ile incelenmesinin yanında alan yazında savaş ile yakın anlamda kullanılan kavramların psikolojik kökenlerinin analiz edilmesi gerekmektedir. Bu çalışma savaş ve yıkıcılığa yol açan insanın saldırgan davranışlarının altında yatan sebepleri tartışmakta, insanın saldırgan doğasının kaynağını inceleyerek anlamaya çalışmanın yanında, savaşın insanlarda meydana getirdiği psikolojik etkilerle beraber din ve dindarlık bağlamında savaş olgusunu incelemeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, Din, Dindarlık, İnsan Doğası

Presentation ID / Sunum No = 181**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Selçuklular Döneminde Azerbaycanlı Fıkıh Âlimleri ve Fıkıh İlmine Katkıları****Doç. Dr. Ömer Menekşe****Özet**

Türk-İslam kültür ve medeniyetinin anayurdu Orta Asya olmakla birlikte, özellikle bu büyük kültür ve medeniyetin geliştiği ve olgunlaştığı yerler Horasan, Azerbaycan, Karabağ, Nahcivan ve Tebriz gibi bölgeler olmuştur. Orta Doğu, Anadolu ve hatta Balkanlara kadar uzanan geniş bir sahada Müslüman Türk milletinin geliştirdiği ve zirveye çıkardığı birer ilim ve kültür eseri olan eserlerin ilk tohumları Orta Asya’da atılmış, Selçuklu İmparatorluğu’nun hâkimiyet sahası içerisinde bulunan Kafkaslarda ve Ön-Asya’da gelişmiş, Anadolu ve Balkanlar’da en ihtişamlı devrini yaşamıştır. Şüphesiz Selçukluların oluşturduğu medeniyet ortamının ilim ve irfan tarihimize önemli bir yeri vardır. Azerbaycan tarihçileri tarafından Azerbaycan’ın “Altın Çağı” ve “İntibah devri” olarak adlandırılan Selçuklular dönemi de aslında bütünü itibarıyla bu nitelermeyi fazlasıyla hak etmektedir. Zira Selçuklu Anadolu’su, bilim, edebiyat, tasavvuf, hatta bürokrasi alanında önde gelen uluslararası simaları barındırmıştır. Başta Azerbaycan olmak üzere Orta Asya’dan, Horasan ve Endülüs’ten Anadolu’ya gelen ulema, şura, üdeba, sanatkâr, sûfî ve bürokratlar özellikle XII-XIV. yüzyıllarda bu topraklarda yaşamış, hatta bir kısmı burada defnolmuştur. Bu simalar yalnızca isim olarak kalmamış, bu topraklara çok çeşitli tasavvuf, kültür ve düşünce akımlarını da taşımış, Anadolu’yu renkli ve parlak bir bilim, kültür ve düşünce merkezi haline getirmişlerdir. Başta Anadolu ve Azerbaycan coğrafyası olmak üzere, İslam dünyasının her yerinde izleri görülen Azerbaycan menşeli âlimlerin büyük bölümü, tasavvufun yanı sıra hadis, tefsir, fıkıh, felsefe ve edebiyat gibi alanlarda kıymetli eserler vermiştir. İşte bu çalışmada da Aynülkudât Hemedanî el-Miyâne’î (ö. 525/1131), Kadı İzzeddin Muhammed er-Râzî el-Urmevî, (ö.654/1256), Kadı Şehâbeddin en-Nahcivânî (ö.664/1265), Sirâcüddîn el-Urmevî (ö. 682/1283), Safiyyüddîn el-Hindî el-Urmevî (ö.715/1315) gibi Selçuklular döneminde yaşamış Azerbaycan’lı fakihler ve ortaya koydukları fikhî çalışmalar ele alınmıştır. Anadolu ve Azerbaycan arasında kurulan kültür köprüsünün mimarları olan bu âlimlerin fıkıh ilmine katkıları, tarih, tabakat ve biyografik eserlerden elde edilen malumat değerlendirilmek suretiyle ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Azerbaycan, Selçuklular, Fakih

Presentation ID / Sunum No = 182**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türk Geleneğinde Kur'ân Tefsiri (Mâtürîdî Örneği)****Dr. Nurten Kula****Özet**

Mâtürîdî'nin asıl adı, Ebû Mansûr Muhammed b. Muhammed b. Mahmûd el-Mâtürîdî es-Semerkandî (ö.333/944)dir. Nisbet edildiği Mâtürîd, bugün Özbekistan Cumhuriyeti'nin sınırları içinde bulunan Semerkant'ın dış mahallesidir. Ebû Mansûr Çağ itibariyle, tefsir tarihinin ilk asırlarında yaşamıştır. Bu asırda (h.III. asır) Kur'ân-ı Kerim'i anlama, açıklama ve uygulama süreçlerinde değişik yorumların olduğu ve Mutezile gibi farklı anlayışların dinamik olduğu bir dönem idi. Bütün bunlarla beraber Mâtürîdî, ehl-i sünnet akidesini Şia, Mutezile, Bâtınlık gibi akımlara karşı başarıyla müdafaa etme noktasında temayüz etmiş bir şahsiyettir. "Te'vilâtü'l-Kur'ân" diye bilinen meşhur tefsirinde, ehl-i sünnet anlayışını, âyet-i kerimeler çerçevesinde yaptığı açıklamalarla ortaya koymuştur. Günümüzde bu eseri, bir temel kaynak ve kültür hazinesi durumundadır. Ehl-i sünnet anlayışı, kelam, tefsir, fıkıh ve tasavvufa dair "Tevilât" adını verdiği yorumları, kendi döneminin mevcut şartlarında oluşmuştur. Bu makalede, Türk geleneğinde Kur'ân tefsirinin ilk sıralarında yer alan Mâtürîdî'nin "Te'vilâtü'l-Kur'ân" adlı eserini, tefsir metolojisi açısından ele alacağız. Dirayet metoduyla beraber rivayetlere yer verilen tefsirinde, Kur'ân'ın ana konuları çerçevesinde yapılan yorumlara temas edeceğiz. Ulûmu'l- Kur'ân yönüyle Te'vil-Tefsir, Esbab-ı Nüzûl, Muhkem-Müteşabih, Hurûfu Mukattaâ, Kıraât Farklılığı, Kur'ân'ın İcâzı vb. konularda hangi açıklamalara yer verdiğini örneklerle ortaya koyacağız.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân-i Kerim, Tefsir, Mâtürîdî, Te'vilât, Türk Geleneği.

Presentation ID / Sunum No = 183

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yunus Emre'nin Yaşadığı Topluma Dair Gözlemleri

Dr. Öğr. Üyesi Rauf Kahraman Ürkmez

Özet

Sufi şair Yunus Emre, Türk kültür ve edebiyatının en mümtaz simalarından biridir. Politik ve sosyoekonomik açıdan sancılı ve sıkıntılı bir dönemde ve muhitte, takriben 1240-1320 yılları arasında Orta Anadolu'da yaşamıştır. Mürşidi Tapduk Emre'nin dergâhında geçen uzun ve çetin bir tasavvufi terbiye ve tekâmül sürecinden sonra terennüm etmeye başladığı şiirleri, henüz hayatta iken dilden dile, gönülden gönüle yayılmıştır. Düşünce ve öğretilerini yaymak gayesiyle Anadolu şehirleri dışında Şam, Şiraz, Bağdat, Tebriz, Nahçıvan gibi yerlere irfan seyahatleri düzenlemiş; “yukarı iller” dediği Azerbaycan'a kadar uzanmıştır. Şiirlerinde sâde bir dil ve samimi bir üslupla ele aldığı insan merkezli konular, sorunlar ve çözüm önerileri, bir yandan onun edebî zevkini ve dehâsını yansıtmakta diğer yandan da onun yüksek bir sorumluluk duygusuna sahip olduğunu göstermektedir. Zira şiirlerinde işlediği üretim–tüketim, varlık–yokluk, zenginlik–fakirlik, neşe–hüzün, diğerkâmlık–hodkâmlık vb. pek çok temanın satır aralarına bakıldığında, onda toprağının, döneminin ve toplumunun özelliklerine uygun “gerçek bir yaşantı” olduğu fark edilecektir. Yunus Emre'nin topluma mal olan şahsiyeti ve şiirleri bu gözle incelendiğinde, onların 13-14. yüzyıl Anadolu toplumunu daha derinden anlama hususunda araştırmacılara çeşitli imkânlar sunduğu görülecektir. Bu durum, söz konusu dönem için vârit olan kaynak yetersizliği sıkıntısını, bir nebze de olsa, hafifletecektir.

Anahtar Kelimeler: 13-14. Yüzyıl, Anadolu, Toplum, Yunus Emre

Presentation ID / Sunum No = 184

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Human Dignity Bioethics and Law

Prof. Dr. Bejtulla Demiri

Abstract

The idea of human dignity appears since Greek and Roman times. It continues with the development of Christianity and Islam, in the Middle Ages, the Renaissance and until now days. After World War II, it became an imperative revitalization and reenforce the concept of human dignity. Based on that the obligation to respect the concept of human dignity has been included in the international conventions and constitutional systems of a number of countries. With social and technological progress, the concept of human dignity also appears in health care, connecting law and bioethics, concerning situations likely to arise from the start to the end of life. Human dignity represents human beings not only main part of the nature but as a component of harmony with others elements, aware of its responsibility for transformation and changing system of production and consumption. Bioethics, generally can be classified as a branch of ethics, but it is also interdisciplinary science; it's started in biology and medicine developed in philosophy and ended in constitutions and laws.

Anahtar Kelimeler: Key Words: Human Dignity, Bioethics, Law, Ethics, Production, Consumptions, Philosophy.

Presentation ID / Sunum No = 185

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Human Rights Violations During the Covid-19 Pandemic

Asst. Prof. Dr. Nikola Dacev

Abstract

The pandemic defined as an epidemic spread to larger regions is not unknown in the world. There are many pandemics in history that have had far-reaching consequences for humanity, but so far there has been no pandemic of this magnitude and such consequences as the Covid-19 pandemic. It has literally paralyzed life and led to unprecedented health, economic, political consequences on a global scale. Governments across the world have taken exceptional measures in response to the Covid-19 pandemic. Some measures were justified and accepted by majority of the citizens, but some measures were not and people have protested in many countries, especially related to the restrictions and violations of the human rights. In this paper the main focus will be on the need, content and effects of those disputable measures incorporated into new laws or decrees with a force of law to combat the coronavirus. The legislation adopted during the pandemic of the Republic of North Macedonia that directly violated the basic human rights guaranteed by the Constitution will be analyzed in the paper, although many other countries had similar regulations. Therefore, the conclusions in the paper can refer to those countries also. The key question that needs an answer is the appropriateness of those measures contained in the decrees, whether and to what extent they prevented the spread of the virus and were the restrictions of the human rights justified or not? But it is also equally important to find the answer to the question of the role of the legal systems, whether law as such will continue to exist in the same form and with the same content or we are already in the process of creating the so-called pandemic law.

Anahtar Kelimeler: Human Rights, Decrees, Pandemic Laws, Violations, Covid-19

Presentation ID / Sunum No = 186**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Algı Cinsiyet ve Eğitim Düzeylerine Göre Acil Servis Başvurularının Değerlendirilmesi****Doç. Dr. Serhat Karaman****Özet**

Acil sağlık problemi geliştiğinde acil sağlık sisteminin etkili biçimde sunulması, doğru tanı ve uygun tedavi açısından büyük önem arz eder. Bununla birlikte, Covid 19 pandemi döneminin başlamasıyla birlikte tüm sağlık hizmetlerindeki iş yükünde arttığı aşikârdır. İş yükü artışı sağlık çalışanlarında kimi zaman aşırı yorgunluğa ve bıkkınlığa neden olmaktadır. Bireyler basit sağlık problemleri geliştiğinde bu durumu acil olarak değerlendirebilmektedir. Algıların davranışa neden olan itici bir güç olma özellikleri dikkate alınarak, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyleri, acil servis algıları, yıllık acil servis başvuru sayıları ve gereksiz başvuru sayıları incelemeye tutulmuştur. Veriler anket yoluyla toplanmıştır. Bu kesitsel çalışma ile kişilerin acil servis algıları ve başvurularının değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Araştırma verileri 2022 Nisan ayında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi kampüsünde öğrenim gören öğrenci ve akademisyenler arasında anketimize gönüllü katılanlardan elde edilmiştir. Ankete katılanlardan verileri eksiksiz olan 403 kişi değerlendirmeye alınmıştır. 403 kişinin verileri incelendiğinde 14, 63 yaş aralığında, 50,6% erkek, 49,4% kadın olduğu görüldü. Çalışmaya dahil edilenlerin eğitim düzeyleri 51,1% lisans, 25,4% ortaöğretim, 9,8%önlisans, 9,3% yüksek lisans, 4,4% doktora idi. Acil servis denildiğinde katılımcıların algıları yaklaşık 57,9% ilk müdahale, 11,5% kargaşa, 8,3% gereklilik, 7,6% kolay sağlık hizmeti, 5,4% ulaşılabilirlik, 4,2% enjeksiyon ve serum tedavisi, 2% hastalığın tanısı ve 2% canlandırma idi. Herhangi bir sağlık problemi olduğunda 38,4% acil servisleri, 32,3% ilgili polikliniği ve 29,3% aile hekimini tercih ettiği görüldü. Rahatsızlığının acil olmadığını bildiği halde 20,8% acil servislere başvurduğu görüldü. Erkek cinsiyette ve eğitim düzeyi arttıkça gereksiz acil başvuruların arttığı görüldü. Acil servis denildiğinde kargaşa algısı oluşturanların 39,1% erkek, 60,9% kadındı. Gereklilik algısı oluşturanların 64,7% erkek, 35,3% kadın olduğu görüldü. Bir yılda acil servis başvurusu 3 ve üzerinde olanların 41,7% gereksiz başvuru olduğu görüldü. Gereksiz başvurular, artan iş yükü ve gereksiz maliyet artışlarına sebep olurken acil sağlık hizmet sunum kalitesini de olumsuz yönde etkilemektedir. Bu konuda yasal düzenlemeler yanında bireylerin farkındalıkları da artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Acil Servis, Algı, Gereksiz Başvuru, Maliyet Artışı, İş Yüğü

Presentation ID / Sunum No = 187

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Anne Sütü İle İlgili Bilgi İhtiyacının Google Trendler Kullanılarak Belirlenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Sevim Çimke
Öğr.Gör. Dilek Yıldırım Gürkan

Özet

Giriş: Bebek ve çocuk sağlığı açısından anne sütüyle beslenmenin önemi tüm dünya ülkeleri tarafından kabul edilmektedir. Annelerin bebeklerini yeterli ve nitelikli emzirmesi için bilgi ihtiyacı olabilmektedir. Günümüzde bilgiye ulaşmak için en sık kullanılan yöntem internet aramalarıdır. Bu çalışmada ebeveynlerin anne sütü ile ilgili bilgi gereksinimlerinin Google Trend verileri kullanılarak belirlenmesi amaçlanmıştır. Yöntem: Çalışma verileri Google Trendler kullanılarak elde edilmiştir. Google Trendler’de aramalara en yüksek ilgi “100” Relative Search Volume (RSV) olarak gösterilirken, ilgisizlik veya yetersiz veri “0” RSV olarak gösterilmektedir. 15 Aralık 2020 ve 15 Aralık 2021 tarihleri arasında Google üzerinden yapılan arama sonuçları kullanılmıştır. Aramalar, “anne sütü” ve “emzirme” kelimeleri kullanılarak Türkçe ve İngilizce olarak yapılmıştır. Çalışmada dünya çapında yapılan aramalar ve ülkemizde yapılan aramalar şekil ve grafikler halinde sunulmuştur. Bulgular: Türkiye’de Anne sütü ile ilgili yıl boyunca arama ilgili 1-7 Ağustosta 100 RSV’ye ulaşmıştır. Dünya genelinde ise “breastfeeding” arama kelimesi 1-7 Ağustosta 100 RSV ye ulaşmıştır. Türkiye’de “anne sütü” arama kelimesi ile ilgili en çok arama yapılan konu, anne sütünü nasıl saklanacağı (100 RSV), anne sütünün nasıl artacağı ile ilgili aramalardır. Dünya genelinde geçtiğimiz yıl “breast-feeding” arama kelimesi ile ilgili en fazla yapılan arama COVID-19 aşısının emzirme üzerine etkisi ile ilişkili aramalar olduğu saptanmıştır. Sonuç: Sonuç olarak ebeveynlerin anne sütü ve emzirme ile ilgili doğru bilgilendirilmesi sağlık personelinin en önemli fonksiyonlarından biridir. Bu nedenle ebeveynlerin bilgi ihtiyaçlarının belirlenmesi, doğru ve güvenilir kaynaklara erişiminin sağlanması oldukça önemlidir. Profesyoneller, ebeveynleri internetteki kanıta dayalı materyallere yönlendirerek, hastaların doğru ve güvenilir bilgi almalarına yardımcı olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Google Trendler; Emzirme; Anne Sütü

Presentation ID / Sunum No = 188

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Beni Başka Âlemlere Götür! Kullanıcı Temelli Metaverse Etkinlik Deneyimi

Prof. Dr. Metin Arğan

Prof. Dr. Mehpare Tokay Arğan

Arş. Gör. Halime Dinç

Özet

Metaverse günümüz dünyasında üzerinde en fazla durulan ve konuşulan sanal gerçeklik mecralarından biri olarak kabul edilebilir ve aynı zamanda bir eğlence aracı olarak da yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada metaverse boş zaman etkinliklerine katılan üniversite öğrencileri arasında bir deneyim aracı olarak bu sanal mecrayı veya alemini araştırmıştır. Araştırma kapsamında metaverse etkinliklerini deneyimleyen katılımcılar ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları; illüzyonel varlık, FOMO temelli Fransız kalmama, kaçış, akış, anlık haz, ufuk çizgisi, ruh alemini ve sanal semptomatik başlıklı sekiz temayı ortaya çıkardı. Bulgular, günümüz yaşamının vazgeçilmez bir parçası olan metaverse mecralarının aynı zamanda bir deneyim, eğlence ve haz aracı olarak da yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir. Araştırmacılar, metaverse literatür taraması ve metaverse'in etkinlik kullanıcıları ile yapılan derinlemesine görüşmeler sonucunda, bu yeni sanal ortamın can sıkıntısından kurtulmak, yeni deneyimler yaşamak, eğlenmek, sosyal etkileşim kurmak gibi amaçlarla kullanımının yaygın olduğu sonucuna varmıştır.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, Vr, Ar, Mr, Boş Zaman, Rekreasyon, Etkinlik

Presentation ID / Sunum No = 189**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Brunel Ruh Hali Ölçeği'nin Performans Sporcularında Geçerlik-Güvenirlilik Çalışmasının Yapılması (Türkçe Uyarlanması)****Dr. Ali Adnan Çakıroğlu****Prof. Dr. Mehmet Güçlü****ÖZ**

Amaç: Performans sporcularının Ruh hali profilinin değerlendirilebilmesi için ruh hali ölçeğinin (BRUMS) Türkçeye uyarlanarak geçerlik-güvenirlilik çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Yöntem: basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu çalışma test-tekrar test şeklinde yapılmıştır. Çalışma grubunu 305 performans sporcusu oluşturmuştur. Veri toplamada: “Kişisel Bilgi Formu ve Brunel Ruh Hali Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde: Ölçeğin güvenirliğini belirlemek için test-tekrar test yöntemi kullanılmış. Cronbach alfa katsayıları sırasıyla ($n=.844$) ve ($n=.870$) ile güvenilir olduğu bulunmuştur. Her iki uygulama neticesinde ölçeğin iç tutarlılığının yüksek ve madde analiz sonuçlarında ise her maddenin ölçekte yer alması gerektiği tespit edilmiştir. Ölçeğin geçerliği için faktör analizi kullanılmıştır. Çalışmada öncelikle açıklayıcı faktör analizi yardımıyla Türkçeye uyarlanan ölçeğin mevcut faktör yapısı incelenmiş; akabinde doğrulayıcı faktör analizi uygulanmış ve yapı geçerliği sınanmıştır. Ölçeğe uygulanan açıklayıcı faktör analizi sonuçları doğrultusunda maddeler için faktör yükleri 0.479 ile 0.847 düzeyinde değiştiğini ve her faktör için alfa katsayıları kabul edilebilir sınırlar içinde yer aldığı görülmüştür. Madde 9 (Akı karışık), madde 10 (Uykulu), madde 11 (Acı duyan), madde 21 (Yorgun), faktörün yapısını bozmasından dolayı analizden çıkarılmıştır. Geriye kalan 20 madde ile varimax rotasyonlu ve temel bileşenler yöntemiyle yapılan AFA sonucu 5 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. DFA sonucunda modelin alt boyutlarına ilişkin güvenirlik analizi sonuçlarına göre; Depresiflik ($\alpha=.877$) ve Öfke ($\alpha=.817$) alt boyutlarının güvenirliğinin yüksek derecede, Dinçlik ($\alpha=.795$), Gerginlik ($\alpha=.739$) ve Şaşkınlık ($\alpha=.645$), alt boyutlarının güvenirliğinin ise oldukça iyi olduğu görülmüştür. GFI'nin 0.915 değerini, NFI'nin 0,89 değerini, CFI'nın 0.936 RMSEA'nın 0.061 değerini, alması modelin iyi uyuma sahip olduğunu göstermiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin korelasyon katsayıları incelendiğinde alt boyutlar arasında dinçlik ve şaşkınlık boyutunun haricinde anlamlı ilişkinin olduğu görülmüştür. Bağımsız örnek t testi neticesinde her bir maddenin %27'lik dilimlerde kabul edilmeyen maddeye rastlanılmamıştır ($p<0.01$). Bu sonuca göre her bir ölçek maddesinin istenen düzeyde ayırt edici olduğu görülmüştür. Sonuç olarak; Brunel Ruh Hali Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanan versiyonunun geçerli ve güvenilir olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ruh Hali, Brums, Performans, Sporcu, Geçerlik, Güvenirlik

Presentation ID / Sunum No = 190

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Covid-19 Sürecinin Acil Servise Başvuran Hasta Sayısı ve Hasta Maliyetlerine Etkisi:
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Örneği**

Doç. Dr. Serhat Karaman

Öğr. Gör. Celal Altıntaş

Özet

2019 yılı Aralık Ayı'nda Çin'in Hubei eyaleti Wuhan şehrinde ortaya çıkan Yeni Koronavirüs (Covid-19) kısa sürede etkisini arttırmaya başlamıştır. Salgının giderek etkisini arttırmasıyla birlikte salgın kısa sürede Pandemi seviyesine ulaşmıştır. Salgının Pandemi boyutuna ulaşması ile birlikte sağlık kuruluşları önceki süreçlere nazaran daha fazla hastaya hizmet vermeye başlamış ve bu da ülkelerin sosyal güvenlik kuruluşlarının giderlerinin artmasına neden olmuştur. Türkiye'de de ilk Covid vakası Mart 2020 döneminde tespit edilmiştir. Çalışmamızda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Hastanesi Acil Servisi'ne başvuran hasta sayıları ve hastanenin Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan almış olduğu ödemeler göz önünde bulundurularak Türk Lirası cinsinden hasta başına ortalama maliyetler hesaplanmıştır. Hesaplanan bu veriler Pandemi öncesi dönemdeki verilerle karşılaştırılarak Pandemi'nin hasta sayısı ve ortalama hasta maliyeti üzerine etkisi ortaya konulmuştur. Üniversite hastanesinde Pandeminin ortaya çıktığı Mart 2020 döneminden 2020 yılı sonuna kadarki süreç incelendiğinde, acil servise başvuran hasta sayısı %14,98 oranında azalış göstermiş ancak hasta başına SGK ödemesi %40 oranında artış göstermiştir. Ayrıca Türkiye'de vaka sayılarının önemli ölçüde artış gösterdiği 2021 yılı verileri 2020 yılı verileriyle karşılaştırıldığında ise acil servise başvuran hasta sayısının %31,30 oranında arttığı ve hasta başına SGK ödemesinin %0,90 oranında artış gösterdiği gözlemlenmiştir. 2022 yılın ilk üç aylık verisi bir önceki yıl aynı dönemi ile karşılaştırıldığında ise acil servise başvuru yapan hasta sayısında %2,90 oranında artış olmuş ve hasta başına maliyet %25,78 oranında artış göstermiştir. Çalışmamız sonucunda Pandemi sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Hastanesi Acil Servisi'ne başvuruda bulunan hasta sayısında önemli bir artışa yol açtığı, SGK giderlerini önemli seviyede arttırdığı ancak hasta başına maliyetler noktasında önemli bir değişikliğe yol açmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Acil Servis, Maliyet, Sosyal Güvenlik

Presentation ID / Sunum No = 191**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Değişen İklim Koşulları Baskısı Altında Akdeniz Havzalarında Yeraltı Suyu Kalitesinin
Değerlendirilmesi; Erdemli-Mersin Akifer Örneği¹****Dr. Öğr. Üyesi Ümit Yıldırım****Prof. Dr. Cüneyt Güler****Doç. Dr. Mehmet Ali Kurt****Araştırmacı Fatma Ece****Öğr. Gör. Onur Güven****Özet**

Bu çalışmada, iklim değişiminin yoğun etkisi altındaki Akdeniz Bölgesinde Mersin ilinin batısında bulunan Erdemli Kıyı Akiferinin (EKA) yeraltı suyu kalitesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında iki dönem (Ağustos 2020 ve Haziran 2021) su örnekleme yapılmıştır. Yeraltı sularının fiziksel parametreleri, major anyon ve katyon içerikleri sırasıyla, multiparametre, spektrofotometre ve ICP-MS yöntemleri ile yapılmıştır. Yeraltı sularının içme suyu olarak kullanımına uygunluğu ve kirlilik durumu, Su Kalitesi İndisi (WQI) ve Ağır Metal Değerlendirme İndisi (HEI) kullanılarak tespit edilmiştir. İndislerde yer alan içme suyu sınır değerleri için Dünya Sağlık Örgütü (WHO) standartları referans alınmıştır. WQI sonuçlarına göre birinci döneme ait örneklerin iki tanesi "çok kötü su", üç tanesi "kötü su" sınıfında olup diğer örnekler "iyi su" ve "mükemmel su" sınıfındadır. İkinci döneme ait örneklerin bir tanesi "çok kötü su", iki tanesi "kötü su" sınıfında olup diğer örnekler "iyi su" ve "mükemmel su" sınıfındadır. HEI sonuçlarına göre birinci dönemde iki tane örnekte "orta kirlilik", diğer örneklerde "düşük kirlilik" gözlenirken, ikinci dönem örneklerin tamamında "düşük kirlilik" gözlenmiştir. Ağır metaller temel alınarak hesaplanan indis (HEI) değerlerine göre "orta kirlilik" düzeyine sahip örneklerde Ni ve Fe, referans alınan (WHO) standart değerleri aşmıştır. Sonuç olarak çalışma alanında bazı suların kalitesinin halk sağlığı açısından uygun olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişimi, Akdeniz, Su Kalitesi İndisi, Mersin, Halk Sağlığı

1 "Bu çalışma, Avrupa Birliği'nin PRIMA (Akdeniz Bölgesinde Araştırma ve Yenilik Ortaklığı) Programı kapsamında desteklenen TÜBİTAK'tan bir hibe (No: 118Y476) ile finanse edilmektedir."

Presentation ID / Sunum No = 192

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Down Sendromlu Çocuklar İçin Terapatik Rekreasyon Aracı Olarak Elektronik Boş Zaman Aktivitelerinin Etkilerinin İncelenmesi

Doç. Dr. Müge Akyıldız Munusturlar

Öğr. Gör. Ela Arıcan Gültekin

Özet

Araştırmanın amacı, Down sendromuna sahip çocuklara yönelik terapatik rekreasyon programı olarak elektronik boş zaman (e-BZ) aktivitelerinin fiziksel ve psikososyal etkilerinin incelenmesidir. Araştırmada tek grup ön test-son test deneysel model kullanılmış ve uygulama Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi e-BZ Rehabilitasyon Laboratuvarında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, Down sendromu dışında eşlik eden başka ikincil teşhis konulmamış; çalışma için fonksiyonel becerileri engelleyecek fiziksel engeli olmayan, özel eğitim alt sınıflarında eğitim gören, 9-15 yaş arası 4 çocuktan oluşmaktadır. Oluşturulan terapatik rekreasyon programında e-BZ aktivite aracı olarak, hareket algılayıcı sensörlere sahip oyun konsolu olan Nintendo Wii kullanılmıştır. Katılımcılar fiziksel aktivite düzeyini geliştirmeyi amaçlayan 4 Nintendo Wii oyununun (dans, tenis, denge oyunu, boks) her birini 10'ar dakika oynamışlardır. Program haftada 2 gün 40'ar dakika olmak üzere 8 hafta boyunca devam etmiştir. Egzersiz programı öncesinde fiziksel parametreleri (statik denge ve reaksiyon zamanı) belirlemeye yönelik testler yapılarak ulaşılan değerler 8 haftalık uygulama sonundaki değerlerle karşılaştırılmıştır. Ayrıca program sonunda çalışma grubunun ailesiyle e-BZ aktivitelerinin psikososyal etkilerini (özgüven, mutluluk, sosyalleşme gibi) belirlemeye yönelik olarak derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Verilerin analizinde reaksiyon zamanı ve statik denge puanlarına ilişkin ön-test/son-test ortalamalarının karşılaştırılması amacıyla, Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Dört aileyle yapılan yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler tematik analiz yöntemiyle temalara ayrılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, 4 farklı e-BZ aktivitesi içeren terapatik rekreasyon programına 8 hafta boyunca devam eden Down sendromlu çocukların hem fiziksel hem de psikososyal yönden gelişme gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Terapatik Rekreasyon, Down Sendromu, Elektronik Boş Zaman, Nintendo Wii

Presentation ID / Sunum No = 193

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Milli Tekvandocuların Durumluk ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Farklı Değişkenlere
Göre İncelenmesi**

Prof. Dr. Selahattin Akpınar

Özet

Bu araştırmanın amacı milli tekvandocuların kaygı (durumluk-sürekli) düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu; Türkiye tekvando milli sporcusu olan 168 kadın, 194 erkek olmak üzere toplam 362 sporcu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan milli sporcuların kaygı düzeylerini belirlemek için Spielberger, Gorsuch ve Lushene, (1970) tarafından geliştirilmiş, Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ise Öner ve Le Compte (1983) tarafından yapılmış olan Sürekli Kaygı Ölçeği (SKÖ) ve Durumluk Kaygı Ölçeği (DKÖ) kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için Statistical Packadge for Social Sciences (SPSS) 22.0 paket programı kullanılmıştır. İkili gruplarda Independent Samples T-Testi, üç ve üstü gruplarda OneWay ANOVA testlerinden faydalanılmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p<0.05$) olarak kabul edilmiştir. Sonuç olarak; milli tekvandocuların durumluk-sürekli kaygı düzeylerinde cinsiyet, branş dışı başka bir spor ile ilgilenme, gelir düzeyi ve spor yaşı değişkenleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğu incelendiğinde kadın sporcuların erkeklere göre, gelir düzeyi yüksel olanların düşük olanlara göre ve spor yaşı fazla olanların az olanlara göre durumluk ve sürekli kaygılarının daha düşük olduğu görülmüştür. Tekvando dışında başka bir branşla daha ilgilenen sporcuların sürekli kaygılarının ilgilenmeyenlere göre daha düşük olduğu görülmektedir. Bu sonuçların yanı sıra; yaşadığı yer, aile yapısı, eğitim durumu, anne-baba eğitim durumu ve spor yapma amacı değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tekvando, Milli Sporcular, Sürekli Kaygı, Durumluk Kaygı

Presentation ID / Sunum No = 194

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Osmanlı Türk Ocakları İle Azerbaycan Türk Ocakları (Ziyalılar) Hareketine
Karşılaştırmalı Bir Bakış**

Doç. Dr. Ahmet Edi
Araştırmacı Nergiz Şen

Özet

Fransız ihtilali ile başlayan ve dünya geneline yayılan milliyetçilik akımı imparatorluklar üzerinde büyük etkiler meydana getirmiştir. Doğal olarak Osmanlı Devleti de bu akımlardan etkilenmiştir. Buna bağlı olarak XIX. yy boyunca Osmanlı’da devleti kurtarma fikir hareketleri içerisinde yer almaya başlayan Türkçülük fikri ise İttihat ve Terakki iktidarı ile daha ön plana çıkmıştır. 1912 yılından itibaren ise bu hareket, Türk Ocaklarının kurulması ile birlikte daha sistematik bir hale gelmiştir. Aynı dönemde, Çarlık Rusya’da meşrutiyetin ilanı ile beraber Orta Asya’da başlayan demokratikleşme hareketleri kendini Bakü’de de hissettirmeye başlamıştır. Azeri Türkleri; Fransız İhtilalini, Rus Meşrutiyetini ve Jön Türk hareketinin tecrübelerinden güçlenerek; sivil yönetime uygun, demokratik prensipleri amaçlamışlardır, Adriyatik’ten Çin Seddi’ne kadar bütün Türkleri Gaspıralı’nın “dilde, fikirde, işte birlik” felsefesinde birleştirmeyi amaçlayan düşünce sistemleri 1906’dan itibaren Füyuzat dergisi çevresinde toplanmaya başlamışlardır. Füyuzat dergisinde yazarlık yapan Abbas Sehed, Hüseyin Cavid, Ahmed Cevad, vb isimlerin yazılarıyla Türkçülük akımı Azerbaycan’ın hemen hemen her bölgesine ulaşmaya başlamıştır. Bu akımın meşhur söylemi “Bize fedai lazımdır. Türk hissiyatlı, İslam İtikatlı ve Avrupa kıyafetli fedai” prensibi ile hareket etmişlerdir. Bu çalışma, tek millet iki devlet olan Türkiye ile Azerbaycan’ın XX. Yy. başlarındaki bu fikir hareketlerini, ortak değerlerinin, prensiplerini ele alarak kuruluştan günümüze kadar olan dönemindeki fikri gelişmeleri ele alınmıştır. Bu gelişmeler değerlendirilirken; dönemin tanıkları, yöneticileri, fikir savunucularının hatıratları ile yazmış oldukları makaleler incelenmiştir. Bunun yanında resmi arşivler ve özel arşivlerden de yararlanarak, konu hakkında yazılmış bilimsel eserlerden de faydalanarak nitel bir çalışma ile her iki hareket arasındaki benzer noktalar ve etkileşim alanları üzerinde durulmuştur. Çalışmada ulaşılan sonuçlar ile aslında farklı coğrafi bölgelerde de olsa tek milletin aynı prensipleri benimsediği aynı doğrultuda hareket ettiği görülmüştür. Bu çerçevede Azerbaycan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşlarındaki fikri temellerin ne kadar benzer olduğu ortaya çıkmıştır. Gerek Osmanlı Türk Ocaklarında gerekse Azerbaycan Ziyalılarında Türkçülük hareketini, İslam ahlakı ile Batı Medeniyeti üzerine inşa edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türk Ocakları, Azerbaycan, Ziyalılar Hareketi, Batılılaşma, Türkçülük

Presentation ID / Sunum No = 195**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Pandemi Hastanesinde Acil Servis Yönetimi; Çanakkale-Türkiye Örneği****Prof. Dr. Okhan Akdur****Özet**

COVID-19, dünyada yaklaşık 500 milyon insanı etkiledi. 6 milyondan fazla ölüme yol açtı. Sağlık kurumları hastalık ile mücadele kapasitelerini, sistemlerini gözden geçirdi. Acil Servis yönetimlerinde süreçlerini yeniden planladı. Türkiye de Sağlık Bakanlığı, akademisyen, uzmanlardan oluşturulan “bilim kurulu” çok önemli, başarılı kararlar aldı. Hastaneler, acil servisler bu kararlara uygun hareket etti. Türkiye’nin Güney Marmara bölgesinde, yaklaşık 600.000 nüfusa sağlık hizmeti sunan üniversite hastanemiz, diğer hastanelerden farklı sadece olası/kesin COVID-19 hastalarına hizmet verdi. İl merkezindeki diğer hastane COVID dışında sağlık hizmeti sundu. Bu nedenle süreçteki yönetim deneyiminin aktarılmasının çok önemli olduğu düşünülerek bu amaçlandı. Salgında, hastanede önlemlerin ilk alınması gereken yer acil servislerdir. COVID-19 hastalığında hastanemiz de ilk toplantının yapılma tarihi Türkiye de ilk vakanın görülmesinden 2 ay önceydi. Şüpheli bir hastanın acil servise başvurusundan sonra hastane içerisinde izleyeceği yol hastane enfeksiyon komitesi ile birlikte yapılan toplantılarda belirlendi. Acil Servis çalışanlarına koruyucu donanım kullanımı eğitimleri verildi. Sürecin dinamik olması, ihtiyaçların değişkenliği, alınan ilk kararlardan sonra düzenli toplantıların yapılmasını zorunlu kıldı. Düzenli iletişim mevcut endişe ve korkuyu gidermede etkin oldu. Alınan kararlarda sağlık çalışanlarının güvenliği, hastaların takip, tedavi süreçlerindeki tüm parametreler gözden geçirildi. İş akışında yaşanan sorunlar, geri bildirimler sürekli değerlendirildi. Acil Servis vardiya çalışma saatleri yeniden düzenlendi. Olası/kesin vakaların verilerinin aynı anda sağlık bakanlığı kayıt sistemine entegrasyonu sağlandı. Hızlı veri akışı, hastanın yaşadığı yerde halk sağlığı birimlerinin gerekli tedbirleri almasını sağladı. Acil Servis girişine 2 çadırdan oluşan ikili triaj alanı oluşturuldu. Birincide hastaların basit şikayetleri sorgulandı. Hastalık ile ilgili şikayeti olmayanlar diğer sağlık kuruluşlarına yönlendirildi. Diğer hastalar ikinci triaj alanında hekim tarafından değerlendirildi. Sürüntü örneklerinin alımında, sedye transferlerinde, hava yolu girişimlerinde sağlık çalışanlarını korumaya yönelik “güvenlik kabinleri” yapımı, kullanımı sağlandı. Acil Servis yönetimlerinde yukarıda vurgulanan konuların yerel imkanlarda göz önüne alınarak dikkatle uygulanması salgın sürecinde başarıda önemli rol oynayacaktır. Acil servisler sadece kitlesel yaralanmalar, çevresel afetlere değil salgınlara da hazırlıklı olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19; Corona Virüs; Kriz Yönetimi; Pandemi

Presentation ID / Sunum No = 196

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sekiz Haftalık Dart Antrenmanlarının Ortopedik Engelli Bireyler Üzerindeki
Sosyalleşme ve Spora Katılım Etkilerinin İncelenmesi**

Öğr. Gör. Kasım İdareci

Prof. Dr. Mutlu Türkmen

Özet

Sekiz haftalık dart antrenmanlarının ortopedik engelli bireylerin sosyalleşme ve spora katılım etkilerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmaya Ankara İller Bankası Özel Eğitim Merkezi ve 75. Yıl Özel Eğitim Merkezine giden 9'u erkek 3'ü kadın toplamda 12 ortopedik engelli birey katılım sağlamıştır. Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak; sporda sosyalleşme ölçeği ve spora katılım güdüsü ölçeği kullanılmıştır. 35 maddeden ve 5'li likert tipten oluşan sporda sosyalleşme ölçeği, Şahan (2007) tarafından geliştirilmiştir. Spora katılım güdüsü ölçeği Gill, Gross ve Huddleston (1983) tarafından geliştirilmiş Oyar, Aşçı, Çelebi ve Mülazımoğlu tarafından 2001 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırmaya katılım sağlayan ortopedik engelli bireylere sekiz haftalık dart antrenmanı yaptırılan bu çalışmada araştırma modeli olarak tek gruplu ön test son test modeli kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 26 programı kullanılmıştır. Katılımcılara ilişkin demografik özellikler tablo halinde sunulmuştur. Verilerin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesinde küçük örneklemelerde daha güvenilir sonuçlar elde etmeye yarayan Shapiro-Wilk Testi ile çarpıklık basıklık değerleri incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Verilerin analizinde, katılımcıların ön test ve son test puanlarının karşılaştırılmasında bağımlı gruplar t testi kullanılmıştır. Sekiz haftalık dart antrenmanlarının ortopedik engelli bireylerin sosyalleşme ve spora katılım etkilerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada sonuç olarak; Sekiz haftalık dart antrenmanları sonrasında ortopedik engelli olan bireylerin spora katılım güdülerinde; takım ruhu, fiziksel uygunluk, eğlence, arkadaş, yarışma, hareket-aktif olma ve beceri gelişimi alt boyutlarında farklılıklar olduğu saptanmıştır. Meydana gelen bu farklılıkların yanında ortopedik engelli bireylerin sosyalleşme düzeylerin de artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuçtan hareketle spor aracılığı ile ortopedik engelli bireylerin sosyal çevresinin gelişmesine katkı sağladığı gibi aynı zamanda iletişim becerilerinin de gelişmesine olanak tanıdığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Engelli, Spor, Sosyalleşme, Spora Katılım Güdüsü

Presentation ID / Sunum No = 197

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Spor Bilimleri Alanında Akreditasyon Süreci: Eskişehir Teknik Üniversitesi (Estü)
Örneği**

Doç. Dr. Veli Onur Çelik

Özet

YÖK tarafından Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Spor Bilimleri alanında faaliyet gösteren Yükseköğretim kurumlarının akreditasyonu amacı ile 2020 yılında çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda oluşturulan SPORAK (Spor Bilimleri Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu), spor bilimleri lisans programlarının akreditasyon ve başvuru süreçlerini değerlendirmeye almıştır. Bu çalışmada, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi lisans programları akredite edilen Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ) Spor Bilimleri Fakültesi’nin akreditasyon süreci incelenmeye çalışılmıştır. ESTÜ, Spor Bilimleri Fakültesi’nin bu iki lisans programına ait akreditasyon süreçlerinin incelenmesinde durum çalışması (case study) deseni kullanılmıştır. Bu iki lisans programına ilişkin akreditasyon sürecinde, gözlemler, görüşmeler, raporlar ve dökümanlar ile derinlemesine bilgi toplanarak bu deneyim analiz edilmeye çalışılmıştır. Akreditasyon sürecinin incelenmesi ile elde edilen verilerin, yaşanan deneyimlerin, diğer lisans programlarının değerlendirme süreçlerinde, kalite yolculuğunda ve kalite ile ilgili kültürün oluşturulmasında tüm paydaşlara kılavuzluk edebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, Sporak, Spor Bilimleri

Presentation ID / Sunum No = 198

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Spor Bilimleri Fakültesinde Okuyan Futbolcu ve Voleybolcuların Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarz Düzeylerinin İncelenmesi

Doç. Dr. Yalçın Tahtalı

Arş. Gör. Muhammet Kusan

Prof. Dr. Soner Çankaya

Özet

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesinde okuyan futbol ve voleybol sporcularının sürekli öfke ve öfke ifade tarz düzeylerini bazı demografik bilgiler açısından incelemektir. Çalışmada betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, spor bilimleri fakültesinde okuyan futbol ve voleybol sporcuları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde okuyan futbolcu ve voleybolcu öğrenciler arasından tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 179 birey oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” ile Spielberger (1983) tarafından Özer (1994) tarafından Türkçeye uyarlanan “Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada, normallik varsayımı kontrolüne bağlı olarak verilerin istatistiksel değerlendirmesinde Student t test, Tek Yönlü Varyans Analizi ve Tukey çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır. Araştırmada, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği toplam puanları açısından yaş, cinsiyet ve yapılan spor türüne göre anlamlı farklılık görülürken, gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Yapılan araştırmada spor bilimleri fakültesinde okuyan futbolcuların voleybolculara göre, erkek sporcuların kadın sporculara göre öfke-kontrol düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. 17-20 yaş grubundaki sporcuların 25 yaş ve üzerindeki sporculara göre sürekli öfke puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bulunan sonuçlar neticesinde kadın, voleybolcu ve 17-20 yaş aralığındaki sporculara antrenörler ve aile görüşmeleriyle iletişime geçilerek öfke kontrol düzeylerini arttırmaya çalışmak yararlı olabilir. Sporcuların sosyal yaşamlarındaki olumsuz düşüncelerine ve yaşantılarına çözüm üretmek amacıyla bir yol gösterebilecek antrenör ve uzman kişiler aracılığıyla öfke kontrol sorunlarını çözümlemeleri daha kolay olabileceğini söyleyebiliriz. Spor bilimleri fakültesinde okuyan voleybolcu, kadın ve 17-20 yaş aralığındaki öğrencilerinin eğitim ve seminerler almalarını önerebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Voleybol, Öfke

Presentation ID / Sunum No = 199**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Spor Bilimlerinde Nöro-Bilimsel Yaklaşımlar: Bireysel Sporlara İlişkin Bir Ölçüm****Prof. Dr. Hayri Ertan****Özet**

Okçuluk üst ekstremitenin özellikle omuz çevresinin kuvvet ve dayanıklılığını gerektiren static bir spordur. Kiriş, “klikir” adı verilen cihazdan gelen işitsel uyarana tepki olarak bırakılmaktadır. Klikir’in düşüşü işitsel bir uyarın olması nedeniyle, kafatası üzerinden kaydedilen bir seri potansiyel oluşmasına neden olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, okçulukta uzun latanslı İşitsel Uyarılmış Potansiyellerin incelenmesidir. Yaşları 28 ve 32 olan elit düzeyde iki erkek okçu atış ve kontrol denemelerine gönüllü olarak katılmıştır. Atış denemeleri hedef kağıdı olmaksızın resmi yarışma mesafesi olan 18 m’den yapılmıştır. İşitsel uyarın, yay gövdesinden gelen klikir’in düşmesi sonucu oluşan ses olarak kabul edilmiştir. Electroencephalography kayıtları (0.5–100 Hz) Ag/AgCl elektrotlar kullanılarak iki beyin bölgesinden yapılmıştır. Cz referansı ile sağ mastoid ve sol mastoid. Klikir’in düşüşünden yaklaşık 100 ms sonra negatif yönlü ve 200 ms sonra pozitif yönlü iki dalga formu gözlenmiştir. Kontrol denemelerinden elde edilen bulgular çerçevesinde dikkatin okçuluk tepkisi üzerinde önemli etkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Klikir’in düşüşüne tepkinin hem somatosensory ve hemde işitsel olmak üzere iki alt bileşeni olduğu da dikkati çekmektedir. Fakat refraktor periyoda bağlı olarak somatosensory alt komponentin yok olduğu gözlenmiştir. Ortaya konulan tepkinin tepe değerlerinin dikkatin değerlendirilmesinde önemli gösterge olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak, okçuluk tepkisi sırasında N1 ve P2 dalgalarının ortaya çıktığı görülmektedir. Literatür paralelinde N1 dalga formunun dikkatin değerlendirilmesinde önemli bir gösterge olabileceği düşünülmektedir. Okçuluk üst ekstremitenin özellikle omuz çevresinin kuvvet ve dayanıklılığını gerektiren static bir spordur. Kiriş, “klikir” adı verilen cihazdan gelen işitsel uyarana tepki olarak bırakılmaktadır. Klikir’in düşüşü işitsel bir uyarın olması nedeniyle, kafatası üzerinden kaydedilen bir seri potansiyel oluşmasına neden olduğu değerlendirilmiştir. Kaynaklar: 1. Cheron, G., Petit, G., Cheron, J., Leroy, A.,... & Dan, B. (2016). Brain oscillations in sport: toward EEG biomarkers of performance. *Frontiers in Psychology*, 7, 246. doi:10.3389/fpsyg.2016.00246. 2. Crowley, K. E., and Colrain, I. M. (2004). A review of the evidence for P2 being an independent component process: Age, sleep and modality. *Clinical Neurophysiology*, 115, 732–744. doi:10.1016/j.clinph.2003.11.021

Anahtar Kelimeler: Nöro-Bilim, Spor Bilimleri, Beyin Tepkisi, Okçuluk

Presentation ID / Sunum No = 200

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Spor Yapan Bireylerde Bilişsel Duygu Düzenleme Düzeylerinin İncelenmesi

Doç. Dr. Mehmet Dalkılıç

Doç. Dr. Veysel Temel

Özet

Bu araştırma, Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin bilişsel ve duygu düzenleme düzeylerini belirlemek ve bilişsel ve duygu düzenleme düzeylerinin cinsiyet, yaş, aile aylık gelir durumu, öğrenim gördüğü bölüm, spor yapma durumu, spor yapma sıklığı, spor psikoloğu ile çalışmanın faydası var mı? ve boş zamanlarını değerlendirme de güçlük çekiyor musunuz? değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Çalışma, bir devlet üniversitelerinin spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören 295 genç yetişkini içeriyor. Katılımcıların %62,4 'ü erkek ve %37,6'si kadındı ve yaşları 18 ile 24 arasındaydı (Ort. = 20.79, SD = 1.58). Veri toplama aracı olarak, Akın ve ark. (2012) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan “Bilişsel ve Duygusal düzenleme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçümlerin, normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için çarpıklık-basıklık (Skewness-Kurtosis) normallik dağılım testi kullanılmıştır. Çarpıklık-basıklık (Skewness-Kurtosis) tekniğine göre meraklılık ölçeği toplam boyut ve alt boyutları (Genişlik ve Derinlik) için normal dağılım göstermiştir. Buna göre, araştırma verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplar t testi, ANOVA ve Tukey testi uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre, katılımcıların orta düzeyin üzerinde Bilişsel ve Duygusal düzenleme ölçeği alt boyutlarından “Bilişsel Düzenleme” ve “Duygusal Düzenleme” düzeyine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların Cinsiyet, yaş, aile gelir, spor yapma durumu, spor yapma sıklığı ve Boş Zamanlarını Değerlendirmede Güçlük Çekme değişkenleri açısından anlamlı bir fark bulunurken, öğrenim gördüğü bölüm, spor psikoloğu ile çalışmanın faydası var mı? Değişkenleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel ve Duygusal Düzenleme, Spor, Üniversite Öğrencileri

Presentation ID / Sunum No = 201

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Spor Yapan Bireylerde Yaşamın Anlamı

Doç. Dr. Mehmet Dalkılıç

Doç. Dr. Veysel Temel

Özet

Bu araştırma, Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşamın anlamı düzeylerini belirlemek ve yaşamın anlamı düzeyinin cinsiyet, yaş, aile aylık gelir durumu, öğrenim gördüğü bölüm, spor yapma durumu, spor yapma sıklığı, spor psikoloğu ile çalışmanın faydası var mı? Değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Çalışma, devlet üniversitelerinin spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören 283 genç yetişkini içeriyor. Katılımcıların %62,5 'ü erkek ve %37,5'i kadındı ve yaşları 18 ile 24 arasındaydı (Ort. = 20.35, SD = 1.54). Veri toplama aracı olarak, Akın ve ark. (2012) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Yaşamın Anlamı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçümlerin, normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için çarpıklık-basıklık (Skewness-Kurtosis) normallik dağılım testi kullanılmıştır. Çarpıklık-basıklık (Skewness-Kurtosis) tekniğine göre meraklılık ölçeği toplam boyut ve alt boyutları (Genişlik ve Derinlik) için normal dağılım göstermiştir. Buna göre, araştırma verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplar t testi, ANOVA ve Tukey testi uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre, katılımcıların orta düzeyin üzerinde yaşamın anlamı ölçeği alt boyutlarından “Aranan Anlam” ve “Mevcut Anlam” düzeyine sahip olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların yaş ve aile gelir durumu değişkenleri açısından anlamlı bir fark bulunurken, cinsiyet, öğrenim gördüğü bölüm, spor yapma durumu, spor yapma sıklığı, spor psikoloğu ile çalışmanın faydası var mı? Değişkenleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşamın Anlamı, Spor, Üniversite Öğrencileri

Presentation ID / Sunum No = 202

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sporcu ve Sedanter Bireylerin Covid-19'a Yönelik Korku ve Tükenmişlik Düzeylerinin
İncelenmesi**

Doç. Dr. Yalçın Tahtalı
Dr. Öğr. Üyesi Seda Sabah
Prof. Dr. Soner Çankaya

Özet

Bu çalışmada sedanter ve sporcu bireylerin Covid-19'a yönelik korku ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklem grubu 286 sedanter ve sporcu birey kapsamındadır. Veri toplama aracı olarak Haktanır ve ark. (2020) tarafından Türkçeye uyarlanan Koronavirüs Korku Ölçeği ve Yıldırım ve ark. (2021) tarafından uyarlanan Koronavirüs Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Tüm istatistiksel hesaplamalar SPSS 22.0 V istatistik paket programda analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi sonucunda katılımcıların yaşı ile Koronavirüs Tükenmişlik Ölçeği ve Covid-19 Korkusu Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Katılımcıların spor yaşı ile Koronavirüs Tükenmişlik Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki belirlenemezken; Covid-19 Korkusu Ölçeği toplam puanları arasında pozitif ancak zayıf anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra sigara kullanım durumuna göre katılımcıların Koronavirüs Tükenmişlik Ölçek toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilemezken; Covid-19 Korkusu ölçek toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan cinsiyet, alkol kullanma durumu, spor branşı, Covid-19 geçirme durumu değişkeni açısından incelendiğinde katılımcıların Covid-19 Korkusu ve Koronavirüs Tükenmişlik Ölçek toplam puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sedanter, Spor, Sporcu, Korku, Tükenmişlik

Presentation ID / Sunum No = 203

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Sportif Uygulamalarda Müzik: Geleneksel Okçuluk Sporcuları Üzerine Bir Araştırma

Öğr. Gör. Yılmaz Ünlü
Dr. Öğr. Üyesi Adem Solakumur
Doç. Dr. Murat Kul
Araştırmacı Miraç Makul

Özet

Spor hem bireysel hem de toplumsal bağlamda psiko-sosyal ve fiziksel gelişimi destekleyen önemli bir olgudur. Sportif süreci etkileyen faktörler arasında müziğinde önemli bir yeri vardır. Bu çalışmada sportif faaliyetlerde müziğin etkisi motivasyon, fiziksel güç ve performans ile psikolojik sağlık bağlamında bazı demografik faktörlere göre incelenmiştir. Araştırma verileri 2020-2021 sezonu geleneksel okçuluk branşında Büyükler Türkiye Şampiyonası Final Müsabakalarında yarışan 36 sporcudan elde edilmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda Karayol ve Turhan (2020) tarafından geliştirilen Sportif Uygulamalarda Müziğin Etkisi ölçeği kullanılmıştır. Verilerinin analizinde demografik değişkenler için betimsel istatistikler, iki bağımsız grubun ortalaması arasındaki farkı test etmek için nonparametrik testlerden Mann-Whitney U Testi, ikiden fazla bağımsız grubun karşılaştırılmasında nonparametrik testlerden Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Ayrıca iki ve daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek için Spearman testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet ve kişisel gelir değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar bulunmazken Eğitim durumu, Antrenmanda müzik dinleme ve Antrenman yeri değişkenleri ile ölçeğin bazı alt boyutları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Buna göre; eğitim durumu üniversite olanlar, Antrenmanda müzik dinleyenler ve antrenman yeri ilçe olanlar lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca sportif faaliyetlerde müzik dinleme ile günlük antrenman süresi arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre sportif faaliyetlerde müziğin etkisi antrenman süresi arttıkça azalmakta, antrenmanda müzik dinleme motivasyonu ve performansı artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Geleneksel Okçuluk, Sporcu

Presentation ID / Sunum No = 204

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Verimlilik ve Mutluluk İçin Yeni Bir Model: Eskişehir Teknik Üniversitesi Kampüs
Rekreasyonu Ofisi**

Prof. Dr. Kerem Yıldırım Şimşek

Özet

Bir toplumun sahip olduğu potansiyel, geliştirdiği olanaklar ve ortamlar, üyelerinin mutluluğunu artırmanın yanı sıra çalışan verimliliğini destekleyerek ülke ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlayabilir. Mutluluğu ve verimliliği artırmanın en etkili yollarından biri boş zamanda yapılan rekreasyonel aktiviteler ve ortamlardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin Yükseköğretim Kuruluna bağlı 131'i devlet, 78'i vakıf olmak üzere toplam 207 üniversitesi bulunmaktadır. Üniversitelerin 126'sı 2006 yılı ve sonrasında kurulmuştur. Yeni kurulan bu üniversitelerdeki en önemli problemlerden biri yaşanabilir kampüs ortamlarının yaratılmamış olmasıdır. Üniversite kampüsleri sadece bilimin üretildiği ya da eğitimin verildiği bir ortam değildir. Günlük yaşamın en az 8 saatinin geçirildiği bir ortamda kampüs üyeleri (akademisyen, idari personel ve öğrenciler) örgütsel bağlılığı sağlayan, kişilerarası güveni oluşturan, motivasyonu yükselten, sağlıklı olmayı sağlayan, stres atılabilen, sosyalleştiren ve tatmin eden kampüs ortamlarına ihtiyaç duymaktadır. İfade edilen bu unsurları ortaya çıkaracak rekreasyonel fırsatlarla donatılmış yaşanabilir kampüs ortamları, verimliliğin artırılmasında etkili olabilir ve ülke ekonomisine dolaylı olarak katkı sağlayabilir. Bu bağlamda araştırmanın amacı üniversite kampüs üyelerinin mutluluğunu ve verimliliğini artıracak ideal kampüs rekreasyonu ofisi modelini önermektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Çalışmada Eskişehir Teknik Üniversitesi'nin fiziki ve coğrafi şartlarına göre oluşturulan kampüs rekreasyonu ofisinin çalışma usul ve esasları dikkate alınmıştır. Eskişehir Teknik Üniversitesi Kampüs Rekreasyonu Ofisinin yasal dayanağını oluşturan çalışma usul ve esaslarını belirleyebilmek için gözlem, doküman ve saha notları teknikleri kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda kampüs rekreasyonu ofisinin oluşturulmasında ihtiyaç duyulan çalışma usul ve esasları belirleyebilmek için gerekli olan unsurlar; ofisin amacı, faaliyet alanları, teşkilatlanması, koordinatörü, koordinasyon kurulu, görev ve sorumluluklar olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, üniversite kampüs üyelerinin mutluluğunun ve verimliliğinin artırılmasına olanak sağlayacak kampüs rekreasyonu ofisinin çalışma usul ve esasları belirlenmiş ve yaşanabilir üniversite kampüslerinin oluşturulmasına katkı sağlayacak bir kampüs rekreasyonu ofisi modeli önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Kampüs Rekreasyonu Ofisi, Üniversiteler

Presentation ID / Sunum No = 205

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yaşlıların Fiziksel Aktivite Düzeyinin Depresyon ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi

Prof. Dr. Sefa Lök

Özet

Amaç: Araştırmada yaşlıların fiziksel aktivite düzeyinin depresyon ve yaşam kalitesi üzerine etkisi araştırılmıştır. **Yöntem:** Bu çalışma tanımlayıcı ilişkisel olarak planlanmıştır. Çalışma Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan bir Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıtlı bireyler ile yürütülmüştür. Araştırmanın dahil etme kriterlerine uyan 154 yaşlıda 1 Şubat-20 Şubat 2022 tarihleri arasında Google Forms aracılığı ve yüzyüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanmasında; sosyo-demografik özellikleri sorgulayan ve araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi, Beck Depresyon Ölçeği ve SF 36 Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlar % 95 güven aralığında ve $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Yaşlıların fiziksel aktivite anketi, depresyon ve yaşam kalitesi düzeyleri değerlendirildiğinde, % 69,5'inin fiziksel olarak aktif olmadığı (inaktif) ve % 30,5'inin fiziksel aktivite düzeyinin düşük (Az aktif) olduğu görülmüştür. Yaşlıların depresyon düzeyi değerlendirildiğinde, % 33,1'inin hafif düzeyde depresyonu, % 42,9'unun orta düzeyde depresyonu ve % 24'ünün şiddetli düzeyde depresyonunun olduğu görülmüştür. Yaşlıların yaşam kalitesi mental alt boyutu puan ortalaması $35,0\pm 10,25$ ve fiziksel alt boyut puan ortalaması $35,18\pm 8,40$ bulunmuştur. **Sonuç:** Yaşlılarda fiziksel aktivite düzeylerine depresyon ve yaşam kalitesinin etkisinin incelendiği çalışmada, fiziksel aktivite yönünden, erkekler, bekarlar, gelirini kötü algılayanlar ve kronik hastalığa sahip olanlar risk grubunda yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Fiziksel Aktivite, Depresyon, Yaşam Kalitesi

Presentation ID / Sunum No = 206

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Çok Uluslu Bir Bölgede Eğitim Politikası

Prof. Dr. Merab Beridze

Prof. Dr. Maka Beridze

Özet

Günümüzde Samtshe-Cavakheti'de var olan çok etnikli ortam son iki yüzyılda ortaya çıktı. 1820'lerin sonlarına doğru Çarlık Rusyası hükümeti Osmanlı Devleti vilayetlerinden adı geçen bölgeye Ermeni nüfusunu getirip yerleştirdi. Ermenilerin Samtshe-Cavakheti Bölgesi'ne yerleştirmenin amacı, Rus İmparatorluğu'nun güney sınırlarını imparatorluğun sadık nüfusuyla güçlendirmektir. Çok geçmeden buraya Rumları ve Duhoborlar gibi farklı mezhebe sahip olan Rus nüfusunu da getirdiler. 20. yüzyılın sonunda, Duhoborlar ve Rumların çoğu bölgeyi terk etti ve ağırlıklı olarak Gürcü ve Ermeni nüfusu kaldı. Bölgenin durumunun şekillenmesinde çok dinli ortam da ayrıca etken rol oynadı. Burada geleneksel Ortodoks Hristiyanlığı ile birlikte Katoliklik, Gregoryan mezhebi ve Müslümanlık da yer almaktadır. Sovyet ateizmi, dini çeşitliliği bir dereceye kadar düzenledi. Sovyet döneminde, yan yana yaşayan farklı milletlere mensup olan insanlar, üçüncü bir dil olan Rusça'yı seçtikleri için birbirlerinin dilini öğrenmediler. Bu durum onların seçeneği değildi. Bu seçenek sosyal ve politik durumundan dolayı belirlendi. Resmi olarak, Gürcistan'ın devlet dili Gürcüce idi. Gerçekte ise Rusça gerek resmi, gerekse iletişim dili olarak hizmet etti. Birbirlerinin dilinden anlamamak, tarihin kendine göre yorumu, Sovyet alanına kapanmak, bir dereceye kadar dini problemler, komünist rejimin emperyalist ulusal politikası Samtskhe-Cavakheti dâhil olmak üzere Gürcistan'ın çok uluslu bölgelerde çeşitli milletlerin arasındaki gerginliklere yol açtı. Üniversite eğitimine 1990'lardan bu yana bir dereceye kadar özgürlük tanındı. Tek üniversite ilkesi değişmeye başladı. Özel üniversiteler kurmak mümkün hale geldi ve onlarca yükseköğretim kuruluşu açıldı. Samtshe-Cavakheti'de 1990'da Iv. Cavakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi Akhaltsikhe Şubesi, 2002'de ise aynı üniversitenin Cavakheti şubesi açıldı. Bu iki şubenin birleşmeleriyle Samtskhe-Cavakheti Devlet Üniversitesi kurularak bölgede yüksek eğitim politikasını üstlendi. Bu durum çok uluslu ve çok kültürlü bir toplumun uyumlu ilişkisini büyük ölçüde tanımladı. Çalışmada Samtshe-Cavakheti Devlet Üniversitesi'nin bölgedeki eğitim politikasının ana yönleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Siyaset, Bölge, Samtshe-Cavakheti, Üniversite.

Presentation ID / Sunum No = 207

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Economic Impacts of the Climate Change On Agriculture: Ardl Approach - Case of
Republic of North Macedonia**

Assoc. Prof. Dr. Imrlije Alili

Prof. Dr. Afrim Alili

Abstract

There is no doubt of the existence of a nexus between agriculture - as an important economic sector and climate and climatic changes in any developing country. Recent research has been providing suggestions and predictions regarding the impacts of the recent and future climate changes, developed at a large body of scientific studies and models. Republic of North Macedonia as a developing country has adopted several policies and strategies to be implemented, taking into consideration the evident role of climate change as a potential damaging factor, thus in this study we emphasize the climate change as an integral element to be taken into consideration during planning, designing and implementing development activities, suggesting these empirical findings as further consideration for the government of the Republic of North Macedonia. The main purpose of this paper is to determine, describe and analyze the contribution of climate change factors on the agrarian economy in the Republic of North Macedonia. In order to examine the impact of fluctuations of climate change factors in the agriculture production of the Republic of North Macedonia, ARDL technique as well as Granger Causality analysis has been applied, covering annual data for the time period 1991-2020. Moreover, the results imply the climate change as a statistically proven factor to substantially influence the economy in the Republic of North Macedonia in the long run period. In addition, the study implies enhancement of a quantitative analysis of the relationship between climate change and agrarian economy of the Republic of North Macedonia in the long run, implying the economic fluctuations in the long term are induced through climate changes. Although many scholars have been dealing with this issue in many regions worldwide, in the Republic of North Macedonia, an existing gap is still remaining regarding the economic impact of climatic changes on its agriculture sector, especially emphasized for the causality of climate change factors. Thus, main findings of this paper will make a solid contribution to this issue in the Republic of North Macedonia and to the existing theoretical and empirical literature.

Anahtar Kelimeler: Agriculture, Climate Changes, Developing Economies, Ardl, Granger Causality

Presentation ID / Sunum No = 208

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Estimating the Size of Informal Economy and Its Effect On the Unemployment:
Evidence From Western Balkans, Turkey and Azerbaijan**

Asst. Prof. Dr. Liza Alili Sulejmani

Abstract

There is no doubt that the measurement of the size of the informal economy is a complex process, where a broad range of activities should be included in its estimation. The complexity arises due to the lack of consensus regarding its definition and estimation of the activities that needs to be focused on when estimating its size. Having into consideration that informal economy can be defined as an estimation of all unrecorded activities which can make a contribution to the current GDP of a country, plays a crucial role on the country's main macroeconomic indicators, such as unemployment, economic growth, tax burden, economic freedom, inflation as well as some social consequences. Thus, the main objective of this papers is to determine the size of the informal economy of the Western Balkan countries, Turkey and Azerbaijan, by employing the Multiple Measures, Multiple Consequences - MIMIC (SEM technique) estimation methodology. In addition, Fixed and random effects model have been used for determining the nexus between the informal economy and unemployment rate at these countries, by utilizing annual data derived from World bank indicators for the time period 2000 - 2020, suggesting a strong positive association among informal economy and unemployment rate for these countries. Finally, Hausman test has been employed in order to determine the appropriate model among FE and RE, suggesting Random effects model appropriate for this empirical analysis. Such results do not resolve the existing debate regarding the estimation methodology of the informal economy as well as to its effects on the unemployment rate, but rather they can be used as an additional contribution to the existing empirical literature and to imply to the policymakers of these countries the need to evaluate their existing policies in order to minimize the size of the informal economy.

Anahtar Kelimeler: Informal Economy, Unemployment, mimic, Fe, Re

Presentation ID / Sunum No = 209

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**From the History of the Kakhetian Kingdom's Relations With Russia (Emissary to
Russia in 1483)**

Prof. Dr. Eldar Mamistvalishvili

Abstract

Due to the aggravation of the external situation, the King of Kakheti Aleksandre I (1476-1511) tried to find out whether Russia could find help for the monotheistic Kingdom of Kakheti, to protect it from the attacks of the Turks of Aq-Qoyunlu. Aleksandre I first tried to establish diplomatic relations with the Russian state in 1483 and introduced it to the political arena of the Trans-Caucasus. The letter of the named Emissary (they were from Kakheti - Narimani and Damiane and Khoze Marumi – merchant from Sheki) to Moscow draws special attention as according to which the ambassadors were appointed by the king of Kakheti. Its original is missing; there is only its dubious Russian translation, which is fully cited in the present article. According to it, the impression is created that the ambassadors went a long and dangerous way because they paid homage from the king of Kakheti for the prince of Moscow, and declare himself his slave and Kholop (meaning a servant). Surprising is the fact that it has nothing to do with the ambassador's goals and objectives, namely diplomatic, political and trade issues. The letter, which would have focused on them, also shows that the one of the emissaries was merchant Khoze Marumi. His involvement in the emissary suggests that he should have been interested in Russian royal house and traders in the importance of the silk trade, and in the benefits derived from it to Russia, if the South Caucasus had been protected. We think that from this time began the tradition of distorting letters sent from Georgia, which Russian politicians used to prove in international relations that the Georgian authorities had always been their slaves. But letters and statements from Russian diplomats clearly show how Russian diplomats faced resistance during talks with their Georgian counterparts

Anahtar Kelimeler: Kakheti, Russia, Emissary, Aleksandre I, Sheki.

Presentation ID / Sunum No = 210

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Gori Master Seminary and Its Azerbaijani Section

Assoc. Prof. Dr. Ioseb Alimbarashvili

Abstract

The article studies the history of Gori Master Seminary and its Azerbaijani section based on archival documents and narrative literature. In 1875, the government decided to open a Trans-Caucasian seminary in Gori, as the only Kuban seminary in the Caucasus could not provide the North Caucasus with adequate staff. The study began on September 1, 1876. The establishment of the seminary caused joy among the locals, but was soon replaced by disappointment: the school was brutally ruled, most of the teachers were unqualified in their field and were chosen only for their loyalty to the regime. Despite the above, the government did not achieve the set goal. . In the spring of 1879, the famous writer Mirza Fatali Akhundov petitioned Crown Prince Mikhail Romanov (Michael of Russia) to open a similar school for Azerbaijanis. On September 23 of the mentioned year, by the order of the Crown Prince, an Azerbaijani section was established in the Gori Teaching Seminary. The Azerbaijani section existed before the abolition of the seminary in Gori and it was re-established in 1918 with its headquarters in Azerbaijan, town of Gazakh. However, the building that housed the Azeri section still stands in Gori today. For almost 40 years, the Azerbaijani section of the Gori Seminary produced about 250 graduates who left an unprecedented mark for the development of Azerbaijani culture, music, and education, including: Uzeyir and Zulfugar Hajibeyov, Nariman Narimanov, Muslim Magomayev, and Alirza Rasizade and others.

Anahtar Kelimeler: Caucasus, Gori, Gori Master Seminary, Azerbaijan, Gazakh.

Presentation ID / Sunum No = 211**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Meta İdeological Aspects in the Conceptualization of Populism****Prof. Dr. Kire Sharlamanov****Abstract**

Populism is one of the most significant phenomena that has aroused the interest of the scientific community in the last few decades. In the study of this phenomenon there are several approaches such as discursive, organizational, cultural and ideological. In our text we will present the reasons why populism could be conceptualized as a meta-ideology, as well as the strengths and weaknesses of this approach.

Anahtar Kelimeler: Populism, Meta - Ideology, Ellie, People, General Will,

Presentation ID / Sunum No = 212

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Redefining Turkey's Regional Policies in the Western Balkans

Assoc. Prof. Dr. Mevludin Ibish

Abstract

Turkey and the Western Balkans have had a very long and profound relationship intertwining via its social, economic and political convergence. The fall of communism and the dissolution of Yugoslavia created a huge space for a serious Turkish come back via complex interdependency and systematic regional involvement. After the 90s, internal political developments and states self-determination processes in the Western Balkans, became a platform of interest for the Turkish regional policy, thus, created a natural position and an active participant. The latest political developments in the Balkans and Western Balkans related to bilateral and regional (dis) agreements and the processes of Euro-Atlantic integration created a new reality for Turkey and reflected a need for changes in their approach, and a necessity for a redefinition of the Turkish methodology towards the political developments in Western Balkans. In this paper, I will focus to analyze the Turkish position in the Western Balkans via the following research questions: What are the historical arguments for Turkish legitimate involvement in the Western Balkans? What are the channels with which Turkey participates in the Western Balkans? What are the new developments in the Western Balkans that push towards a new reality for the Turkish regional and foreign policy? What should be done for a more pro active Turkish regional policy in the Western Balkans? The Western Balkans and Turkey have a common interest to remain in complex interdependency and deeper networking having in mind: the Euro-Atlantic integration, energy recourse interests, its economic and social platforms, therefore, redefining Turkey's regional policies in the Western Balkans will be considered as welcoming, furthermore, Turkey will certainly factorize even deeper its presence in the whole Balkans.

Anahtar Kelimeler: Western Balkans, Turkey, Complex İnterdependency, Regional Policy, Euro-Atlantic İntegration, Foreign Policy and Energy Recourses Policies.

Presentation ID / Sunum No = 213

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Relations Between the Use of Social Media, Obsession, Tendency to Compare With Others and School Success Among Students

Prof. Dr. Qufli Osmani

Prof. Dr. Musa Musai

Dr. Fariz Farizi

Abstract

The main objective of this study was to examine the relationship between social media use, obsession, tendency to compare with others, and school success on the student population. The study involved 215 Albanian students aged 18-22 and was conducted through an online questionnaire containing the following scales: Questionnaire to measure obsession from social media use and Comparison Orientation Measure Scale. Students mostly stated that they use social networks 2-3 hours a day, most often to communicate with close people, out of boredom and to search for certain information. The obtained results indicate the existence of a statistically significant positive correlation between the social media usage with obsession to Internet use, as well as obsession to Internet use with a tendency to compare with others and school success. The correlation analysis confirmed the (non) existence of a statistically significant correlation between the use of the social network and the education of the parents, just as there is no correlation between the obsession, gender and calendar age of the students. Differential analysis confirmed significant differences between adolescents of different ages in the obsession from the use of social media, but not gender.

Anahtar Kelimeler: Obsession, Social Network, Learning Success, Compare With Others, Adolescence

Presentation ID / Sunum No = 214

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Üniversite Eğitiminde Yeni Bir Paradigma

Prof. Dr. Zurab Khonelidze

Özet

Üniversite fikri Avrupa'da doğdu ve ilk üniversiteler olarak Bologna Üniversitesi (1088) veya Paris Akademisi (XII. yüzyıl), bazen de Manganese Akademisi olarak kabul edildi. Ancak “Ulusal Üniversiteler” Avrupa'da XIX. yüzyılın başında ortaya çıktı ve sembolik tarih olarak Berlin Üniversitesi'nin kuruluş tarihi yani 1810 yılı kabul edildi. Ulusal kültür, ulusal kahramanlar, ulusal yazarlar, sanatçılar, filozoflar ve kendi ulusal yasasını yaratır. Ulusal hukukun merkezi esas olarak edebiyat ve felsefeden oluşur. XIX. yüzyıl Almanya'sında böyle bir merkez felsefeydi, İngiltere'de ise edebiyat. İngiliz Üniversitesi kavramı yazar Matthew Arnold, Alman üniversitesinin ise dilbilimci ve filozof Wilhelm von Humboldt tarafından tanımlandı. Bu durum XIX. yüzyıl Avrupa'sında felsefe ve edebiyat odaklı Alman ve İngiliz üniversitelerin kurulmasına yol açtı. Gürcistan'daki Ulusal Üniversite'nin kurucusu, üniversite konseptini Gürcü devlet ve kültür tarihine dayandıran tarihçi Ivane Cavakhishvili'dir. Ulusal üniversiteler Batı'da II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar vardı. 1960'lı yıllarının sonlarında bu tür bir üniversitenin krizi başlar. Bu kriz, Bill Readings tarafından üniversitenin yıkıntıları olarak adlandırıldı. Kriz, ulusal üniversiteler dönemi sonrası üniversite olarak adlandırılabilen yeni bir üniversite tipinin ortaya çıkmasıyla sona erdi. Böyle bir durumda Gürcistan Üniversitesi kavramı neye dayanmalıdır? Bildiride sistemik içerik analiz ile araştırmalara dayanarak yeni bir üniversite eğitim kavramı üniversite diploması üzerine durulmuştur. Bu kavram günümüz Gürcistan'ın karşısına çıkan sorunlara bir cevap olarak nitelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Ulusal, Postnational, Üniversite, Eğitim, Üniversite Diploması.

Presentation ID / Sunum No = 215

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bilgi Toplumu, Endüstri 4.0 ve Sendikaların Geleceği

Doç. Dr. Gökhan Ofloğlu

Özet

Dijitalleşme ve Bilgi Topluma sürecinde insan emeğine ihtiyaç duyulmayan sanayi tesislerinin inşa edilerek endüstride yeni dönüşümlerin yaşandığı bir dönem olarak tanımlanan Endüstri 4.0 ile büyük çapta ekonomik ve sosyal yapıda dönüşümlere yol açmaya başlamıştır. Bu dönüşümden en çok etkilenen ise çalışan kesim olmuştur. Endüstri 4.0 sürecinde akıllı makineler kullanılarak hatasız, kesintisiz ve hızlı mal/hizmet üretimine geçilmiştir. Böylece insan emeğine daha az ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Endüstri 4.0'ın yakın gelecekte yeni iş modellerinin ortaya çıkmasına neden olacağı bir gerçektir. Bu gerçeklikte işsizlikle mücadelede sendikalar ve devlete büyük görevler düşecektir. Bu açıdan Endüstri 4.0 kavramının yanı sıra yeni bir sendikacılık anlayışını ifade etmek üzere sendika 4.0 kavramı da geliştirilmiştir. Çalışmamızda sendikaların ekonomik ve sosyal hayatı önemli ölçüde etkileyecek olan Endüstri 4.0 kavramına bakış açısı incelenerek sendikacılığın gelecekte nasıl bir dönüşüm geçireceği incelenmeye çalışılmıştır. Sendikalar üyelerinin ekonomik ve sosyal çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla kurulan örgütlerdir. Dolayısıyla üyelerinin çıkarlarını korumak amacıyla gerek yurt içi, gerekse yurt dışındaki paydaşları ile birlikte hareket ederek küresel çağdaki gelişmelere uygun stratejiler geliştirmeleri ve kanun koyucunun Endüstri 4.0 çağına uygun insan gücü planlaması yaparken görüşlerine başvurabileceği yetkinlikte de bir gelişim göstermelidirler. Ayrıca Endüstri 4.0 süreci ile birlikte ortaya çıkması muhtemel yeni iş türleri üyelere tanıtılarak, gerekli eğitimlerin alınması ve üyelerin niteliksel gelişimi için uygun stratejiler geliştirmek durumundadırlar. Devlet kurumlarının ise sendikalar ile birlikte uyum içinde çalışmaları ve diyalog mekanizmalarının daima açık tutularak Endüstri 4.0 ile ilgili olarak uluslararası işbirliği için küresel çapta çalışmalara yönelmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Bilgi Toplumu, Endüstri 4.0, Sendika 4.0

Presentation ID / Sunum No = 216

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Postmodern Medyanın Analizi: Sosyal Medya Örneği

Doç. Dr. Süleyman Doğan
Rabia Çelik

Özet

Yeni bir gerçeklik simülasyonu olarak öngörülen post-modern medya, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültür öğelerinin bütünlüğünü oluşturan bir yapı haline gelmiştir. Post-modern medya sayesinde ortaya çıkan popüler kültürün aygıtlarıyla birlikte kişiler artık toplumsal kimlikle değil bireysel olarak devam etmeye başlamıştır. Artık bu durum öyle bir hale gelmiştir ki bireyler popüler kültürü takip edemez ise huzursuz ve ait oldukları çağdan geri kalmış gibi görmekte-dirler. Kapitalist sistemin aygıtları olarak kabul ettiğimiz popüler kültürün birçok kaynağı vardır. Bunlardan ilki ve en etkilisi olan sosyal medyanın kullanımı olmayan neredeyse hiçbir yer kalmamıştır. Konunun en dikkat çekici yanı ise sosyal medya artık davranışlarımıza müdahil olmaya başladı. Gelecek olan nesil artık popüler kültürün ürünü olan sosyal medyanın etkisindedir. Sosyal medya da mevcutta olan kümülatif hareketleri ve genel yapıyı fenomenolojik felsefe disiplini uygulayarak inceleyerek ortaya madalyonun öteki yüzü konulmuştur. Sosyal medya sanıldığı kadar masumane olmadığı, bilgilerimizin ifşası ve paylaşımlarda bulunan bilgi manipülasyonu analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Sosyal Medya, İfşa, Devrim, Popüler Kültür.

Presentation ID / Sunum No = 217

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Siber Güvenliğin Sosyal Sorunları. Azerbaycan'da Sorunun İncelenmesi

Prof. Dr. Tahira Allahyarova

Özet

Makale, Azerbaycan'da sosyal siber güvenlikle ilgili konuları incelemektedir. Yazar, günümüzde siber güvenliğin toplumun tüm sektörlerini etkileyen stratejik bir ulusal sorun haline geldiğini belirtiyor. Siber tehditlere karşı esnek, verimli ve etkili bir yanıt, zaman içinde ulaşılabilecek paydaşların ulusal amaç ve önceliklerinin, rollerinin ve sorumluluklarının net bir tanımını gerektirir. 21. yüzyılın bilgi toplumu ve elektronik devletin oluşumu koşullarında, yüksek teknolojiler, toplumun günlük varlığı için bir yaşam destek sistemi görevi görür. Dijital toplumla birlikte, dijital kimliklerin oluşumu, sanal operasyonlar, Ulusal altyapıların Metaverse'deki herhangi bir yerden izlenmesini ve hatta kontrol edilmesini mümkün kılmaktadır. Bir stratejik kritik bilgi noktasına yapılacak saldırı, sadece ülkede değil, dünyada da birçok hayati sistemin bozulmasına veya yok olmasına neden olabilir. Siber tehditlerin toplum üzerindeki hızla artan etkisi, sırasıyla siber güvenliğin sosyal yönlerinin analizini ve çözüm arayışlarını gerektirmektedir. Son yıllarda tüm dünyada bu alanda yoğun araştırmalar yapılması tesadüf değil, şimdiden yeni bir bilim alanı ortaya çıktı - sosyal siber güvenlik. Sosyal siber güvenlik, insan davranışının anlaşılmasıyla ilgilenen siber güvenliğin gelişmekte olan bir dalıdır. Sosyal siber güvenlikle ilgili çalışmalar, diğerleri arasında (iletişim) teknolojisi, makine öğrenimi, psikoloji, sosyoloji ve adli tıp gibi farklı ve görünüşte ilgisiz alanları kapsar.

Anahtar Kelimeler: Siber Güvenlik, Sosyal Konular, Ulusal Stratejiler, Akıllı Şehirler, Dijital Kimlikler, Bilgi Güvenliği, Kritik Bilgi Altyapısı

Presentation ID / Sunum No = 218

Oral Presentation / Sözlü Sunum

“44 Günlük Savaş”ta Ermenilerin Sivillere Karşı İşlediği Suçlar

Doç. Dr. Zeynep Yücel

Özet

Takvimler 27 Eylül 2020 tarihini gösterdiğinde, Dağlık Karabağ üzerinde Ermenistan ile Azerbaycan arasında uzun süredir devam eden ihtilaf, bir kez daha çatışmaya yol açtı. Bu silahlı çatışma, altı hafta sürdü. 44 günlük savaş olarak da adlandırılan bu silahlı çatışma tahmini verilere göre, yüzden fazla Azerbaycanlı sivilin ölümüne ve yüz binden fazla insanın yerinden edilmesiyle sonuçlandı. Bu bildiri, altı hafta süren bu silahlı çatışma süresince Dağlık Karabağ topraklarında Uluslararası İnsani Hukuk ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi düzenlemelerine göre yapılan ihlallerin üzerinde odaklanmaktadır. Çalışma, haklı savaş tartışmalarının dışında oluşturulmuştur. Ayrıca bu çalışmanın çatışan tarafların savaş hukukuna ve teamüllerine göre hareket edip etmedikleri konusunda birbirleri ile karşılaştırma yapmamaktadır. Açık kaynaklardan elde edilen bilgi ve veriler temelinde, bu çatışmada Ermenistan tarafının eylemlerinin hem Cenevre Sözleşmelerini hem de AİHS'ni hangi bakımlardan ve nasıl ihlal ettiği ele alınacaktır. Pek çok uluslararası örgüt ve medya kuruluşu, çatışmalar esnasında ayırım gözetmeden veya orantısız şekilde sivillerin hedef alındığı şiddet eylemlerini ve bombalamaları belgelediler. Sivillerin hedef alınması uluslararası hukukun açıkça yasakladığı eylemler arasındadır. Sivillerin ölmesine, yaralanmasına sivil alanlara zararın zarar görmesine sebep olan saldırılar, Cenevre Sözleşmelerinin ihlalidir ve savaş suçudur. Çalışmanın esas vurgusu çatışan tarafların insani hukukun ihlaliyle ilgili bağımsız ve objektif soruşturmalar yapması, hem ulusal hem de uluslararası mahkemeler önünde tüm sorumlulardan hesap sorması ve bu tür ihlallerin tekrarlanmaması için gerekli tüm reformları bir an önce başlatması gerekliliğidir.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, 44 Günlük Savaş, Savaş Suçları, İnsani Hukuk, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Presentation ID / Sunum No = 219

Oral Presentation / Sözlü Sunum

"Sanctions" As An Instrument of Foreign Policy: Use of Smart Sanctions in American Foreign Policy

Öğr. Gör. Mehmet Emin Arslan

Özet

Zorlayıcı dış politika araçlarından biri olan yaptırımlar, hedef aktörün mevcut politikalarını kendi ülkesinin çıkarlarıyla uyumlu olacak şekilde değiştirmek amacıyla politika yapıcılar tarafından sık sık kullanılmaktadır. Devletler arası uyuşmazlıkların çözümünde yüzyıllardır kullanılan yaptırımlar, özellikle Soğuk Savaş sonrasında ABD dış politikasında ilk başvuru olan araç olmuştur. Politika yapıcılar için zorlayıcılık açısından değerlendirildiğinde diplomatik müzakereler ve askeri müdahale arasında konumlanan yaptırımlar, akademik çalışmalarda genel olarak eleştirilmiş, beklenen başarıyı sağlamadığı savunulmuştur. Ancak devletlerarası rekabetin bu denli arttığı, yanlış politikaların kalıcı sonuçlar doğurduğu günümüz uluslararası ilişkiler düzeninde etkinliği olmayan bir dış politika aracının bu denli sık kullanılması mümkün değildir. Bu tezde yaptırımlara dair genel bilgiler verildikten sonra yaptırımların kullanılmasındaki farklı sebepler, yaptırım kararlarının alınmasında belirleyici rol oynayan değişkenler ve yaptırımların etkinliğini belirleyen ve şekillendiren faktörler anlatılacaktır. Literatürde var olan yaptırımların etkisizliğine dair yaygın kanaate rağmen Amerikan Başkanlarının ve Kongredeki politika yapıcıların yaptırımları neden bu kadar sık olarak kullandığı anlatılacaktır. Bu çalışmanın iki temel bulgusu vardır. Birincisi ABD dış politikasında yaptırımlar sadece tek bir amaçla uygulanmaz. Bu sebeple yaptırımların etkinliğini değerlendirirken hedefteki rejim ya da politika değişikliğini tek kıstas olarak almak doğru değildir. İkincisi özellikle yöneticilere uygulanan finansal yaptırımlar, özenli ve dikkatli bir şekilde getirisi ve götürüsü iyi hesaplanarak kurgulandığında ve çok taraflı uygulandığında dış politikada hedeflenen başarıyı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dış Politika, Yaptırımlar, Akıllı Yaptırımlar, Amerikan Dış Politikası

Presentation ID / Sunum No = 220

Oral Presentation / Sözlü Sunum

13.-14.Yüzyıllarda Azerbaycan'dan Anadolu'ya Vaki Türkmen Göçleri

Prof. Dr. Selahattin Dögüş

Özet

Türklerin en kesif ve oynadığı roller itibariyle en mühim kısmını Oğuzlar (Türkmenler) oluşturur. İslam'la tanışan ilk Türk kavmi olan göçebe Oğuzlar, Seyhun havzasını ve Maveraünnehir'i bırakarak Horasan ve Azerbaycan'a gelmişlerdir. Azerbaycan'daki Türkmenler bilhassa Erdebil, Hoy, Urmiye ve Nahcivan yörelerinde yaşamışlardır. Azerbaycan ve Horasan bozkırları, göçebe ve yarı göçebe Türkmen boylarının yaşadıkları hareketli ve aksiyoner hayatın sürdüğü bir bölge idi. Burada yaşayan Türkmenlerin konar-göçer aşiret hayatlarına uygun mistik ve gaza Müslümanlığı denilen hareketli yaşam tarzına uygun aksiyoner bir din anlayışı hâkimdi. Bilinen ilk Türk sufisi Ahmed Yesevî'nin mistik anlayışıyla renklen ve eski şaman-ozanlara benzeyen Türkmen şeyh ve dervişleri, aynı zamanda birer kabile reisleri idi. Anadolu'da Horasan erenleri olarak anılan ve daha sonraki dönemlerde Erdebil sufileri ile karışan Türkmen aşiretleri, Azerbaycan üzerinden Anadolu'ya gelenlerdi. Anadolu'yu fetheden ve oradaki Türklüğü uzun zaman besleyenler bu göçebe Türkmenlerdi. Bu göçlerin en önemli sebebi, nüfus kesafeti, otlak darlığı ve hayvan çokluğu gibi tabii şartlar idi. Ancak Moğol ve Timur istilasının neden olduğu Türkmen göçlerinde ise Oğuzlar, sel halinde Anadolu'ya aktılar. Oğuzlar bir millet olarak ve dalgalar halinde Horasan istikametinde Anadolu'ya akarken onları hiçbir devlet veya ordu durduramıyordu. Bir dönem Selçukluların himayesinde ve onların sevkiyle feodal göçebe boyları muntazaman Anadolu'ya göç ettiriliyordu. Bu göçler o kadar büyük bir yoğunluk kazanmıştır ki XIII. yüzyıla gelindiğinde Batılılar Anadolu'ya Turkia demeye başlamıştı. Türkmen kitleleri, Anadolu'nun fethini tamamladığı gibi, İslamlaşmasında da en önemli tarihsel fonksiyonları icra ettiler. Oğuzlar İslamiyet'i Anadolu'da milli bir din haline getirmişlerdir. Azerbaycan üzerinden Anadolu'ya göçen maceracı, sergerde, gazi, aksiyoner Türkmen kitleleri, burada Türkiye'nin dini ve sosyo-kültürel hayatında olduğu kadar siyasi ve askeri açıdan da en önemli rolü oynadılar. Anadolu istilasının öncüleri olan Türkmenlere dayanan Süleyman Şah, Anadolu'daki fetihlerini Oğuzlar sayesinde gerçekleştirmişti. Türkiye Selçuklularının ve Osmanlıların kuruluş ve genişlemesinde başlıca rolü oynadılar. Türkmenler, Anadolu'da Moğol düşmanlığı ve istiklal ihtirasının öncüleriydi. Onlar bütün Türkçe konuşan ellerin en savaşçısı kabul edilmiştir. Anadolu'da Türkmen topluluklarından devlet kurmayan kalmamıştı. Türkiye tarihindeki merkezîyetçi politikalara karşı en önemli dini-sosyal içerikli halk hareketlerini de bu zümrelerin çıkarmış olduğunu belirtelim.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, Azerbaycan, Göç, Türkmen, Oğuzlar.

Presentation ID / Sunum No = 221

Oral Presentation / Sözlü Sunum

19. Yüzyıl Başlarında Rusya'nın Trabskafkasya Politikası

Prof. Dr. Osman Köse

Özet

Kuruluşundan itibaren Kafkasya ve Orta Asya istikametine doğru genişlemeye başlayan Rusya, 19. Asır başlarında Kafkasya'nın güneyinde Osmanlı devleti ve İran için önemli bir tehdit oluşturmaya başladı. Rusya bir yandan Ermeni nüfusu Revan bölgesine nakletme gibi demografik yapılanmaya önem verirken, diğer yandan da Gürcüleri kendi yanlarına çekerek Kafkasya'nın güneyinde dayanacak unsurlar ve alan oluşturdu. Bu şekilde bilgeye yerleşen Rusya dağınık ve endi hallerinde olan ve bu günkü Azerbaycan yöresinde yer alan Türk hanlıklarını teker teker ortadan kaldırmaya başladı. Bu tebliğde, Osmanlı devleti ve İran'ın Transkafkasya'daki etkileri ve faaliyetleri dikkate alınarak Rusya'nın izlediği politikalar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti – Rusya – İran – Güney Kafkasya – Azerbaycan - Gürcistan

Presentation ID / Sunum No = 222

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**1906 Yılında Kafkasya'dan Şura-Yı Ümmet Gazetesine Gönderilen Bir Mektup ve
Düşündürdükleri**

Doç. Dr. Alaattin Uca

Özet

Karadeniz ile Hazar denizi arasındaki dağlık bölgeye Kafkasya denir. Kafkasya ikiye ayrılır. Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan cumhuriyetleri Güney Kafkasya'da; Rusya Federasyonu'na bağlı Dağıstan, Kalmuk, Karaçay-Çerkez, Kabarda - Balkar, İnguş, Kuzey Osetya cumhuriyetleri ve Çeçenistan Kuzey Kafkasya'da bulunmaktadır. Güney Kafkasya'da yaşayan Türklerden Kumuklar, Karaçaylar, Balkarlar ve Nogaylar içinde nüfus itibarıyla çoğunluğu Azerbaycan Türkleri teşkil eder. Ermeniler bölgenin güneyinde bulunan Ermenistan Cumhuriyeti'nde, Kürtler ise daha çok Ermenistan ve Gürcistan'da yaşamaktadır. Kafkasya uzun yıllar Osmanlı Devleti, İran ve Rusya arasındaki hâkimiyet mücadelesine sahne olmuştur. Osmanlı Devleti'nin zayıflamasıyla birlikte bölge büyük ölçüde Rusların kontrolüne geçmiştir. Ruslardan destek alan Ermeniler, burada yaşayan Türklere ve Kürtlere karşı fırsat buldukça saldırılarda bulunmuştur. 1906 yılında Güney Kafkasya'dan Mısır'da bulunan İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin yayın organı Şura-yı Ümmet gazetesine gönderilen bir mektup, Ermenilerin Zengezur ve Şuşa'da Kürtlere karşı saldırılarda bulunduklarını ortaya koymaktadır. Bu çalışmada Şura-yı Ümmet gazetesinin yayımlamış olduğu mektup incelenecek ve Ermenilerin bölgede yaşayan Müslüman halka yaptıkları zulüm ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şuşa, Zengezur, Ermeniler, İttihat ve Terakki, Şura-Yı Ümmet.

Presentation ID / Sunum No = 223

Oral Presentation / Sözlü Sunum

1918 Bakü Harekatının Subay Kadrosu

Prof. Dr. Burhan Sayılır

Özet

Birinci Dünya Savaşı sonlarında, 4 Haziran 1918’de, Batum’da, Osmanlı Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında barış ve dostluk anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmanın dördüncü maddesi gereğince, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ülkede istikrarı ve güvenliği temin etmek için Osmanlı Devleti’ne başvurduğu zaman, Osmanlı Devleti Hükümeti silahlı yardımda bulunmayı taahhüt etmiştir. Aynı anlaşmanın beşinci maddesine göre de Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti yurtiçinde silahlı çete müfrezelerinin oluşturulmasına engel olacak ve onları silahsızlandıracaktı. Bölgedeki özellikle Ermeniler ile Gürcü ve Bolşeviklerin Türk ve Müslüman ahaliye yönelik katliamları ve kötü muameleleri gün geçtikçe artmıştır. Haziran 1918’de Osmanlı Genelkurmayı Azerbaycan’da askeri hareketlerin başlatılması emrini verdi. 14 Haziran’da gerçekleştirilen harekate Nuri Paşa komutanlık etti. Bu sırada Kafkasya’daki Türk ordusunda toplam bin civarın asker vardı. Kafkasya tümeninde ise altı bin kişi vardı. Osmanlı orduları Azerbaycan’a iki istikametden girdiler: Kars ve Gümrü ile Güney Azerbaycan ve Şuşa’dan. Nuri Paşa Gence Ermenilerini silahsızlandırdı, fakat Ermenilere karşı zor kullanmadı. Türk ordusunun gelişi Azerbaycan Hükümeti için elverişli koşullar sağladı. 16 Haziran’da Azerbaycan Hükümeti Tiflis’ten Gence’ye nakledildi. 12 bin askerden oluşan Kafkas İslam Ordusu, Azerbaycan harekâtı kapsamında güzergahındaki Göyçay, Salyan, Ağsu ve Kürdemir’i de Bolşevik birlikleri ve Ermeni çetelerinden temizledi, 15 Eylül 1918’de ise Bakü’yü kurtardı. Kafkas İslam Ordusu, Bakü’nün kurtuluşu için 1130 şehit verdi. Kafkas İslam Ordusu Komutanı Nuri (Killigil) Paşa, Mürsel (Bakü) Paşa, Binbaşı Tefvik (Bıyıkoglu) Bey, Albay Mehmet Nazım Bey, Üsteğmen Asaf (Kılıç Ali) Efendi, Binbaşı Kemal (Doğan) Bey başta olmak üzere harekate katılan bütün subaylar ile özellikle de şehit subaylar hakkındaki bilgiler bildiride paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bakü Harekatı, Kafkas İslam Ordusu, Nuri Paşa, Azerbaycan

Presentation ID / Sunum No = 224

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**1938 Yılında ve 1939 Yılıının Başında Güçlerin Yeniden Gruplaşması Ortamında
Türkiye**

Dr. Öğr. Üyesi Memiş Merdan

Özet

Türk-Yunan birliğinin 1937 yılında pekiştirilmesi, Balkan Antantı'ndaki ayrışımın derinleşmesine yol açar. O, daha önce imzalanan Bulgar-Yugoslav paktı ile birlikte, Romanya'nın Balkan Antantı içinde soyutlanmasına katkıda bulunur. Aynı zaman, Türk-Yunan grubunun aşırı güçlenmesi, Bükreş ile Belgrad arasında yeni temas noktaları yaratmaktadır. Ancak bu durum, İngiliz hükümetinin Balkan gruplaşmasını, ona Bulgaristan'ı da dahil ederek güçlendirme politikasıyla çelişmektedir. Türkiye 1938 Münih Krizi'ni büyük bir uyanıklık ve net görülen bir rahatsızlık duygusuyla izler. Türkler hem olayların gelişme hızına, hem de bunların dönümüne hayret etmektedir. Südet Almanları üzerindeki Alman-Çekoslovakya anlaşmazlığı, lokal çerçevesini hızla aşıp önemli bir uluslararası sorun haline gelir. Bu sorun içindeki tezatlı menfaatlerin çatışması Avrupa barışını tehdit etmekte ve savaş uzak bir ihtimalden yakın bir tehlikeye dönüşür. İngiltere'nin Çekoslovakya Krizi sırasındaki davranışları ve onun bu durumda da göstermiş olduğu zayıflık Türk yöneticilerini çok derin bir tesir bırakmıştır. Aynı zaman Türkiye bölgesel işbirliği politikasından da vazgeçmemektedir. Ankara'nın, Eylül 1938'de Münih'te izlediği yatıştırma politikası nedeniyle İngiltere'ye tam güveni yoktur. Türk yöneticileri, Türkiye'nin çıkarları diğer Balkan devletlerinin çıkarları ile örtüşüğünü; dolayısıyla söz konusu devletlerin bu durumda yapmaları gereken şey, soğukkanlılığını korumak, güçlü ve aktif dayanışmalarıyla Avrupa'nın olmasa da, en azından Balkan barışını muhafaza etmektir. Almanya'nın Avusturya'yı ilhakı, Münih Anlaşması'nın bir sonucu olarak Südet bölgesinin Çekoslovakya'dan koparılması ve Mart 1939'da Çekoslovakya'dan geri kalanının işgali, dünya barışını baltalanmasına götüren kararlı adımlardır. Sovyetler'in saldırıyı önleme girişiminin reddedilmesi, İkinci Dünya Savaşına yol açan olaylar kompleksindeki belki son bağlantılardan biridir. Türk siyasetçileri ve diplomatları da dahil olmak üzere Balkan devletleri bu olayları yakından izler. Ancak, bunların hareketlerinde revizyonist devletlerle işbirliği yapma ve taviz vermeye yönelik bir eğilim dikkati çeker. Çekoslovakya'nın yıkılması Küçük Antant'ın dağılmasıyla sonuçlanmıştır ve bu gerçeğe verilen tepkiler Balkan Yarımadasının geleceği için pek umut verici değildir. Balkan Antantı tek kalan, fakat bölgesel ve Avrupa politikasındaki rolü azalmakta olan bir bölgesel birlik olarak varlığını sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Balkanlar, Avrupa, 1930'lu Yıllar

Presentation ID / Sunum No = 225

Oral Presentation / Sözlü Sunum

1990 Sonrası Yerel Katılıma İlişkin Gelişmeler ve Türkiye'ye Etkileri

Dr. Miray Özden

Özet

Türkiye’de 1970’li yıllarda başlayan kamu yönetiminde reform çalışmaları, yeni kamu yönetimi anlayışının da etkisiyle 1990 sonrasında daha fazla konuşulur olmuştur. Bu etkinin 90’larda başlamasında Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyelik sürecine ilişkin atması gereken adımların ve kurumsal düzenlemelerin varlığı etkili olmuştur. Türkiye’de yerel katılım ile ilgili süreci yerel seçimler vasıtası ile yerel seçimlere katılım, Avrupa Birliği’ne üyelik süreci sonunda taraf olunan anlaşmalar çerçevesinde düzenlenen mekanizmalar ile katılım, uluslararası uygulamaların yansımaları neticesinde yürürlüğe konan öneriler ve oluşturulan taslaklar doğrultusunda katılım, gibi gelişmeler ışığında, üç alt başlık içerisinde incelenebilmektedir. Bu başlıklardan özellikle Avrupa Birliği’ne üyelik sürecinde AB tarafından hazırlanan “yol haritası” ile AB yasaları, standartları ve kurumlarıyla uyum içinde hazırlanan Türkiye Ulusal Programı, anayasal-kurumsal değişimlere yol açan önemli bir etmendir. Bu belge iyi yönetim ilkelerini öne çıkarır, devletin etkin çalışmasının gereğini vurgular, reforma gerek duyulan çeşitli alanlara ve kurumlara işaret etmektedir. Bu maksatla çalışmada, yerel katılıma ilişkin gelişmeler, yasal belgeler üzerinden incelenecek ve tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Yerel Katılım, Türkiye, Avrupa Birliği

Presentation ID / Sunum No = 226

Oral Presentation / Sözlü Sunum

1992-1994 Yılları Karabağ Savaşı

Doç. Dr. Ahmet Edi

Özet

Dünyanın sıcak çatışma alanları listesinde yer alan Dağlık Karabağ bölgesi, Azerbaycan ve Ermenistan için büyük önem arz etmektedir. Bölgede iki ülke arasında rekabetin temeli Rus İmparatorluğu'nun bölgeyi işgaline kadar dayanmaktadır. XX. Yüzyılın başlarından itibaren bu rekabet halklar arasında savaşa dönüşmüştür. 1905 yılından, Sovyetlerin bölgeyi işgaline kadar Dağlık Karabağ ve çevresinde on binlerce sivil savaşlar sonucu katledilmiştir. Sovyetlerin 1923 yılında bölgeye özerklik vermesi ve Karabağ'ın Batı kısmında Kürdistan vilayetini yaratması, halklar arası kardeşliği değil de düşmanlığı körüklemiştir. Bu düşmanlık yıllarca sessizce gelişmiş ve Sovyetler Birliği'nin çöküşü ile savaşa dönüşmüştür. Azerbaycan ve Ermenistan arasında 1992 yılında başlayan Karabağ Savaşı, 1994 yılında ateşkesle sonuçlansa da siyasi arenada hayla sorun çözümünü bulamamıştır. Çalışmada Karabağ Savaşı'nın detayları amaçlanırken nitel araştırma yöntemlerinden belge ve doküman analizi kullanılmıştır. Her iki ülkeni savaşa götüren nedenler ve Karabağ savaşı zamanı düzenlenen askeri operasyonlar araştırılırken nitel araştırma yöntemlerinden belge ve doküman analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak bölgede düzenlenen askeri operasyonlar ve savaş zamanı gerçekleşen siyasi olaylar araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karabağ Savaşı, Gence İsyanı, Siyasi İstikrarsızlık, Askeri Operasyonlar

Presentation ID / Sunum No = 227

Oral Presentation / Sözlü Sunum

21. Yüzyılda Türkiye'nin Dönüşümü

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Tuna

Özet

21. yüzyılda Türkiye'nin en önemli önceliği, askeri, siyasi, ekonomik, teknolojik alanlarda artan kapasite ve kabiliyetleri, güçlenen altyapısı bağlamında bölgesel ve küresel rolünü yeniden tanımlama ve küresel etkinliğini genişletmek olmuştur. Bu dönemde içeride yaşanan kırılğanlıklar, dış politikada karşı karşıya kalınan meydan okumalar ve uluslararası sistemin dönüşümünün beraberinde getirdiği belirsizliklere rağmen, uluslararası sistemin önemli bir oyuncusu olma arzusu karar verici aktörlerin temel motivasyonu ve dış politikanın öncelikleri arasında yer almıştır. Özellikle ekonomik büyümenin içsel ve dışsal zorluklara karşın sürdürülebilir bir zemine oturması ve GSMH'da yaşanan artış, savunma sanayinde yaşanan ilerleme, etkin bir yapıya kavuşan ve çeşitlenen yumuşak güç araçlarının yanı sıra, askeri ve savunma endüstrisi başta olmak üzere birçok enstrümanın dış politika yapımında kullanılması, Türkiye'nin küresel ölçekteki etki alanını genişletmiştir. Soğuk Savaş sonrası dönemde değişen uluslararası sistemin yapısı ve güvenlik tehditlerinin hem nitelik hem de nicelik olarak değişim göstermeye başlaması, Türkiye'nin dış politikasını ve güvenlik stratejisini yeniden yapılandırma zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Özellikle tehdit algısında yaşanan değişimler, kolektif güvenlik anlayışının yerine ülkelerin kendi başlarına ilgilenmek zorunda olduğu güvenlik sorunlarında yaşanan artışlar, istikrarsızlıkların bölgesel güvenlik kompleksini kırılğanlaştırması Türkiye'nin önceliklerini değiştirmeye başlamıştır. AK Parti dönemi ile birlikte değişim göstermeye başlayan dış siyasetin hem Avrupa Birliği hem de Ortadoğu ile ilişkilere olumlu etkisi, karar vericilerin değişen dış politika söyleminin yanı sıra ekonomik, ticari, politik ve diplomatik araçlarla dış politikasında güçlü iş birliği alanları inşa etmesi, Türkiye'nin bölgesinde önemli bir aktör olarak öne çıkmasını kolaylaştırmıştır. Dış politikada yaşanan bu değişim, Türkiye'yi komşu coğrafyalarda istikrarın sağlanması, ikili ve bölgesel sorunların çözümü ve güvenliğin sağlanması noktasında daha pro-aktif ve kolaylaştırıcı bir rol üstlenmesine ve uluslararası sistemin içerisinde de aktif bir oyuncuya dönüşmesine imkân tanımıştır. Türkiye'nin artan kabiliyet ve kapasite ile orantılı olarak bölgesel ve küresel ölçekte artan rolüne karşı ilk büyük meydan okuma ise Arap Baharı ile birlikte ortaya çıkmıştır. Arap Baharı sonrası yaşanan olaylar, krizler ve bölgeselleşen güvenlik sorunları, bölge ülkelerinin ve küresel oyuncuların dış politikasında olduğu gibi Türkiye'nin de politikasını etkilemeye başlamıştır. Türkiye, sürecin başında yaşanan değişimi kendi etki alanını genişletmek ve konumunu güçlendirmek için önemli bir fırsat olarak değerlendirmiştir. Bu çerçevede klasik

rolün dışına çıkarak, bölgede önemli bir oyuncu olarak hareket etmiştir. Bir noktada Arap Baharı, Ankara açısından da bölgesel değişimde öncü rol oynama süreci olarak değerlendirilmiştir. Ancak Suriye, Libya, Mısır ve diğer bazı ülkelerde karşı karşıya kalınan tablo sürecin Türkiye açısından bazı zorluklar da barındırdığını göstermiştir. Arap Baharı süreci nihai olarak Türkiye'nin dış politikasının siyasi, güvenlik ve politik açılardan test edildiği bir süreç olmuştur. Türkiye, bu dönemden itibaren dış politikasında yumuşak güç araçlarının dışında sert güç araçlarına başvurmaya başlarken, ulusal güvenlik konseptini de yeniden şekillendirmeye başlamıştır. Karşı karşıya kaldığı zorluklara karşın Ankara, bölgede etkin bir rol izlemeye devam etmiş, dış politikasını siyasi, askeri, savunma sanayii araçları ile destekleyerek, bölgesinde yükselen bir aktör olarak öne çıkmıştır. Hayata geçirdiği yeni güvenlik konsepti sayesinde Suriye, Irak gibi komşu ülkelerde ortaya çıkan güvenlik sorunları ile etkin mücadele eden, arama ve sondaj filosunun yanı sıra nitelikli askeri gücü sayesinde Doğu Akdeniz güç dengesinde öne çıkan, Libya ve Karabağ gibi çatışma bölgelerinde sahadaki dengelerin değişmesinde önemli bir oyuncu olan Türkiye, bölgesel etkinliğini ortaya koyabilmektedir. Bunun yanı sıra diplomatik, kültürel, ticari ve yatırımları ile Afrika, Balkanlar, Orta Asya'da güçlü bağlar inşa eden Türkiye, sağlık, altyapı, insani yardımlar, eğitim, turizm, kalkınma öncelikli politikalarıyla merkez haline gelmektedir. Türkiye, bugün Milli Teknoloji Hamlesi, inovasyon ve AR-GE yatırımları, uzay programı, yapay zekâ stratejisi, yeni markaları ve daha adil bir küresel düzen için ortaya koyduğu politika ve söylemleri ile 21. yüzyıldaki dönüşümü yakalayarak çok taraflı, aktif ve oyun kurucu politikalar izlemektedir. Savunma sanayii programı ile ihracatçı bir ülkeye dönüşen, siyasi, ekonomik, teknolojik, sağlık, eğitim, askeri vb. araçlarla yakın coğrafyasındaki istikrarın sağlanmasında ve sorunların çözümünde önemli bir rol oynamaya başlayan Türkiye, uluslararası sistemin yapısına ve küresel düzeydeki adaletsizliklere getirdiği eleştirilerle de üçüncü bir yolu işaret etmektedir. Bu çalışmada; Türkiye'nin 21. Yüzyıldaki dönüşümü Türk Dış Politikası ekseninde ele alınacaktır. Çalışmadaki temel amaç son dönemlerde ortaya konmak istenen “Türkiye'nin Grand Stratejisi” çalışmalarına bir katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Dış Politika, Grand Strateji

Presentation ID / Sunum No = 228

Oral Presentation / Sözlü Sunum

30. Yılında Hocalı Olayları'nın Dağlık Karabağ Sorunu'ndaki Yeri ve Öneminin Analizi

Prof. Dr. Barış Özdal

Özet

Dağlık Karabağ Sorunu'nun tarihsel gelişimi içinde hiç şüphesiz 26 Şubat 1992 tarihinde Hocalı'da yaşanan insanlık dışı saldırılar büyük bir kırılma yaratmıştır. Zira Ermeni silahlı birlikleri tarafından konvansiyonel silahlarla sivillere karşı gerçekleştirilen Hocalı Saldırısı, 1. Karabağ Savaşı'nın dönüm noktası olurken aynı zamanda da günümüze kadar önemini koruyan bir simge haline gelmiştir. Bu bağlamda Hocalı Olayları'nın Dağlık Karabağ Sorunu'ndaki yeri ve öneminin analiz edileceği çalışmada belirlenen temel hipotezler kapsamında “Hocalı Olayları neden yaşanmıştır?”; “Hocalı Olayları'nı Dağlık Karabağ Sorunu'nda yaşanan diğer saldırılardan ayıran özellikler nelerdir?” başlıklı temel araştırma sorularına cevap aranacaktır. İlk temel araştırma soru kapsamında jeopolitik – jeostratejik ve kültürel unsurlar tespit edildikten sonra yakın / orta ve uzun vadede etki olan faktörler irdelenecektir. Hocalı Olayları'nı Dağlık Karabağ Sorunu'nda yaşanan diğer saldırılardan ayıran özellikler nelerdir başlıklı ikinci temel araştırma soru kapsamında ise “uluslararası tepkiler”, “psikolojik (olgusal) boyut” ve “uluslararası tanıma” başlıkları üzerinden karşılaştırmalı bir analiz yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, Dağlık Karabağ Sorunu, Hocalı Olayları.

Presentation ID / Sunum No = 229**Oral Presentation / Sözlü Sunum****44 Günlük Savaş Sonrası G. Kafkasya'da Değişen Jeopolitik Dengeler ve Batılı
Devletlerin Yaklaşımı****Prof. Dr. Toğrul İsmayıl****Özet**

Bilindiği gibi, yaklaşık 30 yıl Ermeni işgali altında kalan Karabağ'ın özgürleştirilmesi hem Azerbaycan hem de Güney Kafkas bölgesinin geleceği açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Karabağ'ın büyük bir bölümünün kurtarılmasıyla sonuçlanan bu askeri müdahale, Rusya Federasyonu'nun (RF) arabuluculuğunda 10 Kasım'da imzalanan üçlü bildiriyle başarılı şekilde sonlanmıştır. Azerbaycan'ın topraklarını işgalden kurtarması bölgedeki jeopolitik statüsünü güçlendirir; bölgeye komşu Türkiye, RF ve İran'ın bölge üzerindeki ilgisini daha da artmıştır. Bu artan ilgiye binaen, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın önerisiyle ortaya çıkan, Güney Kafkas ve bölgeye komşu devletleri kapsayacak altılı platform fikri tartışmaya açılmıştır. Bu platform fikrinin kalıcı barışın teminatı olacağı ve bölgeye jeopolitik istikrar getireceği hem Azerbaycanlı hem de Türkiyeli yetkililer tarafından dillendirilmiştir. Bu hedefe uygun olarak, Azerbaycan ve Türkiye arasında 15 Haziran 2021 tarihinde Şuşa Beyannamesi imzalanmış ve her iki ülke arasında her alanda işbirliği yapılması şart koşulmuştur. Ayrıca bu beyanname ile Güney Kafkas'taki istikrar ve güvenliğin pekiştirilmesi amacıyla, ülke sınırlarının karşılıklı tanınması için gerekli adımların atılacağı vurgulanmıştır. Karabağ'daki 44 günlük savaşın bölgeye ve çevre ülkelere etkisi olduğu gibi, başladığı günden itibaren, Batılı devletlerin bölgeye ve bölgedeki ülkelere olan yaklaşımını da değiştirmeye zorlamıştır. Karabağ'daki sorunu çözme amacıyla 1992 yılında kurulan AGİT Minsk Grubunun otuz yıl boyunca barışa bir katkı sağlamaması, başta eş başkanlardan Fransa ve ABD olmak üzere diğer Batılı devletlerin sorunu çözmedeki başarısızlıklarını ortaya koymuştur. Karabağ'ın özgürleştirilmesinden kısa süre sonra, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in kendisiyle görüşmek isteyen Minsk Grubuna yönelik tavrı, Batılı devletlerin bölgeye ve bölgedeki sorunlara eskisi gibi yaklaşamayacaklarının bir kanıtı niteliğinde olmuştur. Ayrıca, Ukrayna'nın işgalinin sürdüğü dönemde, Nisan 2022'de, RF Dışişleri Bakanı Lavrov'un Minsk Grubunun diğer eş başkanlarına yönelik serzenişi, bu grubun tamamıyla işlevsiz hale geldiğini ve hatta de facto olarak dağıldığını kanıtlamıştır. Bundan sonra, Batılı devletlerin Güney Kafkas'a yönelik politikaları, bölge ülkelerinin toprak bütünlüğüne tam saygıyla ve başta Türkiye olmak üzere bölgeye komşu ülkelerin çıkarını görmezden gelmeden gerçekleşmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karabağ Savaşı, G.Kafkasya Jeopolitiği, Azerbaycan Türkiye İlişkileri, Minsk Grubu, Batılı Devletler

Presentation ID / Sunum No = 230

Oral Presentation / Sözlü Sunum

44 Günlük Savaşın Perde Arkası; Karabağ Savaşından Şuşa Beyannamesine Giden Yol

Prof. Dr. Aygün Attar

Özet

44 gün süren Karabağ Savaşı sonrasında Azerbaycan ve Türkiye devlet başkanları tarafından yapılan çağrıyla Ermenistan'a, Ermeni diasporasının zehrinden arınma şartıyla, bölgenin ekonomik kalkınma projeleri içerisinde yer alması teklif edildi. Güney Kafkasya'da geleceğe yönelik yeni ufuklara yolculukta Türkiye ve Azerbaycan öncülüğündeki bölgesel hamlelerin konuşulması savaşın konuşulmasından daha çekici değil mi?

Anahtar Kelimeler: Karabağ Zaferi, Şuşa Beyannemesi

Presentation ID / Sunum No = 231**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Açı Nedir': Tebriz Matematik-Astronomi Okulu Üyesi Kemaleddin Fârisî'nin Gözünden
Açı Kavramı****Dr. Öğr. Üyesi Zehra Bilgin****Özet**

Açı kavramı Eukleides geometrisinin temel unsurlarından biri olmasıyla antik çağlardan günümüze araştırma konusu olmuştur. Eukleides'den başlayarak Helenistik dönem ve sonrasında İslam Medeniyetinde pek çok alimin açının mahiyeti ve özelliklerine dair tartışmalara çeşitli cihetlerden dahil oldukları görülür. Örneğin; Neyrizî, Siczî, İbnü'l-Heysem, İbn-i Sîna, Semav'el, Nasiruddin Tûsi gibi alimler teorik geometrinin yanısıra, astronomi ve optik gibi uygulamalı bilimlerde de sıklıkla başvurulmuş açı kavramını inceleyen eserler kaleme almışlardır. Bu tartışmaları klasik anlamda sürdüren son isimlerden biri Tebriz matematik-astronomi okuluna mensub Kemâleddin Fârisî (ö. 718/1319) dir. Fârisî'den sonra açı üzerine kayda değer görüşlere ancak Galileo ve Newton'ın çalışmaları ile tekrar rastlanır. Dolayısıyla Fârisî'nin modern bilim öncesi söz konusu tartışmaların son temsilcisi olduğu söylenebilir. Kemaleddin Fârisî, İbnü'l-Havvam'dan aldığı matematik derslerinden sonra Tebriz'e gelerek meşhur matematikçi, astronom, filozof ve tıp alimi Kutbuddin Şîrâzî'nin derslerine devam etmiş, hocasının teşvikiyle optik ilmi ile ilgilenmeye başlamış ve İbnü'l-Heysem'in optik eseri Kitâbu'l-Menâzır'ı okumuştur. Ardından bu esere bir şerh niteliğinde olan Tenkîhü'l-Menâzır adlı eserini kaleme almıştır. Yine Tebriz matematik-astronomi okuluna mensub diğer bir hocası filozof-matematikçi Cemalüddin Türkistânî'nin isteği ile bu eserini kısaltarak Kitâbu'l-Beşâir fi İlmi Menâzır adlı eserini yazmıştır. Kemaleddin Fârisî, optik çalışmalarında tabiatıyla yoğun şekilde kullandığı açıyı ayrıca müstakil bir risâlede de incelemiştir. Risâle fi'z-Zâviye adını taşıyan bu eserde Fârisî, İbn-i Sînâ, İbnü'l-Heysem, Semav'el gibi alimlerin konuya dair görüşlerini özetledikten sonra düzlemsel ve cisimsel açıları çeşitli yönleriyle ele alır. Eser Mustafa Mawaldî tarafından yayına hazırlanarak 2014 yılında basılmıştır. Bu çalışmada Kemaleddin Fârisî'nin açı risalesi tanıtılacak ve kendisinin açığa dair görüşlerinin matematiksel analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Açı, Kemâleddin Fârisî, Eukleides Geometrisi

Presentation ID / Sunum No = 232**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Anadolu Selçuklu Vezâretinde Bir Filozof-Hekim: İşârât Şârihlerinden Necmeddîn en-Nahçivânî ve Psikoloji Anlayışı****Dr. Araştırmacı Elmin Aliyev****Özet**

İslâm düşünce geleneğinin önemli bir evresini oluşturan Yenilenme Dönemi düşünürlerinden Necmeddîn en-Nahçivânî (ö. 650/1253'ten sonra [?]) mantık, felsefe, tıp ve usûl konulu kapsamlı eserlere imza atmakla birlikte gerek biyografî gerekse de fikir düzeyinde yeterince araştırılmamış isimlerdendir. Bio-bibliyografik kaynakların ve kendi eserlerinin tanıklık ettiği üzere tam adı Ahmed b. Ebî Bekir b. Muhammed olan düşünür, ilk eğitimini doğduğu Nahçıvan'da almış ve ileri düzeyde felsefe öğrenimi görmüştür. Fahreddîn er-Râzî'nin (ö. 606/1210) Kânun şerhi üzerine yazdığı Hallü şükûki'l-Kânûn'unu Alâeddîn Keykubad'a (ö. 634/1237) sunduğu dikkate alınırsa, onun 1237 tarihinden önce Konya'ya geldiği ve on yıldan fazla sarayda hekimlik yaptığı ifade edilebilir. Müteakip yıllarda Celâleddin Karatay'ın (ö. 651/1254) üçlü saltanat yönetiminin oluşturulmasındaki siyasî faaliyetlerine destek vermiş ve Atabeg-i Rûm unvanı alan Karatay tarafından vezirlik makamına getirilmiştir (647/1249). Bu sırada başta hazine ödemeleri olmak üzere çeşitli alanlarda düzenlemeler yapmaya çalışmış, fakat devlet ricâlinin kurallara uymaması ve Moğol kumandanlarının usulsüz muameleleri dolayısıyla tahminen üç sene sonra görevini bırakıp Halep'e yerleşmiştir. Halep'te inzivaya çekildiği evinde telif ve tedrisle uğraştığı kaydedilen Necmeddîn en-Nahçivânî, dönemin kaynaklarında aklî ve naklî ilimlere vakıf "büyük imam", zamanının Aristo'su ve ikinci Büzürcmihr şeklinde övgü ifadeleriyle anılır. Lübbü'l-mantık ve hülâsatü'l-hikme adlı eserindeki bazı görüşleri dolayısıyla Efdaluddîn Hûnecî'nin (ö. 646/1248) eleştirilerine maruz kalması; yine Râzî'nin Mahsûl'üne yazdığı telhis üzerinden Muhammed İsfahânî'nin (ö. 688/1289) el-Kâşif'ine, Nakzu kavâidi'l-İşârât ve keşfü temviyeti's-Şifâ ve'n-Necât (el-Kitâbü'l-Kebîr) ile de Sirâceddin Urmevî (ö. 682/1283), İbn Kemmûne (ö. 683/1284) ve İbnü'l-Mutahhar Hillî (ö. 726/1325) tarafından kaleme alınan İşârât şerhlerine kaynaklık etmesi zamanındaki düşünürler tarafından önemsendiğine işaret etmektedir. Müellifin Lübbü'l-mantık ve el-Kitâbü'l-Kebîr'i kayıp olmakla birlikte, ikinci eserden türettiği Zübdetü'n-nakz ve lübbü'l-keşf ile el-Mültekât min Şerhi'l-İşârât'ının nüshaları günümüze kadar ulaşmıştır. Bildirinin öncelikle hedeflerinden biri, Necmeddîn en-Nahçivânî'nin entelektüel biyografisine ilişkin bilgilerin sistemleştirilmesidir. İkinci ve daha önemli hedef ise düşünürün nefs/psikoloji anlayışının tahlil edilmesidir. Bu hedef doğrultusunda -Hallü şükûki'l-Kânûn ve el-Mültekât min Şerhi'l-İşârât'taki görüşlerini dikkate almak kaydıyla- başvuracağımız temel kaynak hiç

kuşkusuz Zübdetü'n-nakz'dır. Atûfî'nin kayıtlarına istinaden Sultan II. Bâyezid'in saray kütüphanesinde bulunduğu bilinen bu eserde “felsefe” ve “hikmet” kavramları arasında ikincisi lehine kesin bir ayırım yapan Necmeddîn en-Nahçivânî, İbn Sînâ özelinde ele aldığı Meşşâî felsefe kadar Fahreddîn er-Râzî eksenindeki eksik yorumları da eleştirmektedir. Onun, özellikle psikoloji/nefs konusunda serdettiği görüşler bir taraftan tenâsüh inancına, diğer taraftan ise İşrâkî felsefeye yönelik temayül olarak değerlendirilir ki nihayi amacımız, bu iddaların gerçeği ne kadar yansıttığını cevaplandırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Necmeddîn En-Nahçivânî, İbn Sînâ, İşârât Geleneği, Nefs/psikoloji, İşrâkîlik.

Presentation ID / Sunum No = 233

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Anlama Eğilimi

Dr. Öğr. Üyesi Girayalp Karakuş

Özet

Teori kanunların sistemleştirilmesinden meydana gelmiş. Hipotez yorumdur. Deneylerle elde edilir. Teoriler hep geniş hipotez halinde kalır, sonuçları daima tartışılan Hipotetik'dir. Bilimsel düşüncelerde kanundan prensibe doğru gidişte subjektif ve şartlı hükümlere varılır. Dolayısıyla, bilimsel verilerle teoriler birbirine karıştırılır. Bir teoriye taraftar olanlar teorisinin bilimsel değerinden çok teorisinin subjektif dayanaklarına taraf olur ve dogmacı haline gelir. Anlam taşıyan hükümler bir önermedir. Gerçek hükümler ve kıymet taşıyan hükümler, insanlığın tarihi kültürünün ortak bir karışımıdır. Gerçek hükümler (doğa bilimleri) fizik, kimya, matematik formüllü kanunları kapsar. Kıymet hükümler dediğimiz iyi, kötü, ahlaklılık, adaletlilik, eşitlik, doğruluk, bizim aklımızdan ve vicdanımızdan, inançlarımızdan kaynaklanan tercihlerimizdir. Yani subjektiftir. Bunların doğruluğu maddenin salınımı kanunu, Termo dinamiğin kanunu gibi doğanın incelenmesi ve deneyimlenmesi suretiyle açıklanamaz. Günümüz entelektüel çalışmalarında insan ve toplum tarihinin işleyişinde dil yasalarının gelişim süreci ele alınır. Dilin işleyen yasaları özgün bir sistem arayışında. Toplumsal pratikleri anlatma, anlamlandırma da gerçeklerin kendisine özgü sistem olarak düşünülmesini mümkün kılmıştır. Bu durum düşünme, anlamlandırma, dil ilişkisi içinde en belirgin yasalar olarak karşımıza çıkar. İnsanı kavramak üzere kendi kendimize sorduğumuz soru karşısında iki önemli kavram ile karşılaşırız. Beden ile Ruh. Çalışmada insan olma kanunun Poetikası incelendi. Tezin güçlenmesi için yerli ve yabancı kaynaklar kullanılarak diyalektik düşünüş tarzı ortaya kondu.

Anahtar Kelimeler: İnsan, Düşünce, Platon, Sokrates, Siyaset

Presentation ID / Sunum No = 234

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Annales Geleneğinin Osmanlı Kadın Tarih Yazımına Tesiri Üzerine Bir Değerlendirme

Doç. Dr. İbrahim Özgül

Özet

Annales geleneği tarih yazıcılığı ekolü içinde yer alan müelliflerin tarih bilimine sosyal bilimler yöntemlerini uygulayarak ortaya koydukları geleneksel tarih anlatısının yerine, soru ve sorun merkezli ve disiplinler arası bir tarih anlatısı benimsemektedir. Geleneksel tarih yazımının siyasi tarih veçhesini ön plana almasından dolayı insan faaliyetlerinin tamamının mütalaa edilemeyeceğini savunur. Bu minvalde Osmanlı'da diğer araştırma alanlarına kıyasla resmi vesikalarda görünürlükleri daha sınırlı olan kadınların sınırlı tarih anlatısı bu ilişkisellik bağlamında ihmal edilmiştir. Yeniçağ öncesi toplumlarındaki tarih anlayışı umumiyetle, hükümdarların ve devlet yetkililerinin faaliyetlerinin tahkiye edilmesi olarak anlaşılmıştır. Yeniçağ sonrasında ise birçok müverrih zaman dizinsel olarak sıraladığı olayları ulus müdafaası biçimde yorumlamıştır. Günümüz tarihçilerinin muhtelif sosyal bilimlerin yöntem ve tahlillerinden istifade etmelerinde Annales geleneği tarih yazıcılığının etkisi olmuştur. Bahsi geçen tarihsel bağlamda Annales geleneğinin Osmanlı kadın tarih yazımına tesiri olmuş mudur sorusundan hareketle çalışma ele alınmıştır. Bu bağlamda Osmanlı'da kadının iktisadi, içtimai, siyasi, dini yaşamı, faaliyet alanları kendine özgü koşullarında irdelenmeye çalışılmıştır. Geleneksel tarih anlatısının dışına çıkılmaya, kadınların geleneksel tarih içinde ihmal edilmiş yönleri umumiyetle bütün veçheleriyle ele alınmaya çalışılmıştır. Yabancı yayınlar Osmanlı kadınlarıyla ilgili en önemli veri kaynağının siciller olduğunu tespit ederek sicillere dayalı çalışmaların öncüsü ve bir anlamda sicillere dayalı çalışmalar için bir referans olmuştur. Bu bağlamda 1970 sonrası yapılan araştırmalar ile ihdas edilen Osmanlı kadın tarih anlatısı özellikle yabancı literatürün neşrettiği zengin kaynaklar ve bu tarihi kaynaklar zemini üzerine inşa edilen Türkçe yayınlar ile şekillenmiştir. Sicillerden yola çıkılarak oluşturulan Osmanlı kadını anlatısı, bu sahada çalışanlar tarafından her alanda deneyimlerini ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. Yerli ve yabancı yayınlarda 1970 sonrası oluşturulan Osmanlı kadın tarih yazımında Annales geleneğinin tesiri görülmüştür. Müellifler bu çalışmalarla, geleneksel tarih yazıcılığında, batılı seyyah veya oryantalistlerin anlatılarında Osmanlı kadınının ihmal edilen tarihi yönlerini de ele alarak bir tarih yazıcılığı oluşturmaya çalışmışlardır. Bu müspet katkıyla Osmanlı kadınlarının toplum içindeki yerleri, konumları, rolleri daha görünür hale getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Annales, Kadın, Osmanlı, Tarih Yazıcılığı, Tesir.

Presentation ID / Sunum No = 235

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ayrılıkçı Tarih Yazımında 1992-1993 Abhazya Krizi

Prof. Dr. Omar Ardashelia

Doç. Dr. Lia Akhaladze

Özet

Siyasi olayları, özellikle çatışmaları, savaşların tarihini, siyasi ve uluslararası ilişkileri değerlendirmek için konu üzerine olan belgeleri, hatıratları ve bilimsel literatürü incelemek gerekir. Modern Gürcistan'ın en acılı ve sorunlu konularından biri olan Abhazya'daki çatışmalar disiplinler arası yöntemle araştırılmayı gerektiriyor. Hâlihazırda elimizde objektif araştırma ve analizi gerektiren Gürcü, Abhaz, Rus ve diğer tarihçilerin, siyaset bilimcilerin, uluslararası ilişkiler uzmanlarının görüşleri bulunmaktadır. Çalışmamızın amacı Abhazlar tarafından Abhazya'daki çatışmalar üzerine yazılan ve 1993-2021 yıllarında yayınlanan çok sayıda hatırat, belgesel, bilimsel ve diğer materyalleri incelemek ve gözlemlemektir. Abhaz ve Gürcü tarihçiliğinde konuyla ilgili yayınlanan tarihi belgeler, hatıratlar ve çeşitli bilimsel çalışmalara bakarsak Abhaz tarihçilerinin ve konuyla ilgilenen Abhazların sayısının Gürcülerden daha fazla olduğunu görürüz. Bunun nedeni ayrı bir araştırmanın konusu olabilir. Ancak, çalışmamızda kısaca olarak bu konuya da değineceğiz. Araştırma sürecinde tarihsel ve karşılaştırmalı yöntemi, içerik analizini ve kaynakların eleştirel döngüsel çalışma yöntemini kullandık. Öncelikle, çatışmanın sona ermesinden sonra Abhaz ulusal askeri birliklerinin temsilcilerinin, Abhaz gazetecilerin, savaşa katılan askerlerin anılarını ve görüşleri inceledik. Öte yandan, çatışmanın kronolojisine ilişkin Abhaz bilim adamları tarafından yayınlanan tarihi belgelerle aldık. Ancak, bu çalışmaların açıkça ayrılıkçı isimlendirme izlerini taşıdığı tespit edildi. Ayrıca çalışmada Abhaz bilim adamlarının araştırmaları üzerine özellikle duruldu. Ne yazık ki, bu "çalışmaların" çoğu, diğer tarafın veya uluslararası uzmanların görüş ve değerlendirmelerini dikkate almadan veya tartışmadan yazılmıştır. Bu durum ise söz konusu çalışmaların geçerliliği ile güvenilirliği konusunda şüphe uyandırır, çalışmanın tek tarafının verilerine ve materyallerine dayandığını gösterir. İncelenen materyallere göre Abhaz tarafının yayınladığı materyallerin üçe ayrılmasını uygun gördük: 1. Savaşa katılanların anıları, kayıtları, gazetecilerin raporları, 2. Tarihi belgeler, 3. Bilimsel literatür. Ancak, bunlardan birçoğunun eleştirilerek değerlendirilmesi gerek.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Abhazya, Çatışma, Tarihçilik, Kaynaklar, Belgeler, Eserler, Güvenilirlik, Geçerlilik.

Presentation ID / Sunum No = 236

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azerbaycan - Türkiye İlişkileri Bağlamında Stratejik Ortaklık ve Yardım
Anlaşması'nın 2. Karabağ Savaşı'na Etkisi**

Dr. Öğr. Üyesi Gökmen Kantar

Doç. Dr. Nüket Kırıcı Çevik

Özet

Türkiye- Azerbaycan ilişkileri 14 Ocak 1992’de diplomatik ilişkilerin kurulmasından itibaren “Tek Millet İki Devlet” düsturundan hareketle giderek artan bir ivmeye sahip olmuştur. Zira Azerbaycan’ın bağımsızlığını kazanmasıyla birlikte 9 Kasım 1991’de Azerbaycan’ı ilk tanıyan ülke de Türkiye olmuştur. Sonrasında 1994’te “Dostluğun ve Çok Yönlü İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Anlaşma” ve 1997’de “Stratejik Ortaklığın Derinleştirilmesine İlişkin Deklarasyon” başta olmak üzere birçok önemli anlaşmayla iki ülke arasındaki iş birliği pozitif anlamda artmaya devam etmiştir. 2008 yılında Türkiye ile Ermenistan arasında gelişen ve “Futbol Diplomasisi” olarak adlandırılan gelişmeler Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkilere olumsuz anlamda yansısa da bu durum çok uzun sürmemiş, 2010 yılında imzalanan “Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması” ile birlikte iki ülke arasındaki ilişkilerde önemli bir dönüm noktası yaşanmıştır. Nitekim bu anlaşma, 12 Temmuz 2020’de Ermenistan’ın, işgal ettiği toprakların dışındaki bir bölge olan Tovuz’a yaptığı saldırıyla başlayan ve “2. Karabağ Savaşı” olarak adlandırılan savaşta, savaşın seyrine ilişkin önemli bir etki doğurmuştur. Türkiye ve Azerbaycan bu anlaşmanın sağladığı zeminde askeri koordinasyon içinde birlikte hareket etmiş ve bu birliktelik zaferle sonuçlanmıştır. Tam da bu noktada iş bu bildiri ile “Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması’nın” Türkiye-Azerbaycan ilişkilerine ve “2. Karabağ Savaşı’na” etkisinin ortaya koyulması hedeflenmektedir. Bu kapsamda anlaşmanın içeriği arşiv taraması yöntemiyle incelenecek, ilgili literatür, açık kaynaklar ve resmî açıklamalar irdelenerek anlaşmanın iki ülke arasındaki ilişkilere ve 2. Karabağ Savaşı’na somut katkıları ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Nihayetinde ise “Güçlü Türkiye- Güçlü Azerbaycan, Güçlü Azerbaycan - Güçlü Türkiye” tezi iş bu anlaşma zemininde ortaya çıkan ittifakın somut verileriyle doğrulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, 2. Karabağ Savaşı, Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması, Karabağ Sorunu

Presentation ID / Sunum No = 237

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azerbaycan Dağlık Karabağ'ın Kültürel Miras ve Hüzün Turizmi Potansiyelinin
Değerlendirilmesi**

Dr. Öğr. Üyesi Emrullah Tören

Özet

Dağlık Karabağ, birçok kültürel ve doğal miras varlığına sahiptir. Aynı zamanda, işgal altında kaldığı yıllarda; birçok Azerbaycan Türkünün can verdiği, bölgede yaşayanların göç etmek zorunda kaldığı, arkadaş, akraba ve ailelerini bu bölgede kaybeden insanların hüznüyle andığı bir yerleşimdir. Bölgede yaşanan olayların, yeniden Azerbaycan toprağı olduktan sonra, hüzün turizmi açısından potansiyel barındırdığı düşünülmektedir. Bu araştırmayla, uzun yıllar işgal altında kalıp yeniden Azerbaycan hâkimiyetine geçen Dağlık Karabağ'ın, kültürel miras turizmi ve hüzün turizmi potansiyellerinin değerlendirilmesi ve “Dağlık Karabağ Kültür Turizmi Rotası” oluşturulması planlanmaktadır. Bu kapsamda, Azerbaycan'da bulunan kültür ve turizm alanlarındaki kamu kurumlarından uzmanlar, yerel seyahat işletmeleri ve Dağlık Karabağ kökenli vatandaşlarla görüşmeler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Aynı zamanda, ikincil kaynaklardan Dağlık Karabağ kültürel mirası ile ilgili taramalar yapılarak iki veri setine içerik analizi yapılacaktır. İçerik analizi sonucunda ortaya çıkacak temalar doğrultusunda Dağlık Karabağ'ın kültürel miras turizmi ve hüzün turizmi konularında öne çıkan potansiyeli üzerine değerlendirme yapıp “Dağlık Karabağ Kültür Turizmi Rotası” hazırlanması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras Turizmi, Hüzün Turizmi, Dağlık Karabağ, Azerbaycan

Presentation ID / Sunum No = 238

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Azerbaycan Ekonomisinde Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarını Belirleyen
Faktörlerin Analizi**

Prof. Dr. Ünal Çağlar
Dr. Öğr. Üyesi Abdüsselam Sağın

Özet

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları, bir firma payının ülke sınırları dışında yer alan başka bir şirket veya yatırımcı tarafından satın alınması olarak ifade edilen uluslararası bir yatırım türüdür. Bu yatırımlar özellikle ortalamanın üzerinde bir ekonomik büyüme imkanı sunan açık ekonomileri tercih etmektedirler. 20.yüzyılın son çeyreğinde artan küreselleşme ile birlikte yabancı sermayeler kendileri için yüksek getiri imkanı bulunan ekonomilerde yatırım yapma fırsatı bulabildiler. Bu yatırımlar, ülke içerisinde yeterli sermaye birikimi sağlayamayan gelişmekte olan ülkeler için iktisadi büyüme üzerinde etkili bir faktör olmaktadır. Aynı zamanda etkin bir şekilde planlanan doğrudan yabancı yatırımlar ülkelerin istihdam verileri ve ödemeler bilançosunu da olumlu etkilemektedir. Bu çerçevede birçok gelişmekte olan ülke yabancı sermayeyi ülkelerine çekebilmek amacı farklı teşvik politikaları da uygulayabilmektedir. Bu çalışmada Azerbaycan ekonomisi için doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının (FDI) belirleyici faktörleri analiz edilecektir. Bu çerçevede Azerbaycan ekonomisindeki temel makro ekonomik değişkenlerden olan enflasyon, döviz kuru, ekonomik büyüme, faiz oranları, dışa açıklık gibi faktörlerin doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını ne derece etkilediği analiz edilmeye çalışılacaktır. Bu çerçevede 2000 yılı sonrası için Azerbaycan ekonomisindeki temel makro ekonomik veriler kullanılacak ve zaman serisi analizi ile bu değişkenlerin doğrudan yabancı sermaye üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Çalışmada kullanılacak verileri ise Azerbaycan Devlet İstatistik Kurumundan temin edilecektir. Çalışma sonucunda elde edilecek bulgular çerçevesinde Azerbaycan ekonomisi için politika önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Ekonomisi, Ekonomik Büyüme, Yabancı Sermaye Hareketleri, Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları

Presentation ID / Sunum No = 239

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycan ve Türkiye İlişkilerinin Stratejik Önemi

Doç. Dr. Müzehher Yamaç

Özet

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren, Azerbaycan ile olan ilişkilerinin günümüze kadar nasıl bir dönüşüme ulaştığı dünya genelinde dikkat çeken bir öneme sahiptir. Türkiye'nin Milli Mücadele döneminde Azerbaycan'ın yardımı ile başlayan ilişkileri, kardeş iki devlet olduğu belirlenerek, 1991 yılı Azerbaycan'ın bağımsızlık sonrası aynı desteği Türkiye'nin sağlamasıyla devam etmiştir. Bu çalışmada Azerbaycan'ın bağımsızlığı sonrası yaşanan siyasi ve ekonomik gelişmeler başlıca iki alt başlık halinde incelenmektedir: 1991-2003 Haydar Aliyev dönemi ve 2003'ten günümüze kadar olan gelişmeler. 1991 sonrası ikili ilişkilerde denge siyaseti izlenmesi ve Bakü petrolü Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattının faaliyete başlaması ilişkileri olumlu yönde etkilemiştir. Bu süreçte Kafkasya bölgesinin önemi artarken, Ermenistan tarafından Azerbaycan topraklarının işgali ile bölgede çocuk, yaşlı, kadın ve erkek ayırt etmeden yapılan katliamlar Azerbaycan halkının unutulmaz acılar yaşamasına ve Türkiye'nin de büyük tepkisine yol açmıştır. Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ zaferini kazanmasında Türkiye'nin rolü ve bölgenin eski hakimiyetine kavuşmasında iki ülkenin tutumu, önem arz etmiştir. Mustafa Kemal Paşa dönemindeki iki devletin kardeş olduğu vurgusu, günümüzde Karabağ Zaferinde gösterilmiştir. Bu tebliğde Azerbaycan ve Türkiye arasında yaşanan gelişmeler, dönem itibarıyla küresel aktörlerin bölgedeki çıkarları, temel politikaları çerçevesinde analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan, İşbirliği ve Dostluk, Siyasi ve Ekonomik İlişkiler, Karabağ Zaferi.

Presentation ID / Sunum No = 240**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Azerbaycan ve Türkiye'de E- Devlet Politikalarının Karşılaştırmalı Analizi****Prof. Dr. Yılmaz Demirhan****Özet**

Devletler, kamu hizmetlerini, yüzyıllar boyunca, klasik yollarla ve kamu binalarından vatandaşlara ulaştırdı. Bilgi teknolojilerinin son yüzyıldaki gelişimiyle birlikte, kamu hizmetlerinin sunumu için alternatif yollar gelişti. Bu yöntemler sayesinde, ilk olarak, kamu hizmetlerinin bazı bürokratik süreçleri elektronik ortama taşındı. Ardından, devletin pek çok hizmeti, proaktif bir biçimde, bütün süreçleriyle elektronik ortamda vatandaşlarla buluşturuldu. E-devlet uygulamaları olarak tanımlanan bu yöntemlerin, bir kamu politikası olarak değerlendirilmesi, ağırlıklı, 20. yüzyılın son çeyreğine denk gelmiştir. Günümüzde, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere pek çok devlet, bu yöntemlerden belli düzeylerde yararlanmaktadır. Bu alternatif kamu hizmeti sunum yöntemi, dünyadaki gelişmelere paralel bir biçimde, 2000'li yıllarda Azerbaycan ve Türkiye'de de kullanılmaya başlanmış, bu alanda yasal ve kurumsal düzenlemeler yapılmış, pek çok kamu hizmetiyle ilgili süreçler, elektronik ortama taşınmıştır. İki ülkede de, e-devlet politikalarının ve uygulamalarının, farklı düzeylerde görünmekle birlikte, gelişme yönünde bir ivme içinde oldukları görülmektedir. Türkiye ve Azerbaycan arasında, birçok konuda olduğu gibi e-devlet politikası ve iyi uygulamaların geliştirilmesi hususunda ortak çalışmalar yapılması için de işbirliğine gidilmiştir. 2019 yılında, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) ve Azerbaycan Vatandaşlara Hizmet ve Sosyal İnovasyonlar Devlet Ajansı (ASAN Hizmet) arasında, iki ülke arasında e-devlet alanında işbirliği düzenlenmesine ilişkin bir iyi niyet protokolü imzalanmıştır. Böylece, iki ülke, birbirlerinin e-devlet deneyimlerinden karşılıklı yararlanma yoluna gitmiştir. Bu çalışma, Azerbaycan ve Türkiye'de e-devlet politikalarını ve uygulamalarını konu edinmektedir. Bu çerçevede, her iki ülkede e-devlet politikalarının ne zaman başladığı, nasıl geliştiği, yasal kurumsal düzenlemelerin neler olduğu, karşılaştırmalı biçimde ele alınmış ve iki ülkenin birbirlerine örnek teşkil edebilecek iyi e-devlet uygulamaları ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışma, büyük ölçüde ilgili alan yazını, yasal kurumsal düzenlemelere ilişkin metinlerin incelemesini esas alarak hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, E-Devlet, Politika, Uygulama

Presentation ID / Sunum No = 241**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Azerbaycan Vergi Sisteminde Yaşanan Mevcut Sorunlar ve Reform Önerisi****Doç. Dr. Doğan Bozdoğan****Özet**

Küreselleşme, ülkelerarası etkileşimi hızla artırmakta ve ülkelere ulusal ekonominin rekabet gücü karşısında oldukça yüksek talepler sağlamaktadır. Genel olarak bakıldığında Azerbaycan küreselleşmenin sonucu olarak inovasyonların ve eğitimin geliştirilmesi yoluyla bilgi ekonomisine doğru ilerlemektedir. Bu ilerleme oldukça sağlam temellere dayalı bir şekilde sürmektedir. Azerbaycan'ın ekonomik gelişiminde inovasyon faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve teşvik edilmesinde yatırım imkanlarının önemi elbetteki yadsınamaz. Bu açıdan uygulanan vergi politikaları ve tabi ki mevcut vergi sistemi çok değerlidir. Azerbaycan 1991'de bağımsızlığını kazandıktan sonra birçok alanda ilerleme kat etmiştir. Bu alanlardan birisi de vergi sistemidir. 1998 yılında Azerbaycan'ın eski Sovyetler Birliği ülkeleri arasında oldukça başarılı bir konuma yükseldiği görülmektedir. Aynı kategoride yer alan ülkelerin hala vergi sistemlerini tam olarak oturtamadığı günümüzde Azerbaycan'da önemli bir alt yapının var olduğunu belirtmek gerek. Ancak uluslararası rekabette üstünlük sağlayabilmek için Azerbaycan gibi gelişmekte olan ülkelerin birincil hedefleri arasında vergi gelirlerinin artırılması yer almaktadır. Bu kapsamda Azerbaycan'da petrol gelirlerinin önemli bir yere sahip olduğu açıktır. Ancak vergi gelirlerini artıracak bir vergi sisteminin tam olarak faaliyete geçirilmesi de elzemdir. Azerbaycan da vergi sistemine yönelik sorunları üç başlık altında irdelemek mümkündür. Vergi sistemine ilişkin kronik sorunlardan ilki, birçok ülkedekine benzer şekilde, katma değer vergisinde yaşanan vergi kaçakçılığıdır. Yine bir diğer sorun ise istisna ve muafiyetlerin varlığının çok geniş tutulmuş olmasıdır. Nihayetinde önemli bir sorun da kayıt dışı ekonomidir. Çalışmada Azerbaycan vergi sistemi temel özellikleri ile ele alınacak olup avantajlı ve dezavantajlı yanları ortaya konulacaktır. Bu çerçevede yukarıda belirtilen üç temel husus bağlamında bir çözüm ve vergi reformu önerisinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Vergi Sistemi, Vergi Reformu, Vergi Sorunları

Presentation ID / Sunum No = 242

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azerbaycanda Milli Hareketin Önderleri

Doç. Dr. Vecihi Sefa Fuat Hekimoğlu

Özet

20. asrın başlarında sadece Türk halklarının yaşadığı bölgelerde değil, tüm İslam milletlerinde sömürüye ve esarete karşı mücadele ve ulusal bağımsızlık mücadelesinin kıvılcımları doğmaya başlamıştı. Rusya Türkleri arasındaki ilk uyanış hareketinin merkezi Kazan ve Kırım idi. Kazan ve Kırım Türklerinde başlayan uyanış hareketlerine paralel olarak Azerbaycan'da da bir aydınlanma hareketi vücuda gelmişti. 19. asrın ortalarında Rusya Kafkasya'da egemen olmuştu. Bu dönemde Azerbaycan'da siyasal bakımdan Rus egemenliği varken, kültürel açıdan din ve mezhep yakınlığından kaynaklı Fars etkisi de mevcuttu. Ruslar kendilerine rakip olarak gördüğü İran'ı etkisiz hale getirmek için Azerbaycan'daki Türk dili ve kültürü üzerindeki Fars etkisini kırmak için yürüttüğü faaliyetler, istemeseler dahi ülkedeki millileşme sürecini başlatmıştır. Bu çalışmada, Farsçanın etkisinin kaybolmasının ardından 19. Yüzyılın sonlarında ortaya çıkan ve 20. Asırdaki milliyetçi harekete dönüşen, Mirza Feth Ali Ahundzade öncülüğünde başlayan milli hareket incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Milli Kültür, Milli Hareket

Presentation ID / Sunum No = 243**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Azeri Türk Dergisi'ne Göre Azerbaycan'ın İktisadî Gücü****Prof. Dr. İsmet Türkmen****Özet**

Azerbaycan Türkleri arasında millî şuur ve kimlik inşa sürecinin önemli aşamalarından birisi de Azeri Türk Dergisi'nin yayın hayatına başlaması olmuştur. Tarihi süreçte Azerbaycan Milli Cumhuriyeti'ne Bolşevik müdahalesi aşamasında Azerbaycan aydınları Türkiye'ye yönelmişlerdir. Türkiye'ye bu dönemde ulaşmayı başaran Azerbaycan aydınları öncelikle İstanbul'da bir araya gelerek, 1 Şubat 1928 Azeri Türk Dergisi'nin ilk sayısını çıkarmayı başarmışlardır. 1931 yılına kadar çıkarılabilmiş olan derginin, öncelikle imtiyaz sahipliğini Mehmed Sadık Ahunzade yapmıştır. Bu önemli ismin yanında derginin sorumlu müdürü ve başyazarı Resulzade Mehmet Emin Bey'dir. Bu süreçte dergide, siyasî göçmen statüsünde değerlendirilen nüfusun temel sorunları ele alınmış ve öncelikle basın yayın faaliyetleri yoluyla bu göçmenlerin haklı sesi dünyaya duyurulmaya çalışılmıştır. Azeri Türk dergisi; bu hassasiyetlerin özelinde iktisadî, ilmî, edebî, içtimaî ve siyasî içerikli yazılarıyla başlangıçta maddi sorunlar yaşamasına rağmen, özverili yazar kadrosu sayesinde bağımsızlık davasından geri adım atmamaya gayret göstermiştir. Dergide ilk dönemlerden itibaren, Azerbaycan Türklerinin Sovyet idaresine yönelik şuurlu olmaları yönünde haberlere ve makalelere hassasiyetle önem verilmiştir. Çalışmada dergideki makalelerden de hareketle; özellikle Azerbaycan'ın ekonomik ve jeopolitik-stratejik nüfuzuna dair yazıların yanında sırasıyla; bu saha petrolünün Birinci Dünya Savaşındaki rolü üzerinde durulacaktır. Ayrıca Birinci Dünya Savaşının bitmesinin ardından Azerbaycan petrolünün statüsü, petrol sahaları için İngiliz-Amerikan rekabeti ve Bolşeviklerin tutumu ayrıntılarıyla ele alınacaktır. Esasında, bölgedeki iktisadi nüfuz mücadelesi özelinde büyük güçler arasında petrol rekabetinin doğurabileceği mahzurların ilk dönemlerden itibaren ele alınmış olması çalışmanın önemini anlamamıza katkı sağlar mahiyettedir. Bu bildiri Azeri Türk dergisi kaynak alınarak, Azerbaycan'ın iktisadi potansiyelinin 1931 yılına kadar olan dönemdeki durumunu tespit için hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, Azeri Türk Dergisi, Petrol.

Presentation ID / Sunum No = 244

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bağımsızlığının 30. Yılında Türkiye-Azerbaycan İlişkisi

Prof. Dr. Okan Yeşilot

Özet

Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Cumhuriyeti arasında 4 Haziran 1918’de imzalanan Dostluk ve İşbirliği Antlaşması ile Azerbaycan toprakları işgalden kurtarılırken bundan sonraki ilişkilerin belirleyici unsuru Azerbaycan’ın 1920 yılında Sovyet Rusya tarafından işgali olmuştur. Tüm dünyayı iki kutba bölen Soğuk Savaş’ın taraflarından biri olan SSCB, diğer tüm ülkelerle olduğu gibi Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ilişkilerinde durağanlaşmasının başlıca sebebidir. 1980’li yılların sonuna doğru, siyasi, ekonomik ve kültürel çöküş ile yüzleşmek zorunda kalan SSCB’nin bu dönemi ona bağlı yaşayan devletler için bağımsızlık umudu olmuştur. 1991 yılında dağılan SSCB’den ayrılarak bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan’ın ilk yılları bağımsızlığını korumak, devamını sağlamak ve varlığını sürdürmek yönünde olmuştur. Bu dönemde Azerbaycan’ı tanıyan ilk devlet olan Türkiye ile ilişkiler hızla yükselişe geçmiş, günümüze kadar sürekli ve dengeli bir profil çizmiştir. Azerbaycan’ın bağımsızlığının ilk döneminden itibaren Ermeni saldırılarına maruz kalması, topraklarının önemli bir kısmının Ermenistan işgaline uğraması, uluslararası arenada yalnız bırakılması, Azerbaycan Türklerinin kendi yurtlarında kaçkın durumuna düşürülmesi süreçlerindeki en büyük destekçisi Türkiye’dir. 1992 yılında Hocalı’da yaşananlar başta olmak üzere Azerbaycan topraklarındaki Ermeni işgaline karşı Ermenistan ile sınırlarını kapatan Türkiye, Dağlık Karabağ sorununun Azerbaycan’ın yanında olduğunu her fırsatta dile getirmiştir. “Tek millet iki devlet” şiarıyla yola çıkılan bu dönemde ve sonrasında başta siyasi, kültürel, ekonomik temelli olarak kurulan ilişkiler zamanla askeri boyuta taşınmıştır. Azerbaycan’ın yeni kurulan her devlet gibi önceliği askeri donanımına verdiği dönemde Türkiye’den alınan silahlar ve insansız hava araçları 2020 yılında yaşanan Karabağ Savaşı’nda Azerbaycan’ın yararına olmuştur. Bu dönemde iki ülkenin siyasi mercilerinde yapılan açıklamalarda, “dostluk”, “kardeşlik”, “birliktelik”, “askeri yardım” gibi konulara yapılan vurgular ikili ilişkilerin boyutunu gözler önüne sermektedir. 1918 yılında Azerbaycan’ın başkenti Bakü, Kafkas İslam Ordusu tarafından işgalden kurtarılırken bundan tam 102 yıl sonra bu defa Azerbaycan ve Türkiye, Karabağ’ın Ermenistan işgalinden kurtarılması için birlikte hareket etmiştir. İşgalden kurtarılan bölgenin imar edilmesinde Türkiye’ye öncelik verilmesi ikili ilişkilerin boyutunun gözler önüne serilmesi bakımından önemlidir. Bu dönemdeki en önemli adım ise iki ülkenin Cumhurbaşkanı tarafından imzalanan ve meclisten geçirilerek kanun haline getirilen Şuşa Beyannamesidir. Siyasi, askeri, kültürel ve ekonomik beraberliği işaret eden bu beyanname Azerbaycan ile Türkiye’nin ortak

başarısıdır. Eylül 2020’de yaşanan 44 günlük savaş, Azerbaycan ile Türkiye arasındaki ilişkileri vazgeçilmez bir bütün haline getirmiş, bölgede bir barış havzası kurulması içinse önemli bir adım olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Karabağ, Şuşa Beyannamesi

Presentation ID / Sunum No = 245

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bahtiyar Vahabzade'nin Eserlerinde Karabağ

Prof. Dr. Sedat Adıgüzel

Özet

Bahtiyar Vahabzade'nin Eserlerinde Karabağ Bahtiyar Vahabzade, 16 Ağustos 1925 tarihinde Şeki'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bakü'de tamamladı. Bakü Devlet Üniversitesi Filoloji Bölümü'nden 1947 yılında mezun oldu ve aynı bölümde öğretim üyesi oldu. 1980 yılında Azerbaycan İlimler Akademisi üyeliğine seçildi ve 2001 yılında emekli olana kadar üniversite de hocalık yapmaya devam etti. Bahtiyar Vahabzade, 1960'larda başlayan özgürlük hareketlerinin öncülerindendir. Bu konuda kaleme aldığı 1959 tarihli Gülistan isimli şiirinden dolayı 1962 yılında milliyetçi damgası vurularak iki yıl üniversitedeki görevinden uzaklaştırıldı. Sovyet rejiminin baskılarına rağmen özgürlük mücadelesinden hiç vazgeçmemiştir. Eserlerinde Azerbaycan Türkçesini en saf şekilde kullanmaya özen gösteren ve halkının duygularına tercüman olan Bahtiyar Vahabzade, 1995 yılında Azerbaycan Türklüğüne yapmış olduğu hizmetlerden dolayı İstiklal madalyası ile ödüllendirilmiştir. Azerbaycan'ın özgürlük simgelerinden biri olan. Vahabzade, 13 Şubat 2009 tarihinde Bakü'de vefat etti ve Fahri Hıyaban'da toprağa verildi. Azerbaycan edebiyatının vatan şairi Bahtiyar Vahabzade, Karabağ konusunda Azerbaycan'ın en güçlü seslerinden biri olmuştur. “Ermenilerin uydurduğu Karabağ problemi halkımı kana boyadı.” Diyen şair bu konuya hasrettiği yazı ve şiirleri ile gücünün yettiği ölçüde mevzuyu dünya gündeminde tutmaya çalışmıştır. “Tavşana Kaç Tazıya Tut”, “Dağlık Karabağ: İddialar ve Hakikat”, “Bir Bölünemez” adlarını taşıyan yazılarıyla konunun tarihi sürecinden başlayarak Ermenilerin Karabağ üzerindeki hak iddiaları ve bölgede meydana getirdikleri huzursuzluk ve zulümler, dönemin idaresini elinde tutan Sovyet yönetiminin tarafsız olamayışı gibi konular Bahtiyar Vahabzade'nin duygusallığı ve milli düşüncüsüyle birleşmiş bütün dünyaya Azerbaycan Türkünün haklılığını haykırıştır. Bu bildirimizde Karabağ meselesine Vahabzade'nin yukarıda bahsettiğimiz yazı ve şiirleri doğrultusunda ışık tutmaya ve bu konuda ümidini hiçbir zaman kaybetmeyen büyük şairimizin beklentilerinin 2021 yılında nasıl gerçekleştiğini göstermeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Edebiyatı, Bahtiyar Vahabzade, Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 246

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bahtiyar Vahabzade'nin Şiirlerinde Aile ve Terkedilmişlik

Doç. Dr. Vehbi Ünal

Özet

Bahtiyar Vahapzade kendine özgü üslubu ile 20. yy.'ın önemli şairlerinden biridir. Vahapzade 'nin şiirlerinin temelinde aile vardır. Aile toplumun temelidir. Şair, aile içi ilişkiler, ailede yaşanan sorunlara ve ailedeki çözülme ve değişim üzerinde durmaktadır. Vahapzade'nin şiirlerinde aile çerçevesinde özellikle anne (ana) ayrı bir yer tutmaktadır. Çocukların yetiştirilmesinde, kültürel mirasın ve manevi değerlerin aktarılmasında anne merkezi bir rol oynamaktadır. Çocuğuna sahip çıkmayan sokağa terk eden annelerin bir gün kendilerinin de çocukları tarafından terk edileceği konusunda uyarıda bulunmaktadır. Bahtiyar Vahapzade ailenin korunmasız üyeleri olan çocuklar ve yaşlılar ve bunların kaldığı yetim yuvaları ve koca evleri (huzurevleri) üzerine yazmış olduğu “atılmışlar” (terkedilenler) manzum eseri ile bu grubun yaşamış olduğu sorunları dile getirmektedir. Bu bağlamda burada kalan özellikle çocukların yetiştirilmesinde sevgi temelli bir yaklaşımla yaklaşılması gerektiği, sevgi ile yetişenlerinde sevgi göstereceği aksi takdirde sorun yaşanabileceği konusunda uyarmaktadır. Dünün gençleri olan bugünün yaşlıları ise hürmete layık olduklarını, çeşitli sıkıntılarla çocuklarını büyüttüklerini dolayısıyla huzurevlerine terk edilmemesi, aile içerisinde bakılması gerektiği üzerinde durmaktadır. Toplumsal değişim ya da modernleşme ile birlikte aile yapısının ve işlevlerinin değiştiğine işaret eden Vahapzade, ailede ve toplumsal yaşamda karşılaşılan sorunların nedeni ahlaki çöküntü, değerlerden uzaklaşma ve geçmişin mirasını kaybetmekten kaynaklandığını da ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Çocuklar, Yaşlılar (İhtiyarlar), Yetim Evleri, Huzurevleri (Kocaevleri).

Presentation ID / Sunum No = 247

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bahtiyar Vahapzade'nin Şiirlerinde Sevgi ve İnsan

Doç. Dr. Veysel Şahin

Özet

Türk dünyasının en önemli şairlerinden olan Bahtiyar Vahapzade, şiir ve yazılarında insanların sevgi, kendilik değerleri içinde yaşamasını ele alır. Şairin şiirlerinde insan olmanın en önemli koşullarından biri de sevmek ve sevgiye dönüşmektir. Bahtiyar Vahapzade'ye göre sevgi, kendi olmanın ilk basamağıdır. Ona göre insan kendi varlığının sınırlarını kavradıkça etrafındaki kendilik değerlerini de kavrar. Zira sevmek bilmek, tanımaktır. Bahtiyar Vahapzade'nin şiirlerinde; insan, vatan, millet ve dil sevgisi ve bilinci önemli derecede yer tutar. Şairin şiirlerinde en derin ve ontolojik kökenli bağ olan insan, vatan, millet ve dil sevgisi birleştirici, değiştirici, kurucu ve dönüştürücü bir yapıda karşımıza çıkar. Zira şair için insan, vatan, millet ve dil sevgisi, ontolojik anlamda kendilik sınırlarını keşfeden özne için bir kurtarıcı, onu geçmişe, şimdiye ve geleceğe bağlayan bellekse hafıza ve sığınaklardır. Bahtiyar Vahapzade'nin şiirlerinde özne/ insan olmanın en erdemli yanı olan vatan sevgisi/aşk, şair için bu dünyada cennete değişilmeyecek kadar kutsaldır. Şair de yaşama sevgisi ve gücünü vatan aşkından alır. Şair için vatan, hem özne kimliği simgeleyen kurucu bir değer, hem de sürekli yeni anlamlar üreten anlam aktarıcı mekânsal bellektir. Millet ve dil ise bu sevgi/aşkın aidiyet duygusunu büyüten tarihi kimliksel açılamdır. Bu bağlamda şairin şiirlerinde sevgi/aşk, insani ve millî değerlerle çepeçevre sarılı bütün yücelik algılarının üzerinde bağlayıcı ve bütünleyici edimdir.

Anahtar Kelimeler: Bahtiyar Vahapzade, Sevgi, İnsan, Vatan, Karabağ, Millet, Dil.

Presentation ID / Sunum No = 248

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Balkan Harbi'nin Bakü'deki Etkileri

Doç. Dr. Nurten Çetin

Özet

“Hilal’in haça karşı verdiği mücadele” olarak da tanımlayabileceğimiz Balkan Harbi 1912 yılının ekim ayında başlamıştır. Osmanlı Devleti siyasi, askeri ve ekonomik bakımdan hazırlıksız olarak girdiği bu harpte kısa sürede yenildi. 26 Mart 1913’te Edirne’nin Bulgarlar tarafından işgali ile bölgede yaşanan Müslümanlar için kara günler başladı. Müslümanlara karşı insanlığa ve uluslararası hukuk kurallarına aykırı uygulamalar, talan, yağma, işkence ve zulümler Bulgarlar tarafından en üst düzeyde yapıldı. Balkan Harbi sırasında Balkanlı Müslümanların yaşadıklarına Anadolu ve dünyanın değişik bölgelerinde yaşayan Müslümanlar kayıtsız kalmadılar. Maddi ve manevi destek sağladılar. Bu konularla ilgili yaptığımız ve yapılmış olan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada Balkan Harbinin Bakü’deki Müslümanlar üzerinde yarattığı etkiler, Hilal-i Ahmer aracılığı ile gönderilen yardımlar, arşiv belgeleri, süreli yayınlar ve fotoğraflardan edinilen bilgiler ışığında ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bakü, Balkan Harbi, Edirne, Yardım, Hilal-i Ahmer

Presentation ID / Sunum No = 249

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bilinçli Farkındalık (Mindfulness) İle İlgili Ulusal Literatür Üzerine Bir Meta Sentez Çalışması

Öğr. Gör. Kübra Sağlam Görken

Özet

Günümüz yoğun rekabet ve hızlı teknolojik değişimin yaşandığı iş ortamında işletmelerin uzun vadede faaliyetlerini sürdürebilmesi sahip olduğu insan kaynağı ile mümkün görülmektedir. Bu durum çalışanların işe uygun kriter ve niteliklere sahip olmasının yanı sıra psikolojik iyi oluşlarıyla da ilgilidir. Disiplinler arası bir kavram olarak bilinçli farkındalık kavramının günümüz örgütlerinde çalışanların psikolojik iyi oluşunun sağlanmasında önemli bir rolü olduğu söylenebilir. Örgütsel bağlamda yeni ele alınan bir kavram olması sebebi ile literatürde hangi değişkenlerle, hangi yöntemler ile ele alındığına dair bir boşluk olduğu düşünülmüş ve konu araştırılmaya değer görülmüştür. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, sosyal beşeri ve idari bilimler temelinde ulusal literatürde yer alan araştırmaların hangi yıl, amaç, değişken, yöntem, örneklem, veri toplama araçlarıyla yürütüldüğünü tespit etmek ve bu araştırmalardan elde edilen sonuçları inceleyerek literatüre katkı sağlamaktır. Araştırmanın evrenini ulusal literatürde yer alan tez, makale ve bildiriler oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında ölçüt ve maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılarak elde edilen 4 bildiri, 5 makale ve 11 lisansüstü tez olmak üzere toplam 20 çalışma incelenmiştir. Bu inceleme nitel araştırma yöntemlerinden biri olan meta sentez yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma ile örgütsel yazında yeni çalışma alanı bulan bilinçli farkındalık kavramına ilişkin kapsamlı bir çerçeve sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilinçli Farkındalık, Meta Sentez, Nitel

Presentation ID / Sunum No = 250**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Bingöl İlinde Koyun ve Keçi Varlığının Regresyon Analizi**

Doç. Dr. Şenol Çelik
Prof. Dr. Turgut Aygün
Doç. Dr. Nusret Özbay

Özet

Bu çalışmada, Bingöl ilinde 2005-2021 yılları arasında koyun ve keçi sayısını modellemek için regresyon analizi uygulanmıştır. Bu amaçla, doğrusal, karesel, kübik, logaritmik ve üstel regresyon modelleri incelenmiştir. Koyun sayısı modeli için doğrusal, karesel, kübik, logaritmik ve üstel regresyon modellerine ait determinasyon katsayıları (R^2) sırasıyla 0.163, 0.807, 0.813, 0.015 ve 0.142 olarak bulunmuştur. En yüksek R^2 değerine sahip kübik regresyon modelinin parametre katsayıları önemsiz çıkmıştır. Parametre tahminleri önemli bulunan ($p < 0.001$) karesel regresyon modeli en uygun model seçilmiştir. Uygun olan bu modelin düzeltilmiş determinasyon katsayısı $R^2 = 0.780$ olarak tespit edilmiştir. Karesel regresyon modeline göre Bingöl ilinde gelecek 3 yıllık (2022-2024 dönemi) koyun varlığı sırasıyla 602796, 664972 ve 733016 olarak tahmin edilmiştir. Koyun sayısı için 2005=100 baz alınarak basit indeks hesaplandığında en yüksek indeks değerleri sırasıyla 2020 yılında 124.60, 2021'de 122.77 ve 2019'da 109.96 olmuştur. 'Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması' programı kapsamında; 18 Ekim 2016 tarihinde Bingöl Üniversitesi "Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma" alanında "Pilot Üniversite" olarak seçilmiştir. Pilot üniversite olarak faaliyetlerin yürütüldüğü yıllarda koyun varlığında ciddi artış olmuştur. Keçi sayısı için en uygun parametre tahminleri anlamlı olan ve R^2 değeri en yüksek olan kübik regresyon modeli seçilmiştir. Kübik regresyon modeli sonucunda, Bingöl'de 2022-2024 yılları arası gelecek 3 yıllık dönemde keçi sayısında düşüş olacağı tahmin edilmektedir (151296-95881). Keçi sayısı için 2005=100 baz alınarak basit indeks hesaplandığında en yüksek indeks değeri 126.69 ile yine pilot üniversite faaliyetlerinin aktif olarak yürütüldüğü 2020 yılıdır. Yapılan analiz sonucunda, Bingöl'de koyun sayısının karesel, keçi sayısının ise kübik regresyon modeli ile iyi sonuçlar verdiği görülmüştür. Bingöl Üniversitesinin "Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma" alanında faaliyet gösterdiği yıllarda koyun ve keçi varlığı bakımından önemli gelişme olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Koyun, Keçi, Pikom, Regresyon, İndeks, Bingöl.

Presentation ID / Sunum No = 251

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Biotechnology, Digitalization and Immigration: New Challenges for the Theory and Practice of International Relations

Dr. Misa Djurkovic

Abstract

In this article author presents impacts for rethinking about development of the theory of international relations in times of crisis. First part is dedicated to the presentation of continuous chain of crisis in Europe. Then author presents serious of new challenges that make impact on contemporary intrrnational relations. Biological wars of new generation, drones and robots, applications, closed internet and social networks, cyberwars etc force every state to develop new strategies of protection of its sovereignty and space, not only territory. Author gives concrete examples and displays how all this development impacts position of the states. Also immigrations have become a weapon that can be used for different perposes in the international conflicts.

Anahtar Kelimeler: Biotechnology, Immigration, International Relations

Presentation ID / Sunum No = 252

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bir Dijital Yazın Örneği: Twitteratur

Dr. Öğr. Üyesi Oktay Atik

Özet

Medya araçlarındaki değişim ve gelişim gözlemlendiğinde özellikle son 20 yıldaki teknolojik gelişmelerin medyayı işlevi bakımından oldukça zengin bir hale getirdiği görülmektedir. Radyo istasyonlarının internete de yayın yapması, hatta sadece internet radyolarının ve televizyonlarının kurulması, bilgisayar oyunlarının internet aracılığıyla dünyadaki tüm oyunculara açık bir platform haline gelmesi ve cep telefonlarının sadece bir iletişim aracı olmaktan çıkıp birer çoklu medya aracına dönüşmesi dijital dönüşümün somut göstergeleri arasındadır. Medya sistemlerindeki teknolojik gelişmeler günlük yaşamda da hızlı değişimlere yol açar ve insanların sosyal davranışları, tüketim alışkanlıkları, sosyal çevreleri, eğlence kültürü, okuma ve yazma alışkanlıkları yeni medyaya göre şekillenmeye başlar. Bu değişikliklerin başında okuma ve yazma eyleminin kâğıttan ekrana taşınması gelir. Bu durum bilgisayarlar, tabletler, akıllı cep telefonları ve internet ile ortaya çıkan dijital kültür yazınsal anlatının yeni içerik ve biçimlere sahip olmasına yol açar. Yeni medyanın ve internet ağının yaygın biçimde kullanılması edebiyatta yeni konuların ele alınmasına olanak sağladığı gibi anlatının biçimlenişi üzerinde de büyük etkileri olur. Tüm bu gelişmelerin ışığında bugün artık “dijital edebiyat” kavramından bahsetmek mümkündür. Bu bağlamda çalışmada, bir dijital edebiyat biçimi olan “Twitteratur” kavramının biçimsel özelliklerine değinilecek, çeşitli eserlerden kesitler sunulacak ve bu örneklerle dijital edebiyat biçiminin okur ve yazar üzerindeki olası etkileri ve sonuçları incelenerek değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Yeni Medya, Dijital Edebiyat, Sosyal Medya, Twitteratur

Presentation ID / Sunum No = 253

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bir Hayat ve Siyaset Felsefesi Olarak Türk Bilgeliğinin Kökleri

Prof. Dr. Mehmet Önal

Özet

Bütün medeniyetlerde karşımıza çıkan, yazılı ya da sözlü bilgelik geleneği aslında ilk önce bir inanç temelinde kurulur. Ancak bu henüz bir bilgelik değil, toplumun kolektif tecrübesidir. Bilgelik işte bu kolektif tecrübe ile şekillenen bilgi üzerine düşünmek ve bunu hayat açısından kullanışlı hale getirmektir. Türklerde kadim bilgi ve bilgeliğin ana dayanağı Türk Töresidir. Bu yüzden olsa gerek, Türkler farklı kavimlerle uzun süre birlikte yaşadıkları halde kendi törelerini bozmadıkları için onlara töresine son derece bağlı anlamında, “Törelî Türk” deniyordu. Bilge kağanın sözlerinde olduğu gibi, Türk tarihinde, hem töreye bağlılık, hem ona olan müthiş sarsılmaz güven, hem de töreyi korumanın ne kadar büyük bir önem arz ettiğine dair kalıcı ve etkili bir söylemle karşılaşırız. Bir destan ya da şiir formunda değil bir tarih kitabı ve bir milletin silinmez temel karakterini anlatmaya adanmış olan bu yazıtlar sahici ve samimi bir dille sunulan ve Türklerden başka hiçbir milletin tarihinde görülmeyen gerçek belgelerdir. Bu yüzden, onların birer kitabe ya da abide olarak değerlendirilmeleri çok yerindedir. Bu kitabelerde ismi anılan devlet adamlarının ve vezirlerinin çoğunun sıfatının bilge olması da anlamlıdır. Bu bilgiler Türk bilgelik geleneğinin bir hayat ve siyaset felsefesi olarak kabul edilmesi ve Türkler ile kader birliği etmiş diğer halkların tek bir millete dönüşebilmesi de bu töreye dayalı bilgelik geleneğinin sağladığı birlik ve bütünlük hayatı üzerinden okunmalıdır. Bunun kökleri de Türk Abidelerinde adeta ziplenmiş bilgi gibi durmaktadır. Bu yüzden olsa gerek Erol Güngör Türk kitabeleri ile ilgili şu tespitte bulunuyor: “Öyle ki, Türk’ün bütün tarihi kaybolda, sadece Orhun Abidelerine bakarak bu milletin yüksek medeniyetini, devlet kurucu dehasını, ahlak ve faziletini, askeri kahramanlığını, devlet ve kanun anlayışını öğrenmek mümkündür.”

Anahtar Kelimeler: Türk Bilgeliği, Türk Kitabeleri, Hayat Felsefesi, Siyaset Felsefesi

Presentation ID / Sunum No = 254

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bir Hibrit Savaş Örneği Olarak Karabağ Savaşı

Prof. Dr. İdris Demir

Özet

Savaş ve mücadele yöntemi olarak bilinen Hibrit ya da Melez metodu, salt politik birim olarak sadece devletlerin değil, aynı zamanda asimetrik bir mücadele metodu olarak asimetrik grupların da uygulamaya başladığı karma bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel anlamda, modern zamanda teknolojik yöntemlerle kendini gösteren siber saldırılar, bilgi savaşı, sanal propagandalar ya da özel kuvvetler ile devlet dışı yapılar vasıtasıyla yapılan savaşlar Hibrit ya da melez savaşlara örnek teşkil etmektedir. Ayrıca, diplomasi, siyasi veya iktisadi zorlamalar, enerji ve türevi konular, psikolojik hareket, istihbarat operasyonları bu dönemde yaygın olarak kullanılan araçlar olarak sıralanmaktadır. Bu savaş yöntemini geleneksel savaştan farklılaştıran en önemli husus, savaş ilan edilmeden evvel ve mümkün mertebe fark ettirilmeden ve düşük bir yoğunlukta çatışmanın devam edilmesidir. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde de savaşlar, yüksek yoğunluklu ve belirli sürelerde gerçekleşen bir eylemden düşük yoğunluklu ve sürekli devam eden bir hale dönüşmüştür. Bu dönüşüm sürecinin sonucu ise söz konusu karma yöntemle ifade edilmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın amacı bir hibrit mücadele örneği olarak Karabağ savaşını tahlil etmektir.

Anahtar Kelimeler: Hibrit Savaş, Karabağ Savaşı, Geleneksel Savaş

Presentation ID / Sunum No = 255

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Birinci Dünya Harbi Sonlarında Osmanlı Şark Ordular Grubu Komutanı Halil (Kut) Paşa'nın 1918'de Kafkas İslam Ordusu İle Bakü'ye Gelişi ve Bakü'nün Kurtuluşu İle İlgili Değerlendirmeler

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin Dinç

Özet

Harbiye'den Mustafa Kemal Paşa'nın sınıf arkadaşı, Harbiye Nazırı ve Başkumandan Vekili Enver Paşa'nın kendisinden iki yaş küçük amcası, Irak cephesinde Altıncı Ordu Komutanı ve Kûtü'l-Amare Zaferi'nin muzaffer komutanı ve nihayet umumî harbin son demlerinde ihdâs olunan Şark Ordular Grubu Komutanı olan Halil (KUT) Paşa, Enver Paşa'nın emir ve talimatıyla Kafkas cephesindeki Osmanlı askeri varlığı ile sınır ötesindeki Türk ve Müslüman unsurların organize edilmesiyle teşkil edilen Şark Ordular Grubu komutanlığına atanmış, hızlı bir şekilde çalışmalarına başlamıştır. Halil Paşa, diğer yeğeni Nuri (Killigil) Paşa'nın komutasında oluşturulan Kafkas İslam Ordusu ile birlikte Ermeni-Rus-İngiliz birliklerinin işgali altındaki Bakü'nün kurtuluşu için harekete geçmiştir. Bakü'nün kurtuluşunda üst komutan olarak görev ve hizmetlerde bulunan Halil Paşa'nın süreç ve sonuç hakkındaki değerlendirmeleri önemli ve kıymetlidir. Bu bildiri Halil Paşa'nın Bakü'nün düşman işgalinden kurtuluşunu amaçlayan ve bunu gerçekleştiren harekâtın Halil Paşa'nın bakış açısıyla değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Kafkas Cephesi, Halil Paşa, Bakü'nün Kurtuluşu, Kafkas İslam Ordusu

Presentation ID / Sunum No = 256

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Azerbaycan'a Askerî Yardımı
Kapsamında Karabağ Harekâtı**

Prof. Dr. Figen Atabey

Özet

Çarlık Rusya'da meydana gelen 1917 Bolşevik ihtilâli neticesinde Bolşevikler, Ermenilerin de desteğiyle Mart 1918'de Bakü'de idareyi ele geçirmişlerdi. Bölgedeki istikrarsızlıktan yararlanmaya çalışan Ermeniler ise başta Bakü olmak üzere Nahcivan ve Karabağ civarında Müslüman halka karşı baskı ve zulümlerini arttırmışlardı. 28 Mayıs 1918'de kurulan Azerbaycan Halk Cumhuriyeti toprakları işgal altında bulunmaktaydı. 4 Haziran 1918'de Osmanlı Devleti ile Azerbaycan Halk Cumhuriyeti arasında imzalanan dostluk ve işbirliği antlaşması gereği, General Andranik idaresindeki Ermeni kuvvetlerinin zulmüne maruz kalan Müslüman Türk ahaliyi kurtarmak amacıyla Nuri Paşa komutasında teşkil edilen Kafkas İslam Ordusu görevlendirilmişti. 15 Eylül 1918 tarihinde Bakü harekâtının sona ermesi ve bölgede sükûnetin sağlanmasına karşın o tarihte Karabağ'da Ermeniler zulümlerine devam etmekteydiler. Karabağ'ı kurtarmak için Albay Cemil Cahit (Toydemir) komutasında içerisinde Azerbaycan Türklerinin de bulunduğu birliklerce Karabağ'a yönelik ileri harekât başlatıldı. 7 Ekim 1918 tarihinde başlayan Karabağ harekâtı yaklaşık bir ay kadar devam etti. Bu bir aylık süreçte Karabağ bölgesi Ermeni çetelerinden temizlendi ve Şuşa'ya sığınan 20 bin civarındaki Azerbaycan Türkü kurtarıldı. Ne var ki buradaki kuvvetlerin görevlerine devam ettiği esnada Birinci Dünya Savaşı'nı kaybeden Osmanlı Devleti, 30 Ekim 1918 tarihinde Mondros Mütarekesini imzaladı. Osmanlı Başkomutanlığından alınan direktif doğrultusunda Karabağ dahil Azerbaycan'daki harekâta son verildi. 1918 Ekim ayında Ermeni zulmüne karşı Karabağ'a yapılan bu askerî harekât bölgede yaşayan Müslüman Türklerin maneviyatını yükseltmesi ve Ermenilere de gözdağı vermiş olması açısından önem arz etmektedir. Çalışmada Birinci Dünya Savaşı döneminde Kafkas İslam Ordusunun Azerbaycan'a askeri yardımı kapsamında Karabağ'ın Ermeni çetelerinden kurtarılmasına ilişkin gerçekleştirdiği harekâtın detaylarının arşiv belgeleri ışığında ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Arşiv belgelerinin yanı sıra konuya ilişkin yerli ve yabancı başvuru eserlerinden de istifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti, Azerbaycan Halk Cumhuriyeti, Karabağ, Kafkas İslam Ordusu.

Presentation ID / Sunum No = 257

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Doğrultusunda Bilgiye Erişim
Hakkı ve Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Önemi**

Prof. Dr. Coşkun Polat

Özet

Teknolojik gelişmelerle birlikte niceliği her geçen gün artan ve sunum formatı seçenekleri çeşitlenen bilgi, kalkınmanın can damarı niteliğiyle yaşadığımız dönemin “bilgi çağı”, bu çağın gereklerini yerine getiren toplumların da “bilgi toplumu” olarak anılmasına neden olmuştur. Bilgi çağında bilgi üretimi, paylaşımı, kullanımı ve denetimi bilgi toplumunun temel dinamiği, gelişmişliğin de önde gelen göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bilgi üretimi ve tüketiminin ekonomik, sosyal, kültürel vb. hemen her alanda öncelendiği bu dönemde, bilgi toplumunu oluşturan bireylerin refahtan pay alabilme adına bilgi üretimi ve tüketimine ilişkin sahip olması gerekli beceriler ise “bilgi okuryazarlığı becerileri” terimiyle karşılık bulmuştur. Bilgi arama, elde etme, değerlendirme, kullanma ve iletme üst başlıkları ile ele alınan bu becerilerin bilgi toplumunda yetişmiş insan gücü dinamiğine dönüşmesi, fırsat eşitliği ve adalet ilkesi çerçevesinde gerçekleşmesine bağlıdır. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu 2015 yılında 193 üye ülkenin ortak kararıyla küresel kalkınmayı sürdürülebilirliğe dönüştürmek için Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development adlı eylem planını kabul etmiştir. 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren dünya genelinde yoksulluğu azaltmak, adil ve eşitlikçi bir toplum yaratmak ile gezegenimizin korunması üst hedefleriyle yürürlüğe konan bu planda, ülkelerin kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri, özel sektör ve diğer tüm oluşumları için 17 sürdürülebilir küresel kalkınma hedefiyle birlikte 169 alt hedef belirlemiştir. Temel vurgunun refahın özgürlükçü ve eşitlikçi bir anlayışla küresel çapta yaygınlaştırılmasının olduğu bu hedeflerin toplumsal düzeyde gerçekleşmesinin yapı taşı bilinçli, bilgili ve kültürlü bireylerden oluşan bir toplum inşa edilmesidir. Böyle bir toplumda bireyler herhangi bir sorunu çözmede ya da herhangi bir karar almakta doğru ve yeterli bilgiyi etkin kullanabilme becerilerine sahiptir. Bu bağlamda fırsat eşitliği, serbestlik ve özgürlükçü bir yaklaşımla bilginin yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde tüketimi, kalkınmanın ve daha da önemlisi bu kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından son derece önemli bir konudur. Çalışma, kalkınmanın sürdürülebilirliğe dönüşmesinde insana yapılan yatırımın önemi üzerine kurgulanmıştır. İnsana yapılacak yatırımda günümüzde meta haline dönüşen bilginin, elde edilmesi ve kullanımında fırsat eşitliği ve özgürlük önündeki engelin, sürdürülebilir kalkınma adına küresel bir sorun olduğu varsayılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada çağdaş toplumun inşasında bilginin ve bilgi tüketiminin önemi vurgulanmış, bilgi okuryazarlığı olarak

nitelendirilen beceriler açıklanmıştır. Bireylerin bilgi tüketimi ile refah ve kalkınma arasındaki ilişki ele alındıktan sonra, bilgi okuryazarlığı becerilerinin toplumsal kalkınmadaki yeri ve önemi üzerinde durulmuştur. Son olarak, BM'nin sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip bireylerden oluşan toplum ilişkisi, bilgi erişimi ve kullanımında kişiler arası fırsat eşitsizliğini giderme aracı bağlamında değerlendirilmiştir. Bilgi okuryazarlığı becerilerinin bireylere kazandırılmasında kültür ve yaygın eğitim kurumu olarak kütüphanelerin, küresel gelişimin eşitlikçi bir anlayışla toplumun her kesimine yaygınlaştırılması ve bunun sürdürülebilirliğine katkı adına yapması gerekenlere yönelik öneriler getirilmiştir. Çalışma, toplumsal refahın yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliği noktasında bilgi okuryazarı bireyler yetiştirilmesinde kütüphanelerin öneminin ilgili raporlarda ve politika dokümanlarında yer almasına sağlayacağı katkı nispetinde yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Birleşmiş Milletler, Bilgi Okuryazarlığı, Kütüphaneler

Presentation ID / Sunum No = 258

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Türkiye'nin Dış Ticaretine Etkileri

Dr. Öğr. Üyesi Zafer Öztürk

Doç. Dr. Arzu Bayramoğlu

Özet

Günümüzde dünya ticareti Kuzey Amerika, Avrupa ve Doğu Asya olmak üzere üç merkezde yoğunlaşmaktadır. Bu merkezlerde hem bölge içinde büyük miktarlarda ticaret yapılmakta hem de dünyanın geri kalanıyla bu ticaret ilişkileri sürdürülmektedir. Kuzey Amerika'da NAFTA, Avrupa'da ise Avrupa Birliği serbest ticaretin gerçekleştiği ticaret birlikleridir. Asya'da ise son dönemde dünyanın en büyük serbest ticaret bloğu kurulmuştur. Bölgede bulunan 15 ülke Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) anlaşmasını imzalamışlar ve dünya ticareti üzerinde önemli etkileri olacak bir birlik kurmuşlardır. Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık anlaşmasına dahil olan ülkeler Myanmar, Tayland, Laos, Vietnam, Kamboçya, Endonezya, Malezya, Brunei, Singapur, Filipinler, Çin, Güney Kore, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda'dır. Anlaşma ile ticaret, hizmet, yatırım, e-ticaret vb. alanlarda işbirliği planlamaktadır. Anlaşmada bu ülkeler arasında gümrük vergilerinin azaltılması, ortak ticaret kuralları oluşturarak ticareti kolaylaştırma, tarife dışı engelleri kaldırma gibi uygulamalar ile daha etkin ticaret hedeflenmektedir. RCEP anlaşmasının onu imzalayan ülkeler yanında ABD, Avrupa ve Türkiye'nin de dış ticaretine ciddi etkileri olacaktır. Bu çalışmada RCEP anlaşmasının Türkiye'nin dış ticaretine muhtemel etkileri incelenecektir. Türkiye, ihracatının büyük bölümünü AB ülkelerine gerçekleştirmektedir. Diğer taraftan, Türkiye'nin RCEP ülkeleri ile olan dış ticareti incelendiğinde açık verdiği görülmektedir. Yeni anlaşma ile bu açığın daha da artması muhtemeldir. RCEP ülkeleri birlik içinde gümrüksüz mal satacağından Türkiye'den ithalatları azalabilir.

Anahtar Kelimeler: Rcep, Serbest Ticaret Anlaşması, İktisadi Entegrasyon

Presentation ID / Sunum No = 259**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Brest-Litovsk Barış Görüşmelerinin Gürcü Basınında Yansımaları****Prof. Dr. Roin Kavrelishvili****Özet**

Birinci Dünya Savaşı döneminde Kafkasya Cephesi önemli askeri ve siyasi gelişmelere sahne oldu. Brest-Litovsk barış görüşmeleri de söz konusu meselelere dâhildir. Dönemin Gürcü basınında Brest-Litovsk barış görüşmelerine ilişkin kayda değer haberler yer aldı. Bu bakımdan, Sosyal Demokrat İşçi Partisi Merkezi Komitesi gazetesi “Ertoba”, Sosyal Federalist Devrimci Partisi Genel Komitesi gazetesi “Sakhalkho Sakme” gibi gazeteler dikkate değerdir. Bu bildiride, söz konusu gazetelerde yer alan yaklaşımlar, konferansa katılan tarafların resmi temsilcilerinin ifadeleri ile konferans sonuçları üzerine durulmuştur. Bildirinin amacı, kamuoyunu bilgilendirmek için okuyuculara gazetelerin yayın politikasını tanıtmak, gazetelerde yer alan haberlere göre heyetlerin bir araya geldiklerinde amaçlarına yönelik resmi tutumlarının ana hatlarını belirlemek, Kafkasya üzerine alınan kararların nedenlerini açıklamaktır. Gazete haberlerinde Osmanlı Devletinin Kafkasya politikası üzerine vurgu yapılarak Bolşevik Rusya Hükümeti tarafından imzalanan Brest-Litovsk Barış Antlaşması olumsuz değerlendirilmiştir. Osmanlı Devleti tarafından Brest-Litovsk Barış Müzakerelerine davet edilen Maverâ-yı Kafkas Komiserliği’nin müzakerelere iştirak etmemesi konusu bir hata olarak gösterilmiştir. Gazetede yayınlanan bilgiler dönemin arşiv malzemeleri, hatıralar, Gürcüce, Türkçe ve Rusça yayınlanmış kitap malzemeleriyle tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Batum, Kars, Ardahan, Osmanlı Devleti, Maverâ-Yı Kafkas Komiserliği, Bolşevik Rusya.

Presentation ID / Sunum No = 260

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın Teşkilatı ve Yapısının Dönüşümü
Üzerine**

**Dr. Emre Ekinci
Öğr. Gör. Hasan Can**

Özet

Bu çalışma, Türkiye'nin çevre ve şehircilik konusunda uzmanlaşmış merkezi teşkilatlanması ve yapısının günümüze kadar olan süreçteki değişimini ve bu kapsamda iklim değişikliği ile mücadele konusunda yapılan son düzenlemeleri konu edinmiştir. İklim değişikliği, küresel ısınmanın bir sonucu olarak dünyanın doğal dengesini bozacak biçimde büyüyen bir kriz halini almıştır. Şehirler, hem iklim değişikliği nedeniyle aşırı hava olaylarına ve kuraklığın olumsuz etkilerine maruz kalan hem de iklimlerin değişmesine sebep olacak sera gazlarını üretecek faaliyetler yürüterek bu soruna katkı sunan bir taraf olarak etkin yönetilmesi gereken yerleşimlerdir. Bu kapsamda şehirlerin yönetilmesi için etkin çalışan bir örgüt kurmaları önemlidir. Türkiye'de kentlerin yönetimi için merkezde politika üretip uygulayan yapı günümüzde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı şeklinde teşkilatlanmıştır. 1970'lerin başlarında bir "Koordinasyon Kurulu", 1978'te "Müsteşarlık", 1984'te "Genel Müdürlük" şeklinde ve 1991 yılında "Bakanlık" şeklinde meydana gelen yapı, son yıllarda daha da güçlendirilmiştir. Yurtdışı teşkilatı kurulması yönünde adımlar atılmış, Paris Anlaşmasının onaylanmasının ardından ise iklim değişikliği ile mücadeleyi etkin kılarak yapısını ve ismini değiştirmiştir. Bakanlığa, Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Çölleşme ve Erozyonla Mücadele ile Meteoroloji Genel Müdürlükleri bağlanarak iklim değişikliği ile mücadele amacıyla plan ve projelerin tek elden yürütülmesi planlanmıştır. Geline nokta Türkiye'nin kalkınma anlayışını değiştirme eğiliminde olduğunu, sürdürülebilir kalkınma anlayışı çerçevesinde güçlü yapılar ve kurumlar oluşturma çabası içinde olduğunu ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini fırsata çevirme noktasında irade ortaya koyduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Şehircilik, Kent, İklim Değişikliği, Sürdürülebilir Kalkınma.

Presentation ID / Sunum No = 261

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Çıldır Valisi Süleyman Paşa'nın Azerbaycan Hanlıklarıyla Münasebetleri (XVIII. Yy.
Son Çeyreği)**

Arş. Gör. Dr. Emin Ünsal

Özet

Süleyman Paşa, Osmanlı Devleti'nin askeri-mali ve idari olarak en buhranlı dönemlerinden biri olan XVIII. yy.'ın son çeyreğinde Çıldır Eyaleti valiliği görevinde bulunmuştur. Bu görevi boyunca, Kırım, Dağıstan ve Azerbaycan üzerindeki emellerini hayata geçirmeyi planlayan II. Katerina yönetimindeki Rusya'ya karşı hanlıkların Osmanlı Devleti ile ittifak etmesi için gayret göstermiştir. Dönem itibarıyla Osmanlı Devleti'nin bölge siyaseti üzerindeki en etkin isimlerinden biri olan Süleyman Paşa, görevi boyunca özellikle başta Karabağ hanlığı olmak üzere Azerbaycan hanlıkları ile birlikte hareket etme ve ortak düşman Rusya'ya karşı mücadele etme anlayışına sahip olmuştur. Süleyman Paşa'nın 1791'de ölümünün ardından dirayetli ve muktedir idarecilerin bu ittifaka yeterince önem verememesi, Azerbaycan hanlıklarının birbirleriyle olan mücadelesi ve koordinasyon eksikliği, Rusya'nın bölgede daha rahat askeri faaliyetlerde bulunmasına sebebiyet vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Rusya, Azerbaycan, Tiflis, Çıldır Valisi Süleyman Paşa.

Presentation ID / Sunum No = 262

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Çin'in 2050 Hedefleri Bağlamında; Ekolojik Medeniyet Mi, Yoksa Medeniyetlerin Eko-
Hegemonyası mı'**

Prof. Dr. Kadir Saltalı

Özet

Batı kaynaklı başlayan sanayileşme ve teknolojik gelişmeler ait oldukları toplumların refahını artırmıştır. Ancak, fosil kaynaklı doğal kaynakların kontrolsüz kullanımıyla, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren etkisi ciddi bir şekilde hissedilmeye başlamıştır. Endüstri devrimine ev sahipliği yapan İngiltere’de 1952 yılında kömür kaynaklı hava kirliliği nedeniyle oluşan asit yağmurları yüzünden 4000’den fazla kişi hayatını kaybetmiş ve sanayileşen ülkelerde çevresel ekosistemde bozulmalar hissedilmeye başlamıştır. Uluslararası boyutta bu sorunun değerlendirilmesi 1972 yılında Birleşmiş Milletler İnsani Çevre Konferansında (Stockholm Konferansı) değerlendirilmeye başlanmış ve “Sürdürülebilir Kalkınma” konsepti benimsenmiştir. Tarihi sürecin yansımalarında ders çıkaran Çin, 1985 yılından itibaren batı kaynaklı “Sürdürülebilir Kalkınma” kavramı yerine “Ekolojik Uygarlık (Shenhtai wenming)” kavramını kullanmaya, kalkınma ve siyasi söylemlerinde yer vermeye başlamıştır. Çin Devlet Başkanı Xi Jinping’in 2013’da dile getirdiği ve Çin’in 2015 yılında yayınladığı “Bir Kuşak Bir Yol” vizyon belgesinde, küresel iklim değişikliği, çevrenin korunması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı konusunda sorumluluk yükleneceği vurgulanmıştır. Çin’in “Kuşak Yol” inisiyatifi karadan ve denizde oluşturduğu güzergâhları ile katılımcı ülkelere çok boyutlu avantajlar sunmaktadır. Ancak, ürün ve sermaye ihracatçısı konumunda olan Çin’in “Kuşak Yol” koridorunda bulunan az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin Çin mallarına bağımlı hale gelmesi ve aldığı kredileri ödeyememesi Çin hegemonyası altına girme riskini beraberinde getirmektedir. Aynı zamanda “Kuşak Yol” paradigması Çin’in hegemonya ve güç politikalarına karşı uluslararası siyasi-ekonomik sistem oluşturma ve merkezinde Çin’in olduğu yeni bir dünya düzeni oluşturma girişimlerine de kapı aralamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin, Ekolojik Medeniyet, Kuşak Yol

Presentation ID / Sunum No = 263**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Covid-19 Kaygısı, İşten Ayrılma Niyeti ve İş Tatmini İlişkisi: Turizm Çalışanları
Üzerine Bir Araştırma****Doç. Dr. Hasan Hüseyin Uzunbacak****Özet**

Covid-19 salgınından en çok zarar gören sektörlerin başında Turizm sektörü gelmektedir. Salgının etkisiyle sektörde faaliyet yürüten işletmeler faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmışlardır. Salgının hafiflemesiyle birlikte tekrar faaliyete geçen işletmelerin çalışanların Covid-19'a yakalanma yönündeki kaygıları bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle, Covid-19 kaygısının çalışanların işten ayrılma niyeti ve iş tatmini üzerine etkisinin olup olmadığının belirlenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma Antalya-Belek bölgesinde faaliyet gösteren 5 yıldızlı otellerin mavi yakalı çalışanları üzerinde yürütülmüştür. Araştırma 571 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler kolayda örneklem yöntemiyle çevrimiçi anket formuyla elde edilmiştir. Veriler, AMOS programı kullanılarak yapısal eşitlik modeliyle analiz edilmiştir. Hipotez testi sonuçlarına göre, Covid-19 kaygısı işten ayrılma niyetini pozitif etkilerken ($\beta = .337, p < .01, BC\ 95\% CI [.218, .412]$), iş tatminini negatif olarak ($\beta = -.276, p < .01, BC\ 95\% CI [-.118, -.361]$) etkilemektedir. Çalışanların işten ayrılma niyetlerini azaltmak ve iş tatminlerini artırmak için işletmeler tarafından Covid-19 kaygısını azaltıcı önlemlerin alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Kaygısı, İşten Ayrılma Niyeti, İş Tatmini Turizm Sektörü

Presentation ID / Sunum No = 264**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Covid-19 Pandemi Sürecinde Depresyon, Anksiyete ve Stres Düzeyleri Arasındaki
İlişkinin İncelenmesi****Doç. Dr. Aslı Yayak****Özet**

2020'nin ilk aylarından itibaren ülkemiz dahil tüm dünyayı kasıp kavuran yeni tip koronavirüs (covid-19) salgını, hız kesmeden devam etmektedir. Süreç içinde yaşanmakta olan yüksek can kayıplarının yanında, milyonlarca/milyarlarca insan; fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak ciddi problemlerle yüzleşmek durumunda kalmaktadır. İşte bu noktada, 18 yaş ve üzeri yetişkinlerin; depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri arasındaki ilişki ile bazı sosyo-demografik veriler ele alınıp incelenmiştir. Bu bağlamda, farklı yaş ve cinsiyetten toplam 330 kişiden oluşan örneklem grubuna online anket sistemi üzerinden ulaşılarak veriler toplanmıştır. Katılımcılara, çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair bilgilendirme metni sunulmuş ve onayları alınarak ölçekler sunulmuştur. Katılımcılara tarafımdan hazırlanan sosyo-demografik veri formu ile kısa formu 21 maddeden oluşan Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçeği Kısa Formu (DASS 21) uygulanmıştır. Araştırma 330 katılımcı ile yürütülmüştür. Katılımcıların %66.1'i kadınlardan (n=218; yaş ort=26.78; ss=10.898) ve %33.9'u erkeklerden (n=112; yaş ort=36.15; ss=14.267) oluşmaktadır. Bu örneklem için Depresyon-Anksiyete-Stres Ölçeği cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .938 bulunmuştur. Araştırmada toplanan veriler SPSS v.21 istatistik programı ile istatistiksel analize tabi tutulmuştur. Katılımcılardan elde edilen verilerin sonuçlarına göre, kadınların DASS toplam puanı ve her bir alt ölçekten aldıkları puanlar erkeklerin puanlarından anlamlı olarak farklıdır. Diğer bir deyişle, kadın katılımcılar erkek katılımcılardan daha fazla anksiyete, depresyon ve stres bildirmişlerdir. Psikiyatrik bir tanıya sahip olan, psikiyatri/psikolog başvurusu bulunan, herhangi bir psikolog/psikoterapi hizmeti alan bireyler daha yüksek depresyon, anksiyete ve stres düzeyleri bildirmiştir. Bireylerin yüksek düzeylerdeki stres, depresyon ve anksiyete bildirimleri bu kişilerin halihazırda ruhsal sağlık sistemi içerisinde bulunmaları, kendi duygu durumlarına yönelik farkındalık ve kabulleri ile açıklanabilir. Psikiyatrik ilaç kullanımı ise bu bulgulardan farklılaşmaktadır ve anksiyete düzeyinde bir fark görülemezken ilaç kullanan bireyler daha yüksek oranlarda depresyon, stres ve DASS toplam puanı bildirmektedirler. Bu çalışma kapsamında, COVID-19 pandemisinin ruh sağlığı üzerinde birçok olumsuz etkiye sahip olduğu yadsınamaz bir gerçek olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Pandemi, Depresyon, Anksiyete, Stres.

Presentation ID / Sunum No = 265

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Covid-19 Pandemisi Boyunca Türkiye İmalat Endüstrisinde Gerçekleşen Yatırım ve
İstihdam Durumu**

Prof. Dr. Mehmet Sait Şahinalp

Özet

2019 yılı Kasım ayında Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan Covid-19 pandemisi, küresel ölçekte sosyal ve ekonomik faaliyetleri derinden etkilemiştir. Pandemi, sadece sosyal yaşamda değil aynı zamanda ekonomik faaliyetleri de olumsuz etkilemiştir. Tedarik zincirinde yaşanan kesintiler başta sanayi olmak üzere birçok ekonomik faaliyeti derinden etkilemiştir. Dünyanın her yerinde Sanayi faaliyetlerinin motoru özelliğinde olan imalat endüstrisinde üretim miktarı azalmış ve ülkelerin ekonomisi büyük zararlar görmüştür. Covid-19 pandemisi nedeniyle yaşanan sosyal ve ekonomik problemlerin etkisini azaltmak için ülkeler kısa sürede bir takım önlemler almaya başlamış. Türkiye'de de sosyal önlemler yanında üretim-tedarik-pazarlama zincirinin canlı tutulması, işçi ve işverenin korunması için yeni yasalar çıkarmak dahil birçok ekonomik önlemler alınmıştır. Bu araştırmanın amacı, yaşanan pandemi nedeniyle Türkiye'deki imalat sanayinin yatırım miktarı ve oluşturulan istihdam miktarı bakımından nasıl etkilendiğini ortaya koymaktır. Bu kapsamda araştırma yatırım belge sayısı, yatırım miktarı değeri ve oluşturulan istihdam sayısındaki değişmelere odaklanmıştır. Araştırmanın temel verileri Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan elde edilmiştir. Elde edilen veriler coğrafyanın ilkeleri ışığında, nitel ve nicel yöntemlerle analiz edilmiştir. Analizlerden elde edilen bulgular, birçok dünya ülkesinin aksine ele alınan parametreler bağlamında Türkiye'nin olumsuz etkilenmediğini göstermektedir. 2018 ve 2020 yılları karşılaştırıldığında, 3.328 olan yatırım belge sayısı 2020'de %117,34 artarak 7.233, 106,23 milyar TL olan yatırım miktarı değeri %70,35 artarak 180,96 milyar TL'ye ve 138.186 olan oluşturulan istihdam sayısı % 60,02 artarak 221.120'e ulaşmıştır. 2021 yılında bir önceki yıla kıyasla, yatırım belgesi sayısı % 30,65, sabit yatırım değeri miktarı %2,32 ve oluşturulan istihdam sayısı ise %43,13 oranında artmıştır. İmalat sanayiinde ortaya çıkan bu gelişmelerde, sadece pandemi kapsamında alınan önlemlerin değil, daha önceki yıllarda uygulanan yatırım teşviklerinin de önemli bir rolü bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Yatırım, İstihdam, İmalat Endüstrisi.

Presentation ID / Sunum No = 266

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Covid-19 Pandemisinin Sağlık Sistemlerinde Meydana Getirmesi Beklenen Değişimler

Prof. Dr. Mahmut Akbolat

Özet

Salgın hastalıkları ve felaketler, her zaman ülkeleri etkileyerek önemli insani acılara, ölümlere ve ekonomik kayıplara neden olabilmektedir. Böyle durumlarda sağlık sistemleri gerekli donanımına sahip değilse, etkilenen topluluklar çok savunmasız kalabilmektedir. Salgınlarda önemli hususlardan biri, salgına sebep olan virüslerin kayıt altına alınmasıdır. Kayıt altına alınmayan enfeksiyonlar genellikle hafifi, sınırlı veya semptomun görülememesi gibi sebeplerle bulaşıcılıklarına ve sayılarına bağlı olarak toplumun beklenenden daha yüksek oranlarda virüse maruz kalmasına sebep olabilmektedir. Salgınlarda bulaşmanın önemli alanlarından biri öncelikle acil servisler olmak üzere hastanelerdir. COVID-19, sağlık kuruluşlarının normal işleyişini önemli ölçüde etkilemiştir. Bu dönemde hastalar acil servislerden bile hizmet almaktan kaçınmışlar ve kalp ve kanser hastalıkları gibi acil tıbbi müdahale gerektiren hastaların hizmete erişim problemleri ortaya çıkmıştır. Pandemi nedeniyle ortaya olumsuzluklarla mücadele etmek için sağlık sisteminin yeniden organize edilmesi kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu bağlamda yapılması gerekenler; Sağlık hizmetlerinin sunumu, Ar-Ge faaliyetleri, tıp ve diğer sağlık çalışanlarının eğitimi, tele tıp uygulamalarının yaygınlaştırılması, hasta algılarının olumlu hale getirilmesi ve sağlık alt yapısının yenilenmesi şeklinde sayılabilir. Bu değişimler içerisinde özellikle hizmet sunumunda çok büyük farklılıkların olması beklenmektedir. Pandemi döneminde sağlık çalışanları hem kendilerini hem de hastaları korumak için ciddi tecrübeler kazandılar. Örneğin bu dönemde çok ciddi koruyucu ekipman kullanıldı. Hasta yönetim sistemleri farklılaştı; telefonla hizmet sunan klinikler ve uzaktan konsültasyonlar yüz yüze konsültasyonların yerini aldı. Doktorlar ve sağlık personeli farklı uzmanlık alanlarından ekiplerle birlikte çalışarak yeni beceriler kazandı. Doktorlar, hemşireler ve diğer sağlık çalışanları aşırı gergin ortamlarda daha önce benzeri görülmemiş bir iş yüküyle karşı karşıya kaldılar ve bu iş yüküyle başa çıkmanın yollarını öğrendiler. Bütün bu tecrübelerin neticesinde sağlık sistemleri telefon ve video platformlarını kullanarak uzaktan hizmet sunmak gibi hizmetlerin sürekliliğini sağlayacak yeni yöntemler geliştirmeye başladılar. Nihai olarak pandemi sonrası tüm sağlık sistemlerinde pandemi öncesi döneme göre yeni stratejiler geliştirilmektedir. Bu çalışmayla gelecekte daha farklı ve daha fonksiyonel sağlık hizmet sunum modelleri geliştirmede kullanılan yeni stratejiler arz ve talep dikkate alınarak tartışılmaktadır. Ayrıca, hizmete erişimi kolaylaştıracak öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri Yönetimi, Pandemi, Reform

Presentation ID / Sunum No = 267

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Covid-19 Sürecinde İleri Yaş Grubunun Sosyal Medya Karnesi

Doç. Dr. Süleyman Doğan
Rabia Çelik

Özet

17 Kasım 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ilk kez saptanan koronavirüs; ülke basınında yer aldığı köklü değişimlerin olacağı hiç düşünülmemişti. Küresel çapta üstelik ölümcül sonuçları olan koronavirüs, Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde “küresel pandemi” olarak ilan edildi. Bu tarihlerle beraber koronavirüs küresel çapta eğitimden siyasete, sağlıktan ticarete geniş çapta pek çok değişikliğe neden oldu. Daha yakın markajda Türkiye’de ise durum küresel boyuttan farksız değildi. Pek çok alanda kısıtlamaya gidilirken; pandeminin başladığı ilk andan itibaren Türkiye’de ileri yaş grubu dikkat çeken yaş grubu oldu. Kapanmaların ve kısıtlamaların daha başlamadığı dönemde dahi ileri yaş grubu kısıtlamalara ve kapanmalara tabii tutuldu. Hal böyle olunca ileri yaş grubunun hem pandemi koşullarına hem de yalnızlığa alışması, değişen koşullara nasıl uyum sağladığı merak konusu oldu. Bu çalışmada ileri yaş grubunun sorunları ortaya koyabilmek amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat yöntemi ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen verileri fenomenolojik yöntem ile sentezleyerek önemli sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılar, Pandemi, Sosyal Medya, Kapanma.

Presentation ID / Sunum No = 268

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Covid-19 ve Sonrası Tasarım Eğitiminde Uzaktan Eğitim Süreci: 3b Etkileşimli
Ortamlar ve Sanal Stüdyo Tasarım Deneyimi**

Dr. Öğr. Üyesi Füsün Curaoğlu

Özet

Covid-19 Pandemisi, çalışma yaşamından eğitim yaşamına kadar birçok alanda hepimiz için yeni davranış kalıplarının oluşmasına ve yeni teknolojilerin artan bir ivme ile kullanımına zemin hazırladı. Üniversitelerin pandemi döneminde öğrenme deneyimlerini bir uygulama olarak “yeni-normal” haline getirebilmek için teknoloji odaklı yeni fırsatlar ortaya çıktı. Uzun dönemde eğitim alanında “yeni-normal” olarak kabul edilebilecek teknoloji odaklı etkileşimlerin ve öğrenme deneyimlerinin, sanal ortam/kavram/bağlam altında toplaması yeni eğitim araştırmaları alanları içinde hızla yerini aldı. Bazı araştırmalar öğrencilerin geleneksel yüz yüze öğrenmedeki performanslarının çevrimiçi öğrenme ortamlarına göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (Faidley, 2018; Hurlbut, 2018). Buna karşılık, diğer çalışmalar (Means, Toyama, Murphy, Bakia ve Jones, 2012; Paul ve Jefferson, 2019), çevrimiçi programlardaki performansın geleneksel yüz yüze programlara en azından eşdeğer (veya daha iyi) olduğuna işaret eder. Harmanlanmış eğitim hem öğrenciler hem de işverenler için değer katan bir faaliyettir (Seibold, 2001). Harmanlanmış eğitim (yani çevrimiçi ve yüz yüze geleneksel eğitim), kapsamlı uygulamalı çalışma yoluyla dersler arasında var olan öğrenme sorunlarının üstesinden gelir ve ayrıca çevrimiçi derslerle ilişkili algısal farklılıklar arasında köprü kurar. Bu nedenle asıl mücadele, Covid-19 pandemisinin getirdiği kısıtlamaları karşılayan, ayrıca yüzyüze eğitimi çevrimiçi öğrenmeyle destekleyebilmek ve algısal boşlukların üstesinden gelmektir. Önümüzdeki 10 yıl içerisinde ürünlerin teknolojik arayüzleri ile ilgili yepyeni bir ürün geliştirme süreci oluşacağını öngörebiliriz. Yapılan çalışmalar sonucunda AR/VR/MR/XR teknolojilerinin birçok alanda üretkenlik aşamasına geçeceği ve bu teknolojilerin verimli bir şekilde kullanılması gerekliliği karşımıza çıkmaktadır. Bu gereklilik durumunda mevcut arayüzleri değerlendirdiğimizde, gelişen teknolojileri birleştirecek olan yetkin bir bağlam, kapsam veya çalışma metodu henüz son kullanıcıya açık bir şekilde sunulmamaktadır. Bu çalışmada Endüstriyel Tasarım eğitiminde üniversite-sanayi işbirliği temelli öğrenci-akademi ve akademi-sektör-teknoloji geliştiricileri arasında ders ve proje odaklı işbirliklerinin AR/VR/MR/XR teknolojileri temelli yürütülmesini sağlayan sanal bir stüdyo dersi yapılandırılmasının süreç ve sonuçları paylaşılmıştır. Araştırma süreci nitel araştırma yöntemi kapsamında durum çalışması paradigmasına temellendirilmiştir. Araştırma

sonucunda tasarım eğitiminde kullanılacak sanal bir Endüstriyel Tasarım stüdyosu içeriği tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım Eğitimi, Sanal Stüdyo, Uzaktan Eğitim, Covid-19

Presentation ID / Sunum No = 269

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Dağlık Karabağ Savaşı ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişki: Olay Çalışması
(Event Study)**

Prof. Dr. Nigar Demircan Çakar

Prof. Dr. Mehmet Akif Öncü

Özet

Etkin piyasalar hipotezi piyasadaki tüm bilginin hisse senedi fiyatlarına yansıdığını ve hisse senedi getirilerinin gerçek fiyatını yansıttığını ileri sürmektedir. Bu hipoteze göre yatırımcılar piyasa ortalaması üzerinde yani anormal getiriler elde edemeyeceklerdir. Bu çalışmada etkin piyasalar hipotezinin Borsa İstanbul’da (BİST) geçerliliğinin test edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda iki millet tek devlet bağlamında Dağlık Karabağ savaşı başlangıç ve bitiş tarihleri olay günü olarak ele alınmıştır. Çalışmada olay penceresi olarak ($t + 15$, $t - 15$) dönemi alınmıştır. BİST 30 Endeksinde yer alan şirketlerin hisse senetlerinin getirilerine yönelik veriler, Borsa İstanbul resmi internet sitesinden elde edilmiştir. Elde edilen veriler Olay Analizi yöntemi ile incelenecektir. BİST 30 ‘da işlem gören şirketlerin hisse senetlerinin getirilerinin olay gününe göre, olay öncesinde veya sonrasında anormal getiriler elde edilip edilemeyeceği test edilecektir. Sonuç olarak Borsa İstanbul’un yarı güçlü formda etkin olup olmadığı ortaya tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karadağ Savaşı, Borsa Getirileri, Olay Analizi

Presentation ID / Sunum No = 270

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Dağlık Karabağ Sorununun Çözümünde Pozitif Barış

**Arş. Gör. Ranuna İkime Gün
Dr. Öğr. Üyesi Pınar Y. Özmen**

Özet

Soğuk Savaş bitimiyle beraber yatay ve dikey anlamda aktörler ve konular genişlemiştir. İki kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya evrilen uluslararası yapıda, çatışmalar daha fazla küresel gündemi belirlemektedir. Azerbaycan ve Ermenistan aktörlerinin Dağlık Karabağ bölgesi üzerindeki iddiaları, Soğuk Savaş sonrasında yaşanan kanlı çatışmalardan biri olmuştur. Bu çatışmanın inceleme birimi olarak: çatışma devletlerarası, bölgesel seviyede ilişkileri ve enerjinin ulaştırılması konusunda küresel açıdan güvenliği etkilemiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturan Barış Çalışmaları disiplini, çatışmanın nedenlerine, gömülü dinamiklere ve aktörlere odaklanmaktadır. Şiddetin dinamiklerinin siyasi, ekonomik ve toplumsal sorunlar olduğunun altı çizilmiştir. Şiddeti salt doğrudan şiddet olarak tanımlamayıp kültürel şiddet ve yapısal şiddeti eklediği tesliste, Galtung bunlardan birinde meydana gelecek şiddetin, diğerini etkileyeceğini iddia etmiştir. Sorun tespit edilip dinamikler irdelendikten sonra disiplin salt çatışmanın olmadığı negatif barışın ötesine geçip yapısal sorunların çözümü eklenip barış inşasını içine alan pozitif barış kavramı üzerinde durmaktadır. Bu doğrultuda, Dağlık Karabağ krizinin sebepleri tespit edilip yapısal dinamikleri irdelenmesi planlanmaktadır. Krizin çözümünde aktörlerin nasıl bir rol oynadığı, negatif barış kavramının ötesine geçerek kalıcı barışı tesis etmek için pozitif barış etrafında incelemek amaçlanmaktadır. Çalışmanın yönteminde, literatür taraması ve veri analizi yöntemi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, Soğuk Savaş, Barış Çalışmaları, Negatif Barış, Pozitif Barış

Presentation ID / Sunum No = 271

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Dağlık Karabağ Sorununun Çözümünde Pozitif Barış

Arş. Gör. Ranuna İkime Gün

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Y. Özmen

Özet

Soğuk Savaş bitimiyle beraber yatay ve dikey anlamda aktörler ve konular genişlemiştir. İki kutuplu dünyadan çok kutuplu dünyaya evrilen uluslararası yapıda, çatışmalar daha fazla küresel gündemi belirlemektedir. Azerbaycan ve Ermenistan aktörlerinin Dağlık Karabağ bölgesi üzerindeki iddiaları, Soğuk Savaş sonrasında yaşanan kanlı çatışmalardan biri olmuştur. Bu çatışmanın inceleme birimi olarak: çatışma devletlerarası, bölgesel seviyede ilişkileri ve enerjinin ulaştırılması konusunda küresel açıdan güvenliği etkilemiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturan Barış Çalışmaları disiplini, çatışmanın nedenlerine, gömülü dinamiklere ve aktörlere odaklanmaktadır. Şiddetin dinamiklerinin siyasi, ekonomik ve toplumsal sorunlar olduğunun altı çizilmiştir. Şiddeti salt doğrudan şiddet olarak tanımlamayıp kültürel şiddet ve yapısal şiddeti eklediği tesliste, Galtung bunlardan birinde meydana gelecek şiddetin, diğerini etkileyeceğini iddia etmiştir. Sorun tespit edilip dinamikler irdelendikten sonra disiplin salt çatışmanın olmadığı negatif barışın ötesine geçip yapısal sorunların çözümü eklenip barış inşasını içine alan pozitif barış kavramı üzerinde durmaktadır. Bu doğrultuda, Dağlık Karabağ krizinin sebepleri tespit edilip yapısal dinamikleri irdelenmesi planlanmaktadır. Krizin çözümünde aktörlerin nasıl bir rol oynadığı, negatif barış kavramının ötesine geçerek kalıcı barışı tesis etmek için pozitif barış etrafında incelemek amaçlanmaktadır. Çalışmanın yönteminde, literatür taraması ve veri analizi yöntemi kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, Soğuk Savaş, Barış Çalışmaları, Negatif Barış, Pozitif Barış

Presentation ID / Sunum No = 272

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Dağlık Karabağ'da Turizmin Bölgesel Ekonomisi: Bölgesel Kalkınma ve Turizm
Gelişiminin Sosyo-Ekonomik Etkileri**

Öğr. Gör. Gülten Şen

Özet

Ekonomik ve sosyal kalkınma, az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin stratejik sorunları içerisinde yer almaktadır. Bu ülkeler yeterli sanayi seviyesine ulaşamadıkları için sanayileşme sektörü sınırlı kalmaktadır. Kalkınmayı sağlayabilmek için önceliği olan sektörler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Turizm sektörünün bölgesel kalkınma üzerinde önemi bulunmaktadır. Sektör, bölgesel kalkınma için ekonomik ve politik değerler taşımaktadır. Bu yüzden son yıllarda turizm sektörüne değer verilmeye başlanılmıştır. Turizmin olumlu bir ekonomik ve sosyal etkiye sahip olduğu, dış parasal gelir kaynaklarının bölge ekonomisinde ve operasyonel döngüsünde çalışma fırsatları sunduğu görülmektedir. Bölgelerde turizm gelişimi, bölgesel ve ulusal ekonomik kalkınmayı ve istihdam yaratmayı teşvik eden bir araç olarak artan bir kabul görmektedir. Turizmin uzun zamandır bölgesel kalkınmaya katkıda bulunma potansiyeline sahip olduğu kabul edilmektedir. Bu çalışma ile Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesinde turizm sektörünün bölgesel kalkınma ile gelişmişlik üzerine olan etkisi incelenecektir. Bölge 2020 yılında Ermenistan işgalinden kurtulmuştur. Bölgede bulunan, turistik kaynaklarının büyük bir kısmı Ermenistan tarafından yok edilmiştir. Buna rağmen günümüzde turizm hareketliliğini geliştirmek için uluslararası organizasyonlar ile aktiviteler gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Yapılan araştırmada, bozulmamış doğal güzellikleri ile ve kültürel ve tarihi anıtları ile güçlü bir turizm potansiyele sahip olan Dağlık Karabağ ekonomisi içerisindeki payı tespit edilmeye çalışılacaktır. Bölgedeki turizm faaliyetlerinin kalkınmaya etkisi teorik ve bilimsel araştırmalara dayanılarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Azerbaycan, Bölgesel Kalkınma, Ekonomi, Turizm

Presentation ID / Sunum No = 273

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Değişen Dünya Koşulları ve Bosna-Hersek'in Avrupa Birliği Müracaatı Sürecine Etkisi

Prof. Dr. Emel Topçu

Özet

Bu çalışmada Bosna-Hersek'in Avrupa Birliği'ne girme yolundaki girişimleri, Avrupa Birliği ile birlikte alınan yol ve değişen dünya şartları çerçevesinde bu yolda meydana gelen değişimler ve bu değişimlerin gelecekteki muhtemel etkileri analiz edilecektir. Konu hakkındaki resmi dokümanlar, konuda yapılmış akademik çalışmalar incelenip metin analizi ile konu derinlemesine incelenecektir. Bosna-Hersek bağımsız bir devlet olduğunu ilan ettiği 1992 tarihinde hedeflerinden birinin AB ile bütünleşmek olduğunu belirtmiştir. Eski Sosyalist Yugoslavya ülkelerinden Slovenya 2004, Hırvatistan 2013 yılında AB üyesi olarak kabul edilirken, Batı Balkan ülkelerinden Arnavutluk, Bosna-Hersek (BH), Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan hala üyelik için mücadelelerine devam etmektedirler. Bosna-Hersek üye olmak için resmi başvurusunu 2016 yılında yapmış ancak yeterli şartları sağlamadığı için aday adayı ülke konumunu devam ettirmektedir. Bosna-Hersek'in diğer Batı Balkan ülkelerinden farkı Dayton Anlaşması ile getirilen devlet yapısıdır. Bu devlet yapısı AB'nin istediği standartlarda yeni yapılanmayı engellemektedir. Bunların yanında ulusal kurumsal düzenleme zorluğu, BH'nin iki entitesinin önemli ölçüde özerkliği, tarafların veto haklarını koz olarak kullanmaları, otokratların güçlü etkisi, idari kapasite eksikliği, farklı devletlerin kalıcılığı gibi şartlar etkili olmaktadır. Diğer taraftan ise zamanla oluşan Genişleme Yorgunluğu, 2008 ekonomik buhranı, Ortadoğuda çıkan savaş ve Avrupa ülkelerine olan göç akını gibi unsurların Avrupa'yı etkilemesi sonucu AB'nin Batı Balkan ülkelere olan ilgisinin başka odaklara kaymasına vesile olmuştur. Bu durum Batı Balkan coğrafyasında faaliyetlerini artıran Rusya ve Çin'in bölgede ve özellikle Bosna-Hersek'te etkisinin artmasını etkileyecek unsurlardır. Ancak Rusya-Ukrayna savaşı özellikle Bosna-Hersek'in hassas durumunu gün yüzüne çıkarmış ve Bosna-Hersek'in stratejik öneminin hatırlanmasına vesile olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bosna-Hersek, Avrupa Birliği, Balkan Ülkeleri, Dayton Anlaşması

Presentation ID / Sunum No = 274

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Değişen Lingua Franka Anlayışı ve Türkçe

Doç. Dr. Mehmet Yalçın Yılmaz

Özet

Lingua franka tarihsel süreçte farklı anlamlar kazanmıştır. Erken dönemlerde temelde ticaret yolları aracılığıyla gerçekleşen toplumlar yakınlaşmalar, bazı dillerin ön plana çıkarak lingua franka haline dönüşmesine neden olmuştur. Üretim ilişkileri ve pazar arayışlarına yönelik ihtiyaçlar, paydaş dillerin her birinden kelime alan ancak kurallarından taviz veren dil oluşumları ile giderilmiştir. İmparatorlukların genişlemesiyle halkların ortak dili anlayışının yerleşmesi, bu pratik çözümün siyasi hedeflerle birleşmeye başladığının işaretlerini vermiştir. Nitekim modern ulus devlet modeli ile ortak dil ulusal dil haline dönüşmüştür. Çok dilli imparatorlukların merkezi esas alan yaygın dili ise yerini ulusların hukuki, diplomatik, ticari ilişkilerinde anlaşmayı sağlayacak hegemonik dillere bırakmıştır. Günümüzdeki kültürel üretim ve tüketim biçimlerindeki dönüşümler ise lingua frankanın yeniden tanımlanmasını bir zorunluluk haline getirmektedir. Türkçenin Türkistan havzasından Doğu Avrupa'ya kadar uzanan alandaki varlığı, özellikle 2000'li yıllardan itibaren tarihsel olmaktan öte bir anlam taşımaya başlamıştır. Bu durumda kültür endüstrileri aracılığıyla Türkçe öğrenen yabancı sayısındaki artış önemli rol üstlenmiştir. Türkçenin yaygın dil haline gelmesi, geçmiş yüzyılların gerçekliğinden farklı olarak Türk kuşağı ülkelerinin kültürel alanda üretimlerini ve tüketimlerini tetikleyecek bir potansiyele de sahiptir. Türk Devletleri Teşkilatı'nın Türkçenin ortak dil olması için çalışma stratejisi belirlemesi bu süreci olumlu etkileyecektir. Bu değişim ve yeni konsept ortamı bağlamında bu bildiride yeni stratejinin temel basamakları üzerine bir önerme sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Lingua Franka, Türk Devletleri Teşkilatı

Presentation ID / Sunum No = 275

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Demokratik Azerbaycan Cumhuriyeti Döneminde (1918-1920) Türkiye - Azerbaycan
Eğitim İlişkileri: Bir Öğretmenin Turan İdeali İçin Mücadelesi**

Prof. Dr. Cemil Öztürk

Özet

Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ilişkiyi nitelemek için kullanılan “iki devlet tek millet” söylemi, iki ülke arasında uluslararası ilişkiler literatüründe ender görülen bir dostluk, m ve güvene işaret etmektedir. Bu ilişkilerin tarihî temelleri 19. yüzyıla kadar inmektedir. Batıda birey – devlet ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi ve tanımlanması, hanedan devletlerinin yerini ulus devletlerin almasına zemin hazırlamıştır. Fransız Devrimi’nin yaydığı adalet, eşitlik ve özgürlük gibi değerler ile modernleşme, yalnız Osmanlı Türklerini değil Rusya’nın egemenliği altındaki Türkleri de etkilemiştir. Okuma – yazma öğretiminde usul-i cedid adı verilen bu metodolojik yenilikçilik, Rusya Türkleri tarafından Ceditçilik olarak adlandırılmıştır. Ceditçilik Rusya Türkleri tarafından kurtuluş/bekanın güvencesi olarak görülmüştür. Başlangıçta bir pedagoji hareketi olan Ceditçilik, İsmail Gaspıralı’nın “Dilde, fikirde, işte birlik” sözleriyle formüle ettiği Türk birliği idealinin fikriyatını yapan ve neşreden bir mahiyet kazanmıştır. Azerbaycan’da “Maarifçilik” adıyla gelişen Ceditçilik Türkiye, Azerbaycan, Kırım ve İdil – Ural bölgesi ve Orta Asya’da etkili olmuştur. İkinci Meşrutiyet döneminde Türkiye’de yükselen Türkçülük/Turancılık akımının güçlenmesi, Ceditçilik hareketinin güç kazanmasına yol açmıştır. Ceditçilik hareketinin hız kazanabilmesi için modern, Türkçü ve seküler Müslüman öğretmenler yetiştirmek gerekiyordu. Türkiye bu talebin karşılanması için önemli katkılarda bulunmuştur. Bu noktada, İstanbul Dârülmualimîni’nde çok sayıda Kırım, İdil-Ural ve Azerbaycan’dan gelen öğretmen adayına öğrenim görme, ibate ve iâşe imkanları sağlanmıştır. Türk dünyasının birliğini savunan aydınlar, şair ve edipler eğitim yoluyla Türk birliğinin gerçekleşebileceğine inanıyorlardı. Ziya Gökalp’in Kızıl Elma, Türkçülüğün Esasları, Türkleşmek, İslamlaşmak ve Çağdaşlaşmak; Halide Edip [Adıvar]’ın Yeni Turan adlı eserlerinde Türk dünyasına hizmet edecek öğretmen kahramanlar bulunuyordu. Bu kahramanlar öğretmen okulu öğrencilerine rol model oluyordu. Bunlardan bazıları Rusya egemenliğindeki Türk coğrafyasına giderek “Turan” a hizmet etmeyi hedefliyordu. Bu coğrafyaların başında Azerbaycan geliyordu. Bu öğretmenlerden biri Türkiye’de 1930’lu yıllardaki Kadrocular hareketinin ünlü isimlerinden biri olan Şevket Süreyya Aydemir’dir. Nuha’daki eğitim ve kültür çalışmaları ile Karabağ’ın kontrolünü ele geçirmek isteyen Ermenilere karşı savaşılan gönüllü birliğinin komutanı olarak verdiği askerî mücadele ortaya konacaktır. Araştırmada ilgili literatür ile Aydemir’in hatıraları kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Birliği, Ceditçilik, Maarifçilik, Eğitim Reformu, Azerbaycan

Presentation ID / Sunum No = 276

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Doğu Anadolu Bölgesi'nde Bal Üretiminin İllere Göre Değişimi

Doç. Dr. Nusret Özbay

Doç. Dr. Şenol Çelik

Özet

Bu çalışmada, Doğu Anadolu Bölgesi'nde nüfusu 500 000'in altında olan illerin 2011-2021 yılları arasında bal üretim miktarının illere göre farklılığı incelendi. Araştırma kapsamındaki iller Muş, Bitlis, Bingöl, Kars, Hakkari, Erzincan, Iğdır, Ardahan ve Tunceli'dir. Varyans analizi (ANOVA) uygulanarak iller arası üretim miktarı farklılığı araştırıldı. Yapılan analizle bal üretimi illere göre önemli farklılık göstermiştir ($p<0.001$). Tukey testi sonucunda; Bitlis ile Kars, Hakkari, Muş, Tunceli, Iğdır ve Ardahan arasında, Bingöl ile Muş, Tunceli, Iğdır, Ardahan arasında, Erzincan ile Muş, Tunceli, Iğdır ve Ardahan, Hakkari ile Muş, Tunceli, Iğdır ve Ardahan arasında, Kars ile Muş, Tunceli, Iğdır ve Ardahan arasında ve Tunceli-Iğdır illeri arasında ortalama bal üretimi farklılığı önemli bulunmuştur. 2011-2021 dönemi baz alındığında, bu iller içinde yıllık ortalama bal üretimi en yüksek iller sırasıyla Bitlis (1663 ton), Bingöl (1401 ton) ve Erzincan (1329 ton)'dır. En düşük ortalama bal üretimi olan iller ise Iğdır (182 ton) ve Ardahan (235 ton)'dır. Bu iller içinde, "Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma" alanında "Pilot Üniversite" olarak seçilen Bingöl Üniversitesinin bulunduğu Bingöl ilinde bal üretimi için sabit indeks ve değişken indeks hesaplanmıştır. 2011=100 baz alındığında en yüksek sabit indeks değeri 122.915 ile 2020 yılında gerçekleşmiştir. Bir başka deyişle dönem içinde en yüksek bal üretim artışı %22.915 ile 2020 yılında olmuştur. Bunu sırasıyla 115.373 ile 2021 yılı ve 102.487 ile 2019 yılı izlemiştir. Değişken indekse göre en yüksek indeks 2018 yılında 133.094 iken, ikinci sırada 119.933 ile 2020 yılı, 117.801 ile 2017 yılıdır. Gerek sabit indeks gerekse değişken indeks sonucunda en yüksek üretim artışı 2017-2020 yılları arasında olmuştur. Söz konusu yıllar Bingöl Üniversitesi tarafından pilot üniversite faaliyetlerinin aktif olarak yürütüldüğü yıllar olup, üniversitenin Bingöl'ün bal üretiminde çok önemli bir rolü olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bal, Üretim, İndeks, Bingöl Üniversitesi, İhtisaslaşma

Presentation ID / Sunum No = 277

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Doğu Trakya'dan Seyirlik Bir Köy Oyunu: Aşûre Dilenciliği

Dr. Öğr. Üyesi Nursel Dinler

Özet

Türk tiyatrosunu özgünleşme yolunda besleyen önemli kaynaklardan biri de köy seyirlik oyunları ya da dramatik köylü oyunlarıdır. Yüzyıllardan bu yana Türk köylüsünün oyun çıkartma, oyun yapma geleneğinden yola çıkarak yansılacağı bu oyunlar, tıpkı dünyadaki benzerleri gibi ritüel kökenlidir. Bu oyunlar zamanla yine köylüler tarafından güncellenerek eğlendirme işlevi kazanmıştır. Anadolu'da süregelen bu oyunlar çeşitli bilim ve sanat uzmanları tarafından derlenmiş, incelenmiş ve sınıflandırılmıştır. Köy seyirlik oyunlarındaki kimi özellikler köylünün ibadet ritüeliyle benzerlikler taşımaktadır (Tekerek: 2007, 1). Bu çalışmanın konusu Tekirdağ İli Ergene İlçesi Velimeşe Mahallesi'nde sergilenen ve unutulmuş sayılabilecek seyirlik köy oyunu Aşûre Dilenciliği'nin tanıtımı ve halk bilimsel açıdan değerlendirilmesidir. Velimeşe Mahallesi'nin yerel halkı, 93 Harbi de denilen 1877-78 Osmanlı-Rus savaşı sırasında Bulgaristan'ın Veliko Tırnova şehri ve çevresinden göç etmiş olan Türk topluluklarından oluşmuştur. Bu göçmen Türkler, Osmanlı'nın Balkanlardaki hakimiyeti sürecinde gerek Hristiyan Slav kültüründen bazı izleri gerekse temelde Anadolu'dan Balkanlara taşınmış Türkî gelenek-görenekleri geri çekilme süreci ile yeni yerleştikleri bölgelere taşımışlardır. Aşûre Dilenciliği de Balkanlar'daki Bektaşî geleneği ile ilgili olarak sonradan Sünnî olan bir grubun, Bektaşîlikle ilgisi unutulmuş bir anlayışla gerçekleştirdiği eğlencelik bir seyirlik köy oyunudur. Aşûre Dilenciliği Velimeşe'de Muharrem ayında gerçekleşen bir gelenektir. Başta yerleşim biriminin hâli vakti yerinde olan aileleri olmak üzere her aile maddi durumu ölçüsünde bütün köy ahalisine "cemiyet" adı verilen yemek verir. Buradan maksat hayır hasenattır. Köy ahalisinden kadın ya da erkek iki kişi kadınsa erkek, erkekse kadın kılığına girerek yüzlerini görmeyi engellemeyecek ölçüde ince bir bezle yüzlerini kapatarak tanınmaları imkansız bir halde cemiyet sahibi eve giderler. Elleri bakaçlar ve baskı ya da sırık denilen uzun sopalar alırlar. Oyunlar bu yürüyüş süresince gerçekleşir. Bu çalışmanın amacı, kaybolmaya yüz tutmuş olan Aşûre Dilenciliği seyirlik köy oyununu kayıt altına almak, Türk dünyasının başka noktalarında benzer uygulamalar varsa aralarındaki zinciri oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Seyirlik Köy Oyunları, Aşûre Dilenciliği, Bektaşîlik, Balkanlar.

Presentation ID / Sunum No = 278

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Doğudan Batıya İlk Türk Göçleri ve Kafkasyaya Etkisi

Uzman Gurban Hüseyinov

Özet

Dünyanın en eski kıtası olan Asya, tarihi ve coğrafi bakımdan Kuzey Asya, Doğu Asya, Güney Asya, Ön Asya ve Orta (İç) Asya olmak üzere beş ana kısma ayrılmaktadır. Türklerin anayurdu bunlardan Orta Asya'dır. Orta Asya'nın coğrafi sınırları kuzeyde Sibiryaya, doğuda Büyük Kingan dağları, güneyde Himalaya ve Hindikuş sıradağları, batıda Hazar denizi ve Yayık nehri ile çevrelenmiştir. Orta Asya her ne kadar Türklerin anayurdu ise de dillcilerin yapmış olduğu araştırmalar sonucunda Türk anayurdunun bu bölge ile sınırlı kalmayarak doğu, batı ve güney yönünde genişlediği görülmüştür. Orta Asya'da yaşayan Türkler tarihsel süreçte çeşitli nedenlerden farklı yerlere göç etmişlerdir. Türkler göç ederken iki ana yol izlemişler. Orta Asya'da anayurt olarak nitelendirilen bölgeden çıkıp kuzey İpek Yolu'nu takip eden Hun, Oğur, Dokuz Oğuz, Avar ve Ak-Hun gibi Türk toplulukları batıya doğru göç etmişlerdir. Bozkır kavimleri Kafkasya'ya barış içinde gelmemişlerdir. Onlar bölgeye geldikleri zaman çeşitli kale ve yerleşim birimlerine saldırmış ve saldırdıkları bu toprakları üstün savaş yetenekleri sayesinde ele geçirmişlerdir. Bu kale ve yerleşim yerlerinde bıraktıkları maddi kültür unsurları yapılan kazı çalışmaları sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Kafkas tarihi incelendiği zaman burada görülen yerleşim merkezlerinin yapılış şekilleri ve isimleri Bozkır kavimlerinde de görülmektedir. Bölge halkının gelenek ve görenekleri Orta Asya Türklerinin kültürleri ile aynı. Çalışmamızda milattan sonra doğudan batıya yapılan göçler ele alınırken konunun daha iyi bir şekilde anlaşılması amacıyla öncelikle göç nedenleri ve göç yolları verilecek. Milattan sonra doğudan batıya göç eden Türk kavimleri ve göç yolları anlatıldıktan sonra bu göç yollarının kesişme noktası olan Kafkasya bölgesinde bıraktıkları kültürel mirasa değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Göçleri, Milattan Sonra, Karadeniz'in Kuzeyi, Kafkasya.

Presentation ID / Sunum No = 279

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Duygu Analizi Kullanarak Twitter Sosyal Ağındaki Kullanıcıların Sevdikleri Film
Türünü Tespit Etmek**

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Anıl Müngen

Özet

Film izlemek hem yoğun bir gün geçiren orta yaşlı insanların hem de gençlerin başvurduğu popüler eğlence aktivitelerinden biridir. Film ve sinema sektörü hali hazırda dünyadaki en büyük bütçeye sahip eğlence sektörüdür. Sadece Amerika ve Canada’da 2019 yılında satılan sinema biletlerinin bedelleri toplamı 11.3 milyar dolardır. Sosyal ağlar her kullanıcının kendi fikirlerini takipçileri ile paylaşabildiği kişisel sayfalardır. Kullanıcılar sevdikleri ve beğendikleri aktiviteleri sosyal ağlarda bulunan sayfalarında paylaşmaktadırlar. Dünyadaki en büyük mikroblog hizmeti olan Twitter 1,6 milyondan fazla kullanıcıya sahiptir ve günde 340 milyondan fazla tweet kullanıcılar tarafından paylaşılmaktadır. Bu çalışma kullanıcıların Twitter’da yayınladığı ve filmler ile ilgili paylaşımlarına duygu analizi yöntemleri kullanarak sınıflandırmıştır. Bu sınıflandırma sonrası kullanıcıların olumlu görüş bildirdiği filmlerin kategorilerinden sıklık frekansı ile kullanıcının sevdiği film türü tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygu Analizi, Sosyal Ağlar, Film, Sinema

Presentation ID / Sunum No = 280

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Egemenlik Çabaları ve Diplomatik Münasebetler Bağlamında Karabağ'da Osmanlı
İdaresi**

Prof. Dr. Yakup Karataş

Özet

Osmanlı Devleti'nin Kafkasya ve Azerbaycan politikaları Kanuni Sultan Süleyman döneminde şekillenmeye başlamış ve XVI. yüzyılın ikinci yarısında yapılan seferlerle bölgede üstünlük kurulmuştur. Karabağ'daki Osmanlı fütühatı ilk dönemlerde Safevi Devletinin mukavemeti ile karşılaşmıştır. Bölgede iki devlet arasındaki nüfuz mücadelesi uzun yıllar devam etmiş, bu mücadele Karabağ'da siyasi ve idari istikrarın oluşmasını da zorlaştırmıştır. XVIII. yüzyılda Rusya'nın bölgede hâkimiyet kurma gayretleri Karabağ ve Azerbaycan mıntıkasının politik ve yönetsel keşmekeşini artırmıştır. Osmanlı- İran, Osmanlı-Rus ve İran-Rus savaşları neticesinde bölge Rus yayılmacılığının etkisine girmiştir. Rusların 1822'de Karabağ Hanlığını lağvetmesi ve yeni bir idari yapılanmaya gitmesi bölgenin nüfus ve demografik özelliklerinin de değişmesine yol açmıştır. Devletler arasındaki mücadelelerden dolayı çok sayıda Ermeni Karabağ'a yerleşmiş ve buranın kimliğinde ve kültürel kodlarında önemli dönüşümler yaşanmıştır. Bu sunumda, Karabağ'ın Osmanlı yönetimi kapsamında olduğu süreye odaklanılmış ve Osmanlı'nın bölge ile olan ilişkisine ilişkin resmi kaynaklara dayanan bir perspektif çizilmiştir. Sonuç olarak, üç devletin çatışma alanı haline gelen Karabağ'daki diplomatik ve askeri mücadeleler ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Karabağ, Osmanlı Devleti, Diplomasi, Yönetim

Presentation ID / Sunum No = 281

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ekonomik Bağlamda Türkiye’deki Suriyeli Göçmenler

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Polat

Zeynep Turğa

Abdulkerem Abbasoğlu

Özet

Türkiye, özellikle 2011 yılında Suriye’de meydana gelen savaş ve iç çatışmalar dolayısıyla kitlesel Suriyeli göçüne maruz kalmıştır. İlk yıllarda, kamplarda Suriyelilere, gerekli yardımlar sağlanırken kamp dışındaki Suriyelilere ise daha kısıtlı hizmetler sunulabilmektedir. Kamp dışında kalan Suriyeliler ise temel ihtiyaçlarını karşılamak ve ailelerinin geçimini sağlamak için bir taraftan girişimci olarak diğer taraftan ise emek piyasasında çalışan olarak Türkiye’deki ekonomik üretim sürecinin bir parçası olmuşlardır. Bu olgu ise Suriyeli göçmenlerin Türkiye’ye “ekonomik uyum” sorunsalını ortaya çıkarmıştır. 2018 yılından itibaren geçici koruma kapsamındaki kampların kapatılması sonucu, geçici koruma altındaki Suriyeliler yoğunluklu olarak kent alanına süzölmüşlerdir. Bu sürecin bir sonucu olarak Suriyeli göçmenlerin ekonomik uyumu kentsel bir soruna dönüşmüştür. Ekonomik bağlamda Suriyeli göçü ele alındığında literatür incelendiğinde ise ağırlıklı olarak Suriyeli göçünün Türkiye ekonomisi üzerindeki olumlu katkıları veya mali külfeti, Suriyeli işverenlerin girişimcilik faaliyetleri, Suriyeli çalışanların emek piyasasında karşılaştıkları sorunlar ve çocuk işçiliği konularının ön plana çıktığı, ekonomik uyum sorunsalı başlığı altında ele alınan yazın çalışmalarının ise yeterli düzeyde incelenmediği görülmektedir. Ayrıca, ekonomik uyum sorunsalı başlığı altında ele alınan yazın çalışmalarının ise daha çok büyük ölçekli işletmelere yönelik ele alındığı, küçük ölçekli esnaf örgütlenmeleri üzerine ele alınan çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Suriyeli Göçü, Ekonomik Uyum, Türkiye.

Presentation ID / Sunum No = 282

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ekonomik Bağlamda Türkiye’deki Suriyeli Göçmenler

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Polat

Zeynep Turğa

Abdulkerem Abbasoğlu

Özet

Türkiye, özellikle 2011 yılında Suriye’de meydana gelen savaş ve iç çatışmalar dolayısıyla kitlesel Suriyeli göçüne maruz kalmıştır. İlk yıllarda, kamplarda Suriyelilere, gerekli yardımlar sağlanırken kamp dışındaki Suriyelilere ise daha kısıtlı hizmetler sunulabilmektedir. Kamp dışında kalan Suriyeliler ise temel ihtiyaçlarını karşılamak ve ailelerinin geçimini sağlamak için bir taraftan girişimci olarak diğer taraftan ise emek piyasasında çalışan olarak Türkiye’deki ekonomik üretim sürecinin bir parçası olmuşlardır. Bu olgu ise Suriyeli göçmenlerin Türkiye’ye “ekonomik uyum” sorunsalını ortaya çıkarmıştır. 2018 yılından itibaren geçici koruma kapsamındaki kampların kapatılması sonucu, geçici koruma altındaki Suriyeliler yoğunluklu olarak kent alanına süzölmüşlerdir. Bu sürecin bir sonucu olarak Suriyeli göçmenlerin ekonomik uyumu kentsel bir soruna dönüşmüştür. Ekonomik bağlamda Suriyeli göçü ele alındığında literatür incelendiğinde ise ağırlıklı olarak Suriyeli göçünün Türkiye ekonomisi üzerindeki olumlu katkıları veya mali külfeti, Suriyeli işverenlerin girişimcilik faaliyetleri, Suriyeli çalışanların emek piyasasında karşılaştıkları sorunlar ve çocuk işçiliği konularının ön plana çıktığı, ekonomik uyum sorunsalı başlığı altında ele alınan yazın çalışmalarının ise yeterli düzeyde incelenmediği görülmektedir. Ayrıca, ekonomik uyum sorunsalı başlığı altında ele alınan yazın çalışmalarının ise daha çok büyük ölçekli işletmelere yönelik ele alındığı, küçük ölçekli esnaf örgütlenmeleri üzerine ele alınan çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Göç, Suriyeli Göçü, Ekonomik Uyum, Türkiye.

Presentation ID / Sunum No = 283**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Ekonomik Şokların Karakteristiği ve Salgın Sürecinde Yaşanan Belirsizlikler
Bağlamında Makro Göstergelere Yansımalar****Prof. Dr. Mustafa Çalışır****Özet**

Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkıp küresel bir tehlike haline gelen Covid-19, tarihteki benzerlerine nispetle hepsinden daha tahrip edici olma özelliğinden öte en ciddi küresel sağlık krizi ve yakın tarihin en yüksek maliyetli pandemisi niteliği ile asrımıza damgasını vurmuştur. Dahası, lokal ve küresel bazda ortaya çıkan büyük ekonomik krizlerde ve finansal krizlerde yaşanabilecek tüm tahribatı domino etkisiyle aynı anda tetiklemiş, birbirine bağlı birçok karmaşık piyasaların iç içe bulunduğu kurumlarını ve sistemlerini de felce uğratarak, ekonomileri benzeri görülmemiş şoklarla karşı karşıya bırakmıştır. Pandemi gibi olağan dışı zamanlarda yaşanan travmaların ekonomiyi etkileyeceği başka pek çok kanal bulunmaktadır. Covid -19 salgını küresel ekonomi üzerinde etkisini büyük ölçüde belirsizlik üzerinden göstermiş, Dünyada COVID-19 salgını sonrasında belirsizlik endeksleri son yılların zirvesine çıkmıştır. Yaşanan belirsizliğin ekonomiyi tümüyle kısıpına almasını arz ve talep şokları bağlamında da açıklamak mümkündür. Bu çalışmada; öncelikle pandeminin topyekün sosyal yaşama dair faaliyetlere vurduğu sekte nedeniyle ekonomiyi ne tür şoklara maruz bıraktığına dair bir çerçeve çizilecek, pandeminin neden olduğu ekonomik maliyetler ve ekonomideki gelişmeler ele alınacaktır. Bu bağlamda iktisadi politika önlemlerinin, gelişmiş ülkelerde Merkez Bankalarının ve hükümetlerin politika kararlarının, makroekonomik büyüme, üretim, enerji ve emtia fiyatları gibi makro göstergelere yansımaları Türkiye ve Azerbaycan özelinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Şoklar, Türkiye Ekonomisi, Ekonomi Politikaları,covid-19

Presentation ID / Sunum No = 284

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ermeni Çeteci Antranik Ozanyan'ın Bulgaristan'dan, Nahçıvan ve Karabağ'a Uzanan Faaliyetleri

Doç. Dr. Bülent Yıldırım

Özet

Ermeniler tarafından büyük bir kahraman gibi gösterilmeye çalışılan Antranik Ozanyan, Taşnak Ermeni örgütünün önde gelen teröristlerinden biridir. Ozanyan'ın adı, 1901 ve 1904 yıllarında gerçekleşen Sasun isyanlarında duyulmuş ve Ermeni komitacıları arasında ön plana çıkmıştır. Ozanyan 1904 yılının Nisan ve Temmuz ayları arasında gerçekleşen II. Sasun isyanının Osmanlı Devleti tarafından bastırılması üzerine İran ve Kafkasya üzerinden Avrupa'daki Cenevre şehrine geçmiştir. Orada bir yıldan daha az bir süre kalıp Ermeni komitacıları için önemli bir stratejik üs olan Bulgaristan'a yerleşmiştir. İlk olarak Filibe'de bir yıl kadar kalan Antranik daha sonra Karadeniz kıyısında önemli bir liman şehri olan Varna'ya gelerek 1914 yılı Ağustos ayına kadar çoğunlukla o şehirde ikamet etmiştir. Bulgaristan'da bulunduğu süre boyunca buradaki Ermeni komitacıların talim ve eğitim çalışmalarını yürütmüş, temin edilen silah ve mühimmatın Varna limanından Kafkasya'ya gönderilmesine nezaret etmiştir. Antranik Ozanyan Bulgaristan'da bulunduğu dönemde Makedon-Bulgar komitacılarla işbirliği ve ortak faaliyetlerde de bulunmuştur. Balkan Savaşları esnasında daha çok Taşnak Ermeni komitacılarından oluşan gönüllü Ermeni Bölüğünün başında Bulgar Ordusu'na katılmış ve savaş boyunca Batı ve Doğu Trakya'da bulunan sivil Türk ve Müslüman nüfusa yönelik katliamlarıyla duyulmuştur. I. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte daha Osmanlı Devleti savaşa girmeden Varna üzerinden 24 Ağustos 1914 tarihinde bir Rus vapuru ile Hocabey'e (Odessa) gitmiştir. Ruslar tarafından I. Ermeni Gönüllü Birliği'nin komutanlığına getirilen Antranik savaş boyunca Doğu Anadolu'da Türklere yönelik katliamlarını sürdürmüştür. 1918 yılında bölge Türk kuvvetlerinin eline geçince geri çekilen Antranik, Doğu Anadolu'daki katliamlarına Azerbaycan'ın Culfa, Nahçıvan, Zengezur ve Karabağ bölgelerinde devam etmiştir. Çalışmanın amacı, Türk ve Bulgar belgelerine dayanarak Antranik'in katlimaları ve kendisine atfedilen sahte kahramanlıklarının iç yüzünü ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Bulgaristan, Karabağ, Antranik Ozanyan

Presentation ID / Sunum No = 285

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Esarette Hayatta Kalmak: Birinci Dünya Savaşı'nda Türk Savaş Esirlerinin Hayatta Kalma Mücadelesinde Sporun Yeri

Dr. Öğr. Üyesi Fehim Kuruloğlu

Özet

Sporun insanın zihin ve beden sağlığına olan etkileri evrensel olarak kabul edilen bir gerçektir. Bu çalışmada Türk savaş esirlerinin esir kamplarındaki spor faaliyetleri değerlendirilerek sporun esir askerler üzerindeki etkileri ortaya konulmaktadır. Birinci dünya savaşı yıllarında yüzbinlerce Türk askeri Irak, Mısır, Hindistan ve Rusya'da savaş esiri olarak yaşam mücadelesi verdi. İngiliz ve Rus esir kamplarında birbirinden taban tabana zıt şartlarda hayatta kalmaya çalışan Türk savaş esirleri kamplarda yayınladıkları gazete ve dergiler ile yazdıkları hatıralarda bu faaliyetlerin gündelik yaşamlarını ne yönde etkilediğine dair ipuçları vermektedirler. Bu çalışmada sırasıyla esir kamplarındaki yaşam koşullarının tanımlaması ve Türk savaş esirlerinin hangi spor faaliyetlerinde bulunduklarının tespiti yapıldıktan sonra esir hatıralarına yansıyan ifadeler karşılaştırmalı olarak analiz edilmeye çalışılacaktır. Esir gazetelerinde yayınlanan haberler ve hatıralar değerlendirildiğinde kamplardaki olumsuz koşullara rağmen sporla ilgilenen askerlerin ilgilenmeyenlere kıyasla esaret sürecini daha kolay atlattıkları ve esaret sonrası sivil hayata daha kolay adapte oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Savaş Esirleri, Esir Kampı, Spor, Birinci Dünya Savaşı

Presentation ID / Sunum No = 286

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Farklı Kişilik Özelliklerinin Çevrimiçi Marka Avukatlığı Üzerindeki Rolü Üzerine Bir
Araştırma**

**Doç. Dr. Ceyda Aysuna Türkyılmaz
Dr. Öğr. Üyesi Arif Yıldız**

Özet

Günümüzde markaların en büyük amaçlarından biri sürdürülebilir olmaktır. Ancak günümüz yoğun rekabet ortamında bunun sağlanması her geçen gün zorlaşmaktadır. Buna, tüketicilerin markalara karşı duydukları güvensizlik de eklenince markaların ellerindeki varlıkları etkin kullanma zorunluluğu daha da belirgin hale gelmektedir. Markaların sahip oldukları varlıkların başında sadık müşteriler gelmektedir. Sadık müşteriler büyük bir değer olmakla birlikte, sadakat düzeylerine göre markalara farklı katkılar sağlayabilmektedir. Marka avukatlığını marka sadakatının bir üst boyutu olarak tanımlamak mümkündür. Bir markanın tüketici tarafından aktif olarak tanıtılması ya da savunulması olarak (Jillapalli ve Wilcox, 2010) ifade edilebilen marka avukatlığı tüketicilerin satın alma kararlarında oldukça etkili olabilmektedir. Tüketicilerin satın alma kararlarının şekillenmesinde, markaların kendilerine sunduğu vaatlerden ziyade diğer tüketicilerin marka hakkındaki yorumları, deneyimleri, düşünceleri ve bu doğrultudaki söylemleri daha fazla etkili olabilmektedir. Covid-19 pandemisinin etkisiyle tüketiciler çevrimiçi ortamlarda daha fazla zaman harcamaktadırlar. Bu çalışmada, çevrimiçi ortamlarda marka avukatlığı konusu ele alınmaktadır. Alan yazında özellikle marka sadakatiyle ilgili oldukça fazla çalışma olmasına rağmen, marka avukatlığı ile ilgili çalışmalar daha sınırlı kalmaktadır. Çalışma kapsamında, tüketicilerin kişilik özelliklerinin çevrimiçi marka avukatlığı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu amaca odaklanılmasının sebebi, hangi kişilik özelliklerine sahip tüketicilerin çevrimiçi marka avukatlığına daha yatkın olduklarının belirlenmesidir. Amaç doğrultusunda; dışa dönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusal denge ve deneyime açıklık kişilik boyutlarının çevrimiçi marka avukatlığının; markayı savunma, marka pozitifliği, marka bilgi paylaşımı, sanal olumlu ifade boyutları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu amaçla; 435 kişiden kolayda örnekleme yolu ve çevrimiçi anket yöntemi ile toplanan veri analiz edilmiş, analiz sonucunda marka kişilik özelliklerinin, çevrimiçi marka avukatlığı boyutları üzerindeki anlamlı etkisi kanıtlanmıştır. Ayrıca marka avukatlığı boyutlarının ve kişilik özellikleri boyutlarının demografik değişkenler açısından farklılığı da belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarının, hem akademik hem de uygulamaya katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Akademik açıdan, ilgili yazındaki ender çalışmalara eklenerek bu alandaki boşluğa katkı sağlayacağı,

uygulama açısından ise marka yöneticilerine marka avukatları oluşturma kapsamında ipuçları sunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Marka, Marka Avukatlığı, Kişilik Özellikleri

Presentation ID / Sunum No = 287

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Fen Bilimleri Ders Kitaplarında Kullanılan Felsefi Dil Üzerine Eleştirel Bir Bakış

Prof. Dr. Kâzım Uysal

Özet

Bilim ve felsefenin ortak amacı, dünyayı ve insan yaşantısını anlamaktır. Felsefe; bilimi ve ulaştığı sonuçları içine alacak biçimde tüm varlığı anlamaya ve açıklamaya çalışır. Bilim felsefesi ise, temel konusu "bilgi" olan ve farklı görüşleri kapsayan felsefi bir sistemdir. Bilim felsefesi, bilimin temel kurallarının geçerliliği, güvenilirliği, kavramları, kanunları, bilgi ve bilim dallarının sınıflandırılması ve benzer konular üzerinde durur. Bilim felsefesinin içinde yer alan görüşler, bilgiyi tanımlama ve elde etme yöntemleri bakımından birçok türe ayrılır. Bilginin temellendirilmesi, doğruluğunun sorgulanması ve ifade edilmesinde Antik Yunan Çağına kadar uzanan birçok farklı görüş vardır. Bunların başlıcaları şunlardır: Rasyonalizm (akıl yoluyla), Empirizmde (deneyim ile) Entüisyonizm (sezgi yoluyla), Determinizm (neden - sonuç ilişkisiyle), Materyalizm (gözlemlenebilir maddi verilerle) vb. Söz konusu görüşlerle temellendirilerek oluşturulan ve sonrasında ifade edilen bilim, insan aklını merkeze alır ve seküler bir anlayışla şekillenir. Dolayısıyla yaratılış ve vahiy sürecini dikkate almaz. Bu durum; kaynak eserler ve ders kitaplarında kullanılan dili de etkiler. Bu çalışmada özellikle bilimsel çalışma ve ders kitaplarında kullanılan söz konusu dil ve bunun sonuçları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Bilim Felsefesi, Akıl, Vahiy, Fen Bilimleri, Ders Kitapları.

Presentation ID / Sunum No = 288

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Geçmişten Günümüze İstişare Olgusunun Türk Yönetim Geleneği Perspektifinden
Analizi**

**Prof. Dr. Ferit İzci
Zeynep Karhan**

Özet

Türkler ilk yerleşim yerleri olan Orta Asya'dan başlayarak günümüze kadar farklı coğrafyalarda birçok devlet kurmuş köklü bir medeniyetin temsilcisi olan bir millettir. Gerek İslamiyet'in kabulünden önce gerekse de İslamiyet'in kabulünden sonra kurulan bu devletlerin birçoğunun uzun ömürlü ve benzer teşkilat yapısına sahip olmaları, ortak bir devlet geleneğinin olduğunu göstermektedir. Bu geleneğin başında devletin kurulma amacı gelir. Türklerde devlet, halka haktan alınan yetki ile adil bir düzen oluşturarak hizmet etmekle mükellef bir kurum olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla Türk devletlerinde yöneten ve yönetilenler arasındaki denge, her dönem kanunlarla şekillenmiş bir sistem olarak tezahür etmiştir. İslamiyet'in kabulünden önce töre, İslamiyet'in kabulünden sonra ise törenin devamı niteliğinde olan örf-i kanunların yanında temelini İslam hukukundan alan şer-i kanunların, başta yönetenler olmak üzere herkesi bağlayıcı özelliğe sahip olması, devletin var olma amacı ile bütünsel bir ilişki kurmaktadır. Türk devletlerinde kanunların bağlayıcılığının yanında Türk siyasal hayatına yön veren ve gelenekselleşen kurumlar vardır. Bu kurumların başında ise istişare meclisleri gelmektedir. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde kurultay ve toy olarak adlandırılan bu kurumlar İslamiyet'in kabulünden sonra idari yapı içinde divan ve meşveret meclisleri olarak yer almıştır. Bu çalışmada, ilk Türk devletlerinden başlamak üzere Selçuklular ve Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin çöküşüne kadar Türk siyasal sistemi içinde istişare kurumlarının yeri ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve şu an uygulanmakta olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet sisteminde istişarenin konumu ve fonksiyonelliği üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İstişare, Meclis, Divan-i Hümayun, Türk Yönetim Geleneği.

Presentation ID / Sunum No = 289

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Geçmişten Günümüze Türk Diplomasisi

Doç. Dr. Ekrem Yaşar Akçay

Özet

Devletler arasındaki ilişkileri barışçıl yollarla yürütme sanatı olan diplomasi, çok eski dönemlere dayanmaktadır. Antik Yunan’da “ikiye katlama” anlamına gelen “diploma” sözcüğünden türetilen diplomasi, 18. yüzyıla kadar “belgeleri inceleme bilimi” olarak kullanılmıştır. 1796’da Edmund Burke tarafından yeniden tanımlanan diplomasi bugünkü anlamında kullanılmaya başlanmıştır. Günümüz dünyasında devletler, diplomasiyi aktif bir şekilde kullanmakta ve yeni yöntemler geliştirmektedirler. Üstelik diplomasi küreselleşmenin de etkisiyle devletlerin ve hükümetlerin kullandıkları bir yöntem olmaktan çıkmıştır. Küreselleşme ile birlikte iç ve dış politika ayrımının ortadan kalkması, devletler arasındaki sınırların da görece ortadan kalkmış olması, devletler arasındaki karşılıklı bağımlılık, devletler arasında sürekli bir iletişim ve etkileşime yol açmıştır. Bu nedenle diplomasi gün geçtikçe önemini artırmıştır. Bu çalışma Türk diplomasisinin gelişim sürecini ele alacaktır. Çalışma beş ana başlıktan oluşmaktadır. Çalışmada öncelikli olarak Mustafa Kemal Atatürk döneminde Türk diplomasi ele alınacaktır. İkinci olarak İkinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye’nin diplomasiyi nasıl kullandığı anlatılacaktır. Üçüncü başlıkta Soğuk Savaş döneminde Türk diplomasisi ele alınacaktır. Dördüncü bölümde Soğuk Savaş sonrası dönemde Türk diplomasisi incelenecektir. Beşinci bölümde ise AK Parti döneminde Türk diplomasisi incelenecek ve sonuç bölümünde Osmanlı devletinden Ak Parti dönemine kadar Türk diplomasisindeki değişimler ve Türk diplomasisinin nasıl şekillendiği ve çeşitlendiği analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Diplomasi, Türkiye, Türk Dış Politikası

Presentation ID / Sunum No = 290

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Güney Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Paktına İhtiyaç Duyuyor...

Doç. Dr. Aşkın İnci Sökmen Alaca

Özet

Küresel güç rekabetinin ABD-Çin-Rusya arasında yoğun bir şekilde devam ettiği günümüzde, ABD uluslararası sistemdeki rolünü devam ettirebilmek için rakipleri için stratejik öneme arz eden bölgeleri istikrarsızlaştıracak politikalar hayata geçirmektedir. Tehlikeli rakip olarak adlandırılan ABD'ne karşılık bölgesel bazda taraflar arasında ortak ekonomik ve güvenliğe dayalı örgütsel mekanizmaların hayata geçirilmesi önemlidir. Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesi 8. Bölüm 52 madde kapsamında yerel uyuşmazlıkların BM Güvenlik Konseyine gelmeden bölgedeki örgütler aracılığı ile çözümlenmesini teşvik eder. Güney Kafkasya Soğuk Savaş öncesi Sovyetler Birliği'nin bir parçasıyken, 1991 sonrası bağımsızlık elde edilince en çok Ermenistan- Azerbaycan arasındaki silahlı gerginliklere neden olmuştur. Kafkas İstikrar Paktı projesi, ilk olarak eski Cumhurbaşkanılarından Süleyman Demirel tarafından öneri sunulmuş daha sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yenilenmiştir. Kafkaslardaki 5 ülke arasında yoğun ekonomik ve teknolojik işbirliği ve güvenlik alanında bölgesel bir ortak güvenlik mekanizması hayata geçirecek bu paktın yeniden Ukrayna krizi ile önem kazandığını söylemek mümkündür. Dünya da yeniden bir kutuplaşma olması teşvik edilirken, Türkiye'nin dış politikasında temel prensiplerden biri bölgesel sorunlara bölgesel çözümler üretmek üzerine kuruludur. BM bünyesinde onaylanmış bir Güney Kafkasya güvenlik ve ekonomik örgütünün komşu devletler arasında sorunları çözme konusunda önemli bir diyalog merkezi olacağı ve Çin'in bölgeye yönelik jeo ekonomik projeleriyle de daha sıkı bir ticaret ağının kurulacağı öngörülebilir. Öneri olarak metinde bahsedilen Güney Kafkasya İstikrar ve İşbirliği paktının, Kopenhag Güvenlik okulu çerçevesinde güvenlikleştireceği konular, bölgesel güvenlik kompleksi teorik yaklaşımları çerçevesinde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Güney Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Paktı, Bölgesel Güvenlik, Kopenhag Okulu,

Presentation ID / Sunum No = 291

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Gürcistan'ın Problemlili Bölgelerinden Biri Olan Cevaheti Üzerine.

Dr. Öğr. Üyesi Ayna Askeroğlu Arslan

Özet

Cevaheti, Türkiye'nin kuzey-doğu sınırında, Türkiye- Ermenistan sınırının bittiği çizginin doğusunda, Gürcistan sınırları içerisinde Ermenilerin toplu şekilde yaşadığı bir yerdir. Bölge Gürcistan'ın Ahılkelek bölgesinin Cevaheti kısmı, aynı zamanda Ahıskalı Türklerinin 1944'de sürgün edildikleri ata topraklarının güneyini teşkil etmektedir. Cevaheti sorunu anlamak için sorunun temeline bakmak gerekiyor. Tahmin ettiğiniz gibi temelinde Çarlık Rusya'nın Ermenileri bölgeye yerleştirmesi vardır. Sorunu tam olarak ancak bu şekilde anlayabiliriz. Çarlık orduları Güney Kafkasya'yı işgal ederken Ermenilerden büyük destek görmüşlerdir. Çarlık hem kendilerine destek olan Ermenileri ödüllendirmek hem de bölgede kalıcı olabilmek için sürekli kullanabilecekleri tampon bölgeler oluşturmak amacıyla işgal ettikleri stratejik noktalara Anadolu ve İran'dan Ermenileri göç ettirip yerleştirmişlerdir. Çarlık Rusya bölgedeki Ermeni varlığını artırmak için sistemli politikalar izlemiştir. Ermeniler XIX asrın ikinci yarısında dış güçlerin Ermenilere Büyük Ermenistan hayalini aşlamaya başlamalarıyla birlikte problem arz eden bir topluluğa dönüşmüşlerdir. Ermenistan, yeni Karabağ'lar oluşturma'nın ardına düşmüştür. Gördüğümüz kadarıyla Cevahet bölgesi Karabağ'dan sonra ilk sırada bekletilen bir aday bölgedir. Karabağ ile Cevaheti arasında birçok benzerlik vardır ve her ikisi de Ermenistan sınıra çok yakın yerlerdeler.

Anahtar Kelimeler: Ahıska, Ahılkelek, Cevaheti, Ermeni Sorunu

Presentation ID / Sunum No = 292

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Gürcistan'ın Dağlık Karabağ Sorununa Yönelik Siyaseti

Uzman Zeynep Topal Serdar

Özet

Karadeniz ve Hazar Havzasının kesiştiği Güney Kafkasya tarih boyunca jeopolitik açıdan önem taşımaktadır. Hazar havzasının zengin yer altı kaynaklara sahip olması bölge ve bölge dışı devletlerin ilgisini bu bölgeye yoğunlaştırması, Rusya'nın Kafkasya'yı 'Arka Bahçesi' olarak nitelendirmesi bölgede etkin bir güç mücadelesinin yaşanmasına sebep olmuştur. Özellikle Rusya'nın enerji hattına alternatif geliştirilen Bakü- Tiflis- Ceyhan Petrol Boru Hattı ve Bakü-Tiflis- Erzurum Doğalgaz Boru Hattı projeleri bölge devletlerinin hem ekonomik hem de enerji anlamında gelişmesi için önem arz etmektedir. Bununla birlikte bölgenin özellikle de enerji koridorunun güvenliği ayrıca önem taşımaktadır. Bu bağlamda bakıldığında Sovyetler Birliği'nin 1991'de dağılmasının ardından Güney Kafkasya'da bağımsızlıklarını ilan eden Gürcistan ve Azerbaycan o tarihten itibaren toprak bütünlüklerini korumak için çatışma halinde kalmışlardır. Gürcistan'da en son 2008 yılında Güney Osetya Savaşı yaşanmışken, Azerbaycan'da 2020 yılında Dağlık Karabağ Savaşı yaşanmıştır. Her iki ülke de her fırsatta birbir toprak bütünlüklerine saygı duyduklarını belirtmişlerdir. Ancak Kafkasya'da kalıcı barış ortamını sağlamak için aktif adım atmaları gerekmektedir. Bu bağlamda 2012 yılında Türkiye'nin öncülüğünde 'Üçlü İşbirliği' projesi geliştirilmiştir. Böylelikle iki devlet 'İyi komşuluk ilişkisi' geliştirmenin bir adım ödesinde güvenlik, enerji hattı ve ekonomik işbirliği alanında yakın ilişki kurmuşlardır. Bu açıdan bakıldığında Azerbaycan'ın toprak bütünlüğü Gürcistan için önem taşıdığı gibi Rusya'nın bölgedeki varlığı da Gürcistan'ı rahatsız etmektedir. Çalışmada Gürcistan'ın Karabağ Savaşı'ndaki tutumuna ve ileriki dönemler için siyasi endişelerine değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Gürcistan, Azerbaycan, "Stratejik Ortaklık", "Üçlü İşbirliği"

Presentation ID / Sunum No = 293

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Han Kızı Natavan'ın Karabağ'a Dönüşü

Nezrin Oğuz

Özet

Karabağ toprakları dünyaya ve Azerbaycan halkına pek çok yetenekli oğullar ve kızlar vermiştir. Bunlardan biri de şair Hurşidbanu Natavan'dır. Hurşidbanu Natavan Karabağ Hanlığı'nın son Hanı Mehtigulu Han'ın kızı olduğu için yerli halk ona Han Kızı diyordur. Natavan'ın şiire ve memleketine olan sevgisi tesadüfi değildi, çünkü Atalarının gerçek kızıydı ve ait olduğu Han hanedanının geleneklerini her zaman takip eder ve uygulardı. Natavan'ın hayatının asıl işi elbette şiirdi. Hurşidbanu Natavan dünyevi sohbetler, sanatsal ve şiirsel tartışmalar için kendi yaşadığı sarayı bir toplantı salonu haline getirmiştir. Aydınların bir araya gelmesi için onlara her zaman manevi ve maddi destek veren Han Kızı, 1872'de kendi sarayında "Meclisi-uns" şiir meclisleri düzenlemiştir. Bu meclislere o dönemin en iyi şairleri katılıyordu. Bu Meclisler 19. yüzyıl Azerbaycan edebiyatı tarihinin parlak sayfalarından biridir. 1872'de Hurşidbanu Natavan, Şuşa şehrine su sağlamak için Şuşa'dan 10 kilometre uzaklıkta bulunan Sarıbaba bölgesinde İsa Bulag'dan bir su hattı döşedi. Bu proje ile Han Kızı'nı yerli halk arasında daha da popülerleştirdi. Hurşidbanu Natavan Azerbaycan'ın kültürüne ve sosyal yaşamına derin bir iz bıraktı. Memleketi olan Şuşa'nın merkez meydanında Hurşidbanu Natavan için bir anıt dikilmiştir. Mayıs 1992'de Şuşa'nın Ermeniler tarafından işgal edilmesinden sonra, Natavan'ın bronz büstü sökülerek Gürcistan'a satış için götürüldü ve orada tesadüfen Azerbaycan iş adamları tarafından tespit edilerek satın alındılar. 2020 yılında 30 yıllık işgale son koyulduktan sonra bu büstler tekrar Şuşa'ya aynı meydana getirildi. Azerbaycan halkı ne tarihini, ne ülkesi için fedakârlık eden aydınlarını unutmaz. Han Kızının büstü nasıl yıllar sonra geri getirildiyse, aynı şekilde onun yaptığı iyilikleri unutmamak adına "Meclisi-uns" şiir festivali yeniden düzenlenmeli, Han Kızının hayatı detaylı araştırılarak Şuşa'da onun adına müze açılmalı. Azerbaycan kadının zarıflığını, azmini, vatanseverliğini kendinde birleştiren Natavan bundan sonra hem Azerbaycan'da hem dünyada bir kadın örneği olmalı, tanınmalı. Bunun için birlikte güzel çalışmalar, projeler yapılabilir. Araştırmacı olarak bu konunun faydalı olacağını düşünüyorum.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Kültür, Festival, Tarih, Müze

Presentation ID / Sunum No = 294

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hastanelerde Stok Yönetimi: Sistematik Bir Derleme

Dr. Öğr. Üyesi Aysun Yeşiltaş
Dr. Öğr. Üyesi İsa Gül

Özet

Amaç: Stok yönetimi, bir hastanede stoklanan çok sayıda ve çeşitli malzemelerin yönetilmesi ve kontrol edilmesidir. Hastanelerde stok yönetim süreci; klinik, yönetsel ve finansal sonuçları etkilemekte ve genel tedarik zincirinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Etkin bir stok yönetimi ile stok maliyetlerinin en aza indirilmesi, kaynak israfının azaltılması ve hizmetin en üst düzeyde sunumu mümkün olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’deki hastanelerde stok yönetimi konusunda yapılan çalışmaların sistematik derleme yaklaşımıyla incelenmesidir. Yöntem: PRISMA Bildirimi ile sistematik derleme olarak hazırlanan çalışmanın araştırma sorusu “Hastanelerde stok yönetiminde benimsenen yöntemler ve uygulamalar nelerdir?” şeklindedir. Ocak-Şubat 2022 tarihleri arasında “Google Akademik”, “Web of Science”, “Science Direct”, “PubMed”, “Dergipark”, ve “Ulakbim” arama motorlarından tarama yapılmıştır. Taramada Türkçe “hastane” ve “stok yönetimi”; İngilizce ise “hospital” and “inventory management” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Çalışmaya araştırma makalesi olma, Türkçe veya İngilizce dil, Türkiye örnekleme, tam metne ulaşılabilirlik kriterleri bağlamındaki 16 makale dahil edilmiştir. Bulgular: Konu ile ilgili en fazla makalenin 2019 yılında yayınlandığı, çalışmaların yedisinin özel hastane veya hastanelerde yürütüldüğü, sekiz çalışmada stok olarak ilaçların değerlendirildiği, 11 çalışmada yalnızca ABC, VED ve ABC-VED matrisi yöntemlerinin kullanıldığı, çalışmalarda incelenen hastane stok birimlerine bakıldığında iki çalışmada acil servisteki tıbbi malzemelerin incelendiği, diğer iki çalışmada ameliyathanedeki tıbbi malzemelerin incelendiği, sekiz çalışmada ise genel ilaç ve tıbbi sarf depo stoklarının incelendiği belirlenmiştir. İncelenen stok sayılarında tıbbi sarf stoklarının 59-243 arasında değiştiği, ilaç stoklarının ise 113-1328 arasında değiştiği görülmüştür. Çalışmalarda ABC-VED ve ABC-VED matrisi analizleri ile değişen yüzde ve miktarlarda stok değerlerinin ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Sonuç: Araştırma kapsamındaki makalelerde ilaç stoklarının daha fazla değerlendirildiği, stok kontrol yöntemi olarak ABC, VED ve ABC-VED matrisi yöntemlerinin tercih edildiği, bazı çalışmalarda sadece acil ve ameliyathane gibi özellikli birim stoklarının incelendiği belirlenmiştir. Stok kontrol ve analizinde ABC VED analizlerinin yanı sıra XYZ, FSN ve HML gibi farklı yöntemlerle değerlendirmeler yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hastane, Stok Yönetimi, İlaç, Tıbbi Malzeme

Presentation ID / Sunum No = 295

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Haydar Aliyev'in Türk Soykırımı ve Dağlık Karabağ Politikası

Doç. Dr. Beşir Mustafayev

Özet

Ermeni terörü ve Dağlık Karabağ konusu sadece Azerbaycan ve Türkiye'nin bir sorunu olarak gündeme gelmemiştir. Ortadoğu ve Kafkasya coğrafyasında çıkarları olan emperyalist devletlerin hepsini birden ilgilendiren milletlerarası bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. 200 yıldan beri Rusya, İngiltere, Fransa, Almanya ve Amerika'nın desteklemediği hiçbir Ermeni terör hareketi olmamıştır. Başta Rusya olmak üzere Batılı devletler Ermenileri ve Ermenistan'ı Anadolu ve Azerbaycan'da bir taşeron örgüt olarak kullandığı bilinmektedir. Bu durum 1990'lı yıllara geldiğinde yeniden gündeme geldi. Azerbaycan Cumhuriyeti ikinci bağımsızlığını elde ettikten sonra 1993'te şartlar çok değişmişti. Eski Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev iktidara gelmeden önce ülke genelinde karışıklık yaşanmaktaydı. H. Aliyev hakimiyeti öncesi Azerbaycan'ın bir ordusunun bulunmayışı, çeşitli milis kuvvetleriyle kendisini savunmasına rağmen yeterli silah gücünden mahrum bırakıldı. Olaylara Bakü'de giden iktidar kavgaları da karışınca, aynı yıl ülke topraklarının beşte birini yitirmiş oldu. Karabağ savaşıyla birlikte halkın ekonomik sıkıntısı ülkeyi gerçekten bir kaosa sürüklemişti. Bu dönemden başlayarak Azerbaycan'da uzun süre başkanlık yapan Aliyev, dengeli ve tutarlı bir politika izlemiştir. Görev yaptığı dönemlerde birçok açıdan imzalamış olduğu petrol anlaşmalarıyla Azerbaycan'a önemli yatırımlar kazandırmıştır. Aliyev döneminde Azerbaycan Milli Meclisi, Ermenilerin yaptığı soykırımın tanınması için uluslararası kuruluşlara başvurmuştur. İmzaladığı kararlar ile Hocalı başta olmak üzere "31 Mart Azerbaycanlıların Soykırım" tarihi olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, 1948-1953 yıllarında Ermenistan topraklarında yaşayan Azerbaycan Türklerinin toplu şekilde göç edilmesi hakkında kararıyla olayların kapsamlı araştırılması, hukuki anlamada uluslararası kamuoyuna duyurulması açısından önemini vurgulanmıştır. Öte taraftan Haydar Aliyev, Azerbaycan-Ermenistan arasındaki sorunun giderilmesi yönünde en üst düzeyde devlet başkanları ve heyetleri ile ikili görüşmelerde, ABD, BM, AB ve AGİT Minsk grubunun zirve toplantılarında çalışmalar yürütmüştür. Bu amaçla BM'e bağlı AGİT Minsk grubunda sürdürülen işgalin sona ermesi ve Ermenistan'ın sürekli karar değiştirmesi ve BM'e bağlı üye ülkelerin durumunu ciddiye almaması yüzünden Eylül 2020 yılına dek bir neticeye bağlanamamıştı. Bu çabayı ve vasiyeti neticeye kavuşturan 8 Kasım 2020 tarihinde İlham Aliyev olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Haydar Aliyev, Dağlık Karabağ, Türk Soykırımı, Ermeni Terörü.

Presentation ID / Sunum No = 296

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Hazar Bölgesinin Avrupa Enerji Güvenliğinde Artan Önemi: Rusya-Ukrayna Savaşı
Bağlamında Bir Değerlendirme**

Dr. İshak Turan

Özet

Soğuk Savaş sonrasında, NATO'nun açık kapı politikası doğrultusunda genişlemeye devam etmesi ve Rusya tarafından ulusal güvenliği bağlamında tampon bölge olarak kabul edilen Ukrayna'nın da NATO üyesi olma söylemini ve niyetini devam ettirmesi, Şubat 2022'de Rusya'nın geniş kapsamlı askeri müdahalede bulunmasına yol açmıştır. NATO ve Avrupalı devletler ise, Rusya-Ukrayna savaşına doğrudan müdahil olmak yerine Rusya'yı hedef alan hatta küresel sistemden tamamen izole etmeye yönelik tarihte daha önce görülmemiş ekonomik yaptırımları devreye soktu. Bu yaptırımların belirli bir seviyede enerji sektörünü de içine alması, Avrupalı devletlerini gelecekte benzer bir durumda benzer bir enerji güvenliği problemi ya da bağımlılığı yaşamamak için yeni arayışlara zorlamaktadır. Avrupa enerji güvenliğinde sürdürülebilir alternatif güzergâh ve kaynaklardan birisi de Türkiye üzerinden boru hatları ile ulaşılan Hazar bölgesidir. Bu bağlamda Güney Gaz Koridorundaki kapasitenin artırılması hatta Azerbaycan ve Türkmen doğal gazının yeni boru hatlarıyla Avrupa'ya ulaştırılması mümkün olabilir. Böylece boru hatları, hem Türkiye'nin Avrupa'ya doğal gaz ticareti HUB'ı yolundaki rolünü artıracaktır hem de Azerbaycan başta olmak üzere bölgedeki ülkelerin Avrupa ile daha fazla entegre olmasını sağlayacaktır. Boru hatları kara ya da deniz altından binlerce km uzaklıkta bir ya da birden çok devletin enerji arzı sorununu çözmeye katkı sağlaması açısından göreceli olarak daha güvenilir ve sürdürülebilir enerji ithal aracı kabul edilir. Diğer taraftan enerji ithal edilecek ülke/ülkelerin siyasi ve ekonomik istikrar içinde olup olmamasından boru hatlarının geçeceği güzergâhın güvenliğine ya da boru hattının ekonomik açıdan yatırım yapmaya değer olup olmadığından devletlerin politik tercihlerine kadar çok yönlü düşünülmesi gereken ve uzun yılları alan bir diplomasi sonucunda hayata geçirilmektedir. Bu çalışmada, boru hattı diplomasisi kavramsal çerçevesinde Avrupa ile Hazar Bölgesi arasındaki karşılıklı bağımlılığın nasıl ortaya çıktığının, bölgedeki doğal gaz kaynağının Avrupa enerji güvenliğine ne ölçüde katkı sağlayabileceğinin ve iki bölge arasında bir köprü vazifesi gören Türkiye'nin oynayacağı rolün neler olabileceğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Boru Hattı Diplomasisi, Enerji Güvenliği, Hazar Bölgesi, Rusya-Ukrayna Savaşı, Tanap, Doğal Gaz

Presentation ID / Sunum No = 297**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Herodotos'un Mitos Kullanımı, İşlevi ve Yorumu****Prof. Dr. Ayşen Sina****Özet**

Herodotos'un tarihçiliği Klasizm, Rönesans ve modernist bakış açılarıyla çağlar boyu ağır eleştirilerin odak noktası olmuştur. 20. yy'da arkeolojinin gelişmesi ve postmodernist bakış açısı Herodotos'u "Tarihteki ilk yalancı" lakabından, Cicero'nun taktığı "Tarihin Babası" lakabını geri kazanmasını sağlamıştır. Mitos Eski Yunanca'da "söz, konuşma, öykü, masal, efsane; haber, söylenti, rivayet, şayia; diyalog, ikili konuşma; karar" anlamına gelmektedir. Mitoslar insan doğasını yansıtmalarıyla çağlar üstü geçerliliğe sahiptir. Eski Yunan dininde de önemli rol oynayan mitoslar insan davranışları ve evren üzerine derinlemesine düşünmeyi sağlamıştır. Tanrıların kabul edilip benimsenmesi, belirli tanrılara diğerlerinden farklı olarak gösterilen özel ilgi ve dindeki folklorik öğelerin kalıntıları gibi örneklerinde de gösteren mitoslar; yüzyıllarca yeniden yorumlanarak canlı kalmıştır. Bu bağlamda Herodotos'un mitos kullanım işlevinin rasyonalizasyonu gerekmektedir. Herodotos'un mitos kullanımlarında seçici olmuştur. Eserinde soyağaçları, çeşitli mitsel arka plan biçimleri ve mucizelerden oluşan efsanevi ve mitsel bir çerçeve inşa etmiştir. Ancak mit ve efsanenin geçmişinden geldiği iddia edilen logoi konusunda okuyucularını şüphe duymaları konusunda uarmıştır. Avrupa'nın Zeus tarafından kaçırıldığı mitosta Thebai şehrinin kuruluşu ve meşruiyet kazanması sağlanmıştır. Bu tip mitoslar Antikçağ tarihinde önemli yer tutmuş, "kurucu mitoslar" olarak tarihçi tarafından da kullanılmıştır. Diğer yandan Avrupa'nın aile kütüğü mitosunda ise anlatının işlevi meşruiyet kazanmak ve müttefik bulmak için kullanıldığı görülmektedir. Yaşadığı döneme kadar belirli tarih düşülmemiş mitosları, kendi dönemiyle önceki dönemleri kesintisiz şekilde bağlamak için köprü olarak kullanmaya çalışmıştır. Ana teması Pers-Yunan Savaşı olan Herodotos'un Yunanlıların, Perslerden kız kaçırması anlatısında, İo, Europe, Medea ve Helene mitoslarını anlatırken, mitosu irrasyonel kısmından arındırarak temsil ettiği anlamlarda kullanmıştır. Yaşadığı dönemde Perikles ve Atinalılara öğütte bulunurken "Biz" ve "Ötekiler" algısını yıkmak için mitosu araca dönüştürmüş, farklı bir perspektiften bakmaları için Menelaos ve Troyalı Aleksandros'u bir araya getirmiştir. Anahtar Kelimeler: Herodotos'ta mitik düşünce, logos, soyağaçları, mitosların işlevi, kurucu mitoslar

Anahtar Kelimeler: Herodotos'ta Mitik Düşünce, Logos, Soyağaçları, Mitosların İşlevi, Kurucu Mitoslar

Presentation ID / Sunum No = 298

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hocalı Katliamı Sürecinde Azerbaycan'daki Siyasi Olayların Türk Basınına Yansıması

Dr. Öğr. Üyesi Fadime Tosik Dinç

Özet

SSCB'nin başına Mihail Gorbaçov'un geçmesiyle birlikte Ermeniler, Dağlık Karabağ'ın kendilerine verilmesi talebinde bulunmaya başlamışlar, bu amaçla 1988 yılında silahlı çatışmaları başlatmışlardı. Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesinin stratejik ve havaalanına sahip tek yerleşim yeri olan Hocalı, 30 Ekim 1991'den itibaren Ermeniler tarafından kuşatılmış, 26 Şubat 1992'de de Rus destekli birliklerin de yardımıyla ele geçirilmişti. Hocalı'yı ele geçiren Ermenilerin kentte katliam gerçekleştirdiklerinin haberi Cumhurbaşkanı Ayaz Muttalibov tarafından bir süre saklanmışsa da haber Azerbaycan'da duyulunca halkta büyük bir infial yaratmış, Rus yanlısı bir siyaset güden ve katliama seyirci kalan Muttalibov'a karşı tepkiler başlamıştır. Muttalibov, tepkiler üzerine 6 Mart 1992'de cumhurbaşkanlığından istifa etmiştir. Azerbaycan Yüksek Sovyet'i toplanarak seçimlere kadar devlet başkanlığını geçici olarak Yüksek Sovyet Başkanı Yakup Memedov'un yürütmesini kararlaştırmıştır. Muttalibov'un istifası ile Azerbaycan'da iç siyasi durum sakinleşmişse de bu kısa sürmüş ve Muttalibov taraftarları onu tekrar cumhurbaşkanlığına getirmek için 6 Mayıs'ta bir darbe girişiminde bulunmuşlarsa da amaçlarına ulaşamamışlardı. Ancak Şuşa'nın 8 Mayıs'ta düşmesi ile Muttalibov taraftarları, 14 Mayıs'ta Yüksek Sovyet'i toplatarak onu yeniden cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturtmuşlardır. Muttalibov, ülkede olağanüstü hâl ilan etmiş, siyasi partilerin çalışmalarını askıya almış ve 7 Haziran seçimlerini de iptal etmiştir. Bu gelişmeler üzerine Ebulfez Elçibey'in liderliğini yaptığı Halk Cephesi halkı sokağa çağırarak, kısa zamanda on bini aşan kalabalık toplanmıştır. 15 Mayıs'ta diğer muhalefet grupları da katılınca sayı yarım milyona yaklaşmıştır. Bakü'de muhalefetin birlikte hareket etmesi sonucu Muttalibov'un darbesi 24 saat içinde çöktürülmüştür. 16 Mayıs'ta Millî Şûra toplanarak Yüksek Sovyet'in aldığı bütün kararları iptal etmiş, eski komünistlerden ve muhaliflerden oluşan yeni hükümet kurularak, ülkeyi 7 Haziran seçimlerine kadar yönetmiştir. Bu çalışmada Türk basınından Milliyet, Cumhuriyet ve Türkiye gazetelerinin Hocalı katliamı sonrası Azerbaycan'daki siyasi olayları sunuşları ve konuyu değerlendirmeleri ele alınacaktır. Çalışmada gazetelerin Şubat-Haziran 1992 aylarına ait sayıları taranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Hocalı Katliamı, Azerbaycan'ın İç Siyaseti, Türk Basını

Presentation ID / Sunum No = 299

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hocalı Katliamının Türk Kamuoyuna Yansıması

Prof. Dr. Ahmet Efiloğlu

Özet

25 Şubat 1992’de Ermeniler tarafından gerçekleştirilen Hocalı katliamı Türkiye insanında derin bir endişe ve üzüntüye neden olmuştur. Yaşanan vahşet Türk kamuoyunu hareketlendirmişti. Türkiye Büyük Millet Meclisinde iktidar ve muhalefet milletvekilleri hemen ilk günden itibaren Ermenilerin yapmış oldukları katliamlara tepkilerini dile getirmişlerdir. Muhalefet Partisi Milletvekili Bülent Ecevit yaşanan katliamları soykırım olarak nitelendirmiştir. Hükümet katliamları durdurabilmek amacıyla iki devlet arasında barışçı çözüm yolları bulmak üzere harekete geçmiştir. Türkiye Medyası da kardeş ülke insanı Azeri halkının maruz kaldığı katliamlara duyarsız kalmamıştır. Gazeteler yapmış oldukları haberlerle katliamlar konusunda Türk kamuoyunu bilgilendirmeye çalışmışlardır. Ayrıca Türk basınının önde gelen köşe yazarları yazmış oldukları makalelerinde katliamlara karşı hem tepkilerini ifade etmişler hem de çeşitli çözüm önerileri dile getirmişlerdir. Böylece Türkiye kamuoyunun sesi olan gazeteler Azeri kardeşlerinin acılarının Anadolu insanı tarafından paylaşıldığını göstermişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Hocalı Katliamı

Presentation ID / Sunum No = 300

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Hungary and the Turkic World

Dr. Zoltan Egeresi

Abstract

The lecture aims at giving an overview about the current plight of Hungary's relation with the Turkic countries with special focus on the 2nd Karabakh war and its geopolitical consequences. Hungarians has had special relations with the Turkic people since early Middle Ages and strong cultural and historical ties that are referred in the contemporary political discourse as well. Hungary's accession to the Turkic Council (now Organization of Turkic States) as an observer state in 2018 demonstrated the growing interest to re-establish the closer ties with the Turkic countries. The lecture intends to highlight the causes of this change in the Hungarian foreign policy after 2010, including the growing economic relations, the increased diplomatic activities and the rise of neo-turanian social movements. Finally, it evaluates Hungary's current relations with the Azerbaijan and the Turkic World and the fields of possible cooperation.

Anahtar Kelimeler: Hungary, Turkic World

Presentation ID / Sunum No = 301**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Hüseyinzade Ali Bey'in Şura-Yı Ümmet Fikri ve Şura-Yı Ümmet Gazetesi İle İlişkisi****Doç. Dr. Alaattin Uca****Özet**

1864 yılında Bakü yakınlarında Salyan şehrinde doğan Ali Bey Hüseyinzade Turan büyük bir Azerbaycan edibi, filozof ve edebiyat tenkitçisi, 20. yüzyıl Azerbaycan ve Türk içtimai fikrinin en görkemli temsilcilerinden biri, âlim, hekim, ressam, şair, gazeteci ve mütercimdir. Azerbaycan edebiyatının gelişmesine katkıda bulunmuştur. Salyan'da, Tiflis'te ve Petersburg'da eğitim görmüştür. Talebelik yıllarında Farsça, Arapça, Almanca ve Rusça öğrenmiştir. 1890 yılında İstanbul'da Askeri Tıbbiye'ye girmiştir. İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni kuran gençler üzerinde etkili olmuştur. Bu yüzden bazı kaynaklarda İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kurucuları arasında gösterilmiştir. İstanbul'da bir süre doktor olarak çalışmış ancak İttihat ve Terakki Cemiyeti ile ilişkisinden dolayı 1903 yılında Azerbaycan'a dönmek zorunda kalmıştır. Ali Bey Hüseyinzade Azerbaycan'da önce Kaspi gazetesinde daha sonra Hayat gazetesinde yazılar yazmıştır. Hayat gazetesi, Rus aleyhtarı bir siyaset takip ettiği, İslamcılık ve Türkçülük yaptığı gerekçesiyle kapatılmıştır. Hayat kapatıldıktan sonra Ali Bey Hüseyinzade Füyuzat adlı dergiyi çıkarmıştır. Hayat gazetesinde olduğu gibi Füyuzat dergisinde de birçok konuda fikirler ileri sürmüştür. Şura-yı Ümmet konusundaki görüşlerini Füyuzat'ta yayımladığı bir makalede dile getirmiştir. Şura, yöneticilerin veya devlet başkanlarının görevleriyle ilgili işler hakkında ilgililere danışması ve onların fikirlerini dikkate alması anlamına gelmektedir. Şura sözcüğü üzerinde ortak görüş belirtilen iş veya görüş bildiren kişiler topluluğu anlamını da vermektedir. Meşveret ve istişare olarak da tanımlanan şura kelimesi konsil ya da millet meclisi anlamına da gelmektedir. İttihat ve Terakki Cemiyeti saltanata karşı çıkmamıştır. Saltanatın yanında anayasa ve meclisin olmasını talep etmiştir. Yani padişahın yetkilerinin sınırsız olmamasını, şura yoluyla yetkilerinin daraltılmasını savunmuştur. Bu nedenle İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kurucuları arasında gösterilen Ali Bey Hüseyinzade'nin Şura-yı Ümmet adlı bir makale yazması, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin yayın organlarından birinin adının Şura-yı Ümmet gazetesi olması ve Hüseyinzade'nin bu gazeteyle ilişkisi tesadüf değildir. Bu çalışmada Ali Bey Hüseyinzade'nin şura-yı ümmet adlı makalesi ve aynı adlı gazeteyle ilişkisi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şura, Şura-Yı Ümmet, Ali Bey Hüseyinzade Turan, İttihat ve Terakki, Füyuzat.

Presentation ID / Sunum No = 302

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İbn Vasil'in Muferricu'l-Kurub Adlı Eserinde Selçuklular'a Dair Bilgiler

Prof. Dr. Bedrettin Aytaç

Özet

İbn Vasil (1207-1298), Eyyubiler döneminin önemli bir tarihçisidir. İbn Vasil'in Muferricu'l-Kurub fî Ahbâri Beni Eyyûb adlı Eyyubiler dönemi kroniğinde, Eyyubilerin yanı sıra, Büyük Selçuklular ve Türkiye Selçukluları hakkında bilgiler de yer almaktadır. Bunlar, Selçuklu tarihinin temel meselelerine dair bilgilerdir. Bu bilgilerin bazıları İbnu'l-Esir'in el-Kamil Fi't-Tarih'i başta olmak üzere başka kaynaklardan nakiller, bazıları da kendi orijinal bilgileridir. Muferricu'l-Kurub'dan atıflar içeren kaynak eserler de mevcuttur. Muferricu'l-Kurub'da, Büyük Selçuklulara dair olarak Türkmenler Meselesi, Hanedan Üyeleri Meselesi, Halife-Sultan Meselesi, Batınlık Meselesi, Büyük Selçuklu ve Vasalları Arasındaki Mücadele, Büyük Selçuklular ve Kolları, Moğollar, Hakimiyet Sembolleri, Gelenekler hakkında bilgiler verilmektedir. Türkiye Selçukluları ile ilgili olarak da Haçlı Seferleri, İzzeddin Keykavus ve Alaaddin Keykubad Kardeşler Arasındaki iktidar mücadelesi, Türkiye Selçukluları- Eyyubiler ilişkileri, Harzemşah-Eyyubi ilişkileri, Celaleddin Harzemşah hakkında bilgiler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbn Vasil, Selçuklular

Presentation ID / Sunum No = 303**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İhtisaslaşmanın Üniversitelere Sağlayacağı Avantajlar: Yozgat Bozok Üniversitesi
Örneği****Prof. Dr. Ahmet Karadağ****Prof. Dr. Güngör Yılmaz****Özet**

İhtisaslaşma, bir üniversitenin bulunduğu bölgenin gelişmesine katkı sağlayacak şekilde belli bir alana odaklanması demektir. Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) 2015 yılından 2022 ye kadar toplam 22 üniversiteye ihtisas üniversitesi sıfatı vermiştir. Yozgat Bozok Üniversitesi (YOBÜ) bunlardan biridir. YOBÜ 2020 yılında “Endüstriyel Kenevir” alanında ihtisas üniversitesi olmuştur. Bir üniversite, ihtisas üniversitesi olunca, öncelikle araştırma politikalarını, stratejik plan ve hedeflerini güncellemektedir. İhtisas alanının organizasyonu için, kurumsallaşma ve yeni birimlerin oluşturulması gerekmektedir. İhtisas üniversitesinin bölgenin ve ülkenin kalkınmasına daha fazla katkı sağlayabilmesi için, konuyla ilgili insan kaynaklarını oluşturması ve iyileştirmesi beklenmektedir. İhtisas alanıyla ilgili etkili araştırmalar yapılabilmesi için; alt yapının oluşturulması, yeni projelerin ortaya konması, konuyla ilgili sektörlerle işbirliklerinin yapılması da beklenmektedir. İhtisaslaşan üniversiteler için ek bütçe ve akademik kadro avantajları bulunmaktadır. İhtisaslaşma ile bir bölgede sanayinin çeşitlenmesi, tarımsal faaliyetlerin düzenlenmesi, istihdamın artırılması ve yerel göçün azaltılması gibi fırsatlar oluşmaktadır. İhtisaslaşan üniversitelerde, eğitim öğretim müfredatları ve araştırma destek programlarının öncelikleri de odak alanla uyumlu hale gelecek şekilde organize edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İhtisaslaşma, İhtisas Projesi, Endüstriyel Kenevir

Presentation ID / Sunum No = 304

Oral Presentation / Sözlü Sunum

II. Ekaterina Döneminde Rus Donanması

Dr. Öğr. Üyesi Sinan Yüksel

Özet

II. Ekaterina'nın hükümdarlığı (1762-1796) Rusya açısından birçok alanda önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemdir. II. Ekaterina, Çar Petro'nun gerçekleştiremediği Karadeniz devleti olma hayalini gerçekleştirmiş ve Rusya'yı bir Karadeniz devletine dönüştürmüştür. Rusya'nın Karadeniz'de sağlamca tutunabilmesi ve Karadeniz'de Osmanlı Devleti ile mücadele edebilmesi için bir donanma oluşturması gerekmiştir. II. Ekaterina aslında Osmanlı Devleti ile sadece Karadeniz'de değil Akdeniz'de de mücadele etmeyi ve Akdeniz'de Osmanlı Devleti'ne karşı üstünlük kurmayı hedeflemiştir. Bu nedenle bir Rus donanması inşa ettirdiği gibi kiraladığı diğer gemilerle bu donanmayı 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'nda İngilizlerin de yardımıyla Baltık Deniz'inden Akdeniz'e göndermiştir. Akdeniz'de Osmanlı Devleti ile mücadele eden bu Rus donanması Osmanlı Devleti'ne karşı başarılı olmuş ve 1770'de Çeşme'de Osmanlı donanmasını yakmıştır. Bu donanma 1774'te Küçük Kaynarca Antlaşması'nın imzalanmasına kadar Akdeniz'de faaliyet göstermiş ve Balkan milletlerini Osmanlı Devleti'ne karşı kıskırtmıştır. II. Ekaterina döneminde Osmanlı Devleti ile yapılan ikinci savaşta (1787-1791) Rus donanması Karadeniz'de Osmanlı Devleti'ne karşı mücadele etmiştir. Bu mücadelede Rus donanması kayıplara uğramışsa da kara ordusuna önemli bir destek vermiştir. Osmanlı Devleti ile mücadelenin devam ettiği dönemde Osmanlı Devleti ile ittifak yapan İsveç'in savaş açması, Rusya'nın Akdeniz'e donanma göndermesine engel olmuştur. Rus donanması Baltık Deniz'inde İsveç ile mücadele etmiştir.

Anahtar Kelimeler: II. Ekaterina, Osmanlı Devleti, Rus, Donanma

Presentation ID / Sunum No = 305

Oral Presentation / Sözlü Sunum

II. Karabağ Savaşı Sonrası Değişen Bölgesel Güvenlik Anlayışı: Beklentiler ve Zorluklar

Dr. Adnan Seyaz

Özet

2020 yılında Karabağ ve çevresindeki kantonların kurtuluşu, bölgesel güvenlik anlayışı açısından bir dönüm noktasıdır. Bölgenin işgal altında olduğu dönemde, tüm aktörler çözümsüz bekleyen bu sorunu değerlendirmeye almak zorundaydı. Bölgenin kurtuluşu sonrasında ise tüm tarafların faydalanabileceği yeni bir bölgesel güvenlik anlayışı oluşturmak için beklentiler artmıştır. Bu çalışma, bu bağlamda, bölge ülkelerinin rollerinin analiz edilmesi yoluyla bölgesel barış ve işbirliği ortamının sağlanmasını zorlaştıran unsurları analiz edecektir. Bu çalışmanın esas amacı, bölgesel barış ve işbirliğinin sağlanması yönelik beklentilerin gerçekleşme olasılıklarını belirlemektir. Bu çerçevede, bölgesel güçlerin yanı sıra AGİT ve diğer uluslararası örgütlerin katkıları değerlendirilecektir. Savaş sonunda imzalanan anlaşmanın uygulanması sayesinde sadece Kafkas ülkelerine değil aynı zamanda Orta Asya ülkelerine de doğrudan ulaşım imkanına kavuşacak olan Türkiye'nin rolü ise ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Resmi otoritelerin açıklamaları, uluslararası örgütlerin belgeleri ve savaş sonrasında verilen eserler niteliksel açıdan analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Güvenlik, Güney Kafkasya, II. Karabağ Savaşı

Presentation ID / Sunum No = 306

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İkinci Dağlık Karabağ Savaşı ve Uluslararası Siyaset

Prof. Dr. Asem Nauşabayeva Hekimoğlu

Özet

Dünya, 2021 yılının son çeyreğinde otuz yıldır işgal altında olan, Dağlık Karabağ bölgesinin kurtuluşuna şahit oldu. Bir buçuk ay kadar süren savaş sonrasında elde edilen zafer Azerbaycan Cumhuriyeti ve gerçekleri gören sağduyulu ulusal devlet ve kuruluşları sevindirmiştir. Dağlık Karabağ zaferine kadar geline kadar uzun zaman sürecinde, uluslararası ilişkiler aktörlerinin tutum ve davranışları, farklı siyaset sergilemesinin nedenlerini tespit etmek, mevcut kazanılan barışın pekişmesi için önem arz etmektedir. Bu bağlamda, her bir egemen devletin uluslararası siyasette kendi varlığını güçlendirmek için dış politika stratejilerini kendi ulusal güç kapasitesini ölçerek belirlediklerini altını çizerek, Dağlık Karabağ savaşında Azerbaycan siyasetini destekleyerek yanında yer alan ya da desteklemede yetersiz sayılan aktörlerin tutumlarının incelenmesi de önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dağlık Karabağ, İkinci Karabağ Savaşı, Azerbaycan, Kafkasya Jeopolitikası.

Presentation ID / Sunum No = 307**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İkinci Karabağ Savaşı'nda İşgalden Kurtarılan Toprakların Yeniden İmar Stratejisi****Doç. Dr. Esmâ Özdaşlı****Özet**

Azerbaycan topraklarının yaklaşık olarak %20'sini işgal eden Ermeniler, sadece bir milyondan fazla insanın ata doğma topraklarından ayrılmasına neden olmamış, aynı zamanda bölgenin tarihi, kültürel ve doğal dokusunu da tamamen yok etmişlerdir. Bu saldırılarla, 1954 “Lahey Silahlı Çatışma Halinde Kültürel Varlığın Korunması Sözleşmesi” başta olmak üzere ilgili anlaşma ve sözleşmeler açıkça ihlal edilmiştir. İşgalden önce en fazla nüfusun yer aldığı Ağdam'ın, Nazilerin İkinci Dünya Savaşı'nda Varşova'da yaptığı yıkıma benzetilmesinin nedeni de budur. Yapılan çevresel terör nedeniyle, endemik türlerin de yer aldığı çok sayıda bitki ekonomik beklentilerle yok edilmiş ve başka bir uluslararası hukuk ihlaline de imza atılarak bölgede yer alan 155 farklı türde maden ve yeraltı kaynağının önemli bir kısmı işletilmiş, hatta İran ve Fransa gibi ülkelere satılmıştır. Ermeni işgalinin Azerbaycan ekonomisine verdiği zararın 400 milyar dolara yakın olduğu düşünülmektedir. Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev, Ocak 2020'de yaptığı açıklamada, Azerbaycan'ın kaynaklarını yasadışı yollardan kullanan şirketlerin tazminat ödemeleri gerektiğini, aksi takdirde uluslararası mahkemelerde hesap sorulacağını açıklamış ve savaştan hemen sonra bu konuda önemli adımlar atılmıştır. 30 yıllık işgali 44 gün gibi kısa bir sürede sona erdirerek dünya savaş tarihine adını altın harflerle yazdıran Azerbaycan, işgalden kurtarılan toprakların imarı, kültürel ve doğal yapının onarılması için planlı bir strateji benimsemiş ve bu konuda kısa sürede ciddi girişimlerde bulunulmuştur. Karabağ'a dönüşün sağlanması için altyapı çalışmalarının yapılması ve akıllı kentlerin inşa edilmesi oldukça önemlidir. Nisan 2021'de İlham Aliyev'in temelini attığı Zengilan'ın Ağali köyü bu yeniden yapılanma sürecinin ilk somut adımıdır. Yeşil enerjinin kullanıldığı, yüksek teknoloji tarım usullerinin benimsendiği modern yaşam alanlarının inşasıyla, Karabağ'a geri dönüşlerin hızlanacağı düşünülmektedir. Fuzuli havalimanının bir yıla yakın bir sürede tamamlanması, Zengilan havalimanında önemli mesafenin kat edilmesi ve yapımı tamamlanan karayolları, yeniden imar sürecinin kısa sürece tüm Karabağ'da tamamlanacağını göstergesidir. Ancak bölgedeki etnik temizlik faaliyetinin bir parçası olarak Ermenistan'ın yıllardır yaptığı mayın döşeme faaliyetleri, imar sürecini olumsuz manada etkileyebilecek unsurların başında gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, İkinci Karabağ Savaşı, Zengilan, Akıllı Köy, Akıllı Kent.

Presentation ID / Sunum No = 308**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İklim Krizinin Orman Ekosistemlerine Etkileri: Büyük Orman Yangınları****Prof. Dr. Ömer Küçük****Özet**

Dünya üzerindeki doğal kaynaklardan birisi olan ormanların korunması ve sürdürülebilir yönetimi insan hayatı için büyük önem arz etmektedir. Ormanlar topluma biyolojik, ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak birçok fayda sağlarken, birçok biyotik ve abiyotik tehdiye de maruz kalmaktadır. Son yıllarda iklim değişikliğinin etkisi ile daha sık görülen ve tahribat gücü fazla olan orman yangınları bunlardan birisidir. Dünya üzerinde yangın hassas orman ekosistemlerinin bulunduğu ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de her yıl özellikle yaz aylarında çok sayıda çıkan orman yangınları neticesinde çok geniş alanlar, yerleşim yerleri zarar görmekte, can ve mal kayıpları yaşanmaktadır. Büyük orman yangınlarının çok geniş alanlarda etkili olmalarını temel sebebi olağanüstü hava şartlarında meydana gelmeleridir. Yüksek rüzgar hızı ve uzun periyotlu yüksek sıcaklıklarla birlikte düşük bağıl nem oranları orman yangınlarının başlaması ve gelişmesi için son derece uygun zemin oluştururlar. Özellikle yaz mevsiminde karşılaşılan bu hava halleri yüksek yangın potansiyeli oluşturur. Son yıllarda iklim değişikliğine bağlı olarak daha sık görülen uzun dönemli sıcak periyotlar ve yüksek hızlı rüzgarlar hem dünyada hem de ülkemizde çok sayıda büyük orman yangınına sebebiyet vermektedir. Bu çalışmada iklim değişikliğinin günümüzde ve gelecekte orman ekosistemlerini çok ciddi derece etkileyen büyük orman yangınlarına etkileri geniş bir yelpazede ele alınacaktır. Bu kapsamda iklim parametrelerinin büyük orman yangınlarına sebep olabilecek değerleri, büyük orman yangınlarının yangın şiddeti, yayılma oranı özellikleri ve nokta yangını oluşturma özellikleri açıklanacaktır. Ayrıca, büyük orman yangınları organizasyonlarında mücadele yöntemleri ve ele alınması gereken yeni yaklaşımlar önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Orman Ekosistemleri, Büyük Orman Yangınları

Presentation ID / Sunum No = 309**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İktisadi Hayatta Osmanlı Kadını****Prof. Dr. Arif Bilgin****Özet**

Son yarım asır boyunca Osmanlı toplumunun gündelik yaşamına ilişkin önemli veriler sunan şeriiye sicillerine dayalı çalışmalar gerek Müslim gerekse gayrimüslim kadınların iktisadi hayatın içinde bizzat yer aldıklarını açık bir şekilde ortaya koymuştur. Özellikle Müslüman Osmanlı kadınlarının ev dışı ortamlarda bulunmadığına ilişkin yanlış yargı bu sayede tedricen değişmiş hatta yerini sosyal ve iktisadi hayatın içinde sürekli yer alan bir kadın profiline bırakmıştır. Bu araştırmada kadınların yürüttüğü iktisadi faaliyetler üzerinden sözü edilen profilin gerçekliği sorgulanacaktır. Osmanlı kadınları çok sayıda sektörde faaliyet göstermiştir. Araştırmada bu faaliyet alanlarının ayırıcı özellikleri üzerinde bilhassa durulacaktır. Bunun için mevcut literatür dışında şeriiye sicillerinden elde edilen verilere ve Evliya Çelebi'ninki başta olmak üzere çeşitli seyahatnamelere müracaat edilecektir. Araştırma Tanzimat öncesi dönemle sınırlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Kadını, Osmanlı İktisat Tarihi

Presentation ID / Sunum No = 310**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İlhanlılar Döneminde Karabağ ve Çevresi****Prof. Dr. Neslihan Durak****Özet**

Tarihin en erken yerleşim yerlerinden olan Karabağ, jeopolitik ve stratejik bakımdan son derece önem arz eden Kür ile Aras nehirleri arasında yer almaktadır. Geçmişte Alban/Albanya, Aran/Arran olarak ünlenen bu bölge, Türk boylarının da en önemli yerleşim yerlerinden biri olmuştur. Kaynakların verdiği bilgilere göre ilk Türk göçlerinin M.Ö. Sakalar tarafından gerçekleştiği anlaşılmakta olup bunların yerleştikleri Gence'nin doğu kesimleri, sonraki dönemlerde onların adına izafeten Sakasen şeklinde anılmıştır. Daha sonra Hunlar, Sabirler, Hazarlar, Barsula gibi pek çok Türk boyunun önemli bir kısmı bu bölgeyi yurt tutarak bölgede varlıklarını sürdürmüşlerdir. Türk tarihinin önemli kaynaklarından Reşideddin, Oğuznâme'de Oğuz Kağan'ın da ordusuyla Derbend'i geçerek Şirvan'a yani Kür Irmağının soluna, daha sonra da Arran'a karargâh kurarak buraları yurt tuttuğunu kaydetmiştir. Türk boyları arasında kışlak olarak kullandıkları yerlere "kara" sıfatını vermek yaygın bir durum olup İlhanlılar döneminde Arran'ın adının kaynaklarda Karabağ olarak geçtiği dikkati çekmektedir. Bahse konu dönemde Moğol istilalarının bir neticesi olarak doğudan gelen yeni Türk boyları ile beslenen bu coğrafya, İlhanlılar döneminde büyük nüfusa sahip olan bir Türk yurduna dönüşmüştü. Hal böyle olunca Arran adının yerini Karabağ-ı Arran almıştır. Nitekim XIII. yüzyılın ortalarından itibaren Gence'nin güneyine doğru yüksek ve dağlık kesimler "Dağlık Karabağ", ovalık ve sıcak kesimler ise "Karabağ-ı Arran" şeklinde adlandırılmıştır. Moğolların bölgedeki faaliyetlerinde önemli yere sahip olan Çormahan ve Baycu Noyan da bölgenin önemini keşfetmiş olmalı ki onlar da Anadolu, Tiflis ve çevresine seferler yaparken bu bölgeyi kışlık karargâh olarak kullanmışlardır. Onları müteakiben bölgede daha güçlü bir siyasi yapı tesis etmek üzere yetkilendirilen Hülegü Han da başkent Tebriz olmak üzere İlhanlılar adıyla anılacak olan hanlığını tesis ettikten sonra o da kış aylarını tıpkı Selçuklular gibi havası daha ılıman ve otları bol olan Karabağ-ı Arran'da geçirmeye başlamışlardır. Sunulacak olan bildiride Çormahan Noyan'ın bölgede başlattığı ilk faaliyetlerden İlhanlıların yıkılışına kadar olan süreçte Karabağ ve çevresinin önemi geniş bir şekilde izah edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arran,monollar, Baycu,

Presentation ID / Sunum No = 311

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İngiltere'nin Rum İsyanındaki (1821-1830) Politikaları

Doç. Dr. Hasan Demirhan

Özet

Beş asır boyunca Osmanlı devleti hâkimiyeti altında huzur ve refah içinde yaşayan Rumlar, on sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılın başlarında Avrupa'da ortaya çıkan liberal ve özgürlükçü akımlardan etkilenerek Osmanlı Devleti'ne karşı bir isyan hareketi planladılar. 1821 yılında ilk olarak Eflak-Boğdan'da ardından Mora'da isyan hareketini başlattılar. Eflak'taki isyan kısa sürede Osmanlı Devleti tarafından bastırılırken Mora'da hızla yayıldı. İsyanın ilk günlerinde bölgede yaşayan Müslümanlar Rum isyancılar tarafından acımasızca katledildi. Mora isyanının ilk günlerinde tarafsız kalmayı başaran İngiltere, 1822 yılından itibaren Akdeniz'deki çıkarlarını korumak, Rusya'nın Akdeniz'e inmesini engellemek, Rumlar üzerindeki Rus etkisinin önüne geçmek için isyancıları destekleme kararı verdi. İngiltere'nin politikalarının paralelinde Fransa'nın ve Rusya'nın da isyana dâhil olması ile isyan uluslararası bir boyut kazandı. İngiltere'de kurulan Helen komiteleri isyancılara para, silah, eğitim gibi birçok alanda yardımlar sağladı. Avrupalı devletlerin Osmanlı Devletine yaptıkları siyasi baskılar sonuç vermeyince İngiltere'nin önderliğindeki İngiliz, Fransız ve Rus donanmaları 1827 yılında Navarin'deki Osmanlı donanmasını yakarak isyana aktif olarak müdahalede bulundu. Navarin baskınından sonra Mora'da askeri yönden zayıflayan Osmanlı Devleti, dokuz yıl süren mücadelenin ardından 1830 yılında İngiltere, Fransa ve Rusya'nın imzaladığı ve bağımsız bir Yunanistan'ın kurulmasına karar veren Londra Antlaşmasını kabul etmek zorunda kaldı.

Anahtar Kelimeler: Rum, Osmanlı Devleti, İngiltere, İsyan

Presentation ID / Sunum No = 312

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İngiltere'nin Ermeni Politikası ve Vilâyât-i Sitte Islahatı

Arş. Gör.Dr. Emel Demir Görür

Özet

Ermeniler, Osmanlı Devleti hâkimiyeti altında altı yüz sene hiçbir haktan mahrum olmadan hayatlarını idame ettirmişlerdir. Ancak Fransız İhtilalinin yaymış olduğu milliyetçilik akımı ve sonrasında Rumlar, Sırlar gibi gayrimüslim unsurların bağımsızlıklarını kazanmaları Ermenileri de kaynayan kazandan pay alma derdine düşürmüştür. 19. yüzyılın ikinci yarısında meydana gelen kıpırdanmalar neticesinde en küçük adli olaylar dahi uluslararası arenaya taşınmış, uluslararası kamuoyunda tartışılır hale gelmiştir. İngiltere ve Rusya başta olmak üzere Avrupalı devletlerin politikaları Osmanlı Devleti'nin topraklarından pay almayı arz ettikleri “Şark Meselesi” ile alakalı olmuştur. Bilindiği üzere Ermeni meselesi 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşması ile uluslararası arenaya taşınmıştır. Bu tarihten sonra özellikle İngiltere'nin ve bu devletin etki ve tesirinde kalan Fransa ve Rusya'nın temel meselesi, Ermenilere yönelik icra edilecek ıslahatlar ile ilgili olmuştur (61. madde). İngiltere ölçeğinde meseleye bakıldığında, Berlin Antlaşması'yla birlikte devletin Osmanlı politikası giderek değişmeye başlamış ve bu değişimin ilk belirtileri İngiltere'nin Osmanlı Ermenileri lehine ıslahat yapılması yönünde Osmanlı Devleti'ne yaptığı baskılarda kendini göstermiştir. Berlin Antlaşması'nın imzalanmasından kısa süre sonra İngiltere, Kıbrıs (İstanbul) Anlaşması ve Berlin Antlaşması'nın kendisine tanıdığı yetkiyle ıslahatın icrası noktasında Babıâli'ye baskı yapmaya başlamıştır. 1878 yılında başlayan tazyik girişimleri, Vilâyât-ı Sitte Islahat layihasının ilanına kadar tüm şiddetiyle devam etmiştir. Ermenilerin diğer vilayetlere kıyasla daha yoğunlukla yoğunlukta yaşadığı Diyarbakır, Van, Bitlis, Mamuretü'l-Aziz (Elazığ), Sivas ve Erzurum Vilayetlerinde hayata geçirilmek istenen ıslahat programı, 1895 yılında kabul edilmiştir. 1895 yılı ise pek çok vilayette iğtişâş hareketinin vuku bulduğu, Müslümanlar ve Ermeniler arasında çeşitli olayların yaşandığı Osmanlı Devleti açısından çok sancılı geçen, uzun bir yıl olmuştur. Dâhili-harici, sosyo-iktisadi açıdan pek çok menfi olayla karşı karşıya kalınmasına rağmen, ıslahatın icrasını kapsayan 1895-1899 yıllarında, polis-tahsildar-jandarma teşkilatlarının ıslahı, nahiyelelerin yeniden organizasyonu, belediye, maarif, adliye ve hapishanelerin teftişi, ıslahı ve yeniden yapılandırılması gibi birçok düzenleme bihakkın hayata geçirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, İngiltere, Ermeniler, Vilâyât-i Sitte, Islahat

Presentation ID / Sunum No = 313

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İnklüziv Cəmiyyətin Formalaşmasında İnnovativ İdarəçilik Texnologiyaları

Prof. Dr. Urxan Kazım Oğlu Ələkbərov

Özet

İnkişafın davamlı olması, bu prosesin qlobal, milli, regional səviyyələrdə hazırkı və gələcək nəsilərin maraqlarına xidmət etməsi bəşəriyyətin hazırda üzləşdiyi siyasi, iqtisadi, ekoloji, sosial və humanitar çağırışların qarşılanması üçün ən optimal yolu kimi dəyərləndirilir. Ölkələr səviyyəsində bu istiqamətdə qazanılan nailiyyətlər davamlı inklüziv inkişaf sahəsində müəyyən edilmiş siyasətdən və hədəflənmiş məqsədlərə nail olmaq üçün tətbiq edilən strategiyadan asılıdır. Beynəlxalq təşkilatların (Davos Dünya İqtisadi Forum, Dünya Bankı, BMT) dəyərləndirmələrinə görə Azərbaycan Respublikası davamlı inklüziv inkişaf sahəsində yüksək nəticələr əldə etmişdir. Müqayisəli təhlil nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, ölkənin İnklüziv İnkişaf İndeksi (İİİ) 4,69 bərabərdir. Bu göstərici ilə Azərbaycan Respublikası iqtisadiyyatı keçid mərhələsində olan ölkələr arasında 3-cü, dünyada isə 25-ci yerdədir. Davamlı tərəqqi prosesinin məqsədi olan inklüziv inkişaf sahəsində qazanılmış nəticələr iki amildən asılıdır: iqtisadi imkanlardan və bu imkanların səmərəli idarəedilməsindən. Bir qayda olaraq, ölkənin iqtisadi imkanlarına görə dünyada qazandığı reyting inklüziv inkişaf sahəsində qazandığı reyting ilə eyni səviyyədə olur və ya çox az fərqlənir. Beynəlxalq təşkilatların rəsmi hesabatlarına görə Azərbaycan Respublikası iqtisadi imkanlarına görə (hər nəfərə düşən ÜDM, ABŞ dolları alıcılıq qabiliyyəti pariteti ilə) iqtisadiyyatı keçid mərhələsində olan ölkələr arasında 26-cı yerdə olduğu halda inklüziv inkişaf indeksinə görə 3-cü yerdədir, yəni öz imkanlarından 23 pillə yuxarıdır. Qlobal miqyasda aparılan müqayisələr göstərir ki, dünya ölkələri arasında eyni iqtisadi göstəriciyə görə ölkəmiz 83-cü, inklüziv inkişaf göstəricisinə görə 25-ci yerdədir, yəni öz iqtisadi imkanından 58 pillə yüksəkdir. Bu dünya ölkələri arasında ən yüksək nailiyyətdir və ölkədə dövlət idarəçilik sahəsində tətbiq edilən innovativ texnologiyaların nəticəsidir.

Anahtar Kelimələr: İnklüziv İnkişaf, İnklüziv İnkişaf İndeksi, Dövlət İdarəçiliyi, İdarəçilik Texnologiyaları

Presentation ID / Sunum No = 314

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi Dövlət İdarəçiliyində İslahatların Amili Kimi

Doç. Dr. Rəcəb Zakir Oğlu Rehimli

Özet

Dünyada dövlət idarəçiliyində baş verən rəqəmsallaşma, süni intellektin tətbiqi insanların həyatını, dövlət xidmətlərinə əlçatanlığını nə qədər rahatlaşdırsa da tam şəkildə insan amilini əvəz edə bilmir. İnsan zəkasını, onun problemi hissetmə və qərarqəbuletmə bacarığını insan əli ilə yaradılan texnika yerinə yetirə bilməz. Nə qədər böyük ideyalar, ən son texnologiyalar, uğurlu daxili və xarici iqtisadi və siyasi şərait olsa da, yaxşı hazırlanmış kadrlar olmadıqda dövlət idarəçiliyində mühüm nəticələr əldə etmək mümkün deyil. İnsan cəmiyyətin əsas dəyəri və dövlətin ən vacib resursudur. İnsan resursları insanların maddi və mənəvi nemətlərin istehsalı üçün işləmək qabiliyyətini müəyyən edən müxtəlif keyfiyyətlərin məcmusudur və ictimai istehsalın inkişafının ümumi göstəricisidir. Eyni zamanda, təşkilatın, bölgənin, sənayenin, ölkənin insan resursları fərqləndirilir və buna uyğun olaraq onların idarə edilməsinin bir neçə səviyyəsi fərqlənir. Mövzusun məqsədi də dövlət idarəçiliyində həyata keçirilən islahatlarda insan resurslarının idarə edilməsinin konseptual əsaslarını nəzərdən keçirmək, həmçinin strateji insan resurslarının idarə edilməsinin müasir sistemində baş verən əsas tendensiya və tendensiyalarını müəyyən etməkdir. Qeyd olunan məqsədlərin reallaşdırılması üçün kadr potensialının inkişafı sahəsində instiusional islahatların həyata keçirilməsi, kadrların rotasiyası, kadr seçimi sahəsində səriştə (kompetensiya) modelinin tətbiqi və mütərəqqi motivasiya (həvəsləndirmə) sisteminin yaradılması məsələləri tətqiqatda öz əksini tapmışdır.

Anahtar Kelimələr: İnsan Resursları, Dövlət İdarəçiliyində İslahatlar, İnsan Potensialı, Kompetensiyalar, Qiymətləndirmə, Motivasiya Sistemi

Presentation ID / Sunum No = 315**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İran'dan Göç Eden Meşâyih Osmanlı Sosyal ve İçtimai Yapısına Uyarlama Çabaları:
Şeyh Maruf Örneği****Doç. Dr. Zekeriya Işık****Özet**

Safevilerin tarih sahnesine çıkmalarıyla birlikte Osmanlı-İran sınırı, her iki devlet içinde bir güvenlik ve egemenlik sorunu halini almıştır. İran sınırının dağlık coğrafi yapısı, bölgede kendine has idari ve sosyal örgütlenmesi bulunan göçebe, yarı göçebe ya da yerleşik çoğu otonom aşiretlerin ve hem devletlerin hem de aşiretlerin siyasi ve toplumsal sınırlarını aşan tarikatların bulunması siyasi, askeri, ekonomik olarak ciddi sorunlara ve çatışmalara yol açmıştır. Devlet, aşiret ve tarikat arasındaki hassas dengelerin gözetilmesi bölgede güvenliği, huzur ve asayiş sağlamanın, otorite ve hâkimiyet kurmanın başlıca yolu haline gelmiştir. Bölgenin bu dinamik ve örgütlü sosyal, demografik yapısı iki ülke arasındaki sınırları muğlaklaştırmış, geçişleri artırmış, başta güvenlik sorunları olmak üzere yer yer ciddi problemlere yol açmıştır. Diğer taraftan Safevilerin dini ve mezhebi inançlarını iktidarını kurmak, güçlendirmek ve yaymak için bir araca dolayısıyla karşı taraf için bir tehdide dönüştürmesi, Osmanlı-İran ilişkilerine büyük oranda etki eden başka bir ihtilaf alanını doğurmuştur. Zira bu olgu her iki tarafın siyaset ve politikalarını etkilemiş bu bağlamda bölgedeki aşiret ve tarikatların Sünnilik temelinde kalmaları, İran ile Osmanlı arasında tampon olacak makul bir Sünnî nüfusun bulundurulması, Irak'taki Şii bölgelerin ve toplulukların İran'ının nüfuz alanına girmesinin önlenmesi Osmanlı yönetiminin başlıca uğraşları arasına girmiştir. İşte bu çalışma İran'dan Osmanlı coğrafyasına yapılan meşâyih ve tarikat merkezli göçlerin Osmanlı sosyal ve içtimai sistemine entegrasyonunda uygulanan politikaları yukarıda altı çizilen hususları da göz önünde bulundurarak 19. yüzyılın son çeyreğinde yaşanan Şeyh Maruf ve müridânı, muhibbânı örnekliğinde izah etmek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, İran, Aşiret, Tarikat, Meşâyih

Presentation ID / Sunum No = 316

Oral Presentation / Sözlü Sunum

İslam Medeniyetinde Etnik ve Kültürel Çeşitlilik Siyaseti

Prof. Dr. Mustafa Kemal Şan

Özet

İnsanlık tarihi boyunca Devletlerin ve Toplamların Farklılık gerçeği karşısındaki tavır alışları çeşitlenmektedir. Bu anlamda tarih boyunca ötekini yok sayma ve buna bağlı olarak ötekinin varlığının ortadan kaldırma durumundan sınırlı bir kabule, yada çeşitli hoşgörü modellerine varan türlü sistem ve tavır alışlarla karşılaşmıştır. İmparatorlukların farklılık gerçeği karşısında ortaya kondukları tavırlar da değişmektedir. Genel olarak baktığımızda çok farklı etnik ve kültür gruplarını bir arada yaşatmada İmparatorlukların daha güçlü bir refleks gösterdiklerine tanık olmaktayız. Bu bildiride İslam'ın ortaya çıktığı yüzyıldan itibaren kendisi ile çağdaş olan İmparatorluk ve Devletlerin ortaya koymuş olduğu kültürel çeşitlilik siyasetleri karşılaştırmalı bir şekilde ele alınarak İslam deneyiminin Ortaçağ boyunca dünyanın en kapsamlı ve en gelişkin bir arada yaşama modelini oluşturduğuna vurgu yapılacaktır . 20. Yüzyılın ortalarına kadar çeşitli etnik temizlik ve soykırım deneyimlerini yaşamış olan ulus devletlerin kısa bir stabilizasyondan sonra tekrar kimlik eksenli bir kabileler ve hoşgörüsüzlük çağına giriş yaptıkları dikkate alınır İslam Devlet ve İmparatorluklarının yaklaşık bin yıl boyunca dört kıtada yaşattığı çoğulculuk deneyiminin bize bugün için neler ifade ettiği, üzerinde durulması gereken bir konu olarak dikkatleri çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Çoğulculuk, Bir Arada Yaşama

Presentation ID / Sunum No = 317**Oral Presentation / Sözlü Sunum****İttifaktan İhtilafa: Bakü Üzerinde Osmanlı-Alman Mücadelesi****Prof. Dr. Mustafa Çolak****Özet**

Rus Çarlığı, Birinci Dünya Savaşı'na en isteksiz giren devletlerden biriydi. İçeride savaşıma motivasyonunu kaybetmiş bir ordu, çürümüş siyasal bir rejim, devrim çağrıları yapan Bolşevikler; dışarıda ise üç yıldır devam eden yıkıcı bir savaş, Çanakkale kaybedildiği için müttefiklerden bir türlü gelmeyen yardımlar. Bütün bunlar ve diğer etmenler, Rusya'da 1917 Bolşevik ihtilalinin çıkmasına neden olmuştu. İhtilalin en önemli lideri olan Lenin'in ilk icraatı, İttifak Devletleri'ne "ilhaksız, tazminatsız genel barış" çağrısında bulunmak olmuştu. Beklenmedik bir anda gelen bu barış çağrısı hem Alman İmparatorluğu hem de Osmanlı Devleti için Transkafkasya ve Bakü'ye yönelik savaş hedeflerinin gerçekleşmesi anlamına geliyordu. Karadeniz ile Hazar Denizi arasındaki jeo-politik konumu ile Transkafkasya ve Bakü, Karadeniz'in kuzeyinden Orta Asya pazarına ve hammaddelerine uzanmak isteyen Alman İmparatorluğu için bir köprü konumundaydı. Ayrıca Bakü, "top yekûn" bir savaşın içinde olan Alman sanayisi ve birer savaş makinasına dönüşmüş olan diğer kurumlar için yetecek kadar petrol yatağına sahipti. Yine aynı şekilde Bakü, İngiltere'nin önemli sömürgelerinden biri olan Hindistan'a giden yol üzerinde, stratejik bir öneme sahipti. Dolayısıyla Almanya'nın Kafkasya'ya nüfuz etmesi hem Rusya'yı zayıflatmak hem de İngiliz İmparatorluğu'na karşı Hindistan'da mücadele etmek açılarından önemliydi. Transkafkasya ve Bakü Osmanlı Devleti'nin de savaş hedefleri arasındaydı. Zira bu bölge "Turan" idealine giden yol üzerindeydi. Kaldı ki, 2 Ağustos 1914 Osmanlı-Alman gizli ittifak antlaşması ile Almanlar, savaş kazanıldığı takdirde, Osmanlı Devleti'nin Doğu'da sınırlarını genişletebileceği vaadinde bulunmuşlardı. Bu bağlamda Rusya'nın savaş dışı bırakılmasıyla birlikte iki müttefik devlet olan Almanya ve Osmanlı Devleti, Transkafkasya ve Bakü üzerinde söz sahibi olabilmek için karşı karşıya gelmiş, hatta çatışmışlardır. Bu çalışmanın amacı, Berlin'de bulunan Alman Dışişleri Bakanlığı Arşivi (Politisches Archiv des Auswärtiges Amt) ile Alman Federal Arşivi'ndeki (Bundesarchiv), konuyla ilgili belgeleri analiz ederek, bu Osmanlı- Alman çatışmasını anlamaya çalışmak ve konu ile ilgili bilimsel literatüre katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Enver Paşa, Transkafkasya, Nuri Paşa, Kressenstein, Lossow

Presentation ID / Sunum No = 318

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Jeoturizm Açısından Potansiyel Bir Alan: Nevşehir, Türkiye

Doç. Dr. Ahmet Serdar Aytac

Prof. Dr. Tuncer Demir

Faruk Bingöl

Özet

Nevşehir Türkiye'nin İç Anadolu Bölgesi'nde Kapadokya Volkanik Bölgesi'nin merkezi kesiminde yer alır. Jeolojik ve tektonik açıdan oldukça karmaşık yapıya sahip olan il, bu özelliklerinin bir sonucu olarak yer şekilleri açısından da oldukça zengindir. Yöre tektonik ve jeolojik açıdan oldukça karmaşık bir geçmişe sahiptir. Nevşehir, jeomorfolojik anlamda genel görünümünü tektonizma, volkanizma, iklim değişimi ve Kızılırmak nehrinin kuruluşu ile almıştır. Paleozoik yaşlı metamorfik kayalardan prehistorik dönem volkanik püskürmelere kadar Yer tarihinin 300 milyon yıldan uzun bir döneminin delillerini barındıran Nevşehir oldukça zengin jeolojik çeşitliliğe sahiptir. Alan, bütün bu çeşitliliği ile yerbilimleri açısından açık bir laboratuvar gibidir. İl, faylı yapılar, volkanik, karstik ve flüvyal şekillere örnekler, erozyonal süreçlerin delilleri, farklı jeolojik dönemlerde oluşmuş kayalar ve farklı erozyonal süreçlerin neden olmuş olduğu topografik terselme örneklerine ev sahipliği yapar. Yerbilimleri açısından öneminin yanında Nevşehir, tarihi, kültürel, arkeolojik önemi nedeni ile de Türkiye'nin eşsiz alanlarından biridir. Bu nedenle yöre, tarihin ilk çağlarından günümüze insan faaliyetlerine ev sahipliği yapmış olup; yörede Prehistorik dönem, Hititler, Lidyalılar, Persler, Romalılar, Selçuklular ve Osmanlılardan günümüze ulaşan çok miktarda yapı mevcuttur. Yörenin kültürel zenginliği üzerinde jeolojik ve jeomorfolojik yapının rolü oldukça büyüktür. Bu çalışmada, Nevşehir ilinde jeoturizm açısından öneme sahip jeosit karakterindeki alanların belirlenerek, sahanın jeoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın yörede jeo turizmin gelişmesine ve jeopark kurulmasına katkı sunabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya, Nevşehir, Jeomiras, Jeoturizm, Jeopark

Presentation ID / Sunum No = 319**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Kadim Kent Şuşa'nın Tarihsel Süreçte Yaşadığı Kültürel, Etnik ve Mimari Yıkımın
İncelenmesi****Prof. Dr. Kürşad Zorlu**
Arş. Gör. Pelin Sultan Kara**Özet**

Kent kavramının ne olduğu ve ne şekilde sınıflandırıldığıyla ilgi çeşitli teoriler bulunmakla birlikte kökleri tarih öncesine giden, tarihi ve kültürel yapısıyla ön plana çıkan kentler kadim kentler olarak kabul edilmektedir. Tarihinin M.Ö. iki binlere dayanması, Azerbaycan kültürünün, Azerbaycan müziğinin merkezi olarak bilinmesi ve bununla birlikte çeşitli anıtsal yapıları bünyesinde barındırması, kendine has bir kalesinin varlığıyla orta çağ kale kentlerinin örneği olarak görülmesi Şuşa'yı Azerbaycan'ın kadim kenti yapmaktadır. Şuşa deniz seviyesinden yüksekte etrafı kayalıklarla çevrili doğal savunması olan bir kettir. Fakat Kafkaslardaki tarihsel süreç boyunca dinmeyen çatışmalar sebebiyle 18. yüzyıldan itibaren kalelerin inşa edilmiş olduğu görülmektedir. Şuşa sadece kalesiyle değil bünyesinde barındırdığı ortaçağ mimari özelliklerini taşıyan camileri, çeşmeleri ve çeşitli tarihi anıtlarıyla mimari harikası bir kent olarak ortaya çıkmaktadır. Şuşa 19. yüzyıla kadar Türk nüfusunun ağırlıklı olduğu bir kent olmuştur. Fakat 19. yüzyıldan sonra sistemli bir şekilde Ermeniler yerleştirilmiş Sovyet Rusya döneminde ise Ermenilerin idaresine bırakılmıştır. 1920lerden itibaren Türk nüfus, soykırıma uğramış, sürgün edilmiştir ve Şuşa'nın azad edilmesine kadar sürekli azalmıştır. Kadim bir kent olan ve kendine has kentsel dokusu olan kentin idari yapısında görülen sürekli değişim kenti bakımsız hale getirmiştir. Uzun süre inşaat ve imar işleri yapılmamış mevcut tarihi yapılar tahrip olmuştur. 1977 yılı sonrası şehrin tarihi dokusu onarılmaya çalışılmış fakat bu süreç kısa sürmüş, 8 Mayıs 1992 Ermeni İşgaliyle bu süreç sona ermiş ve kent tekrar yakılıp yıkılmaya başlamıştır. Bununla birlikte Şuşa kenti Karabağ Zaferi sonrasında Azerbaycan'ın uluslararası sistemde tazmin girişimlerinin çok önemli ve sembol bir noktasında bulunmaktadır. Bu araştırma da kadim bir kent olan Şuşa'nın tarihsel süreçte yaşadığı etnik, kültürel ve kentsel yıkımları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma konu ile ilgili dokümanlar ve haber üzerinden içerik analizi şeklinde yapılacaktır. Çalışmanın sonucunda bölgede yaşanan çatışmanın kadim bir kenti nasıl tahrip ettiği ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadim Kent, Şuşa, Etnisite, Kültür, Mimari

Presentation ID / Sunum No = 320

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kadın Muhasebe Meslek Mensuplarında Yaşam Kalitesine Tükenmişliğin Etkisi: Adana
İlinde Bir Uygulama**

Dr. Öğr. Üyesi Metin Çalık
Tuba Bayar Toksöz

Özet

Çalışanların mesleki faaliyetlerinde stresin bir sonucu olarak yaşadıkları fiziksel ve psikolojik yorgunluğu ifade eden tükenmişlik, yaşam kalitesi, ruh sağlığı ve üretkenliğin azalmasına neden olmaktadır. İş yaşamında çalışanların kendi meslektaşları, amirleri, müşterileri, devlet veya başka birçok paydaşlarla farklı sebeplerden kaynaklanabilen sorunları bulunmaktadır. Diğer taraftan, kadın ya da erkek olmak sebebiyle toplumun bireylere cinsiyet farklılığından yüklediği rollerden kaynaklanan sorunlar iş yaşamında çalışanları da etkilemektedir. Günümüzde bir meslek hastalığı olarak görülen tükenmişlik sendromu, özellikle insanlarla sürekli iletişim halinde olan ve stres altında çalışan meslek gruplarında ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada, sosyodemografik yönleri içeren bir anket ve Maslach Tükenmişlik ölçeği kullanılarak, kadın muhasebe meslek mensuplarının yaşam kalitesine yönelik tükenmişlik düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Adana ili Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na kayıtlı kadın muhasebe meslek mensuplarından toplanan veriler, bir istatistik paket programı aracılığı ile test edilmiştir. Yapılan bu araştırma ile kadın muhasebe meslek mensuplarının yaşam kalitesi üzerinde mesleki deneyim, medeni durum, çocuk sahibi olma ve cinsiyet algısı gibi demografik değişkenlerin etkili olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Yaşam Kalitesi, Tükenmişlik Sendromu, Kadın Muhasebeciler

Presentation ID / Sunum No = 321

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kafkas Alban Kilisesi'nin Mimari Mirası

Dr. Öğr. Üyesi Abdulali Aliev

Özet

Günümüz Azerbaycan Devleti sınırları içerisinde tarih sahnesine çıkmış olan Kafkas Alban Devleti, Kafkas halklarının dini ve sosyo-kültürel tarihinde önemli bir konuma sahip olmuştur. Alban kültürünün oluşumunda etnik yapı haricinde dinlerin etkisi de yadsınamaz. Nitekim Alban toplumunda tarihsel süreç içerisinde Paganizm, Zerdüştlük, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam'ın birbirini art arda izleyerek Alban halkına ait köklü bir din ve kültür geçmişi oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu dinî ve kültürel çeşitlilik, Alban toplumunun tarihsel ve kültürel zenginliğini ve özgünlüğünü ön plana çıkarmıştır. Günümüz Azerbaycan topraklarında, çeşitli bölgelerde dağınık olarak varlıklarını sürdüren orta çağ dönemine ait Kafkas Alban mimari mirası olan kiliselerin özgünlüğünü nispeten yitirmiş olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışmamız temelde Alban mimari mirasının çok sayıda ve sanatsal açıdan değerli parçası olan Hristiyan dini mimarisinin incelenmesi ile ilgilidir. Bu bağlamda Kafkas Alban Hristiyanlık tarihi, Azerbaycan tarihinin en önemli aşamalarından biri olarak ele alınabilir. Kafkas Alban mimarisi, Hristiyanlığın erken döneme ait dini yapıları, esas itibarıyla Erken dönemde Hristiyan kiliselerinin inşasına yönelik bu yaklaşımın bir sonucu olarak, ilk kiliseler ortaya çıkmıştır. Salon ve tek nefli bazilikalar, Gyaurkale Kilise, Ağdam bölgesi VI. yüzyıl, Mazıngaray Belokan, Kelbecer bölgesindeki Hotavank manastır kompleksi, kubbeli ve kubbesiz nefli bazilikalardır. Kubbesiz ve nefli bazilikalara gelince, Ağjebedi bölgesinde Tazakend bazilikası Gah bölgesinde Yedi Kilise, Laçın bölgesinde Agoglan kiliselerdir. Bununla birlikte, fiziki yapısı itibarıyla yuvarlak şekil arz eden kiliseleri arasında yer alan Kabala bölgesi Kilisedag, Zakatala bölgesi Mamruh, Gah bölgesi Lekit kiliseleri günümüzde Kafkas Alban devletinden geriye kalan Hristiyanlığın mimari mirasına ait kilise ve benzeri yapıları araştırmamızın konusunu teşkil etmektedir. Ayrıca araştırma konumuzun bir bölümünde ele alınmayı düşündüğümüz Ermeni işgalinden kurtarılan Kelbecer bölgesinde yer alan kiliseler oluşturmaktadır. Ancak XIX. yüzyılın ilk yarısında Çarlık Rusyası tarafından Ermeni Kilisesi'ne devredilerek Ermenileştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kafkas Alban Kilisesi'nin Mimari Mirası

Presentation ID / Sunum No = 322

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kafkasya'da Bir Bölgesel İşbirliği Önerisi Olarak 3+3 Formatı

Prof. Dr. Yalçın Sarıkaya

Özet

İkinci Karabağ Savaşını sonlandıran ateşkes mutabakatının ardından Türkiye ve Azerbaycan, bölgede kalıcı barışın tesisini arzu ettiklerini en üst düzeyde dünyaya duyurmuşlardır. Bu yöndeki ortak irade beyanı Aralık 2020'de yani ateşkesin hemen ardından dile getirilmiştir. 2021 Ocak ayında ise Türkiye ve İran Dışişleri Bakanları'nın ortak açıklamasında da 6 devletin yeni bir işbirliği platformu oluşturması arzusu beyan edilmiştir. Bakanların açıklamasında bu yeni formatın Azerbaycan ve Rusya tarafından da desteklendiği belirtilmiştir. Ekim 2021'de Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı Lavrov ile İranlı mevkidaşı bu formatı destekleyen yeni bir açıklama yapmışlardır. Bu yeni modelde olması öngörülen Gürcistan'dan ise daha temkinli ancak kapıları kapatmayan açıklamalar gelmiştir. Kafkasya, yüzyıllardır güç mücadelelerine sahne olmuş ve son 30 yılda çeşitli etnik/teritoryal uyuşmazlıklarla dünya gündeminde yer almıştır. Halen çözümlenmeyi bekleyen sorunlar içermektedir. Bununla birlikte İkinci Karabağ Savaşı, sonuçları itibarıyla Avrasya coğrafyasında bir ilk olabilecek potansiyeldedir. 30 yıllık bir işgalin neden olduğu tüm zarar ve sonuçlara rağmen Azerbaycan tarafı bölgesel işbirliğine dönük güçlü bir irade beyanı ortaya koymuş ve bölgenin üç büyük gücünün bu öneriyi desteklediği görülmüştür. Bununla birlikte Gürcistan'ın toprak bütünlüğünün fiilen ortadan kaldırılmış olması, bölge dışı aktörlerin buradaki gelişmelere ilişkin dışlanmışlık hisleri ile bölge aktörlerinin beklenti farkları bu formatın hayata geçirilmesini zorlaştırabilir. Bu çalışmada, önerilen bu 3+3 veya Altılı Formatın bölge için anlamı, güçlü ve zayıf yönleri değerlendirilmektedir. Çalışmanın sonunda, konu Ukrayna'daki Savaş bağlamında da değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya'da İşbirliği, Karabağ Savaşı, Türkiye-Azerbaycan İlişkileri, 3+3 Format

Presentation ID / Sunum No = 323

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kafkasya'da İstikrar ve Barışın Sağlanması Açısından Türk-Gürcü İlişkilerinin Önemi
Üzerine Bir Değerlendirme**

Prof. Dr. İbrahim Tellioğlu

Özet

Türkler ve Gürcüler Kafkasya'da bir arada yaşayan topluluklar içerisinde yer alır. Bugün arada siyasi sınırlar olsa da iki toplum arasında sosyal sınır çizmek zordur. Gürcüler arasında yaşayan Türkler ya da Türkler içerisinde yaşayan Gürcüler iki toplum arasındaki kültürel etkileşimi canlı tutar. Diğer yandan özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra iki toplum arasındaki ilişkilerin hızlı bir şekilde gelişmeye başlaması örnek gösterilebilecek bir modelin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Bugün dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Kafkasya'da da etnik çatışmalar, sınır anlaşmazlıkları vb. istikrar bozan olaylara rastlanmaktadır. Türklerle Gürcüler arasındaki dayanışma bu bakımdan ayrıca önemlidir. Medeniyetler çatışmasının etkisini fazlasıyla hissettiğimiz günümüzde iki farklı dinden ve kültürden topluluğun ilişkilerine geliştirme çabaları dünyaya da örnek olabilecek vasıftadır.

Anahtar Kelimeler: Türkler, Gürcüler, Kafkasya, İşbirliği, İstikrar.

Presentation ID / Sunum No = 324

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kafkasya’da İki Kardeş Ulusun Mücadelesi: Altın Orda - İlhanlı Münasebetleri

Prof. Dr. İlyas Kemaloğlu

Özet

XIII. yüzyılın başlarında Çengiz Han tarih sahnesine çıkarak Büyük Moğol İmparatorluğu’nu kurmuş ve daha hayattayken ele geçirilen toprakları kendi oğulları arasında paylaşmıştır. Ancak Çengiz Han, uluslar arasındaki kesin sınırları belirlememiştir. Altın Orda ile İlhanlı arasındaki mücadelenin en önemli sebebi de Azerbaycan ile Gürcistan topraklarını paylaşamamalarıdır. Bu bölgenin coğrafi ve stratejik önemi, buradan geçen ticarî yolların ehemmiyeti, Memlûklü sultanlarının İlhanlıları Suriye’den uzak tutmak için “cihad” gibi önemli bir kozu kullanarak Altın Orda hanlarını kışkırtmaları, iki ulus arasındaki mücadelenin başlıca sebepleridir. Bir asırdan fazla süren bu mücadele sırasında Altın Orda hanları Memlûklü sultanlarıyla yakınlaşırken, İlhanlılar da Papa ve Avrupa devletleriyle temasa geçmişlerdir. Berke, Toktâ ve Özbek hanlar zamanında mücadeleler kızışmış, fakat her iki taraf da kesin bir netice alamamıştır. Ancak Ebû Sa’îd’in ölümüyle İlhanlı Devleti yıkılış sürecine girince Altın Orda Hanı Canibek, bundan istifade ederek kısa süreliğine de olsa Azerbaycan’ı ele geçirmeye muvaffak olmuştu. Altın Orda Devleti’nin artık elde ettiği başarıyı kullanamadığı zamanda Azerbaycan’ı ele geçirdiğinden bunun faydası olmamıştır. İki ulusun mücadele etmesi ise en çok Memlûklü Devleti’nin işine yaramıştır. Çünkü Altın Orda ile savaşan İlhanlılar bütün güçlerini Suriye taraflarına yönlendiremiyorlardı. Altın Orda Devleti, Azerbaycan iddiasını Toktamış Han zamanında da Timur’a karşı savaşarak devam ettirmiştir. Ancak Toktamış Han da başarılı olamamış ve Altın Orda Devleti de tıpkı İlhanlılar gibi hanlıklara parçalanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Altın Orda, İlhanlılar, Azerbaycan, Kafkasya, Berke Han.

Presentation ID / Sunum No = 325

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kafkasya’da Kadim Avrasya Göçebeleri: İskitler

Dr. Öğr. Üyesi Umut Üren

Özet

Genel bir tarif ile Doğu Avrupa olarak nitelendirdiğimiz coğrafya, bozkır menşeli toplulukların tarihin oldukça erken dönemlerinden itibaren rağbet gösterdikleri ve yaşam alanı olarak tercih ettikleri bir bölge olarak karşımıza çıkmaktadır. Karadeniz’in kuzeyinde Kimmer olarak bildiğimiz bozkır kültürüne mensup topluluk, uzun bir süre bu toprakları egemenliği altında tutmayı başarmıştır. MÖ VIII. yüzyıla gelindiğinde Kimmerlerin hakim oldukları bu topraklar, Asya menşeli yeni bir bozkır toplumuna teslim oldu. Eskibati’da “Skudai”, Asur metinlerinde “Aşguzai”, Pers tabletlerinde “Saka” ve Çinliler tarafından “Sai” gibi isimlerle kaydedilen bu yeni fatihler; İskitler olarak bildiğimiz bozkırlı göçebelere dir. İç Asya’dan Tuna’ya kadar uzanan geniş topraklar, kısa sürede yeni efendilerinin kontrolüne girmiştir. Bölgedeki İskit hakimiyeti yalnızca Karadeniz’in kuzeyi ile sınırlı kalmayarak, Kimmerleri kovalamak suretiyle, Ön Asya’da da kendisini hissettirmiştir. İskitlerin, günümüz Anadolu topraklarına inışı Kafkaslar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu geçişin öncesi ve sonrasında kuzey Kafkasya düzlükleri İskitlerin Anadolu’ya gerçekleştirecekleri seferler için bir nevi üs noktası vazifesi görmüştür. Anadolu’da bulundukları süre zarfında Urartu ve Asur gibi topluluklarla münasebetler tesis eden İskitlerin söz konusu faaliyetleri, yazılı kaynaklara yansıdığı gibi yıllıklardaki kayıtlara şahitlik edecek pek çok arkeolojik malzeme Anadolu ve Kafkasya’nın çeşitli yerlerinde gün yüzüne çıkarılmıştır. İskitlere yönelik mevcut veriler, inşa ettikleri yüksek medeniyete işaret eder niteliktedir. Bu vaziyet, İskitlerin kökenine dair gerçekleştirilen çalışmaları objektiflikten uzaklaştırarak, İranî veya Slav menşeli olduklarına yönelik tezlerin dillendirilmesine neden olmuştur. Bununla birlikte özellikle dil ve arkeolojik malzemeyi değerlendiren birçok araştırma, İskitlerin bir Türk topluluğu olduğu yönündeki tezi diğer görüşlerin önüne geçirmektedir. Kaynaklarda İskitlerle alakalı olarak sunulan kültürel unsurların asırlar boyunca başka Türk toplulukları tarafından sürdürülmesi ayrı bir gerçekliktir. Türk kültür dairesi içerisinde gördüğümüz İskitler, Kafkasya ve Anadolu coğrafyasında kadim Türk izlerinin ilk temsilcileri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada ağırlıklı olarak Kafkasya coğrafyasındaki İskit varlığı bölgedeki İskit kayıtları ve arkeolojik malzeme üzerinden değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İskitler, Kafkasya, Anadolu, Avrasya Göçebeleri

Presentation ID / Sunum No = 326**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Kafkasya’da Yezidiler****Prof. Dr. Metin Bozan****Özet**

Yezidiler, isimleri, kökenleri ve inançları etrafında yoğun tartışmaların yaşandığı etno-dinsel/etno mezhepsel bir dini yapılanmanın mensuplarıdır. Belgelenebilen en eski tarihleri Adeviyye tarikatının kurucusu Şeyh ‘Adî b. Müsafır’e dayanmaktadır. Şeyh ‘Adî, klasik kaynaklarda Ehl-i Sünnet çizgisinde bir mutasavvıf olarak tanıtılır. Şeyh ‘Adî’yi diğer Ehl-i Sünnet mutasavvıflarından ayıran dikkat çekici bir yönü Yezid b. Muaviye savunusudur. Bu nedenle kendisi ve müridleri Yezidi olarak isimlendirilmişlerdir. Tarikat, süreç içerisinde Ehl-i Sünnet çizgisinden kopmaya başlamış, önce batiniliğe daha sonra da kendisine özgün bir dini yapılanmaya dönüşmüştür. Bu bağlamda kökenleri Hz. Adem’e kadar giden müstakil bir din/millet olduklarını ileri sürmüşlerdir. Öte yandan Adem’e secde etmeyen Azazil meleğini Melek Tavus ilan edip Tanrının faal ve icracı yardımcısı olarak kabul etmişlerdir. Bu inanışları nedeniyle çevrelerinde “şeytana tapanlar” olarak tanınmışlardır. Yezidiler’in şeytana taptiklarına dair algı ve Yezid b. Muaviye savunuları Yezidiler’in itikadı bozuk taife olarak ilan edilmesine ve çevreleriyle sürekli gerilim içerisinde olmalarına neden olmuştur. Ayrıca yol güvenliğini tehdit eden faaliyetleri nedeniyle merkezi ve yerel yönetimler tarafından takibata uğramışlardır. Söz konusu gerilimler nedeniyle de zaman zaman göç etmek zorunda kalmışlardır. Göç ettikleri bölgelerden birisi de Kafkasya’dır. Kafkasya’da yaşayan Yezidi toplulukla ilgili kayıtlar, 1800’lü yılların başlarına kadar gitmektedir. Diğer bölgelerden Kafkasya’ya göçlerin başlıca birkaç sebebi vardır. Bunlardan ilki 1853-56, 1877-78, 1914-18 Rus-Osmanlı savaşlarıdır. Diğer bir sebep ise Osmanlı yönetimi tarafından vatandaşlık hukuku çerçevesinde askere alınma girişimleridir. Yezidiler askerlik ortamında inançlarına aykırı durumların söz konusu oluşunu mazeret göstererek karşı çıkmışlardır. İlk başlarda bedel ödeyerek askerlikten muaf tutulmaları kabul edilmişse de 1872 yılında bu ayrıcalıkları kaldırılmıştır. Askere gitmeyi istemeyen bir kısım Yezidi de Kafkasya’ya göç etmiştir. Tebliğimizde Kafkasya’ya Yezidiler’in göç etme nedenleri, göç ettikleri bölgeler, Kafkasya’da aldıkları isimler, Kafkasya’da yerleştikleri yerler ve nüfusları hakkında bilgi verilecektir. Bu bağlamda Yezidiler’in neden daha ziyade Ermenistan ve Gürcistan’a yöneledikleri üzerinde durulacaktır. Ayrıca başta Rusya olmak üzere Kafkasya’dan intikal ettikleri bölgeler hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yezidiler, Kafkasya

Presentation ID / Sunum No = 327

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kanlı Yanvar (20 Ocak) Olayları ve Azerbaycan'ın Bağımsızlığını İlan Sürecinin
Türkiye Kamuoyuna Yansıması**

Doç. Dr. Ramazan Erhan Güllü

Özet

1988 yılından itibaren SSCB'nin dağılma süresine girdiği görülmeye başlanmış, Karabağ bölgesinde de Ermeni-Türk çatışmaları yeniden alevlenmişti. Türkiye'de kamuoyu ve hükümet, yaşanan bu ilk hadiseleri SSCB'nin iç sorunu olarak görme eğilimindeydi. Ermenilerin toprak taleplerine karşılık Azerbaycan'da başlayan tepkiler ise dağılma sürecindeki SSCB aleyhine de gösterilere dönüşmüştü. 20 Ocak 1990 tarihinde Bakü'de yapılan bir protestoya Kızıl Ordu'nun müdahalesi bir katliama dönüşmüştü. "Kanlı Yanvar Olayları" olarak bilinen hadisede, Bakü'de bir süredir devam eden gösteri ve protestolara müdahale gerekçesiyle Rus Kızıl Ordusu'nun Bakü'ye saldırısıyla 137 sivil katledilmiş, 744 kişi yaralanmış ve 400'ten fazla kişi gözüaltına alınmıştı. "Kanlı Yanvar" olaylarıyla yaşanan katliam Türkiye kamuoyunun Azerbaycan'a destek ve ilgisini daha da artırmıştı. Kızıl Ordu'nun 20 Ocak 1990'da Bakü'ye müdahalesiyle artık hükümet de kamuoyu da Azerbaycan'daki olayları SSCB'nin iç işleri olarak görme düşüncesinden vazgeçmişlerdi. Bu tebliğde Türkiye kamuoyunun 20 Ocak katliamından Azerbaycan'ın bağımsızlığına kadar olan süreçte Azerbaycan'da yaşanan hadiselerle yaklaşımı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Karabağ, Ermenistan, Kanlı Yanvar

Presentation ID / Sunum No = 328

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ Zaferinin Türkiye’deki Popüler Edebiyat Dergilerinde Yansıması

Doç. Dr. Gökmen Kılıçoğlu

Özet

Azerbaycan, Türkiye açısından her zaman önem taşımış bir ülkedir. Sovyetler Birliği döneminde bile özellikle milliyetçi çevrelerin ilgisini çekmekteydi. Sol cenahta da özellikle Nazım Hikmet üzerinden bir ilgisi bulunmaktaydı. Azerbaycan’ın bağımsızlık yolunda ilerlerken yaşadıkları da aynı Türk kamuoyunca ilgi ile izlenmiştir. 20 Ocak 1990- Kanlı Yanvar olayları Türk basınında yer alır almaz ülkenin hemen her yerinde protesto gösterileri düzenlenmiştir. Aynı şekilde Karabağ’da Ermenilerce yapılan zulümler hem kamuoyunda hem de basında lanetlenmiştir. Toplumun ilgisi zaman içinde devam etmiştir. Özellikle “Nisan Dövüşleri” ve son olarak Karabağ Zaferi- 44 Gün Savaşı- coşkuyla karşılanmıştır. Konuya basının, özellikle günlük gazetelerin ve haber, dış politika, siyaset ağırlıklı dergilerin geniş yer ayırması beklenilecek bir durumdur. Popülist dergilerin, edebiyat dergilerinin, kültür- sanat ağırlıklı dergilerin bu tür olaylara sayfalarında yer ayırması daha az rastlanır bir durumdur. En azından ağırlıklı olarak yer vermeleri istisnai bir durum olarak görülebilir. Oysa Türk basınında bu türdeki dergilerin bile ciddi miktarı Karabağ Zaferine özel önem vermiştir. Bir kısmı özel sayılar hazırlamış, kapak konusu yapmış veya dosyalar hazırlamışlardır. Çalışmamızda özellikle kültür- sanat ve edebiyat türündeki dergiler bu bağlamda incelenmiş, ideolojik tutumların bu duruma nasıl bir etkisi olduğunun analizi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nisan Dövüşleri, 44 Gün Savaşı, Türk Basını, Edebiyat Dergileri

Presentation ID / Sunum No = 329

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ'da Barışın Bölge Ülkelerine Etkisi

Prof. Dr. Abdulkadir Baharçiçek

Özet

Soğuk Savaş döneminin sona ermesinin en önemli sonuçlarından biri Sovyet dağılması oldu. Sovyet dağılması Doğu-Batı cepheleşmesini ve bunun yarattığı gerilimleri sona erdirmekle birlikte, eski Sovyetler sınırları içerisinde ortaya çıkan yeni siyasal haritada yeni gerilimler de meydana getirdi. Bu gerilim alanlarından bir tanesi de Azerbaycan toprağı olan Karabağ'ın Sovyet dağılması sonrası Ermenistan tarafından işgal edilmesi oldu. Karabağ'ın işgali sadece Azerbaycan ve Ermenistan arasında ciddi bir sorun olarak kalmadı, aynı zamanda bölgesel düzeyde bir güvenlik sorunu ve hatta küresel ölçekte siyasal gerilimlerin nedeni oldu. Bu çalışmada Eylül 2020 tarihinde çıkan savaş sonucu Karabağ'ın işgalden kurtarılması ile birlikte ortaya çıkan yeni durumun bölge ülkeleri açısından yaratacağı sonuçlar ele alınacaktır. Öncelikle Karabağ'ın işgalden kurtarılmasının bölge ülkeleri açısından ciddi olumlu sonuçları olacağı görülmektedir. Azerbaycan açısından en büyük kazanım toprak bütünlüğünü yeniden tesis etmiş olmasıdır. Barış düzeni Azerbaycan'ın gelecekte kendi ekonomik kalkınma ve gelişmesine daha fazla odaklanmasını sağlayacaktır. Barışın en büyük kazananlarından biri de Ermenistan olacaktır. Haksız ve hukuksuz bir işgali devam ettiren Ermenistan'ın bölgede yalnız kalması ve sürekli olarak kendisini tehdit altında görmesi kaçınılmazdı. Barış Ermenistan'ın Türkiye ile diplomatik ilişki kurmasının anahtarı olacaktır. Türkiye ile ilişkiler Ermenistan'ın ekonomik kalkınması ve güvenliği için hayatı önem taşımaktadır. Karabağ barışı aynı zamanda Kafkasya bölgesinde var olan kronik bir sorunun çözümünü sağladı. Bu barış aynı zamanda bölgede var olan diğer gerilim alanlarında da çözümü hızlandıracaktır. Bölgede ekonomik işbirliğinin zeminini sağladığı için her bölge ülkesi bu barıştan olumlu anlamda etkilenecektir. Barışın bir diğer kazananı ise Rusya Federasyonu'dur. Karabağ işgali Azerbaycan-Rusya ve Türkiye-Rusya ilişkilerini olumsuz etkilemekteydi. Barış bu ülkeler arasında ilişkilerin daha da güçlenmesinin zeminini sağlamaktadır. İran ve bazı Batılı devletlerin de aslında barış düzeninden uzun vadede olumlu etkilenecekleri söylenebilir. Anahtar Kelimeler: Karabağ, barış, Türkiye, Azerbaycan, Ermenistan

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Barış, Türkiye, Azerbaycan, Ermenistan

Presentation ID / Sunum No = 330

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karabağ'ın İşgalinin TBMM'deki Yankıları (1991-1994)

Prof. Dr. Selçuk Ural

Özet

SSCB dağılma sürecine girince Ermenistan Dağlık Karabağ'daki Ermeni nüfusunu bahane ederek işgalci bir politika izlemeye başladı. Karabağ'da yaşananlar 1918'de Kafkas İslam Ordusu ile önlenen politikanın yeniden canlandırılması projesiydi. Milli sınırların değiştirilemeyeceğine dair uluslararası anlaşmalara rağmen Azerbaycan'ın parçalanmasını ve siyasi hakimiyetini hedef alıyordu. Bölgede Azerbaycan Türklerine karşı soykırım başlatan Ermeni silahlı güçleri 1991'de Dağlık Karabağ'daki işgal girişimini 1993'te genişleterek bütün Karabağ'ı kontrol altına aldılar. Ermeni işgal güçleri güneyde Şuşa ve Laçın gibi iki önemli stratejik noktayı işgal ederek Ermenistan ile Karabağ arasında ilk koridoru meydana getirdiler. 1 Nisan 1993'te ise kuzeyde Kelbecer'i işgal ederek ikinci koridoru açtılar. Böylece iki koridor arasında kalan ara bölge Ermenistan'ın işgaline uğradı. İşgal edilen her şehir ve kasabada siviller vahşice katledilerek Azerbaycan halkına insanlığın gördüğü en büyük acılar yaşatıldı. Karabağ'ın işgaline yönelik terör faaliyetleri Avrupa ve Amerika'daki Ermeni lobisinin yanı sıra Rusya tarafından da desteklendi. Türkiye ise Azerbaycan'ın yanında oldu. TBMM ve Türkiye basını Azerbaycan'daki gelişmeler ve Karabağ Savaşını yakından izledi. Türkiye, Azerbaycan'a siyasi ve diplomatik destek verirken aynı zamanda Ermenistan'ın Nahçıvan'a saldırması ihtimaline karşı 1921 Kars Antlaşmasından doğan haklarını kullanarak askeri destek vereceğini açıkladı. Türkiye'nin verdiği destek Nahçıvan'ın muhtemel işgalini önlese de Karabağ'ın işgalini durdurmakta yeterli olmadı. Buna karşın Azerbaycan'ın haklılığını batı dünyasına duyurmasında ve irtibat kurmasında etkili oldu. Makalede Karabağ Sorununa ilişkin hükümetin politikası, siyasi partilerin yaklaşımları ve milletvekillerinin söylemleri TBMM tutanakları ve basına yansıyan haberler üzerinden ortaya konulmaya çalışılacaktır. Ayrıca telif eserler ve süreli yayınlardan da faydalanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Ermenistan, Kafkasya, Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 331

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Karar Almada Talep Esnekliği

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Göl

Özet

Pazar yapılarının karmaşık bir yapı arz ettiği, rekabet koşullarının gittikçe ağırlaştığı, rakiplerin daha da kuvvetlendiği ve daha çok stratejik davranılması gerektiği günümüzde işletmelerin pazar paylarını korumak ve rekabet güçlerini artırmak için alacakları kararların etkinliğini göz önünde bulundurmaları gerekir. İşletmelerin bu kararları, gerekli analizler yapıldıktan sonra analiz sonuçlarının çeşitli aşamalardan geçirilerek elde edilen alternatifler arasında seçilmesi gerekir. Bu karar alternatifleri hazırlanırken işletmenin ürettiği ürünlerin talep esnekliklerinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Her ne kadar talep ve talep esnekliği konusu, iktisat biliminin konusu olsa da işletme ürünlerinin ve bu ürünlerin pazarlardaki durumları hakkında alınacak kararlarında önemli bir rol üstlenir. Bu çalışmada, talep esnekliği ve talep esnekliği türlerinin literatür çalışması yapılarak işletmenin kararlarında ve elde edeceği gelirde talep esnekliğinin rolü ele alınmıştır. Özellikle fiyatlandırma, fiyat artırma ya da azaltma kararlarında ürünün talep esneklikleri göz önünde bulundurulmaması halinde büyük kayıplarla karşılaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Talep Esnekliği, Karar Alma Süreci, Rekabet

Presentation ID / Sunum No = 332

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kent Planlama ve Kentsel Tasarıma İlişkin Politikaların İklim Değişikliği Adaptasyon Stratejileri Kapsamında Değerlendirilmesi: Türkiye ve Azerbaycan Örnekleri

Arş. Gör. Dr. Venhar Melda Hassamancıoğlu

Özet

İklim değişikliğinin etkileri son yıllarda görülen ekoloji krizlerinin başlıca sebebidir. İklim koşullarının değişmesi sera gazı salınımlarının artması nedeniyle oluşmuş, dünya genelinde yüksek seviyede olan kentleşme oranları salınımlarının artmasında etkili olmuştur. Kent planlama ve tasarımında ekolojik yaklaşımların hayata geçirilmesi hem iklim değişikliğine sebep olan karbon salınımlarının azaltılmasını sağlayacak, hem de iklim değişikliği etkilerinin günden güne artması nedeniyle kentsel alanlarda gerçekleşmesi beklenen ekoloji krizlerinin çözümünde etkili olacaktır. Bu çalışmada iklim değişikliğinin hem sorumlusu hem de mağduru olan kentlerde iklim değişikliği adaptasyonu için belirlenen politikalar kent planlama ve kentsel tasarım kapsamında değerlendirilmiştir. Çalışmanın amacı, iklim değişikliğine adaptasyon sürecinde kentlerde gerçekleştirilmesi planlanan politikaların amaç, hedef ve stratejilerini inceleyerek, sürdürülebilir ve ekoloji odaklı kent planlama ve tasarımı stratejilerinin politika belgelerindeki varlığını sorgulamaktır. Çalışmada nitel değerlendirmeye dayanan doküman analizi yöntemi kullanılmış, örneklem olarak seçilen Türkiye ve Azerbaycan ülkelerinin kentleşme ve iklim değişikliğine ilişkin politika belgeleri incelenmiştir. Değerlendirme sonucunda örneklem olarak seçilen ülkelerin enerji, çevre ve ekonomi politikalarında iklim değişikliğine ilişkin stratejilerin geliştirildiği, kentleşme politikalarında ise karbon salınımını azaltacak önlemlerin politikalara entegre edildiği görülmüştür. İki ülke arasında çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında iş birliği mevcuttur. Kentsel planlama ve tasarım konularında kentlerde yeşil alanların yüzölçümünün artırılması ve yeşil alt yapı stratejilerinin uygulanması gibi hedefler politika belgelerine eklense de hedeflerin gerçekleştirilmesi için yapılacak eylemler detaylandırılmamış, iklim değişikliği adaptasyonu için mekânsal planlama ve tasarım kriterleri netleştirilmemiştir. Sonuç olarak iklim değişikliğine uyum politikalarında ekolojik yaklaşımlara odaklanan, yeşil kuşak, yeşil koridor gibi planlama prensiplerine, kentlerde su kaynaklarının korunması için düşük etkili gelişim modelli tasarım stratejilerine ve enerji etkin kentsel planlama ve tasarım ilkelerine yer verilmediği görülmüştür. Bahsi geçen uygulamaların hayata geçirilmesi her ne kadar mevcut kentleşme koşullarında fiziki ve ekonomik zorluklar barındırsa da iklim krizlerine karşı kentlerde yaşam kalitesinin korunması için kentsel planlama ve tasarımda ekolojik yaklaşımları esas alan politika hedefleri belirlenmeli, buna ilişkin stratejiler detaylandırılmalı ve en kısa sürede uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği Adaptasyonu, Kentsel Planlama ve Tasarım, Kentleşme Politikaları

Presentation ID / Sunum No = 333

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kırsal Gençlerin Tarıma Bakışları ve Göç Davranışlarının Belirlenmesi: Tokat İli
Örneği**

Prof. Dr. Gülistan Erdal

Prof. Dr. Hilmi Erdal

Esma Uzan

Özet

Bu çalışmada kırsal alanda yaşayan gençlerin tarıma bakış açıları ve göç davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, bölgedeki kırsal gençlerin tarımdan beklentileri, göç niyetleri, nedenleri ve davranışları incelenmiştir. Çalışmada aynı zamanda gençlerin yaşadıkları hanelere ait sosyo-ekonomik yapı araştırılarak gençlerin ebeveynlerinin tarıma ve göçe bakış açıları da incelenmiş ve gençlerin göç davranışlarına etkisi belirlenmiştir. Çalışmada Tokat iline bağlı beş farklı ilçedeki köylerde yaşayan toplam 78 adet genç ve onların hane reisleri ile yüz yüze anket yapılmıştır. Anket yapılan gençler gayeli olarak 15-29 yaş aralığında seçilmiştir. Anketlerden elde edilen veriler GDI (Göç Davranış Endeksi) analizi ve Ki-kare analizi kullanılarak değerlendirilmiş ve sonuçlar çizelgeler halinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre, gençlerin %72'sinin yaşadıkları kırsal alandan göç etmek istedikleri, %20'sinin göç etmek istemediği, %8'inin ise kararsız olduğu belirlenmiştir. Göç etmek isteyen gençlerin tamamı göç ettiği yerde tarım dışı alanlarda çalışmayı planlamaktadırlar. Göç niyeti olan kırsal gençlerin göç davranışı indeksini belirlemek için 14 adet gösterge belirlenmiştir. Gençlerin göç etme şekli, çalışma planı, ailenin göç kararına yaklaşımı gibi unsurların göç davranışlarında belirleyici rol oynadığı tespit edilmiştir. Tokat ilinde tarım alanında gerek kırsal kalkınma gerekse bitkisel ve hayvansal ürün yetiştirme üzerine önemli yatırımlar yapılmaktadır. Bu anlamda son yıllarda ilin göç verilerinin gerilediği görülmektedir. Tarımsal faaliyetlerin devamlılığının sağlanabilmesi ve gençlerin özendirilmesi açısından bölgede tarıma dayalı sanayi yatırımlarının da desteklenmesi gerekmektedir. Bu, ilde üretilen tarımsal ürünlerin katma değere dönüştürülmesi ve yeni iş imkânlarının oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Göç, Tarımsal Üretim, Göç Davranış İndeksi, Kırsal Genç

Presentation ID / Sunum No = 334

Oral Presentation / Sözlü Sunum

KKTC’de İnternet Gazeteciliği ve Etik

Doç. Dr. Güven Arıklı

Doç. Dr. Melahat Arıklı

Özet

İletişimin tarihsel serüveni insanlık tarihi kadar eskidir. Geçmişte yaşamış olan insan topluluklarının faaliyetlerine baktığımızda Mezolitik Dönemde insanların iletişim ve haberleşme amaçlı mağaralara resimler çizerek ilk sanat eserlerini verdiklerini gözlemliyoruz. Tarih öncesi devirlerde sözlü iletişim ön plandayken, MÖ 3200 yılında yazının icadı ile birlikte sözlü iletişimden yazılı iletişime geçiş yaşanmıştır. Tarihte yazıyı kullanan, yazıyı icat ederek tarihi devirleri başlatan, yazılı iletişimin de temelini atan Sümerlilerdir. 8. yüzyılda Uygurlar yerleşik hayata geçtiler, Çin’den aldıkları kâğıt ve matbaayı geliştirdiler. Günümüz matbaasının temeli sayılan klişeyi, hareketli matbaayı, keşfettiler. 13. yüzyılda el yazması haber mektupları, 15. yüzyılda ise oynar harfli matbaanın keşfiyle basılı medya ürünlerinde artış yaşanmıştır. Her dönemde kâğıt ve matbaa medyanın temel unsurları arasında yer almıştır. 20. yüzyılda internetin hayatımıza girmesiyle birlikte, gazetecilik alanında bir takım değişiklikler yaşanmış; basılı gazetelerin yanında dijital ortamlardan da gazetelere erişim sağlanmış, böylece internet gazeteciliği hayatımıza girmiş, yayın hayatındaki yerini almıştır. İnternet gazeteciliğinin verdiği imkanlar; hızlı erişim, daha çok kitleye ulaşma, güncelleme ve değişiklik, iletişim ve etkileşim gibi özgünlüklerle yayın hayatında yeni bir sorun ortaya çıkmıştır; etik sorunları. Yazılı basında görülen etik sorunu internet gazeteciliğinde de kendine göstermiş; teknolojinin imkanları bazı medyacılara gazetecilik mesleğinin etik kuralları dışında hareket etmeye itmiştir. Etik kurallar sadece medya için değil, toplumsal düzen ve eşitliğin sağlanabilmesi adına hayatın her alanında uymamız gereken ahlak kurallarıdır. Etik kuralları göz önünde bulunduran gazeteciler, mesleğini sabırla, saygınlıkla ve dürüstlikle icra etmektedir. Gazeteciler gerek yazılı basında gerekse internet ortamında etik kuralları göz ardı etmemelidir. Bu araştırmada KKTC’de internet gazeteciliği ve internet gazeteciliğinde yaşanan etik sorunlar incelenecektir. Araştırmada KKTC’de, Türkiye’de ve dünyada gazeteciliğin ve internet gazeteciliğinin tarihsel gelişimi hakkında bilgi verilecek; internetin gazetecilik mesleğine etkisi, etik kavramı ve internet gazeteciliğinde etik sorunlar araştırılacak. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak yazılı basın materyalleri doküman analizi yöntemi ile taranacaktır.

Anahtar Kelimeler: KKTC, Gazetecilik, Yazılı Basın, İnternet Gazeteciliği, Etik.

Presentation ID / Sunum No = 335

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yenilik Faaliyetlerine Bakış Açısı: Konya Otomotiv Sektörü

Dr. Sadife Kınalı
Prof. Dr. Rıfat Iraz

Özet

Günümüzde rekabet üstünlüğü sağlamak isteyen işletmelerin ülkelerinde en iyisi olmaları değil, dünyada en iyi olmaları gerekmektedir. Bunun için dünyanın en iyisi olan işletmelerle benzer niteliklere sahip olmak gerekir. Yenilik rekabet avantajı sağlama noktasında en temel kaynak ve ekonominin en önemli gereği olan bir konudur. Artan rekabet, işletmeleri inovasyon yapmaya zorunlu kılmaktadır. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) değişken müşteri gereksinimlerine hızlı cevap verebilecek esnek bir yapıya sahip olmaları nedeniyle büyük işletmelere göre inovasyon konusunda daha avantajlı oldukları görülmektedir. Bu çalışmada öncelikle; küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) genel olarak bir değerlendirilmesi yapılmış ve yenilik kavramı açıklandıktan sonra SPSS programında elde edilen verilerin analizi sonucunda Türkiye'nin Konya ilinde faaliyet gösteren otomotiv işletmelerinin, yenilik yaklaşımları ve yürütülen yenilik türleri noktasında bakış açıları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kobi, Yenilik, Yenilik Faaliyetleri

Presentation ID / Sunum No = 336

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kültürel Çeşitliliğin Epistemik Temelleri

Prof. Dr. Nebi Mehdiyev

Özet

Doğuştan ya da sonradan belirli bir topluluğa ait bireylerin yüklendiği etnos, etos, mitos ve bunlar arasındaki bağlantıyı sağlayan ortak dil gibi özellik ve değerler, ölçeği ne olursa olsun söz konusu topluluğun diğerlerinden farklı olduğunu apaçık göstergeleridir. Bu farklılıkları görmezden gelmek, kimi zaman kanlı çatışmalara, kimi zaman küskünlüğe, kimi zaman kayıtsızlığa yol açar; ama her halükarda bir tür toplumsal hoşnutsuzluk nedeni olup kitlesel ya da bireysel ölçekte mağduriyetlerle sonuçlanmaktadır. Siyasi tarihin şu veya bu şekilde başlangıcından itibaren beraberinde taşımak durumunda olduğu bu mağduriyetler, ulus devletlerin ortaya çıkıp yaygınlaşmasının ardından tüm toplumsal çatışmaların birkaç ana unsurundan birisine dönüşmüştür. Birden fazla öznenin bulunduğu vasatlarda özneler arasındaki ilişki, belirli bir biçim almak zorundadır; bu biçimi belirleyen şey ya da şeylerse, öznenin sahip olduğu özelliklerdir. Bu bağlamda öznenin ne olduğu söz konusu ilişkinin biçimini belirleyen kategorilerin imkânını ortadan kaldırmaz, sadece mevcut tipolojinin daha iyi anlaşılmasını sağlar. Bu bildiri örneğinde mevcut tipolojinin öznesi kültürdür; o halde, tıpkı diğer herhangi bir özne tipi gibi birden fazla kültür öznesinin bulunduğu bir vasatın, yani kültürel çeşitliliğin felsefi analizi kaçınılmaz görünmektedir. Bu bildiride, daha önceki çalışmalarımda geliştirdiğim bilme teorisinden hareketle, kültürel çeşitliliğin epistemik temellerini ortaya koyacağım. Daha açık bir ifadeyle, kültürel çeşitliliğin bir tercih değil, tam tersine, bir zorunluluk arz ettiğini epistemik argümanlarla ispatlayacağım.

Anahtar Kelimeler: Epistemoloji, Kültür, Çok-Kültürlülük, Hoşgörü, Değer.

Presentation ID / Sunum No = 337

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Küresel İklim Değişikliğine Karşı Dirençli Kent Yönetişi

Prof. Dr. Abdullah Çelik
Arş.Gör. Fatmanur Aksöz

Özet

Tarihsel süreç içerisinde iklim değişikliği doğal bir seyir izlemekten ziyade insanoğlunun faaliyetleriyle hızlı bir ilerleme kaydetmiştir. Sanayileşme, kentleşme ve hızlı nüfus artışı sonucunda kaynaklar kirlenmiş, çevresel tahribat artmış ve atmosfere salınan sera gazı artışı ile birlikte günümüzde ilkim değişikliği en önemli çevre sorunu haline gelmiştir. İklim değişikliği, geleceğimiz için ciddi bir risk oluşturan ve her geçen gün kendini daha fazla hissettiren küresel bir sorun olması nedeniyle büyük önem taşımaktadır. Bu öneminden hareketle ise iklim değişikliği sorununun temelinde yer alan kentlerin incelenmesi esas alınmıştır. Her nasıl ki küresel iklim değişikliğinin ardındaki temel etken kentler ise bu sorun karşısında atılması gereken en önemli adım da yine kentlerde gerçekleştirilmelidir. Çünkü küresel iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarından ağırlıklı olarak etkilenenler, yine dünya nüfusunun çoğunluklu olarak yaşadığı kentlerdir. Kentler ve iklim değişikliği arasındaki bu çift yönlü ilişki ise iklimle mücadelede dirençli kentlere odaklanılmasını gerekli kılmıştır. Nitekim kentlerin iklim değişikliğinin olumsuz etkileri sonucunda karşı karşıya kaldıkları çeşitli tehlikelere dirençlilik göstermeleri hususunda kentlere yönetim ağı içerisinde önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu nedenle çalışma kapsamında öncelikli olarak kent ve kentleşme olguları ele alınmış, ardından küresel iklim değişikliğinin kent ile olan karşılıklı etkileşimi irdelenerek iklim değişikliğine karşı dirençli kentlerin oluşturulmasının önemi vurgulanmıştır. Böylece kentlerin iklim değişikliği ile mücadelede yönetim ağındaki kilit rol oynadığı ve yerel yönetimlerin kentsel politikaları ile kentlerin iklim değişikliğine karşı dirençli kentler haline gelebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, İklim Değişikliği, Dirençli Kent, Yönetişim, Kent Yönetimi

Presentation ID / Sunum No = 338

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Küresel ve Lokal Faktörlerin Azerbaycan'ın Döviz Kuru Üzerine Etkisi: Kantil
Regresyon Analizi**

Prof. Dr. Şakir Görmüş
Dr. Öğr. Üyesi Murat Güven
Araştırmacı Amal Essayem

Özet

Sovyetler Birliğinin dağılması ile 1991 yılında kurulan Azerbaycan Cumhuriyetinin ekonomisi 1991-1995 yılları arasında geçiş dönemi sancıları ve Karabağ savaşıdan dolayı çok ciddi sorunlar yaşamış ve makro-ekonomik verilerinde çok büyük bozulmalar olmuştur. Bu dönemde GSYİH %70 azalırken yıllık enflasyon %1000'leri bulmuştur. IMF ile 1995 yılında imzalanan kapsamlı istikrar programı ile makro-ekonomik verilerde istikrar sağlanmış olsa da ağırlıklı olarak petrol ve doğalgaz ihracatına bağlı olan Azerbaycan ekonomisinin lokal faktörlerin yanında küresel ekonomik ve politik faktörlerden de etkilenmesi kaçınılmazdır. Azerbaycan üzerine yapılan akademik çalışmalar ağırlıklı olarak petrol fiyatları değişimlerinin reel döviz kuru ve GDP üzerine etkisini incelerken diğer lokal ve özellikle de küresel ekonomik ve politik risk faktörlerinin reel döviz kuru üzerindeki etkisi incelenmemiştir. Petrol arz-talebi ile fiyatının küresel faktörlere bağlı olduğu düşünülürse Azerbaycan reel döviz kurunun küresel faktörlerden de etkilenmesi beklenir. Azerbaycan üzerine döviz kurunun etkileyen faktörler üzerine yapılan çalışmalarda ağırlıklı olarak VAR, nedensellik ve GARCH modelleri kullanılırken asimetrik tahmin modelleri ihmal edilmiştir. Reel döviz kurunun oynaklığının düşük, normal ve yüksek olduğu periyotlarda açıklayıcı değişkenlerinin etkisinin işaret veya gücü farklılıklar gösterebilir. Azerbaycan için Ocak 2013-Nisan 2021 dönemi verilerinin kullanılacağı bu çalışmanın literatüre iki açıdan katkı sunması beklenmektedir. İlk olarak petrol fiyatları değişkeni ile lokal olarak döviz rezervleri ve enflasyon değişkenlerinin yanında MSCI global indeks, CDS ve Global Politik Risk (GPR) gibi küresel değişkenlerinde Azerbaycan'ın reel döviz kuru üzerine etkisi analiz edilecektir. İkinci olarak, açıklayıcı değişkenlerin reel döviz kuru üzerine etkisinin asimetrisini dikkate alan Kantil Regresyon analizi tahminde kullanılarak her bir kantilde (Q1'den Q9'a kadar) değişkenlerin etkisi analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Reel Döviz Kuru, Azerbaycan, Petrol Fiyatları, Küresel Faktörler, Kantil Regresyon

Presentation ID / Sunum No = 339

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Kuruluşundan Günümüze Azerbaycan'da Türkiye'nin Ordu İnşa Desteği ve Karabağ
Zaferi**

Prof. Dr. Yusuf Sarınoy
Prof. Dr. Haldun Yalçınkaya

Özet

Türkiye'nin Azerbaycan'ın Ermenistan'la olan savaşındaki rolü kamuoyu tarafından çoklukla oraya giden askeri danışmanların, yani generallerin ve sonrasında İnsansız Hava Araçlarının (İHA) başarısından müteşekkil olduğu öne sürüldü. Ancak bu zaferin analizinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin(TSK) Azerbaycan ordusunu inşa etmesi göz ardı edilmektedir. Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin insan kaynağının büyük bir kısmı bir şekilde Türk ordusunun eğitiminden geçmiştir. Azerbaycan'ın bağımsızlığından itibaren geçen otuz yıllık süre, Türkiye Cumhuriyetinin harp okulları, askeri yükseköğretim kurumları ve çeşitli kurslarında Azerbaycan ordusunun subayları ve generalleri eğitim-öğretim görmüştür. Astsubay, subay ve general düzeylerinde personel yetiştirecek şekilde Azeri askeri personel eğitilmiştir. Hâlihazırda gelineen durumda Türk ve Azeri birlikleri müşterek tatbikatlar gerçekleştiriyorlar. Bu durum gittikçe önemi artan bir düzeye geldi ve iki ordunun beraber askerî harekât yapmasıyla sonuçlandı. Bu çok ileri bir düzeyde kapasite inşa edildiğinin önemli bir göstergesidir. Bu sunumun argümanı, Azerbaycan'ın Türk Ordusunun modern batılı yapısını örnek almasına karşılık; Ermenistan ordusunun Kızıl Ordunun etkisinden kurtulamaması sonucunda Karabağ Savaşı zaferi kazanılmıştır. Bu zafer devletler arasında kurumsal olarak geliştirilen bir sistematığın ve uzun yıllar boyu verilen emeğin sonucudur.

Anahtar Kelimeler: Askeri Yardımlar, Savaş, Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 340

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Yeni Medya

Öğr. Gör. Yarkın Çelik

Özet

Oldukça eski bir tarihe sahip olan hayırseverlik kavramı, küreselleşmeye beraber kurumlara sirayet ederek kurumsal sosyal sorumluluk olgusu haline dönüşmüştür. Modern pazarlama anlayışıyla sadece üretime değil tüketiciye de önem verilmesi, tüketicilerin gün geçtikçe bilinçlenmesi işletmelerin temel sorumluluk alanlarını genişleterek değiştirmiştir. Bu anlamda işletmelerden sadece ekonomik sorumluluk beklenmemekte aynı zamanda da ülkelerinde ve dünyada yaşanan sorunlara kalıcı ve yenilikçi çözümler üretmeleri beklenmektedir. Halkla ilişkiler etkinliklerinin en önemli çalışmalarından olan kurumsal sosyal sorumluluk beraberinde işletmelere olumlu bir imaj, güçlü bir itibar, reklam çalışması, güven, mevcut müşterilerin yanında yeni müşteriler de kazandırmaktadır. Günümüz toplumlarının işletmelerden beklediği sosyal sorumluluk projelerin hedef kilelere aktarılması da halkla ilişkiler bağlamında oldukça önemlidir. İç ve dış paydaşlarına KSS projelerini aktaracak en etkili ve yaygın doğru iletişim araçlarını kullanmaları bu anlamda oldukça önemlidir. Günümüzde iletişim teknolojisinin hızla ilerlemesi geleneksel iletişim araçlarını etkileyerek bu araçların biçimsel anlamda değişmesini ve yöndeşmesini sağlamıştır. Hayatın her alanına sirayet eden sosyal ağ, halkla ilişkilerin de vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Geleneksel medyanın imkân sağlayamadığı dinamik, sanallık, hipermetinsel, asenkron, interaktiflik, multimedya gibi fonksiyonları içerisinde barındıran yeni medya, kurumların hedef kitlelerini artırarak misyonlarını, vizyonlarını, iletilerini göndermede yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmış ve kurumsal iletişim politikalarının değişmesine neden olmuştur. Bu anlamda kurumsal iletişim, günümüzün yeni medya araçlarını etkinlik alanlarına dâhil ederek interaktif ve çift yönlü iletişimin avantajlarından yararlanmaktadır. Tüm bu bilgiler dâhilinde örgütler hedef kitlelerine kurumsal sosyal sorumluluk projelerini aktarmak için yeni medya kanallarını güçlü şekilde kullanmaktadır. Çalışmanın konusunu Türkiye’de faaliyet gösteren, telekomünikasyon firmalarının kurumsal sosyal sorumluluğu yeni medya araçlarında nasıl kullandıkları oluşturmaktadır. Bu araştırmanın yöntemi olarak içerik analizi kullanılmıştır. Bu nedenle Vodafone, Türk Telekom ve Turkcell’in bütün sosyal ağ hesapları analiz edilerek, web siteleri ve mobil uygulamaları incelenmiştir. *Bu Bildiri “YENİ MEDYADA KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK: TÜRKİYE’DEKİ GSM OPERATÖRLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA” başlıklı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir

Anahtar Kelimeler: Yeni Medya, Sosyal Medya, Kurumsal İletişim, Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Presentation ID / Sunum No = 341**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Mali Sürdürülebilirlik: Azerbaycan Üzerine Ampirik Bir Analiz****Prof. Dr. Temel Gürdal
Dr. Öğr. Üyesi Veysel İnal****Özet**

Mali sürdürülebilirlik, ülkelerin gelir-gider yapılarının yanı sıra borçlanma gibi mali araçların istikrarlı yapısı üzerine odaklanır. Von Hagen (2007) mali sürdürülebilirliği, uzun dönemde kamu gelir ve giderlerinin güncel değerlerinin birbirine eşitliği şeklinde tanımlarken, Burnside (2005) hükümetlerin borçlarını ödeyebilme gücü şeklinde tanımlamıştır. Yapısal sorunları fazla olan ülke ekonomilerinin içerisinde bulundukları bütçe açıkları mali sürdürülebilirlik tartışmalarının, bütçe açıkları üzerinden yapılmasına zemin hazırlamıştır. Bu tarz ülkelerde artan borç stokları ve kamu açıkları mali sürdürülebilirliğe ilişkin tartışmaları yoğunlaştırmıştır. Bu çalışmada Azerbaycan örneği üzerinden mali sürdürülebilirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Azerbaycan Cumhuriyeti Merkez Bankası ve İstatistik Devlet Komitesi kaynaklı bütçe açığı (GDP %) verileri kullanılmıştır. Çalışmanın dönem aralığı 2013:1-2022:2 aylık verilerinden oluşmaktadır. Mali sürdürülebilirlik analizlerinin birim kök testleri yardımıyla yapılması, Trehan ve Walsh (1988) ile başlamıştır. Yazarlar serilerin durağanlık özelliklerini dikkate alan sürdürülebilirlik analizi gerçekleştirmişlerdir. Bu noktadan hareketle çalışmada ikinci nesil zaman serisi birim kök testlerinden, Fourier ADF birim kök testi kullanılmıştır. Enders ve Lee (2012) tarafından literatüre kazandırılan FADF birim kök testi sonuçları Azerbaycan'da bütçe açığının sürdürülebilir bir yapıda olduğunu ortaya koymuştur. Sonuçların tutarlılığını ortaya koyma adına geleneksel ADF ve PP birim kök testleri de uygulanmıştır. Elde edilen bulgular bütçe açığı serisinin düzeyde durağan olduğuna işaret etmektedir. Gerek yeni nesil birim kök testi gerekse de geleneksel birim kök testi sonuçları bütçe açığı serisinin Azerbaycan için sürdürülebilir bir formda olduğunu ortaya koymuştur. Bu durumda bütçe açığında çeşitli sebeplerle meydana gelecek şoklara rağmen serinin uzun dönemli ortalamasına yönelimli olduğu söylenebilir. Elde edilen bu sonucun ekonomi teorisi dikkate alındığında zayıf yada güçlü bir sürdürülebilirlik olduğuna ilişkin araştırmaların yapılması gerekmektedir. Çalışma ilerleyen süreçlerinde Fourier fonksiyonlarında dâhil edileceği ikinci nesil eşbütünleşme testleri ile genişletilebilir. Böylelikle sürdürülebilirliğin yapısına dair ifadeler net bir şekilde ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mali Sürdürülebilirlik, Bütçe Açığı, Fourier Fonksiyon

Presentation ID / Sunum No = 342

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Mehmed Emin Şîrvânî'nin (Ö. 1627) Riyâzî İlimlere Bakışı: Fevâidü'l-Hâkâniyye
Örneği**

Dr. Öğr. Üyesi Elif Baga

Özet

Mehmed Emin Şîrvânî, 17. asrın ilk çeyreğinde başta İstanbul olmak üzere Osmanlı topraklarında vezir ve sadrazam hocalığı, müderrislik ve kadılık gibi çok önemli görevlerde bulunmuştur. Eserleri, tefsirden fıkıha, kelimadan mantığa, astronomiden ilimler tasnifine kadar uzanan geniş bir yelpazededir. Bilhassa Fevâidü'l-Hâkâniyye adlı ilimler tasnifi eseri hem kapsamı hem de tasnif geleneğinin Osmanlı'daki önemli bir örneği olarak dikkat çekmektedir. Fevâidü'l-Hâkâniyye, şer'i ilimler, Arap dili ilimleri, akli ilimler ve âdâbü'l-mülûk ilmi şeklinde dört ana bölümden oluşur. Eserde ilk dikkati çeken şey, hacminin yaklaşık yarısının akli ilimlere tahsis edilmiş olmasıdır. Otuz başlıkta incelenen akli ilimler bölümünde, riyâzî ilimlerin hey'et, aritmetika, hendese ve mûsikî şeklindeki dörtlü tasnifine hesap, cebir, mesâha, ekâlîm, eb'âd ve ecrâm ilimleri de ilave edilmiştir. Bu bildiride Şîrvânî'nin matematik ilimler öncelikli olmak üzere astronomi ve mûsikî'yi ele alış biçimi analiz edilecek ve bunun, eserin yazıldığı dönemdeki riyâzî ilimler geleneğiyle mukayesesi yapılacaktır. Böylece 16. asır sonu ve 17. asır başında hem bulunduğu görevlerle devlet kademelerinde hem de eserleriyle ilmi gelenek içerisinde söz sahibi olmuş bir bilginin riyâzî ilimlerle ilişkisi ortaya konulacaktır. Elde edilen bu bilgiler, daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde Osmanlı bilim geleneği hakkındaki araştırmalarda yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Matematik Tarihi, Mehmed Emin Şîrvânî, Fevâidü'l-Hâkâniyye

Presentation ID / Sunum No = 343

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Mehmet Akif Ersoy'un İşgal Altında Bulunan Bir Yurt (Antakya) Gezisinden
İncelemeler**

Doç. Dr. Olcay Özkaya

Özet

I. Dünya Savaşını Osmanlı Devleti adına sona erdiren 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesinin imzalanmasından sonra Anadolu'da yer yer yurt işgalleri başlamıştır. Bu süreçte güney sınırlarımızda Fransız işgali bölge illerinin tehdit etmeye başlamış ve Çukurova işgal edilmiştir. Bölge hem Fransız milislerinin hem de Ermeni çetelerin saldırılarıyla karşı karşıya kalmıştır. Misak-ı Milinin güney hattı savunmasında Hatay (İskenderun, Antakya ve havalisi) önemli bir yere sahiptir. Zira Mili Mücadelenin başarı ile sonuçlanması ve Lozan Antlaşmasının imzalanmasının ardından Hatay misakın dışında bırakılmak ve ilgili hükümetlerce belirlenecek sonraki bir tarihte görüşülmek üzere konunun kesin olarak çözümü ertelenmek durumunda bırakılmıştır. Hatay'ın Fransız işgaline karşı bağımsızlık mücadelesi ve ardından Anayurda katılım yönündeki faaliyetleri çeşitli şekillerde yürütülmüştür. Bu süreç bir taraftan Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti'nin çok yönlü desteği, yerel güçlerin ve bu bağlamda bölge ve civar Kuvayı Milliyelerinin (Adana, Maraş, Antep) takviyeleri, diğer taraftan da bölgesel ve ulusal sahada önemli etkinliklerde bulunan entelektüellerin öncelikle basın ve yayın üzerinden ele aldıkları kalem mücadeleleri ile sürdürülmüştür. Bu son katkıda özellikle ulusal anlamda etkin bir yere sahip düşünürlerin çeşitli vesilelerle bölgenin Fransız işgaline karşı geliştirdikleri mücadeledeki katkıları oldukça dikkat çekici ve değerlidir. Bu bağlamda eş zamanlı süreçte Antakya'ya bir kısa gezi için gelen ulusal şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un bölge ve dönem ile ilgili izlenimlerine odaklanmayı hedefleyen çalışmamız bir taraftan bölgenin düşün dünyasını gözler önüne sererken diğer taraftan da dönemin tarihsel olaylarına ışık tutacak ayrıntıları ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hatay, Fransız İşgali, Tam Bağımsızlık, Anayurt, Mehmet Akif Ersoy.

Presentation ID / Sunum No = 344

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Mehmet Akif'in Düşüncesinde Toplum, Millet ve Milliyetçilik

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar Yeşilyurt

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, Mehmet Akif Ersoy'un düşüncesinde toplum, millet ve milliyetçilik kavramlarının hangi anlamlarda kullanıldığını ve yaşanan dönemin düşünce evreni ile anlamlı bir ilişkisinin olup olmadığını analiz etmeye çalışmaktır. Her kavram yaşadığı çağın vurgusunu içerisinde taşır. O dönemin kavramlarının günümüz sosyolojisi ile örtüşüp örtüşmediğini ele almak önemlidir. Edebiyat o çağın toplumsal özelliklerini yansıtan bir özelliğe sahiptir. Edebiyat sosyolojisi de edebiyat ve sosyoloji kavramlarının etkileşiminden doğar. Sulhi Dönmezer'in de vurguladığı gibi "Edebi eserler sosyoloji için yalnız bir döküman olmakla kalmaz aynı zamanda toplumu yansıttıkları ölçüde, sosyolojinin kendisi olmaktadır". Edebi eserler sanat ürünleri, insan ve toplumunun var oluş problemleri ile ilgilenir, sosyal ve kültürel şartlara has cevap tarzlarını çözüm yollarını içlerinde bizim için korurlar. Dolayısıyla Mehmet Akif zihninde tasarımı yaptığı dünyayı kendi varoluş kaygısı doğrultusunda inşa etmenin kurgulamanın bilgisini şiirlerinde ifade etmeye gayret göstermiştir. Akif'in yaşadığı yıllar göz önüne alındığında yaşadığı dönemin özelliklerinin büyük etkisi olduğunu görürüz. Deyim yerindeyse imparatorluğun kurtuluşu için çarelerin arandığı ve buna yönelik adımların atıldığı yılların etkisi ve sonrasında imparatorluğun yıkılışı ve yeni bir ulus devletin kurulmasına tanıklık etmesi. Dolayısıyla Akif bu gerilimli ilişkiye tanık olmuş hem fiilen yaşamında hem de düşüncesinde bu gerilimin izlerini görmek mümkündür. Bu anlamda Mehmet Akif Osmanlıdan tevarüs aldığı ümmet ve yeni kurulan ulus devlette anlamını bulan millet kavramı benzer bir bilinç ve tutum alışla düşünce ve ruh dünyasına yansıtmış bir şairdir. Dolayısıyla Akif şiirlerinde o dönemin temel düşünce ve ruh haline yabancı olmayan sahip olduğu dünya görüşünü şiirlerine açık bir biçimde yansıtan bir şairdir. Ümmet, Toplum millet, milliyetçilik kavramları on dokuzuncu yüzyıldan itibaren dönemin şartlarında ideolojik anlamlar da kazanarak tartışmaların odağında yer almış kavramlar olarak göze çarpmaktadır. Mehmet Akif de bu kavramlar çerçevesinde şiirlerinde, toplum, millet, ümmet, milliyetçilik kavramlarına sıkça yer vermiştir. Bu kavramlar onun şiirlerinde sosyolojik anlamlarının yanında zaman zaman ideolojik tutum alışlara uygun biçiminde birbirlerinin yerine kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Akif Ersoy, Edebiyat, Sosyoloji, Toplum, Millet, Milliyetçilik

Presentation ID / Sunum No = 345**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Mesleki Eğitime Yenilikçi ve Bütüncül Bir Bakış Açısı: “İstihdam Meleği Projesi”****Prof. Dr. Nigar Demircan Çakar****Prof. Dr. Mehmet Akif Öncü****Özet**

Ülkelerin ekonomik sıkıntılarının temelinde istihdama yönelik sorunlar yer almaktadır. Gençlerin istihdam edilebilirliğinin artması, doğru kişilerin doğru yer ve zamanda, doğru işletmelerde iş yaşamına katılması, doğrudan ekonomik refaha katkı sağlamakta ve aynı zamanda toplumsal ve psikolojik sorunları da azaltmaktadır. Bir “bölgesel kalkınma üniversitesi” olan ve bölge sanayi ile eğitim, danışmanlık, proje işbirlikleri ile yakın ilişki içinde bulunan Düzce Üniversitesi, Sektörler ile yürütülen işbirliklerinde firmaların; özellikle hedefe yönelik olarak yetişen, mezun olduğunda doğrudan istihdam edilebilecek bilgi ve deneyime sahip, kurum kültürünü kolayca benimseyebilen ve eğitim sürecinde firma için gerekli bilgi ile donatılmış gençlere ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Bu kapsamda özellikle meslek yüksekokullarında yetişen öğrencilerin henüz öğrencilik aşamasında iken hedef bir firmanın beklentilerine göre yönlendirilmesi, kendilerini istihdam edebilecek firmalar için öğrencilik süresince hazır hale gelmeleri, sadece sektöre odaklı değil spesifik bir firma odaklı olarak doğrudan hedef firmalar ile eşleşmeleri önemli bir strateji olarak ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde çeşitli sektörlerde yer alan işgücü ihtiyacının, gençlerimizin gelecek kaygılarının ve devletimizin istihdam politikalarına katkı sağlanması gerekliliğinin bilincinde olarak Düzce Üniversitesi; “İstihdam Meleği” adını verdiği “güdümlü istihdam projesini” uygulamaya geçirmektedir. Bu çalışmada özellikle mesleki eğitime getirdiği yenilikçi bakış açısı ile İstihdam Meleği projesinin aşağıda sıralanan on bileşeni nitel araştırma yöntemleri ile analiz edilmektedir. ∞ Bire bir eşleşme ∞ Müfredat belirleme ∞ Hibrit eğitim ∞ Firma profesyonellerince yürütülen dersler ∞ Firma ortamında yürütülen dersler ∞ Oryantasyon ∞ Mentör ∞ Yeterlilik kartesi ∞ İş yeri eğitimi ve staj ∞ İS-ME Sertifikası “İstihdam Meleği” projesiyle mesleki eğitime, birebir Öğrenci-Firma eşleşmesi bakış açısıyla bütüncül yaklaşan yeni ve farklı bir model hayata geçirilmekte olup, yukarıda sıralanan 10 temel bileşen; 13 firma ile 12 programda 200 öğrenciyi kapsayan bir örneklemden elde edilen veriler kapsamında ele alınmıştır. Elde edilen bulgular kapsamında, İstihdam Meleği Projesinin özellikle firmalar ile öğrencileri bire bir eşleştiren yapısı ile istihdam kapasitesinin artırılması ve mesleki eğitimin gelişmesi kapsamında önemli bir stratejik yenilik olarak değerlendirilebileceği ortaya çıkmakta olup; projenin, mesleki eğitime yönelik kapsamlı, uygulanabilir ve farklı alanlara uyarlanabilir bir yapı taşıdığını da ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, Bölgesel Kalkınma, İstihdam

Presentation ID / Sunum No = 346

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Mogan Yaylasında Bir Moğol Komutanı: Çormagan Noyan

Dr. Öğr. Üyesi Gonca Sutay

Özet

Mogan Yaylası; Aras ırmağının aşağı mecrasında, cenub tarafında bir bozkır olup bugün bir kısmı Rusya bir kısmı ise İran'ın kuzeybatısı ve Azerbaycan'ın güneydoğusunda yer alır. XIII. yyın ilk yarısında oldukça hareketli bir bölge olarak karşımıza çıkan Mogan yaylası bu dönemde genellikle göçebe fatihlerin kışlak sahaları olarak kaynaklarda geçmektedir. Moğol istilasına kadar da Harezmşahların hakimiyetinde olan bölgede Celaleddin Harezmşah döneminde sıklıkla bahsi geçen merkezlerden biri olmuştur. Öyle ki Celaleddin Harezmşah'ın ganimetlerini buraya gönderip ağırlıklarını burada emniyet altına aldığı; askerlerini dahi burada topladığı zikredilir. Moğolların bölgeyi istilasıyla Mogan yaylasında Harezmşahların hakimiyeti son bulmuştur. Nitekim 1221 yılında Moğol Komutanlarından Cebe ve Subutay tarafından ele geçirilen bölgede artık Moğol Hakimiyeti başlayacaktır. Cebe ve Subutay bölgeyi ele geçirdiklerinde kışı Mogan'da geçirecekler ve bu tarihten sonra ise Mogan artık Moğolların kışlak merkezi olacaktır. Ögedey Han zamanında 1229-1230'da Azerbaycan ve İran umum valisi olarak bölgeye atanan Çormagan Noyan bu tarihten itibaren Moğolların bilhassa İran, Azerbaycan ve Anadolu'ya akınlarında Mogan Yaylasını merkez olarak kullanacaktır. Bu bağlamda bu çalışmada Çormagan Noyan'ın Mogan Merkezli faaliyetleri aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mogan Yaylası, Harezmşahlar, Moğol İstilas, Ögedey, Çormagan Noyan.

Presentation ID / Sunum No = 347

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Muhasebe Meslek Mensuplarında Vergi Algısı

Doç. Dr. Oğuzhan Çarıkçı
Doç. Dr. Hasan Hüseyin Uzunbacak

Özet

Devletler sağlamakla yükümlü oldukları sağlık, güvenlik, eğitim ve benzeri konular için ciddi bir kaynağa ihtiyaç duymaktadırlar. Burada asli unsur kaynak yaratarak, harcamaların karşılanmasını sağlamaktır. Ürün ve hizmetlerin sağlıklı ve güvenli bir şekilde aktarılabilmesi için vergi ödenmektedir. Böylece bu hizmetlerin sürdürülebilirliği, ekonomik istikrar ve büyüme devam edecektir. Muhasebe, devlet açısından vergi yükünün hesaplanabilmesi için son derece önemli bir sistemdir. Gerek işletmeler gerekse kişiler ne kadar vergi ödeyeceklerini muhasebe sistemi ile hesaplamaktadır. Bu sistematik süreçte devletle işletme/kişiler arasındaki ilişkiyi bir köprü kurarak sağlayan mesleki alan muhasebedir. Muhasebe meslek mensuplarının faaliyetleri bu açıdan düşünüldüğünde oldukça değerlidir. Muhasebe meslek mensupları sadece bu ilişkinin kurulmasından değil vergi bilincinin oluşturulması ve süreçte meydana gelebilecek olan aksaklıklarında giderilmesinde de önemli bir rol oynamaktadır. Çalışmada muhasebe meslek mensuplarının görüşlerine başvurularak elde edilen bulgulara göre vergi uygulamalarına muhasebe meslek mensuplarının bakış açıları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca vergi uygulamalarında ki değişikliklerden etkilenme düzeyleri, mükelleflerle olan vergi konusu ile ilgili ilişkileri ve mükelleflerin muhasebe meslek mensuplarını tercih etme hususundaki değerlendirme kriterleri gibi konular üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Bilinci, Vergi Bilinci, Mükellef

Presentation ID / Sunum No = 348

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Muhyiddin Et-Tâlîşî: Îsâgûcî Haşiyesi ve Osmanlı Ulemasına Etkisi

Doç. Dr. Harun Kuşlu

Özet

Muhyiddin et-Tâlîşî (ö. 1479) Esîrüddîn el-Ebherî'nin (ö. 1266) Îsâgûcî'si üzerine bilinen ilk şerh olan Hüsamkâtî hakkında yazdığı Haşiyetü Muhyiddin eseriyle Îsâgûcî'nin en etkili haşiyeler geleneklerinden birisini meydana getirmiştir. Ebherî'in metni üzerine benzer bir şerh-haşiyeler geleneği Osmanlı ilim dünyasında Molla Fenârî'nin el-Fevâidü'l-Fenâriyye'sinin Kul Ahmed haşiyesiyle oluşmuştur. Dolayısıyla Îsâgûcî şerh-haşiyeler tarihindeki en meşhur iki çizgiden birisini Haşiyetü Muhyiddin temsil eder. O kadar ki on sekizinci asır Osmanlısında bu haşiyeler üzerine yeni haşiyeler yazılmıştır. Nitekim Tâlîşî'nin bu eseri Osmanlı alimi Veliyyüddîn Carullah Efendi'nin (ö. 1738) kendi hususi kitap koleksiyonu içinde yer verdiği, dahası kenarına pek çok not düştüğü ve nihayetinde farklı hacimlerde olmak üzere hakkında birden fazla yeni haşiyeler yazdığı bir eser olmuştur. Bu sunumda biz söz konusu haşiyeler üzerinden Muhyiddin et-Tâlîşî'nin mantık görüşlerini, şerhe yaptığı katkıları ve geç dönem Osmanlı ilim dünyasına etkisini konu edineceğiz.

Anahtar Kelimeler: Muhyiddin Et-Tâlîşî, Mantık, Hüsamkâtî, Îsâgûcî, Ebherî

Presentation ID / Sunum No = 349

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Mütareke Döneminde İtilaf Devletlerinin Kafkasya Siyaseti 1918-1922 (Kafkas Seddi Projesi)

Prof. Dr. Rahmi Doğanay

Özet

Birinci Dünya Savaşı'nın galipleri, Savaş sonrası dünya düzenini kendi keyfiyetleri doğrultusunda oluşturmak için imzalanan ateşkes ve antlaşmalardan sonra faaliyete geçmişlerdi. İngiltere ve Fransa, İtalya ve Amerika Birleşik Devletleri'ni yanlarına alarak dünyanın diğer coğrafyalarında olduğu gibi Karadeniz, Kafkasya üzerinden Asya içlerine uzanmak istemişlerdi. Rusya'da Sovyetlerin yönetimi ele geçirmeleri bölgeyi daha da öncelikli müdahale alanı konumuna getirmişti. Mondros Mütarekesi'nin imzalanması, Osmanlı Devleti'nin savaş dışı kalmasını sağladığı gibi Sovyetlere karşı Çarcıların imdadına yetişmek, Sovyet hakimiyeti gerçekleşmeden İtilaf üyeleri ve özellikle de İngiliz çıkarlarına uygun konuşlanmayı sağlamak fırsatını da sağlamıştı. Mondros Mütarekesi'nin ilk maddesinin Boğazların açılmasına hükmetmesi, Çanakkale'ye atıf olmaktan da öte böyle bir anlam ifade etmekteydi. 1918 yılı sonlarında Karadeniz, Ukrayna, Anadolu ve Kafkasya'ya konuşlanmaya başlayan İngiltere ve Fransa, Amerika Birleşik Devletleri, İtalya, Yunanistan gibi devletlerin yardım ve desteği ile siyasetlerini uygulamaya çalışmışlar, Karadeniz'e kıyı coğrafyalar ile Kafkasya'daki dini, etnik gruplar ve siyasi yapılanmaları amaçları doğrultusunda kullanmak istemişlerdi. Rusya'da Sovyet yönetimi, Anadolu'da Türk Milli direnişi İtilaf siyasetinin önündeki engellerdi ve bertaraf edilmeleri, hatta irtibatlarının kesilmesi gerekiyordu. Bildirimizin konusu da İtilaf Devletlerinin bölgedeki Ermeni, Rum, Gürcü, Azeri vb. unsurlar üzerinden oluşturmak istediği Kafkas Seddi Projesi ve proje üzerinden beklentileri üzerinedir.

Anahtar Kelimeler: Milli Mücadele, Kafkas Seddi, İngiltere, Azerbaycan, gürcistan, Pontus.

Presentation ID / Sunum No = 350

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Müzelerde Hizmet Kalitesinin Algılanan Değer ve Memnuniyete Etkisi: Bartın Kent
Müzesi Ziyaretçileri Üzerine Bir Araştırma**

**Doç. Dr. Ayhan Karakaş
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Said Köse**

Özet

Kent müzeleri ziyaretçilere şehirle ilgili kültürel, tarihi, sosyal ve ekonomik bilgiler sunarak kente yönelik algıların oluşmasında büyük bir öneme sahiptir. Müze ziyaretlerinde memnuniyetin sağlanmasında verilen hizmet kalitesi oldukça önemlidir. Bu nedenle kent müzelerinde hizmet kalitesi ve algılanan değer, ziyaretçi memnuniyetinin oluşması açısından daha da etkili hale gelmiştir. Bu çalışma müzelerde hizmet kalitesinin memnuniyete etkisini belirlemek ve algılanan değerın aracılık etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma verileri Bartın Kent Müzesini ziyaret eden kişilerden yüz yüze görüşme tekniğiyle elde edilmiştir. Toplanan veriler SPSS ve AMOS programları ile analiz edilecektir. Analiz sonucunda müzelerde hizmet kalitesinin boyutlarının belirlenmesi, hizmet kalitesinin memnuniyete etkisi ve algılanan değerın aracılık etkisinin ölçülmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Müze, Hizmet Kalitesi, Algılanan Değer, Müşteri Memnuniyeti

Presentation ID / Sunum No = 351

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Necmeddin En-Nahcuvânî'nin Hâll Şukūk Al-Kânûn Adlı Eserinde Klasik Tıbbın
Bilimselliği Sorunu**

Doç. Dr. Eşref Altaş

Özet

Tıp gibi fizik felsefesinin alt dallarının (fürû') gerçek bilim sayılıp sayılmayacağı ve bunların ne tür bilim oldukları tartışması, klasik felsefede önemli tartışmalardan biridir. Özellikle tıp ilmi dikkate alındığında, tartışma birkaç ana sorun etrafında dönmektedir. Birinci sorun tıbbın tanımlanmasıdır. Tıp, hangi kategori altında yer alır ve onun kendine özgü alanını belirleyip diğer bilimlerden ayırt eden unsurları nelerdir? Bu başlıktaki önemli sorulardan biri de “canlı olması bakımından insan” fizik felsefesinin konusunun bir parçası olduğuna ve tıp da insanı incelediğine göre fizik felsefesi ve tıbbın birbirinden nasıl ayrıştığıdır? İkinci sorun tıbbın bilimsel keyfiyetidir. Tıbbın incelediği meseleler nasıl tertip edilir ve bu anlamda tıp parçalarına nasıl bölünür? Bu sorunun tartışılması sırasında tıbbın klasik bilimler arasındaki yerine de işaret edilecektir. Üçüncü sorun ise tıbbın epistemolojik niteliğidir. Fizik felsefesi teorik ve tümel bir inceleme tarzı ile insanı incelerken tıp, -özellikle tecrübî okula göre- tecrübî ve tikel bir inceleme tarzı yürütmektedir. Tümevarım yöntemi ya da çok sayıda tikel tecrübenin bir bilim inşa ettiğini iddia etmek ne kadar mümkündür? Eksik tümevarım zan verir ve zanna dayalı bilgilerin toplamı bilim sayılır mı? Ayrıca tıbbın teorik yanı ile uygulamaya dayalı cerrahi yanı bir araya gelerek yekpare bir bilim olmasını sağlar mı sağlamaz mı? Başka bir şekilde sorarsak tıbbın sanat ve cerrahi yanı tıbbın bir parçası sayılır mı? Tıp geleneğinde uzun uzun tartışılan bu sorunlar, birincisinde tıbbın bazı meselelerinde yöntemin burhanî olduğu, ikincisinde bazı neticelerinin yakinî olduğu, “sıhhatin korunması ve hastalığın izalesi” kaydının tıbbı ayrıştırıp müstakil bir ilim haline getirdiği, tıbbın sanat yönünün de bir teorisi olduğu şeklinde cevap vermektedir. Bu tebliğ, özelde tıp, genelde tabiî bilimlerin tecrübî alt dallarının bilim hüviyetlerini, epistemolojik çerçeveden ve klasik bilim felsefesinin ilkeleri etrafında aşağıdaki iki literatüre dayanarak tartışacaktır. Birincisi Nahcuvânî'nin metninin temelini oluşturan İbn Sînâ'nın el-Kânûn'u ve Râzî'nin Şerhu'l-Kânûn'u; ikincisi de Nahcuvânî'nin bizzat kendi metni olan ve Râzî'nin eleştirilerini cevaplamayı amaçlayan Hâll şukūk al-Kânûn şerhidir.

Anahtar Kelimeler: Necmeddin En-Nahcuvânî, İbn Sina, El-Kânûn, Hâllü Şukūkî'l-Kânûn, Tıp

Presentation ID / Sunum No = 352

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Nikol Paşinyan Dönemi Ermenistan Dış Politikası

Dr. Öğr. Üyesi Marziye Memmedli

Özet

2018 yılının Şubatında Ermenistan Cumhuriyetinde yapılmış parlamento seçimlerinden sonra Ermeni halkının seçimlerde hakimiyet tarafından usulsüzlük iddiasıyla yönetime karşı ayaklanmaları Serj Sarkisyan iktidarının sonunu getirmiş, Mayıs 2018'de ayaklanmanın liderlerinden biri olan Nikol Paşinyan parlamento tarafından başbakan olarak atanmıştır. Böylelikle, uzun yıllar sonra Ermenistan'da hakimiyet Batı ekseninde siyasi faaliyeti şekillenmiş olan bir siyasi figürün eline geçmiştir. Nikol Paşinyan hakimiyete geldiği ilk günlerden itibaren Ermenistan'ın Avrupa entegrasyonuna daha çok önem vererek, Rusya'nın himayesinden kurtulmaya çalışmış, ancak Dağlık Karabağ sorununda Rusya'nın önemini anlayarak bu müttefikliği de yine sürdürmeye devam etmiştir. Paşinyan hakimiyetinin ilk yıllarında dış politikada her ne kadar Batı'yla işbirliği yönünde adımlar atılsa da, Azerbaycan politikasında her hangi bir değişiklik yapmamış, eski hakimiyetlerin tecavüz politikasını devam ettirmiştir. Nitekim, bu politika sonucunda Azerbaycan 27 Ekim 2020 tarihinden itibaren uluslararası hukuka uygun ve topraklarının Ermenistan tarafından işgal edildiğine dair BM başta olmakla diğer uluslararası örgütlerin kabul ettiği kararları elde esas tutarak toprak bütünlüğünü temin etmek adına Ermenistan'a karşı savaş başlatmış ve bu savaş 10 Kasım 2020 tarihinde Azerbaycan'ın kesin zaferiyle bitmiştir. Bu zafer sonrasında Ermenistan'da Paşinyan'a karşı ayaklanmalar başlasa da, haziran 2021 tarihinde yapılmış olan seçimler Paşinyan'ın zaferiyle sonuçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ermenistan, Paşinyan, Dış Politika, Dağlık Karabağ

Presentation ID / Sunum No = 353

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Oecd Ülkelerinde Demografik ve Sosyoekonomik Faktörlerin Yaşlıların Mutluluk
Düzeyi Üzerindeki Rolü**

Doç. Dr. Raif Cergibozan

Özet

Bu çalışmada OECD ülkeleri için yaşlılarda mutluluk düzeyini etkileyen faktörler analiz edilmeye çalışılmaktadır. Bu amaç için çalışmada mutluluk düzeyini etkileyen faktörler olarak demografik ve sosyoekonomik değişkenlere yer verilmektedir. Çalışmada OECD ülkelerinde yaşlıların mutluluğunu etkileyen faktörlerin tespitinde kullanılacak olan veriler World Values Survey'den elde edilmektedir. Buna göre; veritabanında yer alan ülkelerin verilerin varlığına göre OECD ülkeleri tespit edilmekte verisi mevcut ise analize dâhil edilmektedir. Çalışmada OECD ülkelerinde yaşlılar için mutluluğu belirleyen faktörleri tespit edebilmek için Lojistik Regresyon analizinden yararlanılmaktadır. Lojistik regresyon analizinden elde edilen bulgulara göre OECD ülkeleri için hangi faktörlerin ne yönde yaşlıların mutluluğunu etkilediği tespit edilecek ve sonrasında çeşitli politika önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Mutluluk, Lojistik Regresyon, Demografik Değişkenler, Sosyoekonomik Değişkenler.

Presentation ID / Sunum No = 354

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Örgütsel Hafızanın Bilgi Paylaşımına Etkisi

Doç. Dr. Özlem Tuna

Özet

Örgütsel hafıza geçmişten gelen bilginin şimdiki faaliyetlere aktarılmasıdır. Bu bilgi, örgütsel inançlar, değerler, normlar, davranışsal rutinler, prosedürler, senaryolar, organizasyon yapıları, iş yapma prosedürleri vb. pek çok konuyu kapsamaktadır. Örgütsel hafızada saklanan bu bilgi, örgütün çevresindeki değişimlere (kanunlar, küreselleşme, sosyo-politik olaylar, teknoloji vb.) hızla cevap vermesine yardımcı olmaktadır. Örgütsel hafızanın depolama kaynaklarından biri olan bireyler, zihinlerinde barındırdıkları mesleki, sosyal, kültürel, politik ve harici ya da dâhili ilişkisel bilgilerle, kurumlarının hafızasını geliştirmekte ve dinamik tutmaktadırlar. Bu ekonomik ve rekabet değeri taşıyan saklı bilgi gerektiğinde ortaya çıkarılarak çalışanlar arasında paylaşılmaktadır. Teorik alt yapıdan hareketle çalışmanın amacı örgütsel hafıza ve alt boyutlarının bilgi paylaşımı üzerindeki etkisini belirlemektir. Çalışmada 600 yatak kapasiteli Afyonkarahisar/Türkiye’de hizmet veren bir devlet hastanesinde toplam 195 çalışanla bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Örgütsel hafıza ve bilgi paylaşımına ilişkin çalışan görüşlerinin çeşitli demografik değişkenlere göre fark gösterip göstermediği t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile çözümlenmiştir. Ayrıca örgütsel hafıza ve bilgi paylaşımı ilişkisinin belirlenebilmesi için korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. İstatistiksel analizler sonucunda örgütsel hafıza ve bilgi paylaşımı arasında pozitif ve orta düzeyde bir korelasyon bulunmuştur. Ayrıca örgütsel hafıza ve alt boyutlarının yaş, meslekte ve kurumda çalışma süreleri ile unvana göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Hafıza, Örgütsel Hafıza Boyutları, Bilgi Paylaşımı, Covid-19, Hastane

Presentation ID / Sunum No = 355

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Orta Çağ'da Berde (Berza'a)'nın Kafkas Ticaretindeki Yeri ve Önemi

Dr. Ayşe Ayçiçek

Özet

Azerbaycan'ın Kuzey Kafkasya istikametine doğru giden İpek yolu üzerinde malların depolanmasının yapıldığı konumda yer alan Berde, kuruluşundan itibaren stratejik bakımından siyasi ve ipek üretimi bakımından da ekonomik olarak önemli bir merkez olmuştur. Orta Çağ tarihi kaynaklarında Doğu-Batı güzergahı konumda yer alan kent, Orta Asya'yı Avrupa'ya bağlaması bakımından önemlidir. Özellikle Berde, İran, Orta Asya, Arap ülkeleri, Ermenistan, Bizans, Gürcistan ve Kafkasya'nın kervan yollarının kavşak noktasında bulunmasından dolayı Orta ve Yakın Doğu'nun büyük ticaret merkezlerinden olmuştur. Arran'ın başkenti olduğu dönemlerde kervan yolları üzerinde yer alan Berde'nin, ticaret merkezlerinden biri haline gelmesi büyük pazarların kurulmasını da beraberinde getirmiştir. Zamanla talep fazlalığının oluşması ile köylerde de pazarların kurulmasının önü açılmıştır. Berde'nin bu dönemlerde böylesine gelişmiş ticaret merkezi haline gelmesinde civarında yer alan Erdebil, Gence, Arran, Tiflis gibi önemli ticari kentlerin varlığı da etkili olmuştur. Berde'nin büyük ve işlek ticaret merkezleri olan Trabzon, Bağdat ve Derbent'e bağlanmış olması da Kafkas ticaretinin uluslararası halde olduğunu kanıtlayan örneklerdendir. Emeviler ve Abbasiler zamanında Berde tahrip edilmiş olsa dahi kuruluşundan Moğol istilalarına kadar olan dönemde Kafkas ticaretindeki yeri ve önemini kaybetmemiştir. Kentin ticareti ve ekonomik canlılığı, sosyal yapıda da değişimleri meydana getirmiştir. 7. asırdan itibaren Berde, güzelliği, bolluğu, canlı ticari hayatı ile güzel bir kent olarak tarihteki yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Berde, Ticaret.

Presentation ID / Sunum No = 356**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Orta ve Doğu Avrupa’da Doğrudan Yabancı Yatırımların Belirleyicileri**

Dr. Bilal Sucubaşı
Prof. Dr. Borce Trenovski
Araştırmacı Berkan Imeri
Öğr. Gör. Gunter Merdzan

Özet

Yetersiz sermaye birikimi gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyüme sürecinde karşılaştıkları en büyük zorluklardan birini temsil etmektedir. Gelişmekte olan ülkeler sürdürülebilir ekonomik büyümeyi desteklemek, uluslararası rekabet gücünü artırmak ve doğrudan yabancı yatırım (DYY) politikaları izlemek zorunda kalmaktadır. Ekonomik kalkınmada DYY, ekonomik büyüme fırsatlarını artırır, ödemeler dengesini iyileştirir, ihracatı, uluslararası rekabet gücünü ve istihdamı olumlu etkiler. DYY’nin gelişmekte olan ülkelerin ekonomileri üzerindeki genel faydaları muazzamdır. Bu makale, Büyük Durgunluk’tan Kovid-19’un (Covid-19) neden olduğu sağlık ve ekonomik krize kadar olan dönemde Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki DYY’nin makroekonomik belirleyicilerini ve kurumsal kalitenin etkisini incelemektedir. Seçilen ülkeler grubu, farklı ekonomik gelişme seviyelerine sahip ülkeleri, eskiden sosyalist sisteme sahip ülkeleri, geçiş sürecindeki ülkeleri ve bu süreci başarıyla tamamlamış olan ülkeleri içerir. Makalede DYY’nin belirleyicilerini analiz ederken potansiyel içsellik problemini çözmede başarılı olduğundan Genelleştirilmiş Momentler Metodu (GMM) kullanılmaktadır. Yürütülen ampirik analizin amaçları, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinde DYY’nin belirleyicilerini araştıran ve bunların ekonomi teorisiyle olan bağlantılarını inceleyen literatüre katkı sunmaktır. Ayrıca makalede, ekonomik büyümenin, seçilen makroekonomik değişkenlerin ve ülkenin kurumsal kalitesinin, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki yabancı yatırım çekme politikasını nasıl etkilediğini belirlenmesi beklenmektedir. Bunlar aynı zamanda Orta ve Doğu Avrupa’daki politika oluşturucuları ve potansiyel yabancı yatırımcılar için değerli sonuçlardır.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Ekonomik Büyüme, Kurumlar, Orta ve Doğu Avrupa.

Presentation ID / Sunum No = 357

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ortadoğu Coğrafyası'nın Sınırlarına Yönelik Disiplinler Arası Bir Literatür İncelemesi

Prof. Dr. Sedat Benek
Araştırmacı Selim Bozdoğan

Özet

Literatürde Ortadoğu Coğrafyası sınırlarının nereden başlayıp nerede bittiğine yönelik birden fazla tartışma söz konusudur. Tartışmaların çokluğu Ortadoğu kavramının ortaya çıkışı ve söz konusu kavramı tanımlama biçimleriyle büyük bir paralellik gösterir. Bu durum, kavramın coğrafik bir belirlenmesinden çok, politik-ideolojik bir zeminde kaynaklandığından ileri gelmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı; Ortadoğu Coğrafyasının sınırlarının kime ve neye göre farklılık gösterdiğini ve hangi ön kabul parametreleriyle yaklaşıldığının bir literatür çalışması ile ortaya koymaktır. Literatür çalışması sonucunda Ortadoğu Coğrafyasının sınırlarının üç farklı yaklaşıma göre farklılık gösterdiğini belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ortadoğu, Ortadoğu Coğrafyası, Sınır.

Presentation ID / Sunum No = 358

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Oryantalizm Hegemonya ve Self-Oryantalizm

Prof. Dr. İsmail Hira

Özet

Oryantalizm kavram olarak, Batı dünyasındaki üniversiteler, Klise, sivil toplum veya bireysel çabalarla (seyyahlar/seyahatnameler gibi) Doğu toplumlarına yönelik araştırma, inceleme ve birtakım spekülatif iddialardan oluşan bilgileri içermektedir. Söz konusu oryantalist bilgiler, Doğu toplumlarını ekonomik, politik, teolojik, sosyal ve kültürel yönleriyle ele alan değerlendirmelere sahiptir. Oryantalist çalışmaları dikkate aldığımızda, doğu toplumlarını söz konusu boyutlarıyla, tamamen akademik endişelerle ele alan yaklaşımların yanında, doğu toplumlarını belli bir imaj veya Batılı bir tahayyül üzerinden yeniden inşa eden yaklaşımlar da söz konusudur ki, oryantalist çalışmalarda bu daha yaygın bir özelliktir. Tebliğimizde konu daha çok ikinci yaklaşım çerçevesinde ele alınacaktır. Oryantalizm, Batı Uygarlığının politik, teknik ve ekonomik olarak gelişmesinin bir sonucu olarak Dünya üzerinde bir egemenliğe sahip olmuştur. Teknolojik üstünlüğün sağladığı güçle Batı-dışı toplumlar üzerinde politik ve aynı zamanda kültürel bir hegemonyaya da sahip olmuştur. Gramsci, hegemonyayı, kültürel veya ideolojik bir söylemin güce müracaat etmeden kitlelere ikna yoluyla benimsetilmesi süreçleri şeklinde ele almıştır. Bu bağlamda, sunumumuzun temel amacı, Oryantalizm Hegemonya Ve Self-Oryantalizm kavramlarını, birbirleriyle belli ilişki çerçevesinde yorumlamaya çalışmaktır. Bu çerçevede, Oryantalist tahayyülün ortaya koymuş olduğu doğu toplumlarına yönelik nitelikleme ve iddiaların, söz konusu toplumların aydınları, akademisyenleri, sanat ve edebiyat çevreleri tarafından da benimsenerek içselleştirilmesine bağlı olarak, nihaî aşamada, aynı iddiaların kendi toplumları hakkında dile getirilmesi ve savunulması şeklinde tezahür eden self-oryantalizm ilişkisi üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Oryantalizm, Hegemonya, Self-Oryantalizm

Presentation ID / Sunum No = 359

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Osmanlı Dış Politikasının Aşıl Topuğu: Şehzadeler, Bizans ve Venedik (1402-1430)

Dr. Öğr. Üyesi Şahin Kılıç

Özet

Bu çalışma, Osmanlı, Bizans ve Venedik kaynaklarında sıklıkla zikredilen, 1402-1430 tarihleri arasında Osmanlı hanedanının varisi olduğu iddiası olan ve muhtemelen bazıları aynı kişi olan altı ayrı şehzade Mustafa'nın, Osmanlı-Bizans ve Venedik üçgeninde oynadığı rol üzerinedir. Ankara Savaşı (1402) sonrası oluşan uluslararası denge içinde Osmanlı devletinin toparlanma sürecinin her aşamasında mutlaka bir "Mustafa" ortaya çıkmaktadır. I. Bayezid sonrası oluşan kaotik ortamda, I. Mehmed (Çelebi) zamanında ve Murad'ın döneminde daima bir hanedan üyesi "Mustafa" Osmanlı dış politikasında bir bariyer haline gelmiştir. Bahse konu olan kişilerin hepsi hanedanla olan bağı nedeniyle dönemin Osmanlı dış politikasının Bizans ve Venedik karşısındaki Aşıl'ın topuğu olmuştur. Bunlardan ikisi 1415-1430 tarihleri arasında Bizans ve Venedik tarafından Osmanlılara karşı destabilizasyon için kullanılmadığından dış politikada önemli sayılmazlar. Bu iki önemli olmayanlardan ilki Börklüce Mustafa olarak bilinen ve Bizans kaynaklarından Doukas tarafından Hristiyan ve Müslümanları birleştirmeyi amaçlayan, sinkretik bir derviş gibi tanımlanan ve sonunda I. Mehmed tarafından devenin arkasına bağlanarak ölümle cezalandırılmıştır. Diğer bir Mustafa'nın sonu ise 1421'de Aydınolu Cüneyt Bey'in elinden olmuştur. Üçüncü Mustafa, Bizans ve Osmanlı arasındaki ilişkilerde biraz daha önemlidir. I. Mehmed 1421'de öldüğünde onun 5 oğlundan 4'ü hayattaydı. En büyüğü olan II. Murad gücünü iki kardeşi Yusuf ve Mahmud'u öldürüp çabucak gücünü yerleştirdi. Fakat kalan sonuncusu, Bizans kaynaklarında Moustafapoulos olarak da anılan Küçük Mustafa bir süre daha yaşadı ve II. Murad onu 1423 başlarında öldürmeyi başardı. Çalışmamızda Osmanlı kaynakları tarafından anakronik bir şekilde Düzmece Mustafa olayı olarak anlatılan bu kişilerin, Bizans ve Venedik tarafından Osmanlı'ya karşı nasıl bir manivela olarak kullanıldığı dönemin kaynakları esas alınarak incelenecek ve kaynaklardaki anlatılar tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Tarihi, Bizans, Venedik, Şehzadeler, Düzmece Mustafa, Bizans-Osmanlı İlişkileri, 1402-1430

Presentation ID / Sunum No = 360

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Osmanlı Sistemindeki Değişimin Dahili Sebepleri

Prof. Dr. Celalettin Vatandaş

Doç. Dr. Saniye Vatandaş

Özet

Geleneksel Osmanlı sistemi, 16. yüzyılı takiben, daha önce hemen hiç tanık olunmayan bazı önemli ve sarsıcı problemlerle karşılaşmaya başlamıştır. Öncelikle ve en şiddetli haliyle askeri alanda görülen çözülme kısa zaman sonra idarî ve malî alanda da varlığını hissettirmeye başlamıştır. Askeri, idari ve mali alanda açığa çıkan problemler, yıllar geçtikçe artan bir oran ve şiddetle geleneksel sistemi yıpratıp güçsüz düşürmüş ve geleneksel sistemin yüzyıllar boyunca yerine getirdiği temel işlevleri yerine getiremez hale gelmesine yol açmıştır. Bu çalışmada geleneksel Osmanlı sistemini sarsan, işleyişini engelleyen ve problemleri hale gelmesini sağlayan dahili sebepler üzerinde durulacaktır. Söz konusu problemler sistem içi problemlerdir. Konu başlıklarını şunlar oluşturmaktadır: Yüksek enflasyon, gelir-gider dengesinin bozulması, nüfus artışı, üretimin azalması, idari merkezde gerçekleşen çözülme, teknolojik gerileme, askeri sistemin yozlaşması.

Anahtar Kelimeler: Klasik Osmanlı Sistemi, Osmanlı Sistemini Çözülmesi, Osmanlı'da Ekonomik Çözülme, Osmanlı'da Siyasal Çözülme, Osmanlı'da İdari Çözülme

Presentation ID / Sunum No = 361

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Osmanlı Sistemindeki Değişimin Harici Sebepleri

**Doç. Dr. Saniye Vatandaş
Prof. Dr. Celalettin Vatandaş**

Özet

16. yüzyılın sonları, geleneksel Osmanlı sisteminin, daha önce hemen hiç tanık olunmayan bazı önemli ve sarsıcı problemlerle karşılaşmaya başladığı tarihsel bir eşiktir. Daha çok askeri alanda görülmekle birlikte, esasen aynı zamanda idarî ve malî alanda da açığa çıkan bazı problemler, yıllar geçtikçe artan bir oran ve şiddetle geleneksel sistemi yıpratıp güçsüz düşürmüş ve geleneksel sistemin yüzyıllar boyunca yerine getirdiği temel işlevleri yerine getiremez hale gelmesini sağlamıştır. Bu çalışmada Osmanlı sistemindeki çözülmenin harici sebepleri üzerinde durulacaktır. Çalışmanın konu başlıklarını şunlar oluşturmaktadır: Yeni ticaret yollarının keşfi, Amerika kıtasının keşfi.

Anahtar Kelimeler: Klasik Osmanlı Sistemi, Osmanlı Sisteminin Çözülmesi, Yeni Ticaret Yollarının Keşfi, Amerika Kıtasının Keşfi.

Presentation ID / Sunum No = 362

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Osmanlı Sisteminin Çözülmesinde Tarihsel ve Toplumsal Zemin (Geleneksel Osmanlı Sistemindeki Çözülmenin Harici Sebepleri)

**Doç. Dr. Saniye Vatandaş
Prof. Dr. Celalettin Vatandaş**

Özet

15. ve 16. yüzyıllarda en güçlü dönemini yaşayan Osmanlı sistemi, 16. yüzyılı takiben çözülmeye ve eski gücünü devam ettirmekte zorlanmaya başlar. Değişim kaçınılmaz bir durumdur, ancak Osmanlı sisteminde gerçekleşen değişim çözülme şeklinde gerçekleşir. Gerçekleşen çözülmenin dahili ve harici bir çok belirleyici faktörü vardır. Bu faktörlerin birlikte etkileşim halinde Osmanlı sisteminde yol açtığı olumsuz etkiler sistemin işleyişini aksatmaya, sistemi oluşturan kurum ve yapıların işlevlerini yerine getiremez hale gelmesine yol açmıştır. Bu makalede Osmanlı sistemindeki çözülme dış faktörler açısından ele alınıp incelenecektir. Zira Osmanlı sisteminin çözülmesini sağlayan önemli, küresel ölçekte gerçekleşen yeni durumlar vardır. Bunlardan Osmanlı sistemini doğrudan etkileyen birbiriyle ilişkili iki faktörden birisi geleneksel ticaret yollarını işlevsiz kılan yeni ticaret yollarının keşfi, diğeri ise Amerika kıtasının keşfidir. Birincisi öncelikle Osmanlıyı önemli bir ekonomik gelirden mahrum etmiştir. İkincisi ise ele geçirilen oldukça büyük miktarlara varan altın ve gümüş nedeniyle Avrupa'da zenginleşmeye yol açmasına karşılık Osmanlıda ekonomik problemlere yol açmıştır. Mevcut haliyle işlevini yerine getirmekte zorlanan Osmanlı ekonomisinin işleyişini zorlaştırmış, Osmanlı ekonomisinin enflasyon, gelir-gider dengesinin bozulması gibi problemler ile boğuşur hale gelmesine yol açmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Sistemi, Yeni Ticaret Yollarının Keşfi, Amerika'nın Keşfi,

Presentation ID / Sunum No = 363**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Osmanlı ve mısır Modernleşmesine Doğu Etkisi: Abbaskulu Ağa'nın Esrâri'l-Melekût Adlı Eseri****Dr. Öğr. Üyesi Orhan Güneş****Özet**

Osmanlı İmparatorluğu'nda 1830'lardan itibaren mederese çevrelerinde de modern astronomiye dair malumat içeren kitapların yazılmaya başlandığı görülmektedir. Bu eserlerin en önemlisi Hayâtîzâde Seyyid Şeref Halil tarafından 1847 yılında kaleme alınan Efkârü'l-ceberût fî tercemeti Esrâri'l-melekût'tur. Söz konusu eser Abbaskulu Ağa Bakihanlı'ya ait Esrâri'l-melekût adlı eserin tercümesidir. Esrâri'l-melekût Osmanlıda dolaşıma giren doğu kaynaklı ilk modern astronomi kitabıdır. Bu eser yazarın Coğrafya ile ilgili Farsça kitabının astronomi ve kısmen coğrafya ile ilgili kısımlarının özetidir ve Arapça kaleme alınmıştır. Azerbaycan'ın ileri gelen ailelerinden birine mensup olan Abbaskulu Ağa uzun yıllar Rus ordusuna hizmet etmiş, 1846'da emekliye ayrılarak hac görevini yerine getirmek üzere çıktığı yolculuk sırasında İstanbul'a uğramış, dönemin padişahı Sultan Abdülmecid ile görüşmüş ve eserini kendisine takdim etmiştir. Eserin kıymetine binaen derhal tercüme edilmesi gündeme gelmiş ve bu görev medrese hocalarından Hayâtîzâde'ye verilmiştir. Eser özellikle medrese çevrelerinde büyük ilgi görmüş, kendinden sonraki astronomi çalışmalarını derinden etkilemiştir. Meselâ, son zamanlara kadar medrese çevrelerinde Uranüs'ten bahseden ilk eser olarak kabul edilen Abdullah Şükri b. Abdülkerim el-Konevî'nin Tenkih el-Eşkâl ala Tavzih el-İdrâk adlı eserinin modern astronomi ile ilgili kısımları büyük oranda bu eserden iktibas edilmiştir. Eser din-bilim ilişkisi bakımından da Osmanlı ve Mısır coğrafyalarında önemli tartışmaların merkezinde yer almıştır. Gazi Ahmed Muhtar Paşa gibi müellifler konu ile ilgili çalışmalarında eseri temel kaynak olarak kullanmışlardır. Kitap, Mısır bilim çevrelerinde yapılan modern bilim tartışmalarının da merkezinde yer alan eserlerden birisidir. Abdullah Fikri Bey'in 1876 tarihli makalesi ile Mısır'a taşınan eser, ayet ve hadislerin modern bilime göre yorumlanması hususunda örnek gösterilmiştir. Bu çalışma, Abbaskulu Ağa'ya ait eserin, Osmanlı bilim tarihindeki ve Osmanlı ile Mısır coğrafyasında yaşanan modernleşme sürecinde meydana gelen bilim-din tartışmalarındaki yerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilim Tarihi, Astronomi Tarihi

Presentation ID / Sunum No = 364**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Osmanlı'da Eczacılık ve İtirlar Üzerine Mufassal Bir Risale: Muhammed B. Mahmûd Şîrvânî'nin Ravzatu'l-İtr Adlı Eserinin Tanıtılması ve İncelenmesi****Dr. Öğr. Üyesi Şule Taşkiran Çankaya
Seyran Mammadov****Özet**

Evrene dörtlü ritmin hakim olduğu kabulü çerçevesinde Aristo'nun "dört öğe" kuramından temellenen "hıtlar (salgılar)" teorisi etkisinde, Osmanlı'da sağlıklı yaşam için gıdalar, cevherler, bitkiler, kokular deva kapsamında kullanılmıştır. Bu bağlamda Osmanlı hekimleri aynı zamanda çok mahir birer botanik ve kimya uzmanıydılar. Hangi hastalıkta hangi bitkiyi kullanacaklarını; macunları, şerbetleri, bitkisel terkiplerin hazırlanmasındaki keyfiyet usullerini çok iyi biliyorlardı. Bu temele dayalı olarak Osmanlı kimyager hekimleri birer sanat uygulayıcısı (eş-şan'avî) sıfatıyla, gıdaların, ilaçların ve değerli taşların koruyucu ve tedavi edici özelliklerini açığa çıkaracak tedbirler (elkimyevî ameliye) uygulamış; ruh ile beden sağlığı ve dengesi için "yaşam sanatı" rehberi niteliğinde eserler sunmuşlardır. Bu çerçevede çalışmamıza konu olan alim, 15. yüzyılın ilk yarısında yaşamış, II. Murad devri (1421- 1451) Osmanlı kimyager hekimlerinden, Şîrvân'lı Mahmud (~1375-1450) (Mehmed bin Mahmud, Muhammed ibn Mahmud el- Şîrvânî) ve onun kırk dört fasıldan oluşan, Kazasker Veliyüddin'e ithafen yazıldığı düşünülen, Arapça eseri, Ravzatu'l-İtr'dır. Yazdığı eserlerden anlaşıldığına göre Şîrvânî tıp, ıtriya, değerli taşlar ve yemekler gibi çeşitli konulara hâkim bir ilim adamıdır. İlaçlar (bitkisel terkipler) üzerine yazılmış bu eserlerden biri olarak dikkati çeken Ravzatu'l-İtr'da, Şîrvânî'nin ilaçlarındaki en önemli hammaddelerden birisi İslam medeniyetindeki diğer hekimler için de olduğu gibi, şekerdir. Eserde bal, şeker ve türlü meyvelerin öz suyundan hazırlanan bir grup şurup olan sirkencübînler ve onların faydaları, pişirilmeleri, kullanım miktarları, korunmaları ve bozulduklarında düzeltilmeleri hakkında detaylı bilgiler yer almaktadır. Şîrvânî eserinde macunlar, uyuşturucular, müshiller, fitiller gibi çeşitli ilaç türleri, bunların hazırlanmaları, faydaları, kullanım şekilleri, saklama koşulları ve ömürlerinden bahsetmektedir. Ayrıca meyve ve sebzelerin ilaç haline getirilmesinde uygulanan tedbirler; özellikle ağız, diş, cilt, göz sağlığı üzerine faydalı ilaçlar ve bunların kullanım şekilleri hakkında da bilgiler vermektedir. Çalışmamızda Şîrvânî'nin mevzubahis içeriğe sahip, eczacılık-bitkisel terkipler konusunda mufassal eserlerinden Ravzatu'l-İtr'in tanıtılması ve incelenmesi ile literatüre katkı sağlanması amaçlanmakta ve eserin alandaki rolünün tartışılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed B. Mahmûd Şirvânî, Kimyager Hekim, Ravzatu'l-ıtr, İlaçlar, İtırlar.

Presentation ID / Sunum No = 365**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Pandemi Sonrası Dönemde Türkiye-Azerbaycan Ekonomik İlişkileri Üzerine Bir Analiz****Prof. Dr. Ayfer Gedikli****Özet**

Covid-19 pandemisinin küresel ekonomi üzerinde bıraktığı ağır etkilerin uzun yıllar devam edeceği tahmin edilmektedir. Gelişmiş ekonomilerin de tahribata uğradığı bu dönemde, Türkiye ve Azerbaycan gibi gelişmekte olan ülkelerin önemli makroekonomik sorunlarla mücadele etmek zorunda olacağı bir gerçektir. Pandemi sonrası dönemde hızla toparlanmak yanında bölgede devam eden Ukrayna krizi başta olmak üzere çevre ülkeler arası ekonomik, siyasi ve askeri gelişmeler, yeni stratejilerin geliştirilmesini elzem kılmaktadır. Birbirine kültürel ve tarihi bağlarla bağlı olan iki ülkenin salgının sebep olduğu ekonomik sorunlarla mücadele, ülkeler arası ilişkilerde birlikte hareket etme ve yeni ekonomik ilişkiler kurma konularında işbirliği yapmaları iki ülkenin de menfaatine görünmektedir. Bilhassa petrol kaynakları yönünden oldukça zengin olan Azerbaycan'ın Türkiye'nin enerji arz güvenliğinin tesisi konusunda oldukça stratejik bir rol alabileceği, Türkiye'nin de başta savunma olmak üzere farklı sektörlerde Azerbaycan ile dış ticaret ve işbirliklerini geliştirebileceği görülmektedir. Bölgenin önemli aktörlerinden olan Türkiye'nin Azerbaycan'a başta Rusya ve Ermenistan ile olan ilişkilerinde önemli avantajlar sağlayacağı da görülmektedir. Bu çerçevede bu bildiride iki ülke açısından bölgesel ve küresel uluslararası ilişkiler ve pandeminin sebep olduğu ekonomik sorunlar ele alınarak, başta enerji arz güvenliği konusu olmak üzere, bu sorunlara yönelik alternatif politika önerileri ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Enerji, Ekonomi

Presentation ID / Sunum No = 366

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Pandeminin Türkiye’de Bulunan Turizm Şirketlerine Etkileri: Abnormal Getiri
Çalışması**

Dr. Öğr. Üyesi Özgür Özdemir

Dr. Öğr. Üyesi Erdem Öncü

Özet

Son zamanlarda ülkeler, benzeri daha önce görülmemiş Covid-19 salgınının ekonomileri üzerindeki etkisini azaltmak için uğraşmaktadırlar. Birçok ülke, enfeksiyon bulaşmasını önlemek için seyahat kısıtlamaları ve karantina düzenlemeleri yapmaktadırlar. Seyahat kısıtlamaları, özellikle turizm endüstrisini olumsuz etkilemektedir. Pandemi süreci devam ederse ulusların tam kapasite ile turizme açılması zorlaşacaktır. Covid-19 pandemisi dünyanın her yerini aynı zamanda etkileyen bir krizdir. Sağlık sektöründen ekonomiye kadar bir çok sektörü etkileyen pandemi insanların tüketim davranışlarını da değiştirmektedir. Değişim özellikle reel ekonomiyi etkilemektedir. Hisse senedi fiyatları şu anda pandemi haline gelen Covid-19 salgını ile ilgili bilgiler nedeniyle dalgalanmaktadır. Pandemi en önemli olumsuz etkilediği sektörlerden biri de turizm sektörüdür Bu çalışmada, Borsa İstanbul’da yer alan 7 turizm şirketinin getirileri olay çalışması ile incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda, pandeminin ilanı itibari ile turizm şirketlerinde önemli negatif abnormal getiriler görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Turizm, Abnormal Getiri

Presentation ID / Sunum No = 367**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Petrol Tüketiminin Belirleyicileri: Türkiye ve Orta Asya Ülkeleri İçin Panel Veri Analizi****Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Eti****Doç. Dr. Coşkun Akdeniz****Özet**

Bu çalışma, Türkiye ve Orta Asya ülkeleri için petrol tüketiminin belirleyicilerini incelemektedir. Özbekistan, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan ve Türkiye için petrol tüketiminin talep fonksiyonu panel veri analizi ile 1990-2020 dönemini kapsayacak şekilde analiz edilmiştir. Petrol fiyatları, gelir seviyesi ve nüfus; petrol tüketiminin açıklayıcı değişkenleri olarak kullanılmıştır. Ülkeler arasında yatay kesit bağımlılığı ve ülkeye özgü heterojenlik bulunduğundan, petrol tüketiminin talep fonksiyonunu araştırmak için genişletilmiş ortalama grup (AMG) tahmincisi kullanılmıştır. Ampirik bulgular, petrol fiyatlarındaki artışın petrol tüketiminde istatistiksel olarak anlamlı bir azalmaya yol açtığını göstermektedir. Bununla birlikte, gelir düzeyi ve toplam nüfus petrol tüketimi üzerinde anlamlı ve pozitif etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Petrol tüketimi, Orta Asya, Türkiye, AMG**Jel Kodları:** E21, Q31, C23**Determinants of Oil Consumption: A Panel Data Analysis for Turkey and Central Asian Countries****Abstract**

This study examines the determinants of oil consumption in Turkey and Central Asian countries. The demand function of oil consumption for Uzbekistan, Azerbaijan, Kazakhstan, Turkmenistan, and Turkey is analyzed using panel data analysis covering the period from 1990 to 2020. Oil prices, income level, and population are explanatory variables for oil consumption. Since the cross-sectional dependence and country-specific heterogeneity are found across the countries, the augmented mean group (AMG) estimator is employed to investigate the demand function of oil consumption. Empirical findings indicate that the increase in oil prices leads to a statistically significant decrease in oil consumption. Furthermore, income level and total population have a significant and positive impact on oil consumption.

Keywords: Oil consumption, Central Asia, Turkey, AMG**Jel Codes:** E21, Q31, C23

Presentation ID / Sunum No = 368

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Pilot Üniversite Uygulamasının Arıcılık Sektörü Üzerine Etkisi: Bingöl Örneği

Prof. Dr. İbrahim Çapak

Doç. Dr. Nusret Özbay

Doç. Dr. Şenol Çelik

Özet

Bingöl Üniversitesi, Yükseköğretim Kurulu’nun organize ettiği Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı’nın finanse ettiği Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı Kapsamında, “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında Kasım 2016 yılında pilot üniversite olarak seçilmiştir. Üniversite o tarihten beri “Arı ve Arı Ürünleri” ve “Ekonomik Değeri Yüksek Bitkilerin Değerlendirilmesi” ana başlıklarında çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çalışmada, kalkınmada pilot üniversite programı uygulamasının Bingöl İlinde arıcılık sektörü üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bu amaçla, Bingöl Üniversitesi tarafından pilot üniversite faaliyetlerinin aktif olarak yürütüldüğü yıllarda (2016-2021), il bazında yıllık bal üretimi, kovan sayısı, kovan başına alınan bal verimi, balmumu üretimi, işletme sayısı, bal fiyatı, arıcılık faaliyetleri bakımından ilin ülke içindeki sıralaması gibi parametreler belirlenmiştir. Bu parametrelerin belirlenmesinde Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan resmi verilerinden yararlanılmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde, pilot üniversite faaliyetlerinin aktif olarak yürütüldüğü yıllarda incelenen tüm parametrelerde bir artış veya iyileşme olduğu görülmüştür. Örneğin kontrol yılı (2016) ile karşılaştırıldığında bal üretiminde 2021 yılında yaklaşık %97’lik bir artış gerçekleşmiştir. 2016-2021 yılları arasında Bingöl ili arıcılık işletmeleri sayısı incelendiğinde, işletme sayısında başlangıç yılına göre %28 oranında bir artış meydana gelmiştir. Sonuç olarak Bingöl Üniversitesinin “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında pilot üniversite olarak yürütmüş olduğu faaliyetlerin Bingöl’de arıcılık sektörü üzerinde pozitif etkilerinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bingöl Üniversitesi, Bal, Balmumu, Kovan Sayısı, İhtisaslaşma

Presentation ID / Sunum No = 369

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Politik İstikrarın/istikrarsızlığın Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri: Azerbaycan Cumhuriyeti Üzerine Bir Araştırma

Dr. Barış Armutcu

Doç. Dr. Ahmet Tan

Özet

Son yıllarda politik istikrar ve ekonomik büyüme kavramı arasında önemli bir etkileşimin olduğu birçok çalışma tarafından araştırılmaktadır. Ülkelerin ekonomik büyüme performansı birçok faktörden etkilenmekte ve bunlar arasında ülkelerin ekonomik büyüme performansı üzerinde en önemli etkisi olan faktörlerden birisi politik istikrardır. Politik istikrar/istikrarsızlık, geleceğe yönelik beklentilerin değerlendirilmesinde ve yapılacak olan yerli ve yabancı yatırımların gerçekleşmesinde önemli bir makroekonomik göstergedir. Bu çalışmanın amacı, oluşturulan ekonometrik model ile Azerbaycan Cumhuriyeti'nde yaşanan politik istikrarın/istikrarsızlığın ülkenin ekonomik büyüme performansı üzerindeki etkisini ve yönünü tespit etmektir. Yapılan bu çalışmada ilk olarak değişkenlerin durağanlık derecelerini belirlemek için ADF ve PP birim kök testleri kullanılmıştır. Eşbütünleşme ve değişkenler arasındaki kısa ve uzun dönem ilişkilerini tespit etmek için ARDL sınır testinden yararlanılmıştır. Ayrıca 2001 ve 2008 küresel ekonomik krizi çalışmada kullanılan zaman serisi modeline kukla değişken olarak eklenmiş ve küresel ekonomik krizlerin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ekonomik büyümesi üzerindeki etkileri de araştırılmıştır. Bu kapsamda yapılan zaman serisi analizlerden elde edilen bulgulara göre, politik istikrarsızlığın uzun dönemde Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ekonomik büyüme performansı üzerinde negatif bir etki oluşturduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte çalışma kapsamında tespit edilen diğer bir önemli bulgu ise, askeri harcamaların ve küresel çapta yaşanan 2001 ve 2008 krizlerinin de Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ekonomik büyümesini negatif etkilediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak çalışmadan elde edilen bulgulara göre, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin politik istikrar seviyesi artıkça ekonomik büyümesinin olumlu bir şekilde artmakta olduğu ve küresel çapta yaşanan ekonomik krizlerin Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ekonomisi üzerinde negatif bir oluşturduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Politik İstikrar, Politik İstikrarsızlık, Ekonomik Büyüme, Zaman Serisi Analizi, Azerbaycan.

Presentation ID / Sunum No = 370

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Psikolojik Sağlık ve İyimserlik ile Covid-19 Korkusu İlişkisi Üzerine Bir Araştırma

Doç. Dr. Tahsin Akçakanat

Özet

Covid-19 salgınının çalışanlar üzerine olumsuz düzeyde etkileri bilinmektedir. Kalabalık çalışma ortamı olan tekstil sektörü çalışanlarının Covid-19 korkusu yaşamaları muhtemeldir. Bu korkuyla baş edebilmeleri açısından psikolojik sağlık ve iyimserlik bir önleyici mekanizma olarak düşünülmüştür. Buradan hareketle mavi yakalı tekstil sektörü çalışanlarının psikolojik sağlık ve iyimserlik düzeylerinin Covid-19 korkusu üzerine etkisinin test edilmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma Isparta ilinde bulunan tekstil işletmelerinde çalışan mavi yakalı 394 çalışan üzerinde gerçekleştirilmiştir. Kolayda örneklem yöntemiyle çevrimiçi anketle toplanan veriler, hipotez testi için kurulan yapısal eşitlik modeliyle analiz edilmiştir. Yapısal eşitlik modeli test sonuçlarına göre, psikolojik sağlamlığın ($\beta = -.25, p < .01, BC\ 95\% CI [-.175, -.337]$) ve iyimserliğin ($\beta = -.15, p < .01, BC\ 95\% CI [-.091, -.281]$) Covid-19 korkusu üzerinde etkisinin negatif ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Psikolojik sermaye boyutlarından olan psikolojik sağlık ve iyimserliğin Covid-19 korkusunu azaltıcı bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sağlık, İyimserlik, Covid-19 Korkusu, Tekstil Sektörü, Mavi Yakalı Çalışanlar.

Presentation ID / Sunum No = 371

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Rus İşgalindeki Kars Şehrinin Şehbenderlik Raporlarında İstihbarat Faaliyetleri ve
Osmanlı - Rusya Ticareti**

Dr. Tuğrul Arık

Özet

Rusya Çarlığı 1807, 1828 ve 1855 yıllarında olmak üzere üç defa büyük hacimli ordularla Osmanlı Devleti'ne saldırmış ve Kars ilini işgal etmek istemiştir. Ancak tüm bu girişimler başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bununla birlikte 1877 Osmanlı - Rus Savaşı'nda Kars şehri Ruslarca işgal edildi. 30 Ekim 1920 tarihinde Kazım Karabekir komutasındaki Türk ordusunca geri alınana değin yaklaşık 40 yıl işgal altında kaldı. Bu dönemde Ruslar Kars'ta katliam ve yağma faaliyetleri yapmış, ahaliyi zorla göçe zorlamıştır. Zorla göç ettirilenlerin yerine Rus, Malakan, Rum ve Ermeniler yerleştirilmiştir. Göç etmeyen ahaliye ise esaret hayatı yaşatılmıştır. Bu süreçte Osmanlı Devleti şehirde Hariciye Nezareti Teşkilatı'na bağlı bir Kars Şehbenderliği ihdas etmiştir. Bu şehbenderlik vasıtasıyla bölgedeki tüm gelişmeler hakkında düzenli askeri istihbarat çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca işgalden kurtuluş için Müslüman ahalice kurulan derneklerin oluşturduğu mücadele ruhuna katkı sunulmuştur. Osmanlı - Rusya ticareti de takip edilerek bölgenin ekonomik durumu canlı tutulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Rusya, Kars, Ticaret, Ermeni

Presentation ID / Sunum No = 372

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Russian Armed Aggression Against Ukraine (2014 – 2022): Lessons for the International Community

Prof. Dr. Mykola Doroshko

Abstract

In accordance with the norms of international law, Russia's actions against Ukraine (2014-2022) must be categorized as aggression. The aggressive policy of Russia is the result of its return to the authoritarian path of development and to the imperial policy of the past. As a result of military intervention in Ukraine, the aggressor (Russia) actually occupied Crimea and part of the Donetsk and Lugansk regions. The asymmetry of potentials between Russia and Ukraine on the other hand does not allow the latter to independently resist Russian aggression and occupation. Therefore, the diplomatic, legal, economic and military support of the victims of aggression by the international community towards complying with the norms of international law, the principles of sovereignty, territorial integrity and the right to self-defense is very important and necessary.

Anahtar Kelimeler: Russian Armed Aggression, Ukraine, Occupation, Annexation, Sanctions, International Community

Presentation ID / Sunum No = 373

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Rusya-İran Savaşları Sonrası Karabağ'da Etnik Yapı

Prof. Dr. Orhan Doğan

Özet

Rusya, I. Petro dönemiyle başlayan süreçte, stratejik planlarını dünyada egemen güç olma politikası çerçevesinde gerçekleştirmeye ve uygulamaya çalışmıştır. Kafkasya bölgesi, tarih boyunca doğu ve batı arasında köprü vazifesi görmüş ve birçok milletin mücadelesine tanıklık etmiş olan bir bölgedir. Ayrıca bu bölge, Rusya açısından Karadeniz ve Hazar Denizine kıyısı olması bakımından da önem taşımaktadır. Bölgenin, Rusya'nın, Boğazlar ve Akdeniz yoluyla sıcak denizlere inmesini sağlaması da stratejik olarak önem kazanmasına sebep olmuştur. Bölgenin, Türkiye ile Rusya arasında tampon bölge olması, öneminin artmasında ayrı bir yer tutmuştur. Kafkasya bölgesinin en büyük devleti olarak özellikle Azerbaycan, hem bir geçiş hattı hem de bir sığınma bölgesi olarak tarih boyunca Rusya için önemini korumuştur. Bölge, coğrafi konumu sebebiyle tarihin her döneminde cazibe merkezi olmuştur. Rusya'nın, XVIII. yüzyıldan başlayarak Ermenilere bu coğrafyada bir Ermeni devleti kurmayı vaat etmesi, Kafkasya'yı işgal etme siyasetinin tezahürüdür. Karabağ, jeopolitik ve jeostratejik konumu itibarıyla yakın tarihimizde Güney Kafkasya coğrafyasının en önemli bölgelerinden biridir. Karabağ, Azerbaycan'ın bölünmez bir parçasını oluşturmuş ve tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Rusya. XIX. yüzyılın başlarında Azerbaycan Hanlıklarının çekişmesi ve zayıflıklarından faydalanarak, bütün Kafkasya'yı işgal etmiştir. İşgal sonrasında ise komşu ülkelerdeki Ermenilerin bir çoğunu işgal ettiği Azerbaycan topraklarına toplamıştır. Rusya, uygulamış olduğu bu göç siyaseti ile Kafkasya'daki etnik yapının değişmesine sebep olmuş ve buradaki Müslüman halkın yönetilmesini sağlamıştır. Rusya'nın bölgedeki bu siyaseti, Karabağ'ı dünya siyasetinin önemli bir unsuru haline getirmiştir. Bu çalışmada, XIX. yüzyılda Rusya-İran savaşları sonucunda Azerbaycan'ın ikiye ayrılarak, kuzey kısmının Rusya'ya, güney kısmının ise İran'a bırakılması hususu açıklandıktan sonra özellikle ikili antlaşmalara göre İran'da yaşayan Ermenilerin Rusya tarafına yani Kuzey Azerbaycan kısmına yerleştirilmesi konusu ele alınmıştır. Rusya bu göç siyaseti ile Kafkasya'da, özellikle de Karabağ bölgesindeki etnik yapıyı değiştirerek, uzun süreli hakimiyet kurma yoluna gitmiştir. Karabağ bölgesinin, Rusya'nın Kafkasya politikasının merkezini oluşturması, bu bölgedeki Karabağ Hanlığının planlı bir şekilde etnik temizliğe tabi tutulmasına zemin hazırlamıştır. Çalışmada, bölgenin etnik yapısının bilinçli olarak yeniden şekillendirilmesi sonucunda, geçmişten günümüze kadar devam eden Karabağ sorunu, Güney Kafkasya'nın merkezinde bölge güvenliğini tehdit eder bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rusya, İran, Azerbaycan, Karabağ, Etnik Yapı

Presentation ID / Sunum No = 374

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Rusya'nın Keskin Gücü ve Alman Aşırı Sol ve Aşırı Sağ Partilerle İlişkisi

Doç. Dr. Enes Bayraklı
Safa Mazı

Özet

Rusya'nın Avrupa ülkeleri üzerindeki etkisini artırarak transatlantik ittifakı sarsmaya, bölgedeki varlığını güçlendirmeye ve buradaki siyasi konumunu genişletmeye çalıştığı artık bir sır değildir. Birçok Avrupa ülkesine yönelik uygulanmaya çalışılan bu politikanın esas olarak yoğunlaştırıldığı ülke ise Soğuk Savaş döneminde ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki mücadelede tampon bölge görevi gören Almanya'dır. Gerek Avrupa ülkelerinin gerekse AB'nin aldığı yaptırım kararlarıyla ABD'nin yanında yer aldığı ve Rusya'nın söz konusu etki artırma politikasına karşı koymaya çalıştığı bilinmektedir. Batı dünyasından gittikçe siyasi bir izolasyona sürüklenen Rusya ise gerek bu durumu değiştirmek gerekse de yukarıda bahsedilen amaçlara ulaşmak için farklı yöntemlere başvurmaktan çekinmemektedir. Son zamanlarda bu yöntemlerin en dikkat çekenlerinden birisi de "Avrupa'daki marjinal siyasi partileri" desteklemek olmuştur. Rusya'nın özellikle Alman aşırı sol parti "Die Linke" ve aşırı sağ parti "Alternative für Deutschland" ile (AfD) yakın ilişkileri olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda çalışmada, Rusya'nın Almanya'daki aşırı sağ ve aşırı sol siyasi partiler üzerinden doğrudan Almanya'nın iç siyasetini etkileme çabaları ve Alman iç politikasında etkinliğini artırma stratejisi ele alınacaktır. Bu yapılırken özellikle Rusya'nın özel önem verdiği aşırı sol parti "Die Linke" ile aşırı sağ parti "Alternative für Deutschland" (AfD) ile ilişkileri ele alınacaktır. Rusya'nın kurmaya çalıştığı ilişkiler ağıyla ve söz konusu aşırı sol ve aşırı sağ partiler üzerinden somut olarak neleri amaçladığı ortaya konacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise aşırı sağ ve sol partiler üzerinden artan Rus etkisinin Almanya iç siyaseti ve AB için ne anlama gelebileceği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Almanya, Rusya, Aşırı Sağ, Aşırı Sol, Kamu Diplomasisi, Yumuşak Güç, Keskin Güç

Presentation ID / Sunum No = 375

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Sadaret Makamında Bir Entelektüel: Said Halim Paşa

Prof. Dr. Kenan Çağan

Özet

Osmanlılar modernliği hazırlayan uzun yüzyıllar boyunca kendi özgül alanlarında görece öz yeterlilikleri nedeniyle olup bitene bir anlamda bigâne kalmışlardır. Ancak Rönesansla başlayıp Aydınlanma düşüncesiyle gelişen süreçte Fransız İhtilali ve Endüstri Devrimi gibi somut çıktılar elde eden ve söz konusu bu çıktılarla, ötekilerle ilişkilerinde üstün bir pozisyona ulaşan Batılılar, yarattıkları rahatsızlıklardan dolayı ötekiler nezdinde ilgi odağı olmayı da başarmışlardır. Osmanlının çeşitli alanlardaki kayıpları, geri çekilmeleri veya yenilgileri beraberinde modern Batılı toplumlarla (moderniteyle) tanışmayı getirmiştir. Modernlik kendini müşahhas olarak bilimsel ilerlemede, teknolojik gelişmişlikte, ekonomik zenginlikte, askerî üstünlükte, toplumsal düzende ve siyasal haklarda gösterdiği için Osmanlılar bir yandan bu başarıları dinamize eden esas gücü merak etmişler; diğer yandan da kendi toplumlarında buna mukabil değerlerin niçin üretilemediğini sorgulamışlardır. Sonuçta Batılı fikirleri, kavramları ve kurumları kendi söylem alanları içinde yeniden üreterek bir tepki vermeye çalışmışlardır. Bazı tarihçilerin 16.yy'da başlattıkları bu tepkime sürecinin gerçek anlamda ivmelendiği yüzyıl kuşkusuz 19.yy'dır. 19.yy'ın sonunda söz konusu sürece düşünceleriyle dahil olan isimlerden birisi de sadrazamlık makamında da bulunmuş olan Said Halim Paşa'dır. Said Halim Paşa düşünme referansları itibariyle islamcılık düşüncesinde içinde konumlandırılmıştır. İslamcılık 19. yüzyılın ikinci yarısından bu yana dinî ve politik hedeflerinin yanı sıra bir tür modernleştirme/rasyonalleştirme pratiği olarak da vasıflandırılabilir. Bu bildiri bağlamında İslamcılık düşüncesinin önemli isimlerinden birisi olan Said Halim Paşa'nın düşüncelerine ve siyasi pratiğine eleştirel bir gözle bakıp sadece birkaç noktanın altını çizmeyi deneyeceğiz. Said Halim Paşa bütün iyi niyetli, yenilikçi ve atak görünümüne rağmen bir yandan da yorucu düzeyde kendi üzerine kapanan, çoğu zaman eklektik, zaman zaman çelişkili, bazen aceleci, kısmen tortuları olan bir düşünme biçimine sahiptir. Paşa'nın düşünce ikliminde İslam ve Batı yan yana dururlar. Bu yüzden düşünürken malzeme çantasında taşıdığı her iki alandan kavramları birlikte veya birbirlerinin yerine kullanır. Özellikle Batılı kavramları transfer ederken, İslami söylem alanına adapte ederken onların orijinal anlamlarına çok da sadık kalmadan, kavramları kökenlerinden itibaren algılamadan, sadece salınımlarına veya çıktılarına odaklanarak kullanmak gibi bir alışkanlığa sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Said Halim Paşa, Osmanlı, İslamcılık, Modernleşme

Presentation ID / Sunum No = 376

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sağlık Eğitimi Alan Öğrencilerin Meslek Memnuniyetleri ve Aldıkları Eğitimin
Niteliğine Yönelik Bir Araştırma**

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ardıç
Öğr. Gör. Mustafa Filiz

Özet

Amaç: Bu çalışmada amaç, sağlık bölümlerinde okuyan öğrencilerin mesleki memnuniyetleri ve aldıkları üniversite eğitimin niteliği ile ilgili algılarını belirleyerek bazı değişkenlere göre değerlendirmektedir. **Yöntem:** Çalışmanın evreni Artvin Çoruh Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda 2021-2022 bahar döneminde eğitim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise çalışmaya gönüllü olarak katılımı kabul eden 308 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın verileri online anket yoluyla toplanmıştır. Ankette toplamda 23 soru bulunmakta olup üç bölümden oluşmaktadır. Veriler normal dağılım gösterdiği için parametrik istatistiksel yöntemlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında t Testi, üç veya daha fazla sayıda grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında ise Anova testi kullanılmıştır. **Bulgular:** Öğrencilerin aldıkları eğitime yönelik ifadelerin ortalama değerinin 2,27-3,61 arasında değiştiği ve en düşük ortalamanın “Yükseköğretim gerektiren bir meslek değildir.” şeklindeki olumsuz ifadenin sahip olduğu görülmüştür. Bölümü araştırarak tercih eden öğrencilerin, bölümü araştırmadan tercih eden öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Okuduğu bölüme hala ilgi duymayan öğrencilerin tüm gruplara göre meslek memnuniyetlerini daha düşük olduğu görülmüştür. **Sonuç:** Üniversite öğrencilerinde, meslek memnuniyetinin artması için eğitim niteliğinin artırılmasının yanında bölüm tercih edilmeden önce gerekli tanıtımların ve araştırmaların yapılması büyük önem arz etmektedir. Beklentisi olan ve belirli bir amaç yolunda bölümün tercih edilmesi memnuniyet üzerinde önemli etki de bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Eğitimin Niteliği, Mesleki Memnuniyet.

Presentation ID / Sunum No = 377

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Sağlık Kurumlarında Halkla İlişkiler Uygulamalarının Önemi: Tekirdağ İli Örneği

Prof. Dr. Ertuğrul Recep Erbay

Araştırmacı Gök Nur Aybaş

Özet

Halkla İlişkiler, okuryazarlığın olmadığı eski uygarlıklar dönemine dayanan bir geçmişe sahiptir. 20.yy ile birlikte iletişime, kitle iletişim araçlarının katılmasıyla; siyasal, ekonomik ve sosyal gelişmeler sonucunda hayatta yer almaya başlamıştır. Halkla ilişkilerin temel amacı kurumların hedef kitleleriyle, çevreleriyle olumlu ilişkiler kurarak, verimli şekilde iletişim kurmalarını sağlamaktır. Halkla ilişkiler de temel amaç güvendir, hedef kitle ile güven üzerine ilişki kurulur. Mal ya da hizmet satışını arttırma odaklı çalışmalar değildir. Temel amaç kurum ya da kişi ile ilgili kamuoyunda olumlu imaj oluşturmaktır. Planlı programlı iki yönlü iletişimdir. . Önceden planlanmış çalışmalarla sürdürülerek hedef kitle ve kurum arasında birbirlerine karşı anlayış, iyi niyet oluşturmaya çalışılır. Hedef kitle için planlanmış ikna içerikli iletişim modelidir. Halkla ilişkiler ve iletişim birbirinden bağımsız değildir. İletişimin gelişme süreciyle birlikte, sağlık sektöründeki yeri ve iletişime duyulan ihtiyaç artmış, halkla ilişkiler sağlık alanında önem kazanmıştır. Hastaların sağlık kurumlarından beklentileri, Hastanelerin karmaşık yapısı, ileri derece uzmanlaşmanın olması, halkın yetersiz bilgiye sahip olmasından doğan bilgi ihtiyacı, hastane içinde farklı unvanlarda çalışan personelin uyum içinde çalışmasını sağlamak, hasta haklarında yaşanan gelişmeler ve sağlık sektörünün gelişmesiyle ortaya çıkan rekabet sağlık alanında halkla ilişkiler faaliyetlerinin uygulanmasında etkin olmuştur. Sağlık iletişiminde temel amaç hastanın memnuniyetini sağlamaktır. Sağlık hizmeti veren kurumlar rekabetçi bir durumda, artan kalite standartları ile hedef kitesine hizmet etmenin bilinciyle hastaların memnuniyetlerini kazanma eğilimindedirler. Bunun devamında da bu sürekliliği sağlamak için, müşteri memnuniyeti çalışmalarına hem kurum içinde personeli ile hem de hasta ile olan ilişkilerde gerekli iyileştirmelere büyük yer verilmektedir. Sağlık iletişimi iki yönlü bir süreç olduğu için, iki yönlü etkileşimdir. Bu iletişimde sadece doktor hastasına hastalığının açıklanması ve tedavi süreci hakkında bilgi verilmesi olmamalıdır. İki yönlü bir kavram olarak uygulandığında, sağlık iletişimi daha geniş alanlarda yer bulur. Amaç; gelişen iletişim kanalları ve araçları kullanılarak hastaların ve sağlıklı bireylerin sağlığa karşı tutum ve davranışlarını olumlu hale getirerek sağlık ve hizmet ürünlerini tanıtmak olmalıdır. Bu çalışmada Tekirdağ İli genelindeki sağlık kurumlarına karşı, hastaların tutum ve davranışları, Halkla İlişkiler açısından ele alınıp değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Sağlık Yönetimi

Presentation ID / Sunum No = 378

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Selçuklular Zamanında Azerbaycan (1040-1090)

Prof. Dr. Haşim Şahin

Özet

Selçuklular Türklerin kurduğu en büyük dört devletten birisidir. Selçuklular'ın Azerbaycan bölgesine ilgisi devletin kuruluşundan itibaren başlamıştır. Tuğrul Bey, üvey kardeşi İbrahim Yinal'ı Azerbaycan valisi tayin etmiş, bölgenin fethinde diğer Selçuklu şehzadeleri Kutalmış ve Yakuti Bey de görev yapmışlardır. Selçuklular tarafından Azerbaycan bölgesi erken dönemden itibaren bir Türk yurdu haline getirilmiştir. İlerleyen zamanda Azerbaycan sahası Anadolu'ya ve Mezopotamya'ya yapılan seferlerde ana üs vazifesi görmüştür. Selçuklular Gürsistan'a yaptıkları seferlerde de Azerbaycan'ı üs olarak kullanmışlardır. Bölge önemini Sultan Melikşah zamanında da sürdürmüş, Muhammet Tapar devrinde bölge ekonomik ve siyasi yönden çok daha güçlü hale gelmiştir. Bu çalışmada Selçuklu Devleti'nin kuruluşundan itibaren Azerbaycan bölgesinde fetih hareketleri incelenecek, daha sonra devletin kudretli döneminde Selçuklu hakimiyetinin bölgeye yerleşmesi işlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklular, Azerbaycan, İbrahim Yinal, Kutalmış, Yakuti, Tuğrul Bey, Gence

Presentation ID / Sunum No = 379**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Sirâceddin El-Urmevî'de Bilimsel Açıklama Teorisi****Doç. Dr. Mehmet Özturan****Özet**

Sirâceddin el-Urmevî (ö. 682/1283); gerek entelektüel ilişki ağları ve diplomatik faaliyetleri, gerekse de aklî ve naklî ilimler konusunda kaleme aldığı Arapça/Farsça eserleri ile İslam düşünce geleneğine damga vurmuş önemli isimlerdendir. Azerbaycan asıllı olup, Urmiye’de doğan düşünür, döneminin ilim merkezlerinden Musul, Kahire, Şam ve Konya’da yaşamış, Anadolu Selçuklu devletinde kadılık ve başkadılık gibi bürokratik görevler üstlenmiştir. Yetiştirdiği öğrencileri aracılığıyla, Fahreddin er-Râzî’nin mantık görüşlerinin Kuzey Afrika’da yaygınlaşmasına önayak olan el-Urmevî, yine öğrencileri üzerinden Osmanlı düşüncesinin şekillenmesine de ciddi katkıda bulunmuştur. Ahmed Eflâkî’nin (ö. 761/1360) “aklî ve naklî bütün ilimlerde ikinci bir Şâfiî”, İbn Bîbî’nin (ö. 684/1285 [?]) “büyük kadı, din ve milletin meşalesi” övgüleriyle anlattıkları el-Urmevî, özellikle fakih ve mütekellim kimliği ile Fahreddin er-Râzî (ö. 606/1210) ekolünün önemli temsilcileri arasında sayılır. Fakat kendisini üne kavuşturan başlıca eserlerin içeriği hiç kuşkusuz felsefe ve mantık ağırlıklıdır. Nitekim Şerhu Âyâtî’l-Beyyinât, el-Mebâhic fî Şerhi’l-Menâhic, el-İdah fî Şerhi’l-Mûcezz, Metâliu’l-Envâr, Beyânu’l-Hak, Levâmiu’l-Metâli, Şerhu’l-İşârât ve’t-Tenbîhât gibi yapıtlarının tamamı veya bir kısmı mantık konularına ayrılmıştır. Bunlardan özellikle Metâliu’l-Envâr’ın etkileri Anadolu’dan Arap ve Acem topraklarına, Hindistan ve Kuzey Afrika’ya kadar uzanmıştır. Yüzden fazla şerh ve hâşiyeye konu olan bu eser, XIX. yüzyıla kadar medreselerde ders kitabı olarak okutulmuş ve farklı coğrafyalarda yaşayan Müslüman entelektüeller arasındaki fikrî etkileşimin ana kaynaklarından olmuştur. Bu tebliğde Urmevî’nin mantık eserlerinden hareketle İbn Sinacı bilimsel açıklama teorisine yönelik yaklaşımı ortaya koymaya çalışacak, -daha özel olarak- meşşai burhan teorisini nasıl gördüğünü değişim ve süreklilik bağlamında tartışacağım.

Anahtar Kelimeler: Burhan, Bilimsel Açıklama Teorisi, Nedensel Açıklama

Presentation ID / Sunum No = 380

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Social Climate in the Western Balkans (2018-2021)

Doç. Dr. Aliye Fatma Mataraci

Abstract

This work analyzes the results of the World Social Capital Monitor, which is a worldwide open access Social Capital Survey for citizens to better understand the social climate in their countries, for the Western Balkans; namely Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro, North Macedonia and Serbia between 2018 and 2021. The World Social Capital Monitor was developed by the Basel Institute of Commons and Economics (<http://commons.ch/>) for the United Nations (UN) Sustainable Development partnership. Within the UN framework, it is being used for promoting Sustainable Development Goals. It has been selected for the SDGs: 8 (Decent Work and Economic Growth), 10 (Reduced Inequalities), 11 (Sustainable Cities and Communities) and 16 (Peace, Justice and Strong Institutions). While all 17 SDGs depend on social goods, assessing and enhancing social goods is one of the few approaches to addressing all the 17 SDG in one. The World Social Capital Monitor consists of an open access online survey (<http://commons.ch/assessing-social-capital/>) assessing the social capital of countries around the globe (currently conducted in 50 languages in 300 cities by 2021). Timelines and comments, for eight social goods (climate, trust, measures, taxes, invest, helpfulness, friendliness, hospitality) provided by the survey, have been published annually since 2017 for each country affiliated with the World Social Capital Monitor. This work, comparing and contrasting the results of the survey among the Western Balkan Countries between 2018 and 2021, will provide a better understanding of the social climate in the region, involving the impact of the Coronavirus disease (COVID-19).

Anahtar Kelimeler: Western Balkans, Social Goods, Sdgs, Social Climate, Coronavirus Disease

Presentation ID / Sunum No = 381

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Soğuk Tedarik Zinciri: Trendler ve Teknolojiler

Prof. Dr. Mustafa Cahit Ungan

Özet

Ürünlerin arz kaynaklarından tüketim noktalarına ulaştırılması sırasında tazeliklerini kaybetmediklerinden emin olmak için gıda ve sağlık sektörleri soğuk zincirlere gereksinim duymaktadırlar. Bugünün küresel pazarında, soğuk zincire olan bağımlılık gün geçtikçe artmaktadır. Soğuk zincire olan talebin hızla artmasının sebepleri arasında uluslararası ticaretin kolaylaşması, hızlı ve daha düşük maliyetli taşımacılık, iletişim ve soğuk zincir teknolojilerinde meydana gelen gelişmeler sayılabilir. Benzer şekilde, çağımızın yaygın hastalıklarıyla birlikte insanların erken tanı ve tedavi konularında bilinçleri artmaktadır. Bundan dolayı her geçen gün biraz daha büyüyen sağlık sektöründe aşı, ilaç vb. üretim, test, taşınma ve dağıtımının pürüzsüz bir şekilde yapılması konusundaki talep gün geçtikçe artmakta bu da soğuk zincire olan talebi olumlu etkilemektedir. Diğer tedarik zincirleriyle karşılaştırıldığında soğuk zincir tedarik zinciri faaliyetlerinin belli kurallar çerçevesinde yapılması daha da kritik bir öneme sahiptir. Malların soğuk zincir kurallarına uygun olmayan bir şekilde lojistik faaliyetlerine tabi tutulması sadece insan sağlığını olumsuz etkilememekte ama aynı zamanda ürün kaybına yol açıp karlılığa da negatif etkiye bulunmaktadır. Tahminlere göre ülkemizde, uygun olmayan depo, araç ve elleçleme faaliyetleri nedeniyle soğuk zincir lojistiğinde her yıl yaklaşık yüzde 25-45 kayıp yaşanmaktadır. Sebzelerin ise yaklaşık %40'ının bozulma nedeniyle süpermarket raflarına ulaşamadığı görülmektedir. Gıda maddeleri soğuk zincirinde kırılma olduğu fark edilmez ve tüketilirse sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Benzer şekilde sıcaklığa duyarlı aşı, ilaç ve diğer medikal malzemelerin özelliklerini kaybetmeleri bunların tedavi edici olma değerini düşürmektedir. Bu nedenle soğuk zincirdeki olası kırılmaların tespit edilerek müdahale edilmesi önemlidir. Olası kırılmaların tespiti ve önlem alınması amacıyla uygun teknolojiler kullanarak soğuk tedarik zincirinin her aşamasının izlenmesi ve bunun da en düşük maliyetle yapılabilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada soğuk zincir trendleri ve kullanılan teknolojilerin genel bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tedarik Zinciri, Lojistik, Soğuk Zincir

Presentation ID / Sunum No = 382

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Son Karabağ Savaşına Kadar Ermenilerin Mezalimi

Arş. Gör. Süleyman Kekil

Özet

Kafkasya, jeopolitik, karışık ve etnik nüfus yapısı dolayısıyla eskiden beri siyasi ve askeri çatışmaların yoğun olarak yaşandığı bir bölge olmuştur. Bu bölge, dağlık coğrafi yapısı dolayısıyla hâkimiyet altına alınması zor bir özelliğe sahiptir. Ayrıca son yüzyılda enerji kaynaklarının geçiş güzergâhı oluşturması nedeniyle de büyük devletlerin ilgi odağı olmuştur. Bölgedeki gelişmeler de çevresindeki ülkeleri önemli ölçüde etkilemektedir. Azerbaycan ve Ermenistan arasında çatışmaların yaşanmasına neden olan Karabağ bölgesi, aynı zamanda Anadolu'ya geçiş kapısını oluşturmaktadır. Bu yüzden Karabağ, Anadolu'nun Kafkasya ve Türk devletleri ile irtibat kurması açısından stratejik öneme sahiptir. Yüzyıllardır Türk toprağı olan Karabağ, Birinci Dünya Savaşı yıllarından itibaren Batılı devletlerin siyasi çıkarları nedeniyle sosyal ve nüfus yapısında değişime zorlanmıştır. Özellikle Rusya, Kafkasya da takip ettiği politikaları sonucunda bölgenin nüfus yapısını değiştirmek için Ermenilerin bölgeye yerleşimini destekledi ve Ermenilerle birlikte hareket etti. Böylece nüfusu artan Ermeniler, Karabağ'da hak iddia ederek Türklere karşı işgal girişiminde bulundu. 18. Yüzyılda başlayan işgal 19. Yüzyılda daha da artmaya başladı. 1. Dünya Savaşı öncesi ve sonrasında Ermeniler, Karabağ'da Türkleri katlederek bölgeye yerleşti. SSCB'nin dağılmasından sonra da bölgede işgaller ve mezalimler devam etti. Ermenistan'ın bu bölgede egemenlik hakkı iddia etmesi sonucu gerçekleştirdiği işgal, sürekli askeri çatışmalara neden oldu. Bölge de çıkan sorunların çözülmesi bölge insanının karar ve çabalarına bağlı olsa da büyük güçlerin bölge üzerindeki ihtirasları, çözümsüzlüğü de beraberinde getirdi. Bu nedenle Kafkasya da sürekli bir siyasi istikrar sağlanamadı. Azerbaycan'ın haklı olduğu bu davada, uluslararası hukuk açısından sözde tepkiler gösterildi fakat büyük devletler, Ermenilerin işgallerine sessiz kaldı. Rusya'nın da desteğini alan Ermeniler, Karabağ'da Türk askeri birliklerine saldırmakla kalmadılar, sivil halka da saldırarak zulüm ve vahşetin her türlü yapıtılar. Azerbaycan Türklerinin yaşadığı birçok yerleşim yerleri yakılıp yıkılarak yağmalandı. Yakın tarihte Hocalı'da yapılan insanlık dışı katliam, Ermenilerin yapmış olduğu soykırımın en bariz örneği oldu. Dünyanın çeşitli coğrafyalarında meydana gelen bu ve benzeri olaylar uluslararası kamuoyu nezdinde soykırım olarak kabul edilmiştir. Karabağ'da yaşanan insanlık dışı eylemler, yakın tarihin kaynaklarına da girmiştir. . Bu çalışmada son Karabağ Savaşına kadar Ermenilerin Karabağ'da yapmış oldukları haksız işgal, Türklere yapılan katliamlar ve soykırım ele alınmıştır. Karabağ'da

Ermenilerin yapmış olduğu mezalimler, Ermeni göçleri ve Ermeni örgütlenmeleri arşiv kaynakları ile desteklenerek detaylı bir şekilde araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karabağ, Azerbaycan, Ermeniler, Türkler, Mezalim.

Presentation ID / Sunum No = 383**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Sosyal İnşaaacı Perspektiften Türkiye ve Azerbaycan İlişkilerinin Ekonomi Politikası:
Bölgesel Güç Çıpası Olasılığı****Prof. Dr. Zafer Akbaş****Özet**

Türkiye ve Azerbaycan tarihsel ve kültürel mirasa sahip ülkeler olarak politik ve ekonomik potansiyellerini birleştirebilirse tehditlerle mücadele ve fırsatlar elde etme olanağına kavuşurlar. Dünyanın kritik bölgelerinin birleşim noktasında yer alan iki aktörün ekonomik ve politik iş birliği yapması halinde önemli bir bölgesel güç merkezi doğabilecektir. Azerbaycan'ın sahip olduğu enerji kaynakları, Türkiye'nin askeri ve politik gücüyle birleşerek bir çarpan etkisi oluşturabilir ve anılan birliktelik bölgesel güç çıpasına dönüşebilir. Bu nedenle iki ülkenin kimlik ve çıkar ortaklıkları stratejik ittifakı zorunlu kılmaktadır. Sosyal inşaaacı yaklaşım, ilişkilerin kimlik ve çıkar özelinde birlikte hareket etmesi gerektiğini savunmaktadır. Devletler bu birlikteliği öncelikle sosyal olarak inşaa ederler. Bu birliktelik dış politikada somutlaşır. Kültür, normlar, çıkar gibi hususlar devletlerin ekonomik ve politik birlikteliğiyle devletleri daha güvenli, daha müreffeh ve güçlü bir ortaklığa taşır. Günümüz jeopolitik koşulları iki aktörün birlikteliğini zorunlu kılmaktadır. Rusya başta olmak üzere bölgesel ve küresel güçlere yönelik izlenecek denge politikası yanında iki aktörün ekonomi politik işbirliği iki aktörü de bölgenin “güçlü” ve “hesaba katılması zorunlu” aktörleri haline dönüştürecektir. Bu bakımdan en önemli gösterge yaklaşık otuz yıl işgal altında olan Karabağ'ın İkinci Karabağ Savaşı'yla tamamı olmasa da geri alınmasıdır. Anılan savaşta Türkiye askeri ve politik bakımdan Azerbaycan'a destek vermiş, Rusya karşıya alınmadan zafer elde edilmiştir. Bu somut birliktelik önemli kazanımlara vesile olmuştur. Çalışmada iki aktörün ekonomi politik araçları kullanmak suretiyle işbirliğine girmesinin iki aktör için de zorunlu olduğu, çıkarlarının bu birliktelikten geçtiği, geçmişten gelen kimlik ve kültür gibi özelliklerinin de bu çıkarlara hizmet edeceği savından hareket edilmekte ve İkinci Karabağ Savaşı gibi örneklerden hareketle bunun bir güç çıpası sonucunu doğuracağı savunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Dış Politika

Presentation ID / Sunum No = 384

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sosyal Medya Kullanım Yoğunluğu ve Elektronik Ağızdan Ağıza İletişimin Gösterişçi
Tüketim Üzerindeki Etkisi**

Dr. Öğr. Üyesi Şeniz Özhan

Özet

Tüm dünyada giderek artan sayıda insan, bilgi, duygu, düşünce ve ilgi alanlarını yazılı, görsel veya işitsel bir şekilde paylaşmak, birbirleriyle iletişim kurmak gibi nedenlerle sosyal medyada oldukça uzun süre vakit geçirmektedir. Çok kısa sürede insanların günlük yaşamlarının önemli bir parçası haline gelen sosyal medya, pek çok kişi ve işletme tarafından aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Sosyal medya platformlarında kişilerin geçirdiği zamanın artması, pazarlamacıların da ilgi odağı haline gelmesini sağlamıştır. Pazarlama yöneticileri bu trendi yakalayabilmek için ürün ve hizmetlerinin planlanması, tanıtımı ve dağıtımında sosyal medya platformlarını kullanmaktadır. Bu çalışmada sosyal medya kullanım yoğunluğu, elektronik ağızdan ağıza iletişim ve gösterişçi tüketimi ilişkilendiren bir model önerilmektedir. Türkiye'nin Tekirdağ ilinde yaşayan tüketicilerden toplanan veriler, yapısal eşitlik modellemesi ile analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Kullanım Yoğunluğu, Elektronik Ağızdan Ağıza İletişim, Gösterişçi Tüketim

Presentation ID / Sunum No = 385

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Sosyal Medya Tükenmişlik Ölçeği: Türk Kültürüne Uyarlama, Geçerlilik ve
Güvenilirlik Çalışması**

Doç. Dr. Servet Üztemur

Prof. Dr. Erkan Dinç

Özet

Sosyal medyanın yoğun bir biçimde kullanılmasının ve aşırı bilgi yüklemesinin bir neticesi olarak son zamanlarda “sosyal medya tükenmişliği” kavramı ortaya çıkmıştır. “Sosyal medya yorgunluğu”, “sosyal ağ yorgunluğu” ve “Facebook yorgunluğu” şeklinde de açıklanabilen bu kavram; kullanıcıların sosyal medyayı kullanırken kendilerini tükenmiş hissetme derecesi olarak tanımlanabilir. Bu araştırmanın amacı Han (2018) tarafından geliştirilen sosyal medya tükenmişlik ölçeğini Türk kültürüne uyarlayarak bu ölçeğin geçerlik ve güvenilir çalışmalarını yapmaktır. Ölçek; duygusal tükenme (3 madde), duyarsızlaşma (4 madde) ve kararsızlık (4 madde) alt boyutlarından oluşmaktadır. Duygusal tükenme, kullanıcıların emek ve zaman gibi kaynaklarının sosyal medyanın kullanımıyla tükendiğine yönelik görüşleridir. Duyarsızlaşma, tükenmişliğin bir sonucu olarak kullanıcılar ve sosyal medya arasındaki duygusal boşluğu ifade eder. Kararsızlık, sosyal medya kullanımının olumlu sonucu hakkındaki belirsizliği gösterir. Yani sosyal medya; kullanıcıların ihtiyacını tam olarak karşılayamıyorsa, kullanıcılar sosyal medyadan çıkmak veya sınırlı faydayı göz önünde bulundurarak bu platformda kalmak konusunda kararsızlık yaşayabilmektedir. Kesitsel tarama modeline göre tasarlanan araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 öğretim yılı güz döneminde üç farklı üniversitede öğrenim gören 715 öğrenci oluşturmuştur. Yapı geçerliği için orijinal ölçeğe doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve duygusal tükenme boyutunun ayrı bir boyut olarak yer almadığı ve uyum indekslerinin düşük düzeyde çıktığı görülmüştür. Bu nedenle yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçları, toplam 11 maddelik ölçeğin duyarsızlaşma ve kararsızlık adı altında iki alt boyuttan oluştuğunu ve duygusal tükenme boyutunu oluşturan maddelerin diğer boyutlarda yer aldığını ortaya koymuştur. Elde edilen yapının uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde ve güvenilirlik katsayılarının yüksek olduğu görülmüştür. Sonuçlar; Türkiye literatürü için yeni bir kavram olarak nitelendirilebilecek “sosyal medya tükenmişliği” kavramına yönelik geliştirilen ölçeğin Türk kültürüne uygun bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Tükenmişliği, Sosyal Medya Yorgunluğu, Üniversite Öğrencileri, Ölçek Uyarlama Çalışması

Presentation ID / Sunum No = 386

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Sultan II. Abdülhamid Döneminde Osmanlı İç Siyaseti ve Yönetimi (1876-1909)

Prof. Dr. Necmettin Alkan

Özet

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde tahta çıkan ve 33 yıl saltanatta kalan Sultan II. Abdülhamid'in [d.1823-ö.1861; h.1839-1861] hükümdarlık süresinde Osmanlı iç siyaseti ve yönetimi tebliğimizin başlığını teşkil ediyor. Hükümdarlığının başlarında Kanun-ı Esasi'nin ilan edilmesi ve ardından Meclis-i Mebusan'ın açılmasıyla meşrutî yönetime geçilmesiyle önemli bir yeniliğe imza atmıştır. II. Abdülhamid, başlangıçta bir Tanzimat hükümdarı gibi ikinci planda kalarak yönetimi Bâb-ı Âlî'ye bırakmıştır. Fakat ilerleyen yıllarda kademeli olarak Bâb-ı Âlî'yi tasfiye ederek yönetimin ağırlığını Yıldız Sarayı'na kendi uhdesine almıştır. Böylece devlet meşrutî yönetimden mutlakî yönetime geçmiştir. Tebliğimizde 33 yıllık Sultan Hamid yönetiminin iç siyasetinde iki özelliği üzerinde duruluyor: Birincisi, sık olarak sadrazam değiştirmesi ve ikincisi ise iç siyasette modern sivil muhalif hareketin ortaya çıkması. Bütün bunların nedenleri ve sonuçları tespit edilmeye çalışılıyor.

Anahtar Kelimeler: Sultan II. Abdülhamid, Osmanlı Devleti, Sadrazam, Bâb-i Âlî, Yıldız Sarayı

Presentation ID / Sunum No = 387

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Suriyeli Göçmenlerin Suça Eklemlenme Algısı: Kilis Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Yeliz Polat
Mehmet Şerif Çiçek

Özet

Türkiye’de Suriyeli göçmenlerin suçla ilişkilendirilmesi, önemli bir sorunsal olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada, İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı’nın Aralık 2021 verilerine göre, kayıtlı geçici koruma altındaki Suriyeli göçmenlerin il nüfusuna oranının %75,59 yani yerli nüfusa oranla en fazla olduğu Kilis’te, görev yapan kamu personelinin Suriyelileri suç ile ilişkilendirme algısı inceleme konusu yapılmıştır. Bu bağlamda, Kilis İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, Adli Tıp, Denetimli Serbestlik Müdürlüğü, İl Göç Müdürlüğü ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü (ŞÖNİM)’den uzman personelden örneklem grubu seçilmiştir. Sayılan kurumlardan 18 farklı görev ve pozisyonundaki personel ile görüşme yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmelerde, nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme sorularından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, Suriyelilerin suç ile ilişkili olduğu algısı yalnızca yerel halk tarafından değil mesleki nedenlerle Suriyeliler ile yakın ilişki içinde olan emniyet ve jandarma kolluk görevlileri dışındaki kamu personeli tarafından da geliştirdiği tespit edilmiştir. Emniyet ve jandarma kolluk personeli suç ile ilgili istatistiklere doğrudan erişebilmektedir. Başka bir ifadeyle doğrudan Suriyeli göçmen ve suç verileri hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Bu da personelin hatalı bir algı geliştirmesini engellemektedir. Bu bağlamda, özellikle kamu personelinin eldeki verileri de içeren hizmet içi eğitimlerden geçirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Göçmen, Suç, Algı.

Presentation ID / Sunum No = 388

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Şuşa Beyannamesi'nin Gelecekteki Olası Etkileri ve Bölgesel Barışa İlişkin Sunduğu Fırsatlar

Dr. Öğr. Üyesi Gökmen Kantar
Doktora Öğrencisi Durdu Mehmet Özdemir
Dr. Kürşat Acar

Özet

Azerbaycan'ın "2. Karabağ Savaşı" ile işgalden kurtarılan Şuşa kentinde, 15 Haziran 2021 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev arasında imzalanan "Şuşa Beyannamesi", Türkiye- Azerbaycan ilişkilerinde yeni bir dönüm noktası olmuştur. Her iki devletin de meclislerinde onaylanarak 3 Şubat 2022'de yürürlüğe giren bu beyanname, içeriği itibarıyla sadece iki devlet arasındaki ilişkileri müttefiklik düzeyine çıkarmakla kalmamış, ikili ilişkilerin gelecekte nasıl ilerleyeceğine yönelik bir yol haritası, bölgesel barışın, istikrarın ve refahın sağlanması noktasında önemli bazı fırsatlar ve Türk dünyasında işbirliğinin gelişmesi noktasında uygulanabilir bir model de ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda iş bu bildiri de arşiv taraması yöntemiyle belgenin içeriğine yönelik bilgiler verilecek, resmi açıklamalar, ilgili literatür ve açık kaynaklar incelenerek anlaşmanın gelecekteki olası etkileri ortaya koyulmaya çalışılacak ve özellikle bölgesel istikrarın ve barışın ortaya çıkmasında sunduğu fırsatlar belirtilecektir. Bunların yanı sıra bu beyanname ile hedeflenen amaçlara ulaşılması noktası ve beyannamenin arzulanan ölçüde pratiğe dökülebilmesi noktasında ortaya çıkabilecek olan olası engellerin tespit edilmesi de bildirinin ana hedeflerinden birini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şuşa Beyannamesi, Türkiye, Azerbaycan, 2. Karabağ Savaşı, Türkiye-Azerbaycan İlişkileri

Presentation ID / Sunum No = 389

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Şuşa'daki Tarihi Yapıların Ermeni İşgali Sırasında Uğradığı Tahribat ve Bu Tahribata
Yönelik Değerlendirmeler**

Prof. Dr. Vefa Kurban

Özet

Karabağ'ın önemli şehirlerinden olan Şuşa sanat eserleri ve kültürel yapılar açısından zengin bir şehirdir. Şehirde 200'ün üzerinde tarihi yapının olduğu belirlenmiştir. Burada İslam öncesi döneme ait yapılarla birlikte (mağara, bronz dönemine ait kurgan vd.), İslam'ın kabul edilmesi ile birlikte ortaya çıkan yeni yapılanmalar (camiler, mescitler, türbeler vd.) aynı zamanda Azerbaycan'ın bölgede yaşamış olan ünlü hanlarına, beylerine, şair, müzisyen ve aydınlarına ait olan evler, hanlar, saraylar, kervansaraylar, hastaneler ve diğer tarihi yapılar mevcuttur. Bu yapıların Ermenistan işgali öncesi Azerbaycan hükümeti ve çeşitli araştırmacılar tarafından fotoğraflanarak belgelendirildiği bilinmektedir. Söz konusu yapıların arşiv fotoğrafları ile günümüz halleri tarihi bilgilerle de örtüştürülerek zamansal değişimler net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Yaklaşık 30 yıllık işgal sürecinde bu yapılar önemli ölçüde zarar görmüş, bir kısmı yok edilirken bir kısmı da işlev değiştirmiştir. Çalışmada bu yapılar incelenmiş, arşiv görselleri ile işgal sonrası görselleri karşılaştırılarak verilen tahribat ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Yapılar, Sanat Eserleri, Kültürel Miras

Presentation ID / Sunum No = 390

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Tarım İşletmelerinde Afgan Mülteci İstihdamı: Tekirdağ İli Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Fethiye Tilbe
Prof. Dr. Ahmet Kubaş

Özet

Bu çalışmada Tekirdağ ilinde bulunan mültecilerin istihdamına ilişkin değerlendirmeler, çeşitli kamu kurum ve kuruluşları, tarım ve sanayi işletmelerinin yöneticileri ve çeşitli STK'lar ile yapılan yüz yüze görüşmelere dayanmaktadır. Elde edilen bilgi ve bulgulara göre ilde bulunan Suriyeli göçmenler ağırlıklı olarak sanayi ve hizmet sektörünün yoğun olduğu bölgelerde çalışırken, Afganistan uyruklu olan mültecilerin daha çok tarım ve hayvancılık işletmelerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Yüzyüze görüşme ve gözlem teknikleriyle elde edilen veriler, Afganistanlı mültecilerin, ağırlıklı olarak Türk kökenli oldukları ve Türkçe iletişim becerileri yüksek olduğu için, Tekirdağ ilinde bulunan hayvancılık işletmeleri tarafından sıklıkla tercih edildiklerini, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı yapan tarım işletmelerinde istihdam edilerek hayvansal üretimin her aşamasında görev aldıklarını ortaya koymaktadır. Özellikle süt sağımı ve depolanması konusunda ihtiyaç duydukları teknik bilgileri bu işletmelerde öğrenmektedirler. Sektördeki yoğun işgücü talebi, çalışma koşulları ağır olduğu için aktif nüfus tarafından tercih edilmediğinden, Afganistan kökenli mülteciler tarafından karşılanmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde, işletme sahiplerinin Afganistan kökenli mültecilere yönelik memnuniyet düzeylerinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Afgan Mülteciler, Emek Piyasaları, Tarım ve Hayvancılık İşletmeleri, Tekirdağ

Presentation ID / Sunum No = 391

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'ndeki Uluslararası Öğrencilerin Girişimcilik
Eğilimleri Üzerine Bir Çalışma**

Öğr. Gör. Nazlı Çağıl Küçüköksel
Doç. Dr. Teoman Akpınar

Özet

Joseph Schumpeter girişimciyi “yeni bir fikri veya yeni bir buluşu başarılı bir yeniliğe dönüştürme yeteneğine ve iradesine sahip olan kişi” olarak tanımlamaktadır. Girişimciliğin arka planını anlamak ve girişimci olma niteliğini taşıyan gençlerin eğilimlerini incelemek, işletme yönetimi alanındaki en önemli çalışmalardan biri haline gelmiştir. Bu amaçla çalışmada, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'ndeki uluslararası öğrencilerin girişimcilik eğilimleri incelenmeye, bir iş sahibi olma istekleri ve bu kararlarını şekillendiren faktörler tespit edilmeye çalışılmıştır. Özellikle, kâr elde etmek veya bir planı gerçekleştirmek için bir işletme kurmak söz konusu olduğunda yabancı öğrencilerin normları, inançları ve koşullarının tipik olarak yerlilerden farklı olduğu görülmüştür. Bu çalışmada, uluslararası öğrencilerin girişimcilik eğilimini oluşturmada veya engellemede etkili faktörleri tespit etmek amacıyla bir grup uluslararası öğrencinin yaklaşımları analiz edilmiştir. Bu kapsamda 107 uluslararası öğrenciye anket uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre; katılımcıların % 7,5'i ileride kendi işini kurmak istememekte, % 15,9'u bu konuda kararsız kalmakta ve % 76,6'sı kendi işini kurmak istemektedir. Kadın katılımcıların girişimcilik eğilimi erkek katılımcılardan daha yüksektir. İleride kendi işini kurmayı düşünen katılımcıların girişimcilik eğilim puanları, kendi işini kurmayı düşünmeyenlere ve kararsızlara göre daha yüksektir. Araştırmadan elde edilen veriler Statistical Package for the Social Sciences 22 programında değerlendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Likert tipi ölçekler için en uygun olan Cronbach's Alpha Katsayısı ve frekans dağılımları hesaplanmış; demografik verilerin ölçekler üzerindeki etkisini ölçmek için Mann Whitney U Testi ve Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Girişimcilik, Uluslararası Öğrenciler, Girişimcilik Eğilimi

Presentation ID / Sunum No = 392

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Telling Turkic Stories to Foster Understanding: Connecting History and Public
Diplomacy**

Dr. Işıl Acehan
Arş. Gör. Todd Fine

Abstract

Because of centuries of accumulated propaganda, publics in Europe and the United States hold many negative stereotypes of Turkic people. Traditionally, public diplomacy efforts by Turkey and other Turkic nations have focused on educating about culture and food. The scholars on this panel have explored a different approach: telling stories that show connections between Turkic countries and Western societies. These stories have included early Turkish-American immigration, Ottoman contact with the United States, and Turkish-American relations during the Cold War. Activities have included: documentary filmmaking, popular writing, media outreach, walking tours, specialized websites, local community events, published books, museum exhibitions, outreach to politicians, and the construction of monuments and memorials. In this panel, speakers will explain this approach to public diplomacy and communications, show visual examples of their efforts, and describe how they can be expanded to be more effective and include Azerbaijan. The thesis is that if North American and European publics learn how Turkic people have contributed to their own societies and been a part of their own histories, they will gain greater understanding of their commonalities and shared interests. In the United States, in particular, immigration stories are critical to public perception of foreign societies, but Turkic scholars need to advance real historical work to support effective storytelling. Other ethnic groups have been highly effective at leveraging storytelling and media for public diplomacy, and given the rich immigration and political histories of Turkic people there is no reason they should not do the same.

Anahtar Kelimeler: Türkiye; Azerbaijan; Public Diplomacy; United States; Turkic; Turkish-American Relations; Ottoman; Europe

Presentation ID / Sunum No = 393

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Temel Bileşenler Analizi ile Azerbaycan’da Bölgelerin Sosyoekonomik Gelişmişlik
Sıralaması**

Doç. Dr. Emine Demet Ekinci Hamamcı

Özet

Azerbaycan hızla büyüyen, güçlü ve dinamik ekonomisi ile günümüz dünya ekonomisinin önemli oyuncularından biri olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte Azerbaycan’da bölgeler arasında ciddi sosyoekonomik gelişmişlik farklılıkları yaşanmaktadır. Tüm bölgeler arasında Başkent Bakü’yü kapsayan Abşeron Bölgesi ülkenin en gelişmiş bölgesi konumunda yer almaktadır. Söz konusu bölge tarihsel süreçten getirdiği üstünlüğünü Sovyet Rusya’nın dağılması sonrası da korumuş ve yabancı sermaye akımlarının merkezi olmuştur. Bu durum ise gerek fiziki gerekse beşeri sermayenin Abşeron bölgesine yığılmasına yol açarak bölgeler arasındaki sosyoekonomik gelişmişlik uçurumunu daha da artırmıştır. Bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarının ciddi boyutlara ulaşması farklı sosyoekonomik problemlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilmektedir. Örneğin, iktisat literatürüne göre hızla gelişen bölgelerde artan nüfus ile çarpık kentleşme, kamu hizmetlerinin yetersiz kalması, suç oranlarının artması vb. problemler ortaya çıkabilirken geri kalmış bölgelerde ise beşeri ve fiziki sermaye kaybı, yüksek işsizlik vb. problemler oluşabilmektedir. Bu çalışmada Azerbaycan’da ekonomik bölge tanımına göre 11 alt bölgenin sosyoekonomik gelişmişlik endeksini belirlemek amaçlanmaktadır. Böylece bölgelerin mevcut sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi göreceli olarak tespit edilerek ileriye dönük uygulanacak bölgesel kalkınma politikalarına ışık tutmak hedeflenmektedir. Çalışmada çok değişkenli analiz yöntemlerinden Temel Bileşenler Analizi (TBA) kullanılmaktadır. TBA gerek değişkenler arasındaki bağımlılık yapısını yok etmesi gerekse değişkenleri daha az boyuta indirgemesiyle araştırmacıya önemli kolaylık sağlayan bir yöntemdir. Böylece bu yöntem ile çalışmada 11 ekonomik bölgeye ait farklı sosyoekonomik göstergeler ele alınarak gelişmişlik dereceleri birbirine yakın olan bölgeleri görmek ve yorum yapmak mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bölgesel Kalkınma, Sosyoekonomik Gelişme, Temel Bileşenler Analizi

Presentation ID / Sunum No = 394

Oral Presentation / Sözlü Sunum

The Effects of Managerial Hubris On Workplace Incivility

Doç. Dr. Yener Pazarcık

Prof. Dr. Pelin Kanten

Abstract

The term hubris refers to the tendency of individuals to overestimate their abilities and point out an extreme of confidence about being perfect at work roles (Picone et al., 2021:346). In other words, hubris described behavior in which a manager has a powerful individual who have excessive pride, certain self-efficacy and self-confidence that lead to treat others with disregard, disrespect, and arrogance (Claxton et al., 2015: 59). However, hubris associated with acquisition of significant power, invulnerable to take an advice and criticism of others (Sadler-Smith et al., 2017: 531). Therefore, hubristic characteristics such as overconfidence, overambition, and disregard an advice and criticism, sense of power lead managers tend to exhibit unethical behaviors (Asad and Sadler-Smith, 2020: 50). Accordingly, it can be said that due to the mentioned hubristic characteristics of managers may have expected to emerge both positive and negative consequences in the organizational life (Çiftçi, 2020: 6). In literature, it is suggested that managerial hubris encourages to overestimate managers own problem-solving capabilities and lead them to risky initiatives (Li and Tang, 2010: 45-46). Moreover, it is expected that managerial hubris has the potential to demolish organizations and threaten well-being of individuals in the long term (Sadler-Smith et al., 2017: 525). In addition, form the dark side of managerial hubris, it is asserted that due to these managers prone to take high risk, may have easily engage unethical behaviors (Zeitoun et al., 2019: 4). Consequently, managerial hubris has positive correlations with undesirable outcomes and maladaptive workplace attitudes such as aggression, loafing, incivility etc. In literature, researchers suggested that managerial hubris has a positive effect on risky and unethical behaviors and unfavorable conditions in the working area. On the other hand, it is emphasized managerial hubris has a negative effect on the job satisfaction, motivation, and psychological well-being of employees. In this context, it is possible to express managers who have a hubris syndrome more tend to engage negative attitudes such as workplace incivility. Therefore, the purpose of this study is to investigate the effects of managerial hubris on workplace incivility. For research, survey method has been used for data collection from the first, middle and high-level managers who work as an academicians and administrative staff in the universities. In this respect, data obtained from employees have been evaluated by the exploratory and confirmatory factor analysis and structural equation modelling.

Anahtar Kelimeler: Managerial Hubris, Hubris Syndrome, Workplace Incivility

Presentation ID / Sunum No = 395

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**The Impact of Environmental Plans On the Spatial Development of Cities: the Case of
Tekirdağ, Turkey**

Prof. Dr. Rasim Yılmaz

Abstract

Although the industrial revolution has brought enormous improvements in the living standards of industrialized and industrializing countries, it has also led to an environmental damage and a rapid increase in carbon dioxide emissions, which are regarded as the main driver of global climate change. A similar situation occurred in the city of Tekirdağ, Turkey. Although the unplanned and uncontrolled industrialization in Tekirdağ increased the rank of Tekirdağ from 23rd in 1973 to the 10th place in 2013 in the development ranking among the provinces in Turkey, industrialization and industrial facilities with high environmental impacts brought many environmental problems and started to pose a great threat in terms of environmental sustainability in Tekirdağ. Especially after the 2008 global financial crisis, environmental sensitivity has gained an international dimension. It has been envisaged at the governmental level that the current production order in the world is unsustainable since it has led to an increase in water scarcity, resource bottlenecks, air and water pollution, climate change and irreversible loss of biodiversity. In a similar vein, upon the pollution in Tekirdağ and its surrounding received governmental attention, the Ergene River Basin Environmental Management Master Plan was prepared in 2008 and 1/100000-scaled the Thrace Sub-Region Ergene Basin Environmental Plan was prepared in 2009 and was approved on 24.08.2009. Various attempts to establish new industrial areas in Tekirdağ are subject to court decisions. The plaintiff parties base their arguments on Environmental Plans. After examining the history of environmental plans on Tekirdağ and the effects of environmental plans on Tekirdağ's industrial structure, this study analyzes court decisions on the creation of new industrial areas in Tekirdağ.

Anahtar Kelimeler: Spatial Development of Cities, Environmental Plans, Environmental Law

Presentation ID / Sunum No = 396

Oral Presentation / Sözlü Sunum

The Impact of Human Capital On Sustainable Growth - the Case of Republic of North Macedonia and Azerbaijan Republic -

Prof. Dr. Violeta Madzova

Abstract

Abstract: The sustainable economic growth of a country is not only about better performance and continuous increased production of the outputs, but as well as about providing committed and continuous investments in the population's human capital who will enable higher productivity. North Macedonia and Azerbaijan are the two geographically distant countries with different historical background, different size in terms of space and population as well as economic growth pattern, but according to the recently involved Human Capital Index, they share the same level of human capital, the factor so much important for the further prosperity of the two countries. This paper aims to analyze the relationship and impact of the human capital on GDP real growth, as well as impact on more sophisticated wellbeing indicators such as Green GDP growth and population's standard of living and inequality in both Republic of North Macedonia and Republic of Azerbaijan. For that purpose, several basic Human Capital indicators are selected, analysing their relationship and impact on dependent variables, such as: Real GDP growth rate and Green GDP growth rate as well as Human Development Index as indicator for standard of living and GINI coefficient measuring population's income inequality. Using the annual data for the time span 2007-2019, two models have been conducted: Granger causality test - in order to analyse the casual relationship among the Human Capital indicators and the respondent variables, as well as Forecasting analysis to predict the behaviour of all involved indicators in the next 5 years for both observed countries .

Anahtar Kelimeler: Key Words: Human Capital Index, Gdp Growth, Green Gdp, Standard of Living, Inequality, Granger Causality Test.

Presentation ID / Sunum No = 397

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**The Long-Run Analysis of the Association Between Suicide and Macroeconomic
Variables: the Case of the Turkic Republics**

Prof. Dr. Rasim Yılmaz

Abstract

This study examines the long-run relationship between suicide and selected three macroeconomic variables (namely inflation, unemployment, and per capita GDP) for the Turkic republic countries of the former Soviet Union by using an unbalanced data set covering the years from 1990 to 2017. It is hypothesized that while inflation level and unemployment level stimulate suicide and intentional self-harm in the Turkic republic countries, per capita income level alleviates suicide and intentional self-harm in the Turkic republic countries. Panel test and estimation approaches are employed to reveal the long-run association among suicide, inflation, per capita income and unemployment series whereby the most conventional cross-sectional dependency tests, panel unit root tests, and panel cointegration tests are implemented. Estimation results indicate that there is a statistically significant cross-country long run association between suicides and unemployment rate for the Turkic republic countries. In regard to country-specific estimations, results of the study indicates that one percent jump in inflation rate is associated with an increase in suicide rate by 0.0274%, 0.0218%, 0.0352%, and 0.0168% in Kazakhstan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Uzbekistan respectively; one percent increase in per capita GDP is related with a drop in suicide rate by 0.1172%, 0.2055%, and 0.09% in Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Uzbekistan respectively; and one percent jump in inflation rate is correlated with an increase in suicide rate by 0.0274%, 0.0218%, 0.0352%, and 0.0168% in Kazakhstan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Uzbekistan respectively.

Anahtar Kelimeler: Suicides; Unemployment; İnflation; Income Per Capita; Economic Crisis; Turkic Republics of the Former Soviet Union

Presentation ID / Sunum No = 398

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**The Relationship Between Motivation for Achievement, Self-Esteem and Success in
Teaching to Adolescent Students**

Prof. Dr. Musa Musai

Prof. Dr. Qufli Osmani

Dr. Fariz Farizi

Abstract

This paper focuses on the great importance of motivation and self-esteem as internal forces that drive the learner to succeed in learning. Motivation is represented by forces acting on or within a person and forcing it to behave in a certain, purpose-oriented manner. The purpose of this paper is to determine the relationship between motivation for achievement, self-esteem and success in teaching to adolescent students. The methodology used in this paper is quantitative, whereby through the use of structured questionnaires, 253 students from the high schools of the Municipality of Tetovo were surveyed. They self-reported on the degree of motivation for achievement, internal, external motivation, demotivation and self-esteem. The study hypothesized that there was a relationship between motivation for achievement, self-esteem and success in adolescents, and also found that there was a positive correlation between intrinsic, extrinsic motivation, and success in teaching. No statistically significant differences were found in the motive for achievement and self-esteem in the context of gender, place of residence, nor between semimaturants and graduates

Anahtar Kelimeler: Motivation for Achievement, İtrinsic Motivation, Extrinsic Motivation, Self-Esteem, Success in Lessons

Presentation ID / Sunum No = 399

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**The Struggle of the Ukrainians and Azerbaijanians Against the Moscovia-Russian
Aggression: a Retrospective Review**

Prof. Dr. Ferhad Turanly

Abstract

This study is an analysis of specific historical events related to struggling of the Ukrainians and Azerbaijanians for their own freedom and for the independence of their native lands, as well as for saving their national cultural legacy. Particularly, a retrospective comparativistic review has been made of the national-liberation events, which were accompanied with military conflicts that occurred resulting from an aggressive foreign policy of the Moscovia State. The focus is on the chronology of the events that started yet in the Middle Age with the rising of the Azerbaijanians headed by Babek Gjurrami against the occupational invasion of the Abbasid Khalifate onto the territory of Azerbaijan in the 9th century A.D., and with the struggle of the Ukrainians during the reining of the Prince Ihor, as well as during the reining of the Prince Yaroslav the Wise against the Bysentine Empire and against the Pechenegi Khaganate between the 10th and 11th A.D. A noticeable place in the history of the development of the national and cultural identity of the Azerbaijanian nation belongs to the Turkic Sefevîd State, while that one for the Ukrainian nation is taken by the Hetman Ukraine. The paper is about a long-lasting character of the invasive policy of the Moscovia State in relation of the Ukrainian and Azerbaijanian lands, so as to occupy their national territories, and also the national and cultural as well as material values that were accompanied by serious cruelty and violence. One of the negative consequences of such a policy was signing by Moscovia in the 19th century of such “peaceful” treaties, as Guelistan and Turkmenchai Treaties, concluded with the Russian Empire and Iran, that resulted in the division of the territory of Azerbaijan into two parts – the Southern Azerbaijan and Northern Azerbaijan. That was followed by the occupation by Armenian terroristic detachments of the historical Karabakh areas, which had always belonged to Azerbaijan. Concerning this point, our study also related to the 44-Days War that ended in the victory of the Azerbaijanian Troops over the Armenian Armed Forces which were supported by the Russian Federation. In the context of the above said topic there is also stated that nowadays on the agenda of the international policy the problem for discussing it urgently is the invasion on the 24 February 2022 of the Russian Federation Army into Ukraine, the invasion having been outrageously cruel and violent, and which is threatening the global safety.

Anahtar Kelimeler: History, Struggle, Policy, Moscovia-Russain Aggression, Invasion, Ukraine, Azerbaijan, War, Safety

Presentation ID / Sunum No = 400**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Toplumsal Cinsiyet ve Aktif Yurttaşlık****Prof. Dr. Sedat Yazıcı****Özet**

Yurttaşlık anlayışının gelişimi tarihsel olarak erkek ve kadın cinsiyetiyle ilişkili olmuştur. Her şeyden önce sivil ve siyasi hakların gelişimi yurttaşlık kavramının kimlik ve hukuksal boyutlarında toplumsal cinsiyet ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Öte yandan, Avrupa Birliği yurttaşlık anlayışının temelinde yer alan aktif yurttaşlık konusunda son yirmi yıldır kapsamlı çalışmalar yürütülmektedir. Uygulamalı çalışmalar yurttaşlık aktif katılımı konusunda toplumsal sınıflar, meslek, cinsiyet ve politik görüş gibi değişkenlerin etkili olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada aktif yurttaşlık ile toplumsal cinsiyet arasındaki ilişkiyi kuramsal ve olgusal temelde incelenecektir. Kuramsal açıdan değerlendirmek gerekirse, aktif yurttaşlık davranışlarının ağırlıklı olarak kamusal alandaki eylemleri içermesi ve kadınların erkeklere oranla zamanlarının önemli bir kısmını kamusal alandan ziyade özel alanda geçirmesi yurttaşlık katılımı açısından daha az aktif olmalarına sebep olabilmektedir. Geleneksel cinsiyet rollerine yönelik farklılıklar da aktif yurttaşlık konusunda farklılıklar ortaya çıkarmaktadır. Eğitim konusundaki farklılıklar da doğrudan veya aracı rol olarak aktif yurttaşlık davranışlarına etki eden bir başka unsurdur. Çalışmada, Aktif Yurttaşlık Ölçme Aracı (AYÖA) ile elde ettiğimiz bulgulara cinsiyete göre puan dağılımlarının ortalamaları ve t testi sonucu elde edilen p değerleri verilmiştir. Buna göre Bilgi boyutunun alt boyutu olan medya takibinde TV, Radyo ve gazete takibi sorularına verilen puan ortalamaları arasında cinsiyetlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gözlenmiştir. Her üç değişkede erkekler daha yüksek puan ortalamalarına sahiptir. İnternet durumu için cinsiyetler arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bilgi ve farkındalık değişkeninde cinsiyete göre anlamlı farklılık olup erkeklerin daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür. Değer boyutunun alt boyutlarında cinsiyetlere göre farklılık görülmezken Beceri ve Katılım alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Tüm alt boyutlarda erkek katılımcılar kadın katılımcılara göre anlamlı derecede daha yüksek puan ortalamasına sahiptir. Bu bulgular aktif yurttaşlık konusunda cinsiyete göre farklılık olduğu, erkek katılımcıların birçok alt boyutta daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yurttaşlık, Aktif Yurttaşlık, Toplumsal Cinsiyet

Presentation ID / Sunum No = 401**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Triz (Theory of Inventive Problem Solving) Metodolojisinin Yönetim Alanına
Uygulanması ve Bir Model Yaklaşımı****Prof. Dr. Alı B. Kutvan****Özet**

1. Giriş: Bu çalışmanın amacı, TRIZ metodolojisi ile günümüzün yöneticileri için yaratıcı bir rehber oluşturmaktır. TRIZ, ilk olarak teknoloji ve mühendislikte başlatılan ancak son birkaç on yılda işletme ve yönetim problemlerine kadar genişlemeye başlayan bir problem çözme, analiz ve tahmin araç setidir. İlk kez 1960'larda Teknoloji ve Mühendislik Matrisi olarak Altshuller tarafından geliştirilirken TRIZ metodolojisi çeşitli konularda da kullanılmıştır. Onlardan bazıları aşağıdakilerdir: • TRIZ ve Politika (Klementyev ve Faer, 1999) • Örneklerle 40 Yaratıcı (İşletme) İlkeleri (Mann ve Domb, 1999) • Yaratıcı Düşünceye Yönetimin Tepkisi - (TRIZ) Kamuoyunda Ulaştırma Acentesi (Skrupskis ve Ungvari, 2000) • TRIZ Beyond Technology: TRIZ'i uygulama teorisi ve pratiği teknik olmayan alanlar (Zlotin, Zusman, Kaplan, Visnepolschi, proseanic, malkin, 2001) • Sosyal Örneklerle 40 Yaratıcı İlke. (Terniko, 2001) • Ticari Çelişkilerin Üstesinden Gelmek İçin TRIZ Kullanımı: Karlı E-Ticaret. (Mann ve Domb 2001) • TRIZ tabanlı İnovasyon Prensipleri ve bir Problem Çözme Süreci, İş ve yönetim. (Ruchti ve Livotov, 2001) • Evren operasyonları yönetimindeki uygulamalarla birlikte 40 yaratıcı ilke. (Filkovsky, 2003) • Hizmet operasyonları yönetimindeki uygulamalarla birlikte 40 yaratıcı ilke. (Zhang, Chai, Tan, 2003) • Altı Sigma metodolojisini güçlendirmek için Yaratıcı Problem Çözme Teorisi (Kermani, 2003) • Kalite Yönetiminde 40 Yaratıcı İlke (Retseptor, 2003) • TRIZ'in 40 yaratıcı ilkesi Finansla uygulandı. (Dourson, 2004) • Pazarlama, Satış ve Reklamcılıkta 40 Yaratıcı İlke (Retseptor, 2005) • TRIZ Kullanılarak Ürün ve Süreçte Maliyet Nasıl Düşürülür (Domb ve Kling, 2006) • Tedarik zincirinde uygulanan yaratıcı problem çözme teorisi (TRIZ), petrokimya projelerinin yönetimi (Movarrei ve Vessal, 2007) • TRIZ metodolojisi aracılığıyla hizmet kalitesinde sistematik iyileştirme: keşif çalışması (Su, Lian, Chiang, 2008) 2. Kısa TRIZ Tarihi: 1946'da Genrich Saluovich Altshuller (1926-1998) buluş, problem çözme teorisi araştırma çalışmalarına başladı. O sıralarda Altshuller, eski Sovyetler Birliği Hazar Deniz Kuvvetleri Patent Ofisi'nde çalışıyordu. G.Altshuller 1931-ci yılda 6 yaşındayken ailesi ile birlikte Taşkent'ten Bakü'ye taşınmış ve 1990-cı yıla kadar burada yaşamış ve Azerbaycan Endüstri Üniversitesi'nden, şimdiki Azerbaycan Devlet Petrol ve Sanayi Üniversitesi'nden mezun olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Triz, İnovasyon, Yönetim, Organizasyon Geliştirme, İnovasyon Yönetimi

Presentation ID / Sunum No = 402

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Tüketicilerin Menşei Ülke İmajı ve Tüketici Etnosentrizmine Yönelik Tutumlarının
Belirlenmesi: Türkiye-Azerbaycan Karşılaştırması**

**Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Said Köse
Elcan İsmaylov**

Özet

Tüketici etnosentrizmi, tüketicilerin kendi ülkelerine duydukları sadakat nedeniyle yerli şirketler tarafından pazara sunulan mal ve hizmetlerin öncelikli olarak tercih edilmesidir. Yerli ürünlere karşı gelişen bu sadakat, yabancı ürünlere karşı da olumsuz tutumlara yol açabilir. Ayrıca yapılan çalışmalar menşei ülke imajının ürüne yönelik tutum ve satın alma niyeti üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde hem tüketici etnosentrizmi hem de menşei ülke imajı tüketicilerin bir ürün veya markaya karşı olan algıları, tutumları ve satın alma niyetleri üzerinde etkili olmaktadır. Bu çalışmanın amacı; Türkiye ve Azerbaycan’da yaşayan tüketicilerin menşei ülke imajı ve tüketici etnosentrizmine yönelik tutumlarını belirlemek ve her iki toplum arasındaki farklılıkları incelemektir. Araştırma bağlamında “kolayda örneklem” yöntemiyle belirlenen 414 gönüllü katılımcı üzerinde anket uygulanmıştır. Farklılıkların tespiti amacıyla T-Testi ve ANOVA analizlerinden yararlanılmıştır. Bulgular Türkiye’de ve Azerbaycan’da yaşayan tüketicilerin etnosentrizm ve menşei ülke imajına yönelik tutumları arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermektedir. Ayrıca demografik özelliklere göre de farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Menşei Ülke İmajı, Tüketici Etnosentrizmi, Tüketici Davranışı

Presentation ID / Sunum No = 403

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Tüketicinin Otokontrolü: Gönüllü Sadelik

Dr. Öğr. Üyesi Emine Pınar Saygın

Özet

Gönüllü sadelik, bireyin baskı ve zorlama olmaksızın tamamen kendi isteği doğrultusunda daha sade ve yalın bir hayata geçmeyi tercih etmesidir. Hayat zıtların çarpışmalarıyla oluşan süreç sarmallarından oluşmaktadır. Bir akım hızla yükselirken mutlaka onun ussal bir anti tezi pusuda zirveden düşüşünü bekler. Tüketicinin son yıllarda hızla arttığı bilinen bir gerçektir. Fazla tüketimin somut ve soyut atıklarını artık ne dünya ne de ruhlar taşıyamamaktadır. Bu noktada çılgınca tüketimin antitezi olan gönüllü sadelik, bilinçli tüketicilerin daha fazla rağbet ettiği bir kavram olmaya başlamıştır. Üretilen ürün miktar ve çeşitliliği arttıkça, konfor sağladığı ölçüde insanları tüketime bağımlı hale getirmektedir. Bu bağımlılığı fark edip daha sorumlu bir yaşama geçmek isteyen özgür bireylerin attığı adımlar gönüllü sadelik yönünde olmaktadır. Gönüllü sadelik tercihinde bahsedilen konu tüketmeme değil; daha yalın, daha disipline ve sürdürülebilir tüketim seçeneklerine yönelmektir. Gönüllü sadelik ekonomik krizler sonrası oluşan mecburi bir daralma ya da sadece çevre bilinciyle hareket etme değildir. Çoğunlukla sanılanın aksine fakir bir yaşam şeklini seçmek de değildir. Gönüllü sadelik bunların hepsinin üstünde bir felsefe, bir yaşam biçimidir. Yalın yaşamayı seçip tüketimi azaltmanın altında yatan manevi ağırlıklardan sıyrılma duygusudur. Esasen tüketicideki içsel dönüşümün bir çıktısı olan kavram bu nedenle yüzeysel ve geçici bir durum olarak sınıflandırılmaz. Endüstrileşen toplumun tüketim fazlalıklarının sonuçlarının ağırlığı karşısında; maddi ve manevi bir içe dönüşü ifade eden gönüllü sadelik kavramı bir çözüm önerisi olabilir.

Anahtar Kelimeler: Gönüllü Sadelik, Sürdürülebilir Tüketim, Bilinçli Tüketici

Presentation ID / Sunum No = 404**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Turan'ın Kilidi Azerbaycan Anahtarı Kıbrıs Garantörü Türkiye****Doç. Dr. Ergenekon Savrun****Özet**

Azerbaycan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C.) Türk dünyasının ayrılmaz iki parçası ve dünya jeopolitiğinde büyük öneme sahip iki Türk devleti ve coğrafyasıdır. Bilindiği gibi Azerbaycan 1990'ların başından bu yana Rus destekli Ermenistan güçleri tarafından katliamlara maruz kalarak işgal edilen vatan toprağı Karabağı'ı 2020'de 44 günlük bir savaşın ardından kesin ve net bir zaferle azadlığına kavuşturmuştur. Azerbaycan'ın jeopolitik konumu ise doğuda Hazar Denizi, batıda Türkiye ile olan sınırı Kafkasya bölgesinin merkezinde adeta doğal bir köprüdür. Kadim Türk tarihi ve kültürünün eşsiz özellik ve güzelliklerini geçmişinde ve insanlarında barındırması da Türk dünyası açısından Azerbaycan'ı yine müstesna bir yere koymaktadır. K.K.T.C. ise Türklerin kurduğu en son çağdaş devlettir. Tıpkı Azerbaycan gibi geçmiş büyük istiklal mücadelesi ile doludur. K.K.T.C.'nin ya da Kıbrıs adasının Doğu Akdeniz'deki coğrafi konumu tıpkı Azerbaycan'ın konumu gibi çok önemli bir yerdedir. Anavatan Türkiye'ye yakınlığının yanı sıra güneyde Süveyş Kanalı, doğuda Orta Doğu'ya olan yakın ve merkezi konumu Kıbrıs'ı vazgeçilmez bir jeopolitik ve jeostratejik bir konuma oturtmuştur. İki bölgenin ortak özelliğı ise tarih boyunca dönemin egemen güçlerinin hakim olmak isteğı bölgeler olmasıdır ancak unutulmamalıdır ki iki bölge de Türklerin vatani sayılmaktadır. Ayrıca Soğuk Savaşın 1991'de resmen sona ermesinin ardından değışen dünya düzeni 11 Eylül 2001 İkiz Kuleler saldırısından sonra yeniden tasarlanmak istenmiştir. Orta Doğu'daki işgaller ve Arap Baharı ile dünya dengelerinin değışmesinin en belirgin örneğı ise günümüzde cereyan eden Ukrayna-Rusya savaşıdır. Görülmektedir ki bu durum tıpkı Soğuk Savaş dönemine benzer siyasi durumları farklı eksenlerde yeniden canlandıracaktır. Türk dünyası içinse Sovyet dönemine benzer esaret veya güdüm asla kabul edilemez, tek çıkış yolu ise Türkiye'nin garantörlüğünde bağımsız mevcut Türk Devletlerinin her alanda geliştirecekleri iş birliğidir. Azerbaycan ve K.K.T.C. ise Türk dünyasının kavuşması ve dünyaya açılmasının en önemli kilit noktalarıdır. Bu çalışmada ise iki devletin tarihsel mücadelesi ve gelecek dönemlerde olası stratejik hedeflerini ele almak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, K.K.T.C., Türkiye, Turan

Presentation ID / Sunum No = 405

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Turizm Sektöründeki Konaklama İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma: Didim Örneği

**Doç. Dr. Ayhan Karakaş
Erdoğan Kavaklı**

Özet

Didim’de faaliyet gösteren konaklama işletmelerinin günümüz koşullarında yaşadığı sorunları ve eksiklikleri kapsayan on konaklama işletmesinde araştırma yapılmıştır. Araştırma derinlemesine görüşme metodu kullanılarak yapılmıştır. İşletme yöneticilerinin verdiği cevaplar incelenmiş ve gerekli çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırma bulgularının, işletme sahiplerine, sektör üzerinde yaşanan sorunlara ve sektör ile alakalı diğer kuruluşların önemleri hakkında önemli ipuçları sağlayacağı düşünülmüştür. Konaklama İşletmelerinde turizm faaliyetleri dahilinde sağlanan döviz girişlerinin ödemeler bilançosu üzerinde yarattığı etki ve yerel ekonomide yarattığı etkinin bölgede yaşayan tüm ekonomik birimlerin bu bağlamda toplam gelirlerinin arttığı görülmüştür. Didim yerelinde turizmin en önemli gelir kaynaklarından biri konaklama işletmeleridir. Çalışmada tümdengelim yöntemi kullanılmış ve literatür taramaları yapılarak, istatistiksel bilgiler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konaklama Sektörü, Konaklama İşletmeleri, Konaklama İşletmeciliği, Didim, Turizm

Presentation ID / Sunum No = 406

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türk Devletlerinin Mevcut Askeri İmkan Kabiliyetleri, Azerbaycan Ordu Kuruculuğu,
Demir Yumruk, Zafer ve Alınması Gereken Tedbirler**

Araştırmacı Yücel Karauz

Özet

Bir ülkenin dünyadaki diğer ülkeler ile mukayese edilmesi milli güç unsurları dediğimiz; siyasi, askeri, ekonomik, demografik, coğrafi bilim ve teknoloji, psiko sosyal ve kültürel güçlerin toplamından oluşur. Bu güçlerin içinde devletin ve milletin devamlılığını sağlayacak en belirgin unsur askeri güçtür. Askeri güç bugün itibarıyla başlıca mevcut ordu gücü ve savunma sanayinin millilik ve yerlilik oranı ile değerlendirilmelidir. Tarih boyunca Türk devletlerinin varlığının devamlılığı güçlü ordu bulundurmak sayesinde sağlanmıştır. Sovyetler birliğinin 1991 yılından itibaren dağılması sonucunda diğer devletlerle birlikte Türk devletleri de bağımsızlıklarını kazanmışlardır. Sovyetlerin uyguladığı politikalar sonucu hiçbir Türk devletinin milli ordusu ve savunma sanayi kendine yeterli bir durumda değildi ve nerdeyse yok denecek durumdaydı. 1991 yılından itibaren bu bağımsızlığını kazanan devletler kendi milli güvenlikleri sağlamak için diğer milli güç unsurları ile beraber askeri güçlerini geliştirmek ve modernize etmeye çalıştılar. Bunu Nato, KGO gibi siyasi ve askeri kuruluşlara üye olarak veya çeşitli seviyelerde ilişki kurarak, askeri eğitim öğretim faaliyetlerini kurarak ve geliştirerek ve silah sistemlerini alım veya kendi imkanları ile geliştirerek yapmaya çalıştılar. Türkiye Cumhuriyeti de bağımsızlıklarını kazandıkları ilk günden itibaren bu devletler ile askeri eğitim ve işbirliği anlaşmaları imzalayarak, savunma sanayinde ilişkileri geliştirmeye çalışarak katkı vermeye gayret göstermiştir. Bu ilişkiler dede büyük mesafeler kaydedilmiştir. Anılan devletler, Türkiye'nin dışındaki devletlerle de ilişkiler geliştirerek bugün 1991 yılındaki sıfır seviyesinden büyük ilerlemeler kaydederek yapılan sıralamalarda üst sıralara çıkmışlardır. Bugün dünyada ordularını güç sıralamasını yaklaşık 60-70 veriye dayalı olarak yapan Global Firepower vb. kuruluşlar mevcuttur. Bu verilerde büyük oranda gerçekleri ortaya koymaktadır. Gelecek dönemde askeri eğitim işbirliği faaliyetleri sürekli geliştirilmeli, ortak savunma sanayi konsepti ortaya konularak ürünler geliştirilmelidir. Bu bağlamda bir millet iki devlet felsefesi ile ortaya konan Türkiye Azerbaycan ilişkileri ve Sıfırdan modern bir ordu yaratarak topraklarını azad eden Azerbaycan ordusu rol model olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Nato,

Presentation ID / Sunum No = 407

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dışışleri Bakanlığı Arşivindeki Belgelere Göre Ermenistan’a Ermeni Göçleri

Prof. Dr. Nedim İpek

Özet

Rusya 19. Yüzyılda güneye doğru yayılırken izlediğı yöntemlerden birisi de işgal ettiği toprakların nüfus yapısını değıştirmek olmuştur. Bu siyaseti Güney Kafkasya’da da takip etmiştir. 1826- 1829 yılları arasında gerçekleşen İran ve Türk savaşları ile Rusya işgal ettiği sahadaki Ermenileri Kafkasya’ya göçürecektir. 1829’a kadar Revan havalisine yaklaşık 150 bin Ermeni göçürölüp yerleştirilmiştir. Bölgeye yönelik Ermeni göçleri Kırım Savaşı ve 93 Savaşı esnasında da devam etmiştir. İskan faaliyetleri sonucu 1897’de Revan’daki nüfusun %56’sı Ermeni’dir. Ermenistan Rusya’nın desteğı ile 20. Yüzyılın başlarından itibaren dışarıdaki Ermenileri vatana göç projesiyle toplamaya çalıştı. Bu proje çerçevesinde 1920- 1950 yılları arasında Ermeniler dışarıdan içeriye, Türkler içeriden dışarıya göç ettirildiler. Bu çalışmada Türk Dışışleri Arşivi’ndeki belgelere göre söz konusu göçler tespit edilip değıerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ermenistan, Göç,

Presentation ID / Sunum No = 408

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dünyasında Enerji Entegrasyonu

Doç. Dr. Mustafa Özalp

Özet

2000’li yılların başından itibaren dünya ekonomisinin ağırlık merkezi Atlantik’ten, Asya Pasifik bölgesine kaymaya başlamıştır. Günümüzde ise Asya Pasifik bölgesinin en büyük ekonomisi 1,5 milyar nüfusu ile Çin’dir. Sürdürülebilir büyüme ve kalkınmanın temel girdisi enerjidir. Bu kapsamda dünyada enerji üretimi (3.381 Mtoe), tüketimi (2.749) ve ithalatı (799) bakımından son yıllarda hep 1. sıralamada yer alan Çin, tedarik ettiği enerjinin yaklaşık yarısından fazlasını Doğu Türkistan başta olmak üzere Türk Cumhuriyetlerinden karşılamaktadır. Benzer bir durum küresel ve bölgesel bir güç olan Rusya için de geçerlidir. Sovyetler Birliği’nden kalma boru hatlarıyla Türk Cumhuriyetlerinin enerji rezervlerinin önemli bir kısmı, Moskova’ya ihraç edilmektedir. Rusya tekrar üzerine fiyat koyarak Türkiye ve Avrupa ülkelerine pazarlamaktadır. Bin yıla aşkın bir süredir Türkistan bölgesi, özellikle Rusya ve Çin tarafından sömürülmekte olduğu gibi bu ülkeler, bölgeyi ekonomik anlamda arka bahçeleri olarak görmektedirler. Dünyadaki güç değişim dalgaları ele alındığında, ABD’nin gücü özellikle Orta Asya’da giderek zayıflamaktadır. Buna karşın Çin ve Rusya’nın gücü, Türkistan coğrafyası başta olmak üzere dünyada giderek artmaktadır. Fakat bu iki süper gücün çıkarları Sibirya, Arktik bölgesi ve Türkistan üzerinde çakışmaktadır. İlerleyen yıllarda çakışan çıkarların sıcak çatışmaya dönüşmesi yüksek olasılık dâhilindedir. Türkiye ileriye yönelik, yumuşak güç çerçevesinden Türkistan bölgesinde enerji entegrasyonunun sağlanmasına büyük katkı sağlayabilir. Türkiye; TANAP, Bakü-Tiflis-Ceyhan, Bakü-Tiflis-Erzurum enerji boru hatlarını ve Bakü-Tiflis-Kars gibi demir yollarını inşa edebilme tecrübelerine sahiptir. Ayrıca Azerbaycan ve Karadeniz gibi bölgelerde büyük gaz keşifleri yapmıştır. Bu çalışmanın özü; Türkistan coğrafyasında ABD-Çin-Rusya ve İran gibi ülkeler arasında gerçekleşen rekabet ve olası kriz durumlarında, Türkiye’nin dengenin dengeleyicisi olarak üstünlük, kazanım ve nüfuz elde ederek kendisine nasıl alan açabileceğine dair çözümlerler ortaya koymaktır. Bu çalışma kapsamında oluşturulacak analiz ve stratejiler Türkiye ve Türkistan arasında enerji uyumunun ve enerji birliğinin nasıl sağlanabileceğine odaklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Enerji Uyumu, Türkistan, Rusya-Çin, Artan Rekabet, Kriz ve Savaşlar.

Presentation ID / Sunum No = 409

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türk Dünyasının Tarihini Bütünlük İçinde Anlamakta Eski Türk Boylarının Oynadığı
Rol**

Prof. Dr. Ahmet Taşağıl

Özet

Türk tarihini başlangıcından günümüze kadar anlamanın ilk yolu, her devirde çok geniş alanlara yayılmış halde yaşayan boyların tarihini bütün yönleriyle incelemektir. Bu durum, 21. yüzyıldaki Türk Dünyası için de aynıdır. Sadece siyasi tarihlerini değil sosyo-kültürel, etnografik açıdan da boy gruplarını araştırmak bir anlamda Türklerin iç yapısını çözmek anlamına gelir. Eski Türkler, Moğolistan'ın orta ve doğusunda akan Tola Irmağı'ndan-Macaristan ovalarına kadar uçsuz bucaksız Avrasya bozkırlarında boylar halinde yaşamalarını yok olup giderlerdi. Aslında sosyo-politik küme olarak değerlendirebilecek boyların her biri hem insanların hem de topluluklarının birbirine dayanışma ihtiyacından doğuyor; sonra soy birliği esasına dayanıyor ve toplumsal yönü olan, ama gerektiğinde bir siyasi insan kitlesi haline dönüşebiliyordu. Boylar gerekli şartları sağlayabildiği zaman yani çok güçlenildiği vakitlerde devlet seviyesine yükseliyordu. Bunlara Karluk, Türkiş, Oğuz Yabgu, Sir Tarduş gibi çok çarpıcı örnekler verilebilir. Diğer yandan bu örneklerle Avrupa yönüne doğru göç edip devletleşen Avar, Sabar ve Ogurlar (Bulgar) da eklenebilir. Ancak, çok kalabalık olup geniş alana yayıldıkları halde devlet seviyesinde siyasi bir birlik kuramayan ya da buna gerek duymayan Peçenek, Uz (Oğuz) ve Kuman-Kıpçaklardan da söz edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, Türk Boyları, Tinlingler, Tölesler, Karluklar, Oğuzlar, Türkişler, Kıpçaklar

Presentation ID / Sunum No = 410

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dünyasının Tarihini ve Geleceğini Şahsında Birleştiren Adam: Şuşalı Ahmet Ağaoğlu

Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu

Özet

Azerbaycan'da ve Türkiye'de milli uyanışın öncülerinden olan Ahmet Ağaoğlu, demokratik Türkçülük akımının liberal kanadının kurucu mütefekkirlerindendir. Türk dünyasını; "hayal kadar vasi, hayal kadar müphem" diye tanımladığı yazısında Türk dünyasının hudut-ı kat'isini çizmenin müşkilâtından söz ederken, Sırat-ı Müstakim Mecmuası'nda başladığı Türklük âlemi ve Türk dünyası perspektifindeki yazılarıyla, bugünkü Türk dünyasının, hem müjdecisi hem de kurucularından biri olmuştur. O, Siyasi hayatında Osmanlı Meclis-i Mebusanı'nda , Azerbaycan Meclisinde ve Türkiye Büyük Millet meclisinde mebus olma ayrıcalığına sahip tek şahsiyettir. Bu yönüyle Türk dünyasının hem geçmişi, hem geleceğini şahsında birleştirmiştir. Onun bu hususiyete sahip olmasında, doğduğu yer olan, Türk dünyası kavşağındaki Şuşa şehri belirleyici olmuştur. Son Karabağ Zaferi ile Şuşa'nın azat edilmesi, bir anlamda Ahmet Ağaoğlu'nun ülküsünün hayata geçirilmesi yolunda büyük bir aşamadır. Aynı zamanda onun adıyla Şuşa'yı ve Türk dünyasını birleştiren milli ilhamlar da sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şuşa, Türk Dünyası, Karabağ, Ahmet Ağaoğlu

Presentation ID / Sunum No = 411

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Dünyasının Tarihsel Süreci ve Günümüzde Türk Dünyası

Prof. Dr. İlyas Topsakal

Özet

Günümüzde Türk dünyası terimi 30 yıllık bir süreci ifade etse de tarihi olarak Türklüğün varoluşundan günümüze bir anlam ifade etmektedir. Batı Türklerinin Anadolu'yu yurt tutması ve Osmanlı Devletini kurmasından sonra Dünya tarihinde Türk Dünyasını ve kültürünü temsil etme görevi bulunmaktadır. Bu çerçevede özellikle Türkistan coğrafyasında gelişen her türlü faaliyet kendisini Batı Türklerinde de en canlı şekilde göstermiştir. Türk Dünyası ister tarihsel olsun ister günümüzde tezahür etsin herhangi bir olay karşısında aynı literatür ve kaynağı sahiptir. Bu gerçeği günümüzde yazdığımız ortak tarih, edebiyat ve sanata dair eserlerde görebilmekteyiz. Dolayısıyla son dönemde Türk Devletleri Teşkilatı adıyla ortaya çıkan siyasal dönüşüm aslında tabîî ve tarihsel bir geçmişe sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Türk Devletleri Teşkilatı, Türkistan, Anadolu, Batı Türkleri, Türklük, İslam, Kimlik, Siyasal Dönüşüm

Presentation ID / Sunum No = 412

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türk Kapısı Açılıyormu'Zengezor Koridoru ve Dengeler

Prof. Dr. İbrahim Ethem Atnur

Özet

1918 Yılında Kafkasya'ya giren Türk Kafkas Kolordusu Kumandanı Kazım Karabekir Paşa'nın Nahçıvan'ın ardından ikinci hedef; Ermeni çetelerinin hakimiyetinde olan Zengezor bölgesidir. Karabekir maalesef Halil Paşa'dan gerekli izni alamadı ve tabii olarak Zengezor yolu güvenli hale getirilemedi. Müteakip yıllarda Türk ve Azerbaycan kuvvetleri de bölgede hakimiyet sağlayamadı. Dosyasıyla bölge Ruslar'ında istediği şekilde Ermenilerin kontrolünde kaldı. Sovyet sonrası Karabağ ve Nahçıvan merkezli yaşanan savaşlar esnasında Türkler fırsatı değerlendiremedi. Karabağ Zaferi sonrası açılması kararlaştırılan Koridor, elbetteki Türkler açısından, Türk veya Şark Kapısının hayata geçmesi anlamına gelmektedir. Ancak koridor mevzuunda bölgesel dengeler bağlamında farklı sesler duymak mümkündür. Ermenistan, Rusya ve İran özelindeki kafa karışıklığının, Türkiye ve Azerbaycan'ın kararlı duruşları ile çözülmesi mümkün gözükmemektedir. Aksi, Zengezor Koridorunu hayal olarak kalmaya mahkum edebilir.

Anahtar Kelimeler: Zengezor Koridoru, Karabağ Zaferi, Azerbaycan, Türkiye, Ermenistan, İran

Presentation ID / Sunum No = 413

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türk Milli Mücadelesine Azerbaycan'dan Bir Bakış: Memmed Seid Ordubadi'nin
Türkiye Konulu Birkaç Yazısı**

Doç. Dr. Ramin Sadık

Özet

1872'de Nahçıvan'da dünyaya gelen Mehmet Seid Ordubadi, 20. Yüzyılın başlarında Azerbaycan'ın en güçlü kalemlerinden biri olarak dikkat çekmiştir. Çok iyi bir eğitim almamasına rağmen genç yaşlarından itibaren çeşitli gazetelerde yazılar yazan Ordubadi, Sovyet hükümetinin ilk yıllarında Bakü'de yayınlanan Komünist gazetesinde Türkiye hakkında yazılar kaleme alarak Milli Mücadeleye bakışını ortaya koymuştur. Bu çalışmada Ordubadi'nin Türk Milli Mücadelesi'ni değerlendirdiği birkaç yazısı incelenmiştir. 22 Kasım 1920'de yazdığı "İngilizler İki Mesele Karşısında" adlı yazısında İngiltere'nin Osmanlı'yı müstemleke haline getirerek bütün Ortadoğu'da egemenlik kurmak istediğini, ancak daha önce önemsemedikleri Mustafa Kemal ve arkadaşlarının İngiliz siyasetine karşı ciddi bir engel teşkil ettiğini belirtmiştir. İngilizlerin Ankara'da milli hükümet ilan edenlere karşı Yunanlıları kullandığını yazar, onların nihai amacını da şöyle açıklamıştır: "İngilizler bir avuç Yunanistan vasıtasıyla hem Türkiye'yi bitirmek, hem hareket-ı milliyeyi bastırıp Şark meselesine hatime çekmek emelinde idiler. İngilizler bu fıkirden galip çıktıkta bütün Anadolu Ceziretü-l Arab'a koşulmakla Acemistan ve Türkiye'den ibaret olan bir memleket, Asya'da ikinci bir Hindistan suretine düşecek idi ." 8 Aralık 1920'de yazdığı "Tasdik ve Tekzipler" adlı yazısında yazar, İngilizlerin Türkiye Milli Hükümeti ile Azerbaycan hükümeti arasındaki dostluğa zarar vermek istediğini, bu bağlamda yalan haberler ürettiğini, ancak söz konusu haberlere itibar edilmemesi gerektiğini vurgulamıştır: "Komşulardan alınan haberlere inanılsaydı bugün bizimle Mustafa Kemal ve orduları ile ilgili büyük duruşmalar meydana gelmişti. Halbuki Mustafa Kemal ile aramızda olan alaka gittikçe iyi ve daha sağlam olmaktadır." Memmed Seid Ordubadi aynı zamanda yazılarında Anadolu'da devam eden Milli Mücadeleye yardım gösterilmesini de savunmuştur. Nitekim 12 Ekim 1922 tarihli "Bakı Zehmetkeşlerinin Yeni bir Vazifesi" adlı yazısında bu konu üzerinde durmuş, zengin veya fakir herkesi, Anadolu köylüsüne yardım etmeye çağırmıştır. "Bugün yalnız kişilerin değil, hatta kadınlar ve çocukların ittifakıyla düşmanına galebe çalan, vatanını, ırz ve namusunu vahşiler elinden kurtaran Anadolu köylüsü manevi bir yardıma muhtaç olduğu gibi, maddi ve mali yardıma da muhtaçtır."

Anahtar Kelimeler: Memmed Seid Ordubadi, Türk Milli Mücadelesi, Azerbaycan Hükümeti, Sovyet Basını, Komünist Gazetesi

Presentation ID / Sunum No = 414

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye - Azerbaycan Dış Ticaretinin Bulanık Mantık Yöntemiyle Analizi

Doç. Dr. Sinan Esen

Özet

Türkiye ve Azerbaycan tek millet iki devlet düsturu ile siyasi, ekonomik ve güvenlik alanlarında son derece yakın ilişkilere sahiptir. Bu ilişkiler özellikle son yıllarda yapılan stratejik işbirlikleri ile farklı bir boyuta geçmiştir. Azerbaycan'ın milli meselesi olan Karabağ sorununda Türkiye'nin almış olduğu pozisyon tüm Azerbaycan halkında büyük bir memnuniyet yaratmıştır. Güçlenen ilişkilerin başta dış ticaret olmak üzere ekonomik alanda yansımaları gözlenmektedir. Bu bağlamda Türkiye ve Azerbaycan arasında gerçekleşen dış ticaret hacmi her geçen yıl artmaktadır. Bu çalışmada Türkiye Azerbaycan dış ticaret verileri bulanık mantık yöntemiyle analiz edilmiştir. İki ülke arasındaki dış ticareti etkileyen faktörlerin farklı senaryolar ile değerlendirildiği analizler geleceğe yönelik tahminleri ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular başta politika yapıcılar, iş dünyası temsilcileri ve dış ticaret sektör paydaşları açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Bulanık Mantık, Tahmin

Presentation ID / Sunum No = 415

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye Azerbaycan Belediye Yönetimlerinde Seçim Sistemleri ve Organizasyon Yapısı

Öğr. Gör. Mertcan Arıtürk

Özet

Mahalli idare birimlerinde bilindiği üzere en çok önem atfedilen kurum belediye yönetimleridir. Türkiye’de ve Azerbaycan’da belediye yönetimleri bu önemini, belediye sınırlarında yaşayan ve yerel hizmetlerini belediyelerden alma gereksinimi olan nüfusun ülke nüfusuna oranla neredeyse ülkenin tamamını etkiler boyutta olmasından almaktadırlar. Bu çalışmada Türkiye ve Azerbaycan belediye yönetimlerinin seçim esasları ve organizasyon yapısı üzerine karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmış olup birbiriyle bu denli yakın ilişkileri olan iki ülkenin belediye yönetimlerinin seçim sistemleri ve organizasyon yapısındaki farklılık ve benzerlikleri literatür incelemesi ve betimsel analiz yöntemiyle ortaya konulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti belediye yönetimlerinin oluşturulması bakımından oldukça köklü bir maziye sahiptir. Bu tecrübe de elbette ki belediye yönetimlerindeki seçimlere katılım oranlarına da yansımaktadır. Azerbaycan ise 1991 yılında Sovyet Rusya’nın dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanmış ülkeler arasında belki de en gelişmiş ülkedir. Fakat yeni kurulan ve yıllarca özellikle Karabağ sorunu ile meşgul olan Azerbaycan’da siyasal yönetim geleneği ve yerel yönetimlerde demokratikleşme adımları Türkiye’ye nazaran daha az gelişmiş denilebilir. Bununla birlikte çalışmada da değerlendirilmiş olan Azerbaycan Belediye yönetimlerindeki organizasyon yapısında belediye başkanının ve meclis üyelerinin seçimi halkın doğrudan yönetime katılımını yansıtmaması bakımından yasal düzenlemeler kapsamında Türkiye’den görece daha iyi bir boyuttadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Belediye Yönetimi, Azerbaycan Belediye Yönetimi, Azerbaycan Belediye Seçim Sistemi, Türkiye Belediye Seçim Sistemi

Presentation ID / Sunum No = 416

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye Fosil Yakıtlarının Jeopolitiksel Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Nilufer Kursunoglu
Prof. Dr. Idris Demir

Özet

Türkiye, kömür ve petrol bulunduran dünyanın en değerli fosil yakıt kaynaklarına sahiptir. Türkiye, Asya coğrafyasının merkezinde yer almaktadır. Türkiye, petrol ve gaz boru hatlarının transferi için en önemli güzergah olarak belirlenmiştir. Dünyanın doğal enerji kaynaklarının yüzde 70'i ülke çevresinde kümelenmiştir. Petrol taşıma güzergahları açısından en önemli olan Bakü-Ceyhan projesidir. Bu proje istikrarlı ve güvenli bir ortam sağlar. Türkiye, Hazar havzasının doğal kaynaklarının küresel pazara ulaşması sayesinde, Trans-Kafkasya koridorunu gerçekleştirmesi açısından da önemli bir ülkedir. Türkiye'nin enerji sektörü yüzde 75 fosil yakıtlara bağımlıdır. Ülkemiz, kömürün yüzde 40'ını ithal ederken, doğal gaz ve ham petrolün yaklaşık yüzde 100'ü başka ülkelere Türkiye'ye ulaşmaktadır. Doğu Akdeniz, yeni keşfedilen gaz rezervleri sayesinde Türkiye'nin doğal gaz ihtiyacını karşılamaya çalıştığı yerlerin başında gelmektedir. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri arasında Türkiye en hızlı büyüyen enerji talebine sahiptir. Bu kapsamda, Türkiye, zaten çeşitli olan portföyünün ötesinde enerji akışlarını çeşitlendirmek amacıyla hem Yunanistan'a hem de Kıbrıs Cumhuriyeti'nin münhasır ekonomik bölgelerine petrol ve gaz araştırma gemileri göndermiştir.

Anahtar Kelimeler: Jeopolitiksel, Türkiye, Fosil Yakıtlar

Presentation ID / Sunum No = 417**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye ile Azerbaycan Arasındaki Turizm Hareketliliğindeki Değişim (1996-2021)****Prof. Dr. Veysi Günel****Özet**

Türkiye ile Azerbaycan arasında, diğer sosyo-ekonomik faaliyetlerde olduğu gibi, turizm alanında da karşılıklı ilişki bulunmaktadır. Bununla birlikte iki ülke arasındaki turist alışverişinde değişimler görülmektedir. Bu bağlamda söz konusu hareketliliğin yapısı önem kazanmaktadır. Çalışmada bazı göstergeler kullanılarak turizm konusundaki ilişki ortaya konulmaya çalışılmıştır. İlk gösterge Azerbaycan'dan Türkiye'ye gelen ve Türkiye'den Azerbaycan'a giden vatandaşların miktarı ile ilgilidir. 1996-2021 yılları arasında Türkiye'ye gelenlerin sayısının 100.249'dan 471.618'e ulaştığı görülmektedir. Miktarda artış olmasına rağmen, Türkiye'nin, Türki Cumhuriyetlerden aldığı toplam turist sayısında Azerbaycan'ın payı, diğer ülkelerdeki (özellikle Kazakistan ve Özbekistan) artışın daha fazla olmasının bir sonucu olarak, %62,13'ten %36,98'e gerilemiştir. Türkiye'nin aldığı uluslararası toplam turist miktarında Azerbaycan'ın payının ise %1,17'den %1,90'a yükseldiği görülmektedir. Öte yandan Türkiye'nin toplam turist sayısı 2021 yılında 24.712.266 olurken, Türki Cumhuriyetlerinin toplam payı %5,15 olarak gerçekleşmiştir. Azerbaycan %1,90'lık katkı ile ilk sırayı almıştır. Diğer bir husus Azerbaycan'ın dünyaya gönderdiği turist sayısı ve bunda Türkiye'nin payı ile ilgilidir. 2005 yılında Azerbaycan'dan yurt dışına çıkan turistlerin %22,50'si Türkiye'yi tercih ederken, 2020 yılında %20,33 olarak gerçekleşmiştir. Öyle ki, 2020 yılında yurt dışına çıkan 1.164.600 Azerbaycan'lı turist 236.797'si Türkiye'ye gelmiştir. İkinci gösterge Türkiye'nin Azerbaycan'a gönderdiği ziyaretçiler ile ilgilidir. Bu bağlamda Türkiye'nin Azerbaycan'a gönderdiği turist sayısında da önemli değişimler olmuştur. 1996 yılında bu sayı 24.914 iken, 2021'de 412.634'e yükselmiştir. Türkiye'nin yurt dışına verdiği turist toplamında Azerbaycan'ın payında da önemli değişimler olmuş ve 1996 yılında %0,59 olan payı 2019'da %3,02, 2021'de %15,07'ye yükselmiştir. Azerbaycan'ın almış olduğu toplam yabancı ziyaretçiler (3.170.400) içinde Türk vatandaşlarının (291.813) oranı da 2019 yılında %9,20 olmuştur. Türkiye'nin, Türki Cumhuriyetlerine en fazla turist gönderdiği ülke de %3,02 payı ile Azerbaycan olmuştur. Bu dönemde Türkiye'den yurt dışına çıkan vatandaş sayısı 9.650.512 olmuş, bunun da %5,48'i (529.203) Türki Cumhuriyetlerini tercih etmişlerdir. Sonuç olarak, ülkelerin nüfusları, sosyo-ekonomik özellikleri, Türkiye'ye coğrafi, kültürel, ekonomik ve siyasi yakınlık, döviz kurları ile vize uygulamaları bu hareketlilik üzerinde etkili olan faktörlerdir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, Turizm, Turizm Hareketliliği, Turizm Coğrafyası

Presentation ID / Sunum No = 418**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye ile Azerbaycan Arasındaki Ticari İlişkilerin Analizi****Doç. Dr. Abdulkadir Güzel****Özet**

2020 itibari ile nüfusu 10 milyonu geçen Azerbaycan Cumhuriyeti Kafkas bölgesinin tarihi geçiş güzergâhı üzerinde, Büyük Kafkas bölgesi ile Küçük Kafkas bölgesi arasında bulunmaktadır. Azerbaycan'ın en büyük özelliklerinden biri tarihi geçit ve ticaret yolları üzerinde olması Türkiye ile kardeşlik bağları ile bağlı bulunmasıdır. Azerbaycan dış ticaretinde ağırlıklı olan ve ülkenin önemli doğal kaynaklarına sahip olmasından dolayı ticari ilişkilerinde belirleyici unsur enerjidir. Türkiye'nin ise en çok ithalatında belirleyici olan bu unsur Türkiye ile Azerbaycan arasındaki ticari ilişkileri daha da önemli hale getirmektedir. Azerbaycan'ın ihracatında Petrol ve doğalgaz %90'lık paya sahip iken, Türkiye ise en büyük ticaret açığını kömür, petrol, doğalgaz ve elektrik enerjisi ithal ederek vermektedir. Azerbaycan'ın ithalatında ise %80 civarında mamul maddeler yer almaktadır. Azerbaycan, 2017 yılında 16,5 milyar dolar ihracat ve 7,6 milyar dolarlık ithalat değeri ile 24,1 milyar dolar seviyesinde bir dış ticaret hcmine sahiptir. Türkiye'nin Azerbaycan'ın ihracatı; ihracat ürünlerinin bu ülkede tınımlanması, bşlmsı, Türk şirketlerinin Azerbaycan piyasasında şube çmk suretiyle Türkiye'den ithalat yapması ve bu mllrı iç piyasada pzlrmı gibi nedenlerle 1993 yılında bu ynn yükselme eğilimi göstermektedir. nck, yüksek gümrük vergisi oranları nedeni ile iki ülke dış ticaret potansiyelinin gerisinde klmktır. Türkiye'nin Azerbaycan'ın oln ihracatında mkineler ve meknik cihazlar ile yedek parçaları, demir ve çelikten eşyalar, elektrikli mkineler ve cihazlar ve yedek parçaları, mobilya, otomotiv, optik let ve cihazlar, motorlu taşıtlar, yedek parçaları, mineraller, petrol ve türevleri gibi ürünler önemli payı sahiptir. 2017 yılı verilerine bakıldığında, Azerbaycan, Türkiye ile 1.8 milyar dolar ticaret hcmine sahiptir. Türkiye'ye gerçekleştirilen inşaat mlezemeleri ihracatı 1,7 milyon dolar iken Türkiye'den gerçekleştirilen inşaat mlezemeleri ithalatı 267,7 milyon dolar olup, Ülkemizin Azerbaycan'ın gerçekleştirmiş olduğu ihracatın %20'sini inşaat mlezemeleri oluşturmaktadır. Demir-çelik, kablo ve plastik inşaat mlezemeleri öne çıkan kollar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beşeri ve İktisadi Coğrafya, Ticaret Coğrafyası, İthalat, İhracat, Azerbaycan, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 419

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye Kamuoyunun Dağlık Karabağ Sorununa Bakışında Sumgayıt Olaylarının
Etkisi**

Doç. Dr. Abdulhamit Avşar

Özet

Sumgayıt olaylarının Türkiye kamuoyunun Karabağ gerçeği ile tanışmasında önemli bir yer vardır. Türkiye kamuoyu, Dağlık Karabağ sorunuyla gerçek anlamda Sumgayıt olayları dolayısıyla tanışmıştır. Bu konuda en büyük rolü de basın oynamıştır. Basın, başlangıçta Ermenistan’da Dağlık Karabağ’ın Azerbaycan’a bağlanması talebiyle başlayan gösterileri, Gorbaçov’un glasnost ve perestroyka politikaları sonucu ortaya çıkan özgürlük talepleri olarak görüyordu. Bu anlamda Sovyetlerin içişleri olarak değerlendiriliyor ve Türkiye’yi doğrudan ilgilendiren bir yönü olmadığı düşünülüyordu. Sumgayıt olaylarıyla birlikte bu tablo değişmiştir. Basının yanı sıra Türkiye’deki Azerbaycan diasporası başta olmak üzere siyasal partiler, çeşitli baskı grupları ve diğer kamuoyu yaratıcı odakların çabalarıyla kamuoyunun Dağlık Karabağ sorununa olan ilgisi artmış, kısa sürede neredeyse Türkiye’nin bir iç politika sorunu niteliği kazanmıştır. Çalışmada, Sumgayıt olaylarının Türkiye kamuoyuna yansımaları ve kamuoyunun bakış açısını değiştirmesine yol açan etkenler ele alınacak, nedenleri ve sonuçları ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sumgayıt Olayları, Dağlık Karabağ Sorunu, Türkiye Kamuoyu, Basın

Presentation ID / Sunum No = 420

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye Madencilik Sektörünün Rekabet Gücü Analizi

Prof. Dr. Hamza Çeştepe
Seçil Koç Yıldız

Özet

Birçok sektöre girdi sağlayan, bunun yanında katma değer ve istihdama yaptığı katkılarla ülke ekonomilerinin en temel sektörlerinden biri konumunda olan madencilik sektörü, gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye açısından da önemli bir yere sahiptir. Maden çeşitliliği açısından dünyada sekizinci sırada yer alan Türkiye madencilik sektörünün, bu bağlamda iyi bir potansiyeli bulunmaktadır. Bu potansiyelin üretim ve dış ticaret açısından da ortaya konulması ve daha önemlisi harekete geçirilmesi önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Türkiye madencilik sektörünün dış ticarete rekabet gücü, Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Endeksiyle analiz edilmiştir. Analizde, 1990-2020 dönemi için Birleşmiş Milletler Comtrade veri tabanından elde edilen ihracat ve ithalat verileri kullanılmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucunda bakır cevheri, nikel cevheri gibi katma değeri düşük alt sektörlerin rekabet gücü yüksek çıkarken; bakır, nikel, petrol yağları gibi katma değeri yüksek alt sektörlerin rekabet gücünün düşük olduğu tespit edilmiştir. Rekabet gücü düşük alt sektörlerde rekabet gücünün artırılabilmesi ve bu sektörlerin ara/uç ürün bağlamında sanayi için gerekli işlenmiş hammaddeyi sunabilmesi için, ülkemizdeki kaynak potansiyelinin kapsamlı bir şekilde araştırılması ve yeni projelerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Madencilik Sektörü, Rekabet Gücü, Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Endeksi

Presentation ID / Sunum No = 421

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye Turizmi İçin Uygun İklim Koşullarının İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Bahtiyar Efe

Sayın Edanur Gözet

Arş. Gör. Evren Özgür

Prof. Dr. Anthony R. Lupo

Prof. Dr. Ali Deniz

Özet

Turizm, hem bölgesel hem de küresel ekonomik büyüme ve gelişmede büyük rol oynamaktadır. Klimatolojik koşullar, turistlerin turizm faaliyetini organize etmeleri için birincil faktörlerden biridir. 1985 yılında tanıtılan Turizm İklim İndeksi (TCI), turizm destinasyonlarının klimatolojik uygunluğunun araştırılması için halen kullanılmaktadır. TCI sıcaklık, bağıl nem, güneşlenme süresi, rüzgar ve yağış verilerini 0 ile 100 arasında bir indekse dönüştürür. 0 son derece olumsuz, 100 ise turizm için ideal koşullar içindir. Turizm, Türkiye ekonomisi için önemli bir hizmet sektörüdür. Bu çalışmada, 98 istasyonun 1981-2000 dönemine ait meteorolojik verileri, her bir istasyonun TCI değerlerini hesaplamak için kullanılmıştır. Mann – Kendall trend testi, mevsimsel ve aylık bazda tüm ülke için TCI trend dağılımını araştırmak için kullanılmıştır. Ayrıca, dört meşhur turizm destinasyonu için TCI değişimini görsel olarak araştırmak için Sen Yenilikçi Trend Analizi yöntemi kullanılmıştır. Türkiye'nin iç bölgeleri yaz aylarında kıyı bölgelerine göre daha yüksek TCI değerlerine sahiptir. İç Anadolu ile Akdeniz ve Ege Bölgesi'nin iç kesimleri TCI değerlerinin en yüksek olduğu bölgelerdir. Kıyı istasyonlarının TCI değerleri kuzeyden güneye doğru azalmaktadır. 98 istasyondan 54'ü azalan bir trende sahipken, sadece dördü yaz için artan bir trende sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Turizm İklim İndeksi, Mann – Kendall Trend Testi, Şen Yenilikçi Trend Testi, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 422**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye ve Azerbaycan Vergi Sistemlerinin Vergi Adaleti Açısından Karşılaştırılması****Dr. Öğr. Üyesi Fatih Karasaç****Özet**

Kamusal ihtiyaçların finansmanın karşılanmasında kullanılan en önemli gelir kaynağı vergilerdir. Vergiler devletlerin egemenlik güçlerine dayanarak elde etmiş oldukları kaynaklardır. Hükümetler egemenlik gücünü anayasadan almak suretiyle vergi toplama yetkisini kullanmaktadır. İlaveten, her bir ülkenin vergi yasalarında vergilerin ekonomik, sosyal yönden düzenleyici ve en önemlisi ise adalet ilkesi kapsamında toplanması gerektiği belirtilmektedir. Bu kapsamda vergi yükünün adaletli ve dengeli dağıtılması en önemli vergilendirme ilkesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Vergi yükünün adaletli bir biçimde dağıtılmasını amaçlayan adil bir vergi sisteminde; kimden ne kadar vergi alınacağını, bireylerin kişisel ve mali durumlarına göre ölçünün ne olacağını saptanması büyük bir önem taşımaktadır. Türkiye ve Azerbaycan vergi sistemlerini vergi adaleti açısından ele alan bu çalışmanın amacı Türkiye ve Azerbaycan'ın vergi sistemlerinde vergi adaletinin sağlanabilmesinde vergi politikalarının rolünü incelemek ve söz konusu ülkelerde vergi adaletinin daha iyi sağlanabilmesi için alınması gereken tedbirleri ortaya koymaktır. Bu çerçevede ilk olarak Türkiye ve Azerbaycan vergi sistemleri için, vergi adaletinin sağlanmasında kullanılan ödeme gücü ilkesi ve yararlanma ilkeleri karşılaştırılmıştır. Daha sonra vergi adaletini etkileyen vergi yükü, dolaylı-dolaysız vergiler, gelir dağılımı ve kayıt dışı ekonomi gibi unsurlar her iki ülke için ele alınmıştır. Son olarak, her iki ülke için vergi sisteminin daha adil olmasını sağlayacak önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Sistemleri, Vergi Adaleti, Vergi Yükü, Kayıt Dışı Ekonomi.

Presentation ID / Sunum No = 423

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye ve Azerbaycan'ın Karşılaştırmalı Üstünlükler Yöntemiyle Rekabet Gücünün
Analizi**

Arş. Gör. Çağdaş Ateş

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ve Azerbaycan'ın ihracat rakamları göz önüne alınarak, uluslararası alanda hangi ürün gruplarında rekabet gücünün yüksek olduğunun belirlenmesidir. Rekabet gücünün belirlenmesi adına her iki ülkenin de ihracatında en çok paya sahip olan on ürün grubu Uluslararası Standart Ticaret Sınıflandırması (SITC) kodlarına göre belirlenmiştir. Bu ürün gruplarının 2011-2020 arasındaki ihracat değerleri kullanılarak, Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Endeksi (RCA) yardımıyla rekabet gücü analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda, Türkiye'nin en çok ihraç ettiği ilk on ürün arasından SITC 87, SITC 72, SITC 61, SITC 39, SITC 62, SITC 73 ve SITC 08 kodlu 7 ürün grubunda; Azerbaycan'ın ise en çok ihraç ettiği ilk on ürün arasından SITC 27, SITC 08, SITC 07 ve SITC 52 kodlu 4 ürün grubunda karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olarak rekabet gücünün yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, İhracat Rakamları, Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Endeksi, Rekabet Gücü

Presentation ID / Sunum No = 424**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye ve Azerbaycan'ın Öncelikli Jeopolitik Özelliklerinin Analizi****Prof. Dr. Faruk Kaya****Özet**

Avrupa'dan Pasifik'e ve Orta Doğu'ya uzanan geniş bir coğrafyada bulunan Türkiye, Balkan Yarımadası, Kafkaslar, İran ve Arap Yarımadası ile çevrelenmiştir. Türkiye yer aldığı konum itibarıyla adeta bu coğrafyanın kalesi ve Dünya Adasının 'da merkezinde bulunmaktadır. Türkiye, günümüzün güç odakları olan ABD, Rusya ve AB'nin çıkarlarının yol kavşağında, politikalarının da güzergâhındadır. Coğrafi konumundan kaynaklı birçok avantaja sahip olan Türkiye, aynı zamanda kaos ve kargaşanın bitmediği istikrarsız ve dezavantajlı bir coğrafyada yer almaktadır. Bu dezavantajlı ortamda bile barış ve istikrar adası olma başarısını sürdürmektedir. Asya, Avrupa ve Afrika'nın teşkil ettiği "Dünya Adası'nın menteşesi durumundaki Türkiye, aynı zamanda bu menteşeyi açan ve kapatan bir kilit ve anahtar rolündedir. Öyle ki Türkiye söz konusu kıtaların iç denizleri olan Akdeniz ve Karadeniz'i birbirine bağladığı gibi Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu'yu da hem birleştirir hem de ayırır. Dolayısıyla son derece önemli olan bu coğrafi konum dünyada ve bölgede meydana gelebilecek her türlü güç yapısına göre büyük bir değer taşır. Bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere ülkelerin coğrafi konumları her zaman varlıkları ve etkinlikleri üzerinde çok etkili olmuş ve olmaya da devam edecektir. Güney Kafkasya doğal kaynakları ve coğrafi konumu nedeniyle jeopolitik açıdan büyük bir öneme sahiptir. Bilindiği üzere Güney Kafkasya Avrupa ve Asya kıtalarının birleştiği bölge olmanın yanı sıra, iki farklı medeniyetinde bir araya geldiği bölgedir. Söz konusu bölge stratejik konumu nedeniyle, tarih boyunca bölgenin güçlü devletleri tarafından etki altına alınmak için mücadele sahası olarak seçilmiştir. SSCB döneminde uygulanan katı ve dışa kapalı politikalar nedeniyle her açıdan dünyadan soyutlanmış olan bölge, SSCB'nin parçalanmasından sonra dünya için yeniden cazibe alanlarından biri haline dönüşmüştür. Güney Kafkasya'nın önemli bir coğrafyası olan Azerbaycan Orta Doğu, Avrupa ve Asya'nın kesişme alanına konumlanmıştır. Bu coğrafi konum Azerbaycan'ın jeopolitik önemini artırmakta, onu bölgede ekonomik ve siyasal açıdan güçlü bir aktör haline getirmektedir. Azerbaycan'ı bulunduğu bölgede güçlü bir aktör haline getiren unsurlar; enerji kaynakları, güvenli enerji ve transit taşıma imkanları, askeri stratejik konumu, bölgesel entegrasyona imkan tanıyan toplumsal ve kültürel değerleri, politik ve ekonomik yapısı ile demografik nitelikleri gibi önemli jeopolitik unsurlardır. Bu unsurların bir kısmı daha ziyade uluslararası ve bölgesel ölçekte, diğer bir kısmı ise ulusal ölçekte belirleyici olmaktadır. Önemli jeopolitik konuma sahip olan Türkiye ve Azerbaycan arasındaki ekonomik ilişkilerde ilk ve önemli köşe

taşlarından olan iki proje Bakü-Tiflis- Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı (BTC) ve Bakü-Tiflis-Erzurum (BTE) Doğal Gaz Boru Hattı projeleridir. Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattı ile Azeri petrolü başta olmak üzere, Hazar Bölgesi'nde üretilecek petrol güvenli, ekonomik ve çevresel açıdan uygun bir şekilde Azerbaycan - Gürcistan üzerinden Ceyhan'a taşınmakta ve buradan da tankerlerle dünya pazarlarına ulaştırılmaktadır. Bakü-Tiflis-Erzurum (BTE) Doğal Gaz Boru Hattı projesi ile de Azerbaycan Şahdeniz sahasındaki doğalgaz Türkiye'ye aktarılmaktadır. Ayrıca Azerbaycan sahip olduğu rezervleri Türkiye üzerinden TANAP ve bağlantılı Trans Adriyatik Doğal Gaz Boru Hattı ile Avrupa ülkelerine taşıma imkânı da elde etmiştir. Şüphesiz Türkiye önümüzdeki yıllarda da Hazar ve Orta Asya doğal kaynaklarının batıya ulaşmasında günümüzde üstlendiği enerji koridoru olma misyonunu birçok yeni projeye destekleyecektir. Türkiye söz konusu bu coğrafi konumuyla jeopolitik, jeostratejik, ticari, kültürel etkileşim ve ulaşım gibi pek çok alanlarda Azerbaycan için hayati bir önem taşımaktadır. Azerbaycan günümüzde jeopolitik imkânlarına dayanarak küresel ve bölgesel güç odağı olan birçok ülkenin yanı sıra özellikle Türkiye ile de çeşitli alanlarda kapsamlı işbirlikleri yapmaktadır. Bir millet iki devlet ülküsüyle düşüncelerde yer edinmiş olan bu iki kardeş ülke arasındaki işbirliği yukarıda da ifade edildiği gibi bölgesel ve uluslararası nitelikli önemli projeleri kapsamaktadır. Yapılan bu işbirliğinin son dönemdeki en somut örneklerinden biride savunma sanayisi ve askeri alanda gerçekleşmiştir. Bu birliktelik neticesinde Azerbaycan toprağı olan Karabağ uzun süren Ermeni işgalinden kurtarılmış ve bağımsızlığına kavuşturulmuştur. Coğrafi konumları itibarıyla dünya ölçeğinde Jeopolitik ve Jeostratejik öneme sahip olan iki kardeş ülkenin karşılıklı işbirliği güçlerine güç katacak ve dünya siyasetinde daha fazla söz sahibi olmalarına zemin hazırlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Coğrafi Konum, Jeopolitik,

Presentation ID / Sunum No = 425

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye Yükseköğretim Kurumlarında Azerbaycan Konulu ve Azerbaycan Bağlamında
Tamamlanan Tezlerin Genel Görünümü: İşletme Anabilim Dalı Kapsamında
Tamamlanan Tezlere Yönelik Bir İnceleme**

Arş. Gör. Dr. Ahmet Karakiraz

Özet

Bu çalışmada; Türkiye yükseköğretim kurumlarında İşletme Anabilim Dalı kapsamında Azerbaycan'ı konu edinen, Azerbaycan bağlamında gerçekleştirilmiş ve Türkiye-Azerbaycan etkileşimini konu edinen lisansüstü tez çalışmalarının genel görünümünü ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde arşivlenmiş lisansüstü tezler incelenmiştir. 04.02.2022 tarihi itibarıyla gerçekleştirilen tarama sonucunda 2121 adet teze ulaşılmıştır. Daha sonrasında bu tezlerden sadece İşletme Anabilim Dalında yapılanlar listelenmiş ve 157 adet tez tespit edilmiştir. Araştırma amacına yönelik hazırlanan tez inceleme formuna bu tezlerin girişi yapılarak veri seti oluşturulmuş, bu esnada çalışma kapsamında olmadığı anlaşılan dokuz tez veri setinden çıkarılmış, geriye kalan 148 adet tez içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi bulgularına göre; 2000-2021 yılları arasında tamamlanan 133 adet yüksek lisans, 15 adet doktora tezi tespit edilmiştir. En fazla sayıda tez sırasıyla pazarlama, uluslararası işletmecilik, muhasebe ve finans alanlarında tamamlanmıştır. Tamamlanan tezlerin büyük bir çoğunluğu Türkçe yazılmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi ve İstanbul Aydın Üniversitesi en fazla tez yazılan üniversiteler olmuşlardır. Tezler yöntem açısından incelendiğinde; büyük bir kısmının ampirik-nicel ve kuramsal-derleme çalışmalar olduğu saptanmıştır. Çalışmalarda birincil veri kullanımı yaygınken, yine büyük oranda ikincil verilere de yer verildiği görülmüştür. Çalışma verileri çoğunlukla anketler ve dokümanlar aracılığı ile elde edilmiştir. Çalışmalarda örnekleme tekniğine sıklıkla yer verilmezken, yer veren çalışmalarda ise kolayda örnekleme ve tesadüfi örnekleme tekniğinin en fazla tercih edilen teknikler olduğu belirlenmiştir. Daha sonrasında ise işletme anabilim dalı altında yer alan bilim dalları kapsamında tamamlanan tezler için alana özgü anahtar kelime analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın, Türkiye ile Azerbaycan arasındaki eğitim işbirliklerinin somut bir çıktısı olarak değerlendirilebilecek lisansüstü çalışmaların genel görünümünü sergileyerek, bu işbirliklerinin ne yönde ve hangi konularda geliştirilebileceğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, Lisansüstü Çalışmalar, İşletme Anabilim Dalı, Tez

Presentation ID / Sunum No = 426**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye-İran Ticari İlişkilerinin Analizi****Doç. Dr. Abdulkadir Güzel**
Arş. Gör. Dr. Mehmet Özcanlı**Özet**

İran'ın en büyük ihracat geliri petrol ve doğalgaz ihracatına dayanmaktadır. Devletçi ve korumacı bir ekonominin hakim olduğu ülkede özellikle 2010 yılından sonra özel girişime bağlı sektörlerde gelişme göstermiştir. Ülkenin içinde yer aldığı jeostratejik konum nedeni ile 1980'li yıllardan beri uluslar arası yaptırımlar ve ambargolarla gerçek ekonomik potansiyeline ulaşamayan İran için Türkiye önemli bir çıkış kapısı konumundadır. İki ülkenin temel üretim ve tüketim ihtiyaçlarına bakıldığında ise iki ülkede neredeyse birbirinin tamamlayıcısı konumunda olduğu da görülmektedir. Coğrafyada tamamlayıcılık kuramı doğal ve kültürel nedenlerle alanların birbirinden farklılaşmasıyla ya da farklı ekonomilerin işlemesine dayanan alansal farklılaşmalarla ortaya çıkmaktadır. Eskiden farklı iklim bölgeleri arasındaki ticaretten söz edilirken günümüzde bu durum sanayi ve kollarının teknolojiye bağlı gelişmesinden dolayı çeşitlenmiştir. Günümüzde bu kuram daha da genişletilerek "bir yerin ihtiyaçlarının bir başkasının ürünleriyle karşılanması sırasındaki bütün faaliyetler"i içine almıştır. Bu bağlamda Türkiye-İran arasındaki ticaret ele alındığında 2019 yılında toplam Türkiye-İran ticaret hacmi 5,285 milyar dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bu ticarete hacmi ortama 12 milyar dolar olup, son yıllardaki ambargolardan dolayı azalmıştır. Ama genel olarak İran Türkiye'ye daha fazla ihracat yapmakta Türkiye'den ise ihracatında daha az mal almaktadır. Türkiye'nin ihracatı ağırlıklı olarak sanayi ürünlerinden oluşurken, İran'ın Türkiye'ye ihracatı petrol, doğal gaz ve petrokimya ürünleri ağırlıklıdır. İran'ın Türkiye'ye ihracatı 3,180 milyar dolar ve İran'ın Türkiye'den ithalatı 2,105 milyar dolar olmuştur. Türkiye'nin İran'a sattığı ürünler daha çok makinalar, mekanik ve elektrikli cihazlar (% 20,55) ile tekstil, ağaç ve ahşap sanayi ve kimya sanayi ürünleri iken; İran'ın Türkiye'ye sattığı ürünler ise petrol ve doğal gaz en büyük payı almakla beraber, petrol ve doğalgaz hariç yine petrole bağlı olarak petrokimya ürünleri en yüksek payı almaktadır. Bu çalışma Türkiye -İran arasındaki ihracat ve ithalatında analizler içermektedir. Amaç Türkiye ile İran arasındaki ihracat ve ithalatın artırılması ve dengelenmesine yönelik öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Beşeri ve İktisadi Coğrafya, Ticaret Coğrafyası, İthalat, İhracat, İran, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 427

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye’de Azerbaycan Arkeolojisi, Sanatı ve Mimarisi Hakkında Yapılan Bilimsel
Çalışmalar ve Yeni Fırsatlar**

Prof. Dr. Abdulkadir Dündar
Dr. Öğretim Üyesi Turgay YAZAR

Özet

Türkiye’de son yıllarda Arkeoloji, Sanat Tarihi ve Mimarlık, Mimarlık Tarihi ve Şehircilik gibi alanlarla ilgili çalışmaların çeşitlenerek arttığı, bu çalışmaların bir kısmının da ülke dışındaki alanlara yöneldiği gözlenmektedir. Özellikle Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra bu tür çalışmaların sayısında önemli bir artış söz konusudur. Bu çalışmaların bir kısmının Balkan ülkeleriyle, bir kısmının İran, Irak, Suriye ve Mısır gibi İslam ülkeleriyle, bir kısmının Orta Asya Türk Cumhuriyetleri’yle ve bir kısmın da Azerbaycan’la ilgili olduğu tespit edilmektedir. Araştırma alanlarının ülke sınırları dışına çıkarak yaygınlaşmasında Türkiye’deki üniversitelerin, çeşitli bilimsel kurumların, araştırma merkezlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının sağladıkları desteğin önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu bildiride, Türkiye’de gerçekleştirilen Azerbaycan arkeolojisi, sanatı ve mimarlığı ile ilgili bilimsel çalışmalar ele alınacak ve değerlendirilecektir. Ele alınacak çalışmalar yukarıda belirtilen sınıflama içerisinde kalmak kaydıyla kitap, makale, tez, bildiri ve benzeri her türlü bilimsel çalışmalardır. Üretilen eserlerin değerlendirilmesi, yeni mevcut çalışmalarda ele alınan konuları belirlemekle kalmayacak, yapılacak yeni çalışmaların hangi alanlara yönelmesi gerektiği gibi yeni bir projeksiyon da yapılacaktır. Bundan sonra yapılacak araştırmaların, eksikliği hissedilen alanlara yönlendirilmesi bağlamında bu bildirinin önemli bir boşluğu dolduracağına inanılmaktadır. Ayrıca bildirimizde kadim Azerbaycan toprağı olan Karabağ’da yapılması planlanan ve izin ve destek için ilgili mercilere sunulan Karabağ tarihi ve kültürüyle ilgili projenin de kısa bir tanıtımı yapılacak ve Türkiye ile kardeş Azerbaycan arasındaki kültürel işbirliği alanları üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Sanat, Mimari, Arkeoloji, Tarih

Presentation ID / Sunum No = 428

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye’de Fındık Sektöründeki Şirketlerin Misyon, Vizyon ve Temel Değerlerinin
Analizi**

Öğr. Gör. Murat Topaloğlu

Özet

Türkiye fındık üretimi, fındığın işlenmesi ve ihracatı konusunda dünyanın lider ülkesi konumuna sahiptir. Karadeniz Bölgesi’nde bu alanlarda faaliyet gösteren hem yerel hem de çok uluslu şirketler bulunmaktadır. Bu şirketlerin misyon, vizyon ve değerlerinin belirli olması ve paydaşları tarafından bilinir olması, Türkiye’nin fındık sektöründeki güçlü konumunu korumasına katkı sağlayan önemli unsurlardır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de fındık üretimi, fındığın işlenmesi ve ihracatı konusunda faaliyet gösteren şirketlerin misyon, vizyon ve temel değerlerini inceleyerek, stratejik yönetim bakış açısından mevcut durumu ortaya koymaktır. Bu kapsamda, 2022 yılında Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği üye listesinde yer alan şirketlerin internet sitelerinde beyan ettikleri bilgiler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmanın sonunda, şirketlerin misyon, vizyon ve temel değerlerinde genel olarak önemsendiği ve vurguladığı konular tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye’de fındık sektöründeki şirketlerin iletişiminde geliştirilmesi gereken alanlar tespit edilip, bu konuda çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fındık, Vizyon, Misyon, Temel Değerler, Karadeniz Bölgesi, Stratejik Yönetim

Presentation ID / Sunum No = 429

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Türkiye’de Sağlıkta Dönüşüm Sürecinin Kurumsal Yapılanma Açısından
Değerlendirmesi**

**Prof. Dr. Gökhan Dökmen
İhsan Öztunç**

Özet

20. yüzyılda yaşanan ekonomik, sosyal ve politik gelişmeler sosyal devlet ve sosyal devletin bileşenlerini kamu hizmetlerinin kapsamı bağlamında etkilemiş ve bu süreçte sağlık hizmetlerinin niceliği ve niteliği önemli ölçüde genişlemiştir. Benzer bir eğilim 21. yüzyılın başlarından itibaren hızlanarak devam etmiş ve sağlık sistemlerinde reform hareketleri hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde önemli bir politika alanı olarak gündeme gelmiştir. Sağlık sistemlerindeki reform çalışmalarının ortak paydasında; sağlık sisteminde özel sektörün payını arttırmaya, rekabetçiliği geliştirmeye, devletin düzenleyici rolünü ön plana çıkarmaya, finansal sürdürülebilirliği sağlamaya ve sistemdeki verimsizlik sorunlarını çözmeye yönelik düzenlemeler yer almıştır. Sağlık sistemlerindeki reform hareketleri, Türkiye’de de önemli bir politika alanı olarak dikkat çekmiştir. AB müktesebatına uyum süreci ile başlayan süreçte sağlıkta dönüşümün birçok bileşeni hayata geçirilmiştir. Bu noktada özellikle koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin birbirinden ayırarak koruyucu sağlık hizmetlerinin payını artırmak, hastanelerin profesyonel ekiplerle yönetimini sağlayacak yasal düzenlemeleri gerçekleştirmek, bakanlığın merkez teşkilatını küçülterek politika üreten, düzenleyici ve denetleyici bir yapıya kavuşturmak önemli politika alanları olarak önem kazanmıştır. Sağlıkta dönüşüm programı ile gerçekleştirilen bu yapısal değişiklikler ya zamanla kısmen değiştirilmiş ya kısmen yürürlüğü idari mahkemelerce durdurulmuş ya da yönetim değişiklikleriyle uygulamadan kaldırılmıştır. Bu çalışmada, 2002 yılı sonrası Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ve Yerel Yönetimler Reform Taslağı ile başlayan sağlıkta dönüşüm Programı ve 663 Sayılı KHK ile sağlıkta yaşanan dönüşümün Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısına etkileri değerlendirilmektedir. Bu kapsamda çalışmada, sağlıkta yaşanan küresel dönüşümün öncesi ve sonrası olmak üzere Sağlık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı üzerine etkileri karşılaştırılmalı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Sağlık Hizmetleri, Kamu Politikası, Yeniden Yapılanma

Presentation ID / Sunum No = 430

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye’deki Sivil Toplum Kuruluşlarının Azerbaycan İlişkilerine Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Şuayip Turan

Özet

Tarihin birçok evresinde sivil toplumun ve sivil toplum kuruluşlarının farklı görevleri olmuştur. Modern dünyamızda sivil toplum örgütlerinin yurtiçindeki öneminin yanında yurtdışı faaliyetlerde bulunduğu da aşîkârdır. Bunun altında yatan sebeplerden bir de küreselleşme sürecinde ekonomi ile birlikte kültürel ve sosyal alanlarda değişimin ve gelişimin olmasıdır. Sivil toplum açısından da baktığımızda devlet ve STK’lar arasındaki ilişkinin de değiştiği ve çeşitlendiği göze çarpmaktadır. İki dost ve kardeş ülke olan Türkiye ve Azerbaycan arasındaki ilişiklerde de sivil toplum örgütlerinin önemli rolü vardır. Bu çalışmanın amacı, sivil toplum örgütlerinin Türkiye-Azerbaycan ilişkilerindeki rollerini ve etkilerini incelemektir. Azerbaycan tam bağımsızlığını kazandıktan sonra Türkiye ile sosyal, siyasal ve ekonomik olarak yakınlaşarak stratejik ortaklık düzeyine ilişiklilerini taşımıştır. İlişkilerin üst seviye çıkarılmasında kuşkusuz sivil toplum örgütlerin de etkisi görölmüştür. Bu etkinin kalıcı olabilmesi içinde sivil toplum örgütler çalışmalarında desteklenmelidir. STK’ların, iki ülke arasında dostane ilişiklerinin ivme kazanarak devam etmesinde eğitim, kültür, bilim ve sanat alanında yaptığı ve yapacağı çalışmalar önem arz etmektedir. Sivil toplum örgütlerinin bu yöndeki çalışmaları elette ki siyasi alanda da etkisi artırarak stratejik ortaklığın sürekliliğine ve gelişimine de katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Azerbaycan, Sivil Toplum Kuruluşları

Presentation ID / Sunum No = 431**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Türkiye'nin Ekonomik Yapısının Yoksulluk ve Yoksunluk Bağlamında İncelenmesi****Dr. Sedat Polat****Özet**

Bu çalışma Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze kadar süregelen ekonomik yapılanmasını yoksulluk bağlamında değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Osmanlının ekonomik yapılanmasını devralan Cumhuriyet 1930'lu yıllardan itibaren beş yıllık kalkınma planları uygulanmaya başlanmıştır. II. Dünya Savaşının patlak verdiği dönemde Türkiye savaşa dâhil olmamış ancak savaşın getirmiş olduğu ekonomik daralmadan etkilenmiştir. Ülkede iktidar değişiminin yaşandığı 1950'lerde DP liberal bir politika izlemekte, vaatleriyle yoksul insanların iştahını kabartmaktaydı. Marshall Planı dâhilinde sağlanan fonlar ile tarım kesimi oldukça gelişti. Ancak tarımsal kalkınma uzun erimli ve verimli olamadı. Bu dönemde yaşanan askeri darbe ile DPT kurulmuştur. Sanayileşme süreci DPT'nin eliyle gerçekleştirilecekti. 1965'te AP iktidarı almasıyla üretimde ithal ikameci politikalar izlendi. KİT'ler ekonominin lokomotifi haline gelmekteydi. 1970'lerde dünyada yaşanan ekonomik kriz Türkiye'yi etkilemiş, ülke artan petrol fiyatlarını dış borçla kapatma yoluna gitmiştir. Türkiye bu dönemde siyasi ve ekonomik istikrarsızlıkla boğuşmakta kıtlık ve yoksulluğun zirve yaptığı bir dönemi yaşamaktaydı. Hükümet 1980 yılında ekonomi istikrarı öngören liberal programı açıklamış aynı yıl askeri darbe gerçekleşmiştir. 90'larda ise yapısal ekonomik sorunlar, siyasi istikrarsızlık ve PKK sorunu ülkenin en büyük sorunlarını oluşturmuyordu. Bu problemler ve küresel ekonomik dalgalanmalar 2001'de ülke ekonomisinin ciddi bir krize girmesine neden oldu. Hem ekonomik kriz hem koalisyonu dayalı siyasi istikrarsızlık 2002 yılında yapılan seçimlerde AKP'yi iktidara taşıdı. Ekonomide belirgin bir iyileşmenin yaşandığı bu dönemde enflasyon 1960'lardan sonra ilk kez %10'un altına indi. 2008'de dünyada yaşanan finansal krizden Türkiye ekonomisi de nasibini aldı. Almanya ve Fransa'nın Türkiye'nin AB üyeliğine karşı çıkması ve hükümetin otoriterleşen politikaları ülkede ekonomik yatırım için güven problemini ortaya çıkardı. 2010'lardan sonra toparlanan ülke ekonomisi 2016'da yaşanan darbe girişimi ile sekteye uğradı. Günümüzde ise COVİT-19 ve Rusya-Ukrayna savaşı bütün ekonomileri tehdit ettiği gibi Türkiye ekonomisini de tehdit etmektedir. Sonuç olarak, ekonomik krizler, darbeler ve istikrarsızlık yoksulluğun ve yoksunluğun temel belirleyicileri olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk, Ekonomi, Yoksunluk

Presentation ID / Sunum No = 432

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye'nin ve Azerbaycan'ın Dijitalleşme Yol Haritası

Doç. Dr. Barış Öztuna

Özet

COVID-19 pandemisiyle birlikte dijitalleşme süreci tüm dünyada hızlanmıştır. Ülkeler ve şirketler rekabette yerlerini alabilmek için dijital dönüşüm stratejilerini uygulamaya başlamışlardır. Dijital çağda Türkiye ve Azerbaycan bu konuyla ilgili birçok çalışmayı planlamaktadır. 25.08.2021 tarihli 31579 Sayılı Resmi Gazete'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dijital Ticaret Alanında İşbirliği Hakkında (4417 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı) yayımlanmıştır. Mutabakat zaptının 1. maddesine göre, İşbu Mutabakat Zaptının amacı, işbu Mutabakat Zaptının amaçları doğrultusunda ticaretin dijitalleşmesi ve Tarafların ülkeleri içinde ve Taraflar arasında malların ve hizmetlerin dijital yollarla ticareti anlamına gelen dijital ticaretin sürdürülebilir ve istikrarlı gelişimini teşvik etmektedir. 3. maddesinde ise, ticaretin kolaylaştırılması ve dijitalleşme için nesnelerin interneti, blok zincir, robotik ve bulut bilişim, büyük veri analitiği, yapay zekâ ve diğer Dördüncü Sanayi Devrimi teknolojilerinin uygulama olanaklarını araştırmak, siber güvenlik ve veri mahremiyeti ve dijital okuryazarlığın geliştirilmesini iki taraf ülke tarafından incelenmesini sağlamaktır. 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre, sanayide dijitalleşmenin önemini ve firmaların dijital dönüşümünün gerçekleştirilebilmeleri yönünde planlamalar yapılmaktadır. Program çerçevesinde Türkiye'deki firmaların dijital dönüşüm yapabilmeleri için yaptıkları harcamaların vergi teşvikinde olması sağlanacaktır. 2019 yılında başlayan 2020 ve 2021 yılında da devam eden İmalat Sanayinde Dijitalleşme temalı KOSGEB tarafından KOBİ Gelişim Destek Programına 2021 yılında 281 proje için 116 Milyon TL'lik destek sağlanmıştır. Azerbaycan'da ise, Azerbaycan Cumhuriyetinin Gelişmesi İçin 2003- 2012 yılları arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri kapsamında Milli Strateji kabul edilmiştir. Azerbaycan'da kısa sürede e-devlet uygulamasına geçilmiştir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin ve Azerbaycan'ın dijitalleşme sürecini araştırmaktır. Bu konuyla ilgili stratejik planlardan, bilimsel çalışmalardan ve ulusal-uluslararası istatistiki verilerden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Azerbaycan, Türkiye, Endüstri 4.0

Presentation ID / Sunum No = 433

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkü Sözlerindekiyeradları Üzerine Bir Değerlendirme

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akbıyık

Özet

Türküler; halkımızın duygu ve düşüncelerini, yaşam tarzını, yaşadığı diyarı anlattığı, en özlü sözler, en güzel nağmelerdir. Bu nedenle, Türküler, kültürümüzün temel taşları ve özüdür. Türküler; kültür birikimimizdir, Türküler; halk kültürümüzün, söz ve müzikle ifadesidir. Halkımız; sevgisini, hasretini, umudunu, özlemine, sevincini bir dantel gibi Türkülere işlemiştir. Sayfalarca anlatılacak bir olayı, birkaç satırda özetlemiştir. Doğumdan ölümüne, hatta ölüm sonrası ahiret hayatını, işini, aşını, giyimini kuşamını, değer verdiğini, vermediğini türkülerde ifade etmiştir. Sevdiği, gönül verdiği; bazen ela gözlü bir kız, bazen de yurdu, memleketi, köyü olmuştur. Bu nedenle birçok türküde; yaşadığı coğrafi mekânı, evini, yurdunu, yöresini, memleketini, ilini, ilçesini, köyünü üzerinde bulunduğu coğrafyayı, çevresindeki denizi, gölü, nehri, dereyi, çayı, su içtiği çeşmeyi türkülerde dökmüştür. Türkülerde geçen yeradlarının sosyal, kültürel ve ekonomik hayattaki önemi üzerinde durulmuştur TRT repertuarında olan ve olmayan yaklaşık 8 bin türkü incelenmiştir. Türkü yakan (besteleyen) kişiler, bazen yaşadıkları yere olan sevgilerini ve özlemlerini ifade etmek, bazen de olayın geçtiği, kişinin yaşadığı yeri belirtmek veya daha başka amaçlarla Türkülerde başta Anadolu'nun dört bir yanından olmak üzere, yakın coğrafyadan Rumeli, Azerbaycan, Selanik, Kerkük, Yemen, Mısır gibi birçok ülke, bölge, il, ilçe ve köy, nehir, dağ, yayla gibi yer adlarına yer vermişlerdir. Urfa'nın Etrafı Dumanlı Dağlar. Erzurum'un Dağında Güller Açar Bağında Tebriz Üstü Maraga, Azeri Yavrusu Tiflis Balası Kerkük'ten Yola Çıkak Gidek Erbil'e Erbil'e Gül Hazarın Kenarından Dede Korkut Diyarından Azerbaycan Vugarından Köroğlu'nun Nigarından Size Selam Getirmişem vb. yeradları geçen yüzlerce türküden sadece birkaçıdır. Türküler geçen yer adları insanlar arasında bir kültür köprüsü kurulmaktadır. Yörelere tanımamıza yardımcı olmakta ve coğrafya bilgimizi artırmaktadır. Yörenin tanınmasına katkıda bulunulmakta ve kültür turizminin canlanmasına. Dolayısıyla Turizm yoluyla ekonomik katkı sağlamaktadır. Sosyal, kültürel ve ekonomik olarak önem arz eden, musiki kültürümüzün temel taşlarından biri olan türkülerin korunması, arşivlenmesi, tanıtılması, geliştirilmesi, yaşatılması için bazı çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Kültür, Turizm, Türkü

Presentation ID / Sunum No = 434

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ukrainian-Azerbaijani Cooperation in Emigration in the Interwar Period

Prof. Dr. Volodymyr Komar

Abstract

In the 1920s, attempts to establish the Ukrainian People's Republic (UPR) and the Azerbaijan Democratic Republic (AZR) failed. Bolshevik rule was established in most parts of the former Russian Empire. The leaders of the national governments of the independent republics on the outskirts of Russia were forced to flee into exile. The emigration of the Ukrainian People's Republic, led by the Chief Ataman of the Army S. Petliura, settled in Poland. After the Bolsheviks suppressed the uprisings in Ganja and Karabakh, M.-E. Rasul-Zade, as the leader of the Azerbaijani liberation movement, was arrested and taken to Baku. Only in 1922 did he manage to emigrate to Finland and then move to Muslim Turkey. From 1923 to 1927 in exile in Turkey M.-E. Rasul-Zade was the editor-in-chief of the "Yeni Caucasus" magazine ("New Caucasus"). During this period, Ukrainian and Azerbaijani emigrants became active participants in the international "Prometheus" movement under the auspices of Poland, which was aimed at the dismemberment of the Soviet Union into separate nation-states and the revival of the UPR and Az.DR. Within the framework of the Prometheus movement there was an active Ukrainian-Azerbaijani cooperation, which had a pronounced anti-Soviet and anti-communist character. Ukrainians from Petliura and Azerbaijan from the Musavat party took an active part in Prometheus' organizations: the Prometheus Society in Paris; The Committee for the Independence of the Caucasus (KNK) in Istanbul, established in 1925 and 1926, respectively. Azerbaijanis have established relations with representatives of the Turkish Embassy in Paris. Ukrainians in Paris were led by former Prime Minister of the Ukrainian People's Republic V. Prokopovych. The KNK advocated the independence of the Caucasian peoples and the formation of a common state on the basis of the federation. In the international arena, the KNK criticized and negatively assessed the policy of the USSR. The KNK included representatives of the Azerbaijani and Georgian National Centers and the People's Party of Highlanders of the Caucasus. Armenians did not support this initiative due to their strong anti-Turkish orientation. Anti-Soviet propaganda at the international level was also carried out by the Prometheus Society, founded in Warsaw in 1928, the Friendship Committee of the Caucasus, Turkestan, and Ukraine, and the monthly Prométhée, published in Paris. Thus, the efforts of Ukrainian and Azerbaijani emigrants were aimed at uniting world leaders in a common anti-Soviet front of enslaved peoples.

Anahtar Kelimeler: Ukrainian People's Republic, Azerbaijan Democratic Republic, Petliurists, Musavat, M.-E. Rasul-Zade, Prometheism, İnterwar Period, Emigration

Presentation ID / Sunum No = 435

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ukrayna Savaşı ve Zangezur-Karabağ Meselesinin Güncellenen Jeopolitiği

Prof. Dr. Mehmet Akif Okur

Özet

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısıyla başlayan savaş, ilgili bölgenin ötesinde tüm dünya açısından önemli sonuçlar doğurmaya adaydır. Uluslararası ekonomi-politik dengelerdeki değişimler, enerji tedarik ve ulaşım güzergahlarının yeniden şekillenışı, büyük güçler ve bölgesel güçler arasındaki güç dengelerinde meydana gelen kaymalar, resmi-gayri resmi ittifaklar arasında ve bunların iç yapılarında yaşanan dönüşümler yeni bir döneme geçildiğini işaret etmektedir. Uluslararası sistemde yaşanan büyük dalgalanmalar jeopolitik olarak hassas coğrafyaları her zaman etkilemiştir. Kafkasya bunlar arasında yer almaktadır. Tebliğimizde, Ukrayna Savaşı'nın meydana getirdiği dönüşümlerin, tetiklediği dinamiklerin Karabağ meselesine ve Zangezur Koridoruyla ilgili tatışmalara etkileri üzerinde durulacaktır. Bu çerçevede, Rusya'nın Ukrayna siyasetinin Sovyet sonrası coğrafya bakımından anlamı, Hazar geçişli yeni enerji gaz projelerine yönelik artan talep, Kuşak-Yol açısından Türk Kuşağı güzergahının artan önemi, Karabağ Savaşı sonrasında ilan edilen ateşkesin dayandığı dengelerde gözlenen değişimler mercek altına yatırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ukrayna Savaşı, Karabağ, Zangezur, Kuşak-Yol

Presentation ID / Sunum No = 436

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Ulusal ve Dış Basında Hocalı Katliamı

Dr. Öğr. Üyesi Gürbüz Arslan

Özet

Hocalı, Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesinde yer alan önemli bir yerleşim merkezi olup, Ağdam, Şuşa, Hankendi ve Askeran yolları üzerinde bulunması ve Dağlık Karabağ'daki tek havaalanına sahip olması hasebiyle de bölge için stratejik öneme sahip bir yerdir. Asırlarca Türk tarihinin ve Türk kültürünün hayat bulduğu bir yerleşim merkezi olan, Azerbaycan Türklerinin yanı sıra Ahıska Türklerini de ev sahipliği yapan ve içerisinde 7 bin kişiyi barındıran bu topraklar, 1992 yılı Şubat ayının 25'ini 26'sına bağlayan gece Ermenistan silahlı birlikleri tarafından saldırıya uğramıştır. Sovyet Rus ordusunun o zaman Hankendi'de bulunan 366. motorize alayının da yardımıyla üç koldan saldırıya geçen Ermeni askerleri, resmi verilere göre 63'ü çocuk, 106'sı kadın 613 kişi hunharca katletmiş, 487 kişi ağır yaralayarak sakat kalmasına sebep olmuş, 1275 kişiyi ise rehin almıştır. Ermenilerin insan haklarını hiçe sayarak, tarihsel ve kültürel açıdan Türk toprağı olan, hukuki açıdan da Azerbaycan'a ait bulunan Hocalı'da gerçekleştirdiğı ve İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün o dönem "en kapsamlı sivil katliam" olarak nitelendirdiğı bu vahşet her tarafa büyük yankı uyandırmıştır. Bildiride Ermenilerin kadın, çocuk ve erkek ayrımı yapmadan işkenceye varan yöntemlerle gerçekleştirdiğı bu vahşet karşısında ulusal ve dış basının nasıl bir yaklaşım sergilediğı ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hocalı, Azerbaycan, Basın, Türk-Ermeni İlişkileri

Presentation ID / Sunum No = 437

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Uluslararası Firmalarda İnsan Kaynağı Seçim Süreci: Analitik Hiyerarşi Süreci İle Bir Uygulama

Doç. Dr. Ozgur Demirtas

Özet

Günümüzde küreselleşmenin etkilerinin giderek daha yoğun hissedildiği iş yapma ortamında, sürdürülebilir rekabet üstünlüğü elde etmenin vazgeçilmezi haline gelen insan kaynağı, katma değer oluşturma açısından çok daha önemli bir hale gelmiştir. Özellikle entelektüel sermayenin finansal sermayenin önüne geçmesiyle birlikte, insan kaynağının niteliklerini ortaya çıkartabilmesinde nitelikli örgütsel yapıların ve yönetim mekanizmalarının oluşturulması ve bu bağlamda da yönetici üst kadroların oluşturulmasında objektif karar kriterlerinin kullanımı önem arz etmektedir. Diğer bir ifade ile bir işletmenin başarısını belirlemede yüksek kaliteli ve nitelikli yöneticiler önemli yer tutmaktadır. Robertson ve Smith (2001) uygun bir işgücü seçiminde kişilik testleri, mülakatlar ve aday özgeçmişlerinin büyük rol aldığını ifade etmektedir. Ancak, özellikle üst düzey pozisyonlara görevlendirmeler genellikle daha nitel ve yargısal kararlar içermektedir. Aslında daha deneyimli üst düzey yöneticiler bile seçim hataları ve yanlışlıklarını yapmaya en az eğilimli bireyler olsa da, objektifliğin sistematik olarak sağlanamadığı bir terfi/görevlendirme sisteminde seçim yanlışlıkları da kaçınılmaz olacaktır. Bu kapsamda mevcut çalışma ile bu tür hataların ve muhtemel önyargıların karar süreçlerinde en az düzeyde etkide bulunması amacıyla, çok kriterli karar verme yöntemlerinden olan ve subjektif karar kriterlerinin daha objektif bir şekilde ağırlıklandırılmasına imkân tanıyan Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) tekniği kullanılarak uluslararası firmalarda üst düzey yönetici pozisyonlarına insan kaynağı seçim sürecine yönelik bir modelin önerilmesi amaçlanmaktadır. Yöntem çerçevesinde öncelikle beyin fırtınası tekniği ile insan kaynakları seçim süreçlerinde görev almış üst düzey yöneticiler ve bu yöneticilerin bağlı oldukları sivil toplum örgütünün yöneticileri ile alanında uzman bir akademisyenden oluşan toplamda yedi kişilik bir heyet ile değerlendirmeler yapılmıştır. Ardından değerlendirmesi yapılan ikili karşılaştırmalar çerçevesinde AHP tekniğinin ilgili aşamaları çerçevesinde de kriter ve alt kriterlerin ağırlıklandırmaları gerçekleştirilmiştir.000

Anahtar Kelimeler: İnsan Kaynakları Yönetimi, Çok Kriterli Karar Verme, Analitik Hiyerarşi Prosesi

Presentation ID / Sunum No = 438

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Uluslararası Uygulamalar Bağlamında Yönetimin Hesap Verebilirliği Açısından
Stratejik Planlama ve Performans Esaslı Bütçeleme**

**Prof. Dr. Özcan Sezer
İhsan Öztunç**

Özet

1980 öncesinde refah devleti döneminde kamu harcamaları sonucunda aşırı şekilde büyüyen, verimsizlik, hantallık ve hesap verebilirlik yönünden sorgulanan geleneksel kamu yönetimi anlayışı, yeni yönetim paradigmasının ortaya çıkması ile birlikte kaynakları daha etkin ve verimli kullanan, stratejik planlamaya dayalı, performans ölçümüne ve yönetimine önem veren, saydam, hesap verebilir bir niteliğe doğru değişim göstermektedir. Yeni kamu işletmeciliği olarak bilinen uygulamaların dünya geneline yayıldığı ve ülkelerin kamu politikaları uygulamalarının giderek birbirine yakınlığı görülmektedir. Gerek Dünyada gerekse Türkiye’de kamusal kaynakları kullanan kamu örgütleri, geleceğe yönelik amaçlarını ve hedeflerini belirlemekte ve aynı zamanda stratejilerine ulaşabilmek için mali kaynaklarının planlamasını yapmaktadırlar. Kamusal kaynakların giderek kıt hale geldiği günümüz dünyasında stratejik planlamaya dayalı performans esaslı bütçeleme önemli hale gelmektedir. Türkiye’de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla Stratejik Planlamaya Dayalı Performans Esaslı Bütçe Sistemi uygulanmaktadır. Sonuç odaklı çalışan bu sistemin en önemli bileşenlerinden birisi de performans değerlendirmesidir. Gelişmiş demokrasilerin en önemli unsurlarından biri olan denetim olgusu hesap verebilirlik ekseninde gelişme göstermektedir. Kamu hizmeti alan vatandaşların devlet karşısındaki konumunu güçlendiren hesap verebilirlik olgusu stratejik planlamaya dayalı performans esaslı bütçeleme ile daha sağlıklı gerçekleşebilmektedir. Bu çalışmada yeni yönetim paradigmasının bir unsuru olarak stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme sürecine geçişin nedenleri, ortaya çıkış süreci ve gelişimi, performans izleme ve değerlendirmesinin tanımı, kapsamı ve türleri, stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme hesap verebilirlik kavramı bağlamında analizi yapılacaktır. Ayrıca OECD ülkelerinin bazılarında uygulama örneklerinin gelişimine yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yeni Kamu Yönetimi, Hesap Verebilirlik, Stratejik Planlama, Performans Esaslı Bütçeleme

Presentation ID / Sunum No = 439

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Üniversite Öğrencilerinin Dijital Vatandaşlık Algı Boyutlarının Belirlenmesi Üzerine
Bir Araştırma**

Prof. Dr. Ferruh Tuzcuoglu

Doç. Dr. Cigdem Akman

Doç. Dr. Elvettin Akman

Özet

Son yıllarda dünyada bilişim ve iletişim teknolojileri alanında yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm ile birlikte farklı alanlarda yenilikler sunan akıllı teknolojik araçlar çeşitlenerek artmıştır. Bunlarla doğru orantılı olarak elektronik kitap ve dergiler, telefon uygulamaları, sosyal ağlar ve çeşitli blog ya da web sayfaları günlük yaşamımızda yer bulmuştur. İnsanların istedikleri bilgileri çevrimiçi yayabildikleri dijital ortamda yayınlanan bilgiler ve insanlar tarafından kurulan iletişim sayılarına bakıldığında inanılmaz boyutlara ulaştığı görülmektedir. İnternet ve ona bağlı olarak gelişen teknoloji ile birlikte vatandaş ve vatandaşlık gibi kavramlar da dijital bir yapıya bürünmüştür. Dünyada özellikle dijital yerli olarak da adlandırılan yeni nesil çocuklar ve gençler tarafından teknoloji ve internetin etkin bir şekilde kullanılması, günümüzde dijital vatandaşlık kavramının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Uzun süre, teknoloji kullanıcıları olarak kabul edilen dijital vatandaşlar günümüzde aktif katılımcı olarak görülmektedir. Özellikle de akıllı telefon uygulamaları ve sosyal ağların sayısında yaşanan artışla birlikte özellikle gençlerin resim, video, multimedya, doküman vb. üretip yaydıkları görülmektedir. Teknolojiyi böylesine yakından takip eden ve etkili bir biçimde kullanan genç neslin dijital ortamda neleri yapmaları ve yapmamaları gerektiğini bilmeleri dijital vatandaşlığı ifade etmektedir. Yani dijital vatandaşlık, internet ortamında etik ve evrensel kurallar çerçevesinde her türlü tehlikenin bilincinde olarak davranmalarıdır. Dijital iletişim kurabilen, e-devlet uygulamalarını kullanabilen, dijital alışveriş yapan, dijital ortamda üretim yapabilen ve eğitim alabilen ve tüm sorumluluklarının farkında olan bir toplum yaratmak için dijital vatandaşlık eğitimi verilmesi gerekmektedir. Çalışmada dijital vatandaşlık kavramından bahsedildikten sonra dijital vatandaşlık eğitiminin neden gerekli olduğu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vatandaşlık, Dijital Vatandaşlık, Algı, Sakarya Üniversitesi.

Presentation ID / Sunum No = 440

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Üniversite Öğrencilerinin E-Sağlık Okuryazarlık Düzeyi ve Çevrimiçi Sağlık Bilgisi
Arama Davranışları Üzerine Bir Araştırma**

**Dr. Öğr. Üyesi İsa Gül
Sultan Demir
İmran Coşkun**

Özet

Amaç: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlık düzeylerini belirlemek ve çevrimiçi sağlık bilgisi arama davranışlarını açıklamaktır. **Yöntem:** Bu araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin 629 öğrencisi ile tamamlanmıştır. Araştırmada veri toplama anket yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. E-sağlık okuryazarlığı ölçmek için Norman ve Skinner (2006) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Gencer (2017) tarafından yapılan e-sağlık okuryazarlığı ölçeği kullanılmıştır. Bu çalışmada e-sağlık okuryazarlığı ölçeğinin Cronbach alfa değeri 0,90 bulunmuştur. Çevrimiçi sağlık davranışlarını ortaya koymak amacıyla ABD Ulusal Kanser Enstitüsü Sağlık Bilgisi Ulusal Trend Araştırması'ndaki kategorik sorulardan yararlanılmıştır. Araştırmanın veri analizi SPSS istatistik 25 paket programında yapılmıştır. **Bulgular:** Bu araştırmada e-sağlık okuryazarlığı ölçeğinin ortalama değeri 3.74 ± 0.67 olarak bulunmuştur. Çalışmada üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyi, sürekli ilaç kullanma durumları ve genel sağlık durumu (öz-bildirim) değişkenleri ile e-sağlık okuryazarlığı ölçeği ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p < 0.05$). Çevrimiçi sağlık arama davranışlarında; son 12 ayda öğrencilerin %77,1'inin internet kullanarak herhangi bir sağlık kurumu araştırdığı, %77,1'inin Instagram, Facebook, Twitter vb. sosyal medya uygulamaları ile sağlıkla veya hastalıkla ilgili bir video izlediği, %54,3'ünün interneti laboratuvar veya radyolojik sonuçları görüntülemek için kullandığı, %89,2'sinin internet kullanarak bir hekim randevusu aldığı, %65,3'ünün tabletinde veya akıllı telefonunda sağlıkla ilgili herhangi bir yazılım veya uygulama bulunduğunu, %80,1'inin internette sağlık bilgisi ararken 1 saatin altında zaman harcadığı, %67,8'inin internetteki sağlık veya tıbbi konular yönelik bilgilere orta düzeyde güvendiği ve %58,6'sının sağlığı hakkında karar verirken interneti yararlı bulduğunu tespit edilmiştir. **Sonuç:** Sağlık alanındaki üniversite öğrencilerinin e-sağlık okuryazarlık düzeyinin yeterli olduğu, öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun internetteki sağlık ve hastalık konusundaki bilgilere orta düzeyde güvendikleri, sosyal medyanın sağlık ve hastalıkla ilgili bilgi edinmede dikkate değer araçlar oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: E-Sağlık Okuryazarlığı, Çevrimiçi Sağlık Arama Davranışı, Üniversite Öğrencisi

Presentation ID / Sunum No = 441

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Unutulmuş Bir Filozof: Muhammed Berdâî, Hayatı, Eserleri, Fikirleri

Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu

Özet

Bu sunumda XV. yüzyılın ilk yarısında Osmanlı Ülkesi'nde, İstanbul'da etkin, belâgat, fıkıh, kelâm ve felsefe alanlarında şerh ve hâşiyeleri ile tanınan, aynı zamanda şâir ve hatta olan Muhammed Berdâî (ö. 958/1551) adlı 'unutulmuş' bir filozofun kelâmî ve felsefî eserleri tanıtılacak; akabinde bu eserlerde üzerine durduğu kelâmî-felsefî sorunlara işaret edilecektir. Özellikle sahasının nadir eserlerinden olan Risâle fî tasvîr el-heyûla adlı hacimli çalışması üzerinde durulacaktır. Özellikle eserde Berdâî'nin takip ettiği yöntem ile tarihî bilgi nazariyesi (historical epistemology) çerçevesinde konuyla ilgili serdettiği düşünceler çözümlenecektir. Ayrıca, aynı yüzyılda konuyla ilgili kaleme alınan diğer eserlere de göndermelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhammed Berdâî, Osmanlı Ülkesi, Felsefe, Doğa Felsefesi, Heyûla,

Presentation ID / Sunum No = 442

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Vefeyâtu'l-A'yân'da Selçuklulara Dair Hal Tercümeleri

Prof. Dr. Mehmet Faruk Toprak

Özet

Tarihte yer almış en önemli Türk-İslâm devletlerinden biri olan Selçuklular hakkında bilgi veren ve günümüze ulaşmış olan çok sayıda yazılı kaynak/eser mevcuttur. Bu kaynakların önemli bir kısmı Arapça yazılmıştır. Sadece Tarih alanında kaleme alınmış eserlerde değil; edebiyat, coğrafya, hal tercümesi, tezkire ve benzeri konularda yazılmış kitaplarda da bir kişiye, hanedana ya da devlete ait bilgiler mevcut olabilmektedir. İslâm Tarihinin önemli terceme-i hâl eserlerinden biri olan Vefeyâtu'l-A'yân, doğrudan bir tarih kaynağı olmamakla birlikte verdiği bilgiler sayesinde tarihe ışık tutacak mahiyette bir eserdir. Selçuklu Sultanları ile bu hanedana mensup kişilerin hal tercümeleri verilirken, devleti nasıl kurdukları, nasıl büyüyüp genişledikleri; idarecilerin vasıfları, kişilik ve karakterleri ve daha nice konuda azımsanmayacak bilgiler verilmektedir. Çalışmamızda, Vefeyât'ın Selçuklular hakkında ne kadar bilgi içerdiği, sunulan bilgilerin kaynağı, bizce eksik olan ve değinilmeyen konuların tespiti, diğer kaynaklarda mevcut olmayan bilgiler içerip içermediği ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hal Tercümeleri, Selçuklular, Biyografi, İbn Hallikân

Presentation ID / Sunum No = 443

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Vergi Mevzuatında Vergiye Uyumlu Mükelleflere Tanınan Ayrıcalıkların
Değerlendirilmesi**

Doç. Dr. Özgür Saygın

Özet

Vergi uyumu kavramı mükelleflerin denetim ve ceza baskısı olmadan kendiliğinden vergilerini eksiksiz ve zamanında ödemesini ifade etmektedir. Vergiye uyumlu mükellefler devletin vergi denetim ve takip maliyetlerini düşürmektedir. Zamanında tahsil olunan vergiler devletin borçlanma gereksinimi azaltmaktadır. Borçlanma miktarının azalması, devlet bütçesinde yer alan borç faiz ödemeleri yükünün kontrol altında tutulmasına katkıda bulunmaktadır. Vergi uyumunu teşvik etmek üzere kanundaki şartları yerine getiren gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik ödenecek vergiden %5 indirim hakkı tanınmıştır. Ayrıca 6183 sayılı kanunda vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili düzenlenmiştir. Vergiye uyumlu mükelleflerin tecilinde daha çok taksit hakkı tanınmıştır. Bu mükelleflerin 500.000 TL'ye kadar olan borçlarının tecilinde teminat istenmemektedir. Vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecilinde 500.000 TL'yi aşan kısmın %25'i kadar teminat istenmektedir. Vergi mevzuatında vergiye uyumlu mükelleflere tanınan ayrıcalıklar oldukça kısıtlıdır. Vergiye uyumunu teşvik etmek üzere gelir ve kurumlar vergisi dışında farklı vergilerde de vergi uyumu indirimleri olmalıdır. Ayrıca vergiye uyumlu mükelleflere bürokratik engeller çıkarılmamalıdır. Vergi uyumu indiriminden faydalanan mükelleflerin sayısının artması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Uyumu, Vergi Teşviki, Vergi Borçlarının Tecili

Presentation ID / Sunum No = 444

Oral Presentation / Sözlü Sunum

World Interest Rates and Macroeconomic Fluctuations

Prof. Dr. Zekeriya Yıldırım

Prof. Dr. Fuat Erdal

Abstract

IMF warns emerging markets to prepare for the upcoming Fed tightening cycle. US monetary authority undertakes to curb inflation by raising its policy rate. Such policy actions, undoubtedly, will have led to increases in the world interest rates. Using a threshold vector autoregression model (TVAR), this study examines international macroeconomic consequences of increases in the world interest rates under different states of uncertainty in global financial markets. We identify two regimes of uncertainty, the high/low uncertainty regimes. By this way, we provide answers to the following three crucial questions: (i) How do the increases in the world interest rates spillover to the real economy of emerging and advanced countries? (ii) Do the spillover effects vary depending on the level of global financial uncertainty? (iii) Does high uncertainty in international financial markets amplify the spillover effects? We find that an increase in the world interest rates causes a substantial contraction in the real economy of two country groups during times of high uncertainty. By contrast, emerging and advanced countries experience a little deterioration in their real economies during times of low uncertainty. Our results, thus, suggest that uncertainty in global markets matters for the international macroeconomic effects of the world interest rates. Overall, our results provide an important policy implication. That is, policy makers in emerging and advanced countries should closely follow the level of uncertainty in the international financial markets and determine the strength of their policy actions while responding to the upcoming Fed tightening cycle.

Anahtar Kelimeler: Spillovers, World Interest Rates, Tvar, Emerging Economies, Advanced Economies

Presentation ID / Sunum No = 445

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**XIX. Yüzyılın Sonlarına Doğru Orta ve Doğu Karadeniz’de Ermeni Nüfusu Üzerine Bir
Değerlendirme**

Doç. Dr. Tuğrul Özcan

Özet

Bir sosyal bilimler terimi olarak nüfus; bir ülkede, bir bölgede ya da bir şehirde yaşayanların tümü manasına gelir ve bir ülkenin siyasî, sosyal, kültürel, askerî, mali ve iktisadi durumlarının tespitinde oldukça önemlidir. Bir devletin veya bir topluluğun geleceğinin belirlenmesinde nüfus, çeşitli iddiaları destekleme, üstünlük kurma, bağımsızlık kazanma veya ayrıcalık elde etmenin etkin bir vasıtası olarak karşımıza çıkabilir. Kozmopolit bir toplum yapısı olan Osmanlı Devleti, son dönemlerinde nüfusun önemini yeni yeni kavramaya başlamış ve bu sebeple demografik yapıya dair ayrıntılı bilgilere ihtiyaç duymuştur. İlk kez 1831’de yaptığı nüfus sayımından itibaren Osmanlı Devleti, ihtiyaç duyduğu istatistik bilgilerini sağlama yoluna gitmiştir. Zaten 19. yüzyılın ikinci yarısında Batılı devletler, Osmanlı tabiiyetindeki gayrimüslim topluluklarını sürekli bahane ediyor ve fırsatını bulduğu ilk anda da Osmanlı Devleti’ni diplomatik yollarla sıkıştırıyordu. Bu ise nüfus sayımı dair faaliyetlerinde Osmanlı Devleti’nin haklılığını açıkça ortaya koyuyordu. Bahsedilen diplomatik pazarlığın temel dayanağı gayrimüslim topluluklarının yaşadıkları bölgelerdeki nüfusları ve bunların diğerlerine göre yoğunluk oranlarıdır. Bu tür diplomatik pazarlığa konu olan topluluklardan biri de Ermenilerdi. Bu açıdan değerlendirildiğinde bu makale, Orta ve Doğu Karadeniz coğrafyasında yaşayan Ermenilerin bu diplomatik pazarlıklar sırasında durumları hakkında bazı tarih araştırmacılara ve meraklılarına önemli ipuçları verebilir.

Anahtar Kelimeler: Ermeniler, Orta Karadeniz, Doğu Karadeniz

Presentation ID / Sunum No = 446

Oral Presentation / Sözlü Sunum

XX. Yüzyılda Kafkasya Jeopolitiğinde Meydana Gelen Değişimler

Prof. Dr. Hikmet Öksüz

Özet

19. yüzyıl boyunca Rusya Kafkasya'ya doğru bir yayılma stratejisi gütmüştür. Bu strateji kuzey ve güney olmak üzere çift yönlü seyretmiştir. Bu bağlamda Gürcistan topraklarını ele geçirip İran sınırına kadar dayanmış ve 1828 Türkmençay Antlaşmasını yaparak İran ile birlikte Azerbaycan topraklarını bölüşerek Kuzey Azerbaycan'ı kontrol altına almıştır. Bu yüzyılın ikinci yarısında yayılma stratejisini sürdüren Rusya, Kuzey Kafkasya'da kendisine yönelik direnişi kırdıktan sonra 1877-1878 harbiyle birlikte Kars, Ardahan ve Batum'u da ele geçirerek hakimiyet sahasını genişletmiş ve Karadeniz'in doğu sahillerini de kontrol altına almaya başlamıştır. Bu süreç Büyük Harb'e kadar devam etmiştir. 1917'de Çarlık rejiminin yıkılmasıyla birlikte Rusya'da ortaya çıkan yeni sistem Güney Kafkasya'dan çekilmeyi stratejik öncelik olarak değerlendirmiştir. Bu durum Güney Kafkasya'da Gürcistan, Azerbaycan ve Ermenistan gibi milli devletlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamış Osmanlı Devleti'ni ise 40 yıl aradan sonra Kafkasya jeopolitiğine geri döndürmüştür. Ancak bu durum uzun sürmemiş, 1920 başından itibaren Sovyet sistemi Güney Kafkasya'da yeniden egemen duruma geçmiştir. 70 yıl kadar devam eden Sovyet düzeni 1989'dan itibaren sarsılmaya başlamış ve 1991'de de dağılmıştır. Yeniden Kafkas Cumhuriyetleri kendini göstermiş ancak bu tablo Sovyet sonrasında Karabağ Savaşı örneğinde görüldüğü gibi sıcak gelişmelere zemin hazırlamıştır. Bu tablo 21. yüzyıla devrederek Kafkasya'nın jeopolitik dengelerini değiştirecek bir ivmeyle kendini göstermeye devam etmiştir. Bu çalışmada 19. yüzyıldan 20. yüzyıla, oradan da günümüze devreden sorunlar jeopolitik öngörüler bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Rusya, Osmanlı Devleti, Jeopolitik

Presentation ID / Sunum No = 447

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Yakın Gelecekte Türkiye Bir Gıda Güvenliği Riski İle Karşılaşabilir Mi' Doksan Köy
Üzerine Yapılan Bir Çalışmadan Elde Edilen Bulgular ve Bazı Siyasa Çıkarımları**

Prof. Dr. Mehmet C. Marin

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'de 10 farklı ilin idari sınırları içerisinde bulunan 90 köyde gerçekleştirilen bir araştırma projesinin bazı bulgularını sunuyorum. Burada, 1400'den fazla çiftçi aile reisinden oluşan rastgele bir örnekleme bir anket yoluyla toplanan verilere dayanan bazı basit tanımlayıcı ve korelasyonel istatistiklere odaklanıyorum. Bulgular, bu küçük ölçekli aile çiftçiliğinin çoğunun, ailelerin büyük bir şehre göç edip iş aramak yerine, zaten sahip oldukları topraklarda çalışabilecekleri için, kendi işini kurmanın bir yolu olarak tanımlanabileceğini göstermektedir. Nitekim bu aile çiftçiliği işletmelerinin çoğu çok düşük aylık gelir elde etmekteydi ve çiftçi istihdamının alternatif maliyetleri dikkate alındığında, bazılarının çiftçiliğe devam etmesi bile ekonomik olarak pek mantıklı gelmiyordu. Bulgular ayrıca, bu kırsal alanlarda genç nüfusta devam eden bir azalma ve giderek yaşanan bir nüfus olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, bu eğilimin devam etmesi halinde Türkiye'nin yakın gelecekte ciddi bir gıda güvenliği sorunuyla karşı karşıya kalabileceğini açıkça göstermektedir. Son olarak, hem tarım arazilerinin büyüklüğü hem de çiftçi ailelerin yıllık gelirlerinin birbirleriyle ve ayrıca ekilen arazi, kültür ve karma cins sığır sayısı ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu bulgulara dayanarak, makale sonunda bazı tarım politikası önerileri sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Kalkınma, Tarım, Türkiye

Presentation ID / Sunum No = 448

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yaşam Tarzının Plansız Satın Alma Davranışı Üzerindeki Etkisi

Dr. Öğr. Üyesi Şeniz Özhan
Araştırmacı Selda Şahin

Özet

Plansız satın alma davranışı, 20. yüzyılın ortalarından bu yana tüketici araştırmalarında en fazla araştırılan konulardan biridir. Plansız satın alma davranışı ile ilgili yabancı literatürde birçok çalışma olmasına karşın Türkiye’deki çalışma sayısı azdır. Bu çalışmanın temel amacı, tüketici davranışlarını etkileyen psikografik faktörlerden biri olan yaşam tarzının Türk tüketicilerin plansız satın alma davranışları üzerindeki etkisini belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda ve literatürdeki çalışmalar ışığında, araştırma modeli ve araştırma hipotezleri oluşturulmuştur. Oluşturulan hipotezler, araştırmanın örneklemini oluşturan 18 yaş ve üzeri Türk tüketicilerine uygulanan çevrim içi anket yoluyla toplanan veriler aracılığıyla test edilmiştir. Veriler SPSS ve AMOS paket programları aracılığıyla yapısal eşitlik modellemesi ile test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Tarzı, Plansız Satın Alma Davranışı, Tüketici Davranışları

Presentation ID / Sunum No = 449

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Yöneticilerin Komb Algısının Karar Verme Tarzlarına Etkisi

Doç. Dr. Özlem Tuna

Özet

Yaşanan çalkantılı zamanları özetleyen bir kısaltma olan KOMB, karmaşık, oynak, muğlak ve belirsiz bir iş dünyasını temsil etmektedir. KOMB, teknolojik değişimler, geçici avantajlar, parçalı pazarlar, çok yönlü rakipler, küresel ekonomik koşullar, istikrarsız hükümetler, siyasi kargaşalar, oynak finansal piyasalar ve kararsız tüketiciler gibi pek çok olumsuz durumu kapsayan dinamik bir kavramdır. Siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel boyutta yarattığı etkiler nedeniyle Pandemi sürecini KOMB olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır. Bu dönem özellikle karar verme pozisyonunda bulunan çalışanlar için son derece radikal bir zihinsel dönüşümü gerektirmiştir. Koşulların kökten değiştiği bir iş ortamında, eski yöntemlerin, tekniklerin, inançların ve deneyimlerin artık yeterli olmadığı görülmüştür. Her ne kadar içerisinde birçok fırsatı barındırsa da pek çok araştırmacıya göre KOMB yöneticilerin karar verme süreçleri açısından ciddi bir tehdit unsurudur. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, yaşanan küresel sağlık krizi süresince yöneticilerin KOMB algılarının karar verme tarzlarına etkisinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda 700 yatak kapasiteli, Eskişehir/Türkiye’de faaliyet gösteren bir devlet hastanesinde karar verme yetkisine sahip toplam 90 birim yönetici ve yönetici yardımcısı ile bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, KOMB algısı ve karar verme tarzlarına ilişkin yönetici algılarının çeşitli demografik değişkenlere göre fark gösterip göstermediği Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Ayrıca KOMB algısı ile karar verme tarzları ilişkisinin belirlenebilmesi için Spearman korelasyon analizi yapılmıştır. İstatistiksel analizler sonucunda yöneticilerin kararlarında en çok “rasyonel karar verme tarzını” en az da “kaçınma karar verme tarzını” tercih ettikleri bulunmuştur. Korelasyon analizleri sonucunda ise KOMB algısının karmaşıklık alt boyutuyla, rasyonel karar alma tarzı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Aynı zamanda KOMB algısının karmaşıklık alt boyutunun yönetici olarak çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Komb (Vuca) Algısı, Karar Verme Tarzları, Covid-19, Hastane

Presentation ID / Sunum No = 450**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Yüksek Öğretimde Marka Yönetimi: Estü Marka Kişiliğine Antropomorfik Yaklaşım****Prof. Dr. Metin Arğan****Prof. Dr. Servet Turan****Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu****Meylin Yılmaz****Hakkı Konak****Özet**

Gelişmiş ülkelerdeki pek çok üniversite, rekabetçi farklılaşma aracı olarak marka yönetiminden ve marka kişiliği yaratma potansiyeli yararlanmaktadır. Bu anlamda antropomorfik yaklaşım ile üniversite markalarına atfedilen kişiliği özellikleri yol gösterici olup, marka yönetiminde katkı sağlayıcı olabilmektedir. Literatürde marka kişiliği ile ilgili pek çok çalışma olmasına karşın, Türkiye’de ve özellikle de yeni kurulan/ayrılan üniversitelerin marka kişiliklerini ortaya koyan çalışmaların sayısı son derece sınırlıdır. Dolayısıyla, bu çalışma ile Eskişehir Teknik Üniversitesi’nin marka kişiliğine yönelik özellikleri ortaya koyarak bu özelliklerin ilişkili olduğu değişkenlerle arasındaki ilişkinin yapısal model ile test edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma verileri, kolayda örneklem yöntemi kullanılarak çevrimiçi anket dolduran dış paydaş (Eskişehir dışında ikamet eden) ve iç paydaş olarak üniversite öğrencilerinden toplanmıştır. Çalışma kapsamında uluslararası literatürde geçerli ve güvenilir olan pek çok araştırmada kullanılan ölçeklerden yararlanılmış olup, bu ölçeklerin faktör geçerliği doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile desteklenmiştir; model kabul edilebilir uyum indeksleri gösterdi: $X^2/df < 5$, NNFI, CFI, GFI > 0.90 ve RMSEA, SRMR < 0.08 . Aynı şekilde ölçeklerin güvenilirliği kabul edilebilir düzeyin ($\alpha > 0.70$) üzerinde bulunmuştur. Daha sonra değişkenler arasındaki ilişkileri araştırmak için yapısal eşitlik modellemesi (YEM) kullanılmıştır. SEM sonuçları, tıpkı DFA’da olduğu gibi, uyum iyilik indekslerinin kabul sınırları içerisinde olduğunu ve marka kişiliği, algılanan kalite, marka farkındalığı, WOM, mezun desteği gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$; $p < 0.01$) olduğunu göstermiştir. Bu çalışma, marka yönetimi literatüründe marka kişiliğinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamakta; ayrıca üniversite yöneticilerinin ve makro düzeyde Yüksek Öğretim Kurulu’nun marka yönetimini bir farklılaşma aracı olarak nasıl kullanacağı ve strateji geliştireceği konusunda avantajlarını ortaya koymaktadır. Genel olarak bakıldığında, bu araştırmanın bulguları üniversite yönetimleri, üniversiteye bağlı kurumsal iletişim yöneticileri için faydalı göstergeler olarak görülebilir ve ayrıca marka kişiliği olgusunun üniversitenin markalaşmasında dikkate alınması gereken önemli bir konu olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Markası, Marka Yönetimi, Marka Kişiliği, Marka İmajı

Presentation ID / Sunum No = 451

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Zavriev'in Raporunda Birinci Dünya Savaşı Sırasında Kurulması Planlanan
Ermenistan Hakkında Rusya İle Müzakereler**

Dr. Öğr. Üyesi Eray Bayramol

Özet

Birinci Dünya Savaşı'nın yarattığı ortamı bağımsız bir devlet kurmak için fırsat gören Ermeniler, Çarlık Rusya ile iş birliği yaparak Osmanlı Devleti'ne karşı ayrılıkçı faaliyetler gerçekleştirdi. Bu faaliyetler çerçevesinde hem Anadolu'da hem de Kafkasya'da kanlı olaylar başlattı. Ermenilerin Osmanlı Devleti'ne karşı Rusya ile gerçekleştirdiği iş birliğine dair Rusya'ya ve Ermenistan'a ait arşivlerde çeşitli belgeler yer almaktadır. Bu belgelerden biri A.X. Zavriyev'in 25 Şubat 1915 tarihinde Tiflis'teki Ermeni Ulusal Konseyi'ne gönderdiği rapordur. Söz konusu raporda Zavriev, Moskova ve Petrograd'da gerçekleştirdiği görüşmeler hakkında bilgiler vermektedir. Zavriev'in görüştüğü kişiler arasında Adjemov da bulunmaktaydı. Adjemov'un bildirdiğine göre Rusya Dışişleri Bakanı Sazonov'un Ermeni meselesi hakkındaki görüşlerinde son birkaç hafta içinde bazı değişiklikler olmuştu. Papadjanov, Ocak ayının son günlerinde Sazonov ile bir araya geldiğinde Sazonov, ilhakin en iyi sonuç olarak kabul edildiğini ve dil özgürlüğünün garanti altına alınacağını ifade etti. Fakat Ermeniler ilhaktan yana değildi. Bu sebeple Zavriev, gelecekte kurulması planlanan Ermeni ülkesinin statüsü hakkında Rus yetkililerle müzakerelere başladı. Zavriev ve Ermeni temsilciler derhal bir harita hazırladılar. Bu haritaya İskenderiye Körfezi dahil edilmişti. Şayet müttefikler talep ederse İskenderiye Körfezi hariç tutulacaktı. Kalan sınırlar ise güneyden 4 vilayetin güney sınırı boyunca ve kuzeyden Rusya sınırından Tirebolu'ya, oradan Trabzon'a ve daha sonra Sivas vilayetinin kuzey sınırı boyunca uzanacaktı. Harita, Zavriev tarafından Mandelştam ve Gulkeviç'e sunuldu ve kurulacak ülke hakkında müzakerelere başlandı. Bu çalışmada Zavriyev ve Rus yetkililerin, Ermenistan projesi hakkında gerçekleştirdikleri görüşmeler Zavriev'in raporu çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Rusya, Ermenistan, Zavriyev, Müzakere.

Presentation ID / Sunum No = 452

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Zengezur Koridoru'nun Türkiye'nin Orta Asya ile Siyasi ve Ekonomik İlişkilerine
Etkisi**

Prof. Dr. Seyfettin Aslan

Özet

Bu bildiri Zengezur Koridoru'nun Türkiye'nin dış politikasına olan etkisini ele alacaktır. Bilindiği üzere Azerbaycan kırk dört gün süren savaş sonucunda Kasım 2020'de Ermenistan'a karşı üstünlük sağlayarak önemli bir zafer elde etmiş ve yapılan anlaşma sonucunda Laçın Koridoru ile birlikte Zengezur Koridoru'nun açılması da kararlaştırılmıştır. Zengezur Koridoru sayesinde Azerbaycan'ın Nahçıvan bölgesi ile bağlantısı sağlanmış olacak ve Türkiye ile de doğrudan kara bağlantısı kurulmuş olacaktır. Böylece Türkiye'nin Orta Asya ile kesintisiz bağlantısı da gerçekleşmiş olacaktır. Zengezur Koridoru'nun açılması başta Türkiye ve Azerbaycan olmak üzere Ermenistan, Gürcistan ve İran'ı etkileyecektir. Rusya'nın koridorun güvenliğini üstlenmiş olmasının bölgedeki jeopolitiğe farklı boyutlar katacağı düşünülmektedir. Öte yandan Zengezur Koridoru'nun açılması Türkiye'nin Hazar Denizi üzerinden Orta Asya'ya açılmasını da kolaylaştıracaktır. Bu açıdan hem Türkiye ile Azerbaycan arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkiler gelişecek hem de Türkiye'nin Orta Asya ile olan siyasi ve ekonomik ilişkileri olumlu yönde etkilenecektir. Türk Devletleri Teşkilatı'nın da kurulması ile kurumsal boyutlar kazanacak olan ilişkiler dış politikada önem kazanmaktadır. Bildiride öncelikle Zengezur bölgesinin tarihsel önemi ele alındıktan sonra Kafkasya bölgesindeki ülkeler açısından etkisi ele alınacaktır. Sonrasında ise Zengezur Koridoru'nun Türkiye'nin Azerbaycan ve Orta Asya ülkeleri ile olan siyasi ve ekonomik ilişkilerine etkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Zengezur Koridoru, Kafkasya, Türkiye, Azerbaycan

Presentation ID / Sunum No = 453

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Zihinselci ve Gerçekçi Tutumlar Arasında Mereoloji: M. Emin El-Şirvânî'ye Göre
Tanım ve Tanımlanan İlişkisi**

Doç. Dr. İbrahim Halil Üçer

Özet

Bu tebliğde Mehmed Emin Şirvânî'nin (ö. 1036/1627) el-Fevâidu'l-Hâkâniyye adlı eserinden yola çıkılarak tanım ve tanımlanan ilişkisi ele alınacak, tanımlanan nesneyle ilgili zihinde oluşan parçalı terkiplerin dıştaki nesnenin de parçalı olmasını gerektirip gerektirmediği sorusuna cevap aranacaktır. Bu minvalde özellikle Kutbüddin er-Râzî'nin (ö. 766/1365) öne sürdüğü ve dıştaki nesnelerin basit olduğu, ancak bileşimin zihinde ortaya çıktığı görüşü tahlil edilerek, K. Râzî'nin bu görüşü öne sürmesini sağlayan bağlam ortaya konulacak, onu takiben Seyyid Şerif Cürcânî'den (ö. 816/1413) Şirvânî'ye kadar gelen süreçte bu iddiayla ilgili tartışmalara yer verilecek ve nihayet Şirvânî'nin söz konusu iddianın aksine zihinsel bileşimin dıştaki nesnenin de bileşik olmasını gerektirdiği yönündeki görüşü tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mantık, Ontoloji, Mereoloji, Tanım Teorisi, Mehmed Emin Şirvani, El-Fevaidu'l-Hâkâniyye

Presentation ID / Sunum No = 454

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**“Azerbaycan’ın Ahval-İ Coğrafya ve Taksimat-i Siyasiyesi İle Usul-İ İdaresi” Adlı
Eserin Tanıtım ve Değerlendirilmesi**

Doç. Dr. Oktay Bozan

Özet

Bu tebliğde 19. yüzyılın sonlarında bir Rus askeri yetkilisi tarafından kaleme alınan ve yaklaşık 30 yıl sonra Türkçe’ye çevrilen bir eserden hareketle, Azerbaycan’ın tarihi, coğrafi, siyasi, idari, ticari, dini ve kültürel açıdan özellikleri ele alınacaktır. Eserin kapağındaki bilgilerden hareketle Osmanlı Karargâh-ı Umumi İstihbarat Şubesi tarafından basılması uygun görülen bu eserin 1890 tarihli matbu Rusça bir eserin tercümesi olduğu belirtilmektedir. Azerbaycan başlıklı eserin altında coğrafi, siyasi ve idari ahval ifadesi yer almaktadır. Müellifi hakkında herhangi bir bilgi verilmeyen eser, piyade binbaşlarından Nazmi adlı kişi tarafından Osmanlı Türkçesi’ne çevrilmiştir. 40 sayfadan ibaret olan eser, İstanbul’daki Askeri Matbaada 1918 yılında basılmıştır. Eserin girişinde vazife gereğince 1889 yılında Azerbaycan’a yapılan bir seyahat nedeniyle icra edilen araştırma ve gözlemler neticesinde elde edilen bilgiler üzerine eserin oluştuğu belirtilmiştir. Azerbaycan hakkında çok kıymetli bilgilerin ve detayların yer aldığı eserin 1877-1878 Osmanlı Rus Harbi sonrasında Rusya’nın Kafkaslara yönelik takip ettiği/edeceği siyasetle ilişkili olduğunu düşünmekteyiz. Birinci Dünya Savaşı’nın devam ettiği bir dönemde eserin Türkçe’ye çevrilmesi de Osmanlı Devleti’nin Kafkaslar ve Türk dünyasına yönelik takip edeceği siyasetle ilişkili olmalıdır. Eserde, önce Azerbaycan coğrafyasının yapısı ve özellikleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu kapsamda Azerbaycan’ın dağları, nehirleri, gölleri, madenleri, bitki örtüsü ve iklimi hakkında bilgi verilmiştir. Azerbaycan ahalisi başlığı altında şehirlerin nüfusları ve bunların etnik dağılımları aktarılmıştır. Etnik dağılımın yanı sıra sünî ve şîî mezheplerine mensup kişilerin özellikleri dile getirilmiştir. Eserin devamında Azerbaycan’ın idari yapısı bağlamında Azerbaycan’daki hanlıklar ve vilayetler sıralanmıştır. Hanlık ve vilayetlerin nereleri kapsadığı, nasıl ve kimler tarafından yönetildiği detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Eserin son kısmında Azerbaycan’ın ticari potansiyeli ve ticaret yolları hakkında bilgi verilmiştir. Bu eserin tanıtım ve değerlendirilmesinin Azerbaycan ve Kafkaslar hakkındaki akademik çalışmalara önemli bir katkı sunacağı kanaatindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Azerbaycan, Tebriz, Tatarlar, Şîî

Presentation ID / Sunum No = 455

Oral Presentation / Sözlü Sunum

“İki Devlet, Bir Millet,” Söyleminin Muhayyel Den Fiiliyata Dönüşmesi: Türkiye-Azerbaycan Askeri İlişkileri Kapsamında 2. Karabağ Savaşı

Öğr. Gör. Fatih Erarslan

Özet

Azerbaycan ve Türkiye arasında köklü bir tarihsel bağ bulunmaktadır. Bu tarihsel ve kültürel bağ iki ülke arasında her zaman etnik ve stratejik açıdan bir bölgesel ittifakın zeminini oluşturmuştur. Bu ittifakın, Haydar Aliyev tarafından ifade edilen “İki Devlet Bir Millet” söylemi temelinde fiiliyata geçmesi hedeflenmiştir. Azerbaycan kontrolünde olan toprakların Ermenistan tarafından işgali ile ortaya çıkan Karabağ sorunu 1990’lı yıllardan günümüze kadar sürmüştür. Bu süreçte uluslararası kuruluşlar soruna çözüm bulamamış ve Türkiye Ermenistan’ı işgalci olarak tanımlayarak sınırlarını kapatan tek ülke olmuştur. Ermenistan 27 Eylül 2020 tarihinde işgal ettiği toprakları genişletmek amacı ile saldırıya geçmiş ve Azerbaycan ile arasında 44 gün süren İkinci Karabağ Savaşı yaşanmıştır. Bu savaş Azerbaycan’ın zaferi ile sonuçlanmış ve uzun yıllar işgal altında kalan toprakların çok önemli bir kısmını kurtarılmıştır. İkinci Karabağ Savaşı “İki Devlet Bir Millet” söyleminin bir hayalden öteye geçerek fiiliyata dönüştüğü bir süreç olarak tarih sayfalarında yerini almıştır. Türkiye savaş boyunca askeri alanda İHA/ SİHA’lar ile ayrıca askeri diğer gereksinimler ile Azerbaycan’ın en büyük destekçisi olmuş ve savaşın kazanılmasında büyük etkisi olmuştur. Bu çalışmada; İkinci Karabağ Savaşı süreci ve sonrasın da Türkiye ve Azerbaycan arasında gelişen askeri ilişkilerin bölgesel değerlendirme açısından stratejik işbirliğine dönüşüp dönüşmeyeceği sorunsalına cevap aramak amaçlanmıştır. Çalışmada tarihsel ve betimsel bir metodoloji kullanılacaktır. “İki Devlet Bir Millet” ifadesinin bir söylemin ötesine geçerek askeri alanda işbirliği çerçevesinde sahada fiiliyata dönüştüğü elde edilecek sonuçlar arasında değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, 2. Karabağ Savaşı, Askeri İlişki

Presentation ID / Sunum No = 456

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**“Uygulamalı Dijital Eğitim Platformu” İle Etkin Önlisans Eğitimi: Marmaraereğlisi
Meslek Yüksekokulu Örneği**

**Doç. Dr. Veli Sırım
Öğr. Gör. Yarkin Çelik**

Özet

İnternet kullanıcıları yeni medya uygulamaları sayesinde sadece geleneksel medyanın kendilerine verdikleri içerikleri izlenmemekte, aynı zamanda kendi içeriklerini üreterek hedef kitleleriyle paylaşabilmektedir. Bu bağlamda gazetecilikten halkla ilişkilere, ekonomiden eğitime birçok alanda yeni medya uygulamaları etkin bir şekilde kullanıma konulmuştur. Özellikle COVID-19 salgını tüm sektörleri görece olarak olumsuz etkilerken, aynı dönemde yeni medya uygulamaları hayatın her alanında etkili bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu dönem bizlere eğitim alanında da dijital dönüşümün kaçınılmaz olduğunu göstermiştir. Önlisans öğrencilerinin teoride öğrendikleri bilgilerin uygulamalı olarak pratiğe dönüştürülmesi, daha akılda kalıcı derslerin hedeflenebilmesi, hikâyeleştirilmiş ve oyunlaştırılmış dijital ders içerikleriyle öğrenilen bilgilerin uygulamaya dönüştürülmesi sanal gerçeklik teknolojileriyle ve yeni medya uygulamalarıyla mümkün hale gelmiştir. Bu çerçevede, Yüksekokul imkânlarından hareketle geliştirilen ve daha ileri düzeylerde geliştirilme potansiyeli olan, "Uygulamalı Dijital Eğitim Platformu" Mobil Uygulamasının temel amacı, Marmaraereğlisi Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik olarak farklı derslerde uygulanması ve elde edilen başarının daha somut hale getirilebilmesi için nitel ve nicel araştırmaların yapılabilmesine zemin hazırlanmasıdır. Bu çalışma kapsamında öğrencilerin mesleki eğitimlerine ve içeriklerine uygun olarak sanal gerçeklik teknolojilerinden ve oyunlaştırılmış ders içeriklerinden faydalanabilecekleri bir uygulama geliştirilmiştir. Bu mobil uygulama için akıllı telefon ve sanal gerçeklik gözlükleri kullanılmıştır. Araştırmanın amacı ise ön lisans eğitimde tasarlanan mobil uygulama eşliğinde sanal gerçeklik gözlüğünün mesleki eğitimde kullanılması ve öğrencilerin bu uygulama üzerine görüşlerini belirlemek ve alana yeni bir katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Uygulamalı Dijital Eğitim, Önlisans Eğitimi, Sanal Gerçeklik Teknolojisi

Presentation ID / Sunum No = 457

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Algı ve Gerçeklik Arasında Doğruları Aramak: Azerbaycan Halk Cumhuriyeti’nin
Sükûtu Üzerine Bazı Mülâhazalar**

Prof. Dr. Ali Asker

Özet

Azerbaycan Türklerinin 19. yüzyılın ortalarında başlayan ve 20. yüzyılın başlarında devam eden aydınlanma faaliyetleri söz konusu dönemde yaşanan içtimaî, siyasî ve kültürel dönüşümlerinin etkisiyle, zorluklarla dolu olsa da başarılı bir şekilde sonuçlandırılmıştır. Fikrî inkişafı önce edebî zemin üzerinden gelişen Azerbaycan Türklerinin aydınlanma hareketi millet bilincinin ümmet anlayışından sıyrılması, ulus inşası, düşünsel gelişimin siyasî hüviyet kazanması ve nihayetinde millî cumhuriyetin kurulması gibi evrelerden geçmiştir. Geleneksel Müslüman toplumundan dünyevi bir cumhuriyete geçişle karakterize edilen bu gelişmeler, Azerbaycan Türklerinin fikrî ve siyasî gelişim tarihinin son derece önemli bir merhalesini teşkil ederken yaklaşık elli sene devam eden bir zaman dilimine yayılmıştır. Dolayısıyla edebî aydınlanmayla başlayıp siyasî düşüncenin şekillenmesiyle devam eden bu süreç siyasi seçkinlerin mücadele sahnesine çıkmasını sağlamıştır. Bu evrede siyasi düşünce sisteminin gelişmesi, çağın hukukî, demokratik ve evrensel değerlerinin hangi boyutlarda benimsenmesi harekete öncülük eden aydın zümresi ve cumhuriyetin kurucu kadrosunun bahsi geçen değerlerle ilgili bakış açısını da ortaya koymaktadır. Cumhuriyetin kurucu lideri Mehmet Emin Resulzade, bu anlamda istiklal ve hürriyet idelerine son derece bağlı olan, ilkeli, kararlı ve demokrat bir lider olarak karakterize edilebilir. Devletin adındaki “Halk Cumhuriyeti” tanımı, “sosyal anlamda halkın cumhuriyeti” olmanın daha ötesinde, “demos”, yani halkın, aslında siyasi terminoloji bakımından kavramsal çerçeveye oturabileceğimiz “milletin”, “ulusun” iradesinden doğan “demokratik cumhuriyet” kavramını ihtiva etmektedir. Nitekim, Şark’ın ilk demokratik cumhuriyeti olarak bilinen Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin Rusça ve Avrupa dillerindeki karşılığı resmî olarak “Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti” şeklinde ifade edilmiştir. Cumhuriyetin sükûtuna yol açan ve son derece karmaşık şekilde gelişen dahilî ve haricî tesirlerin rolüne ilişkin günümüzde yaşanan tartışmalar birtakım sübjektif değerlendirmelere neden olmaktadır. Bu yüzden söz konusu sorunsalın çözümünde iki hususun dikkate alınması zaruridir: 1) tarihi olaylar, meydana geldiği çağın sosyal ve siyasî koşullarından soyutlanarak değerlendirilemez 2) cumhuriyetin sonunu getiren saikler birden fazla olup çok boyutlu nitelik arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan Halk Cumhuriyeti, Millî Devlet, Mehmet Emin Resulzade, Bolşevik İstilas

Presentation ID / Sunum No = 458

Oral Presentation / Sözlü Sunum

**Ortaçağ Doğu İlmî, Felsefî ve Edebi Düşüncesinde Azerbaycan Mütefekkir ve
Ediplerinin Kavuşturuculuk ve Yöneltililik Misyonu**

Prof. Dr. Rafael Hüseyinov

Özet

Tarihi salname, seyahatname ve tezkirelerin bilgileri, tüm Ortaçağ yüzyılları boyunca Azerbaycan'ın yalnız seçkin filozoflar, bilim adamları, şairler, musikiçi ve müzisyenler yetiştirmekle kalmadığını, onların bir kısmının hem de önemli kavuşturuculuk ve yöneltililik misyonu gerçekleştirdiğini inkar edilemez şekilde kanıtlamaktadır. Ortaçağ müslüman Doğusunun mümtaz aydınlarının çoğuna iki ve üçdillilik özgüydü, onların arasında Türkçe, Arapça ve Farsçayı mükemmel bilmekle beraber bu dillerde bilimsel ve sanat eserleri yazarlar da az değildi. Fakat Azerbaycanlılar, bu yönde de seçilmiş, onların bildiği ve eser verdiği dil sayısı daha fazla olmuştur. Nizami Gencevi (XII), “Hamse”sinde enaz 5 dilde yazılmış kitaplardan faydalandığı, Zülfikar Şirvani (XIII) ise “Divan”ında 6 dilde nesir ve şiir yazdığı bilgisini verirler. XIX. Yüzyılda Bahar Şirvani, yalnız Doğu dillerinde değil, hem de Fransızca şiirler yazıyor, Abbaskulu ağa Bakıhanov ise 10 dil biliyordu. Bunların içerisinde Doğu dilleri ile beraber, Fransızca, Rusça, Lehçe ve diğer diller de vardı. Geleneksel üçdillilik çerçevesini aşarak daha çok dile yiyelenmek, Hatip Tebrizi'de (XII), Nasreddin Tusi ve Reşidüddin Fazlullah'da (XIII), Muhammet Bayram Han'da (XVI), Seyyid Azim Şirvani'de de (XIX) vardı. Bu gelenek, aralıksız olarak sürdürüldü, çokdillilik onlara milli hüdutlardan dışarıya çıkmaya, daha geniş coğrafiya ilə temas sağlamaya imkan veriyordu. Mevzu dairesi ve ilkelerinin çevresi ile bütün Merkezi Asya'ya ve insanlığa yüz tutan Nizami Gencevi sanatı, bir modele çevrildi ve XIII. Yüzyılda Hint şairi Emir Husrev Dehlevi'den başlayarak XX.Yüzyıla kadar onlarla halkın yüzlerle sanatçısı, Nizami mesnevilerine cevaplar yazdı. XIII.Asırda Nasreddin Tusi'nin kurduğu Marağa Rasathanesi indinde bir anlamda Uluslararası Akademi, faaliyyet gösteriyordu ve burada dönemin uygar dünyasının dört köşesinden seçkin bilim adamları çalışıyorlardı, bu önemli ilmi mektep ve merkezi Azerbaycan'ın münbit ilmi ortamı doğurmuştu. XIII.Yüzyılda Safiyeddin Urmevi, XV.Asırda Abdülkadir Marağayî'nin yazdıkları musikişinaslık risaleleri, Yakın ve Orta Doğu musiki hayatında başlıca kavuşturucu ilim ve sanat abideleri, ölçüt sayılan, öğrenilen ve ilkeleri devam ettirilen temel ders kitaplarıydı. X-XI. Yüzyıllarda Behmenyar Azerbaycani'nin, Şihabeddin Yahya Sühreverdi'nin felsefede yeni öğretim ve cereyanlar yaratmak teşebbüslerini, XIV.Yüzyılda İmadeddin Nesimi sosyal siyasi hayatta, şiirde ve tarikatçılıkta sürdürdü, benzer kavuşturuculuk ve yaygınlaştırıcılık misyonu, Şah İsmayıl Hatai'nin gayretleriyle XV-XVI.Asırlarda Safevi sarayında ressamlık, lügatçılık, tercüme sanatı alanlarında hayata geçirilmekteydi. Azerbaycan yaratıcı düşüncesi ve mütefekkirine has olan bu kalıp, XIX-XX.Yüzyıllarda da geçerliliğini korudu ve Mirze Feteli Ahundzade'nin, Hüseyin Cavid'in, onların ardısıra Celil Mehmetkuluzade ve “Molla Nasreddin”inin sesi Kafkasya'dan İran'a, Anadolu'ya, Orta Asya ve Hindistan'a kadar büyük mekâna ulaştı, yine evellerde olduğu gibi etalon olmak görevini, yakınlaştırıcı, ortaklaştırıcı, istikametlendirici vazifesini yerine

getirdi. Önde gitmek, kural teklif etmek, yolaçıcı olmak niteliğindendir ki, müslüman Doğusunda ilk bağımsız demokratik Cumhuriyet de Azerbaycan'da kuruldu.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Mütefekkir, Kavuşturuculuk.

Presentation ID / Sunum No = 459

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Azərbaycanın Qısamüddətli Hədəfləri: Zəngəzur Dəhlizi

Doç. Dr. Cəfərova Tamam

Özet

Zəngəzur dəhlizinin açılması regional və beynəlxalq miqyasda güclər konfiqurasiyasının transformasiyasına səbəb olacaqdır. Bu qəbildən Zəngəzur dəhlizi milli və regional təhlükəsizlik baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. 23 may tarixində Azərbaycan prezidenti Türkiyə prezidenti R.T. Ərdoğanla telefon danışığı zamanı Brüsseldə Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı tərəflərin razılığa gəldiyini bildirmişdi [1]. Zəngəzur dəhlizinin yaxın vaxtlarda açılmasına bir çox faktorlar müsbət təsir göstərsə də, kifayət qədər mənfi amillər onun açılmasını orta perspektivə qədər yubada bilər. Dəhlizin açılmasına müsbət təsir göstərən faktorların analizi layihənin reallaşmasının zaman limitlərinə aydınlıq gətirmək baxımında aktualdır. Zəngəzur dəhlizinin qısa müddətli perspektivdə açılmasına yardım göstərən birinci faktor Azərbaycanın apardığı ardıcıl və məqsədyönlü siyasətdir. Azərbaycan dəfələrlə Ermənistanı fərqli diplomatik meydançalarda konstruktivlik nümayiş etdirməyə çağırmışdır. Ermənistana Azərbaycan prezidenti tərəfindən II Qarabağ müharibəsinin mütəmadi olaraq xatırladılması rəqib ölkənin indiyə qədər buraxdığı səhvləri təkrarlamaması hədəfini güdür. Beləki, 2018-ci ildə Ermənistanda hakimiyyətə gələn yeni elita Azərbaycanla danışıqları yubadmaqla, daha sonra isə danışıqlardan ümumiyyətlə imtina etməklə müharibəni qaçılmaz etmişdir. Hal-hazırda Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı əldə edilən razılaşmanın praktiki gerçəkləşməsinin yubadılması iki ölkə arasında münasibətləri yenidən kəskin gərginləşdirə bilər. 44 günlük müharibə zamanı Azərbaycan ordusu Ermənistan ordusu üzərində parlaq qələbə əldə etmişdir. Müharibədən bir ildən çox vaxt keçsə də Ermənistan öz ordusunu bərpa edə bilməmişdir. Ölkənin ordu quruculuğu üçün tələb olunan maddi və mənəvi resursları tükənmək üzrədir. Öz növbəsində Azərbaycan müharibədən sonra hərbi sahəyə xərclərini nəinki azaltmamışdır, əksinə bu sahəyə diqqətini daha da artırmışdır. Azad edilmiş ərazilərdə və Ermənistanla sərhəddə mövqelərin möhkəmləndirilməsi Ermənistana danışıqlarda konstruktivlik nümayiş etdirmək tələbinə dair açıq bir siqnaldır.

Anahtar Kelimələr: Zəngəzur Dəhlizi, Azərbaycan, Ermənistan, Rusiya, Logistika, Qısamüddətli Perspektivlər

Presentation ID / Sunum No = 460**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Xx Əsrdə Qərbi Zəngəzur Azərbaycanlılarının Etno-Mədəni Həyatı****Dr. Musa Quliyev****Özet**

1920-ci ilin 30 noyabrında Moskvanın təzyiqi ilə Azərbaycan SSR Zəngəzurun qərb yarısını Ermənistan SSR-ə güzəştə getdi. Zəngəzurun Azərbaycanda qalan hissəsində Zəngilan, Qubadlı və Laçın rayonları, Ermənistana keçən hissədə isə Meğri, Qafan, Gorus və Sisyan rayonları təşkil edildi. İstər çar Rusiyası, istərsə də Sovet hökuməti dövründə Zəngəzurda azərbaycanlılar öz etno-mədəni kimliklərini qoruyub saxlaya bilmişdilər. Milli kimliyin əsas tərkib hissəsi sayılan dil, din, adət-ənənə kimi mənəvi dəyərlər Zəngəzur azərbaycanlılarının həyatında həmişə ön planda olmuşdur. Zəngəzurun adət-ənənələrinin formalaşmasında yerləşdiyi bölgənin dağlıq və dağətəyi təbəti, etnokulturoloji zənginliyi, qonşu Naxçıvan, Qarabağ və Təbriz-Qaradağ mahallarının təsiri böyük rol oynamışdır. Ağsaqqallıq institutu, böyük-kiçik, qohumluq, dostluq münasibətləri Zəngəzurda həmişə yüksək qiymətləndirilmişdir.

Anahtar Kelimələr: Azərbaycan, Zəngəzurda, etno-mədəni

Presentation ID / Sunum No = 461**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Zəngəzurun Qərbinin Ermənistanı Verilməsi və Erməniləşdirilməsi (Azərbaycan, Rusiya, Gürcüstan Və Ermənistan Mənbələri Əsasında)****Prof. Dr. Musa Qasımlı****Özet**

2020-ci il noyabrın 10-da prezidentlər İlham Əliyev, Vladimir Putin və Baş nazir Nikol Paşinyanın imzaladıqları üçtərəfli bəyanatın 10-cu maddəsində yazılır: “Bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri blokdan çıxarılır. Ermənistan Azərbaycanın qərb bölgələri ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqələrini təmin edir.” Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2021-ci il 15 iyun tarixində Şuşada imzaladıqları bəyannamədə isə vurğulanır: “Tərəflər Azərbaycan və Türkiyəni birləşdirən Azərbaycan Respublikasının qərb rayonları ilə Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında dəhlizin (Zəngəzur dəhlizi) açılmasının və həmin dəhlizin davamı kimi Naxçıvan-Qars dəmiryolunun tikintisinin iki ölkə arasında nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin intensivləşməsinə mühüm töhfə verəcəyini qeyd edirlər.” Bəyannamədə göstərilən dəhliz tarixi Azərbaycan torpağı olan, hazırda isə Ermənistan ərazisi hesab edilən Qərbi Zəngəzurdan keçməlidir. Məruzədə Azərbaycan, Rusiya, Gürcüstan və Ermənistan mənbələri əsasında əsasən aşağıdakı suallara cavab veriləcəkdir: tarixi Azərbaycan torpağı və rəsmi ərazisi olan Zəngəzurun qərb hissəsi Ermənistanı nə zaman, hansı məqsədlərlə və necə verilmişdir? Bu ərazinin verilməsinə Azərbaycan, Rusiya, Ermənistan və Türkiyə xadimlərinin münasibəti necə olmuşdur? Zəngəzur parçalandıqdan sonra “Zəngəzur” ifadəsi Azərbaycan rəsmi sənədlərindən və siyasi leksikondan necə çıxarılmışdır? Zəngəzurun qərbi necə türksüzləşdirilmiş və erməniləşdirilmişdir? Ən mötəbər rəsmi sənədlər sübut edir ki, Zəngəzurun qərb hissəsi geniş məqsədlər, o cümlədən Türkiyənin türk dünyası ilə quru əlaqəsini kəsmək məqsədilə bolşevik Rusiyasının təkidi ilə Ermənistanı verilmişdir. Bakıda 1920-ci il noyabrın 4-də Azərbaycan Kommunist (bolşevik) Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun və Rusiya Kommunist (bolşevik) Partiyası Qafqaz Bürosunun üzvlərinin birgə keçirilən iclasında Ermənistanı vəziyyət haqqında məsələ müzakirə edilərkən Ermənistan və Rusiya arasında imzalanacaq sülh müqaviləsində Zəngəzurun Ermənistanı verilməsinin əks olunması məsələsinin müzakirəsi zamanı Siyasi Büro üzvləri belə bir fikir söylədilər ki, bu, siyasi və strateji baxımdan faydalı deyildir, yalnız ən çıxılmaz halda edilə bilər. Bu zaman Ermənistan hələ sovetləşdirilməmişdi. Zəngəzurun Ermənistanı verilməsi təklifinin Azərbaycandan gəlməsi tövsiyə edildi. Siyasi Büronun Zəngəzur haqqında fikrinin motivlərini tərtib etmək N.Nərimanova tapşırıldı. Noyabrın 16-da İ. Stalin Vladıqafqazdan Leninə göndərdiyi şifrəli teleqramında yazırdı: “Təhlükə Bakını üç tərəfdən təhdid edə bilər... İkinci təhlükə Türkiyə tərəfdəndir. Əgər Türkiyə Ermənistanı qalarsa, onda Azərbaycan ilə ümumi sərhəd qazanar. Bu təhlükəni aradan qaldırmaq üçün indiki şəraitdən istifadə edərək Ermənistanı sovetləşdirmək, erməni sovet pəzi ilə Türkiyə və Azərbaycanın arasına vurmaq lazımdır...” Bu zaman Türkiyə Daşnak Ermənistanını müharibədə darmadağın etdi. Noyabrın 29-da Ermənistanı sovet hakimiyyəti

quruldu. Azərbaycan K(b)P MK Siyasi və Təşkilati Bürosunun noyabrın 30-da keçirilən iclasında Ermənistanla əlaqələrə dair məsələnin müzakirəsi nəticəsində Zəngəzura dair aşağıdakı qərar qəbul edildi: “Sovet Azərbaycanı ilə sovet Ermənistanı arasında heç bir sərhəd mövcud deyildir; Zəngəzur...Ermənistana keçir... bu qətnaməni tərtib etmək Nərimanova tapşırılsın.” Tapşırığı yerinə yetirən N.Nərimanov Bakı Sovetinin dekabrın 1-də keçirilən təntənəli iclasındakı nitqində Zəngəzurun Ermənistana verilməsini belə ifadə etdi: “Zəngəzur... qəzalarının ərazisi sovet Ermənistanının bölünməz hissəsidir; ...Zəngəzurun hüdudlarında bütün hərbi əməliyyatlar dayandırılır; sovet Azərbaycanının qoşunları buradan çıxarılır.” Bu qərara münasibət birmənalı olmadı. Rusiya və Ermənistan bolşevik xadimləri, erməni daşnakları qərarı bəyəndilər. Daşnakların “Aşxatavor” (“Zəhmətkeş”) qəzeti bəyanatın verilməsinə dair əmrin Moskvadan gəldiyi barədə aşağıdakıları yazırdı: “Moskvadan göndərilən əmrə uyğun olaraq Azərbaycanın Zəngəzurdan ... imtina etməsini biz alqışlayırıq”. Türkiyə Böyük Millət Məclisi hökuməti Azərbaycan torpaqlarının Ermənistana verilməsi xəbərlərinə dair RSFSR Xalq Xarici İşlər Komissarlığına etiraz məktubu göndərdi. Azərbaycan SSR-in RSFSR hökuməti yanında səlahiyyətli nümayəndəsi Behbud Şahtaxtinski Zəngəzurun Ermənistana verilməsinə etiraz edərək RK(b)P MK-ya məktub yolladı. Az sonra Zəngəzur qəzası parçalandı və ərazisinin 405 min desyatini (419 min 580 hektar və ya təqribən 4,2 min kvadrat kilometr) Ermənistana verildi. Zəngəzurun qərbi Ermənistana verildikdən sonra “Zəngəzur” ifadəsi Azərbaycan SSR-in rəsmi sənədlərindən və siyasi leksikondan çıxarıldı. Ermənistan hakimiyyəti Zəngəzurdan qaçqın düşmüş azərbaycanlıları evlərinə buraxmadı, onlara erməniləri yerləşdirdi və ərazini erməniləşdirməyə başladı. Azərbaycanlı qaçqınların Zəngəzura geri dönməsinə dair məsələlər Zaqafqaziya hakimiyyət orqanlarında dəfələrlə müzakirə edilsə də, nəticəsi olmadı. Məruzədə bu məsələlər ən mötəbər mənbələrdə verilmiş fakt və materialların əsasında təhlil ediləcəkdir. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının iqtisadi rayonları barədə 2021-ci il 7 iyul tarixli fərmanına əsasən Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun yaradılması ilə “Zəngəzur” termini yenidən siyasi leksikona daxil edilmişdir. 2021-ci il iyulun 14-də Xocasən qəsəbəsində şəhid ailələri və müharibə əlillərinə mənzillərin və avtomobillərin verilməsi mərasimində etdiyi nitqində Prezident İlham Əliyevin söylədiyi aşağıdakı fikirlər strateji əhəmiyyət daşıyaraq Azərbaycan millətini yeni üfüqlərə götürür: “...Şərqi Zəngəzur bizim tarixi torpağımızdır, Qərbi Zəngəzur bizim tarixi torpağımızdır. Biz tarixi unuda bilmərik, kiminsə siyasi maraqlarının girovuna çevirə bilmərik. Gəlsinlər, açsınlar tarixi sənədləri, xəritələri, baxsınlar, sovet hökuməti Zəngəzuru nə vaxt Azərbaycandan qoparıb Ermənistana verib. Bu, yaxın tarixdir - 101 il bundan əvvəl. Yəni, biz deyək ki, bu, olmayıb? Nəyə görə? Biz həqiqəti deyirik. Bizim dədə-baba torpağımızdır: bütün Zəngəzur - Şərqi və Qərbi Zəngəzur. İndi Ermənistanda deyirlər ki, İlham Əliyev ərazi iddiası ilə çıxış edir. Əgər Şərqi Zəngəzur varsa, deməli, Qərbi Zəngəzur da var. Bəli, Qərbi Zəngəzur bizim dədə-baba torpağımızdır. Demişəm ki, biz oraya qayıtmalıyıq. Bunu hələ on il bundan əvvəl demişəm. Mənim çıxışlarım hamısı mətbuatda var. Demişəm ki, bizim dədə-baba torpağımızdır, biz oraya qayıtmalıyıq və qayıdacağıq və qayıdırıq. Heç kim bizi dayandıra bilməz. Mütləq qayıdacağıq, çünki bunun başqa yolu yoxdur.”

Anahtar Kelimələr: Zəngəzurun Qərbinin Ermənistana Verilməsi və Erməniləşdirilməsi

Presentation ID / Sunum No = 462

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme

Uzman Hüseyin Çam

Özet

Dünyada değişen şartlara bağlı olarak eğitim alanında da değişim yaşanmaktadır. Eğitimin temel taşı öğretmendir. Öğretmenlerin nitelikli olması için ilk aşamada öğretmen yetiştirme programlarında belirli aralıklarla güncelleme yapılmaktadır. Bu doğrultuda 2018 yılında Türkiye’de program güncelleme çalışması yapılmıştır. Öğretmen yetiştirmede en önemli alanlardan biri de sınıf öğretmenliği bölümüdür. Sınıf öğretmenleri öğrenci hayatında unutamayacağı bir yere sahiptir. Sınıf öğretmeni yetiştirmede programda yapılan güncelleme çalışmalarının öğretim elemanlarına göre nasıl değerlendirildiği bu araştırmanın odak noktası olmuştur. Bu çalışmada Türkiye’de 7 farklı coğrafi bölgede yer alan üniversitelerde görev yapmakta olan 15 öğretim elemanının programın yapısına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenliği lisans programının genel anlamda yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının beklentisi program geliştirme aşamalarında karşılanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Sınıf öğretmeni, Program.

Presentation ID / Sunum No = 463

Oral Presentation / Sözlü Sunum

Genç Kız Kalbi ve Bakıtsız Jamal Romanlarında Kadın İmgesi: Eğitim, Aşk ve Toplumsal Normlar Bağlamında Karşılaştırmalı Bir İnceleme**Doç. Dr. Kemal Şamlıoğlu****Özet**

Bu çalışma, Mehmet Rauf'un *Genç Kız Kalbi* ve Mirjakıp Duvlatulı'nın *Bakıtsız Jamal* romanlarında kadın imgesini; eğitim, aşk ve toplumsal normlar bağlamında karşılaştırmalı bir şekilde incelemektedir. Her iki romanda da kadın karakterler, bireysel özgürlük arayışları ile toplumsal baskılar arasındaki çatışma ekseninde şekillenmektedir. *Genç Kız Kalbi*'nin başkahramanı Pervin, Osmanlı modernleşme sürecinde eğitilmiş bir genç kadın olarak bireysel kimliğini inşa etmeye çalışırken *Bakıtsız Jamal*'ın başkahramanı Jamal ise geleneksel Kazak toplumunda toplumsal normlara karşı mücadele eden bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim, aşk ve kadınların toplumsal konumları çerçevesinde yapılan bu karşılaştırma farklı kültürel bağlamlarda kadınların özgürlük mücadelelerindeki ortak noktaları ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın imgesi, toplumsal normlar, eğitim, aşk, Osmanlı modernleşmesi, Kazak toplumu.

Abstract

This study examines the depiction of women in Mehmet Rauf's *Genç Kız Kalbi* and Mirjakıp Duvlatulı's *Bakıtsız Jamal* through a comparative analysis within the contexts of education, love, and societal norms. In both novels, female characters are shaped by the conflict between their pursuit of individual freedom and the pressures of societal expectations. The protagonist of *Genç Kız Kalbi*, Pervin, strives to construct her individual identity as an educated young woman during the Ottoman modernization process, while Jamal, the protagonist of *Bakıtsız Jamal*, emerges as a figure resisting societal norms in the traditional Kazakh society. This comparison, framed around education, love, and the social positioning of women reveals the shared aspects of women's struggles for freedom across different cultural contexts.

Keywords: Representation of women, social norms, education, love, Ottoman modernization, Kazakh society.

Presentation ID / Sunum No =464**Oral Presentation / Sözlü Sunum****Kazak Aydını Abay'ın Eserlerinde Rus Kültürü ve Edebiyatının Etkisi****Doç. Dr. Kemal Şamhoğlu****Özet**

Bu makale, Kazak aydını ve şairi Abay Kunanbayev'in eserlerinde Rus kültürü ve edebiyatının etkisini ele almaktadır. Abay, yalnızca bir şair değil aynı zamanda halkını aydınlatmayı amaçlayan bir düşünür ve reformist olarak da öne çıkmıştır. Puşkin, Lermontov ve Krylov gibi Rus yazarlarının eserlerini Kazakçaya çevirerek Kazak edebiyatına yeni bir edebi anlayış kazandırmıştır. Bununla birlikte Abay, Rus yönetim sistemini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmiş, Kazak toplumunun eğitim yoluyla gelişebileceğine inanmıştır. Onun eserleri, Doğu ile Batı kültürünün sentezini yansıtarak Kazak aydınlanma sürecine önemli katkılar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Abay Kunanbayev, Kazak edebiyatı, Rus edebiyatı, Puşkin, Lermontov, Krylov, kültürel etkileşim, Kazak aydınlanması, çeviri edebiyatı.

Abstract

Abay Kunanbayev was not only a poet but also a thinker and reformist who aimed to enlighten his people. By translating the works of Russian writers such as Pushkin, Lermontov, and Krylov into Kazakh, he introduced a new literary perspective to Kazakh literature. At the same time, Abay critically assessed the Russian administrative system and believed that the Kazakh society could progress through education. His works reflect the synthesis of Eastern and Western cultures, significantly contributing to the Kazakh Enlightenment process. This paper examines the influence of Russian culture and literature in the works of Kazakh intellectual and poet Abay Kunanbayev.

Keywords: Abay Kunanbayev, Kazakh literature, Russian literature, Pushkin, Lermontov, Krylov cultural interaction, Kazakh Enlightenment, translated literature.